

افغانستان جهاد

مجله سه ماهه شورای ثقافتی جهاد افغانستان

سال پنجم، شماره چهارم، سرطان - سنبله ۱۳۷۱

(۱) استاد برهان الدین ربانی رئیس دولت موقت افغانستان در حال ایراد خط مشی و پالیسی دولت اسلامی افغانستان، (۲) استاد عبدالصبور فریدنخستین صدراعظم حکومت اسلامی افغانستان، بعد از احراز قدرت، در حال ایراد خط مشی حکومت خود و (۳) استاد سیاف، استاد ربانی و انجنیر حکمتیار بعد از نشست جلسه شورای رهبری و امضای موافقتنامه در بگرام.

قیمت یک شماره ۵۵ روپیه (۸ دالر)

فهرست مندرجات

افغان جهاد

مجله سه ماهه

شورای ثقافتی جهاد افغانستان

تحت هدایت صباح الدین کشکی

ول سرطان - ۳۱ سنبله ۱۳۷۱ ه.ش.
۲۲ ذی الحجه ۱۴۱۲-۲۵ ربیع الاول ۱۴۱۳ ه.ق.
۲۲ جون - ۲۲ ستمبر ۱۹۹۲ میلادی

شرح اشتراک

فی شماره شش ماهه سالانه

پاکستان (روپیه) ۵۵ ، ۱۱۰ ، ۲۰۰
خارج (دالر) ۸ ، ۱۶ ، ۳۰

Cultural Council of Afghanistan
Resistance

House No.886, Street No.27,
G/9-1, Islamabad, Pakistan
Telephone: 853797

هئیت تحریر

اعضاء: احمد رامز توخی

حبیب الله رفیع

مسهتم، محمد شفیق ضیایی

خطاط: شاه محمود پتنگ نقشبندی

تایپ: ذبیح الله وحید

صفحات

موضوع

تبصره و تحلیل واقعات

۱۷ - ۲

سرمقاله ها ، بعد سیاسی

۴۰ - ۱۸

بازسازی اجتماعی و اقتصادی

(۱) سروی زراعتی افغانستان، (۲) از کمک در زمان جنگ تا کمک برای اعمار مجدد، (۳) خطوط اساسی برای طرح و تطبیق احیای مجدد زراعت افغانستان.

۹۸ - ۴۱

بازسازی فکری

(۱) مفهوم ثقافت اسلامی، (۲) اسلام مدنیت است، (۳) آداب سخن، (۴) منهیات در آداب اجتماعی، (۵) سیمینا رر هیابیی برای جبران نواقص تعلیم و تربیه در جامعه اسلامی افغانستان.

۱۰۳ - ۹۹

کتب جدید

۱۵۴ - ۱۰۴

نگاهی به مطبوعات افغانی

۱۹۶ - ۱۵۵

شرح وقایع جهاد

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

سرمقاله ها :

پایان جهاد مسلحانه در افغانستان و رجوع به بازسازی و خودسازی

برترین جهاد در اسلام جهاد با نفس است . حقیقت آنست که جهاد با نفس در مقدم جهاد با دشمن قرار دارد و تا زمانی که جهاد با نفس در نهاد انسان صورت واقعی رشد نکند پیروزی در جهاد با دشمن میسر نخواهد گردید . همانطوریکه اگر بعد از بازگشت از جهاد با دشمن، جهاد با نفس ادامه نیابد، صرفاً از جهاد با دشمن ثمری بدست نمی آید .

جهاد با نفس است که انسان را در برابر مشکلات صبور و پیروز میسازد، راه پیروزی و موفقیت را می گسترده و دشواریها را برطرف مینماید . (والذین جاهدوا فینا لنهبدینم سیلنا . . .) سوره عنکبوت آیه ۶۹ دشواریهای شناخت حق از باطل، دشواریهای وسوسه شیطان انسی و جنی، دشواریهای ناشی از لغزشهای احتمالی و هرگونه مشکلاتی که در راه معرفت خدا به انسان پیش می آید یا تلاش بیگروسعی بلیغ که در راه خدا برای اعلای دین خدا و وصل با اهداف الهی صورت گیرد، برطرف میشود و باعث راهیابی به مسیری میشود که بخدا منتهی میگردد .

البته آنچه از مشکلاتی که ما تا کنون با آن روبرو بوده ایم و هرگونه شکست و ناکامی که تا کنون نصیب ما گردیده، معلول یکی از این دو چیز بوده است : ۱- کوتاهی در جهاد، ۲- عدم خلاص در کار . هرگاه ما بتوانیم این دو نقیصه را رفع نماییم نظریه وعده خدا و ندکه هیچگاه خداوند از وعده خود خلاف نمیورزد، پیروزی و موفقیت حتماً از آن ما است .

هرگاه درست بیندیشیم، درمی یابیم که اساس و ریشه مشکلات و مصایب امروز ما در همین دو نکته نهفته است .

چرا ما دیروز با دست خالی در برابر دشمن نیرومند پیروز گردیدیم؟ حال که ما کم سرنوشت خود هستیم بجان یکدیگر افتیده ایم .

چرا دیروز بنا م قهرمانان عروم و مجاد امرین قرن حاضر خطاب میگرددیم؟ ولی امروز طعنسه خور جنگ های بی هدف بحساب آورده میسویم .

چرا دیروز را هکشی شاهرا ه آزادی، درهم شکننده و دیوارهای آهنین سرهای اسارت ملت ها

سنا خته میشدیم؟ وا مروزا سیرآ زو حری ووسا وس شیطان نی گردیده ایم؟

چرا دیروز دیگران از ما می آموختند و چشم جهانیا ن بسوی ما نگران بود؟ وا مروز برای حفظ خود در برابر طوفانهای سیاسی به دیگران تکیه میکنیم؟
یا لآخره چرا ما دیروز برای رهایی انسانهای که اسیر در چنگال درنده خویان بودند سعی میورزیدیم و امروز خود صفت درنده ای را بخود گرفتاریم؟
این چراها و امثال آن یک پاسخ دارد و آن اینکه یا جهاد در راه خدا را فراموش کرده ایم و یا نیت های ما آلوده و ملوث است و اخلاص در آن راه ندارد.

آری، حب نفس، عشق به دنیا، چوکی پرستی و صدها غرض شخصی بچشمها و گوشهای ما پرده افکنده و بر قلبهای ما مهر زده است که راه جهاد فی سبیل الله را کم کرده ایم، تا آنجا بیکه کشتگان ما بدست خود ما، بیشتر از کشتگان است که قربانی راه خدا بدست دشمنان ما شده اند.

خود با خستگی، غرور و تکبر، خود فروختگی برخی از زمامداران، بیاس، انزوا و گوشه گیری دانشمندان و بی خاصیتی و بیطرفی توانمندان، همجها در ازما گرفت و هم اخلاص را، هرگاه مختصراً خلاصی در صفوف ما پیدا شود و یا دجها در دیروز خود لحظه بخود آیم، حتماً پیروزیهای پشت سر هم بسراغ ما می آیند. و یاس ما به امید، ذلت ما بعزت و سر بلندی، پراگندگی و نفاق ما بوحدهت و انسجام تبدیل خواهد گردید. خداوند درین نسخه شفا بخش (سوره عنکبوت آیت ۶۹) هم در دردا تشخیص داده است و هم دوا و علاج را تجویز کرده است. اسلام را علاج دشواریها و لغزیدن ها را چنین دستور داده است. (فا صبران و عده الله حق، ... سوره مؤ من آیت ۵۵. نخست از همه با ید در برابر دشواریها صبر پیشه نمایم. عام اینکه دشواریها زاده لجاجت و عناد دشمنان باشد یا کارشکنی جمعی از دوستان، زاده تما یلات نفس و هوسهای سرکش باشد یا خشم و غضب یا ران. در هر حال گذشت زمان خود کلید گشایش قفل های بسته حوادث است و صبورو شکیبایی ضامن سعادت و با زشدن گره های بهم پیوسته میباید. باید ملتفت بود که صبر در برابر مشکلات عظیم نما یا نگر بزرگی شخصیت ما بر بوده و با شخصیت او را ببطه و تناسب مستقیم دارد.

در مرحله دوم با ید زگناها ن و لغزشهای خود طلب استغفار نما یم و لوبیهر پیما نه از تقوی و صلاح برخوردار باشیم، چه در آیه مبارکه فوق حضرت رسول اکرم، صلی الله علیه وسلم، با وجود عصمت شان به استغفار ما مور شده اند تا درسی برای امت گردد (حسنات الابرار سیئات المقربین) یک لحظه غفلت و حتی یک ترک اولی سزاوار مقربین نیست چه رسد به گناها ن کبیره که هر آن مرتکب میگردیم و قلبب خود را با زنگار آن مکدر میسازیم.

پس ازین مراحل نوبت به تزکیه باطن میرسد و زمینه برای آن فراهم میشود پیوسته با اخلاص تسبیح خدا را بگوییم و دل را با آن آراسته سازیم و بسوی کمال سوق دهیم. زیرا مغفرت با عث شستشواست و تسبیح با عث تجلی و پاکی دل.

گفتیم از دشواریهای عمده در سر راه رسیدن به اهداف و پیروزیها و دست یافتن بمقاصد، پرتگاههایی است که در سر راه ما قرار دارد و این پرتگاهها زاده عدم تشخیص واقعیتها و شناخت حق از باطل، شناخت خوب از بد، شناخت دوست از دشمن، شناخت مفید از مضر و شناخت عوامل سعادت از بدبختی است، که اگر به درستی و دقت تشخیص نشود و از آن پرهیز نگردد انسانرا به گودال بدبختی و فنا سقوط میدهد. و مشکل این است که بسا اوقات انسان در درک و شناخت این عوامل دچار اشتباه میشود. قرآن کریم وسیله نیرومندی که میتواند در چنان شرایطی ما را به درک حقایق راهنمون سازد، تقوی را معرفی کرده است.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِن تَتَّقُوا اللَّهَ يَجْعَلْ لَكُمْ فُرْقَانًا (سوره انفال آیت ۲۹)

" ای مؤمنان اگر شما از خدا بترسید، برای شما فرقانی (فراهم) میگرداند."

شکی نیست که عقل انسان قبل از هر چیز دیگری، انسان را بدرک حقایق آماده میسازد. ولی پسرده هایی از هوای نفس، خودخواهی، منفعت جویی، حرص و طمع، حسد، جاه طلبی و امثال آن چون رودسیاه و یا غبار غلیظی فضای اطراف انسان را فرا میگیرد و قدرت تمیز و تشخیص حق و باطل را از انسان سلب میگرداند.

حقیقت سرائی است آراسته هوا و هوس گرد بر خاسته
نبینی که هر جا که بر خاست گرد نبیند نظر گرچه بینا است مرد

تنها تقوی و تزکیه نفس است که به انسان فراست خاص ارزانی میکند و او را به اقتباس از نور خدا بکمال مطلق نزدیکتر میسازد و با بینایی خاصی عنایت مینماید که بتواند آشوب های عمیق اجتماعی را ریشه یابی کند و چهره های منفور دشمنان حق را از پشت هزاران پرده فریبنده بشناسد.

در جوامع آلوده به فساد دهه های تبلیغاتی بر محور هوا و هوس و اغراض میچرخد و در مسیر دامن زدن به همین پندارها گام برمیدارد، بدیهی است که شناخت حق از باطل و راست از دروغ و خوب از بد برای غالب افراد آن مشکل میگردد. در خانواده های تقوی وجود نداشته باشد، اطفال و کودکان آن بدورا ز معیارهای انسانی و اخلاقی با رآمده و در نهایت به دشواری خواهند توانست بین خوب و بد تمیز کنند، و با توجه با اینکه تقوی تنها منحصر بعمل نبوده، بلکه پهنای وسیعی در ساحت فکری و عقلی در حیات فردی و اجتماعی نیز دارد، از آنروما در چنین احوالی مکتفیم در تصمیمگیری و مطالعات خود و در برخورد با اخبار و اطلاعات و معلومات بدنیا ل مدارک صحیح و مطالبه صیل برویم و بدون تحقیق کافی و دقت لازم در مسایل ابراز نظر نکنیم تا از مسیر تقوی نه لغزیده باشیم.

در حدیث مشهوری میخوانیم که رسول اکرم، صلی الله علیه و سلم، میفرماید: (حب الدنيا رأس کل خطیئه) واضح است که جاه طلبی، تفوق طلبی، انتقام جویی همه شامل حب دنیا است و گاهی چنان طوفان در روح انسان ایجاد میکند که تمام معلومات او را بر باد میدهد و تشخیص او را از میان میبرد. اگر بخوایم علل جنگها، خونریزیها، کشت و کشتارها را در جهان امروز تفسیر کنیم و حتی اگر منازعات و برخوردهای کنونی برادران خود را مورد ارزیابی قرار دهیم نیز جای پای حب دنیا را به عنوان سرچشمه همه این درگیریها بخوبی مشاهده میکنیم. لہذا یگانہ راہ نجات از افتیدن در آغوش پر محبت دنیا همانا تزکیه و تهذیب نفس است. و یگانہ وسیلہ ایکہ میتوانند ما در رین راہ یاری دہند نظری بر عاقبت همان دنیا پرستان پیشین و همین دنیا پرستان کنونی است که خداوند ایشانرا با خواری و زیونی و ذلت و سمرساری آزاریکہ قدرت به زیر انداخت و بسا جای تعجب خواهد بود که ما با وجود دانستن وضع پیشینیان اکنون برای طمع رسیدن بآن با هم میجنگیم.

با در نظر داشت اهمیت جهاد دینا نفس که اکنون ملت مسلمان افغانستان بعد از زکشت از جهاد با دشمن که با پیروزی و سر بلندی انجام داده است با آن مواجه هست، هنوز هم دشواریهای بر سر راهش قرار دارد که از طرف دشمنان دسیسه ساز ما اکنون بنحود دیگری دامن زده میشود. شورای ثقافتی جهاد افغانستان بعد ازین میخواهد محتوای مجله "ثقافتی" افغانستان جهاد" خود را با این سوی جهاد معطوف گرداند و بعد ازین مضامین و مطالبی را بیشتر بدست نشر سپارد که جنبه توجیهی و بازسازی فکری داشته باشد و ابعاد وسیع ثقافت اسلامی را در برگیرد. درین رابطه شورای ثقافتی جهاد افغانستان از عموم برادران دانشمندان، علما و نویسندگان کشور دعوت بعمل می آورد تا در راه رسیدن با این مأمول

بزرگ و ارزشمند اسلامی این موه سده را یاری و کمک نمایند .

ثقافت اسلامی چلنجی در برابر مشکلات

حوادث مصیبتبار تاریخی، پیامدهای متفاوتی بدستال دارد گاهی برای ملت مصیبت زده فرصت آنرا میسر میسازد تا علل و انگیزه های حادثه را بدقت ارزیابی نموده، بعوامل شکست، ضعف ها و نواقص توانیهای خویش بیندیشد و دردها و آلام را تشخیص دهد و بعد از رجوع به خویش با عزم و اراده قوی در صدد رفع و علاج آنهمه عوامل برآید و در صلاح خود و جامعه و با زسای و پایداری های متین بر اساس اندیشه های معقول و سالم سعی جدی بعمل آرد و جامعه را بدون تزلزل به شاهرها سعادت سوق دهد . و گاهی این حوادث آنقدر کشنده بوده که ملت ها را به نیستی و تباهی میکساند و بیکه اصلیت، تاریخ و گذشته درخشان زندگی شانرا از بین میبرد و چنان مغلوب و ذوب شان میکند که دیگر قادر نخواهند گردید تا بحیث یک ملت زنده بپای ایستند و در جهان عرض وجود کنند .

چنانچه بعضی حوادث بر افراد نیز عین اثر را بجا میگذارد، گاهی او را به صبر، تحمل و شکیبایی می کشاند و او را در راه مجادله با حوادث روزگار آبدیده تر و استوارتر میگرداند و گاهی بر پرتگاه های و ناامیدی سقوط می دهد و توان مقابله با روزگار را در مسیر پر خم و پیچ زندگی از وی سلب میگرداند . ملت قهرمان افغانستان که در طول چهار دهه سال از زیر بار شکنجه ها، مشکلات و دشواریها و از بین دود و آتش جان به سلامت برده است، اینک با نبرد دیگری روبرو است . آری، نبرد با خویش، نبرد با بیبرنگ ها و دسایس پست پرده، نبرد با دشمن ناشناخته، نبرد با شیطان انس و جن، نبرد با گروه منافقان نقاب پوش، این نبردها ابعاد وسیع و گسترده دارد و از همین جاست که رسول خدا، صلی الله علیه و سلم، آنرا جهاد اکبر توصیف کرده است .

پس بر ما است تا بر جوهر خودی تمسک جست، حیات فردی و اجتماعی خود را سر از نو با برافکندن افزار و ادوات و عناصردیده و پوسیده، علما نیت و افکار وارنده، با زیربنای مستحکم و استوار و عقیده و ایمان بخدای یکسا و ایمان به کامل بودن دین خدا و تطبیق و بکار بستن آن در تمام شئون زندگی خویش تهداب گذاری نمایم و افرازاات و رسوبات گذشته را یکسو گردانیم، زیرا ما در ریشه های عوامل ضعف و شکست خویش و چیره شدن عوامل و دستیاران کمونیزم بر کشور خود دریا فتهایم که با تعدد انواع عوامل و سیاب، این نتایج بصورت عمده بر اساس ذیل بر میگردد :

۱- جهان امروز در مقابل چلنج ها و مبارزات و موجی از افکار و مذاهب و مبادئی قرار گرفته است که با استفاده از وسایل و امکانات مادی و تکنیک و تکنالوژی پیشرفته ارتباط جمعی عصر برقرسه، حمایت و تبلیغ میسود . ببحویکه جهان پهناور ما، امروز بمنزله اجتماع کوچکی در آمده است که اگر در کوسه و کناری از آن سخنی بمیان آید، یا سرگوشی شود تمام جهان نیان از آن آگاه میگردد و هیچ کشور و جامعه ای نمیتواند مرزهای خود را بروی این امواج ببندد و یا از آن خودداری نماید . بنا بر آن بیگانه راه و وسیله، مبارزه و قیام در برابر چنین امواج انحراف کننده همانا استدلال، منطق، توضیح و تحلیل و نمایش برتری نظام و مفکوره مورد احتراما مع بملامه اموم میدان مسابقه است .

ازینرو فرض ذمه هر مسلمان و بخصوص مردم مسلمان و متدین افغانستان است تا احکام و قواعد و اصول دین خویش را بدقت هر چه تمامتر و عمیقتر مطالعه نماید و بحد یق و حقانیت آن دست یابد و به

وسعت پهنای میادی عالی آن پی برند و آنرا که ضامن سعادت بشر در طول تاریخ بوده و خواهد بود، به زبان روزبه‌بنا و برادران خویش تبلیغ نمایند، تانسل‌های امروز و فردا به امتیازات این قانون جاودان دل بسته شوند و از دل و جان آنرا پذیرا گردند و در مقابل طوفان افکار روستن‌بادهای نظریات بیگانه‌لرزان نشوند و ثبات و استقامت را از دست ندهند.

۲- از لایلای این افکار رکننده یکی هم‌علمای نیت است که در کشورهای اسلامی از چندی بدین‌طرف ریشه دوانیده و افکار عده‌ای را مسموم نموده است و از جمله افغان‌نستان نیز از تأثیرات آن کنا رنما نده است. این مفکوره که بر اساس انفعال دین از دولت استوار است زاده، مبارزات طولانی غرب در برابر سلطه استبداد و منحرف روحانیت مسیحی میباید، که بر اساس اجتماع دس‌تیر و قواعد عدیدتی و خلای آن از تنظیم ساحت زندگی بوجود آمده است. و این مفکوره اگر بر مسیحیت کور و گنگ تحریف شده، صدق میکند که در برابر حقایق و پدیده‌های علم تجربی و دست‌آوردهای آن بدون دلیل قیام می‌ورزد، در برابر اسلام که سعادت و تدبیر و تفکر در کائنات و دستیابی بر موزون‌نوا میس‌کونی و استفاده از همه‌نواع طیب‌یا کیزه جهان هستی است، هرگز صدق نمی‌کند و در برابر اسلامیکه تمام پهلوه‌های حیات مرفه‌زندگانی این دنیا و خیر و سعادت آخرت و رابطه میان انسان و همه موجودات و خالق آنرا تنظیم میکند ظالمانه است.

۳- یکی دیگر ازین افکار رضا سلامی و تفرقه‌انگیز، مسئله نیشنلیزم و ملیت‌گرایی است که بر اساس امتیاز طلبی برخی از ملیت‌ها بر ملیت دیگر و تبعیض نژادی و پیوند دادن افراد یک قوم بر قوم دیگری بمنظور استحکام سلطه و پایه امپراتوریهای امتیاز طلب از قرن ۱۹ به بعد در اروپا بوجود آمده است که با روحیه انسان دوستی و احترام به کرامت بشری اسلام و تاریخ و ثقافت و مدنیت اسلامی بهیچ وجهی سازگار نمیباشد رایج شدن همین مفکوره بود که شیرازه و وحدت مسلمانان را از هم‌پاشید و خلافت اسلامی یکپارچه را به کشورهای کوچک و ضعیف ملی مبدل گردانید، و کار بجایی رسید که امروز هیچ یک ازین کشورهای تجزیه شده تاب مقاومت در برابر تن‌بادهای دواخت و تجاوز و زوسلطه‌گرایی استعمارگران را ندارند و تشخیص اسلامی و تعاون و تسامح و تدبیر خودها را از دست داده‌اند و این دسیسه در میان کشورهای اسلامی بحدی کارگرافتا دهه که در داخل یک کشور کوچک هم مسلمانان بنا ملیت‌ها و قبایل کوچکتر به فرق هم می‌کوبند و هنوز هم همین کشورهای کوچک روبرو تجزیه روان‌اند.

۴- سوسیالیسم علمی با چهره‌های متنوع و منحوس آن از لحاظ جنبه‌های عملی و تطبیقی، یکی دیگر از مفکوره‌های مسموم‌کننده در جوامع اسلامی است، که به‌هیچ صورتی با اسلام و مبادی و ارزشهای آن وفق ندارد و جوامع مسلمان با غنای علمی و تاریخی و تلاشی عملکرد آن در تنظیم روابط اجتماعی سیاسی، اقتصادی، کلتوری و نظامی هیچ نیازی باین مفکوره ندارند.

و اگر مسلمانان از خواب غفلت خود بیدار شوند و یکبار دیگر بمخازن و ذخایرانیا شده علمی خود مراجعه نمایند و بدین‌تنظیم روابط فردی و اجتماعی و علاج حوادث روز و پدیده‌های جدید را از منابع اصیل و سرچشمه‌های زلال خود جستجو کنند. بدون شک این ذخایر پراسخگوی اوشان و نسل‌های بعدی خواهد بود، چنانکه در چهارده قرن قبل، این دین نجاتبخش بهمراه امراض بیماران نسخه‌های شفا بخش و ادویه‌های مؤثر تقدیم داشته است.

آنچه در زمینه کمبود است جهد و تلاش برای استخراج و استنباط مسایل ازین منابع سرشار و فیض با راست و بی.

۵- امر دیگری که نظار جامعه اسلامی را بخود معطوف ساخته و توان مقاومت را از افراد آن سلب کرده است زندگی خانوادگی و اجتماعی بنحویکه معی غربی است. که با زرق و برق فریبنده و اغوا -

کننده و انحلال معیارهای اخلاقی و ارزشهای والای انسانی با تمام وسایل ممکنه تبلیغاتی و جلوه‌گری‌ها و کرشمه‌گریها و صرف پول‌های گزاف دل‌های جوانان را ربوده است.

این فکر در بسیاری از جوانان ما بحدی نفوذ کرده است که جای عنعنات اصیل و سنن پسندیده حیات مدنی جا معه، ما را اشغال کرده که تفکیک آن از زندگی علمی مردم مشکلاتی را بوجود آورده است. علاوه بر اینها که جا معه افغانی و سایر جوامع اسلامی بحد مشترکی کم و بیش بآن مبتلا میباشند اشغال بالفعل افغانستان در طول چهار دهه سال و حاکم شدن نظام الحادی بر آن، مصیبت جبران ناپذیری بود که بر پیکر جا معه، ما تحمیل گردید و پروگرامهای روسی سازی در ساحت تعلیم و تربیه، ثقافت و کلتور، قوانین و سایر تنظیمهای اداری و اجتماعی و مهاجرت‌ها بدینا ردیگران ساختار جا معه، ما را متاثر گردانید، و روح جوانان ما را از کلتور و ثقافت اصیل شان و حقایق اسلام بیگانه ساخت. صدها عوامل دیگر وجود دارد که در آنرا فاذهان جوانان مسلمان کشور ما اثر گذاشته و آنها را از فهم و درک حقایق دین اسلام بدور نگاه داشته است.

در چنین شرایطی لازم است علاوه بر اقدامات و توجه به دیگر گونیهای سالم و مثبت در اسلام ساختن پروگرامهای مکاتب، نشرات رادیو، تلویزیون، مجلات، جراید و سایر وسایل پخش و نشر مطبوعات و ارتباط جمعی، برای جوانان پوهنتون در تمام صنوف و تمام رشته‌ها مضمونی بنا م‌ثافت اسلامی را بگنجانیم که هدف از آن شناساندن اسلام و چهره واقعی آن باشد تا جوانان را قانع سازد که اسلام بیگانه نظام دلخواهی است که سعادت بشر را تضمین کرده و در همه شئون زندگانی او راه‌های حل سازنده را پیشنهاد می‌کند که در صورت مقایسه با سایر نظامها و مفکوره‌ها، برتری و محاسن آن آشکار و غیر قابل انکار است. زیرا این جوانان در هر سطح و مستوای که قرار داشته باشند و در هر رشته‌ای از رشته‌های علوم که مصروف تحصیل باشند، باین حد از فهم و واقعیات اسلامی نیاز مبرم دارند، تا شخصیت متمیز اسلامی با آیند.

شورای ثقافتی جهاد افغانستان که از بدو تأسیس خویش با این آرمان جوانب مختلف قضایای اسلامی و جهاد اسلامی را دوش بدوش برادران خود مورد بحث و ارزیابی و تحقیق قرار داده است، بعد از این مرحله که مرحله انجام جهاد مسلحانه و آغاز جهاد فکری و قلم است مجله "افغان جهاد" خویش را به همین عنوان و تأمین همین اهداف و مراعات اختصاص میدهد. و از تمام برادران دانشمندان و علمای با دردمند در تمام مشغول و رشته‌ها که مهارت و تخصص دارند، خواهش بعمل می‌آورد تا با نوشتن مضامین خویش و تحلیل و بررسی‌های نظریات اسلامی در باره تأمین اهداف این مجله، شورای ثقافتی را یاری نمایند و ازین راه در برابر بلا بردن سطح آگاهی عموم هموطنان خویش سهم بگیرند و وظیفه اجتماعی خویش را در برابر ملت و وظیفه ایمانی خویش را بصفعت دعوت‌گرا اسلامی در برابر خدای خویش، جل و علی - شانه، بسر برسائند.

ومن الله التوفيق

شورای اهل حل و عقد و برداشتهای مردم

درین روزها موضوع شورای اهل حل و عقد بسیار سرزبانهاست و اکثر مردم در معنی و مفهوم این کلمه جو بحثها مینمایند، بعضی آنرا اصطلاح وارداتی میخوانند و برخی آنرا با کلمه «لویه جرگه» مقایسه میکنند و برخی آنرا از اصطلاحات اسلامی میدانند و بعضی دیگر آنرا بی اساس میشمارند و حتی در اطراف این موضوع کنفرانسها دایر میشود و از آن تعبیرات گوناگون بعمل می آید.

در واقع این همه جا رواجها را از عدم آشنایی با کلمه در اصطلاحات حقوقی جامعه ما نشئت میکند، ورنه از لحاظ معنی و مفهوم هیچ تضادی با کلمه «شورای عالی اسلامی - یا لویه جرگه» اسلامی یا مطلق کلمه «شورای اسلامی» ندارد. زیرا اگر موضوع عربیت باشد چه فیصد کلمات معمول و مستعمل موجوده زبان دری، ریشه های عربی دارد و بدون تغییر یا کمی تغییر استعمال میشود. خصوصاً اصطلاحات حقوقی ما اکثراً عربی است و دلیل آن واضح است که جامعه ما مسلمان است و اساس قوانین و شریعت ما را قرآن - کریم و سنت پیامبر اسلام، صلی الله و سلم، تشکیل میدهد که همه بزبان عربی است و تمام فقها و دانشمندان اسلامی ما تألیفات خویش را به همین زبان کرده اند و اکثریت مؤلفین اسلامی را حتی در صرف و نحو و علوم لغت و زبان همین پیروان عجمی اسلام تشکیل میدهد. و دلیل هم آنست که از یک طرف زبان عربی زبان مشترک همه مسلمانان جهان است و اختصای بیک قوم و قبیله خاص ندارد و خداوند، جل و علی - شانه، همین زبان را بعلت جامعیت آن، زبان رسمی این دین قرار داده و کتاب خود را به همین زبان گویا (عربی مبین) نازل فرموده است و پیامبر آخرین خویش را از فصیحای قبایل عرب انتخاب کرده است، و هر مسلمان ناگزیر است احکام دین خویش را که بر تمام بعد از زندگی او سایه می افکند از همین منبع بهمین زبان اخذ نماید. از جانب دیگر مردمان عربی زبان صدر اسلام در فهم معانی قرآن - کریم و احادیث نبوی، صلی الله علیه و سلم، مشکلات زیادی نداشته اند، مگر بعد از نشر اسلام بدین راجع و اختلاط آن با فرهنگ و ثقافت و زبان های دیگر و دخول ساکنین آن دیار به اسلام در فهم معانی و احکام اسلامی از منابع اصلی آن مشکلاتی بروز نمود. و علمای مذکور خود را ناگزیر یافتند که برای فهم صحیح و درست احکام از منابع مذکور برای زبان عربی، قواعدی وضع نمایند و برای استنباط احکام فقهی اصولی را در نظر بگیرند و برای دانستن صحت و سقم احادیث شرایطی وضع کنند تا از خطا در فهم و درک احکام شریعت جلوگیری بعمل آمده و در تلاوت و تلفظ درست قرآن اوشان را یاری کند.

ازین لحاظ هیچ مسلمان نی گفته نمیتواند که زبان عربی زبان بیگانه و اجنبی است، خصوصاً مردم دری زبان افغانستان. چه اگر لغات عربی که زیور و زینت زبان دری را تأمین میکنند از دری کشیده شود در واقع لطافت و ظرافت از زبان دری رخت بر خواهد بست.

از آن جایکه منظور نظر درین نوشتار توضیح پیرامون جمله (شورای اهل حل و عقد) است از تفصیل درین باره صرف نظر نموده با اکتفا به همین مقدار بتعریف مطلب می پردازیم.

شوری: کلمه «شوری» خود کلمه عربی است، چون از سالیان متعادی در اصطلاحات حقوقی و فرهنگ ما رایج است مورد سوال واقع نمیشود. (شوری) در لغت به معنی کشیدن عسل از داخل خانه های مومی لانه، زنبور عسل آمده و گاهی به معنی تفحص اندام حیوان غرض اطمینان از سلامتی آن هنگام خرید، ذکر شده است و در معانی دیگری نیز استعمال گردیده است، مگر بعداً شریعت آنرا در افاده را به

نظریات و دادن مفکوره و بحث در اطراف موضوع جهت پیدا کردن وجهه شواب بکار برده است. و قرآن - کریم بآن چنین ناطق است (وَشَأْؤُهُمْ فِي الْأَمْرِ... وَأَمْرُهُمْ شُورَى بَيْنَهُمْ) (فان ارادا فملا عن تراض منهما و تشاور فلاجناح علیهما) و همچنان در احادیث پیا مبراً سلام، صلی الله علیه و سلم، چندین مرتبه تذکر داده شده است.

بملاحظه معانی لغوی که معنی طلب چیزی را افاده میکند، علماء معنی اصطلاحی آنرا چنین توضیح کرده اند (اجتماع مردم در امری از امور بمنظور استساره از یکدیگر و استخراج نظرا و در زمینه) احکام القرآن. راغب گفته است سوری عبارت است از: (استخراج نظریات اساسی مراجع یا یکدیگر)، و بعضی دیگر گفته اند: سوری عبارت از آریه یک امر به اهل خبره عرض دانستن مراد آن است.

اهل: بمعنی مختلف و متعدد آمده است که به تناسب محل استعمال آن در جمله (اهل حل و عقد) میتوان از آن معنای مردم یا دسته تر، مناسب تر و سزاوارتر را انتخاب نمود. فرهنگ لاروس. حل: حل نیز معنای زیادی دارد و متناسب به جمله فوق از آن گشودن گره، حل کردن مشکلات، غمخوش و دادن رأی صواب در امور و دادن جواب صحیح در یک قضیه، المنجد و فرهنگ لاروس.

عقد: عقد نیز برای افاده معنای زیادی استعمال شده است که در اینجا معنی پیمان، تعهد، گره بستن، ضمانت کردن و محکم کردن یک امر از سایر معنای مناسب تر است. (المنجد و فرهنگ لاروس). هرگاه با در نظر داشت معانی و مفاهیم و معانی کلمات متشکله مذکور، جمله (شورای اهل حل و عقد) را تعبیر ما بییم مفهوم و مصداق آن عبارت است از: "شورایی از مسلمانان که دارای بصیرت نام در امور محوله جا معه خود بوده و مورد اعتماد و احترام مردم خود باشند".

با بدگفت که مطلق سوری بدون در نظر داشت مواصفات مشاوران آن، اصل اساسی و رکنی از ارکان سیاسی نظام اسلامی است که مشروعیت آن بحکم قرآن کریم، سنت حضرت رسول اکرم، صلی الله علیه و سلم، و اجتماع صحابه ثابت مییابد. مگر در مورد اینکه استشاره بر خلیفه مسلمانان (رئیس دولت) واجب است یا از اعمال استحبابی به شمار میرود بین علماء اسلامی اختلاف نظر وجود دارد.

دسته ای از علماء مانند: قرطبی، سید قطب، عبدالقادر عوده، محمد عبده، محمود شلتوت، محمد ابوزهره، عبدالوهاب خلاف و عبدالحمید متولی، استشاره را واجب میدانند و میگویند که هرگاه رئیس دولت یا علماء مسلمان مسوره نکنند واجب العزل است.

و به استحباب مشوره، آن عده از علماء معتقدند که امر (و شاورهم فی الامر) را تأویل مینمایند و منتفاء تأویل هم این است که حضرت رسول اکرم، صلی الله علیه و سلم، بحکم نزول وحی و عصمت که هر دو او را از خطا محفوظ میدارند ملزم به مشوره شده نمیتواند. (واضح است که چنین عصمت در مورد سایر رهبران اسلامی صدق نمیکند و بایست بهمان قوت ایجابی خودیاقی بمانند) و ما موریت حضرت رسول اکرم، صلی - الله علیه و سلم، را به مشورت کردن میشود عرض تعلیمات، تبارز شخصیت، رشد فکری آنها و آزمائش استفاده از تأیید مردم، آگاه ساختن مشورت شوندگان، فراهم آوری قناعت اوشان در امور، جلوگیری از انتقاد بیجا بی برخی از منافقان، ارج گذاشتن بموقف و مقام مردم و گذاشتن سنت بمنظور پیروی کردن جیل های بعدی از مسمی پیا مبر تعبیر و تأویل نمود. بهرحال همین تأویل حکم ایجاب را تضعیف می کند. از جانب دیگر سوری تنها در امور مباح و نوازل مشروع گردیده که در آن نص وجود نداشته باشد، این امر نیز از قوت الزام سوری میکا هد و بحیث قرینه استحباب باقی میماند. زیرا در نص دیگری (وامرهم سوری بیتهم) بسبیل مدح و توصیف نیکویی های امت مسلمان ذکر گردیده است. گرچه در پهلوی ایمان بخدا و اقامه نماز و پرداخت زکات که امور ایجابی است تذکر یافته است.

در خصوص اینکه قرار است شوری حکم الزامی بر رئیس دولت وارد میکند یا خیر؟ نیز نظریات مختلف ارائه شده است که صرف نظراً بررسی های هریک از نظریات و استدلال های علماء در همان زمینه ها، آنچه مریقینی است، اینست که هرگاه عمل کرد رسول اکرم، صلی الله علیه و سلم، را در موارد تطبیق مشوره های شان تعقیب نما بیم درمی یابیم که چنانچه گاهی مشوره را به منزله امر ایجابی و الزامی پنداشته اند و خود را بخلاف رأی خویش به انجام آن مکلف گردانیده اند و گاهی هم آن و قعی نگذاشته و بر اساس علم خویش آنچه ضرورت بوده است بآن عمل کرده اند. همچنان گاهی نظراً اکثریت را پذیرفته اند و گاهی به نظر یک فردا اعتبار داده اند. مطالعه این آثار چنین میرساند که اساساً مقید بودن به نظر اکثریت یا اقلیت و یا هر دو تابع حوادث و وقایع و ماهیت اصلی قضایای مورد استشاره از یک طرف و تابع فرق گذاشتن بین معنی شوری و مشوره از سوی دیگر است. باین تفصیل که اگر قضیه از جمله نوازی بوده است که در آن دلیل شرعی وجود نداشته، یعنی اگر تشریحی نبوده و از مورفنی و تعریفات نیز شناخته نمیشد و به انجام اقدام فعل و عمل تعلق می گرفت در چنین موارد، نظراً اکثریت را حاکم قرار داده اند. چنانچه در جنگ احد که بخلاف نظر خویش و نظر صفا به کبار نظراً اکثریت را جهت خروج بخارج مدینه برای دفاع از منجا و زین قریش، قبول فرمودند و حتی بعد از اینکه مشا و رین عذری را بنا بر اینکه و شانرا مجبور کرده باشند، تقدیم کردند، نپذیرفتند و فرمودند که پیا مبر (صلی الله علیه و سلم) از عزم خویش انصراف نمیکند. مگر در مورد مشوره در حفر خندق در اطراف مدینه بمنظور حفاظت و دفاع از آن شهر در جنگ احزاب که موضوع فنی و تخصصی را ارائه مینمود، تنها بمشوره سلیمان فارسی اکتفاء فرمودند، همانطوریکه در موضع نزول عسا کرا سلام در جنگ بدر بدلیل اینکه این تجویز بنا بر رأی، حرب و مکیده طرح شده است قول حباب ابن منذر را پذیرفتند. مگر در صلح حدیبیه که تقریباً مجموع قریب به اتفاق صحابه آنرا مکروه می پنداشتند و موضوع را بشکل مناقشه مطرح کردند و حضرت عمر، رضی الله عنه، گفت آیا تو پیا مبر، صلی الله علیه و سلم، برحق نیستی؟ و آیا ما برحق نیستیم؟ با تأیید این سوالها، در باره این مشوره! و که چرا این شرایط ذلت با را بپذیریم، فرمودند من بنده و پیا مبر خدا یم و از امر او سرپیچی نمیکنم و مرا حفظ مینماید. معلوم میشود که تصمیم فوق بنا بر روحی اتخاذ شده بود و قوت دلیل تشریحی مانع پذیرفتن مشوره اصحاب بضر آن دلیل عرض اندام نموده بود که دیگران روشن نبود و بعداً سوره فتح بهمین مناسبت نزول یافت و اصحاب، حکمت و دلیل قبول مصالحه را در یافتند و اساس بسا از پیروزی های بعدی مسلمانان گردید. در خصوص مواصفات مشورت دهندگان که اصل موضوع بحث است. دیده میشود که در ساجه عمل بین شوری و مشوره غرق به ملاحظه میرسد بنحویکه شوری در نص قرآن کریم حقوق هم فرادشناخته شده است (و مرهم شوری بینهم) درین نص هم مرا م بوده، شامل تمام مور میشود و همچنان شوری بر اساس ضمیر (هم) در هر دو جا حق تمام مسلمانان را تشبیت میکند. به این اساس تمام مسلمانان در هر مقامی که باشند (با رعایت شرط تکلیف یعنی عقل و بلوغ) در هر امری از امور حق ابراز رأی و دادن مشورت را دارا میباشند و هیچ کس حق ندارد جلوا بران نظراً فرادجا معه را در امور مربوط بجا معه که بهر فردا فرادجا معه در واقع متعلق است، بگیرد. از همین جا است که حضرت رسول اکرم، صلی الله علیه و سلم، در تمام موارد، خواه به مشوره شان وقع گذاشته اند یا نه، جلو مناقشه و ابراز نظراً و شانرا نگرفته اند و آنرا استماع فرموده و به مناقشه گذاشته اند و درنها بیست رأی صواب را اختیار کرده اند و رأی ناصواب را اگرچه از طرف اکثریت قریب به اتفاق بوده نپذیرفته اند، چنانچه قبلاً در مورد صلح حدیبیه آن اشاره گردید.

مگر مشورت یعنی استشاره که مکلفیت اولوالامر یعنی خلیفه یا رئیس دولت اسلامی است، از چنین عمومیت برخوردار نیست. زیرا از یک طرف نمیتواند در تمام موارد و قضایا موضوع را به مشوره بگذارد

چنانچه قبلاً اشاره شده است، ره صرف در مواردیست که در آن دلیل شرعی وجود نداشته باشد و موضوع از قبیل مباحات بوده باشد و یا در مواردی که نص مشوریه، خاص بجوانب طرق تنفیذ آن تعلق بگیرد که جستجوی نحوه بهتر تطبیق قانون را در نظر داشته باشد. چه در غیر آن در شریعت اسلام حکم در اشیاء و افعال با و تعالی تعلق دارد و بنده های او نمیتوانند بر اساس هوای نفس حکمی را تشریح نمایند و یا حکم حلال و حرام تشریح شده را تعدیل کنند.

از جانب دیگر رئیس دولت باید با کسانی مشورت نماید یا آنها را بحیث مشاورین خود برگزیند که اشرافان در همان زمینه ها و رشته ها آگاهی تام، علم کافی و تجربه داشته باشند و در بین افراد هم مسلک خویش نیز از امتیاز و فضیلت برخوردار باشند. در غیر آن مشورت با آنها سودی نخواهد بخشید و نفعی از آن در پی نخواهد بود. بنا بر همین دلیل می بینیم که حضرت رسول اکرم، صلی الله علیه و سلم، حضرت ابوبکر و عمر، رضی الله عنهما، را بحیث مشاورین خویش برگزیدند و میفرماید:

"وایم الله لو انکما تتفقان لی علی امر واحد ما عصیتکما مشوره ابداء" فتح الباری، همیمن مورد نیزار مواردی است که پیروی رئیس دولت از قرا ر مشا و رین الزامی و واجب است. در غیر آن استتار مفهوم خویش را از دست خواهد داد و بحیث ملعبه قرار خواهد گرفت.

از امثال این آثار بر می آید که شوری عام بوده مگر مشوره خاص میباشد و حکم آن از حکام شوری فرق میکند روی این توضیح باین حقیقت میرسیم که رئیس دولت اسلامی بنا بر حکم (و امر هم شوری بینهم) (و شاورهم فی الامر) غرض تصمیم گیری در مسایل عمده اجتماعیه است که استتار در آن جواز دارد قضیه را برای عمومی افراد صاحب نظر جامعه اسلامی بگذارد. و اگر موضوع به ساکنین غیر مسلمان جامعه اسلامی ارتباط داشته و مسایل تشریحی که به عقیده ارتباط دارند با شریعت از جمله قضایای علمی و فنی و یا تعریفی بوده باشد که متخصصین اسلامی بآن علم نداشته باشند نمیتوانند بحکم (فاستلوا اهل الذکران - کنتم لاتعلمون) موضوع را با متخصصین غیر مسلمان در میان بگذارد. و در مسایل فردی و اجتماعیه بخود مستشاران انتخاب کنند تا او را در مساله تصمیم گیری یاری نموده حتی الامکان جلوگیری شود. مجلس شوری با چنین مواصفات، در چنین احوال، شهری دروازه یی نخواهد بود که هر کس بهر سطح و مستوی در آن داخل شود و به کلیدهای خزاین اسرار جامعه دست رسی یابد. اینجاست که پای (اهل حل و عقد) به میدان کشیده میشود.

انتخاب این جماعت بدون قید و شرط نیست و بنا بر همین منطقی است که در اکثر قوانین انتخابات جهان، برای اعضای پارلمان مواصفات و شرایط خاصی در نظر گرفته میشود. که اسلام نظریه جهان بینی خاص خودش نیز مواصفتی را برای اعضای شوری تعیین کرده است که در اصطلاح علماء این رشته در کلمات (اهل حل و عقد) خلاصه شده است. و این مواصفات عبارت است از: عدالت (که خود جا مع یک سلسله صفات میباشد) علم، نظر، حکمت که در بین مردم زنفوذ و اعتبار و اعتماد برخوردار است و شهرت نیک باشد. البته با آنهم مردم است تا در بین همین قشر نیز صلح و افضال آنها را برگزینند.

با اینهم بنظر بنده بهتر است در اصطلاحات حقوقی از کلمات و اصطلاحات مانوس کار گرفته شود و از استعمال کلمات نیک نزدیک مردم، تشویش و تفرقه ایجاد نموده و یا شک و تردید را بوجود می آورد و از اعتماد و اطمینان آنها میکاهد جداً پرهیز شود. زیرا اساس استتار به با مردم و دعوت نمایندگان ایشان غرض اعمال سلطه ملت در امور عام اجتماعیه بر پایه های اعتماد متقابل مردم و حکومت استوار است و با استعمال چنین کلمات که اساساً به معیار، ارزش و مفهوم موضوع چیزی نمی افزاید و عدم ذکر آن از آن چیزی نمی کاهد دنیا بدین اعتماد و اطمینان را خدشه دار نموده و نمیتوانست این مواصفات با کلمات مانوس قانون کشور ما افاده میگردد. ومن الله التوفیق

بعد سیاسی:

گام دوم معاهده پشاور عملی شد

دوام جنگهای داخلی مجاهدین

رویدادهای افغانستان و مترد شدن جوامع بین المللی در اهدای کمکها به این کشور

که با آوری کرده بود که پرو فیسور مجددی تبا دیدگرو زهما فاه ترا موعده معینه در کرسی باقی بماند، حضرت صاحب را متقاعد ساخت که با یداً ز قدرت کننا برود. اما حضرت صاحب که راضی نبود قدرت را به آسانی رها کند، و ازین ناحیه تا راضی بنظر میرسد برای برکناری خود شرط گذاشت که وی قدرت را بعد از خود به استا درباری نخواهد سپرد، بلکه قدرت را به شورای رهبری تسلیم خواهد نمود و بعداً شورای رهبری مختار خواهد بود که قدرت را به کی می سپارد.

و از جهت همین تا رضایتی بود که پرو فیسور مجددی در جلسه ای که قدرت را به شورای جهادی و قیادی میسپرد، از استا درباری، استا سیاف و احمد شاه مسعود و وزیر دفاع و بعضی بزرگان دیگر انتقادهای شدیداً لحنی نمود و قیادی ساخت که همزمان با شروع کار من به حیث ممثل دولت اسلامی، استا درباری همکار شورای رهبری را آغاز نمود، که اکثر فیصله هاییش متضاد فیصله های شورای جهادی بود و اینکار را در امور افغانستان به نسبت از دیا دمراکز تصمیمگیری، ششست و پراکنندگی را ایجاد کرد. پرو فیسور مجددی همچنان اظهار داشت که بعضی از بزرگان در پهلوی عفو عمومی، خواستار تشکیل

زمان مداری این سعی بر آن داشت که پنجسال و یا حداقل دوسال دیگر در کرسی قدرت باقی بماند. وی گفت: از ولایات مختلف، بزرگان و قوماندانان به نزدی میآیند و از خواهش می کنند که مو' عدریا شش را طولانی تر سازد. از سوی دیگر پرو فیسور با تکی که طبق معاهده پنا و بعداً زدوما به حیث رئیس دولت قبول شده است قبل از موعده معینه به کابل عودت نموده و نه تنها اینکه منتظر آن موقع بسر میبرد، بلکه عملاً به حیث رئیس شورای قیادی به کار خود آغاز نموده است و نه تنها اینکه فیصله میکند، بلکه گاه گاه فیصله هاییش با فیصله های حضرت صیغت - الله مجددی تماماً ممتنعاً یکدیگر است. نا رضایتی پرو فیسور صیغت الله مجددی را برمی انگیزد.

بدین طریق پرو فیسور مجددی سعی داشت تا بر موعده حکومتش بیفزاید و استا درباری خواستار آن بود تا به موعده معینه بر سر قدرت تکیه زنند و این نزاعها حتی در اخبارها و مما حبه های رادیویی نیز سرایت نمود، اما این نزاعها چندان دیرنپا نبود و درین مورد برای صیغت الله مجددی از طرف پاکستان مکتوبی ارسال گردید که از وی تطبیق معاهده پنا و ررا خواسته بود و همچنان این گفته رسید و مستم

طبق ماده اول معاهده پنا و ر، با رفتن گروههای مختلف مجاهدین به کابل، در فضای سیاسی کشور، تحولات جدیدی رونما گردید و حالتی بوجود آمد که در تصور نمی گنجید و حتی که پیشبینی آن نیز دشوار بود. درگیری های مسلحانه، گروههای مختلف، مردم افغانستان را با نکالیف، تلفات و در بدری های عجیبی مواجه ساخت. مشکلات این درگیری ها آنقدر گران بود که در مقابل عده ای از مهاجرینیکه به داخل کشور عودت نمودند، عده کثیری را از کابل به مناطق دیگر مهاجر کرد و نید و حتی چنان همسده بعضی از مهاجرینیکه به کابل هم عودت نموده بودند، دوباره مهاجر شدند.

این حالت متشنج همچنان با قدرت خود باقی است و نه تنها اینکه به حل این مشکلات نزدیک ننهیم، بلکه در اوجهای مشکلات و موجهای بزرگی آفات سردرگرییان هستیم که یادیتک درین مقال به نکات مهم این رویدادها نظرمی افکنیم:

مجددی و کناره گیری از قدرت:
پرو فیسور مجددی که طبق ماده اول معاهده پنا و ر تاریخ ۸ فور عازم کابل گردید و برای مدت دو ماه بحیث ممثل دولت مو' قت تعیین گردیده بود، در پایان آخرین روزهای

محکمه اختصاصی گردیدند و به مردم تنویش خلق نمودند، ولی با زهم از جانب ریاست دولت بر عفو عمومی تأکید صورت گرفت و محکمه اختصاصی را برای کسانی خواست که بعهده از استقرار حکومت اسلامی امنیت را اخلال مینمایند.

پروفسور مجددی به استناد سیاف الزام وارد نمود که وی اگر چه طسراج معاهده پسا ور بود، بعد از آنکه وارد کابل گردید، بجای اینکه با دولت معاشرت نماید، به تخریب و تبلیغات ضد دولت آغاز نمود و جنگ ویرانگری را با همکاری دشمنان خارجی افغانستان با حزب وحدت اسلامی آغاز کرد و طبق اطلاعات دقیق، حالا هم در مقابل برادران اهل تشیع، آمادگی جنگ دیگری را میگیرد.

وی در ارتباط با وزارت دفاع، اظهار نمود: ریاست دولت از طرف وزارت دفاع اشغال شده بود و من صرف از طریق دولت، اقدامات دولت را به سر میبرم. وی گفت که در قبال سفرهای داخلی و خارجی من، از طرف وزارت دفاع هیچگونه تدا بیری اتخاذ نمی کردید. وی به وضاحت اظهار داشت که جمعیت اسلامی و شورای نظار، از وزارت اطلاعات و کلتور و رادیو و تلویزیون، بسان ملکیت های شخصی و تنظیمی برای سر رساندن اهداف شخصی و گروهی خویش استفاده مینمودند و اکثر بیانات من و اخبار ریاست دولت از طریق رادیو و تلویزیون سانسور میگردد و یا جلوشن آن گرفته میشود.

پروفسور مجددی در بیانیه های خود مقلبتاً از حزب وحدت اسلامی و جنبش ملی اسلامی تشکر نمود که با وجود عدم اطمینان از اشتراک شان در دولت با آنهم بخواطو وحدت ملی و تأمین امنیت با دولت همکاری نموده اند. جالب اینجاست که این بیانیه پروفسور مجددی هم از طریق رسانه های "پيام آزادی" و "جریده" و "وفا" این

متن را منتشر ساختند. متن کامل این بیانیه در جریده "مورخ ۱۵ عقرب" و "وفا" به دسترس رسیده است.

استاد ریائی و بدست گرفتن زمام قدرت:

بنا بر تاریخ ۸ سرطان بعد از زکنار رفتن حضرت صبغت الله مجددی از سر بر قدرت، انتظار بزرگ استا در بانی هم برای بدست گرفتن قدرت به بیان رسید و مرحله دوم معاهده پسا ور عملی گردید. اگر چه یک قسمت از معاهده پسا ور، به قدرت رسیدن استا در بانی را در برداشت ولی قسمت دیگر آن، فرستادن صدرا عظم دولت از جانب انجنیر حکمتیار قلمداد شده بود؟

انجنیر حکمتیار که برای این منظور قبلاً استا دعبدالصبور فرید را برگزیده بود، یکبار دیگر اعلان کرد که استا در بانی برای گرفتن کرسی محوله اش به کابل خواهد رفت ولی اگر شرایط کارو خدمت برایش مساعد نگردد، چوکی را رها خواهد نمود. حزب اسلامی میخواست که استا در بانی هر چه زود تر روانه کابل گردد. ولی طبق بیانیه اش، همیشه های گلم جمع که نمبخواستند قدرت حزب را ببینند، با ایجاد جنگها خواستند تا مانع رفتن استا در بانی گردند، ولی با وجود آنهم استا در بانی ریح ۱۵ سرطان با معیت یک لشکر مسلح به کابل رفت و از طرف وزیر دفاع و وزیر، حه، در خیر خانه مینه مورد استقبال قرار گرفت. اگر چه ظاهراً با رسیدن استا در بانی به کرسی ریاست دولت و بدست گرفتن زمام حکومت اسلامی توسط استا در بانی، بمورد عمل قرار گرفتن معاهده پسا ور دوام نمود، ولی در حقیقت مشکلات جدیدی را پدید آورد و همچنانکه پروفسور مجددی در دوران حکومت قلمی، از جانب وزارت دفاع و وزارت اطلاعات کلتور مورد تهدید قرار داشت، استا در بانی هم با آن مشکلات روبرو گردید. وی میخواست که اولاً کابینه را طبق خواسته های

خویش تعیین نماید، اما کابینه قبلی بروی تحمیل گردید و اجرا آتش صرف جنبه تشریفاتی بخود گرفت و حتی در ساحت مطبوعات که حرف بسه مرحله خنداوری نیز رسید و باری "انین" چنین خبری به نشر رساند که "استا در بانی وزیر دفاع ملاقات کرد". همین بی اعتنائی ها و کم توجهی ها سبب شد که استا در بانی بعد از سر رساندن یکماه حکومت به بهانه فقره با کسان و ایران کرسی صدرا را رها نمود و با فضای سیاسی کشور تحت شعاع عملیات نظامی قرار گرفت.

خط مشی دولت و حکومت:

جالب اینجاست که پروفسور مجددی، بدون اینکه خط مشی دولت خود را اعلان نماید، دو ماهه بی پروگرامی حکومت خود را بر سر رساند، اما استا در بانی سه روز بعد از بدست گرفتن قدرت رسیدن بتاریخ ۱۰ سرطان در بیانیه رادیویی خط مشی خود را اعلان نمود و استا در بانی چهارم چند روز بعد از بدست گرفتن زمام حکومت در بیانیه رادیو و تلویزیونی خویش، خط مشی حکومت خود را تشریح داد. خط مشی های رهبران دولت و حکومت بسیار نکات موافق و آمیخته با هم داشت، ولی بعضی نکات جداگانه و مختلف هم در آن وجود داشت. استا در بانی بیانیه خود در باره گماشتن شخصیت های منعهد و مکتبی تأکید ورزید، اما در بیانیه ای استا در بانی چنان نکاتی دیده نمیشد و از تمام دانشمندان، عالمان، انجنیران، دادگستران و متخصصین خواست که بوطن خویش برگردند و در بازسازی کشور سهیم بگردند.

استا در بانی در بیانیه خود خواهان تطبیق مفاهیم اعتقادی و عملی اسلام در تمام مساحت زندگی گردید، اما استا در بانی بر استقرار نظام کامل عدل الهی تأکید نمود.

هر دو استا در بانی استقرار امنیت تأکید ورزیدند و وعده دادند که دولت

از مال، ناموس و آبروی مردم نگهبانی خواهد نمود، اما اسناد فریدان نیز انزود که اکنون تعامداری های ما به غارت رفته است.

اسناد درباری در پهلوی بوجه به استغرا و روحا کعبت ملی و حفظ تعامداری، طریقی احترام به حقوق مردم و از طریق تطبیق اصل سوری، حصه گرفتن مردم در انتخاب حکومت را وعده نمود، اما اسناد فریداناً کید و صریح بر انتخابت گفت: ما برای تشکیل یک حکومت قوی مرکزی و احقاقی حقوق تعامداری ملتتها و دور کردن حجابهای تنظیمی، انتخابات را بهترین وسیله می انگازیم و کوس می کنیم که برای برگزاری آن شرایط را مهیا ما ریم.

هر دو اسناد تشکیل اداره های مبتدی برواری در مورخا نواده، سه داء و معیوبین را وعده دادند.

هر دو اسناد در باره تعلیم و تربیه وعده دادند که برای تعامدگان کشور، راههای تعلیمات رایگان را هموار سازند و به دورترین نقاط کشور معارف را برسانند. اسناد درباری گفت: تعامداری با بدمطلبی با اصول و اساسات اسلامی و احجاب زندگی معاصریا تعامداری تعلیمی موجوده را با یداز ریشه تغییر دهیم، ما اسناد فرید گفت: ما بددر نظام تعلیم و تربیه، ما، معارف اسلامی به اساس اصلی و بنیادی مطرح گردد و با کوشش کنیم که مردم مسلمان ما تا حد زیادی به معارف اسلامی آشنا شوند.

هر دو اسناد در باره حقوق زنان و در مورد تعلیم و تربیه آنها وضاحت خاصی ارایه نکرده اند، لیکن وعده دادند که زنان از حقوق منحصه یکله اسلام به زنان قایل گردیده، میتوانند استفاده نمائند و طبق مقتضیات اسلام به تعلیم و آموزش بپردازند. همچنین آنها در باره تعمیم خدمات صحتی وعده نمودند.

در مورد مطبوعات، اسناد درباری گفت: ما در جوکات شریعت اسلامی و

معالج ملی، و با در نظر داشت آداب و اخلاق، به آزادی بیان احترام میگذاردیم و با بدمطلبی کز سراسری و رادیکالیسم و تلویزیون در جوکات شریعت اسلامی و قوانین و مقررات آن شرارت نمائند، و اسناد فرید گفت: کوشش می کنیم اطلاعات روزنامه های خبری و رسمی، رادیو و تلویزیون در خدمت تعامداری ما سدو از آنها بخاطر تعامداری و لای اسلامی و تنویر افکار استفاده شود، ولی هیچکدامشان تذکری ندادند که آیا برای مردم اجازه انتشارات آزاد را خواهند داد یا نه؟

در بخش اقتصاد، اسناد درباری انحصار دولت در سربو اموال را رد کرد و گفت که جارا اجازه در بدمطلبی خواسته های کشورا قداما نمائند، اسناد فرید هم به موضوع تأدیبه مالیات با تعامداری آوردن سیستم دقیق آن و جمع آوری ذکات تأکید ورزید. اسناد درباری در مورد سیستم تکلیف، که در جوامع اسلامی بحث های گرمی در مورد آن جریان دارد، گفت که فعالیت با تکلیف را در جوکات شریعت اسلامی و تطبیق ضروریات و خواسته های جامعه تنظیم می کنیم، اما اسناد فرید اجماع به اینکها با آوری خاصی نکرد و در مورد زراعت بطور صعی به با زنگاری و دوباره فعال ساختن انگار نکشاف زراعتی اشاره نمود.

در باره سیاست خارجی آنها به عدم تسلک، احترام و بیفیل و احترام به متورملل متحداناً کید کردند و اسناد درباری میا رزه را بر ضد صهیونیزم و فاشیسم و کمونیزم اعلان کرد و همچنان اسناد درباری از کشورهای پاکستان، ایران، عربستان سعودی و مصر، برای اینکه به جها دا فغانستان روابط نزدیک و دوستانه داشته و کمک نموده اند اظهار شکران و امتنان نمود. وی با وجود آنکه هندنا کنون بر ملت مسلمان افغانسان هیچ کاری نکرده و با رژیم کدسه کمونیستی روابط نزدیک و دوستانه داده است با آنها همباز انگار خواران

برقراری روابط دوستانه شد، وی از کمکهای چین، امریکا و جاپان هم یاد آوری نمود و همچنان خواهان برقراری روابط دوستانه با کشورهای جدیداً زاد شده از بکستان، ترکمنستان و تاجیکستان گردید. وی با قدراسیون روسیه که جاسین اتحاد سوری سابق است - سروط بر اینک که کمکهای زیادی بنمائند خواهان دوستی گردید و عضویت خود را با فوئمنندی با ملل متحد، کشورهای غیر منسلک و سازمان کشورهای اسلامی خواهان گشت. اما اسناد فرید تنها از کمکهای پاکستان، ایران و عربستان سعودی با آوری نمود و وعده داد که افغانستان بتواند یک عضو فعال در سازمانهای کنفرانس اسلامی و سازمان عدم تسلک باقی خواهد ماند. (خط منی کامل اسناد درباری و اسناد فرید در روزنامه های هیوادواری به تدریس رسیده است).

اما اینهمه که گفته آمد، آن خیرهایی بود که پروگرامهای را دیوارا بر نمود، صفحات اخبارها با آن سیاه گردید و در عمل برعکس آنچه گفته ها شنج و شنت جای بیشتری بازنمود.

مخالفت حزب اسلامی با دولت مؤقت

حزب اسلامی از آنکاه که مجاهدین داخل کابل شدند، تأکید میکنند که با بدمطلبی های کلم جمع از کابل خارج، کمونیستهای سابق از پست های مهم نظامی و ملکی برکنار و انتخابات برگزار گردد. این مختصری از شرایط است که در نتیجه حکمتیا رهبر حزب اسلامی همواره بر آن اصرار دارد و مسوولین حکومت هم به اساس یک پرنسپب آنرا قبول نموده اند و خصوصاً در جلسات صلح تعهد سبرده اند که ملیتیه ها و منتصدا ران کمونیست را از کابل برکنار میسازند. البته این تشنجیات اوضاع، تا حد زیادی زاید به همین مخالفت حزب اسلامی و حکومت میسازد.

درگیریهای نظامی

تسخ سیاسی، درگیری های گروهی، اختلافات مذهبی و عقیدوی و گذشته از آن دخالت های خارجی با عبان سده که کابل مرکز جنگهای خورد و بزرگ کرد. در میان این جنگهای خورد و بزرگ بین حزب وحدت و اتحاد اسلامی، و حساسه ترین و خونین ترین آن با راول در ۱۲ جوزا بوقوع پیوست و بار دوم در ۲۷ سرطان در نواحی غربی کابل آغاز گردید. این جنگ سه روزه، بعد از دی کشته بجای گذاشت و در کسار، چنان چنانی صورت گرفت که انسان را از یادآوری آن سرمی آید، زیرا به سرها میخ کوبیده شد، مردمان ذبح گردیدند و به کانتینرها زنده سوخته شدند و کشتار کودکان و زنان درین جنگ، واقعیت دردآور است که بسیاری از هموطنان ما با چشمان خویش شاهد آن بوده اند. این جنگ، جنگ آخرین نبود، بلکه بار دیگر در ۱۷ ماه اسد، جنگ سوم هم آغاز گردید، که این جنگ از جنگهای قبلی هم دردآورتر بود و هم وحشیانه تر، و از ثقیل ترین سلاح ها درین درگیری ها کار گرفته شد، خانه های شخصی و تأسیسات و ساختمانهای دولتی، با بیرحمی ویران گردید و با زهم انسانها با بیرحمی تمام به قتل رسیدند.

هنوز زخمها بیگانه ازین جنگ بوجود آمده بود، التیام نیا فته بود که جنگ چارم بتاریخ ۲۸ سنبله آغاز شد و اینبار نیز تلفات زیادی ببار آورد و خرابیهایی رخ داده که جبران آن محال خواهد بود، زیرا در این جنگ خونین اکثر نقاط کابل ویران گردید و جمله میرویس میدان، خوشحال میه، قلعه ساد، دست برچی، جمال میه، سرای غزنی، ده بوری، کارته های سهو چهار، چنداول و برخی دیگر از نواحی شهر کابل که با کاملاً ویران گردیده، یا نیمه ویران و یا هم آسیب دیده است، و به صد ها تن مردمان کشور ما درین جنگ

ها کشته و متلده شده اند.

از سوی دیگر در پایان هفته دوم ماه اسد بین حزب اسلامی و حکومت کابل جنگهایی در گرفت که در آن از سلاحهای ثقیل استفاده گردید. درین جنگ هم حزب اسلامی ادعا میکرد که ملیشه ها، در جنوب کابل یا لای مواضع حزب آتس گسودند و جنگ را آغاز نمودند، اما حکومت ادعا داشت که حزب اسلامی با برناب را کتبا بر میدان هوایی، با عت استعمال جنگ گردیده است. درین جنگ ها که از سوه کی تا خیرخانه میه، چهل سون، چار آسیاب و کلاً تمام بخش شرقی، جنوبی و مرکزی کابل را احاطه داشت علاوه بر اهداف نظامی، اهداف ملکی، خانه ها و آبادی های عامه نیز مورد اصابت قرار گرفت. درین جنگ هم از برناب بی دریغ راکتها، بمبارد های بی رحمی و سلاحهای ثقیل و خفیف، آزادانه استعمال به عمل آمد. این جنگهای وحشیانه و خونین تقریباً یک ماه به درازا کشید که تلفات جانی و مالی فراوان بجای گذاشت.

بدینسان این جنگها، استناد ربانی خوا سار محاکمه انجنیر حکمتیار گردید، اما انجنیر حکمتیار گفت که جنگ ما با ملیشه ها و بقایای کمونیستهای رژیم سابق میباشد و استاد ربانی اگر میخواهد که جنگ توقف یا بد، پس باید تاریخ خروج ملیشه ها را تعیین نماید.

بهر حال در این جنگ خونین علاوه بر خسارات مالی و جانی، سلسله دیگر مهاجرتها هم آغاز گردید.

کاروانهای جدید مهاجرت:

بدینسان با استعمال جنگ های وحدت و اتحاد یک طرف و جنگ حزب و حکومت از طرف دیگر مردم کابل مجبور شدند که خانه های خود را رها نموده و راه هجرت پیش گیرند، قسمتی بطرف مزار شریف روان گردیدند، که بعضی از سرحد گذشته، راهی تاجکستان شدند،

اما تعداد زیادی راه جلال آبا در این گرفتند، که بعضی از آنان در میان راه ها کابل - جلال آبا سکونت گزیدند و بعضی هم به جلال آبا در سیده و بعضی هم از آنجا به پنا و رپنا ه آوردند.

اگرچه اعلان شده بود که تا اول اسد، چارم مهاجرتی از پاکستان دوباره به کشور برنگردانیده خواهد شد و در هر هفته حدود دویست هزار مهاجر به افغانستان عودت میکرد. با وقوع این جنگهای جدید، نه تنها اینکه مهاجرتی که میخواستند عودت نمایند در عودتشان متردد گسسته اند، بلکه عده کنیتری از مردم کابل مهاجر شدند و حتی درین سلسله کسانی هم شامل اند که در همین روزها به افغانستان عودت نموده بودند. بهر صورت این جنگها باعث مهاجرت تعداد کنیتری از هم وطنان ما گردید و براساس یک احصائیه درین ارتباط ۳۵ هزار نفر مهاجرین به جریبی بوده اند که از مرز کشور به پنا و برنگشته اند. علاوه بر این جنگها متجر به مهاجرت های سیاسی نیز گردیده است.

خروج دیپلوماتها از افغانستان:

بعد از زمین آمدن حکومت اسلامی، بسیاری از کشورهای این حکومت را به رسمیت شناختند و بسیاری برای این فکر بودند که هر چه زودتر این حکومت را به رسمیت بشناسند، اما وقوع این جنگهای خونین به دیپلوماتهای خارجی و نمایندگان سیاسی کشورهای خارجی را متوجه ساخت و در نتیجه جنگ چندان از اعضای سفارت روسیه بقتل رسیدند و بسفارتخانه های بعضی از کشورها، خسارات مالی عاید گردید. چون دیپلوماتها تنها زندگی خود را مورد تهدید یافتند پس خواستار یک آتش بس موهقت گردیدند تا بتوانند از کابل خارج شوند، لیکن چنان موقتی برای شان میسر نشد و همان بود که آنها هم برای خروج از کابل راه فرار را انتخاب کردند و تعداد زیادی از آنان

از راه تاجکستان فرار نمودند و بلبله به رسمیت شناختن حکومت جدید کابل، منقطع گردید.

جلسه پغمان:

پناربخ ۲۶ سنبله، شورای قبا - دی بسکل در امهیی آن طی جلسه ای در پغمان تدویر گردید. درین جلسه که استاد دربان، انجنیر حکمیاری، مولوی محمد نبی محمدی و استاد سیاف حضور داشتند و ساعت دوام نمود، نواقض بعمل آمده:

- بمباری بر میدان هوا سبی سیندند، سیرخان بندر و بلخمری باید هر چه زودتر منوقف گردد،
- آئینده از اعضای حزب اسلامی که دستگیر گردیده اند، باید آزاد شوند،
- مایه ها و کمیونیتها باید از کابل خارج گردند.
- کمیونیتها باید از مقامات

رسمی و دولتی دور ساخته شوند.

- تمام سورای قبا دی، توان - فقنا مه پنا و رو کمیسیون صلح باید عملی گردد.

- امنیت شهر کابل به وزارت داخله سپرده شود.

- از نمایندگان تمام احزاب یک کمیسیون تشکیل شود تا شورای سرتا - سری را تشکیل نمایند.

- هرولسوالی دولت را زما بند - کان خود را برای شورای پیدتهای دی انتخاب کند.

اما این نواقض مه همسان دیگر تمام برای همان سه ساعت صورت گرفت و شکل عملی بخودا خیار نشمود.

مراصلت کمکهای جهاتی:

بعد از آزادی افغانستان از زیر بوغ روسها، بسیاری از کشورهای

جهان، به تدای سازمان ملل متحد، مبنی بر بازسازی افغانستان، وعده ای هرگونه کمک مالی و جسی را نموده بودند و حاضر بودند که همزمان با استقرار اوضاع سیاسی در افغانستان

معاملات و تنهایی خود را آغاز نمایند. اما این تسنجات و تزلزلات سیاسی راه این کمکها را هم مسدود نمود و حتی بسیاری از مومسانیکه در پاکستان برای خدمت بمهاجرین مصروف بودند، حاضر نشدند که در داخل افغانستان به خدمت افغان -

نها معقول گردند. و اینک امر است افغانستان را که با قهرمانی خود جهان را از ترس دکمونیزم روسی رها یی بخشید، از صنعت کمکهای خارجی محروم گردانید و کار بازسازی بجای خود باقی ماند و اگر در جایی هم شروع سببه امکانات ابتدایی و بازوی خود مردم آغاز گردید.

بازسازی اجتماعی و اقتصادی

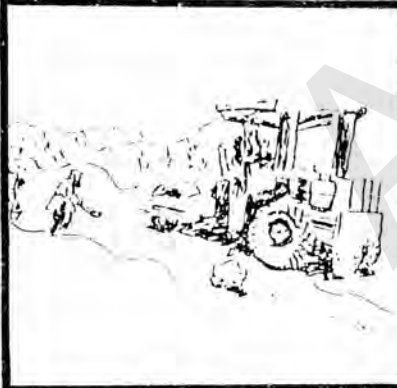
۱۹

سروری زراعتی افغانستان

از کمک در زمان جنگ تا کمک برای اعمار

۲۵

مجدد

۳۷

خطوط اساسی برای طرح و تطبیق احیای
مجدد زراعت افغانستان

سروی زراعتی افغانستان

یادداشت اداره:

درذیل دوازدهمین راپور سروی زراعتی افغانستان را میخوانید که از طرف کمیته سویدن برای افغانستان "تهیه و برسیب شده است. این راپور که سروی سالهای ۱۹۹۰-۱۹۹۱ را نشاندهی میکند، از روی راپور سالانه کمیته سویدن برای افغانستان اقتباس گردیده است.

پنجوی لیکچرین ایزچینیر

- ۱- در مجموع، اخبار نسبتاً تسویق کننده در مورد وضع زراعت افغانستان موجود است. از سوی دیگر محصول غلهجات عمده در همان سطح نازل سال های آغاز جنگ قرار داده و ساحه زرع غلهجات عمده و شیبک بدون هیچگونه تغییر باقی مانده است. با وجود آن، علایم مثبت نیز بملاحظه رسیده است چنانچه در حاصلات برنج افزونی رونما شده و بارها آنها در بعضی از نواحی موجب شده تا عملیه زرع گندم از دیاد باید. تعداد مالکین تراکتور مضاعف گردیده و در اجاره تراکتورها افزایشی نا سبب در صورت پذیرفتن است. در ساحه مالداري باید گفت که زارعین ناتوان، ناتوانتر شده اند و گله های مالداران بزرگ، بزرگتر گردیده است.
- ۲- در حاصلات گندم آبی سال (۱۹۹۰) تغییری رونما نشده، حتی این حاصلات از سال ۱۹۸۷ کمتر بوده است. بصورت اوسط ساحه زرع گندم آبی به تناسب تعداد زارعیین تفاوت قابل ملاحظه ای پیدا نکرده است.
- ۳- در مورد محصول ویا ساحه زرع گندم للمی طی سال های (۱۹۹۰) - (۱۹۸۹) تفاوت مهمی رخ نداده است، اما در تعداد زارعیین آن تا حدودی تا جهه قیماً افزونی بعمل آمده است.
- ۴- اوسط حاصلات چواری از سال ۱۹۷۸ به بعد در نازلترین سطح خود (یعنی ۳۹ سیر در هر جریب) قرار داده است.
- ۵- در محصول برنج بطور عموم افزایش صورت گرفته، چنانکه از ۵۱ سیر در هر جریب به ۵۹ سیر تولید یافته است، ولی هنوز هم محصول برنج نسبت به مقایسه سال ۱۹۷۸ که به طور اوسط (۸۰) سیر در هر جریب بود خیلی کمتر است.
- ۶- در محصول جو، هیچگونه تغییری نسبت به سال ۱۹۸۹

- به ملاحظه نرسیده و از ۱۹۷۸ بدینسو بصورت متمادی در سطح نازل قرار داده شده است.
- ۷- محصول بخته از نگاه تناسب تعداد زارعین که به کشت آن اشتغال دارند، در حاصلات خارج کنترول حکومت به صورت متداول و در حال نازل است.
- ۸- در محصول عمده علوفه حیوانات از قبیل رشنه و شیدر تغییر قابل ملاحظه ای به نظر نرسیده است.
- ۹- سمایل بوزرع ماس، لوبیا و نخود متغیوت بتظنر میرسد. تناسب دهها قین و ساحه زرع آن حیوانات سالانه با تناسب باران و موجودیت آب زراعتی مستقیماً ارتباط داشته است. نخود، لوبیا و ماس از زمره اقلام قابل ذکر این قبیل حیوانات میباشد.
- ۱۰- بطور عام کدما متغییر مهمی در حاصلات میوهجات و سبزیجات به نظر نمیرسد.
- ۱۱- در زمره حیوانات روغنی، بذرک (LINSEED) از همه بیشتر زرع میگردد. در سطح ملی تناسب زارعتی که این نباتات را زرع مینمایند در سال ۱۹۹۰ بیک ربع سال ۱۹۸۹ تنزیل یافته است.
- ۱۲- برابلمهای اساسی دهها قینی که حاصلات کمتر بدست آورده اند عبارت از عدم موجودیت ذخایر آب کافی برای آبیاری، وجود گیاه های هرزه در حاصلات زرع این حیوانات و تکثیر حشرات و ملخ در حاصلات کبب للمی است.
- ۱۳- احصایه خانواددهای دهها قین، واضح میسازد که جوانان از دهها بیست ساله به مقایسه کسانیکه الی ده سال عمده دارند در مزارع کمتر دیده میشوند، که تنها سبب آن تقریباً یک به نسبت دوم میباشد. در حالیکه بطور عادی تناسب بسیار قریب یک در برابر یک، توقع برده میشود.

مورد وضع و وسعت یرا بلما حیای مجدد زراعت افغانستان است که لازم است قبل ویا بعد از عودت مهاجرین در مورد آن توجه مبذول گردد . . .

را پور تمامه دوازدهم تاجیج سروی سال ۱۹۹۰ را بر اساس ولایات، غلجیات، استقاده از قدرت و توانایی در مزارع و فعالیتها در مزارع خلاصه مینماید. این را پور شامل تاجیج سروی سال ۱۹۹۰ و سروی قبلی (ASA) می باشد که تغییرات، تحولات و تاملات موثق را تشخیص داده است. به لحاظ احتیاط و احتیاط بیشتر معلومات ارائه شده در این را پور بر اساس ولایت ویا بعضاً بر اساس زون ارائه شده است. همچنین یک قسمت از این معلومات بر اساس نواحی، تهیه و تحلیل گردیده است.

ساحه فارم و نفوس

بطور عامتور را مینوان بر اساس ساحه فارم زیستیم فارم تقسیم بندی کرد:

الف - در مجموع ساحه فارم آبی که کمترین آب نرسیده جریب زمین باشد. علاوه بر این کنگوری را مینوان به فارم های که در سرق موقعیت داشته و یا فارم های که در غرب واقع میباشد، تقسیم نمود.

ب - فارم های آبی وللمی متوسطه که کمترین آب نرسیده جریب زمین باشد. لذا این کنگوری را هم مینوان بر اساس فارمها بیکه در شمال واقع بوده و یا در جنوب موقعیت دارند تقسیم نمود.

ج - فارمهای المعی که در آن بیشتر از شصت فیصد دها قسین اخا قه رازی جریب زمین دارند.

ساحه یا وسعت فارم:

در بعضی از ولایات از قدامت وسطی وسعت فارم و نمودمی سا زد که محصولات در طول سال اخرویا در طول این سال در نوسان بوده است. این نوسانات و تغییرات به استفاده قلیبه زمینیهای للمی در هر سال بستگی دارد.

در طول این سال، رقام در عده ای از ولایات کاهش وسطی ساحه زمینی آبی ندر شده در هر فارم را و نمود میسازد. در سال ۱۹۸۹ در بسیاری از ولایات ساحات زرع زمین للمعی کمتر بوده، ولی در سال ۱۹۹۰ در اکثر ولایات وضع بهتر شده است.

در کشور بجهت کل، علت عمده این نوسانات اوسط زرع ساحات زمین للمی، و بارش باران سالانه بوده است.

در حین سروی چنین نتجیت گردید که بیرونق تعامل، تقریباً همه زمین های للمی برای لا اقل یک سال بدون زراعت گذاشته شود.

وسعت فامیل:

اگر چه در ولایات تفاوت های زیادی در مورد تعداد

۱۴- اوسط مجموع ساحات تحت کشت در حال نزول بمساعده میرسد.

۱۵- با وجود این هم در اوسط ساحات زرع آبی تغییرات کمتری بمساعده میرسد و این واقعیت در مورد ساحات زرع للمی نیز صادق است.

۱۶- تما یلات سه سال اخیر چنین وانمود میسازد که تعداد کمی از زارعین رهم های بزرگ گوسفند و بز در اختیار دارند. ۱۷- کدامت تغییر عمده ای در اوسط تعداد گا و گوساله در هر خانواده دهقان ویا در تاسب دها قینی که مالک ابلی حیوانات باشند به مساعده نرسیده است.

۱۸- در حال حاضر یک عمده معدودی از دها قین یک جفت گاو قلیبه ای داشته تعداد کمی از ایسان صرف یک گا و دارند و تعداد بیشتری از آنان هیچ گا و قلیبه ای ندارند و با طر رفع نیار مندی به کرایه کرا کورا قدامتور رسید. تاسب دها قین مالک تراکتور و چند عمده و در حدود یک نبت دها قین اکنون تراکتور به کرایه میگیرند.

۱۹- در زوئیهای مختلف بطور مخلوط از خدمات تراکتور ویا گا و قلیبه ای استفاده به عمل می آید و بدین جهت اجناس مینماید که تدا بیروا سراتجری متفاونی بکار گرفته شود.

۲۰- در تاسب استفاده از کود کیمیاوی در همه زوئیها از دنیا قابل ملاحظه ای بنظر میرسد چنانکه ایسان از دیدگاه در بعضی از زوئیها بسیار عمده است. ولی در سطح ملی حد اوسط استفاده به زهم تا زل بوده حتی در سطح سال ۱۹۷۸ قرار دارد. قیمت کود کیمیاوی بسیار متناوب است ولی در همه جا و همه حال کمتر از قیمت آن در پاکستان میباشد.

۲۱- طبق را پور واصله چهل و سی درصد از دها قین از تخم صلاح سده آبی سال ۱۹۹۰ استفاده مینماید. در بعضی از ولایات این رقم به بیشتر از نود درصد است ولی در بعضی از ولایات حتی بده فیصد میرسد. با استفاده از تخم صلاح شده در متناقی غلجیات فرو گذاشت بعمل آمده است.

۲۲- در حال حاضر در مورد تخم صلاح سده نسبت به سال های قبل از جنگ مساعی مثبت صورت گرفته، چنانکه بسبب واقعیت تعالیانگریک موفقیت است ولی در مورد تخم صلاح سده نیز بایست کار زیادتری صورت بگیرد.

۲۳- در جواب پرسشهای سال ۱۹۹۰ در چهار دهانه حیدر مورد تحلی و قلمت مواد غذا یی را بوری نرسیده است. عده ای از را پورها مبنی بر قلمت مواد غذا یی که بمناطق شمال ارنیاط داشت، بطور واضح موجودیت ملخ، حشرات مضره و احتملاً موجودیت گیاه های هرزه در مزارع را و نمود میسازد.

مقدمه:

این را پور به سلسله را پورهای گذشته که از سال ۱۹۸۷ آغاز یافته و دوازدهمین را پور سروی زراعتی افغانستان بمبار میروود. را پور نخستین در ارتباط به این سلسله در

فامیل زارعین دیده میشود، ولی بطور اوسط فامیل دهقان منسکل از با زده نغراست که در آن چهار نفر دارای سنیس کمتر از ده سال، دو نفر بین دهالی بیست سال عمر، چار نفر بین بیستالی پنج سال و یک نفر با لا ترا زینجا سال سن میباشند. در همه ولایات تعداد اطفال یا بینتر از ده سال بسیار بیشتر از آنها می است که سن شان بین دهالی بیست سال میباشد. در وضع و شرایط عادی توقع برده میشود که تعداد کسانیکه بین سنیس یکالی ده سال قرار دارند، تقریباً مساوی با کسانی میباشد که سن شان بین دهالی بیست سال است. علت این امر ممکن است مهاجرت عمومی انحصاری به پاکستان و ایران باشد که بین سنیس دهالی بیست سال قرار دارند از بیوسن به خدمت عسگری و یا جهت کسب تحصیل از کشور قرار نموده اند.

غله جات و حاصلات

گندم آبی :

گندم آبی تقریباً از طرف همه دهاقین و در همه مناطق افغانستان زرع میگردد. ولی رویه مرفته در زمستان زرع ساحات للمی، توجه لازم مخصوص در صفحات شمال منقول نمیشود. حاصلات گندم آبی در ۱۹۹۰ به مقابله سال قبیل بسیار تغییر نکرده، حتی در سطح یا بیشتر از سالهای قبل از ۱۹۸۹ قرار داده است. اوسط حاصل آن در سراسر کشور در ۱۹۹۰ چهل و نه سیر فی جریب بود که این رقم در برابرینجا و دو سیر در هر جریب در سال ۱۹۸۸ و چهل و نه سیر در جریب در ۱۹۸۹ میباشد. با آنهم تغییرات مهمی را در مناطقی و زونها به مشاهده رسیده است.

ولایت هرات بلندترین حاصل وسطی هستا دوهفت سیر در جریب را وانموده میباشد، زیرا بعضی از قسمتهای این ولایت بسیار حاصل خیز بوده و بیشتر زارعین در زمین های آبی شان از کود کیمیاوی یوریا استفاده مینمایند.

نتایج سال ۱۹۹۰ عین رقم وسطی سال ۱۹۸۹ را در مورد دهاقین که این غله را بذر مینمایند و نمود میباشد. به همین ترتیب در اوسط ساحه زمین گندم تفاوت مهمی در سطح ملی، زون و یا منطقه بنظر نمیرسد، اگرچه تغییرات مهمی در بعضی از ولایات در مجموع وسطی ساحه زرع گندم موجود است.

امکان اردیا داخل گندم آبی از طریق بیروکارهای وسیع توزیع نخم اصلاح شده، کود کیمیاوی، تهیه آب کافی جهت آبیاری و حفاظت مزارع و غله جات موجود است. وساحه زرع این غله جات میتواند از طریق اصلاح و میسر ساختن قدرت فارمهای تهیه آب بهتر توسعه یابد.

گندم للمی :

گندم للمی در فارمهای بزرگتر للمی صفحات شمال، شمال شرق و جنوب غرب جایز اهمیت زیاد میباشد، ولی در سایر حصص کشور اهمیت کمتری دارد.

در سطح ملی تفاوت بزرگی در اوسط محصول وساحه زرع بین سال ۱۹۹۰ و سال ۱۹۸۹ بنظر نمیرسد. حاصلات در ولایات شمال شرقی بسیار کم است، ولی هیچ دلیل و علامه اصلاح و بهبود آن به تناسب سال ۱۹۸۸ بنظر نمیرسد. یکبار به متاسفانه بلندترین اندازه باران، بیشترین حاصل کشور را برداشته است.

در سال ۱۹۹۰ در سن ولایت پشین قدم زنگا ساحه زرع للمی به تناسب تعداد دهاقین زرع کننده آن، تا حدودی تفاوت بعمل آمده است.

بخز فکتورهای غیر قابل کنترول هوا، هراسلاح و بهبود آنی حاصل گندم للمی بطور کل بر قدرت فارم و نخم آن ارتباط میگیرد. فکتورها و عوامل دیگر مشتمل بر اقدامات قبیل از بذر و کاشت نخم و استفاده از تخمهای اصلاح شده میباشد، ولی این فکتورها تا حال در افغانستان میسر نیست.

جواری :

جواری بطور عمده در بخش فارمهای کوچک آبی زرع می گردد. اوسط محصول سال ۱۹۹۰ از سال ۱۹۷۸ بدینطرف در پایینترین سطح قرار داده است. ساحه وسطی زرع جواری از سال ۱۹۸۷ بدینسو کاهش نموده ولی در سال ۱۹۸۹ و ۱۹۹۰ اندکی بهبود یافته است.

تناسب دهاقین بذر جواری در سطح ملی، تقریباً عین سطح و ارقام سال ۱۹۷۹ قرار داده است. با احیای مجدد سیستم آبیاری کسانیکه قبلاً بدکت جواری به عوی گندم اقدام بعمل می آوردند، دوباره بذر زرع برنج اقدام کردند و بذر جواری روبه کاهش رفته است.

اوسط حاصلات کشت جواری بین دوالی پنج جریب و بزرگترین اوسط ساحه کشت جواری به دو از ده جریب در ولایت هلمند میرسد.

در مجموع ولایت هلمند و کنرا زمره ولایات پشین-قدم جواری باقیمانده اند. جواری، دومین غله بسیار مهم افغانستان میباشد، انکشاف و ازدیاد حاصل آن از طریق استفاده از نخم اصلاح شده، کود کیمیاوی متوازن و مواد کیمیاوی انجام گرفته حفاظت آبی غله را ممکن میازد.

مساعی جدی از طرف نمایندگان های ملل متحد و (NGOs) بعمل آمده، تا انواع اصلاح شده نخم جواری به دهاقین معرفی گردد، ولی در بیدیرفتن آن از طرف دهاقین فروگذشت و غفلت بعمل آمده است.

جو :

ساحه عمده تولید جو، فارمهای بزرگ للمی، صفحات شمال و شمال شرق میباشد. در سال ۱۹۹۰ اوسط حاصل زون های شمال شرق و شمال غرب نسبت به سطح تارل ۱۹۸۹ بهبود یافته، ولی در صفحات شمال اوسط محصول، ثلث اوسط سطح ملی بوده و تقریباً نصف سطح ۱۹۸۸ و ۱۹۸۹ میباشد. در

ناخل (VETCH) نوعی از مواد غذایی حیوانی لوبیا مانند است که پلی داشته و بحدت یک ماده خوراکی حیوانی در بعضی از ولایات زرع میسود. اندازه* اوسط کشت آن دو جریب است، ولی یک از دبا د عمومی نسبت به سالهای گذشته در آن به مساهده رسیده است.

ماس :

اوسط ساحه* کشت آن در ولایات عمده، همانا ۳/۷ جریب است که نسبتاً یک رقم بزرگ میباشد، ولی این رقم در سه سال اخیر ثابت مانده است.

لوبیا از سایر انواع آن ارزانترین است و در ساحات کم آب کسور زرع میگردد، لوبیا در سالها بیکه آب قلت داشته باشد عوی جوی و برنج کشت میگردد، از ماس و لوبیا بعضی گوشت که کسور به قلت شدید آن رویرو است استفاده میگردد.

سبزجات :

ساحه* اوسط کشت سبزجات یک جریب است، سبزجات در ساحات کوچکتر برای رفع ضروریات فامیلی کشت شده که مقدار اضافی آن وقتاً فوقتاً بفروش میرسد. سبزجات به صورت عموم در نواحی برنقوس و مراکز که تحت کنترل حکومت کابل قرار دارند کشت میگردد.

بیا ز، کچالو، بادنجان رومی، زردک و بادرننگ علی الاکثر در ساحات وسیعتر کشت میسود و پرعا بدترین حالات زراعتی محسوب میگردد. بلندترین حاصل پیاز که مقدار آن به دست دو یا نژده سیر در فنی جریب رسیده، در ولایت غزنی صورت گرفته است. در سال ۱۹۹۰ هرات، فار- باب و بلخ از زمره* ولایات مهم کشت و زرع کچالو شناخته شده اند. بادرنک بطور عمده در ولایت قندهار روبه اندازه کمتر در هرات و لغمان کشت میگردد.

حاصلات میوه :

بصورت عموم رفامردم در نواحی کوهستانی که زرع درختان مثمر پیدا خنهد و اوسط ساحات آن در سال ۱۹۹۰ رویهمرفته همانند سالهای گذشته بوده است.

در سال ۱۹۹۰ اوسط ساحه* باغ و درختان مثمر در هرات روبه فزونی بوده و در درجه* بعدی آن از ولایات ارزگان، بادغیس و بلخ میتوان نام برد. زرع درختان مثمر در سال ۱۹۹۰ در ولایات هرات افزایش بی سابقه ای داشته و علت آن احتمالاً توزیع تعداد بی شمار نهالهای سیب از طرف پروگرام ملل متحد بوده است.

بادام عمدتاً در ولایات زابل، ارزگان و پروان میروید، ولایات کندز و هلمند نیز در قطر دیگر ولایات پرورش بادام محسوب میگردند.

بصورت عموم زردآلود در ساحاتی بهتر رشد میکنند که بادام در آن میروید. از آنجا که در صورت عمده در قافریکه کسور قندهار استفاده میشود که این قافریکه تحت کنترل دولت

سال ۱۹۹۰ تناسب دهه قین کشت کنند و جو طور تخمین بسیار سال ۱۹۸۹ بود.

برنج :

بادرنظر داشت استثنای آن کوچک، برنج بطور عمده در بخش کوچک فارمهای آسی کشت میسود.

کاهش در مانتیک در اوسط محصول برنج در ولایات دیده شده است و در اغلب ولایات حاصل زرع برنج، بیسن سیالی هفتاد سیر در هر جریب بوده است.

در سطح ملی اوسط محصول برنج بطرف سطح بلندتر از محصول سال ۱۹۹۰ بازگشت نموده است. محصول بلندتر ملی ممکن از جهت کاهش شدت جنگ در بعضی از ساحات کشت برنج و همچنان میسر بودن دهه قین بیشتر، آب زیاد و تقویت بلندتر از انگیزه های آن تلقی گردد. در سطح ملی تناسب دهه قین زارع برنج تقریباً بدون تغییر باقی مانده است. غله جات :

پخته زمره* این محصولات بوده و هشت و در آبنده هم از مهمترین اقلام صنعتی مواد زراعتی خواهد بود، ولی تعداد کمی از دهه قین به زرع آن اقدام بعمل می آورند.

حکومت کابل سعی میوزد تا دهه قین را به کشت پخته تشویق نماید، چنان تصور میسود که در ساحات تحت کنترل دولت اندازه* محصول آن از دبا دیا فته باشد. در مناطقی خارج از کنترل دولت، علت کاهش در تعداد دهه قین زرع پخته و ساحات تحت کشت پخته، همانا تقاضای جدی و روبه افزایش کارگران و مزد دیند بوده، ارسوی دیگر قیمت نازل پخته موجب کسری بزرگ در کشت آن گردیده است.

تیسکرتنها در نگرها رولغمان مروج بوده و اوسط ساحه* تحت کشت آن بسیار کم است. لیلیوتنها در ولایات بغلان کشت میسود و علت عمده* آن نیز فعال نگهداشتن کارخانه تولید سکر است. در حال حاضر برنج، جای زرع لیلیو را اشغال نموده است.

کچالو :

در کشت کچالو بین سالهای ۱۹۸۹ و ۱۹۹۰ کدای تغییر بی مساهده نرسیده است. ساحه* زرع کچالو بطور اوسط دو جریب است. محصولات سال ۱۹۹۰ پایینترین حاصل سالهای سوری میباشد. در سال ۱۹۹۰ در حاصلات کچالوی ولایت غور از دبا د بعمل آمده است.

حاصلات غلوه حیوانات :

رشته و سبدر از جمله* محصولات عمده* غلوه* حیوانات محسوب میگردد، ولی از سال ۱۹۸۹ بدینسو تغییر اندکی در آن به مساهده میرسد.

ساحه* اوسط زرع این غلوه تقریباً دو جریب است. ساحه* کشت سبدر و رشته به عین صورت باقی مانده و بطور عمومی محصولات آن در سالهای ۱۹۸۹ و ۱۹۹۰ یکسان بوده است.

است دارند. در هیچ کدام از ولایات موجودیت گله‌های بزرگ است، تگری بعمل نیامده است. بمقایده سال اخیر سناست ده‌ها قین که مالک است اندخال ثابت باقی مانده است.

سنت:

همانند سال ۱۹۸۹ در سروی سال ۱۹۹۰ سردرد وارده ولایت موجودیت شایسته شده است.

توانایی فارم

سناست ده‌ها قینی که از قلبه‌گاو و سناست اسفاده می‌نمایند افزایش یافته است. در عین زمان سناست ده‌ها قینی که مالک تراکتور بودند از اوسط ملی ۲/۵ فیصد در سال ۱۹۸۹ به ۷ فیصد در سال ۱۹۹۰ ازدیاد یافته است. سناست ده‌ها قینی که تراکتور را بکار می‌گیرند نیز با حد قابل ملاحظه‌ای بلندتر یافته است.

استفاده و مالکیت گاو و قلبه‌ای:

در همه ولایات تعداد متوسط گاو و قلبه‌ای هر ده‌ها افزایش یافته است. تنها در سن ولایت سناست ده‌ها قینی که مالک یک گاو و قلبه‌ای اند، افزوده شده، ولی در ولایات دیگر این سناست‌ها هم باقی مانده است. در سطح ملی سناست ده‌ها قینی که دارای دورأس گاو و قلبه‌ای می‌باشند نیز افزایش یافته است. همچنان در سطح ملی در سناست ده‌ها قینی که مالک یک رأس گاو و قلبه‌ای نیستند فزونی بعمل آمده است. استفادۀ بهیتر از گاو و قلبه‌ای دست‌داسد بخوبی آسکار است. اکنون ممکن است به‌وضاحت گفته شود که گاو و قلبه‌ای عمومی در تعداد گاو و قلبه‌ای به‌منا هده میرسد.

استفاده از تراکتور:

سناست ده‌ها قین مالک تراکتور در طول دو سال مضاف گردیده است و سناست‌ها گسائیکه رخدما تراکتور بطور گرا به استفادۀ بهینما بندیه‌صت در حد قابل رفته است. صعود قیمت حیوانات، زمینه خریداری گاو و قلبه‌ای را برای ده‌ها قین فقیرتر مشکل ساخته است. از سوی دیگر رفع بندترو بموقع محمولات، مریت واقعی استفادۀ از تراکتور را واضح می‌سازد. در حال حاضر بهترین روش از نظر ایکناف آن است تا بزودترین فرصت استفادۀ از تراکتور ترویج گردیده و به‌همان شعاریکه در پاکستان ارزان و سناست میسر گردد.

نتیجۀ توانایی فارم

ساحه تراکتور را می‌سوان به سه‌گنوری تقسیم کرد:

تعداد دبستر تراکتور	تعداد دبستر تراکتور	تعداد دکمتر
" قلبه‌گاو "	" کمتز قلبه‌گاو "	تراکتور
بافا قلبه	گاو و بطور	مقایسوی
بغلان	هلمند	لوگر

قرار دارند. انگور در ۱۸ ولایت تربیه شده و سناست با غداران تربیه انگور در سال ۱۹۹۰ روبه‌گامی است.

خریوزها از میوه‌جات پرفروش و مهم در سراسر کشور است، تعداد ده‌ها قین کست‌کننده خریوز در سال ۱۹۹۰ بخصوص در ولایات شمال بتزل یافته است. تربیوز بمقایده خریوزها از اهمیت کمتری برخوردار است. محمول آن در سروی سال ۱۹۹۰ شامل نیست.

محمول سناست با روغنی:

زغردرزوئیهای شمال و شمال‌شرقی هنوز هم حاصل مهم پنداسته می‌سود در سال ۱۹۹۰ بمقایده محمول سال ۱۹۸۹ یک ربع از حاصل آن گامی یافته است. دانته خردل، تخم روغنی است که زرع آن نسبتاً خیلی کم بوده تنها دوالی سه فیصد ده‌ها قین آنرا زرع می‌نمایند.

گله‌جات سفروق:

زیره (CUMINI) در سناست جنوب غرب و شمال غرب کشور بی‌سیر و رواج یافته است. سناست گاو از اهمیت کمتری برخوردار است و این سناست در ولایات هرات، کندهار و لوگر کست می‌گردد.

مواشی

وضع عمومی سال ۱۹۹۰ غلام بهیود در نحوه ملکیت و توزیع آنرا را به‌تفصیل می‌گویند:

در طول سه سال تعداد اوسط رمه، در سه ولایت از دیساید یافته است. در ولایت بادغیس احتمالاً به‌علت سرمای شدید و طولانی، گامی بزرگ در این مواشی به‌ظهور پیوسته است. تعداد این مواشی در ولایت کندز دو چند گردیده که ممکن است علت آن وضع سناست بهیتر استینی باشد، ولی در تعداد رمه مالداران کوچک تغییر رونما نگردیده است. صرف سه درصد ده‌ها قین در ولایت بادغیس مالک رمه‌های سنی‌دارای سناست ایکنم و سناست هر رأس بز و گوسفند بوده‌اند.

گاو و قلبه‌گاو:

تعبیر عمده‌ای در اوسط تعداد گاو و گوساله‌ها پدید نیامده است ولی قلبه‌گاو و در این بخش شامل سناست، تعداد زیاد ده‌ها قین اره‌الی سناست گاو و گوساله‌ها در سناست در سطح ملی فیصدی ده‌ها قین که گاو و گوساله‌ها رتدیه هفتاد فیصد الی نود فیصد می‌رسد.

است و مرکب:

در سال ۱۹۹۰ بیسترده‌ها قین در پناخ‌های سناست اظهار داسه‌اند که یک یا دورأس است دارند. در سال ۱۹۹۰ ما سناست سال ۱۹۸۹ در هفت ولایت بیسترا زتلت ده‌ها قین ما حسب دو مرکب بوده‌اند.

برخلاف داسن مرکب، همه‌ها قین مالک است نیستند بصورت اوسط در ولایت غور و کندز به سناست دیگر ولایات تعداد بیسترده‌ها قین تقریباً از پنجاه الی هفتاد فیصد، یک یا دو

تعداد بستر برای کبوتر	تعداد بستر برای گاو	تعداد بستر برای گاو	تعداد بستر برای گاو
۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰
تعداد بستر برای گاو	تعداد بستر برای گاو	تعداد بستر برای گاو	تعداد بستر برای گاو
۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰
تعداد بستر برای گاو	تعداد بستر برای گاو	تعداد بستر برای گاو	تعداد بستر برای گاو
۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰

مقدار کود کیمیاوی و عقید که در مزارع گندم آبی میسوزند اسفاده فراوان میگردند است ولی وضع کماکان خسارت بوده و هیچگونه غلایم بهمنظور بستر نیست.

با در نظر داشت همه محصولات و بنا به حدیثی که در کود کیمیاوی اسفاده میسازند، در سال ۱۹۹۰ به مقدار ۱۹۹۰ سال ۱۹۸۹، بهمنظور در جمع، رویتها به مقدار میسوزند. در همان سال در عرض اسفاده از مخلوط کود سبزه و عقیدتها از کود کیمیاوی اسفاده میسازند، در سال ۱۹۹۰ کود سبزه کیمیاوی، ولی کود سفید سبزه و عقیدتها، مقدار کود سبزه سطح اوسط ملی بطور نا متعادانه است.

در سال ۱۹۹۰ تا سال ۱۹۸۹ دهقان متوسط از کود سفید سبزه کود سبزه و عقیدتها اسفاده میسازند.

در ولایت هرات آنها از کود سفید سبزه اسفاده میسازند و بعضی آمده است که همجان در ولایت لغمان، لوگر، کاپیسا و سروان نیز آن اسفاده میسوزند.

در ولایت جوزجان، غور، سنجان، بادغیس، فاریاب، کابل، زابل و بکتیکا از کود کیمیاوی اسفاده صورت گرفته است. قیمت کود در ولایت با حد زیادی متغیرات است. بطور عمده این موضوع به دوری مراکز تهیه کود ارتباط میسوزد. مجاهدین، بعضی از شهرها و قشای را که در آن کسود کیمیاوی ذخیره شده بود تصرف نموده، کود کیمیاوی را به قیمت نا زایل بفروشان میسوزند.

در سطح ملی تعداد دزیا دهن قشنها از کود کیمیاوی اسفاده در مزارع برنج اسفاده میسازند و تعداد کبوترها اسفاده میسازند. در مزارع گندم آبی مورد اسفاده فرا میسوزند، اسفاده در کود کیمیاوی در مزارع جو، به مقدار اسفاده آن در مزارع برنج و کندم آبی کمبرواج دارد.

تخم حبوبات

تعداد دهن قش که در ولایت مختلف اسفاده در مزارع تخم

اصلاح شده گندم آبی اسفاده میسازند، از خود در صدت اسفاده قلمی میسوزند، ولی در ولایتی که حاصل گندم آن اهمیت زیادی دارد از تخم گندم آبی اصلاح شده اسفاده ای صورت گرفته است. در برخی ولایات که دهن قش از اهمیت تخم گندم اصلاح شده آگاهی کافی ندارند اسفاده برای آن موجود نیست. در بعضی ولایات از تخم اصلاح شده قلمی اسفاده به عمل آمده است. حاملات جوازی در عده ای از ولایات اسفاده اسفاده در تخم اصلاح شده آن بستر از دوبرابر شده است.

قلت مواد غذایی

در چهار ده ولایت گزارسی از قلت مواد غذایی آرا به شده است. در بعضی سال به علت موجودیت خسارت مضره و طح، مردم به قلت شدید مواد غذایی موا جانند.

در بادغیس و غور واقع در شمال غرب کبوتر، غلایم ملاحظه قلت مواد غذایی سال داده شده است.

از بنگاه وضع مواد غذایی در سال ۱۹۹۰ ولایت کبوتر سبزه و کبوتری دلیل تقسیم شده است.

تخم کیمیاوی اسفاده قلت کمبود متوسط قلت شدید مواد غذایی

بغلان	سروان	بادغیان	جوزجان
سجاول	وردک	بامیان	بلخ
کبوتر	کاپیسا	سنجان	
بکتیکا	غزنی		
سنگرهار	کندهار		
لغمان	غور		
کبوتر	بادغیس		
لوگر			
زابل			
هلمند			
ارزگان			
هرات			
فرا ده			

قلت شدید مواد غذایی در همه شواخی بنگان نبوده، در داخل ولایات این قلت به اندازه های فاحشی موجود بود.

و من الله التوفیق

از کمک در زمان جنگ تا کمک برای اعمار مجدد

یا ددا ست ادا ره :

در ذیل خلاصه مطالب سیمینار "از کمک در زمان جنگ تا کمک برای اعمار مجدد و امور عمرانی" را میخوانید که توسط "کمیته" ناروی برای افغانستان سه تاریخ ۱۴ الی ۱۶ فوس ۱۳۷۰ در اسلامآباد ادا بر کردید. تقریباً ۹۰ درصد اسراک - کنندگان این سیمینار را افغانها تشکیل میدادند و یک ربع دیگر اسراک کنندگان، زنان افغانی و خارجی بودند. این را باور از روی رساله منتشره "کمیته" ناروی برای افغانستان آفتاب شده است :

نامه عمرانلی ملل محدودیتها بی سازمانهای غیردو - لسی خا طرسا ن کرد .

تحولات در خلال سیزده سال جنگ، امکانات و محدودیت های بازسازی

این موضوع را دو کشور اعجاز جمع کسانلی رئیس - کمیته تحلیل و تحقیقات در دوا را لاسا مدرا عظمیا کستان در اسلامآباد مطرح نمود. وی گفت: "دوازده سال گذشته، دوره تحول بزرگی در داخل افغانستان، در سراسر این منطقه وحشی در سطح بین المللی بود و در بعضی موارد بحران افغانستان سخوی آزادجا عالمی مهمی در تحولات بین المللی بوده است. برای خود افغانستان این تحولات از خها رهگذر سنا ررنا دغیر منظره و آئی بود. اولاً افغانستان امروز بخت یک مملکت وجود دارد. زیرا نفوس آن در داخل و خارج از کشور اقامت دارند و بین سیستمهای متعدد سیاسی منقسم میباشند و تا حدی به وضعیت جغرافیایی هم زیکی کرد و در گذشته با دنیا با خا را اجما عی مملکت دغیر برنا نه و این دگرگونی خلی سر سمر را بریکا مل طبیعی بوده است .

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دوکتور نجیب الله محدودی وزیر صحت عامه دولت مو فت افغانستان در نطق خبر مقدم خود در این سیمینار اظهار داشت: "طرح صحه دولت مو فت افغانستان را مو سه صحنی جهان پذیرفته است. هر چند طرح مذکور حاوی احداث خانه های بزرگ در شهرهای عمده کشور نمیشد. اما امور معالجوی همسان دتصم مردم را در بر میگردد." آقای کرستیان برك مدير کمیته ناروی طی سخنرانی خود گفت که هدف از تدویر این سیمینار خا طرسا ن خا خسی برخی از ابعاد اعمار مجدد و رفی و توسعه افغانستان میباشد. آقای زوربور کسین سا رردا قیر سقا رت ناروی طی نطقی گفت: جامعه بین المللی می داند که دوباره بحالت قبیل از جنگ برگرداندن افغانستان خا زیه منابع و زحمات کسی بزرگی دارد. وی گفت: به سازمان های غیر دولتی با بدیه منظوری سازی، آزادی اساسی فرا هم گردد. وی گفت که دولت ناروی مبلغ بیست از یکصد میلیون دلار بر معا و نت سردوستا نه به افغانها بعضی رسا نده است .

آقای مارتین با سرور کسین همکث را بط مو سه ملل محدود برای افغانستان لزوم خا دا سترانیزی منخنی برای استان مجدد و اعمار مجدد افغانستان را سازمان بر -

نالنا سیستم‌سیاسی، توازن بین نیروهای مختلف سیاسی و کنترول و قدرت قوای مختلف اجتماعی مملکت نیز بطور غیر مترقبه تحول پذیر گردیده است. رابعاً آن سیستم بین المللی که در آن افغانستان در سال ۱۹۷۸ وجود داشت نیز سقوط نموده است. علی‌الرغم این همه تحولات، این عزم و امید وجود دارد که سرانجام سکیلات جدیدی بوجود آید.

از همه اولتر ما با بد سوال نمایی که آیا مساعی اعمار مجدد مفهوم کنترول سیاسی توسط منبع قدرت افغانی را در دیا بدن معنی است که تعداد زیادی از منابع دیگر قدرت در افغانستان دخالت سیاسی خواهند نمود، البته در صورت فقدان توافق نظر سیاسی، احتمال می‌رود نیرو نفوذ خارجی که همان نقش را بازی کند که در خلال جنگ در افغانستان نمود، اگر معاوت و همکاری داخلی موجب تأسیس مجدد دولت افغانستان نمیشود، در جلب کمکهای خارجی مؤثر واقع نخواهد شد، زیرا در سراسر جهان چنین تمایلی محسوس می‌گردد که کمک سازمانهای غیردولتی را بر کمک خارجی تحت کنترول دولت ترجیح میدهند، لکن اگر مؤسسات غیردولتی همان مقررات و همان خط می‌را که مؤسسات دولتی مرعی می‌باشند، رعایت کنند، این اقدامات متراذب‌انکار نخواهد بود، بلکه برعکس نقش دولت‌های وام‌دهنده را گسترده تر خواهد ساخت. ناگفته نماند که نقش حمایت خارجی در طول سالهای چهارم مقید بود و از بعضی جهات ناخوش آیند هم نبود، زیرا کمک خارجی نتوانست افغانستان را از مسیر آن منحرف گرداند. ولی احتمال دارد که در آینده کشورهای خارجی این روش خود را ادامه ندهند، با توجه به شرایط تغییر یافته در دهه گذشته، هر نوع کوشش برای برقراری مجدد نظم و نسق از طریق تسکیلات مستبدانه هرگز از من و وحدت و استقلال افغانستان نخواهد شد، بلکه موجب سرایت نفوذ بیشتر عوامل بیگانه خواهد گردید.

از دید بین المللی و منطقوی، افغانستان اکنون حیثیت یک مملکت با زدا رنده بین دو بر قدرت را ندارد، نقش بین المللی آن بطور غیر مترقبه، غیر از آن نقشی خواهد بود که در سابق جای آن بود. افغانها خیلی به قول و تعهد خود یا بلند می‌باشند و بی‌غایت درجه اعتماد خود را نند و همین خاصیت مهمترین وجه برای اعمار مجدد افغانستان میباشد. اگر آنها با همان عزم را سخی که در جنگ برنموده شدند، در آینده هم دست به کار ساز می‌زنند، اعمار مجدد کشور مسئله‌ای چندانی نخواهد بود.

روابط قومی و قبایلی

بروفیسور رسول امین مدیر اتحادیه نویسندگان افغانستان آزاد ضمن سخنرانی پیرامون موضوع "روابط

قومی و قبایلی بعد از سیزده سال جنگ" اظهار داشت: "جوامع عشقوی افغانها در مناطق روستایی با- لعموم میزوی، درون گرا، خودکفا و نسبتاً خودمختار بودند. واحدهای اجتماعی در آن مناطق عبارت از قبایل، گروه‌های قومی و فرقه‌های مذهبی میباشد. در دوران‌های گذشته در هر زمان که مرکز میخواست مردم مناطق روستایی را زیر حوزة نفوذ حکومت مرکزی درآورد، با مخالفت شدید جوامع مختلف مواجه میشد. دوا بردولتی در مناطق دهاتی با همکاری مشران قبایلی اداره میگردید. چهار خاصیت عمده ساختار روحیه اجتماعی افغانها بشرح ذیل بوده است.

۱- اسلام عامل بزرگ وحدت ملی است زیرا ماورای افغان قبایلی، قومی، لسانی، اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی میباشد.

۲- افغانهای آزادمنشی از بزرگان، افراد مسن، رهبران و حکمرانان خود کاملاً احترام می‌کنند ولی از هر نوع استبداد، متنفر بوده و بر علیه آن قیام می‌ورزند.

۳- روحیه اجتناب از بیگانگان، هر فرد، خانواده و گروه قومی را مرتباً مواظب هر شخص نووارد میدارد و هرگاه تهدید کردند، کلیه مناقشات داخلی را کنار گذاشته و بر علیه دشمن مشترک همدست می‌گردند.

۴- افغانها هیچگاه دخالت بیگانگان را در امور داخلی خود قبول نداشتند و به آنها جویا سلطه جانشین نمی‌دهند. در زمان حکومت کمونیستها در افغانستان، مقامات دولتی و خادو کی‌جی، بی‌برخی از احزاب فرقه‌گرای داخلی حتی المقدور سعی نمودند که در جامعه افغانی تفرقه و نفاق ایجاد نمایند، اما ما قبایل و گروههای قومی بر علیه دشمن مشترک خود با یامردی قیام نمودند.

در اثر مهاجرت به مقیاس بزرگ در خارج و داخل مملکت، این جوامع درون گرا اکنون بیرون گرا شده‌اند، بیامدمهم جنگ عبارت از اتکالی افزونتر اقتصاد قبایل و گروههای قومی در داخل و خارج از افغانستان بر سازمانها و دولت‌های خارجی بوده است. لذا اکنون تا مدت مدیدی جامعه افغانی نخواهد توانست بدون کمک خارجی کار خود را پیش ببرد.

مردم افغانستان نسبت به حزب دیموکراتیک خلق افغانستان که یک حزب خالصاً کمونیستی است، تجربه تلخی دارند. احزاب فعلی سیاسی بر اساس پیوندهای موجود منطقوی، لسانی، قبایلی، قومی، فرهنگی و مذهبی تشکیل یافته‌اند. بنا بر این گروههای قبایلی و قومی به قسمت‌های مختلفی منشعب گردیده‌اند.

در باره تسکیلات آینده، بعضی مردم طرفدار حکومت مقتدر، بعضی خواهان نظام فدراسیون و برخی دیگر خواهان سارارتباط متعادل بین مرکز و ولایات میباشند. در

کوچک و فرعی ولی قوی و توانا ست و دیگری سلطه اسلام که نیروی مرکزی وصل کننده میباشد. فعل و انفعال این دو عامل از زاویه تاریخی مانع رشد و تکامل یک مملکت قوی گردیده است. از جانب دیگر ملاحظیت دولت به منظور تحت اداره در آوردن فعالیت های انفرادی تا حد زیادی محدود شده است. نتیجتاً مداخلت دولت بطور عمده در مراکز عمده شهری محدود مانده و حتی در آنجا نیز این مداخلت بیشتر میان حلقه های منورین بوده است. وقتی که کمونیست ها بقدرت رسیدند، آنها خواستند تا تحمیل سلطه عقیدتی بیگانه بر نفوس افغانستان را این جا معهرا برنگ سیاهی مطلوب خودشان رنگ زنند. این توسل به اعمال زور، روستا نشینان را نگران داد و آنرا از چهار دیواری جوامع فرعی سان بیرون آورد تا از ارزش های محلی و ملی اسلامی خود دفاع نمایند. بحران ناسی از این وضعیت، باعث بوقوع پیوستن حوادث متعددی گردید و حدود و ترکیب جوامع فرعی و جزیبی، دستخوش تغییر و تبدیل سدوز مینتر را برای مبارزه فرهنگی نسل با نسل در افغانستان فراهم آورد.

سوال بسیار مهم اینست که آیا با سازی افغانستان منمرکز به پیگیری مرام سابق تشکیل یک مملکت آزاد و مستقل با قدرت قوی مرکزی باشد، یا راه دیگری را برای رشد و توسعه خود انتخاب کند؟ با تأسیس یک حکومت منروع در کابل سه هدف عمده با دیدست آورده شود که اینها عبارتند از، اعمار مجدد با کفایت، ایفای نقش میانجی و ثالثت مثبت بمنظور رفع اختلافات و تستجات میان گروه های مختلف و برقراری روابط خارجی افغانستان مطابق به روحیه اسلامی و حواش ملی.

این مملکت نمیتواند بعد از سلطه کمونیستی در افغانستان یک حکومت قوی و توانا باشد، اما حتی یک حکومت ضعیف که دارای ساختار قدرتی مرکزی باشد نیز نمیتواند نقش سازنده ای در افغانستان ایفا کند. با توجه به شرایط موجودا مکان رویکار آمدن یک حکومت دموکراتیک مبتنی بر قانون اساسی، در مدت کوتاهی چندان روشن نیست، زیرا در جامعه مستحش افغانستان امروزی، دموکراسی نمیتواند زیربنای یک نظام استوار سیاسی را فراهم کند. چاره دیگر آن، چنان یک نظام دموکراسی است که مبتنی بر احکام اسلام و عنعنات مردم افغانستان باشد. البته این نظام چهار عنصر خواهد داشت. حکومتی متشکل از ائتلاف بزرگ زعمای سیاسی تمامی اقشار مهم جامعه، حق ویتوبه منظور تحفظ مزید منافع حیاتی اقلیت ها، نمایندگی متناسب و خود مختاری بیشتر به هر منطقه، لویه جرگه حیثت یک وسیله مهم توافق نظر و لازمه تسر و عیت بخش به حکومت تا کنون در دوره های مختلف نقش خود را ایفاء نموده و افغانها با نمایندگی متناسب در استخدام فرادری زبسان و

افغانستان گروه های مختلف قبایلی و قومی و نرقه های مذهبی در سراسر کشور مختلط زندگی مینمایند. گروه های قومی و عنایری افغانستان با جوامع ما و رای مرز ملی مسابیت فرهنگی، لسانی و قومی دارند، لذا یک دولت آینده در افغانستان بدون داشتن روابط دوستی با پاکستان، ایران، آسیای هیبانه، مالک اسلامی در این منطقه و درجهان نخواهد توانست صلح و ثبات و رفاه الحالی افغانستان را تأمین کند. چون افغانستان در چهار راه کسوزهای همجوار قرار دارد، صلح و سلم در این مملکت موجب ثبات و آرامش در این منطقه خواهد شد.

مباحثه

در ضمن بحثی که متعاقباً صورت گرفت، تعدادی از سوال مطرح شد، سوال اول راجع به هویت محلی و هویت ملی مردم بود، زیرا امکان دارد این دو هویت از یکدیگر متفاوت باشند. هیچیک از استراک کنندگان با برگزاری انتخابات مخالفت نکردند، اما در خصوص نقش مجامع معنوی از قبیل جرگه و سورا، اختلاف نظر وجود داشت. پاره ای از استراک کنندگان خواستار اعطای قدرت بیشتری به مردم در امور محلی آنان شدند. راجع به اسلامی ساختن جامعه، توافق گردید که دوتنوع روش امکان دارد یکی اینکه مملکتی مبنی بر ایدیا لوی اسلامی تشکیل شود یا یک جامعه چند بعدی در چارچوب احکام اسلامی ایجاد گردد. این نکته نیز مورد تأکید قرار گرفت که دولت باید خلیج بین ولایات ترو تمندون را بررسی نماید و به ولایات بی بضاعت سهم بیشتری بدهد.

جامعه سیاسی گرا و فاقد ساختار مرتب و منظم در افغانستان

این موضوع مقاله دو کشور امین سیکال استاد دانشگاه بیرستون در شهر نیوجرسی (امریکا) بود که در این سیمینار قرائت گردید و خلاصه آن به شرح زیر است:

افغانستان امروزی یک مملکت خیلی سیاسی گرا، منقسم و فاقد ساختار اجتماعی است. خساراتی که به این کشور وارد شده، تا بعد از ده سال در اثر مهارت و پشتکار چندین نسل آینده جبران گردد. در این ضمن احتمال می رود که تحولات سریع در اوضاع سیاسی منطقه و جهان، برای اموری با سازی افغانستان مساعبت باشد. لذا کلیه اقشار جامعه افغانستان مکلفند از مهلت انتقالی فعلی با حزم و احتیاط استفاده کنند. تکلیف و وظیفه جامعه جهانی و همسایگان افغانستان اینست که روند انتقال به نظم نوین سیاسی در افغانستان را سهل سازند.

در جایی از مقاله آمده است که دواعمل در تعیین مسیر رشد سیاسی افغانستان خیلی معدوم و ن بوده است، یکی ترکیب مختلط کشور که مشتمل بر تعداد زیادی از جوامع

نمودند که افغانستان نهایی تحصیل کرده در پاکستان معاشهای واقعی بدست می آرند. آنها با بیدبختی خود برگردند، تا مضر خدمت به ملت خود شوند. شکایت دیگر این بود که سالها زمانهای غیردولتی افغانها طرفدار اشتراک تمام مردم در امور عمرانی نیستند و همین سبب برخلاف سالها نهایی دولتی پاکستان فاقدهمکاری میباشند، زیرا میگویند که مردم روستایی بیسواد و جاهل میباشند. در اینجا باید تأکید نمود که ما با بیدبختیهای مردم روستایی گوییم، زیرا آنها از مسایل خود آگاه میباشند، اما راه حل آنها سراغ ندارند، ما باید از تکنولوژی عنعنوی بهره برداری نموده و آنها را با معیارهای فنی عصر حاضر تطبیق نمائیم. کمکها نباید انفرادی باشد، بلکه باید بطوری تهیه گردد که به نفع جامعه تمام شود. سیستم معارف نیاز به تحول تکنیکال در دانش و واقعیتهای روستایی در برنامهای تعلیم و تربیه گنجانده شود.

موضوع "تحول در اسلوب اقتصادی و تجاری" را آقای فتح نیا زنده کنترول تعاونی برای اعمار مجسد مطرح نموده و گفت: حکومت جدیدنا چند سال آینده چاره ای نخواهد داشت بجز اینکه بر مساعدهت خارجی اتکا نماید. این حکومت با بیدبختیهای معاصر، بذراصلاح شده برای کسب و کاری و اصلاحات امور مالی و متعاقباً به ما در احاطات ملات زراعتی، توجه میدول نماید. البته حاصلات زراعتی بعد از چندین سال به سطح قبل از جنگ خواهد رسید. او گفت که تجارت نراتزیتی از طریق پاکستان، جاما هیست آسیای میانه و نواحی ایران در آینده اهمیت خواهد داشت، مضاف بر این مسیرهای تجاری نسوی غرب از طریق ترکیه به اروپا نیز دارای اهمیت خواهد بود. در عین زمان توسعه مسیرهای عنعنوی تجاری به نسیم قاره هند نیز از اهمیت است.

در میان حثات در باره اینکه آیا اهداف کوتاه مدت یا دراز مدت باید موضوع بحث قرار داده شود، توافق بعمل نیامد. در حال حاضر که وضع زراعت کاملاً خراب میباشد ما در این توانستند زیر بحث بیاورند. سرکهها نه تنها باید برای صادرات احداث شود، بلکه برای حمل و نقل نیز در راهها را ببطور اعمار مجدد در نظر گرفته شود. اکثر افراد تحصیل کرده در خارج اقامت دارند و فلذا ما نیاز به تعلیم و تربیه عموم مردم در افغانستان داریم. نتیجه گیریهای دیگر بدین قرار بود:

اولاً با بیدبختی تجارت داخلی ترجیح دهیم و متعاقباً به تجارت خارجی، اساس برنامهریزی باید اقتصاد خانواده و روستایی باشد. برای رهنمایی و هم آهنگ سازی اقدامات رشد و ترقی کشوری از زبیک اداره مرکزی میباشد.

پسوزبان در حکومت قبل از سال ۱۹۷۸ یا حتی آشنا بیی دارند.

اصل موضوع است که چگونه میتوان به افغانستان در مورد اعمار مجدد حثات و جامعه آنها با در نظر داشتین اختلافات گروهی آنها کمک و مساعدهت نمود؟

مباحثه

در میان حثات راجع به مطالب ذیل بحث نمیمان آمد: در آینده اگر جامعه قوی و دولت ضعیف باشد یا برعکس قوی منجر به نارسایی خواهد شد. جمعیتهای محلی کماکان اساسی اسکان مجدد افغانستان خواهند بود، همکاری افزون تر بین مردم مساعدهت غیر رسمی موجب تقویت نهادهای دموی کراتیک خواهد شد. دوازده سال جنگ، روابط مستسج و فرقی واضح بین شهر و روستاها را اصلاح نموده است. سیاسی گرایی جامعه موجب افزایش اشتراک افغانها در امور تصمیم گیری و استحقاق نهادهای دموکراتیک خواهد شد و خواست محلی برای تعلیم و تربیه در سراسر کشور رو به افزایش بوده اما کمیود مالی مانع عمده در این راه میباشد.

نخبره عمل اجتماعی و تکنولوژی در رابطه با پیشرفت آتی

این موضوع را مهندس سمازی، سید سبطین زنده گروه پیشرفت منسجم افغانسان عنوان نمود. او گفت: ملیونها دالر، ریال، یونیداسترلنگ، مارک و ارز خارجی بعنوان کمک به روستا نهی افغانستان فراهم گردید اما بیفایده بمرصرت رسید. و با وجود اینکه کمکها اکثریت سزرگ نفوس در مناطق روستایی بدون غذا و آب مساعدهت مقدماقی باقی مانده اند. این بیدبختی نسبیست، زیرا بخش روستایی همیشه درجه دوم را داشته و جنگ بردوری بین شهر و روستا افزوده است.

استراتژی امور عمرانی آینده باید مبتنی بر جهاد اعمار مجدد باشد و این امر مقتضی تسج سازی نفوس شهری و روستایی بوده و از بین بردن فرقی و تفاوت نمایان بین مسرتخبه حرفه ای شهری و قسرتنا در روستایی میباشد.

در افغانستان تعداد زیادی از راههای حل عاجل سه معرض اجرا گذارده شد، ولی برای گروهها و اقشار مورد نظر رفاه و آبس طویل المدت فراهم نکرد. نگاه راه حل مسایل امروزی افغانسان، خودکفایی به وسیله خودبازی است. افغانها باید خودبسان مسرترقی و پیشرفت خود را مسخن نمایند. استباهاقیقاً رخ خواهد داد، اما مسد میروود که تجربه خوبی حاصل شود. ضمناً باید خاطر نشان کرد که این مسیری پیشرفت با بیدبختی مسعبات سیاسی، فرهنگی، ولسایی صورت گیرد.

مباحثه

در ضمن بحث عمومی بعضی از اشتراک کنندگان شکایت

دوکتور را جا احسان عزیز، استاد روابط بین الملل دریوهنتون قاید اعظم اسلام آباد پیرامون "نقش اسلام" سخنرانی کرده، اظهار رداست:

"دراقتانستان گروههای چیکرای مارکسیستی و احزاب اسلامی تقریباً همزمان با همدیگر جلوه گرسند. محملین طرفدار گروههای اسلامی دریوهنتون کابل محور هسته ای مقاومت اسلامی را تشکیل دادند. البته درین دوره نقش مخصوص اسلام در قبائل آنها جموری، از لحاظ کیفی، تفاوت با رزی با عکس العمل عنعنوی احکامات اسلامی در قبائل آنها جم تگلسی دراقتانستان با اصلاحات غیر مذهبی اما ن الله داشت. تعاس های بین اقتانها و دول اسلامی و گروههای غیردولتی ما و رای جهان اسلام و نیز ارتباط های اقتانها با کشورهای غیر اسلامی طرفدار مبارزه اقتانها، صریحاً نمایانگر انحراف از تجربه قبلی اسلامی دراقتانستان بوده است. در خلال سیزده سال جنگ، اقتانها بطور نمایان به جهان اسلام نزدیکتر گردیده اند. مسلمانان در سراسر جهان نسبت به جهاد اقتانستان ابراز علاقمندی نمودند. در آینده برای از بین بردن اختلافات قومی و مشخص نمودن هویت ملی، اسلام یک عامل بسیار مهم و وحدت بخش خواهد بود. اقتانستان آئینده یک مملکت خیلی دینا میک در جهان اسلام خواهد بود و با وصف نسبتاً نفوس قلیل و اقتصماً تضعیف نقش برجسته ای ابقا خواهد کرد. در زمانیکه رسانه های گروهی توجه خاصی به اسلام با به اصطلاح بنیادگرای اسلامی میدول داشتند، اقتانستان یگانگسوری بود که در آنجا جهان غرب مسلمانان را در جهاد شان یاری مینمودند.

از جمله مسائل گهرو بروی اقتانستان فرار دارد اما ن تنس بین این دو مکتب فکری است که یک مکتب خواهان تغییر نظم دراقتانستان است و دیگری علاقمند به استقرار مجدد نظم سابق، قابل ذکر است که برخی از وابستگی های بین المللی نیز عامل تشنج میباشند که بطور نمونه از ترو نفوذ ایران در هزاره جات میسوان یاد آوری نمود. در هر صورت فرصتهای موثر و امکانات مثبت خیلی بیشتر از اسکالات باشد میباشند.

نتایج دیگری که از این بحث بدست آمد، بقرا ردیفیل میباشند:

با بد درک نمود که مردم اقتانستان از اسلام جدا سنبله طی دارند، البته این موضوع، بحث طلب است و نتیجه گیری مفیدی را پس از مباحثه در این باره میتوان بدست آورد. بدیهی است که تمامی سازمانهای غیردولتی و دول کمک - دهنده بیطرف نمیباشند. برخی از اینها انگیزه های غیر اسلامی دارند، اقتانستان هیچگاه نمیتواند سیستم سیاسی

با اکتان را تقلید نماید. اسلام مخالف بنیادگرای بی و افراط است. سازمانهای غیردولتی باید تعالیم اسلامی را بهیستریه نظر احترام نگردند. با کتون تعداد دزیبادی از مواسات خارجی معلومات کافی در باره اسلام بدست آورده اند و از این جهت بر عکس مردم غرب با اروپایی ها که از اسلام ترس و بیم دارند، اینتها نسبتاً ترس و بیم کمتری دارند. مهاجرین وضع بهتر زندگی مردم را در ایران و ایباعد مدرن جامعه با اکتان را مشاهده نموده اند، بنا بر این تغییری در فکر و نظریات این پدید آمده و هم ارزهای اسلامی آکتان در حال تحول بوده است.

اثرات جنگ به زنان و نقش زن در جهاد اقتانستان:

خانم آمنة فضلی سر برت "مو، سه، خواهان مسلمان اقتانستان در ایران" ضمن سخنرانی پیرامون مطلب فوق، اظهار رداست: جنگ اقتانستان اثرات مثبت و منفی بر زنان اقتان بجا گذاشته است. اثرات منفی شامل سهادت تعداد دزیبادی از زنان و اطفال در جریان بمباران مناطق مسکونی بوده است. هزاران طفل بی پدر شدند و زنان بیوه با فرزندان شان باقی ماندند. در حالیکه این زنان هیچ وسیله کس معاش نداشتند، از مزایای معالجه طبی، معارف و تعالیم فرهنگی نیز محروم بوده اند.

اثرات مثبت آن عبارتست از تسویق تربیت سیاسی و نظامی زنان، احیای موارد اسلامی از قبیل حساب اسلامی، مشارکت فعال زنان تحصیل کرده در امور تسویق تعلیم و تربیه، فرصت های بیشتر نقی فعال در جهاد دوا حیا، صنایع دستی و روسایی.

دوکتور نجیب الله مجددی در این بحث سهم گرفتار و گفت: زنان میتوانند به روزمان در تنکیلات دولتی مقام های مرکزی با مهمی را اجرا کنند، اگر زن و مرد در یک اداره تجمه موطیقه میباشند عیبی ندارد مروط سرب اینک خلوت صورت بگیرد.

نکات دیگر میباشند: مذکور بدینقرار است:

زنان تحصیل کرده، کسوز را ترک گفته اند و احتمالاً برخواهند گشت و همچنان فرزندان مهاجرین نمیخواهند که اقتان با شنیدن زن جهت بسا خانوادها با اقتانستان مرا جعت نخواهند کرد. حق و روات بیوه زن یک موضوع مهمی است در بسیاری از خانواده ها در حال حاضر نقش زنان آور را ایفا میکند. این همیگی از تبایح جنگ بوده و به حرمت و وقار زن افزوده است. اگر بهفت با سواد بی تعالیم قرآنی مرتبط باشد، بصوب و آید آن آسانتر خواهد بود. در عین حال سواد آموزی با دنیا مور صحنی، نظافت، تغذیه و صنایع دستی نیز ارتباط داشته باشند. و سواد آموزی اکا بر در صورتی موثر خواهد بود که بنگری

جدي از آن بعمل آيد .

تحولات در خلال ۱۲ سال جنگ و امکانات و اشکالات اعمار مجدد

بحث در این باره که بعد از نتیجه گیری مباحثات شش گروه بعمل آمد، مختصر بود و فقط عده محدودی در آن شرکت جستند. اجمال مطلب بحث مذکور بدین قرار است:

- رشد و ترقی با ایدها مناطق روستایی شروع گردد.
- برنامهای عاجل با ایدها برنامهای رشد و توسعه تبدیل گردد و با ایدها مردم را معانای حد امکان فرصت مساوی را بیشتر در این برنامها فراهم گردد.
- پروگرامهای آموزشی با ایدها معاً روستایی را در برگیرد.
- متخصصین با ایدها تعیین بی سواد همکاری کنند.
- مسلمانان اکثر آنا حدیادی بروح و تفکر و نظیر تأکید مینمایند ولی وحدت، یک آرزو و آرمان میباشد اما عملاً هیچگاه متبلور نشده است.
- اختلاف نظریک رحمت خداوندی است، ولی مهمترین اینست که انسان با ایدها و تحمل داشته باشد و دیگران را مرتد یا ملحد قرار ندهد.
- قبل از اینکه علما به تضمین تکالیف اسلامی توافق نکنند، مهاجرین نمیتوانند برگردند.
- اسلام نمیتواند در مورد حل مسئله اعتباری دو قاعده چاق مواد مخدر و مدو مفید باشد.
- در حال حاضر شرایط برای زنان افغان بسیار دشوار است، اما آنها نقش مهمی در جهاد ایفا کرده اند.
- در آینده، تعلیم و تربیه زن با ایدها مورد تأکید قرار بگیرد.

کمکهای آینده و استقلال افغانستان

در این باره آقای هدایت الله امین ارسالاً و وزیر امور مالی دولت مؤقت اسلامی افغانستان نطقی ایراد نموده گفت: تحولات قابل ملاحظه ای که در سراسر جهان صورت گرفته، بدون کمک خارجی امکان پذیر نبوده است. افغانها تجربه ضد و نقیضی در مورد کمک خارجی دارند اما تا ایدها جرای پروژههای بسیاری را که نمیتوانند طی آنها راه قندهار و طرح آسیاری وادی هلمند بوده ایم. گمانیکه از کمک خارجی به افغانستان به عنوان سرچشمه آفات و فوایج ملی در هر ایستاد، میگویند که سوروی نیز به همین بهانه با ایدها آخره افغانستان را اشغال کرد. تجارب مردم نسبت به کمکهای خارجی در جریان جنگ نیز همین ترس و بیم را تقویت بخشیده

است و آنها را به این متیقن ساخته است که چون این کمکها تهیه گردیدند شقاق سیاسی و تمایلات گریز از مرکز را نیز تشدید بخشید. اما اگر با تأمل بر مسئله بنگریم از جانب دیگر همین کمکهای خارجی نقش قابل ملاحظه ای در رشد و توسعه افغانستان و نیز در زمان جنگ داشته است. لذا با افغانها معتقدانده که ما فقط با ایدها مالک اسلامی کمک بگیریم، مشروط بر اینکه پروژههای که تمویل میگردند با ایدها موافقت قابل اجرا باشند. ما با ایدها را بیچند بریم که موجب افزایش مؤثریت پروژههای تمویلی میگردند. ما با ایدها مینماییم که کمک خارجی از نظر سیاسی با ایدها تفاوتها شد و این کمکها مجرای قدرت مرکزی فراهم گردد. ما با ایدها کمک خارجی را به منزله ترتیبات مؤقت تلقی کنیم و با ایدها نیمه که بطور کلی این کمکها برای باسازی و ترقی و توسعه مدو مفید میباشد. ما با ایدها بدستی نماییم که با وضع قبل از سال ۱۹۷۸ برگردیم، بلکه با ایدها بدستی بدستی و وسایل پیشرفت سریع با ایدها. نگرانیهای مربوط به کمک خارجی موجه میباشد، اما جنبه های مثبت کمک خیلی بیشتر از جنبه های منفی آن بوده است، زیرا بدون کمک خارجی ما نمیتوانیم کارهای زیادی را برای مردم خود انجام دهیم.

دوکتور فلیپ تروژ مدیر مرکز و اکسینا سیون و مصونیت افغانی راجع به همین موضوع اظهار داشت که اعمار مجدد و ترقی و توسعه نیاز به سه شرط لازم دارد که عبارتند از آزادی سفر و حمل و نقل، مشارکت کامل جامعه و مهارت فنی. برنامهای عاجل را بدون شرایط قبلی مزبور نمیتوان اجرا کرد، اما اعمار مجددی ترقی و تکامل حسابی را نمیتوان بدون تأمین این شرایط انجام داد. افغانها حتی اگر نیاز مبرمی هم داشته باشند، نمیتوانند که به ایدها جنگ به آنها از نظر کیفی در سطح پایین ترین اجناس امدادی یا معونات فنی فراهم گردد. معونات اگر از لحاظ کیفی صحیح باشد، نتایج چشمگیری خواهد داشت. یکی از موانع گرانبهای افغانستان که نمیتواند عامل تعیین کننده ای در زمینه استقلال و رفاه الحالی کشور باشد آب است. یک پروژه بزرگ زیربنایی که افغانها از تقریباً یک قرن مورد بحث قرار داده اند، خط آهن میباشد این پروژه در سابق بنا به علل استراتژیکی اجرا نشد، اما در حال حاضر دلایل سابق صدق نمیکند. وی گفت: زنان در امور صحنی و عرفانی نمیتوانند نقش مهمی ایفا کنند لذا با تطبیق کامل روحیه اسلام در مورد زنها نمیتوان از استعداد آنها در امور عمرانی مملکت بتحوصلت استفاده نمود.

مفکوره کمک از نقطه نظر افغانها و نقش مجامع ملی پیرامون

انجنیر عبدالرحیم راجع با بین موضوع تطقی ایراد نمود و گفت که تشکیلات آینده، سیاسی در افغانستان امکان دارد بیکل یک حکومت ائتلافی باشد و از هر جانب تحت فشار های سیاسی قرار گیرد. افغانها بجای کشورهای متفرق ترجیح میدهند که از سازمانهای بین المللی از قبیل - مؤسسه ملل متحد، جامعه اقتصادی اروپا، سازمان های کشورهای اسلامی، بانک جهانی و بانک آسیایی کمک دریا - فت نمایند. ما احتیاج به پروژه های داریم که دستگاه اقتصادی را به سرعت بچرخاند. لذا وظیفه دولت است که اجرای عادلانه برنامه کمک و مساعدت را تأمین کند. خیلی مفید خواهد بود، اگر افراد و گروه های مختلف نیرو و استعداد های خود را در راه اعمال و ترقی بکار ببرند. شرکت کنندگان در این بحث اظهار نظر کردند که با تجربه تلخ گذشته افغانها نمیخواهند که بسیار وابسته به کمک خارجی باشند، شرکت کنندگان نظیرهای مربوط پاکستان (عمدتاً در رابطه با جمعیت اسلامی) را دلیل آوردند تا فواید و خطرات احزاب سیاسی دریافت کننده کمک خارجی را شرح دهند. اکثریت را عقیده بر اینست که احزاب سیاسی نباید مورد جلب یا تطبیق مساعدت خارجی نقش مهمی بازی کنند. برخی از بحث کنندگان معتقد بودند که خود کفایی در صورتی میتوانند آنرا نترسانند که انسان نوازی را بین کمک دهندگان مختلف حفظ نماید و فقط به یکی یا دو منبع کمک تکیه نکند.

چگونه و در چه زمان میتوان از اقدام عاجل، به اعجاز مجدد ثابت متوسل شد

آقای غلام جیلانی پوپل مدیر سازمان امور عمرانی افغانستان در این باره اظهار داشت که در اثر اقدامات عاجل رفاهی برای مهاجرین و صرف میلیاردها دلار بر امور نظامی، سیاسی و بشردوستانه، یک ساختار جدید قدرت بروز نموده و بنا به توزیع جیره به مهاجرین لطمه ای به حیثیت و حیثیتنداری آنان وارد کرده است. از جانب دیگر به علت مرگ و میر به میزان بزرگ یا مهاجرت افغانهای تحصیل کرده به معالک دیگر و دست نگری به دیگران، حس باس و نومیدی در میان جامعه افغانی ایجاد شده است. اگر خواسته باشیم که یک پروگرام جنبه عمرانیه داشته باشد، هر فردی که با بیداری آن سربگردد زیرا ترقی و توسعه، با سازی و کمک های عاجل با هم دیگر ربط و ارتباطی دارند. سازمانهای غیردولتی بدون تشریک مساعی بنا به نبودن دولت مقتدر مرکزی، در سطح روستایی فعالیت دارند. بسیاری از این سازمانها فقط میخواهند چیزی اعمال نمایند

اما آنها یا مهارت ندارند و یا قدرت. البته بحث طولانی ای پیرامون محرومیت عمومی در رابطه با فقدان تشریک مساعی بین سازمانهای غیردولتی و بین خود افغانها صورت گرفت.

تأمین حداقل ابعاد کیفی در برنامه های بازسازی حال و آینده

آقای جان ایگیل موسا ندما مور را بط شعبه زراعت کمیته سویدن برای افغانستان طی سخنرانی پیرامون موضوع فوق، پیشنها نمود که بعد از تشخیص اهدا فاسی ما با دیدیک طرح قابل عمل را برای اجرای پروژه های آینده تنظیم نمائیم. ما باید فعالیت های خود را در منا - طقی که در آنجا بعضی از ساختارهای اساسی وجود دارد بسیار میتوان اینگونه ساختارها را مشخص نمود، انجام دهیم. ما در صورتی میتوانیم موفق گردیم که علاقمندی و استعداد محلی را برای نگه داشتن و از آن استفاده کنیم.

در جریان بحث و مناظره ها طرفین گردید که در کشور های جهان سوم، مردم آسیای غیر ضروری را تولید میکنند و از اجناس اساسی مانند خوراکیها با چشم میپوشند. نتیجتاً آنها وادار به وارد کردن اجناس اساسی با پول نقد میگرددند و با این ترتیب در دوا موهایی خارجی می افتند. از جانب دیگر بدترین تکنالوژی ها بشمول تکنالوژی که در آلودگی فضا می افزاید، به جهان سوم در میسود.

افغانستان نباید تجربه گاه موه ساخت عمرانی باشد. سازمانهای غیردولتی نتوانسته اند افغانهای تحصیل کرده را استخدام نمایند. در بسیاری موارد متخصصین بین المللی از معادلت صحیح و درست قاصر مانده اند، ولی با وجود این تا زمانی ها از اینگونه معادلت نباید کاملاً دست کشید. سازمانهای غیردولتی اختلاط پیچیده منافعی میباشند و برخی از اینها اهداف صریح سیاسی دارند.

منابع طبیعی افغانستان، کلید استقلال

انجنیرنا صربخشی مدیر مرکز علوم بوعلی سینا در این باره تطقی ایراد نموده، اظهار داشت: شوروی مدتهای مدیدی از گاز طبیعی افغانستان استفاده نمود و سرانجام مملکت ما را کاملاً تحت کنترل خود درآورد. علاوه بر گاز طبیعی نفت هم یکی از منابع عمده افغانستان میباشد. منابع دیگر عبارتند از زغال سنگ، مس، آهن و سنگ های قیمتی.

در جریان مباحثه، شرکت کنندگان موافقت نمودند که در ضمن بهره برداری از امکانات طبیعی، به محیط زیست نیز باید توجه خاصی مبذول گردد و با حفظ جنگلات از نیروی گاز باید استفاده نمود. کثرت استعداد تولید برق

- در حیات عملی مردم از تعالیم اسلامی و موازین فرهنگی زمانی استفاده میکنند که به نفع خودشان باشد ولی این روش درستی نیست.

- اسلام در چندین مورد حقوق زنان را شرح داده، لذا در این باره باید تحقیقات و مطالعاتی بعمل آید. اگر شما منتظر باشید که همه زنان مراحل تحصیلی را بپیمایند، کار از کار خواهد گذشت و این اشتباهی است که در سراسر جهان بعمل آمده است.

- نحوه تدریس اسلام در مکاتب باید اصلاح گردد.
- زنان را نباید فقط بحیث معلم ساختا نمود، بلکه آنها باید در کلیه شئون زندگی بحیث افراد مسلکی پذیرفته شوند.
- تمامی پروژه‌های عمرانی به طبقه انان در جا مع ارتباط دارند و از این جهت به آنها باید فرصتی داده شود که عقاید خود را اظهار نمایند.

کمک خارجی در آینده و استقلال: چه نوع کمک و با چگونه شرایط

مباحثه مفصلی در تعقیب نطق‌های آقای هدا بت اللہ امین ارسال و دوکتور قلیب ترو صورت گرفت. چون آقای امین ارسال شما بینه دولت مؤقت اسلامی بود از اسوالات زیادی بعمل آمد و توجه بیشتری به وضعیت زن در افغانستان و پاکستان مبذول گردید.

راجع به کمک خارجی گفته شد که ۹۰ فیصد کمکها تکبزه سیاسی دارد و دول خارجی، عفا بدون نظریات خود را از طریق کمک ابلاغ مینمایند. این دلیل رد گردید و گفته شد که دنیا اکنون یک قطبی گردیده و شأزی ندارد که یک مملکت بخاطر مخالفت با کشوری دیگر، کمک و مساعدت نماید. ما باید جای کمک دوجانبه از مؤسسات بین المللی، معاونت بیشتری بدست آوریم. قرار تخمین، در سالهای آینده مبلغ ۵ الی ۶ میلیارد دلار برای بازسازی افغانستان مورد نیاز خواهد بود. ولی نمیتوان گفت که این رقم میسر خواهد گردید یا خیر. ولی هر چه در اجرای برنامه‌های کمک تأخیر گردد، به همان اندازه شرایط تهیه کمک دشوارتر خواهد شد.

اسلام طرفدار تفکیک جامعه بین زن و مرد بطوریکه شاهد آن میسایم، نمیباشد. اسلام با تعلیم و تربیه و آزادی نسوان مخالفت ندارد. احزاب اسلامی نظر خود را در این مورد بیا بید شرح دهند و برنامه‌هایی برای تعلیم زنان اجرا کنند. تاریخ ما هیچگاه ما هدا مارت و بندگی زن نبوده، اما بنا به جنگ تحمیلی و استروئنفوذ خارجیها، این وضعیت پیش آمده است.

آبی دارد. آب و هوای افغانستان طوری است که فصل‌های بسیار را زنده را میتوان کشت نمود و برای اینکار نیاز به طرح‌های کوچکی داریم. هدف تربیه افغانها با بد خدمت به جوامع کوچک باشد.

ترقی و توسعه شهری و روستایی

زراعت و پیا صنعت ؟

در این باره دوکتور عبداللہ علی مشاور کمیته سوبدن برای افغانستان سخنرانی نمود، وی گفت: بعنظورتاً مین اسکان مجدد مهاجرین، به تعمیر و ترمیم جاها و اعمار مجدد قریه‌ها با بیدا ولویت را قابل گردیم، وگرنه نفوس زیادی در شهرها متمرکز خواهد شد و مسایل محیطی ایجاد خواهد گردید. نفوس مملکت باید در ترقی و توسعه افتما دی مناطق روستایی سهم بگیرند و بیدیس منظور مردم هرنا حیسه کمیته‌های کوچک تشکیل دهند و بر دیگران تکیه نکنند و در تصمیماتی که مربوط به خودشان است سهمی باشند. در شرایط موجود به رسد و ترقی زراعت با بیدار رجحیت داده شود، در عین زمان منابع معدنی باید کشف گردد و تولیدات آن بفروشی برسد تا وضع اقتصادی اصلاح گردد و ضمناً بخاطر ایجاد تحرک در اقتصاد را کد، یک طرح عالی باید تهیه گردد.

در جریان بحث خاطر نشان گردید که شرایط زندگی در افغانستان باید بهتر از اردوگا‌های مهاجرین در ایران و پاکستان باشد، تا مردم زانجا به افغانستان مراجعت کنند. اهل حرفه و افراد مسلکی با بیدیا اوضاع زندگی و معاشی باید که در افغانستان متداول است بیا زنده ما لازمست که حیات سرافتمندانای برای شان تأمین گردد.

همچنان خاطر نشان گردید که برای تنویرات برق و تکنیک‌های بهتر معماری، باید صنایع لازم احداث گردد و اجناس ما بحتاج روزمره با بیدر با زار محلی دستیاب گردد، ما نباید تکنالوزی خارجی را وارد کنیم، بلکه تکنالوزی‌های محلی خود را رسد و ترقی بدهیم. تعلیم و تربیه در مها رت‌های اساسی اصلاح احوال زندگی، با بید اکنون شروع گردد. چنان فعالیت‌ها و سفله‌هایی برای زنان بیوه، ایتام و معلولین فراهم گردد که به وسیله آن عایدات کافی بدست آرند.

حقوق زن در افغانستان

کاری و وقت معاون استاد دانشگاه و سلو موضوع مذکور را مطرح نمود و گفت: برای بکنفر خارجی مشکل است که در باره حقوق زن در اسلام حرف بزند. اما سکی وجود ندارد که اسلام طرفدار تعلیم زن میباشد. ما باید خود را با دلائلی مجهز سازیم که برای مدافعه حقوق زنان ضروریست. نکات آنی الذکر در این مباحثه بیا آمد:

- بین اسلام و عنعنات کلتوری اخلاقی وجود دارد.

تیا دهای سیاسی واداری، انسجام مجدد نفوس بشکل یک ملت و احداثاً عماداً مجدداً می تسهیلات متهدم شده وزیریت های اجتماعی و اقتصادی و حفظ میزان سریع رشد اقتصادی باشد. کمبود پرسونل فنی واداری افغانی که دارای تربیت مطلوب و تجربه فنی و مدیریت باشد، کار اجرای پروژه های گسترده با زسای و عمرانی را مشکل می سازد. کیفیت تعلیم و تربیه در سطوح مقدماتی و ثانوی در افغانستان و در اردوگاه های مهاجرین ناقص میباشد و وضع تحصیلات عالی از این هم، یأس انگیزتر است و تنها می مکاتب حرفه ای مسدود شده است. وزیر موصوف توصیه نمود که موسسات مسغول کار در زمین های رشد و ترقی عرفانی و انسانی به صورت بهتر نزدیک مساعی نماید، در مکاتب ابتدائیه و متوسطه برنامهای مناسبه تدبیرسی و کتب معیاری درسی بکار برده شود، از تکنالوژی مناسب احوال هرنا حیه استفادہ گردد، امکانات بیسترو قرا و نتر در اختیار موسسات تربیوی فنی و مسلکی قرار داده شود و تسهیلات تربیه معلم و امکانات مطالعه علوم و تکنالوژی در کشور های خارجی برای تعداد دیرگزیده و برجسته محصلین و دانشمندان افغانی فراهم گردد.

از مهاجرتان رئیس جمهور، اشارات کمک بر عودت مهاجرین

راجع به این موضوع، برنت گلانزرجا، معشناس و اینه به کمیته دنمارکی، برای کمک به مهاجرین افغان شرح وسطی داده و گفت: مهاجرین هنگام عودت بوطن باید تحت شرایط خاصی که در ایالات وولسوالی های مختلف یکسان نیستند، امراض حیات نماید.

تا مبرده کنتررا مثال آورده اظهار داشت: موسسه ملل متحد کنتررا منطقه آرا من اعلام نموده، اما تا کنون مهاجرین به آنجا عودت ننموده اند و اکثر آنها میگویند که کنترجای امن و آرامش نمیباشد. بنظر دیگر خوست است، درجا بیکه مهاجرین مراجعت و شروع به تطهیر کانتال ها نموده اند. در کنتر هر چند مجاهدین اداره امور را بعهده گرفتند، اما قادر به تأمین امنیت نمیباشند. درخواست تشکیلات و نهادهای قبایلی کموبیش بحالت اولیه خود باقی مانده است. تمامی سازمانهای غیردولتی اوضاع سیاسی و اجتماعی کنتررا با احتیاط و دقت مورد تجزیه قرار نداده اند و از رسیدن کمک به دست افراد نا درست جلوگیری شود، متعاقباً یک گروه را ببط تشکیل یافت تا رهنمودهای فنی را مرتب نماید.

روس مطالب میا حته در این زمینه بشرح ذیل میباشد:
- دخالت مداوم بیگانگان باعث ایجاد تشنج و بیکارهای مسلح گردیده است.
- در اردوگاه های مهاجرین معیار زندگی، بهترار

منابع انسانی و اعمار محدود

نقش زنان افغان

خانم های کریستینسن جا معشناس فرهنگی در ایس خصوصاً اظهار نظر نموده و گفت: از دیدگاه فرهنگ افغانی، سفل و کار و تعلیم و تربیت زن بیرون از خانه، بنظر سرف خوبی دیده نمیشود. در آمار رسمی آمده که زنان افغان در تحصیلات عقب مانده اند و بر عایدات ملی نمی افزایند اما در اردوگاه ها و مهاجرین در پاکستان، بسیاری از زنان افغان میلی فعال و مینگر بوده اند و در نظر دارنده که بعد از عودت به افغانستان کار و فعالیت مثبت خود را ادامه دهند.

زندهای مذکوراً کنترراً در حیاط خانه یا در یک چهار دیواری مسغول کار میباشند و عمدتاً بحیث خیاط، بافنده، قالین و گلدوز کار میکنند ولی وسیله مستقل و مستمری که آنرا در بازار بفروش برسانند، در دسترس ندارند. بعضی از زندهای شروع به مالداری در این اردوگاه ها نموده اند، بسیار نزدیک محل اقامت یا در حیاط خانه به مقیاس محدود باغداری میکنند و باغ کوچک میوه را نگهداری مینمایند. تجربه نشان میدهد که زنان مهاجر را ضارند کارهای نسوزا یا دیگریند، مخصوصاً کارهایی را که به زندگی روزمره آنها ارتباط دارد، یا به اسکان مجدداً افغانستان تعلق میگیرد. زنان اکثرراً آگاهند که لیاقت نوشتن و خواندن به نفع آنان می باشد و آنها با دیدن مورخان نهادهای معلومات وسیعتری داشته باشند و ما یلند که این هنر را بیاموزند.

در افغانستان اجرای پروگرامهای بازسازی به طوریکه تمامی نفوس مملکت از آن مستقیماً بهره مند شوند، کارآسانی نیست. اجتماعال دارنده برنامهای اصلاح احوال زن، دستخوش اعمال شود، یا اصلاح ردگردد. ولی در راستای رشد و ترقی جامعه، زندهای را نباید عقب گذاشت، زیرا گروههای مختلف زنان میتوانند در اعمار مجدداً معه، سهم قابل ملاحظه ای داشته باشند. هنگام برنامهریزی اسکان مجدد، باید از همه اولتر زنان بسیار نا دا روخا - نواده های شان مدنظر قرار گیرند. همچنان برای سفل بیلهوری برای زنان در محیط خانه، شان یا درجا بیکه قابل قبول یا سدایدیدل مساعی صورت گیرد. در خانوادها بیکه زنان سندرست و توانا وجود دارند، صنایع روستایی و صنایع دستی و سفل زراعت را به مقیاس کوچک میتوان معرفی نمود.

منابع انسانی و بازسازی

آقای سردار روس وزیر معارف در دولت موسسه اسلامی افغانستان پیرامون موضوع فوق اظهاراتی نموده گفت: نحوه عمل بازسازی باید شامل اسکان مجدد کلیه

ایراد نموده گفت: رهبری عمده و جدیدی که در اثر جنگ تجلی نموده، عبارت از رهبری قوماندان مقاومت میباشد. قبل از این جنگ در مناطق روستایی افغانستان، زعامت یک مسئله شخصی بود و نیا زبعمانی امتداد داشت، تا این مقام حفظ گردید و با زعمای رقیب در سطح محلی مسافه کرده، قبل از جنگ مذکور، رهبران محلی ملاکان بزرگ اراضی در یک ناحیه، مخصوص میبودند. در حالیکه رهبران محلی در قبایل هر نوع مداخلت دولت که از شروغود آنها نیکاهد مقاصد خواهند نمود. اما در بحبوحه مسافه، جدی برای سلطه محلی، رهبر محلی خواهد کوشید که حمایت دولت مرکزی را جلب نماید.

مقاومت موجب تحولات عمیقی در سبک زعامت محلی گردیده و اکنون رهبران بر مبنای عملکردشان در مبارزه شناخته میشوند و این رهبران عبارتند از قوماندانهای مجاهدین که سلاح و معاونت طبی و پول و اجناس لازم و غیره را کنترل میکنند. چنانچه بخاطر کنترل امکانات داخلی و وطنی، قوماندانها در بعضی مناطق، اراضی تخلیه شده مهاجرین یا املاک افرادی را که هواداران رژیم کابل بوده اند تصرف نموده اند. قوماندانی که موفق به احراز مقام واسطه یا رابط در ارتباط با آژانسهای امداد بین المللی میگردد، در مقابل رقیبان محلی خود موقعیت مستحکمتری پیدا میکند. اهمیت معاونت بشردوستانه مکاندار در آینده نمایان تر گردید. برنامهای جدیدی بطوری اجرا گردید که بیعدالتیهای جدید و روشهای نوین سلطه گرای را ایجاد کند و بیعدالتیهای موجود را تقویت نمیشد.

در ضمن مباحثه، گفته شد که اقتصاد زمان جنگ، نیروهای مصنوعی جدیدی را ایجاد نموده که در زمان بازسازی نیز وجود خواهد داشت. احتمال دارد تا مدتی یکنوع زور-آزمایی بین نیروهای جدید و نیروهای عنعنوی صورت بگیرد. برای بازسازی البتہ سیستم عنعنوی بیشتر مورد خواهد بود تا نیروی نوین، امید است که در آینده، خانها و ملکها نقشی نداشته باشند. حمایت مستقیم سازمانهای غیردولتی از قوماندانها تا حد زیادی اثر منفی داشته است. اکثر این سازمانها به ساختارهای قدرت که خودشان ایجاد نموده اند، پی نبرده اند. ناگفته نماند که شوراها و جرگهها مجامع اداری نیستند، بلکه عمدتاً برای رفع مناقشات تصمیم میگیرند و همینکه تصمیم گرفته شد، منحل میشوند.

افغانها نسبت به خارجیها خوبتر میدانند که در سرزمین خود چگونه رفتار نمایند. برای بازسازی، ما احتیاج به نیروی انسانی و امکانات مالی خواهیم داشت. موثرت سسات غیردولتی میتواند مجاهدین را به کارهای اعماری تشویق کنند.

شرایط فعلی در وطن میباشد.
- سازمانهای غیررسمی اشراف و فوادی در رابطه با استرداد مهاجرین دارند.
- آنها میتوانند با فراهم نمودن معلومات واقعی درباره رخدادهای داخلی مملکت به مهاجرین افغان در کمپها نقش مهمی ایفاء کنند.
- ما باید به موثرت سسات غیردولتی اجازه ندهیم که از قوماندانهای محلی حمایت کنند.
- موثرت سسات غیردولتی فعالیتهای خود را باید به برنامه اعمار محدود سازند.

شرکت یک نسل جنگ دیده در امر بازسازی کشور

این موضوع را دوکتور عبدالعزیز مجیدی اسناد کولس، طب درپوهنتون جهاد شرح داده گفت: افغانها امروز شکل یک ملت متفرق را بخود گرفته اند. آنها تجربه های مختلفی دارند. اشراف و فواید عا نه های خارجی، یک عده مسایل را ایجاد میکنند، خاصاً وقتیکه این عا نه ها فراهم نگردد. مهارت دهقانی و مالدارانی که از یک نسل به نسل دیگر سینه به سینه منتقل میسد، اکنون وجود ندارد. تا میرده یک عده سوالاتی برای بحث بمیان آورده چندتای آن با یقینراست:

- مردم چگونه ترغیب شوند که سلاحهای خود را بزمین بگذارند و در کار بازسازی شرکت نمایند؟

- چگونه تربیه لازم در حقوق مختلف فراهم گردد؟

- چگونه افغانهای مقیم خارج تشویق به مراجعت گردند؟

در جریان بحث دلایل متنوعی مطرح گردید که عبارت اند از:

- ما باید از تجربه کشورهای دیگر که اوضاع جنگ را پشت سر گذاشته اند استفاده کنیم.

- مجاهدین تجربه های مختلف بدست آورده اند که از آن میتوان برای بازسازی افغانستان بهره برداری نمود.

- اکثریت مردم متعلق به نسل جنگ دیده که در خارج اقامت دارند و بیوطن خود معاودت خواهند نمود، مشروط بر اینکه تسهیلات مناسبی برای آنها فراهم گردد.
- جامعه بین المللی کمک نخواهد داد، مگر اینکه جوآزاد و دیموکراتیک در کشور حکمفرما گردد.

- در امر بازسازی، پروژه های فزاینده عا بسدات باید مورد تأکید قرار گیرد.

تحولات و استمرار اوضاع در کادر رهبری روستایی افغانستان

اسگر کرسیتسن جامعه شناس، در این مورد نطقی

ذخیره علم و دانش و فروپاشیدن سیستم معارف

ضعف اظهارات در این مورد و کم‌رشدی و کم‌دانشی است. دانشگاه‌ها در بررسی گفت: در عهد حکومت کمونیستی در افغانستان، فرزندان ما از تعلیم و تربیه بی‌بهره گردیدند و از یک سیستم خوب معارف در افغانستان و در کمپ‌های مهاجرین در پاکستان و ایران محروم ماندند. آنها در امریکا و اروپا تحصیلات خوبی نمودند، لکن از ارزشهای فرهنگی خود محروم شدند. حالاً ما نمیتوانیم با رستگاری با زسازی و معارف را بدون استعانت افراد مسلکی افغان مقیم خارج، بدون کشیم. ما باید بسنجیم که چگونه برای جوانانی که با تنگ‌جوان شده و رشد نموده اند تعلیم و تربیه را فراهم کنیم و خلاص نسلها را چطور برنماییم؟

آن اطفال و جوانان افغانی را که برای مغز سویی به روسیه بردند، چه کسانی پرورش خواهند نمود؟ ما نیاز مبرمی به افغانهای دارای تحصیلات عالی مقیم خارج، برای اعمار مجدد کشور داریم. اما چه کسی آنها را ترغیب خواهد نمود که به وطن خود مراجعت نمایند.

در جریان بحث خاطرتان گردید که تمامی سیستم معارف باید منقلب گردد و تعلیم دینی و تعلیم مکتبی و مدرسه‌ای باید موازی با هم صورت بگیرد، اما قدری از یک دیگر جدا باشد. یکی از نتایج ناگوار نفوذ شوروی، این بود که مردم از تعلیم و تربیه هراسان شده‌اند. اما حالاً تغییری بوقوع پیوسته و مردم ما بل به معارف مثبت می‌بایستند. در وهله اول باید ما معلمین را تربیه کنیم، سپس سیستم معارف اساسی را بدستی تنظیم نماییم و مرکزیت معارف را از بس برداریم. مکاتیب دختران نیاز به معارف و نتایج خاصی دارد. آموزش برای افغانها باید مجانی باشد و همچنان تا نصف ششم شکل اجباری را داشته باشد و تعلیم فنی در رابطه با صنایع محلی باید ترویج گردد.

نقش زن در پرورش و بازسازی

این مطلب را خانم نانی حاج دویری مشاور و ارشد مرکز تحقیقات و اطلاعات افغانستان مطرح نموده و پیسنهاد کرد که پروژه‌های مربوط به زنان را نباید بعنوان بخش جداگانه‌ای تلقی نمود، زیرا نقش زن و مرد کاملاً مرتبط به یکدیگر میباشد. جامعه افغانی مکتب است که مسئله زنان بیوه‌ها (نظریه تعدادیان) در نظر بگیرد و با بیداری کمک مالی به آنها جهت سفار و کار مفید و نافع راهیابی نماید. البته ۸۵ فیصد شعبه‌های بین‌المللی، برنامه‌های مربوط به زنان را در دست دارند اما فاقد هر گونه همکاری می‌باشند.

در دوران بحث و مناظره، خاطر نشان گردید که زنها بیست‌متر منزوی هستند. ما باید آنها را تحریک به برنامه‌ریزی و ارزیابی در مناطق روستایی نماییم. با وجود

مسئله فقدان رابطه با زن، کلید پروگرامهای مربوط به زنان، باید مردها را نیز مورد توجه قرار دهد. ما با سدی به سراغ افسار یابین در خانه‌های روستایی رفته و ببینیم که زنان چه میخواهند. همچنان در مباحثات آمده است که در دولت اسلامی افغانستان از جانب طبقه انات نمایندگی بعمل نیامده است. لازم است که یک سازمان ملی زنان تشکیل گردد. اگر در افغانستان یک دولت اسلامی بوجود آید، دیگر هیچگونه شک و تردیدی درباره حقوق زنان وجود نخواهد داشت و زنان خودشان بهترین سخنگوی خود خواهند بود.

نقش زن در اعمار مجدد افغانستان

در مقدمه مربوط به این موضوع، خانم فاطمه عبداللہ رئیس سازمان اسلامی زنان افغانستان پیسنهاد کرد که مکتبها، فقط محل درس و تدریس نباشند، بلکه دختران را در امور مسلکی نیز تربیت کنند. زنها میتوانند با سر-غذاری و مالداری و پرورش حیوانات کار مفیدی انجام دهند. آنها باید تشویق گردند تا نهالهای سبز جغات و میوه‌جات را غرس کنند، زنها باید در هنرهای عتقونیت-بافی و سوزن دوزی تربیه گردند. در زمینه امور صحتی زنها میتوانند با رعایت حجاب اسلامی نقش مهمی ایفا کنند. ما باید با پرسونل انات شفاخانه‌ها را اداره کنیم.

در سال ۱۹۹۱ میلادی مؤسسه ملل متحد، متجانس از یک میلیون دالر بعنوان با زسازی افغانستان صرف نمود، اما فایده آن به طبقه نادار رسیده و با بددر آینده این اشتباه تکرار نگردد.

در بحث و گفتگو پیرامون موضوع یاد شده، پیسنهاد گردید که چون اکنون ما تا در بهار عمارت شفاخانه‌های جداگانه برای زنان نمی‌باشیم، باید توجه خود را مبدول تعلیم و تربیه زنان سازیم و زنها باید در کلیه ستون زندگی، انجام وظیفه کنند و در اعمار مجدد کشور فعال باشند. فعلاً ما مدنی برای زنان ممکن نخواهد بود که در امور کشاورزی سهم‌گردد. مساعدت مالی در افغانستان بسیار غیر عادلانه توزیع می‌گردد و موسسات غیردولتی فقط در نواحی منتخب فعالیت دارند. کار با زسازی باید در تمامی قسمت‌های مملکت صورت بگیرد. شوراهای محلی باید مجاز به تصمیم‌گیری و مسوول رشد و ترقی مناطق خود باشند.

بعضی از توصیه‌های اجلاس مذکور شرح ذیل بود:

- در هر رشته‌های هر کار با بدمرکز تربیوی احداث

گردد.

- دسته‌های سازمان‌های سرزوجهین، برادران، خواهران

و مادران میتوانند خدمات بیرون از خانه را انجام دهند.

منابع بشری و اعمار مجدد

در این بحث آقای سردار روشن وزیر معارف دولت اسلامی افغانستان به تعدادی از سوالات پاسخ های لازم داد و گفت که یک اداره مخصوص جهت رسیدگی به مسائل تعلیم و تربیه زن تأسیس گردد. گروهی از زنان بر لزوم متخصصین جهت آموختن و مشخص ساختن حقوق زن تأکید ورزیدند و محسوس گردید که حقوق زن در اسلام با بدترینها مشخص گردید و سیستم عرفی ما با این بدترینها بد. همچنان گفته شد که حملیه که با سواد دنیا شد ولی به درجا معدن خورند.

فایده ای از آنها کسب نخواهد کردید ما نیا ز به برنا مه تئور فکری برای کسانی داریم که در نظام کمونیستی اخذ تربیه نموده اند. معارف با یداز نفوذ سیاسی نجات یا بد و حوائج واقعی ما را تأمین کند. ما باید به تربیه معلم، مخصوصاً برای زنان حق اولویت را قایل شویم.

در باره "موسسات غیر دولتی یک سو تفاهم عمومی به ما داده رسیده و مردم فکر میکنند که چگونه موسسات فقط در سراپتی و آرد صحنه میگردند که در یک منطقه حکومتی روی کار نباشد. در حالیکه این موسسات در قریه ها، شهر ساکنها، ولسوالی ها و در سطح ملی تنظیم میگردند و با مقامات دولتی در آن محل همکاری میکنند.

خطوط اساسی برای طرح و تطبیق احیای مجدد زراعت افغانستان

یادداشت اداره:

در ذیل مضمون "خطوط اساسی برای طرح و تطبیق پروژه های احیای مجدد زراعت در افغانستان" ارائه میگردد. این مضمون از روی رساله "مورخ جنوری ۱۹۹۱ موه سهه" "اکبار" اقتباس گردیده است.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

مقدمه:

بطور کلی احیای مجدد زراعت در افغانستان متعلق به آینده می باشد. قابل زرع ساختن زمین و قسا در ساختن مردم افغانستان تا بتوانند بسطوح قبل از جنگ تولید نماید کار بسیار بزرگی است، که کار آن آغاز گردیده و سرعت به پیش میرود. اما به نسبت اختلافات شدید حاکمات فزایی در افغانستان و اینکه تخریبات جنگ در تمام مناطق مملکت یکسان نبوده است یک طرح جامع درین مورد عرضی اندام نگردیده است.

احیای مجددی زراعت، مسلماً با زکات مهاجرین بوده و تطبیق آن مربوط به امداد مخلصانه بعد از سیاهی از منابع و انسجام درست بین تمام این منابع خواهد بود. کمیته فرعی "اکبار" برای موه سهه درین رشته کار مشغول می باشد این فرصت را مهیا ساخته است تا درین راه مهیا دل نظر نموده و از نجات رب یکدیگر مستفید گردند. این خطوط اساسی شامل آن تعداد زکاتوره های فرعی میشود که در مسوود اولویت آنها توافق قبلی بوجود آمده است.

اساسات بنیادی در احیای زراعتی افغانستان:

- ۱- استفاده از سیستم اجتماعی محلی در حدود امکان تشویق شود.
- ۲- طرحها باید بطوری بکار گرفته شود که اشکال سدهنده نیاز متدبیهای انکشافی در سطح ولسوالی و ولایت باشد.
- ۳- احیای زراعت میبایست متمرکز با تدبیر رسیدن به سطوح تولیدی قبل از جنگ و معرفی تکنولوژی جدید

- ۴- بنا خدا مکان، اولویت به احیای مجدد مناطق وسیع و تعامل موجوده داده شود.
- ۵- تأثیرات قصیرالمدت و طولیالمدت یک روش خاص، بالایی محیط نیز در نظر گرفته شود.
- ۶- برای اجرای امور اختصاصی و غیراخصی با ایداز مردم محلی استفاده شود.
- ۷- کارآموزی و تربیه با ایدبخش حتمی احیای مجدد زراعت را تشکیل دهد.
- ۸- پروگرامهای بول یا غذا در مقابل کار با ایدتشویق بقی گردد.
- ۹- تقسیم ترزی را عتی درین دهقانان یک منطقه با اید بصورت عادلانه صورت گیرد.
- ۱۰- در ولسوالیها، مراکز ولایت و مناطق خطوط اساسی با اید مشکل باشد.

سفارشهای تعلیمی و کارآموزی

- ۱- اولویت با اید به کارآموزی در پروژه های زراعتی داده شود.
- ۲- مراکز کارآموزی کوچک زراعتی با اید تکشاف داده شود.
- ۳- این مراکز را میتوان در اول دریا کستان تشکیل نمود و سپس به افغانستان انتقال داد.
- ۴- اولین کار اید برای این مراکز را با اید کارگران زراعتی افغانی تشکیل دهند.
- ۵- این مراکز با اید لانه دوالی سه با رکور سه سایی بشکل کارآموزی داخل خدمت برگزار نماید.

۶- به کار آموزی موجوده درین رشته که در پاكستان جریان می یابد انگساف بیسترداده شود.

۷- شاگردان برای این کورسها با یدطوری انتخاب گردند که از تمام مناطق افغانستان در آن سهم داشته باشند.

۸- قبل از برگزاری مراکز کار آموزی، موه سسات کمک دهنده میبایست امکانات کارایی برای فارغان را نیز در نظر بگیرند.

۹- کار آموزی داخل خدمت یا ید بصورت بلا انقطاع دوا میکند.

سفارشات در مورد انرژی زراعتی

۱- ایجاد قلبه گاوها و تراکتورها استفاده بعمل آید
۲- قلبه گاوها میبایست از جاهایی تدارک گردند که شرایط اقلیمی مناسبی با افغانستان داشته باشند.

۳- درین مرحله باید تراکتورها بی بکار گرفته شوند که قبلاً از همان نوع استفاده شده است.

۴- بر علاوه تراکتورهای بزرگ و ثقیل، باید تراکتورهای کوچکتر نیز بکار گرفته شوند.

۵- قبل از معرفی تراکتورها کار آموزی کافی در طریق استفاده از آن بر آه انداخته شود.

۶- سامان و پرزهاجات فالتوبرای تراکتورها باید به قیمت های مناسب و شرایط سهل عرضه گردد.

۷- تهیه امکانات کریدیت نیز باید در زمره امور باشد که آن اولویت داده شده است.

۸- ماشینهای دیگر مانند ماشین درو و خرمن کوب نیز باید معرفی شوند.

۹- در بخش تولید سامان آلات زراعتی نیز کار آموزی لازم انجام یابد.

سفارشات در مورد تخم بذری

۱- تجارت در مورد انتشار و ترویج تخم زودرسی بیما به کوچک در پاكستان انجام شود.

۲- پروگرامهای وسیع در مورد انتشار تخم بذری باید در داخل افغانستان بر آه انداخته شود.

۳- تدویر و نگهداری نخا بر تخم بذری برای مقاصد احیای مجدد.

۴- کارگران ساحه مربوط به موه سسات باید آموزش تغنیس توزیع تخم و روشهای برداشت حاصلات را خود بیعهده گیرند.

۵- کار آموزی داخل خدمت برای کارگران موه سسات غیر دولتی در مورد آراء، حاصلات و تولید (بشمول انتشار تخم بذری) باید کمک موه سسات مربوط در پاكستان تنظیم گردد.

۶- کارگران هرما که از طرف موه سسات غیر دولتی

۷- زارعین بیسرخته در موراختصاصی ترویج تخم بذری میبایست تشویق شوند.

۸- تمام تخمهای بذری که برای ترویج و انتشار توزیع میگردند باید بخوبی حفاظت و با رنگ مخصوص علامه گذاری شوند و با نامگذاری مشخص گردند.

۹- تخصیص منابع انرژی برای احیای اضطراری میتوانند در وهله اول بصورت رایگان صورت گیرد، اما بعداً چنین توزیع باید در بدل پول نقد انجام شود.

سفارشات درباره تخم گندم

۱- برای کشت و کارایی به نوعی از تخم گندم ضرورت خواهد بود که در مقابل سرما مقاومت داشته و در مناطق مرتفع از آن استفاده شود. کشتهای تیرماهی آسی در مناطق کم ارتفاع و کشتهای للمی بدانواع دیگر تخم گندم، ضرورت خواهد داشت.

۲- یک ۸۱ و سری ۸۲ برای مناطق آبی و کم ارتفاع سفارش میشود. تحت همین شرایط پیرسبک ۸۵ را میتوان برای توزیع در آینده ترویج نمود.

۳- در صورت شک و تردید، پیرسبک ۸۵ و یک ۸۱ را می توان در جاهایی بذرنمود که قبلاً از مکسی یک استفاده میگردید.

۴- بلوسیلور برای کشتهای للمی در مناطق مرتفع و کم ارتفاع هر دو مناسب میباشد.

۵- برای کشتهای للمی در مناطق مرتفع لازم است انواع دیگر تخمهای گندم نسخی و استفاده شود.

۶- تهیه، تنظیم و توزیع برای کشت تیرماهی باید قبلاً در نظر گرفته شود.

۷- برون ترویج و انتشار تخم گندم، ایجاب مینماید که برای هزاره مقدار هفت کیلوگرم توزیع شود.

سفارشات در مورد کود کیمیاوی

۱- دهقانان میبایست تشویق شوند تا دوز مینههای زراعتی خود از کودهای حیوانی استفاده نمایند.

۲- کودها را میتوان از یک فصل بفصل دیگر انتقال داد بشرطیکه بصورت مناسب ذخیره شوند.

۳- لازم است توجه جهانی برای تهیه تخم بذری و کود کیمیاوی از طریق ملل متحد و موه سسات دیگر جلب گردد.

۴- برای تدارک و تهیه کودهای غنی مانند دی، پی و بیوریا که دهقانان آن آشنایی کامل دارند توجه جدی مبذول گردد.

آبیاری

سیستم آبیاری در افغانستان یا بکلی از کار افتاده

میبا شند و همیشه آرزو دارند لای زمینهای خوش نهال
غرس نمایند .

سفارشات

- ۱- توجه جدی بعمل آید تا صرفاً اقسام مناسب اشجار
غرس گردد .
- ۲- موضوع تعمیرخانه های ارزان قیمت که در آن چوب
کمتر استعمال گردد و با بصورت کلی از چوب استفاده نگردد
در نظر گرفته شود .
- ۳- در جاها بیکه تقاضا برای اشجار میوه دار موجود
باشد ، تشکیل فوریه های این نوع اشجار یک امر ضروری
محسوب میشود .
- ۴- به انواع مختلف اشجار میوه دار مرحله ترجیح
داده شود تا اینکه انواع مناسبتر آن تهیه شده بتوانند .
- ۵- ملل متحد باید تشویق گردد تا پروژه های لازم
احیای جنگلات را رویدست گیرد .
- ۶- درین پروژه ها منابع بدیل محروقات نیز در نظر
گرفته شود .

خدمات مال، مواشی و وترنری

- ۱- برای خدمات و ترنری ایجاب مینماید که یک
میکا نیزم دارای بسطح ولایت ، ولسوالی و علاقهداری
تشکیل گردد .
- ۲- پرسونل این خدمات را در هر ساحه میبایست اشخاصی
فنی تعلیم دیده تشکیل دهند .
- ۳- در داخل میکا نیزم و ترنری ، کارآموزی بسویه های
مختلف صورت گیرد .
- ۴- کارآموزی و ترنری باید توجه خاص به
خوراکه حیوانات داشته باشد .
- ۵- حیوانات تیکه و اکسین میشوند و با آنها ادویه -
جات دیگر تطبیق میگردد با ید شیت کتب و یا دداشته های
مربوط گردند .
- ۶- پلانهای خاصی جهت واکسیناسیون و خدمات دیگر
و ترنری باید برای هر ولسوالی ترتیب گردد .

حمل و نقل حیوانات

- ۱- ترانسپورت حیوانات چه در داخل مملکت و چه
در بین مملکتین باید وقتی صورت گیرد که حیوانات مذکور
در مقابل امراض ساری حفاظت شده باشند .
- ۲- نقل و انتقالات حیوانات باید وقتی انجام شود
که اقلاً هفت روز از واکسیناسیون آنها سپری شده باشد تا
بدين طریق سیستم دفاعی آنها آماده گردیده باشد .
- ۳- حمل حیوانات در ترانسپورت باید بطوری عیار
گردد تا در ۲۴ ساعت اقلاً برای مدت ۱۰ ساعت حیوانات
استراحت نام نمایند . این مواعداستراحت باید در دو
وقفه ترتیب داده شود .

ویا با ظرفیت خیلی کم موجود میباید . تکنولوژی انتقال
آب کاریها ، مخصوصاً برای زمینهای کم آب که میتوان آنرا
بفواصلهای دور بدون ضایعات قابل ملاحظه انتقال داد ،
خیلی مناسب میباشد . کاریز که در حقیقت یک کانال زیر-
زمینی محسوب میگردد برای قرنهای متمادی تهیه آب زراعتی
در مناطق جنوب مملکت ما شمرده میشود . قبل از جنگ ، کاریز
ها معمولاً همه ساله و با هر دو سال یکبار ریاک میشدند و این
عمل همواره از طرف سهامداران آن انجام میگردد ، ولی
در خلال سالهای جنگ با از کار ریزها اقلاً در مدت ده سال
دست ناخورده باقی مانده اند .

قابل ذکر است که معارف پاک کاری و کندن کاری
کانالهای جدید و یا چاهها از طرف کمیته زراعتی موه سسه
انجام امداد افغانستان سنجی شده است .

ادویه جات زراعتی

امراض و آفات زراعتی همه ساله سبب تلفات زیاد
صلا میگردد . کنترول این امراض و آفات از وظایف عمده
فعالیتهای موه ظیفین حفاظت نباتات بشمار می رود .
اما لازم است به روشهای دیگری اولویت قابل گردید که
بدون استفاده از ادویه جات ضد حشرات نباتی صورت میگیرد .

سفارشات

- ۱- ادویه جات ضد حشره خیلی خطرناک بوده و از آنها
صرف تحت شرایط بسیار عاقل و اضطراری استفاده شود .
- ۲- در صورت ضرورت ، استعمال انواع پودری این
ادویه جات ترجیح داده شود .
- ۳- در مورد تمام آن ادویه جات که به افغانستان
ارسال میشوند باید معلومات مفصل به زبانهای دری و پشتو
ضمیمه گردد .
- ۴- فارغان کورسهای حفاظت نباتات باید بر فعال-
لیتهای مربوطه نظارت نمایند .
- ۵- موه ظیفینیکه با ادویه جات ضد حشرات مضره سروکار
دارند باید در زمینه قبلاً تربیه دیده باشند .
- ۶- از ادویه جات ضد حشرات مضره در مزارع سبزیجات ،
استفاده شود .
- ۷- نخمها بیکه با این ادویه جات آلوده شده باشند باید
با احتیاط ریه ها همراه با سندن آنرا صرف برای مقاصد
استفاده شود .
- ۸- یک لابراتوار مجهز برای تشخیص حشرات و امراض
نباتی لازمی میباشد .
- ۹- استفاده از ادویه جات زراعتی میبایست برای
همیشه ادامه پیدا کند .

سفارشات برای اشجار و جنگلات

افغانها بصورت معمولی از دوستداران درخت و جنگل

۴- این تراپیوریت با یدروسا بیطی عملی گردد که | برای حرکت موجود با سد، آنها میبایست طوری انتقال
سیستم بهیبه کافی داشته باشد برای هر حیوان جای کافی | گردند تا صدمه جسمانی بآنها نرسد.

بانرسانه فكري

در جامعه اسلامي افغانستان

يادداشت اداره:

در پهلوی با زسازي اقتصادي واجتماعي کشور خود ما افغانها به با زسازي فكري خود بطوري كه اسلام را محك و تهدياب همه فعاليتهاي زندگي خود قرار دهيم ضرورت داريم در بين بخش مجله "افغان جهاد" مطالبی به نشر ميرسد كه با با زسازي فكري يك ملت مسلمان ارتباط دارد. از خوانندگان دانشمندان و محققان خود نيز استدعا داريم، با ارسال مضمین خویش برای این بخش ما را مفتخر سازند.

۴۲

مفهوم ثقافت اسلامي

۴۵

اسلام مدنيت است

۴۹

آداب سخن

۵۶

منهيات در آداب اجتماعي

۷۲

سيمنا رهيابي برای جبران نواقص تعليم و تربيه در جامعه اسلامي افغانستان

مفهوم ثقافت اسلامی

یادداشت اداره:

درذیل مضمونی را مطالعه میکنید که توسط حبیب الله غالب به رشته تحریر درآمده است. چون شورای ثقافتی برآن شده که بیشتر مضامین و محتویات مجله خود را منبعده مسایل ثقافتی و فرهنگی اختصاص دهد، پس بهتر آن دیدتاً نخستین تعاریف و مفاهیم ثقافت اسلامی را بیان نماید، و این مقاله مقدمه خوبی برایین مهم خواهد بود.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

برای دریافت مفهوم ثقافت اسلامی با بیدریشه این ماده را در کتب لغت و اصطلاحات علمای فرهنگ اسلامی جستجو نمائیم تا به کنگنه معنی و مفهوم آن پی برده و مسرّام و اهداف ما در نشرات این سوری و علی الخصوص مجله "افغان جهاد" که برای نشر، پیرامون ثقافت اسلامی اختصاص یافته است، برای خوانندگان محترم روشن شده باشد. با مراجعه به کتب لغت درمی یابیم که ثقافت بمعنی حذافت، مهارت، سرعت فهم، ذکاوت و درک صحیح و همچنین در صورت متعددی بودن فعل بمعنی تهذیب، تقویم و تأدیب استعمال میشود.

مگر معنی اصطلاحی خاصی را در لایبای علوم اسلامی در قدیم که بحیث شاخه خاصی از آن بحث بعمل آمده باشد سراغ کرده نمیتوانیم و علت آن شاید این باشد که این موضوع در گذشته مستعمل نبوده و آن بحیث ماده مستقلی از علوم اسلامی با مباحث اسلامی نیا زی دیده نمیشد. تا آنکه ثقافت های غربی یکسورهای اسلامی سرازیر گردیدند و ضرورت اینرا بوجود آورد تا مسلمانان برای مقابله با این موج، افکار و پیشینی و طرز تلقیات گوناگون، روش خاص را انتخاب نمایند و موضوع ثقافت را با رعایت معانی اصطلاحی غربی و عصری آن از علوم و اصول اسلام بیرون آورند و آن بر اساس مقارنه با اصطلاحات مذکور مفاهیم مناسب و معانی اصطلاحی و رنگ عملی بدهند. با این اساس مجمع لغوی ثقافت را اصطلاحاً چنین تعریف نموده اند: (تمامی علوم، فنون و معارف که حذافت در آن منظور نظری باشد). (۱) (مجموع افکار، معتقدات، تقالید، عادات، مهارتها، طرز تفکر،

روش زندگانی، نظام خانوادگی، میراث گذشته به شمول خطبات و روایات تاریخی، رجال برگزیده، اسباب و وسایل اتصال و انتقال و طبیعت مؤسسات اجتماعی در یک جامعه) تعریف نموده اند. (۲)

و بعضی از مفکرین اسلامی ثقافت را چنین تعریف کرده اند:

"میراث تمدن و افکار نظری و عملی که ممیزه یک ملت شناخته شده، و بهمان ملت منسوب گردد و افراد جامعه از بدو پدیدایش تا زمان وفات اشعرات فکر، علم، فن، قانون و اخلاق آن مستفید گردند". (۳)

به همین قسم برخی از علما و دانشمندان در مفهوم اصطلاحی ثقافت با مدنیت و علوم خلاف نظر دارند، بلکه تحویکه بعضی ثقافت را عاموسا مل مدنیت و علوم امروزی بحساب می آورند و برخی آنرا خاص و مجزا از علوم اختصاصی و مدنیت می شمارند.

با این ترتیب در مفهوم اصطلاحی ثقافت اسلامی نیز تعبیر و تعریف خاصی را یافته نمیتوانیم و این موضوع بسا اختلافی بر میگردد که بین دانشمندان اسلامی راجع به اساس محوری ثقافت موجود است، زیرا برخی چنین عقیده دارند که حیات امت اسلامی محور ثقافت اسلامی را بوجود می آورد و با این اساس مفهوم اسلام عام و منسوس جامع تر است. مگر برخی دیگر چنین می بینند که عذوم اسلامی مدار و محور شناخت ثقافت اسلامی میباشد و بنا بر این بنیاد ر ثقافت اسلامی سرادف علوم اسلامی بوده و ارزشی بسا اسلام را تشکیل میدهد و گروه دیگری را چنین عقیده است که ثقافت اسلامی علم جدیدی است که دارای موضوعات خصوصی بوده و آنرا از سایر علوم اسلامی چون تفسیر، حدیث،

فقه و مسائل آن تعریف می‌دهد. طبیعی است که اختلاف نظر بر مبنای اصول موضوعی بر مبنای محتویات آن اثر مستقیم داشته و ازین رو میتوان از تفاوت اسلامی به ملاحظه اهداف و وجهه نظرات مختلف، مفاهیم مختلف را برداشت نمود.

۱- مفهوم عام ثقافت اسلامی:

بر اساس این طرز دیدن تفاوت اسلامی عبارت از: معرقت‌ارزوها و مفاهیمی است که بنیاد فعالیت‌های گذشته و حال امت اسلامی به‌عنوان از تفاوت اسلامی به ملاحظه اهداف و معرکت‌ارزوها است که درک واقعی و هدفمندانه تعلق می‌گیرد.

بنابراین تعبیر تفاوت اسلامی شامل مظاهر و ارزش‌های اجتماعی و فرهنگی است که بنیاد فعالیت‌های گذشته و حال امت اسلامی در طول تاریخ بوده و معرفت شخصیت‌های مسخره و نسی‌ارزنده است که امت اسلامی در ردیف سایر ملت‌ها از خود بیجا گذاشته است.

و با در نظر داشتن اهمیت خاص که این مفهوم، تفاوت اسلامی را معرفی و احاطه می‌کند مکتبیت هر فرد مسلمان است که با مطالعه عمیق و درست از تمام این محتوی، خود را در میدان عمل بحیث نمونه و الگویی از آن قرار دهد تا بدین وسیله افراد این ملت با سایر ملت‌ها چه از لحاظ امتیاز در عقل و وجهه از لحاظ عقیده، مکتب‌گروه، سلوک و خمیر، مسخر و معنی‌زگردند و نفس خویش را در حمل رسالت این امت در بین جامعه بسری بخوبی ایفا نمایند.

۲- مفهوم خاص ثقافت اسلامی:

تفاوت اسلامی یا این مفهوم به شناخت کامل ارزش‌ها و اساسات دین اسلام و مصادیق آن ارزش‌ها و اساسات آن سرچشمه می‌گردد و اثر آنکه تطبیقات عملی آن از خود بیجا می‌کند را خلاصه می‌نماید.

بنابراین تعریف تفاوت اسلامی به مطالعه عمیق و درک صحیح و حذافت و مهمات در علوم اسلامی همچون فقه، تفسیر، کلام، سیرت و مسائل آن و سایر معلوماتی بر مبنای گردیده از منابع اصیل اسلامی یعنی قرآن و حدیث پیامبر بزرگوار اسلام به‌عنوان الای مجیدان و دانشمندان و صاحب نظران استنباط شده است.

با این مناسبت مکتبیت افراد مسلمان است تا خود را به فهم و دانستن این علوم بطور دقیق و عمیق وادار ساختن و حیانت عملی خود را با آن منطبق و بنا بر آداری اسلامی را در جامعه خود مستحکم و مرز علمی مشترکی را در جامعه مدارس و پژوهش‌ونها به روشنی دین و اخلاق فاضله اسلامی و همکارهای همه‌جانبه، تعمیل سریع‌تر اسلام در همه عرصه‌های حیانت عملی فردی و اجتماعی بوجود آورند.

۳- مفهوم اخص ثقافت اسلامی:

تفاوت اسلامی با این طرز دیدن مفهوم شناخت دقیق و موجه

مبارزه طلبی و جنبش‌های عراضت در برابر ارزش‌های امت اسلامی و دین معدر اسلام.

این شناخت مبتنی بر مطالعه و بررسی جوانب مختلف علوم جدید عصری می‌باشد تا حسیله‌های فکری از لایه‌های میراث بر سکو، و با تنظیم علمی اسلامی استنباط گردیده و بصورت بحث‌های مستقل و مقایسه‌ای و فراگیر عرضه شود، بنحویکه با سخنگوی مبارزه طلبی‌های غرب در میدان مسابقات علمی امروزی شده بتواند. ما نند موضوعات تربیت در اسلام، صحت در اسلام، اسلام و علوم معاخر، اسلام و جامعه، اسلام و اقتصاد، سیاست در اسلام و مسائل آن، و همچنان بتواند اقتضای آتی را که قدم‌فرسایان مغرب با اسلام بسته اند و یا سوزن‌ها میرا که بر مبنای مسابلی از قبیل زن در جامعه اسلامی، اسارت و بردگی، وحی، نبوت، رواج، تاریخ و اروپا یا سایر مسائل متعلق به اسلام و مسلمانان ایجا کرده‌اند، بدقت بررسی، تحقیق و شناختی نماید.

این شناخت باید در برگیرنده اقسام و انواع مختلف موجه و طوفان‌های فکری زاده نظریات انحرافی بعضی از مستشرقین و گروه‌های ضاله در برابر اسلام و سایر مکتب‌گروه‌ها و مذاهب ضد اسلامی و توضیح خطاها و برداشت‌های نادرست و دشمنانه نبوده باشد. با در نظر داشتن این مفهوم از تفاوت اسلامی، میتوان گفت که تفاوت اسلامی علم خاص و مشخص از سایر علوم اسلامی می‌باشد که زاده پیامبر مبارزه طلبی‌های علوم و فنون و مکتب‌گروه‌های جدید عصری است و جلوه‌های خاص آن شناخته می‌شود و میتوان بدقتی راه‌ها را در عرصه‌های سیاست، اقتصاد، اجتماع، تربیت، صحت، ساینس و دین و مذهب با زی نمود و بنیاد ملیت اسلامی را به جای ملیت‌گرایی به‌سیوه‌های دیگر آن اعمار نماید.

ارزش‌ها و پایه‌های اساسی ثقافت اسلامی:

منظور از ارزش‌ها و پایه‌های اساسی تفاوت اسلامی عناصری است که از تعریفات تفاوت اسلامی بدست می‌آید و تفاوت بر آن استوار است و میتوان بدین مورد تبیل خلاصه‌شود:

اول- دین مبین اسلام:

دین در تمام ملت‌ها یکی از اساسی ترین ارکان تفاوت است. زیرا دین مقدس اسلام. زیرا دینی است که ابتدا روایا و فرود جا معه و روش‌ها را تحدید و اورا بنویسید و اینها بدو شخصیت‌ها را می‌سازد. شکی نیست که معرفت دین بدون مطالعه و بررسی جوانب عقیدتی اسلام و آنچه به بحث پیرامون ایمان بخدا، جل و علی شانه، صفات او تعالی، معرفت انبیاء علیهم السلام، کتب آسمانی و ایمان به معنیات و احداث آن می‌پردازد، میسر نمی‌شود. چنانچه بدون مطالعه دقیق قرآن کریم و تدبیر و تفکر در آیات آن و فهم غایب‌ها و اهداف و احکام آن و بی بردن به اعجاز و بلاغت قرآن و محتویات آن که بنیاد مکتب‌گروه و تنظیم زندگی

به نفا هم‌ورا بطه نسل موجودیا تاریخ و افتخارات گذشته شان لطمه وارد نما یند. که با بددربرا براین همه دسا پس هوشیا ربود.

سوم - تاریخ اسلام

تاریخ بصورت عام از مهمترین اساسا نیست که اجتماع بر آن بنا می یابد. زیرا تاریخ افتخار آفرینی میتواند ملتی را بوجود آورده که بخود بیاد و افرادی را بدنیبال گذارد که با منسوب بودن بآن افتخار کند. و ازینرو بررسی و مطالعه تاریخ روشن اسلام و تقریبا تنهای مردان و موسیقیهای اوشان در عصر نهضت و مدنیت و ابتکاراتشان در ساحت مختلف علوم و نظام اجتماع، روح اعنما دیذات و عزت نفس را در اوتقویت میکند. همچنان دوره های رکود و انجماد آن درسهای عبرت آورو انگیزه های هوشداردهنده خواهد بود.

در مطالعه تاریخ باید به مطالب تحریف شده و مزورانه آن دقیق سویم و تبصره های مغرضانه را از واقعیات تفریق نماییم. باید معتقد باشیم که تاریخ پرافتخار امت اسلامی نتیجه وزاده تعالیم دین اسلام است. زیرا یگانگانه ملی که از امت بی سروپا و متشتت عصر جاهلیت، رهبران مدنیت و علمبرداران جهان انسانیت بوجود آورد، همانا تعلیمات دین مبین اسلام و روش رهبریزگوار آن، حضرت محمد مصطفی، صلی الله علیه و سلم، بود و پس که در مکتب ربانی پرورده شده بود.

چهارم - مدنیت اسلامی

وقوف مسلمانان از مدنیت بر سکو ه امت اسلامی در تاریخ انسانیت جزء ضرورت های ورود به میدان شقاقت اسلامی است که در پی فتوحات اسلامی بوجود آمد و با عبث بیداری فکر، شعور، زوال خرافات و استبداد گردید نتیجتاً نهضت علمی وسیعی ایجاد شد و پیشرفتهای قابل ملاحظه ای در فنون معماری، صنایع و انکشاف حیات اجتماع پیدید گردید.

تاریخ درین حرکت شامد تحولات عظیمی در تنظیم حیات سیاسی و اداری مییابد، زیرا در آن دوره دوا و بین متعدد رویکار شد، ضرب سکه رواج یافت، در تجارت، زراعت و تنظیم قوای صلح، ابتکاراتی دست داد. امور شهرداری بنحوی ارتقاء نمود که جاه های بغداد در شب هنگام روشن میگردد و جاه های قاهره با صیون شستشو میشد و در دمشق پرای حیوانات از کار افتاده محل نگاهداشت و تعلیف گشوده میشد.

مسلمانان در این دوره کتب و علوم همتد، فارسی و یونان دسترسی پیدا نمودند و آنرا ترجمه و در آن تشریحات و اصلاحات بزرگی بوجود آوردند. و در اندلس و غرناطه مراکز شقافتی ایجاد کردند که اروپا شیان از آن بهره مند گردیدند و اساس پیشرفتهای علمی امروز را بنا نهادند.

باروقی (۱) - الوسط، ۲ - البریه المعاصره، ۳ - محاضرات فی -

التقافه الاسلامیه اسناد احمد جمال

و اخلاق و قصص میباید و ایمان کامل با بنک یگانگانه کتاب مقدس آسمانی است که از روز نزول آن تا حال دست نخورده باقی مانده است آگاهیه از دین ممکن نمیکردد.

مطالعه و بررسی احادیث نبوی، صلی الله علیه و سلم، نیز از ضروریات مطالعه دین به شمار میرود تا هر فرد مسلمان از نصوص، اصطلاحات و علوم آن آگاهی یابد و وظیفه مسلمان منصف است تا بداند محدثین کرام چگونه در راه جمع آوری احادیث و سرهم کردن و اعنما دیروثوق آن زحمات طاقت فرسایی را متحمل گردیده اند و چنان قوا عدوا صولی را برای پذیرش و تدوین آن به بالاترین معیار علمی وضع نموده اند.

مطالعه فقه اسلامی و اصول آن نیز جزء ضروری مطالعه ساحت دین اسلام شمرده میشود تا مسلمان از راه حل های حوادث و مشکلات زندگی و تنظیم ارتباطات فردی، اجتماعی و بین المللی در روشنی اساسات و مواظبات اصلی دین و طریقه های استنباط و استخراج احکام آشنا شوند و معتقد گردند که ذخیره های میراث گذشته و وضع اصول و قواعد استنباط مسائل یا ملائمت های نصوص اصلی اسلام ضامن بقا و دوام این علم بوده و اورا الهی مانا الله در هر زمان و مکان دستگیری کرده میتواند.

بررسی سیرت نیز از لوازم معرفت مطالعه دین است تا مسلمان از حوادث آن زمان و اصحاب بیا میر و طریقه و اصول دعوت و مبارزه بین حق و باطل آگاهی حاصل کند و از فداکاریهای مسلمانان صدر اسلام در راه دفاع از دین و سرکیزاران آن پی ببرد و در راه پیشبرد این رسالت بزرگ از آن اقتناء بعمل آورد.

دوم - زبان عربی

زبان عربی نیز یکی از ارکان ثقافت اسلامی سمار میروند زیرا زبان قرآن و حدیث بیا میر برگزیده اسلام است و فهم دقیق و عمیق علوم اسلامی بدون فراگیری زبان مذکور امکان پذیر نمیباشد. از آنرو لازمه افراد مسلمان خصوصاً طبقه منصف است تا آداب این زبان و قوا عدو دستوراً را با همه قروعات مربوط آن بیا مؤند زیرا این زبان به اندازه وسیع و کامل است که میتواند در هر زمان، زبان علم و فرهنگ بوده باشد. چنانکه در روح و ضمیر بیستر از هر زبان دیگر نفوذ و رسوخ داشته میتواند. باید ملتفت بود که دشمنان اسلام بذرایع و وسایل مختلف خواسته و میخواهند این رباط قوی و مستحکم را از میان مسلمانان به حیل و بنا مهیای مختلف قطع نما یند. چنانچه گاهی بنا م ملیت گرای، دشمنی علیه زبان را تحریک میکنند و گاهی با تغییر حروف الفبا عربی به لاتینی میخواهند علاقه مردم را از قرآن و مواظبات اسلام از بین ببرند و گاهی با ترویج لهجه های عامیانه در بین عربی زبانان میخواهند

اسلام مدنیّت است

یادداشت اداره:

مضمون ذیل از طرف صباح الدین کشکی ارکنا ب "مریم جمیله" که به لسان انگلیسی نوشته شده، ترجمه گردیده است، کتاب مذکور به لسان دری از طرف شورای ثقافتی جهاد افغانستان در آینده قریب چاپ و نشر خواهد شد. این سلسله که از شماره قبلی "افغان جهاد" آغاز شده در شماره های آینده نیز ادامه خواهد داشت.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

جددظلمیان کوسر داریدنا درمیان مردم مایع کندکد اسلام یک دس حاوی اریک سلسله ترسعات و متررات است که درستی آن روابط سخن را بخدا پس نظم میکند و سن انسان کوش داریدنا ما نارسی و کدسه خود را ترا موس کنیم و او سو نقطه صفر آغا ز کنیم: "با ما سن پیدا ریکعدا دکنیر مردم اعم از مسلمان و غیر مسلمان، اسلام یک طرز زندگی است که به مشکل تنوع و تحول را قبول میکند و اگر تغییر و تحولی در پس طرز معین و دمیثی زندگی رویکار آورده شود، طرفداران اسلام آنرا تغییر در حال اصلی اسلام با درسیتم زری آن تلقی می کنند... از جانب دیگر یک تعداد از علمای غیر مسلمان که در اسلام مطالعه دارند، میگویند که اسلام به هیچ صورت نام یک ثقافت مخصوص نبوده بلکه عناصر از یک سلسله اصول، فواید و روش های است که نیر آن دست حضرت محمد رسول الله، صلی الله علیه و سلم، آرا وضع کرده و مسلمان در مورد اینها مطابق به شرایط وقت و زمان بخصوص، املاهای عمل آوریم، یک تعداد مؤرخین دیگر مسل (کرونی نام) میگویند که اسلام نام کدام ثقافت مخصوص بید خود نبوده بلکه کم ز بیس عبارت اریک تعداد فواید میثی است که مسلمان آنرا در هر شکل و حال بقافی بیلوی جم کدانت با تعدیل کرد این مؤلفی کده است ما بیت کند که غربی یا حسن جیان اسلام ضروری با ریمی آورد و فرد مسلمان می تواند بقافت غرب را اختیار کند و در عین حال مسلمان خوبی باقی بماند.

برای احیای انسان و بقای اسلام جز اینکه آنرا به حسب یک مدنیّت بخصوص منکی برارزشهای مطلق و ماثوق از جهات ماده با آن برخورد نمودن راهای دیگر نیست، این دین تا همین بار که دنیا ریح حیدر، واقعیت

رنده خود مختار و مستقل وجود داشت.

تجددظلمیان ادعا دارید که اسلام سوانسته های و موقف خود را در روزندیمان حفظ کند و حالاً با صرف حساب یک بدیده تاریخی سا آن برخورد نمود که دوران آن سیری شده است. اینان عهد حضرت محمد، صلی الله علیه و سلم، و دوره خلفای راشدین، رضی الله عنیم، را که در آن اسلام با سادات یک جامعه عادل را کدانت با در عین دیگری معدر خدمات معینی در ساحت مختلف علوم گردید یک حادثه تاریخی تلقی کرده و ادعا دارید که اصول آن روز در جامعه امروز دیگر قابل تطبیق نیست و مسلمانان ناگزیر اند تا سیرت فلسفه و طرز زندگی تجددظلمیان را قبول کنند.

برای رد این ادعا ما می توانیم دو سلسله دلائل را ارائه کنیم:

۱- در هر دوره ای که با سادات اسلامی در پیسر د امور اجتماع بدرستی و با خلوص نیت بکار برده شده است نتایج آن مطلوب و شعرا ر بوده است.

۲- اصولی را که اسلام وضع کرده است طبیعی و مطابق به فطرت بشر بوده است، عدم تطبیق این اصول و کرایس سوی مؤسسان صاحب شرفنا دو آفتاب را در حوامع با آورده است. توانی اسلام به منبها مانع بهبود وضع مادی بشری ما تبدیل کد غا سده اصلی خلق را که سروی از قواعد معنوی و آسمانی است نامس میکند. مطابق به فطرت انسان، خداوند برای همه مخلوقات خود قانونی وضع کرده است. عدول انسان از قوانین الهی بوده است که نتایج و ناآرامی ها را با آورده است.

"هدف عمده در مسج کردن تاریخ اسلام این بود تا نجم هرج و مرج در میان مسلمانان کاشد شود و رهبران اسلام را منحصر، تحقیر و محکوم با بدو بدس سرتیب جوانان مسلمان را از تاریخ و کدسه با سکه قهرمانان

حوا! مدنیت اسلام ارسن رفت؟ آبادان شرقی دروسی بود؟ ما با اندرسن موضوع بطوروسی ارسنگاه انسان ساسی دانشنا ستم. درهنگام ظهور مدنیت غرب، با مدنیت ها و ثقافت های غرب اروپایی در حیا هم شکل بدوی وهم خیلی اکتفا یافته وجود داشت. مثلا هندیا، چینی ها، جاپایی ها، ثقافت های افریقا و هندی های سرح پوست در امریکا شمالی، همه آنها نظریه ناشر مدنیت غرب بر انسان محکوم بدفتور و ابقرایی تند، درست نخواهد بود که فکر شود که چون این مدنیت ها از درون روید زوال بودند، مدنیت غرب بر آن جبردها گراستعما را رویایی با این خطه ها تبوع نمی یافت، این مدنیتها مطابق بدخطوط مستقل خودشان برای مدنیهای مدیدی بسرنف وانکاف میکردند این گفته در مورد مدنیت اسلام نیز صدق میکند.

در عرصه تاریخ نبیا بدقیهر ما تان اسلام را به گذشته، خیلی سعیدا رتباط بدقیهم، با وجود مشکلات متعدد و با وجود پهنای بزرگی قدرتیهای جاهلی و نیروهای که از وحی آسمانی بیرونی نمیکردند و به ما بدبرستی روی آورده بودند، مسلمانان همواره برای بقای ثقافت خود سعی وجها کرده اند، ناواتی و بسعلاقگی رهبران دولت های اسلامی را که نتوانسته اند موء سات کور را بر موازین اسلام بسنا بگذارند و بسا استنادها زکنا لوزی غسرب و طرز زندگی امروز موازین شریعت اسلام را فراموش کرده اند بسا بداین معنی نمیکردند که مسلمانان چنان مراقب وانگیزه های خود را در دفاع از اسلام از دست داده اند. در حقیقت سروان هیچ آیین دیگر غیر از سروان شریعت محمد، علی اللطیفی وسلم، برای بقای شریعت خود با وجود مشکلات و مواضع کونا کونی که بطوروی تان وجود داشت استندرترا نیهای دوا مدار و طولانی را متخیل شده اند، جدی که میتوان گفت مسلمانان بعد از انراض دوره طلایی تان، اینک سخی ار هزار سال دیگر نا امروز همواره در راه استقرار مجدد نظام واقعی اسلام در سرب و حیا بدسر برده اند. مسلمانان درین حیا خود با یک دشمن بی سرومند و بزرگ یعنی ماده برسی بیجه نرم میکنند و با تان با بدگفت آنا بیکدر کشور های اسلامی زمان امور را درست دارند از دل و جان مسلمان نیستند که این نعمات و آرزوهای عظیم مسلمانان را جامه عمل بپوشانند. در نا ریج معاصر میتوانم بدحیا دوسار در فلسطینی ها، مسلمانان فلپین، مسلمانان آسیای مرکزی و مسلمانان هند اشاره کنیم، نه تنها اینها بلکه همه مسلمانان در کشورهای خود تان علیه حکومتیهای سان که همواره موازین اسلام عدول ورزیده و به استناد و تحدد ظلی کرا شده اند ماورده کرده اند که مثال بر چند آن بسخت جوان المفمیس

افتخار آفرین انسان منفر ما رسند. زیرا دشمنان اسلام ازین هراس داشتند که جوانان مسلمان نا ریج زندگی تبیر ما تان انسان و نا ریج اسلام بسوی تبیر ما نی های جدید لها مینخند زیرا اسلام بود که جدا دمسلمانان را قدرت بخشید که تا همین اکنون مثال برجسته ای از عظمت و ابهت باقی بمانند. واقعا اگر تا ریخ اسلام بصورت واقعی آن و بگونه ای درست در مدارس ما تدریس بود، هنوز هم جوانانی را نا آورده استوا ند که در جسم خوی سالم، در عقاید خوبی تان و در اطوار و بر خورد خو بی موء دب، دلبر و با بس قدمها ستم، هنوز هم برای ما جوانانی را نا آورده استوا ند که در اعمال و اطوار خوبی تان صداقت ابویکر، عدالت عمر، سرافت و حیای عثمان و ساجات علی، رضی الله تعالی عنهم، را تمیل کنند اینها چها دوسرنا بی حضرت خالد، تجربه و منانت حضرت عمرو، بسا سعیداری و دانایی حضرت معا و بدوسر سیردگی عبدالله این زبیر را در خود داشته باشند... دشمنان اسلام در نا ریج دانسانهای زیادی ساخته و با فتنه بدو در مورد بعضی خلقای امویه و جنرالهای بزرگ انسان مخصوصا در میان مبلغین عیسوی مخالفتیهای زیادی صورت گرفته است زیرا در ایام همین مسلمانان بود که قدرت اسلام با لآخره مستقر گردید و اردوهای تان در دل اروپا نفوذ کرده بود و همین اردوی ۵۰۰ هزار نفری اسلام بود که در ۳۰۰ کیلومتری سیر نا رسی استقرار یافت. و صدها قطعه عسکری دگرار دمق رجهسا را اروپا و افریقا گردید و علامت کفر و الحاد را در اطران و اکتان آنجا رسیدن ساختند... ما سانه در دوره های بعدی در ارسپل انکاری ها و خطی های رهبران کشورهای اسلامی از موازین اسلام، بسع مخالفتین اسلام و تحدد ظلمان سینه ها فته برای انان آنها سات نا در سنان دور گردیدن نسل جوان مسلمان از اسلام واقعی و لغزیدن تان بدجدد ظلمتی کرا گرانقباد، وضع بدجان یک حالت رسده است که جوانان ما لپتعداد قدر دانی کردن حیرهای حوسی را که ائلا سلام مسکرو ایجا دکر آن بوده، ارسب داده اند.

ما با بدنا ریج اسلام را نظردان دلسل که مفکوره های اسلام شکل دلخواه آن همواره در محل بطبق قرار بگرفته است، بسا دمسخر بگیریم ما بسا بدتکوبیم که محنی بسا ظرا بسکه ما دنا هان حلف خلقای را ندین بسبت به انسان در صعاب و کمالات خود انی تبودند سا تان هم یک انسان ار خود لیاقت و در حیا بدنا ستمند، در نا ریج اسلام دوره های تاریکی وجود دارد ولی به هاس دلیل که اسلام خود عسی داشته است. بلکه مسلمانان بسر بسر هستند و به سر بسره و بسا بر آن انسان سرمانند دیگران معروفی بسعی صفت، تصور، آرماس و بسواس بوده اند.

نحساً را میگردولی مرا! عات حجاب با زهم در جلوگیری از
نحساً نسبت به عدم مراعات آن برآفت مؤثر است و
هرگاه مراعات نشود برای بسا کما تشکده استخوانی تعابلات
نفسانی خود اندزمینه بی‌حیایی و نحساً خوبتر و آسانتر
میباشد. و این را هم باید با طرد است که چون اسلام
بما مورزندگی را تنظیم میکند از مسلمانانی که خود را
قلبا متعهدین گرداننده اند توقع دارد تا صرف یک جنبه
دین را نه، بلکه تمام احکام و احترام و بیروی کنند و
بما احکام سریع را در حجاب عملی خودیکا بگیرند و
تنها در آن صورت است که آنرا ثابت و مفید آن دین در
زندگی خود را میبود و در صورت است که مراعات
حجاب نیز در تقویت حیا و عفت میبواند انتظار مؤثر تر
راند است.

بنابراین بیروی از یک طرز زندگی خصوصی و مراعات
ستروآداب معاشرت و احدی خصوصی سر در اسلام به منظور
نفسلدار مردم یک ساحت خصوصی جغرافیایی نبوده
بلکه فلسفه آن عمیقتر بوده انسان را بخداست نزدیکتر
مسازد و سبب عفت و نظم آرامش فردی و اجتماعی میگردد.

حیات است. چرا لباس خصوصی بیوشیم، چرا بعضی غذاها بی
را بخوریم و بعضی غذاها را نخوریم. چرا در سر خورد خوبست.
با مردم ارآداب معاشرت خصوصی بیروی کنیم؟ برای
استکداس ها هم در زندگی ما را تکامل میدهد. اسلام از
کوچکترین و خصوصیتش و جوهر زندگی با احکام با وسع
زندگی اخلاقی هم در طوری عمار کرده است که با بیروی
از آن بدنیاً فردی در حجاب یک نمونه بر حسد است است
ساز می کند بلکه در حجاب معظم و سخی و هیأتی احکام
منشود و ما را موقع میدهد تا به وجه بیروی خدای خود را
بررسی کنیم. مثلاً اگر اسلام برای زبان پوشیدن لباس
خصوصی را تجویز میکند، این امر را صرف برای آن نیست
تا از کلیت و خصوص و مربوط یک منطقه جغرافیایی بیروی
کرده باشیم، بلکه هدف آن تا مین عفت، جلوگیری از نحساً
و بی مبالایی در حجاب است چه در صورتیکه زبان از حجاب
اسلامی بیروی نکند اخلاق مردم فاسد و نحساً بیوع میباشد.
بد. و اگر بخواهد طلبان ادعا دارند که رعایت حجاب با عدم
رعایت آن در جلوگیری از نحساً تا بیروی ندارد و به جواب
با بندگت که واقعاً کرامت فردی با سلام و عفت است که جلو

آداب سخن

یادداشت اداره :

مضمون ذیل که توسط مولوی محمود در سوال به رشته تحریر آمده، بخشی از کتاب "آداب اسلامی" است که از طرف شورای ثقافتی جهاد افغانستان به زیور طبع آراسته گردیده است. این سلسله در شماره های بعدی نیز ادامه خواهد داشت.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سخن و گفتار خوا به گونه، و عطا، رسا دود عسوت اسلامی با ندیا دیگر گفتارهای عادی، همه با یکدیگر متفاوت هستند. قرآن و آداب رهبر بزرگ اسلام، حضرت محمد، صلی الله علیه و سلم، و پیروی از سنت وی انجام گردد، زیرا در دین حائض سخن و روح پرور اسلام برای نظم، نسق و سودمندی خطبه ها، موعظه ها و گفتارها آداب و احکام زیادی موجود است که خلاصه برخی از آنها را در اینجا بطور نمونه تذکر می دهیم:

۱- در خطبه ها ارشادات خدای متعال و پیامبر او را در نظر گرفتن: در خطبه ها و موعظه ها باید علاوه بر رعایت آداب دیگر، رهنمودهای آیه، مبارکه، ذیل و آداب را در یاد میسر بزرگ اسلام بگونه جدی مراعات کرد.

اللله جل جلاله، در قرآن عظیم انسان به پیامبر برگزیده خود چنین فرموده است:

أَدْعُ إِلَى سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحُكْمِ وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ وَجَادِلْهُمْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ (۱)

(مردم را) بسوی راه پروردگارت به حکمت و نیکو دعوت کن، و با ایشان به طریقه ای که بهترین (و مطبوع ترین طریق) است مناظره (و استدلال) کن.

در این آیه، مبارک سه چیز ذیل رهنمایی شده است:

الف: دعوت بگونه حکمت :

یعنی در روستایی دلایل و براهین روشن، بیخنده و محکم، و بگونه، عادلانه بیان نمودن اهداف به وسیله الفاظیکه با سویه، علم و ادراک شنوندگان برابر باشد،

تا که بر دلهای سامعین اثر گذاشته و آرزوی دل قبول و عملی نماید.

ب: موعظه حسنه :

یعنی چنان موعظه، موعظه نری که با احساس خیرخواهی و همدردی و روحیه، رحم و مهربانی، به نیت صاف و قلب پاک، در فضای الفت، محبت و رواداری، با الفاظ نرم و شیرین، بگونه، ترغیب و تشویق و با بطور ترهیب و تخویف اجرا گردد و شنوندگان را تحت تا شرح در آورده.

ج: مباحثه بطریقه معقول :

یعنی اگر موقع اجاب مناسب و مناسبه باشد، با بد گوینده و بحث کننده بطریقه، خوب، تهذیب، حق شناسی، عدل و انصاف مباحثه، حقایق نموده و حریف و سخن مقابل خود را بگونه معقول قانع کند و او را برای راست برگرداند. و چنان سخنان سخت و توهین آمیزی برایش نگوید که او را دل سیاه سازد و او را از قبول نمودن حق بدارد. نماید زیرا در مبارزه، حقایق، هدف اصلی فهماندن مخاطب بر حق و حقیقت و برگرداندن وی بسوی راه حق میباشد، نه توهین و تهدید او.

۲- در خطبه ها از اسلوب مطابق وقت کار گرفتن :

رهبر بزرگ اسلام حضرت محمد، صلی الله علیه و سلم، برای اینکه گفتارشان بر شنوندگان تا نخریب نکند، مورد قبول شان واقع شود و برای شان مفید ثابت گردد در خطبه ها، موعظه ها و بیاناتی، خویش، مطابق ایجا با اوقات و مواقع از طرق و اسلوبهای گوناگون استفاده مینمودند. مانند اسلوبهای ذیل :

الف: اسلوب داستانها :

در برخی از موعظه ها مطابق چگونگی سطح دانش

عقل، فهم و استعداد دښمنان دگانه برای عبرت بهار رنناط موضوع بحث، برخی از جان داسنا بهای قابل عبرت و موثری را بیان میفرمودند که دښمنان از آنها نتایج مفید و دلخواهی را بدست می آورده اند. بطور مثال حضرت رسول الله صلی الله علیه و سلم، در ضمن موعظه ای داسان یک مرد اسرائیلی را که از اسرائیلی دیگری هزار دینار (طلا) را بطور قرضی میخواست، چنین بیان کرد: "قرض دهنده، به قرض گیرنده گفت: بر اسم سا - هدایتی بنا را آنها را برای موضوع ما هدیه کرد اسم" او در جوابش گفت: "اللّٰه تعالیٰ بحسب ما هدکافی است" قرض دهنده گفت: "یک نام بر اسم ما را" او گفت: "اللّٰه تعالیٰ بحسب ما من کافی است" قرض دهنده گفت: "صدقت" (راست گفتی)، با ز مبلغ هزار دینار را از ما معاد معنی برای ما ناده نمود، مرد قرض گیرنده رفت و با بیول، نیز زمندی خویش را رفع نمود، وقتیکه معاد مقرره قرض رسید، سعی و کوشش نمود که مرکبی را پیدا کند و به قرض دهنده حقش را برساند، ولی مرکب (وسله سوار) برای پیدا شدن، پس جویی را سوراخ نمود، و در آن هزار دینار رومکوبی را برای صاحب بیول قرار داد، دهن سوراخ جوب را ببند نمود، به لب دریا آمد و گفت:

"ای الله! سوخوب میدانی که من از نزد آن مرد قرض خواستم، وی از من ما هدوفا من را مطالبه کرد، من نورا ما هدوفا من قرار دادم، وی به شهادت و ضمانت نورا ضی سد، اکنون معاد قرضی وی قرار رسیده است، من مرکب را دریاقت نکردم با حقش را برای او برسانم، لهذا من این بیول را بنوا مانیت میدهم ما به ما حسن برسانی" این را گفت و جوب را به دریا انداخت. صاحب بیول برای مراقبت و دریاقت قرض را خوش بربل دریا استساده بود که در آب دسد جویی میآید، جوب را برای سوختن شدن بخانه خود برد، وقتیکه جوب را شکستند در بین آن بیول و مکتوب خود را یافت، بعد از آن مرد قرض گیرنده مرکبی را دریاقت نمود و هزار دینار دیگر را همراه خود آورد و برای قرض دهنده خود (بگونه تقدیم معذرت) گفت: "من کوشش زیادی نمودم با قرض نورا به معاد مقرره" آن برسانم، ولی مرکبی را نیافتم، او برایش گفت: آیا تو چیز را برایم فرستادی؟ وی گفت: "من نتوانم بگویم که من مرکبی را نیافتم" او برایش گفت: "اللّٰه تعالیٰ بعض چیزی را رساند که تو را برایم فرستاده بودی، پس مرد مذکور با هزار دینار خود به خوستودی واپس آمد، (۱)

در موعظه فوق آنحضرت صلی الله علیه و سلم، در ضمن این داستان، اهمیت صداقت، امانت، وفای به وعده و توکل بر الله جل علی و سانه، بگونه بیان شده است که در اعماق دل شنونده جایگزین میگردد و با افتخار

زیادی بر آن عمل میکند. همجنس موعظه های زیاد دیگری را نیز به طوب قصه ها و داستانها را برداشته که در اینجا گنجا بس آوردن آنها موجود نیست.

ب: اسلوب پرسشها و جوابها؟

آنحضرت صلی الله علیه و سلم، گاه گاه بهار رنناط موضوع مورد بحث او را از ما معان و مخاطبان خویش برسان میگردند و با خودشان جواب همان برسان خود را میگفتند، تا که دښمنان به مطالب موضوع خویش متوجه شوند و جواب آن در اذهان شان خوب جا بگرسن گردد.

بطور مثال: حضرت رسول الله صلی الله علیه و سلم، از مردم پرسیده فرمود: «أَتَدْرُونَ مَنْ الْمُسْلِمُ؟» (آیا شما میداند که مسلمان (کامل) کیست؟) آنها گفتند: «اللّٰهُ وَرَسُولُهُ أَعْلَمُ» (اللّٰه تعالیٰ و بیا مبرش داننا تراست)، با ز خودش در جواب فرمود:

«الْمُسْلِمُ مَنْ سَلِمَ الْمُسْلِمُونَ مِنْ لِسَانِهِ وَيَدِّهِ»

(مسلمان (کامل) کسی است که مسلمانان از (ضرر) زبان و دست وی سالم (و در امان) باشند).

ج: تاکید بر قسم:

آنحضرت صلی الله علیه و سلم، برخی از موعظه ها را به قسم آغاز میفرمودند، تا دښمنان به اهمیت موضوع یقین کامل کنند و بقبول آن خوبتر آماده شوند، چنانچه در روایتی آمده است که حضرت محمد صلی الله علیه و سلم، فرمودند:

«وَاللّٰهِ لَا يُؤْمِنُ، وَاللّٰهِ لَا يُؤْمِنُ، وَاللّٰهِ لَا يُؤْمِنُ، قِيلَ مَنْ؟

يَا رَسُولَ اللَّهِ؟ قَالَ: الَّذِي لَا يَأْمَنُ بِنَبِيِّهِ» (۱)

(بخدا قسم است که مو من (کامل) نمیشود، بخدا قسم است که مو من (کامل) نمیشود، بخدا قسم است که مو من (کامل) نمیشود، (برای ما) گفته شد: چه کسی (مو) من کامل نمیشود) یا رسول الله؟ گفت: کسی که همسانه او از ضررهای او در امان نماند).

د: استعمال الفاظ سرور آورده و مؤثر:

آنحضرت برخی از گفتارهای خود را به خوشی، بیضا - نی با ز، نرمی، الفاظ شیرین، سرور آور، فرحت آمیز و به گونه مزاج و خوش طبعی ابراهیم فرمود، چنانچه در روایتی آمده است:

"مردی بحضور مبارک آنحضرت صلی الله علیه و سلم آمد و از نزد ایشان سدری از سترهای زکات را مطالبه نمود تا بر آن سوار شود و ما نی از خانه خود را بر آن حمل و نقل نماید، حضرت مبارک برایش فرمودند: شما را به بجه ما ده ستری سوار خواهم نمود" آن مرد گفت:

ای بیا مر خدا ! من بهیچ ماده شتری چه میکنم؟ آنحضرت برای فرمودند: هر شتر بچه ماده شتری مناسد (هر شتر اول بچه سر بوده و با زکلان منبوسه پس به هر شتر بچه شتر گفته میشود) . (۳)

یعنی مطلب حضرت مبارک از یاد کردن سرینام بچه شتر، خوش طبعی و اظهار لطف و محبت با شخصی مذکور بود.

هر: اقتضای در مرعظه:

آنحضرت در موعظهها جز از حالات استثنای حنان حالت میا نه را خیار میفرمود که بیانه نشان نه آنقدر طولانی میبود که ستودگان از آن خسته شوند و نه هم آنقدر کوتاه میبود که مطالب آن نامکمل بماند، چنانچه در روایسی آمده است:

«أَنَّهُ إِذَا خَطَبَ لَا يُجِلُّ وَلَا يُمَلُّ»

حضرت رسول الله، صلی الله علیه و سلم، هرگاه خطبه ایراد مینمودند (در آن) خللی دیده نمید (کوتاهی میکردند) و نه خستهکن میبود (در آن چنان درازی مینمودند که کسی خسته نمیکرد). و: اخلاص و پاک نیت:

آنحضرت بیانیها بیجان نیت پاک، قلب پاک و مهربان و الفاظ جذاب ایراد میفرمودند که بر شنوندگان حق برست حنان مانیری میگرد که دلها و بندهای آنان از آن سر آن می لرزید.

در مورد ضرورت پاک و معنایی نیت در خطبهها و موعظهها، آنحضرت صلی الله علیه و سلم، چنین ارسال فرمودند:

«مَا مِنْ عِبْدٍ يُخَطِّبُ خُطْبَةً إِلَّا اللَّهُ سَائِلُهُ عَنْهَا مَا أَرَادَ بِهَا؟» (۱)

(هیچ بنده، هیچگونه خطبه ای را ایراد نمیکند، مگر اینکه خداوند متعال از وی برسان میکند که چه چیزی را آن (خطبه) خوش (اراده) است؟ یعنی هدف و مقصد وی در آن خطبه رضای خدا و رهنمایی به مسلمانان بود یا سبوت و خودنمایی و ناجز دیگری؟)

حضرت عربانین با رنه گفته است که بیامر خدا صلی الله علیه و سلم، به ما یان چنان موعظه (موسیقی) ایراد فرمودند که بوسهها (ی بدنهای ما) از آن سوخت (احساسات ما بجوش آمد و بدنهای ما گرم شد) از جسمها اشک جاری گردید و دلها ترسید، ساهما گفتیم: "ای بیا مر خدا! مثلک ای موعظه، و داغ وجدانی است، پس ساهما چه وصیت و سفارش مینماید؟ (در جواب ما) فرمودند: "از الله تعالی بترسید و بروی سنت من و سنت خلیفای راه ما بندهگان و راهمانان بعد از من را بکنید و بگوئید، استوار آنرا عملی سازید، زیرا هر بدعت، گمراهی است.

(۲)

ز: بیان نمودن مثال:

حضرت رسول الله، صلی الله علیه و سلم، برخی از ارسالات و رهنما بیها را به آوردن مثال بیان میفرمودند. بطور مثال برای این مطلب که یک مسلمان باسد با شخص خوب و صالح مجلس و دوستی بکنند و از هفتشینی و دوستی آدم نامالجه و بد اخلاق اجتناب ورزد، این شخصی خوب و صالح را با عطار، و شخص بد و نامالجه را با دمنده، دمه، آهنگری تشبیه کرده است که از اول به انسان فایده میرسد و از دوم برایش ضرر و آذیت میرسد. بناً چنین ارسالات دفرموده اند:

«مَثَلُ الْجَلِيسِ الصَّالِحِ وَالسَّوِّءِ كَمَثَلِ الْمِسْكِ وَنَافِحِ الْكَبِيرِ
كَمَثَلِ الْمِسْكِ أَمَا أَنْ يُحْذِيكَ وَأَمَا أَنْ يَبْتَاعَ مِنْهُ وَإَمَا أَنْ يُجِدِمَهُ
رِيحاً طَيِّبَةً، وَنَافِحِ الْكَبِيرِ أَمَا أَنْ يُحْرِقَ ثِيَابَكَ وَإَمَا أَنْ يُجِدِمَهُ
مِنْهُ رِيحاً خَبِيثَةً» (۲)

مثال هفتشین نیکو و بدیشان فروشنده، مسک و دمنده، کوره، آهنگراست که از فروشنده، مسک طور رایگان یا به سبیل فروش مسکی نصیب میگردد یا (لااقل) از خوشبویی آن مستفید میگردی. مگردمنده، کوره آهنگری بالباست را می سوزاند و با از بوی بدی بسه مسامت میرسد.

ح: توضیح گفتار با اشاره دست:

آنحضرت گاهی برای تاکید یک امر مهم دست با نه انگشان دست مبارک خویش اساره مینمودند، چنانچه در روایات حدیثی آمده است که برای روشن کردن اهمیت انفاق و اتحاد مسلمانان چنین فرموده اند:

«الْمُؤْمِنُ لِلْمُؤْمِنِ كَالْبَيِّنِ يَشُدُّ بَعْضُهُمُ بَعْضًا مَثَبُكُ بَيْنِ أَصَابِعِهِ» (۱)

(یک مسلمان برای مسلمان دیگر مانند (خستهای) عمارتی است که برخی از آن برخی دیگری را محکم میکنند) همچنان یک مسلمان بر مسلمان دیگر قوام و استحکام دارد) باز آنحضرت برای روشی بهتر این مطلب مهم تشبیه کردید و انگشان یک دست را در انگشان دست دیگر در آورد.

همچنین در جای دیگری چون از سرسوت و غمخوار بنیم وصف بیمان آوردند چنین فرمودند:

«أَنَا وَكَافِلُ السَّبِيلِ لِي وَعَيْرُهُ فِي الْجَنَّةِ هَكَذَا أَوْ أَشَارَ بِالسَّبَابَةِ وَالرُّبْطِ وَفَرَّقَ بَيْنَهُمَا شَيْئاً» (۲)

(ما و کفالت کننده، بنیم که بنیم از روی باسد از کسی دیگری، در جنت) چنان نزدیک میباشیم) ما تشبیه این (دوا انگشت که یکی در بیلوی دیگری است) و سبه

بس هر مسلمان با بدسخن خود را با وفا رو با نی و قضا حد
بگوید و کوسن نفا بدبا مطالب سنا نه خود را در صحن
جمله های مناسب ، کوسا هوبا معنی ادا نما بد ، سنا
سنونداگن به سهولت مطالب سنا را درک نموده و از آن
مستفید گردند .

۴- تکرار کلمات در سخن :

اگر مسلمان با بدسخن را رهنمایی مطلبی را می
کند ، بس در صورت ضرورت با بد مطلب خود را سنا ر تکرار
نما بدوبا کم از کم کلمات مهم سنا نه خود را سنا ر تکرار
کند ، با در ذهن سنونداگن خویر جاگزین گردد . حسا -
تخا از حضرت انس ، رضی الله عنه ، در اس مورد حنسن
روایت شده است :

« اَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ إِذَا تَكَلَّمَ بِكَلِمَةٍ أَعَادَهَا
ثَلَاثًا حَتَّى يَنْفَعَهُ مِنْهَا » (۱)

(حضرت نبی ، صلی الله علیه و سلم ، وقتیکه بر یک
کلمه تلفظ می نمودند آنرا سنا ر تکرار میکردند ، تا که
از بردها ن آموخته شود) .

۵- بسویه شنونداگان سخن گفتن :

سخن با بد موافق بسویه عقل ، با سنا و ادراک
سنونداگان با بد تلفظ و اسلوبی کفید بود که با نفا سنا
سنا ن برا بر با سدوا را الفاظ و حطایی کا رگرنه بود که
انسان با آن آسا هسندوبا عقل و داس سنا ن خوا قس
دا شده با ، حنا نه با مر خدا ، صلی الله علیه و سلم ،
فرموده اند :

« أَمْرُنَا مَعَ الشَّرِّ الْأَنْبِيَاءِ أَنْ تُحَدِّثَ النَّاسَ عَلَى قَدْرِ عَقُولِهِمْ » (۱)
(ما همه سنا میران با سنا ما مور کرده با سنا که با
مردم با ندازه عقل (و فهم) با سنا سخن گویم) .

اگر سخن از سطح فهم و داس سنونداگان بلند با سنا ،
انسان به مقصد و هدف صلی آن بی نخوا هند برود و در
سنوسن خوا هندا با د .

۶- از تصنع و تکلف اجتناب ورزیدن :

مسلمان با بد در سخن کفسن از تصنع ، تکلف و خود -
نمایی احباب و رز د ، حنا ن سخن نکند که به کبر و خود
نمایی وی دلیلت کند . نطق با بد سوجه با بد که از روی
خود سنا می آوا ر حوس را تفسیر بدعدوبدون ضرورت مدای
خود را بلند نما بدوبه هم سخ را نفا سنا ادا نما بد ، حنا -
نه با میر بزرگ اسلام ، صلی الله علیه و سلم ، فرموده اند :

« إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ يَبْغُضُ الْبَلْبِعَ مِنَ الرِّجَالِ : (الَّذِي يَتَخَلَّلُ
بِلِسَانِهِ تَحَلُّلَ الْبِمْرَةِ بِلِسَانِهَا) » (۱)

(سگمان خدای ما حبت عرب و حلال ، صلی الله علیه و سلم ، از مردم
را حوس ندا ر د که با سنا خود را بسو و دیگر سو مگردا بند ،

انگسان سنا نه و سنا سنا ره کردند و در سنا هر دوی آن
حزری فرجه گذا سنا) .

ط : رهنمایی بسویه کار عملی :

آنحضرت کا صی ارا سنا با و ر حنا نه های میسرما
عوس کفما رسفا می بسو سله ، فعل عملی انا م معر مود -
بد ، بطور مثال مردی از بردها ن کفقت و بر سنا با حسی
وضو را برسد ، آنحضرت ، صلی الله علیه و سلم ، آن را
خوا سنا د در سنا روی سوال کفنده ، برای فهم وی عملا
وضو با خند (۳)

یعنی عوس آنکه آنحضرت بر سنا وضو با حسی را
برای سوال کفنده بطور صفا می بگویند ، آنرا براسی
عملا سنا دا دند .

همچسن سنا ر برای فهم مردم در خالی اما سنا
سنا را ادا نمودند که با لای سنا سنا می نمودند ، سنا م
و رکوع هر رکعت را با لای سنا سنا م سنا دوبرای سنا
به محراب با سنا سنا سنا ، با همه سنا رگرا ران و مقصد -
با ن بر سنا نما ز خواندن با ن را سنا هده کفند و احکام
آنرا بگونه عملی با دیگرند . (۴)

خلاصه آنکه سنا میر بزرگ اسلام ، صلی الله علیه
و سلم ، در مو عظه ها و سنا نه های حوسن از اسلوب های
سنا ر مقصد ، حکما نه و عا ملانه کا ر مگرفت که درخی از آن
ها در اسجا بطور بسویه با سنا گردید با سنا م با ن در مو -
عظه های حوسن آنرا رعایت نما بند .

۳- بفصاحت و تانی سخن گفتن :

برای آنکه سنونداگان ، سخنان را کا ملا بسوند ،
بر آن خوب تفهمند و حسی سنا سنا ن گردد ، لازم با که
نطای و گوینده آسه ، آسه و نه آرا می سخن گوید ، بر ا
به فضا حبت و با سنا سخن کفسن بر سنا و نه بر مگذا ر دو
مورد معمول بی واقع مگردد و در عس حال فضا حبت با سنا ،
جمال و سنا بی انسان است ، حنا نه در روایی آمده
است که سنا با ر حضرت عباس ، رضی الله عنه ، بحضور
آنحضرت ، صلی الله علیه و سلم ، آمد ، حضرت مبارک ،
بس می نمودند ، حضرت عباس ، رضی الله عنه ، از اسنا
غلب حوسن بدی و خنده را برسد ، حضرت مبارک براسی
فرمودند : " عجبی جمال عمالنسی " (مرا جمال کا کای
سنا میر حوسن با حبت) وی از بردها ن برسد : "

مَا بِالْجَمَالِ فِي الرَّجُلِ ؟ " (جمال در مرد حسب ؟) فرمودند
" فَمَا حَقُّ لِسَانِهِ " (۱) (حنا حبت با وی) .

حضرت عا نه صدقه ، رضی الله عنه ، فرموده است :

« كَانَ كَلَامُهُ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَضْلًا يَفْهَمُهُ كُلُّ مَنْ سَمِعَهُ » (۲)

(کلام (الفاظ سخن) حضرت رسول الله ، صلی الله
علیه و سلم ، حنا حنا بود و هر سنا و نه آرا می فهمند) .

یعنی سخن را زود ، زود سنا با دیگری متصل سنا
تعب ، بلکه سنا کلمه را از کلمه دیگری جدا مگفت .

ما نندگرددان نندن کا وزبا نى را) يعنى ما نندکا ويکيه زبا ن خود را براى خوردن علف نکسودنگرميگرددانند . همچنان حامل معنای ننگ حديث فرا رذيل است : " کسيکه در طريقيه و اسلوب کلام خویش با نى منظور نغميروارد ميکند که دلهاي مردم را زبانا نغميروارد (واى کارى براى خود نمايى با سندنه براى رساى الله ، جلالة) خدا ويند معال نويه و قدسه" وسرا دررور نمايت قبول نخواهد فرمود . (۱)

۷- از طلعنه و تخفيرا جنتاب کردن :

در ضمن گفتار با نديکسى و با گروهى حسان اساره هاي مغراناهاي صورت نگيرد که هدف اطلی آن تحقير ، نهديد و طبعه دادن باشد ، و در آن هدف اصلاح کدام عفت سرعي نيهفته نما سدر اسان کا رخلای آداب اسلامي است ، نى با نديکسى و عفا رهر مسلمان را عت ، واضح ، مقصد و ابروى حق و عفت ، خاصى براى رعناى خدا بوده و از دروغ ، عفت و از نديکگر حيزهاي با ناسنه باک و مسرا ناسد و سدا رفکر و سخن نسمم سوندگان رسا نده سوده .

۸- از سخنان بي فايده اجتناب نمودن :

هر مسلمان مسووليت دار نديکه نه منظور ابريه معروف و نهي ارميکرا حکام اسلامي را براى مردم نسان داده و نه اسان سخنان مقصدى را نگويد . ورنه با نديکوت اخصار کرده و از کفيس سخنان نيهوده و نى قاندها حساب و ورزد ، حنا نجه در ننگ حديث نما رگه آمده است :

«مَنْ كَانَ يُؤْمِرُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَلْيُكَلِّمْ خَيْرًا أَوْ لِيَصْمُتْ» (۱)

(کسيکه به خدا و نديو روز آخرت اسان دار نديکسى خير را نگويد و نيا) اگر سخن خيرا نغه نمنوا نديک خا - موش ناسد) .

در حديث نما رگ ديکرى حنى آمده است :

«مِنْ حَسَنِ إِسْلَامِ الْمَرْءِ تَرْكُهُ مَا لَا يَعْنِيهِ» (۲)

(از نسانه هاي) خوي اسلام مرد ، نرک ن نمودن وى حيزى را است که در آن مطلبى ندا سنه ناسد) .

براسى که خودداری از گفتارهاي نيهوده ، نسانه ، روشن و قار و خويى اسلام مسلمان است ، حنا نجه خدا ويند معال در سلسله صفات نسنديده ، موه نما ن رسکا نرنگ صفت سا سرا فرا رذيل فرموده اند :

وَالَّذِينَ هُمْ عَنْ الْمُؤْمِنِينَ يَكُونُونَ (۱۳)

(و آنها ننگه از سخن نيهوده اعرايى ميکند) .

۹- در نمايل جاهل از تحمل کار گرفتن :

اگر ننگ مسلمان با کسى مذاکره و نما حنه ميکند که او جاهل و ناسدان بوده و در گفتار خویش ارسخان و حرکات خلائ آداب اسلامي کا ر نميگردد ، در مقابل وى ناسدا ر تحمل ، صبر و اسفا مت کا ر نگر نده سوده و جواب نغه" سا -

نا سنه" وى ، نلخ و نه گونه" با سا سنه داده نود ، باکيه نه وجه نسنديده و نيهجده" خوب سرا نى رحمانى نر دود و ا نگر سخن گفتن سرا نى مقصد نما سدر مقابل وى ا ر نحميل و سکوت کا ر نگر نده سوده سرا خدا ويند حکم در صفت نندگان مالخ خود چنى فرموده است :

إِذَا خَصِمْتُ أَحَدًا فَأَعِزَّنِي عَلَيْهِ (۱۱)

(و هنگا ميکند با ناسان اسان را خطاب ميکند ، ميگويند : "سلام") .

۱۰- زن با مرد بيگانه از گفتار ناز و کريشه اجتناب ورزد :

اگر ضرورتى سدا سوده که ابروى آن ، زن با ننگ مرد با محرم و ننگا نده سخن گفتن نما ر مندگردد ، نى با سدر زن نوجه عمتى نما نديکه با حنى مرد ننگا نده نما ز و کريشه و حنان ليهجده اى سخن نگويد که نه و سلسله" آن در دل نسنوده کدا م طمع و اريد سنه" با نما سبت سدا نود ، حنا نجه خدا ويند حکم فرموده است :

فَلَا تَتَخَنَّصَنَّ بِالْقَوْلِ فِي مَهْرٍ لِرَجُلٍ فِي قَلْبِهِ مَرِيضٌ وَقُلْنَ قَوْلًا مَعْرُوفًا (۱)

(نى در گفتار (خويش) نرمن نما ن ندهيد ، سا نما دا کسى که در دلش مريى است طمع کند و سخن نسنديده نگويد .

۱۱- در سخن گفتن بسوى مردم روى نمودن :

هر گاه کسى نهديد و نرو با مردم نما رگت مير نند ، با ندد رينى با ن طور سلسل و نيهيم نديک نغرو با نديبا نديک سو ، روى نگر ناسد ، نلکه با نديسويت ، وقت نوقت نه هر گس و نه هر سو روى نگر ناسد ، با هر ننگى ارمخا نلسان وى نگر نديک که گونا سخن نى ميگويد و در موعظه وى خويش نيوحه سوده ، اما اگر در وقت موعظه حنان کسى طور نيهيم روى ميگردد ا نده و حوه وى را نه موعظه" خويش نلج ميکند که وى با نى موعظه ابروى ندي و اعمال با سا سنه" خويش نسر نما ز و ضرورت دار ندي ، با زانى کا ر خوب است ، زيرا حضرت عمرو بن العاصى ، رعى الله عنه ، فرموده است :

«كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقْبَلُ بِوَجْهِهِ وَحَدِيثِهِ

عَلَى سَرِّ الْعَوْمِ، بِنَاءَ لَفْظِ بَدَلِكَ» (۲)

(حضرت رسول الله ، صلى الله عليه وسلم ، روى خود را و سخن خود را بسوى نديرس مردم ميگرددان نند ، با نه اس و سله نوجه ا و را نلج) و براى قبول موعظه ها و را نسويق و علاقمند نما سبت) .

۱۲- سخن را بدقت گوش گرفتن :

هر گاه کسى سخن خيرا ابراد ميکند ، خاص نى ناسد حنان وى را خوب گوش نگر ندي ، نغور آنرا نسنويد و نسر مطالب آن خود را خويش نيهيما نند حنا نده و ننگه نما مير نرگر نده" خدا ويند سخن ميکند ، با را نى نديت کا ميل

وقتی در حضور آنحضرت ، طلی الله علیه وسلم ، مردی از مردد بگری سنا بس نمود ، حضرت مبارک برایش فرمودند :

« وَنَحْكَ قَطَعْتَ عُنُقَ صَاحِبِكَ (بِقَوْلِهِ مَرًّا) إِنْ كَانَ أَحَدَكُمْ مَا رِحَالًا مَحَالَةً فَلْيُقِلُّ أَحَبُّ كَذَا وَكَذَا إِنْ كَانَ يَرِيهَا أَنَّهُ كَذَلِكَ وَحَسِبُهُ اللَّهُ وَلَا يُرَى عَلَى اللَّهِ أَحَدًا » (۱)

(بشو هلاک و افسوس است ، گردن یار را قطع نمودی (راوی میگوید که این را چند بار تکرار کرد) اگر یکی از شما ضرور مدح کننده باشد (از سنانی اش) معلوم میگردید که او همچنین است بگوید که من چنین و چنان گمان میکنم ، و حساب کننده ، او الله است و هیچ کسی را بر الله تزیه نکنند) . یعنی جین بگوید که بخدا قسم است که وی پاک است و چنین و چنان است .

در حدیث مبارک دیگری چنین فرموده اند :

« إِيَّاكُمْ وَالْتِمَاحَ فَإِنَّهُ الذَّبْحُ » (۲)

(از مداحی و سنا بس کردن بکدیگر خوش اجتناب ورزید (زیرا) بیگمان این (مدح کردن) ذبح و کشتن است) .

حضرت ابوموسی اشعری ، رضی الله عنه ، فرموده است :

« سَمِعَ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ رَجُلًا يُشْفِي عَلَى رَجُلٍ وَيَطْرِبُهُ فِي مَدْحِهِ ، فَقَالَ : « أَهْلِكُمْ ، أَوْ قَطَعْتُمْ ظَهْرَ الرَّجُلِ » (۱)

(حضرت نبی ، طلی الله علیه وسلم ، از مردی شنیدند که سنا بس مرده بگری را میگرد و در مدح آن مبالغه و افراط مینمود ، پس (حضرت رسول الله ، طلی الله علیه وسلم ، برایش) فرمود که هلاک نمودید (شک راوی است که او هلاکت فرمود و یا قطع نمود) ، یا کمر این مرد را سگسانند) . خلاصه اینکه روبرو سنا بس کسی را نمودن و باز در آن مبالغه و افراط کردن ، یا عیب تکبر و غرور بمرور وی میگرد و کذا مفایده سلامی بدست نمی آید ، این کار خلاف رهنمودهای اسلامی و معنای اخلاقی بوده و یک امر ناپسندیده است ، اما اگر از روی حق و حقیقت ، سنا بس چنان کسی شود که به قوت ایمان ، با کی نفس و کمال علم و دانش وی یقین کامل موجود باشد و سنا بس کند ، وی اطمینان داشته باشد که این سنا بس سب تکبر ، غرور ، سب و درود موجب با زی خوردن و بخود غرور شدن وی نمیکرد و هدف اصلی سنا بس کننده هم تنها اظهار حق و حقیقت با تشویق و ترغیب کردن وی بسوی تکوین ، یا تشویق و ترغیب دیگر ستودگان با نجا نمودن کارهای خیر با شد و علاوه بر آن سنا بس کننده از طرف مقابل ، طمع و توقع بدست آوردن کذا ما جرویدل همند است ، یا از

آرا گوی میگرد و چنان آرام و خا موش می نسیستند ، متلی که بر سر سنا بس پرندگان هوا بسی نسیسه یا سسد ، و خود را سبور و حرکت نموی دهند با پرنده از نزد سنا بس پرواز نه کنند .

همچنین بنا بر خدا ، طلی الله علیه وسلم ، نیز به گوینده ، سخن بدقت گوی میگرد ، سخن را سبور و دقت کامل میستند و با آخر کلام بس با و متوجه میبودند ، چنانچه حضرت انس ، رضی الله عنه ، گفته است :

« مَا رَأَيْتُ رَجُلًا اتَّعَمَ أَذُنَ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَيَسْمَعُ رَأْسَهُ عَنْهُ حَتَّى يَكُونَ الرَّجُلُ مَوْلًى لِيَوْمِ يُشْفِي رَأْسَهُ » (۱)

(من مردی را ندیدم که گوش (مبارک حضرت) بنا بر ، طلی الله علیه وسلم ، نزدیک شده باشد (با همرا - هس سخن بگویند) سوری بگوید (ووی (علیه السلام) سر خود را از او دور کرده باشد (بلکه حضرت مبارک حرفها بس را گوش میگرد) با و فنی که خود آمد سر خوش را دور می نمود) . یعنی بنا بر ، طلی الله علیه وسلم ، با و فنی به گوینده ، سخن ، گوش میگرد که خود سخنگو ، گفته را خود را بس مینمود .

۱۳ - از مداحی اجتناب کردن :

یکی از آداب سخن گفتن ، اجتناب کردن از مداحی و جالبوسی است ، زیرا در دین مقدس اسلام ، مداحی و روبرو سنا بس نمودن کسی که سنا بس با عیب تکبر و غرور میگرد ، یک امر ناپسندیده است و هر مسلمان با بد از آن خودداری نموده و هیچگاه روبرو از کسی چنان تعریف و سنا بس نکند که وی بر آن مغرور شود ، در حالیکه برای اسلام و مسلمانان در آن کدام مفادی هم موجود نیست ، زیرا این امر ناپسند زیکو سنا بس - دهنده ، بسنی شخصیت و ضعف اخلاقی مدح کننده بوده و از سوی دیگر با عیب تکبر ، غرور و سنا بس خوردن انسان مدح شده میگرد ، و این کار خلاف رهنمودهای اسلامی و معنای اخلاقی بوده و بنا بر بزرگ اسلام از آن مما - تبع کرده است ، چنانچه حضرت مقداد ، رضی الله عنه ، روایت نموده که آنحضرت ، طلی الله علیه وسلم ، چنین فرمودند :

« إِذَا لَقَيْتُمُ الْمَدَاحِينَ فَاحْذَرُوا فِي رُجُوهِمُ التُّرَابَ » (۱)

(هرگاه با مداحان روبرو شدید ، در روهای سنا بس خاک بسا بسد) .

یعنی کسی که نیکه مداحی و جالبوسی عادت دارند ، با بس و سنا بس مفاد بسوی و ما دی را بدست آورند ، اینان را از این کار ناپسندیده منع نماید و با اینکه با بسان چیز بسا ندهید .

حاصل ترجمه، حدیث مبارک فوق، یکدا مکوحه ای
(راهی) که توروان باشی، از ترس توسط آن بر آن کوجه
(راه) نمرود (بلکه براه دیگری مرود).
السته بن یک صفت بسیار بزرگ حضرت عمر القأ -
روق، رضی الله عنه، بوده که بیا میر خدا، صلی الله
علیه وسلم، در پیش روی خود او وصف کرده است.

در صورت موجودیت این همه شرایط، سنا بن نمودن کسی
کدام باکی ندارد، بلکه یک کار خوب است، چنانچه
رسول خدا، حضرت محمد مصطفی، صلی الله علیه وسلم، به
حضرت عمر فاروق، رضی الله عنه، فرموده بودند:

مَا لَيْتِكَ الشَّيْطَانُ سَالِكًا فُجًّا إِلَّا سَلَكَ فُجًّا غَيْرَ فُجِّكَ ، (۱)

پا ورقي ها

- ۳- ترسيه الاولاد في الاسلام ج ۱ ص ۴۴۹
- ۴- ابوداود ج ۲ ص ۲۳۵
- ۱- ابوداود ج ۲ ص ۲۳۵
- ۲- بخاری كتاب الادب جزء ۷ ص ۷۹
- ۳- ترمذی كتاب الزهد ج ۲ ص ۵۵
- ۴- سوره مؤه منون آیت ۳
- ۱- سوره فرقان آیت ۶۳
- ۲- سوره اجراء آیت ۲۲
- ۳- طبرانی، ترسيه الاولاد في الاسلام ج ۱ ص ۴۵۱
- ۴- ابوداود و كتاب الادب، كتاب حسن المعاشرة ج ۲ ص ۳۱۴
- ۱- ابوداود و كتاب الادب، كتاب كراهيه السباح ج ۲ ص ۳۱۴
- ۲- بخاری كتاب الادب، كتاب ما يكره السباح جزء ۷ ص ۸۷
- ۳- مسند امام احمد ص ۹۲ ج ۲ ص ۹۲
- ۴- بخاری كتاب الشهادات جزء ۳ ص ۱۵۸
- ۱- بخاری كتاب العلم جزء ۱ ص ۹۲

- ۱- سوره نحل آیت ۱۲۵
- ۱- بخاری كتاب الكفاله جزء ۲ ص ۵۶-۵۷
- ۱- بخاری كتاب الامان جزء ۱ ص ۸
- ۲- بخاری كتاب الادب جزء ۷ ص ۷۸
- ۳- ترمذی كتاب امراء ج ۲ ص ۲۰
- ۴- ترسيه الاولاد في الاسلام ج ۲ ص ۷۱۴
- ۱- ترمذی، ترسيه الاولاد في الاسلام ج ۲ ص ۷۵۱
- ۲- ابوداود و كتاب السنن ج ۲ ص ۲۸۷
- ۳- بخاری كتاب المناجیح جزء ۶ ص ۲۳۱
- ۱- بخاری كتاب المظالم جزء ۳ ص ۹۸
- ۲- بخاری كتاب الطلاق جزء ۶ ص ۱۷۸
- ۳- ابوداود و كتاب الوصیة، كتاب السباح ج ۱ ص ۲۰
- ۴- بخاری كتاب الطلوه جزء ۱ ص ۱۰۰
- ۵- ترسيه الاولاد في الاسلام ج ۱ ص ۴۴۸
- ۱- ابوداود و كتاب الادب ج ۲ ص ۳۱۷
- ۲- بخاری كتاب العلم جزء ۱ ص ۲۲

منهيات در آداب اجتماعي

يا دداشت اداره :

مضمون ذيل از كتاب "منهيات در اسلام"، ناليف دوكتور مولوي نظام الدين نافع افغاني گرديده است. اهن كتاب كه در روستي آيات قرآني و احاديث نبوي موضوع را مورد بحث قرار داده، بيقين خداوند، جل جلاله، از طرف سوراى ثقافتى جهاد افغانستان به زيور طبع آراسته گرديده است. اداره افغان جهاد خواهد كوسيد كه اين سلسله را كه از شماره قبيل آغا گرديده، در آينده نيز ادامه دهد.

غيبت :

غيبت بمعنى در غياب كسى سخن گفتن است. عيب او را ظاهر سازد، خواه اباي عيب جماعى يا عيبى اخلاقى در اعمال او با تدوينا در سخن و حتى در موريكه مربوط يدسخى است ما تتدليباى، خانه و غيره استاى متعلق بنا و، و با يدا نت كه غيبت منحصر به گفتار نيست بلكه در عمل نيز غيبت ميگردد ما بتدجين، اسارت و كتابات، بتدقيق غيبت نيز غيبت است و ستوده ستر در اي صورت بكنه هيس مكرابنكه بزبان خود آسرا اسكا ركنود در صورت خوف جان بدل خود مكربا تد، و هر كا هينوا بتدگفنا رگوينده را با سخى ديگر قطع كند و با از جاي خود بر خيزد، او كرتكندگنا كرده است، وا كرتدر ريان خود بگويد، اخ موى باى، ولى در دل غيبت را دوست داندها بتدورويى كرده مرتكب گنا شده است مگر آكه در دل آسرا مكر و هماردوبا يدا نت كه در مورد غيبت نتيا سيماسى و آمرزى خوا سن كفا بت نمى كند و هر كا غيبت سمع غيبت ده بر سدا بتدزدا و رود و زوى بخل داسى بخوا هدا و گر بيمردوبا درجايى با سدكه استحلل مسعد رسودا ر خدا و بتدل جلاله آمرزى بخوا هدا.

دين مقدس اسلام بوحده و بكار رچكى جامعه اسلامى و انسجام و استحكام آن اهميت فوق العاده فابل كرده است بنا بران هر چيز بكه سبب تحكيم اس و حده سود مورد علاقه اسلام ترا ر ميگردد و هر چيز بكه آسرا تضعف نما يددزدا ن منفور است و غيبت يكي از عوامل منهيم تضعيف اس انسجام محسوب ميگردد و با بنهيمه اشكات رسده است كه سرما بتدبرر كا نشان در زندگى جينبست و آسرو و شخصيت او است و در روايات اسلامى به مخاطره

اندا خن آسرو و جينب معا دل و مراد بيمخاطره اندا خن جان سخن فرا ر گرفته است بوسا يديكى از حكمت هاى تحريم غيبت اس با سدكهنا اس سرما بيه عظيم انسانى ملعه و با ر بجه ترا ر بگر دو حرم اسخاى در هم نكند و جينب آسرا لكه دا رسود، علاوه بران "غيبت" تخم كنده و عداوت را در دلها مى با سدوكا در جسمه سراج هاى خويش و قتل و كشتا ر ميگردد، غيبت ما بتدبىبارى از صفات ذمه بديرجا بكمل يك مرسرواى در مى آيد، بگونه بكه غيبت كنده ازى عمل خوش حظ و لذت مى برد و با يد عمده ترين حكمت اس بكه غيبت در اسلام بعنوان يكي از بزرگترين گناهان كيره محسوب شده هما نا بيه خاطر آسرا رسو، فردى و اجتماعى آن با سد.

قرآن عظيم السان همواره مسلمانا ترا از چيزهاى كه به ضرر خودسان و جامعه كه در آن زندگى ميكنند سر و كار دارد، با زميدا ردا ز آسرو در مورد غيبت كردن جينب مفر ما يدد :

وَلَا يَغْتَبِ بَعْضُكُم بَعْضًا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُلُّ يَوْمٍ تَكُونُونَ فِيهَا فَأَكْثَرُ هَمِّهِمْ
وَأَقْوَالُ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ تَوَّابٌ رَحِيمٌ ﴿١١﴾

" و هيجك اسما بتدكرى را غيبت نكند، آيا كسى از شما دوست ميده كه گوست ترا در مرده خود را بخورد؟ (به خير) همه سما از اس مرغوب ناريدن اس از خدا بترسيد، حقا كه خدا و بتدوبه بتدبر (و) مهربان است."

وَلَا تَقْفُ مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ إِنَّ السَّمْعَ وَالْبَصَرَ وَالْفُؤَادَ كُلُّ أُولَئِكَ كَانَ
عِنْدَهُ مَوْزِعًا ﴿٢٢﴾

" و درى جيز بكه با ن علم بتدازى مرسو بكمان گوس جنم و دل از اسنا مورد سوال ترا ر داده مسود."

مَا يُقِظُ مِنْ قَوْلِ إِلَّا لَدَيْهِ رَقِيبٌ عَيْنًا (۳)

"انسان هیچ سخنی را تلفظ نمیکند مگر اینکه کعبیانی (برای سداعمال بزدا و آماده است".
از سبب امیر اسلام، علی اللدعلید و سلم، در مذمت عیب احادیسی روایت شده که به آوردن دو حدیث در اینجا اکتفاء مگردد:

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: «أَتَذَرُونَ مَا الْغَيْبَةُ؟» قَالُوا: اللَّهُ، وَرَسُولُهُ أَعْلَمُ قَالَ: «ذَكَرَكَ أَحَاكَ بِمَا نَكَرَهُ» قِيلَ: أَفَرَأَيْتَ إِنْ كَانَ فِي مَخِي مَا أَقُولُ؟ قَالَ: «إِنْ كَانَ فِيهِ مَا تَقُولُ فَقَدْ اغْتَبْتَهُ، وَإِنْ لَمْ يَكُنْ فِيهِ مَا تَقُولُ فَقَدْ بَهْتَهُ» (۴)

ار از سهریرد، ررضی اللده عنه، روایت شده است که "آنحضرت، علی اللده علیه و سلم، فرمودند: آیا می دانید که غیب چیست؟ (صاحب بد) گفتند: خدا و رسول او بهتر میداند. آنحضرت فرمودند: برادرت را به آنچه گذار آن خوش نمی آید با دآ و رسوی، (صاحب بد) گفت چه حکم است هرگاه در برادرم آنچه میگویم باشد؟ آنحضرت فرمودند: اگر آنچه میگوئی در وی با ندغیبی را کرده ای و اگر سدا بدوی بهمان سدا ای."

عبداللهدس سعود، ررضی اللده عنه، میگوید: در نزد سنی اکرم، علی اللده علیه و سلم، بودم که مردی برخاست و رفت، و مرد دیگری عیب او را آغاز کرد، بیا میرا سلام، علی اللده علیه و سلم، به اس سخن گفتند: حَطَّ لُ (خلال کن) آس مرد گفت: ار چه خلال کنم؟ در حالیکه کوسی بخورده ام. آنحضرت فرمودند: إِنْ كَأَكَلْتَ لَحْمَ أَحَبِّكَ "بوکوست برادرت را خوردی (۵)

غیبت های که جواز دارند:

در غیبت هم مثل دروغ موارد استثنایی وجود دارد که علماء بدان تصریح کرده اند امام ابورکریبا سنی سرب السووی در کتاب حوس ربنا فی الصالحین ذکر کرده است که در جمعی از جسی است:
غیبت جهت مطلع شدن بآن جرسه غیبت امکان پذیر نبوده جواز در آوردن در سبب خلاصه مگردد:

۱- دادخواهی: برای معلوم رواست که به باد ساه یا فانی و دیگر کما بیکه والیان امور اندیا قدری بر انسانی و گرفتن حق وی ار ظالم و ستمگدار رسد دادخواهی کند و بگوید: فلانی بجز این ستم را نموده است، چنانچه در سنی آمده میارک آمده است:

لَا يُحِبُّ اللَّهُ الْجَهْرَ بِالسُّوءِ مِنَ الْقَوْلِ إِلَّا مَنْ ظَلَمَ (۶)

"خداوند دوست ندارد که کسی بگوید آسکارا (دیگری را) به بدی یا دکندمگر شخصیکه با وسیم سده باشد". یا سبب موضوع اساره میسما بد،
۲- اسفانت و یاری بر سفسبرکار رزب و رهمونی عصا بگریده حق.

برای کسیکه سنده نوانایی او بر دور کردن کار رست و مسکر برود مجاز است که بگوید که فلانی چسب میکند او را از آن منع کن و قصدوی (از سبب کسبه) صرف متوسل سدن به دور کردن رست و مسکر با سدا کراس حبر را قصد سداست حرام میسما بد. لیکن سنا در سز دکی چیز زما مدارو یا کسیکه نوانایی بر دفع ستم داردا ظهار کند.

۳- اسفنا: طلب فتوی نمودن یا بمعنی که به معنی میگوید که پدرم، یا برادرم، یا سوهرم، به سبب ستم نموده است آیا او این حق (ظلم کردن) را دارد؟ و راه خلاصی من از او چگونه میسما بد و چگونه حق خوشرا روی گرفتار و ظلم را از خود دفع کنم و امثال این، و این (گونه غیبت) جهت ضرورت جواز دارد.

ولی بهر سبب اسناط نزدیکتر آن خواهی بود که بگوید: در مورد مرد یا شخصی یا سوهری که از جمله کارش چنین میسما بد چه میگوئی؟ زیرا بدون تعیین کردن، (نام شخص) مقعود آن حاصل میسود و با سبب تعیین سنا (سخن) رواست چنانچه در حدیث "هند" که آسرا سندا ذکر خواهیم نمود (این مسئله) خواهد آمد.

۴- ستم دادن مسلمانان ار سر و نصحت بمان و آن ار- چندوجه ممکن است، بخرج (۷) مجروحین (کسانیکه عیبوی دارند) ار را و بان و ساهدان، و این بهاد جماع مسلمانان جواز دارد، بلکه بمنظور راحت و سنا ز سندی واجب میسما بد.

از آن جمله است مسورت یا بکدیگر در مورد خوب ساوندی یا کسی سنا کت یا او (در معامله) یا وسیع گدا سنی چیری بزدا و یا معامله با وی و امثال آن یا همسایگی یا وی، بر مسوره دهند لارم است که خالی را بوسید بنگه ندارد بلکه بدی هایی را که در او است به نیت مطلع سبب یا زگو کند و از آن جمله است وقتی طالب العلم را سبب که بر دید عسکار یا فاسقی رفت و آمد میسما بد و روی علم سی آسوزد و خوف آن میروید که طالب العلم از سبب کالرصر سبب سبب روی لازم است تا او را نصحت کند یا سبب خالی را بمان کند به سبب سبب تصدق و خیر خواهی سنا و این از موری است که در آن غلطی رخ میسده یا بمعنی که گاهی حد گویند و را و سنا در سبب سبب موضوع را بوی دگرگون جلوه میسده و بخالی می آید که آن تصیحات است،

فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: أَمَّا مَعَارِبُهُ، فَصَلُّوكَ
لَأَمَالِكِهِ، وَأَمَّا أَبُو الْجَهْمِ، فَلَا يَضَعُ الْعَصَا عَنْ عَاتِقِهِ
وَفِي رَوَايَةٍ لِعَسَلِيٍّ: وَأَمَّا أَبُو الْجَهْمِ فَضْرَابُ لِلنِّسَاءِ وَهُوَ
تَفْسِيرُ لِرَوَايَةٍ «لَا يَضَعُ الْعَصَا عَنْ عَاتِقِهِ» وَقِيلَ مَعْنَاهُ:
كَثِيرُ الْأَسْفَارِ (۹)

از فاطمه دختر فاطمه رضی اللہ عنہا، روایت شده
که گفت: " نرد آ نحصرت، طلی اللہ علیہ وسلم، آمده
وگفتم، ابوالجهم و معا و سار من خواسکاری کرده اند
پس امر، طلی اللہ علیہ وسلم، فرمودند: معا و سار فقیر
است مال و ثروتی ندارد اما ابوالجهم عمار را از گردنی
نمی گذارد."

" و در روایت صحیح مسلم آمده است که: وا ما ابو-
الجهم زمان را بسیار میزند و این تفسیر روایتی است
که عمار را از زانو نمی گذارد. و در معنای اینها
گفته شده که زیبا سفر میکند.

عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا قَالَتْ: قَالَتْ هَذَا امْرَأَةٌ ابْنُ
سُفْيَانَ لِلنَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: إِنَّ أَبَا سُفْيَانَ رَجُلٌ شَجِيحٌ
وَلَيْسَ يُعْطِيَنِي مَا يَكُونِي وَوَلَدِي إِلَّا مَا أَخَذْتُ مِنْهُ، وَهُوَ
لَا يَعْلَمُ قَالَ خِزْيٌ مَا يَكُونِيكَ وَوَلَدِكَ بِالْمَعْرُوفِ (۱۰)

از عیسی بن عاصم، رضی اللہ عنہا، روایت شده
است که گفت: هند همسر ابوسفیان برای پیامبر، طلی
اللہ علیہ وسلم، گفت: که ابوسفیان مردیست بخسل و
بمن آنچه را که برای من و فرزندانم کفایت کند نمیدهد
مگر آنکه بدون اطلاع او بگیرم، آنحضرت فرمودند: آنچه
را که برای تو و فرزندان کفایت میکند بوجهی پسندیده
بگیر.

از احادیث مبارک دانسته میشود که اگر شخصی در بعضی
حالات از کسی شکایت میکند که در ظاهر او مرغبت به نظر
میآید پس مباح است و از عیب کردن فرق دارد زیرا
غیبت بیجهت و جهت دلیل شرعی ندانند و آنرا غیبت
اما شکایت کردن و اظهار عیوب کسی را بمنظور دادخواهی
به نزد شخص صلاحیندا نمودن شرعاً مباحی ندارد.

استهزاء

(۱۱)

استهزاء: بر کسی خندیدن، تمسخر کردن، مسخراندن
تمسخر نمودن دیگران و خود را از سایرین برتر شمردن،
در اسلام از جمله اعمال نسیرست و عیب بزرگ اخلاقی،

از بیرونی بدبایس امروجه (جدی) سود. و از جمله بیس
است که شخص وظیفه دار در سوجه درست بدان رسیدگی نمی
کند. یا اینکه صلاحیت آنرا بدارید یا اینکه فاسق است
و کند فهم و امال آن بیس واجب است که در این موضوع بیس
کسی که ولایت نامهدار ردگفته سودنا وی را دور نموده و کسی
را مؤه ظف کند که صلاحیت آن وظیفه دار را بدارید یا اینکه (شخص)
به اسن جسده، نفس او و سوجه کرد و دوا وی بد مفنضای طالی
رفنا رسما بد و فریبی را بخورد و بکوسدنا او را بد اسفامت
بوظیفه اس و او را بد و با کوسدنا دیگری بیجا بیس مقرر سود.
۵ - اینکه سخر ب کل علنی و آنسکا ر مر بک فسق و بدعت
گردد ما بد کس که بدقم آنسکا رساب بنو دنیا (مسال)
مردم را مضاره نما بدبا مالیات را بیس از حق لازم
آن بگرد و سر برستی از او بر باطل نما بد. در بی صورت
مجا را است به جبری که به آن بکونه آنسکا را نجام میدهد
با دگر دوا ما با دکردن آن به او موردی گر جو را بدار د مگر
اینکه برای جوار بیس سب دیگری جز از آنچه که ذکر نمودیم
موجود با سد.

۶ - جهت تعرف: هرگاه دانسان به لقبی معروف و مشهور
با ندما ندما عصبی " آنسکا ر جسمی آب میریزد" اعرج
" لنگ " و اصم " کر " و اعمی " کور " و احوال " جسم کج "
و غیره معرفی ایسان با بیسها رواست مشروط با اینکه به
منظور سوجه بیسند (و اگر بمنظور سوجه بیسند محرام است)
و اگر معرفی بغیرا بی صورت ممکن با بدیسرو افضلتر
است. این بیس سب است که علماء ذکر نموده اند و اکثر
آن بد جامع با بیسند و دلایل آن را از حدیث صحیح
مشهور بدانیاب رسدناست. از آنجمله است احادیث
آبی الذکر:

عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا أَنَّ رَجُلًا اسْتَأْذَنَ عَلَى النَّبِيِّ
صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ: ائْتِنَا لَهُ، بِئْسَ أَخْرَأُ الْعَرَبِ؟ (۸)

" از عیسی بن عاصم، رضی اللہ عنہا، روایت شده
که: مردی بر او رسد (پیامبر، طلی اللہ علیہ وسلم، از
ایسان) اجازت خواست، آنحضرت، طلی اللہ علیہ وسلم،
فرمودند: بدوی اجازت دهد و او بدسری فردنوم خود
است."

از رکنده پیامبر اسلام، طلی اللہ علیہ وسلم،
(او بدسری فردنوم خود است) بخوبی دانسته میشود
که در غیبت استننا آتی وجود دارد و مجاز است که شخصی
مشهور با لسان مردم معرفی سودنا مردم از وی سدر
نما بیسد.

عَنْ فَاطِمَةَ بِنْتِ قَيْسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا قَالَتْ: آتَيْتُ النَّبِيَّ
صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقُلْتُ: إِنَّ أَبَا الْجَهْمِ وَمَعَارِبَهُ حَطَابِي؟

"بنگمان گنجهکاران به مسلمانان می خندیدند و هنگامیکه از کنار آنها (مسلمانان) میگذشتند یا یکدیگر جمع میزدند (مسلمانان را مورد تمسخر قرار می دادند) و چون بسوی خانواده خود باز میگشتند، سرور و خندان باز میگردیدند، و چون اینان (مسلمانان) را می دیدند میگفتند: بتها کمراها نند، درحالیکه برایشان (مسلمانان) نگاهبان فرستاده نشده بودند اما امروز مو - منس برکان میخندند."

بیا میرا سلام، طلی الله علیه وسلم، درین زمینه چنین هداست داده اند:

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، قَالَ: بِحَسَبِ أُمَّرٍ مِنَ الشَّرِّ أَنْ يَحْفَرَ أَخَاهُ الْمُسْلِمَ كُلَّ الْمُسْلِمِ عَلَى كَيْفِ حَرَامٍ دَمُهُ، وَعَرَضُهُ، وَمَالُهُ، إِنَّ اللَّهَ لَا يَنْظُرُ إِلَى أَحْسَادِكُمْ، وَلَا إِلَى صُورِكُمْ، وَلَكِنْ يَنْظُرُ إِلَى قُلُوبِكُمْ وَأَعْمَالِكُمْ (۱۵)

"از ابوهریره، رضی الله عنه، روایت شده است که آنحضرت، طلی الله علیه وسلم، فرمودند: بدی شخصی را همین بس که برادر مسلمانش را حفیرشمارد (سراوسه نظر حفارت و تمسخر ببند) همه (جبرهای تک) مسلمان بر مسلمان دیگر حرام است خونش و آبرویش و مالش، همانا خداوند به تنها و بدیهای شما نمی نگرد بلکه بدلها و اعمال شما مستنکرد."

عَنْ ابْنِ مَسْعُودٍ - رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، قَالَ: لَا يَدْخُلُ الْجَنَّةَ مَنْ كَانَ - فِي قَلْبِهِ مِثْقَالُ ذَرَّةٍ مِنْ كِبْرٍ فَقَالَ رَجُلٌ إِنَّ الرَّجُلَ يُحِبُّ أَنْ يَكُونَ تَوْبَهُ حَسَنًا وَنَعْلُهُ حَسَنَةً، فَقَالَ: إِنَّ رَبَّ اللَّهِ جَمِيلٌ يُحِبُّ الْجَمَالَ الْكَبِيرَ بَطْرًا كَفْرًا، وَرَعْمَطُ النَّاسِ (۱۶)

"از عبدالله بن مسعود، رضی الله عنه، روایت شده است که بنیامیرا سلام، طلی الله علیه وسلم، فرمودند: کسیکه به اندازه یک ذره کبر در دلش با تدبیر بهشت داخل نمیشود، مردی گفت: بنگمان شخصی دوست میدارد که جاه و کفشی خوب باشد، آنحضرت، فرمودند: خداوند درسیاست و رسیاستی را دوست میدارد کبر، سرکشی در برابر حق و حفیر سمردن مردم است."

عیدجویی

عیدجویی را سبب میگویند که بعضی بدیها و معايب دیگران کنند تا سکا رسارد. (۱۷)

بنده شده است، تمسخر و استهزاء از خودبینی و سرتر - جویی سرچشمه میگردد، زیرا در آن شخصی یا گروهی خود را از دیگران برتر و بلندتر، رساتر، دانستند، با از قوم و قبیله، سرسنا سرمی سماردو این حالت او را وادار به استهزاء و تمسخر کردن دیگران میسازد که گاهی منجر به جدال و نزاعهای خونین میگردد، دین مقدس اسلام استهزاء و تمسخر نمودن را جدا نگویند کرده، در قرآن محمدا آمده است:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا يَخْرُجُ قَوْمٌ مِنْ قَوْمٍ عَسَى أَنْ يَكُونُوا خَيْرًا مِنْهُمْ وَلَا يَأْتِي قَوْمٌ تَدَايَعَسَى أَنْ يَكُنْ خَيْرًا مِنْهُمْ وَلَا تَكْفُرُوا أَنْفُسَكُمْ وَلَا تَنَابَرُوا بِالْأَلْقَابِ بِئْسَ الْأَسْمَاءُ الْمُسَوِّفَاتُ بَعْدَ الْإِيمَانِ وَمَنْ لَمْ يَتُبْ فَأُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ (۱۲)

"ای مؤمنان هیچ گروهی از شما گروه دیگری را تمسخر نکند یا آنها را از آنها بهتر باشد، و به هم (گروهی) از شما نگرانی زمان دیگر را تمسخر نکند یا آنها را از آنها بهتر باشد و دعوت یکدیگر را مجوبید و نه هم - سر یکدیگر لقبهای بد بماند، چه بدی است نام فسق بعد از ایمان، و کسانیکه توبه نکنند، هم ایستادن سمار و بیل لکل همة لعمرة، الذي جمع بالذمة يَحْسِبُ أَنَّ مَالَهُ أَخْلَدُهُ، كَلَّا لِيُنَبِّئَنَّ فِي الْعُقُوبَةِ وَمَا آذْرُكَ مَا الْعُقُوبَةُ، إِنَّ اللَّهَ الْمُبْدِي، الَّذِي تَضَاهَى عَلَى الْآفِيدَةِ، إِنَّهَا عَلَيْهِمْ مُّوَصَّاةٌ فِي عَيْدٍ مُّبَدَّوَةٌ (۱۳)

"وای بر هر عیبجوی تمسخر کننده ای! آنکه مال را جمع آوری و سماره کرد (بدون آنکه شروع و سمار شروع آرا سمار کند) گمان میکند که مال او سبب جاردانگی او است، چنین نیست (که او می بندارد) برودی در خطمه سدا خنده میسود، و توجه بدانی خطمه چیست؟ آن برافروخته خدا، آنسی که بر دلها غلبه کند بنگمان آن آن برایشان گمان شده است در سببهای طولانی سسی."

درجای دیگری فرآ بکریسم از سرکان مجرم کاست میسند که چون از کنار مؤمنان منضع همجون عمار، بلال، صهیب، خباب و سارموسان نادار میگذشتند ایسترا مورد تمسخر قرار میدادند، اما این موازیه در روز حساب برهم میخورد و تمسخر کنندهگان خود مورد تمسخر و استهزاء مسلمانان قرار میگیرند.

إِنَّ الَّذِينَ تَبَجَّوْا كَانُوا مِنَ الَّذِينَ آمَنُوا يَضْحَكُونَ، وَإِذْ آمَرُوا بِهِمْ يَغْفِرُونَ، وَإِذْ تَقَابَلُوا إِلَىٰ آهَابِهِمْ اتَّقَبَلُوا لِيُكَلِّمَهُمْ، وَإِذْ رَأَوْهُمْ تَبَجَّوْا إِلَىٰ هَؤُلَاءِ لِصَأْوْنَهُمْ، وَإِذْ أُرْسِلُوا عَلَيْهِمْ حَافِظِينَ، فَالْيَوْمَ الَّذِينَ آمَنُوا مِنَ الْكُفَّارِ يَضْحَكُونَ (۱۴)

هر سخن از بی‌طرح اسلام، مستحق چهار سرمایه است که با بدیهه محفوظ نماید. جان، مال، ناموس و آبرو، البته وجود دستکاهای اطلاعاتی حکومت برای مبارزه با نوظفته‌ها علیه آن وحشی تا حسن نیت‌های دشمن از این امر مستثنی می‌باشد. چنانچه در بیان میرا سلام، صلی الله علیه و سلم، در غزوه اجزای بکنس از اصحاب را با نام نعیم موهظ نمودند که در میان دشمنان بی‌رو و بلاشهای آنها را مورد تحسین قرار دهد و بدسترس بی‌امنی اسلام، صلی الله علیه و سلم، و مسلمانان بگذارد. در آن زمان کسبه‌ای بنام "عی" سیریمین منظور توظیف شده بودند. ولی احوالگیری ارفعا لیتها بیکه‌ده ضرر جامعه تمام می‌نمودند یعنی نسبت که این دستکاه‌ها می‌دارند در زندگی خصوصی مردم دخالت نماید و سرانجام را برآوردن می‌نماید.

در قسمت عیب جویی، خداوند جل جلاله، میفرماید:

لَا تَجَسَّوْا (۱۸)

"معموب یکدیگر را نجس نکنید."

بنابر اسلام، صلی الله علیه و سلم، در حدیثی که بعد از آنکه کجکوی در باره عیوب مردم را از خصوصیات‌های منافقان نامدا ذکر کرده اند که در بیان می‌گوید ایمان آوردیم، اما دل‌های ایشان ایمان نمانده است، و آنحضرت، صلی الله علیه و سلم، می‌فرماید: اقرا بیکد چینی اعمالی را انجام می‌دهند که عمل‌شان را داده فرمودند:

يَا مَعْشَرَ مَنْ آمَنَ بَلِ آيَاتِنَا كَرِهَتْ أَيْمَانُكُمْ يَقْنِصُ الْإِيمَانُ إِلَى قَلْبِهِ! لَاتُؤَدُّ وَالْمُسْلِمِينَ وَلَا تَسْمَعُوا عَوْرَاتِهِمْ، فَإِنَّهُ مَنْ يَتَّبِعْ عَوْرَةَ أَخِيهِ (سَلِيمٌ) يَتَّبِعْ اللَّهُ عَوْرَتَهُ يَفْضَحْهُ وَلَوْ فِي جَوْفِ رَحِيلِهِ (۱۹)

"ای گروه گناهکاران که در بیان اسلام آورده شد و ایمان در دل‌های شما راه پیدا نموده است، مسلماً شما را آزار دهند و در جستجوی عیب‌ها می‌باشند، خداوند عیوب او را بیگمری می‌کند و کسی که خداوند (جل جلاله) عیوب او را بیگمیری کند، رسوا می‌شود و لو در بین خانه‌های قرار داده‌ها شد." از این الیهیم کاتب عقیده‌سرا می‌بکنس از اصحاب کرام، رضی الله عنه، رواست که گفت: به عقیده‌سرا می‌گفتم ما همسایه‌های داریم که سراب می‌نوسند و می‌خواهم نغزای منی را خیر کنم که ایسا ترا دستگیر نماید. گفت: چنین مکن، ایسا ترا بنده و تهدید می‌کن، گفتم: من ایسا ترا نهی نمودم اما آنها از عمل‌شان دست‌نکشیدند و من نفس

امنتی را خیر می‌دهم کذا ایسا ترا بگیرد: عقیده‌گفت: وای بی‌روحی مکن چه من از بی‌امیرا سلام، صلی الله علیه و سلم، مستندم که فرمودند:

مَنْ سَتَرَ عَوْرَةَ فَكَأَنَّمَا اسْتَحْيَا مَوْتَهُ وَدَةَ فِي قَبْرِهَا (۲۰)

"کسیکه عیبی را بپوشد گویا دختر زنده‌ده‌گسور سده‌ای را در قبرش زنده کرده است."

از حدیث مبارک و اصطلاح خوبی دانسته می‌شود، که مردم دارای حریمی اند که نباید نجس برآیند و جستجوی خالیگانه‌ها و توان‌ها آن‌ها را حرامت می‌نماید، عیبی اگر مرکب گناه می‌شود که شخصی خودشان بوده و به دیگران نماند و زینکند، نا هنگام می‌کند آنرا بنه‌شان دانسته و آنرا بکنند، زیرا میان گناه‌ها که در صورت غلبه‌شان می‌دهد و گناه‌ها که در شکل می‌نماید و در خفا مرتکب می‌گردد فرق است و آنرا بکنند یا در قسم گناه تعلقی می‌گردد هم فرق می‌باشد می‌باشد، در اولی احکام و حدود است بر عیب‌ها تا طمانه تطبیق و در دومی وقتی احکام مورد تطبیق قرار می‌گیرد که خود را عیب‌ها را می‌کنند و یا گواهان او را در وقت ارتکاب عمل مشاهده نمایند.

گذاشتن القاب بد

از جمله چیزها که در بیان معنی اسلام ممنوع قرار داده، گذاشتن القاب بد به دیگران و ایسا ترا به القاب رسانیدن است، برای مسلمانان تا بدست‌گرفته برآید و این را به نفسی که خوش‌نادر و آران می‌نماید صدا کند چنان‌که عیب‌ها را در روح‌ها ظرومی می‌گردد و در واقع ایسا را بکنند و از این برآید و عیب‌ها یک مسلمان که این منافی اجزای و برآید و منافی ادب و انصاف است. هستند بعضی افرادی بنده را بکنند که در بیان القاب زینت می‌کند و در این طریق آنها را تحقیر می‌کنند و شخصیت‌ها را می‌کند و یا احیاناً بدین وسیله از ایمان اندک‌م می‌گیرند و یا اگر کسی در سابق کار بدی داشته و سپس نبوده‌گردد و آن عمل را ترک داده است یا زهم نفسی که با رگوشده وضع سابق او با بدی می‌کند و در حالی که بکنند بی‌امیرا سلام، صلی الله علیه و سلم، تا به ارتکاب‌ها می‌کنند است که گناه‌ها را مرتکب نشده‌اند. اسلام صرفاً از این عمل زینت نمی‌کند، و هر اسم و لقبی را که کوچک‌تری مفهوم نا منظومی دارد و یا عیب تحقیر مسلمان می‌گردد منع می‌نماید می‌فرماید:

وَلَا تَبْرُوا بِالْأَلْقَابِ يَسُّ الْإِسْمُ الْفُسُوقُ بَعْدَ الْإِيمَانِ وَمَنْ لَزِمْتَبْ قَوْلِيكُمْ هُمُ الظَّالِمُونَ (۲۱)

"ترک کنید لقب‌های بد را، جدید است نام

نوی بعد از ایمان و کما یکدیگر میگویند که ایما بعد
سمکار ."

سخن چینی

سخن چینی دهگویی گفته می شود که در میان سخنان
معناست کند و خیرکی نماید و در عمارت نام عامی
با لغت استرا اطلاق سخن چینی میگردند . (۲۲) و فرقی آن
با غیب و عیبجویی است که غیب در غیاب کسی یاد
کردن بدبختی اوست و مروط یا سکه سخن دارای آن بدی
ها باشد . و عیبجویی بفتح و کما و معنی و بدی دیگران
است تا او را آنگاه رسارد . سخن چینی در جرم دیگران
حقیر بظن می آید و در نتیجه مقهور میگردد و در سوا سخن تمام
توسط سخن چینی خود طمع و فخر را برهم زد و قضای سیر
صمیمت و محبت را به خود و دشمنی تبدیل می نماید
و علاوه بر آن مرتکب گناه گردیده و در نتیجه مورد عتاب
عقب خدا قرار میگیرد . خداوند جل جلاله ، در مورد سخنان
چینی میفرماید :

وَلَا تَطْعَمُ كُلَّ حَلَاظٍ فَمِنْ هَذَا قَشْرٌ بِمَجْمُوعٍ (۲۳)

" اطاعت از کسی که با تو می خورد خورد و سگ است
میرو (نیراز) کسی که بسیار عیبجو و سخن چینی است ."
از پیامبر اسلام ، صلی الله علیه و سلم ، در روایت
احادیث زیادی آمده که بده آوردن حد حدیث در سخن
اکتفاء میسود :

عَنْ أَبِي عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ
وَسَلَّمَ : مَنْ بَقِيَ رِيْنٌ فَقَالَ : إِنَّهُمَا يُعَدُّانِ وَمَا يُعَدُّانِ فِي
كَيْفٍ : أَيْ إِنَّهُ كَيْفٌ : أَمَا أَحَدُهُمَا فَكَانَ يُعْنِي بِالْتَّعِيْمَةِ وَأَمَّا
الْآخَرُ فَكَانَ لَا يَسْتُرُ مِنْ بَرِّهِ (۲۴)

" از عبداللہ سرعانی ، رضی اللہ عنہما ، روایت
بده است که : آنحضرت ، صلی اللہ علیہ وسلم ، از کتا ردو
نبردند و فرمودند : که آن دو (مردم) عذاب میسودند
(ظاهرا) در حیرت بزرگی عذاب میسودند آن بزرگ
است اما یکی از آنها سخن چینی میگوید بگری از رسول
(بیست) بر هر کسی نمود ."

عَنْ حَدِيْفَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ
عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : لَا يَدْخُلُ الْجَنَّةَ نَمَاهٌ (۲۵)

" از حدیقه ، رضی اللہ عنہ ، روایت بده است که
آنحضرت ، صلی اللہ علیہ وسلم ، فرمودند : سخن چینی
نهیبست داخل نمیکردند ."

عهد و پیمان شکنی

عهد یعنی پیمان و معاهده و شرط و قرارداد .
عهد و پیمان و خوشی نازد کنیم

از سبب گناهان است که پیمان شکنی
پیمان شکنی همان شکسته آنگاه عهد است در انکارند .
خوشی پیمان آردگان شکنی (۲۶)

پیمان شکنی سخن گفتن است
(فردوسی)

وفا بدعهد و پیمان آرا مای سرین شرایط زندگی
اجتماعی است و بدون آن هیچگونه همکاری احسان
خوب نمی گذرد و انسان با اردست دادن آن زندگی
اجتماعی و اسباب صحت آرا اردست میدهد روی همین
منظور در منابع اسلامی اعم از قرآن و حدیث روی این
موضوع (وفا بدعهد و پیمان) یاد کند در اعمال آمده و کسانی که
بدعهد و پیمان خود را بپایند بدارند در انکارند گردیده
اند :

قرآن کریم میفرماید :

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَوْفُوا بِالْعُقُودِ (۲۷)

" ای مؤمنان ! بد (پیمان) عهد و پیمان و پیمان
کنید ."

وَأَوْفُوا بِالْعَهْدِ إِنَّ الْعَهْدَ كَانَ مَسْئُولًا - (۲۸)

" و بدعهد خود وفا کنید و پیمان (هر کس) در
مورد عهد (خوش) سوال میسود ."

در مورد پیمان شکنی و سخن چینی میفرماید :
فَمَنْ كَفَرَ فَإِنَّهَا يُكَلِّفُ عَلَى نَفْسِهِ وَمَنْ أَوْفَى بِمَا عَاهَدَ عَلَيْهِ اللَّهُ فَمِنْ يَتِيْبِهِ
أَجْرًا عَظِيمًا (۲۹)

" هر کس پیمان شکنی کند در پیمان خود پیمان
شکسته است و آن کسی که نسبت به عهد و پیمان خدا بده و وفا
کند بزرگدی (خداوند) بدها و پیمان بزرگی میدهد ."

خداوند در مورد گروهی از منافقان که قبلا با خدا عهد و پیمان
بسته بودند و با پیامبر اسلام ، تعهد بسته بودند که بده
بدهای بکنند و را سلام و پیامبر استین اسلام دفاع
کنند و فی عهد خود را بفر کردند ، چنین میفرماید :

وَقَدْ كَانُوا عَاهَدُوا لِلَّهِ مِنْ قَبْلِ الْيَوْمِ الْأَوَّلِ وَكَانَ عَهْدُ اللَّهِ مَسْئُولًا (۳۰)
" شما آن منافقان را پس با خدا عهد بسته
بودند که بدهای بکنند (اما) پیمان نمیدانند
کند) عهد خدا بر سده میسود ."

پیامبر اسلام ، صلی اللہ علیہ وسلم ، عهد شکنی و
وعدہ خلافی را خصلت و علامه منافق میفرماید :

رَعْنُ عَجْدِ اللَّهِ ابْنِ عَمْرٍو بْنِ الْعَاصِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ

أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، قَالَ: «أَبْعَ مَنْ كُنَّ فِيهِ، كَانَ مُتَافِقًا خَالِصًا، وَمَنْ كَانَتْ فِيهِ خِصْلَةٌ مِثْلُهُ، كَانَ فِيهِ خِصْلَةٌ مِنَ النَّسَاقِ حَتَّى يَدْعَهَا؛ إِذَا أُوذِيَ مِنْ حَانَ، وَإِذَا حَدَّثَ كَذَبًا، وَإِذَا عَاهَدَ عَدُوًّا وَإِذَا حَاصِمٌ» (ج۳۱)

" از عبدالله پسر عاص ، رضی اللہ عنہ ، روایت شده که : آنحضرت ، صلی اللہ علیہ وسلم ، فرمودند : چهار خصلت است که هرگاه هر کس موجود باشد ، متافقی خالصی است . و کسیکه در او و خصلتی از بی خصلت ها باشد در او و خصلتی از نفاق است تا آنرا ترک دهد ، چون امین سرمرده شود خیانت کند و چون صحبت کند دروغ گوید و چون بیمان بنده دپیمان سکمی کند و چون جنگ کند دشنام دهد "

برای بیمان سکنان در روز قیامت سرفنی است که بدان سیاسی مشهور و خیانتان آشکار میگردند ، درین مورد از بیامیرا سلام ، صلی اللہ علیہ وسلم . چنین روایت گردیده است .

وَعَنْ ابْنِ مَسْعُودٍ، وَابْنِ عُمَرَ، وَالنَّسِيِّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ قَالُوا: قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: يَكْفُلُ عَادِرِ لِيَوْمِ الْقِيَامَةِ يُقَالُ: هَذَا عَادِرٌ فَلَانٍ (۳۲)

" از عبدالله پسر مسعود و عبدالله پسر عمر فاروق و انس ، رضی اللہ عنہم ، روایت شده که : آنحضرت ، صلی اللہ علیہ وسلم ، فرمودند : برای هر بیمان سکن در روز قیامت سرفنی است و گفته میشود این سنا نه بیمان سکمی فلانی است ."

تہمت زدن

تہمت : نسبت گنا و عیب بکسی که دارا نیاست . بهمان ، افسراء ، دروغ بستن . (۳۳)
تہمت زدن بیگناهان زرتسرتین کارهاست که اسلام آرا بدست نکوئی کرده است . دین مقدس اسلام تا بد تہمت را ازین جهت حرام قرار داده است تا آبرو و حیثیت انسانها محفوظ بماند و از مفساد اجتماعی و اخلاقی درجا منع جلوگیری شود . زیرا اگر افراد قاصد آرا دگذا شده نبودند آمدن هر دشنام و هر نسبت ناروایی رایه هر کس که بخواهند بپرند حیثیت و نوا میس مردم در معرض خطر قرار میگردد ، و محیطی از سوء ظن و بدبینی درجا معه حکمفرما میشود از بیروبا بدتہمت زن را هشتمانا زیانہ برنشدنا حیثیت و آبروی مردم با زیجا بین و آن قرار

نگیرد و مردم در فضای بیاراضیمیت و محبت با هم زندگی کنند . خداوند جل جلالہ ، در مورد تہمت زدن چنین مفرما یسد :

إِنَّ الَّذِينَ يَزْمُونَ الْمُحْصَنَاتِ الْفُجْرَاتِ لُعُنُوا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَلَهُنَّ عَذَابٌ عَظِيمٌ ۖ يَوْمَ تَنْهَضُهُمْ عَلَيْهِمُ السُّنَنُ وَأَبْدَانُهُمْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿۳۴﴾

" بیگمان آنا نیکو زنان پاکدامن (از آلودگی) بیخبرموسوس را (بدفحشاء) متهم میسازند ، در دنیا و آخرت (بد) لعنت (خداگرفزار) شده اند و برای اینان عذابی بزرگ است . در روز نیکو با نهایی سان ، دستهای سان و پیا های سان برای سان با عملی کسه مرکب شده اند سنا دت میدهد ."

و نیز مفرما یسد :

وَالَّذِينَ يُؤْذُونَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ بَغْيًا وَتَبْخُؤًا فَكُلُوا مِنْ ثَمَرِهِمْ وَأَنْتُمْ مُؤْمِنُونَ ﴿۳۵﴾

" و آنانیکه مردان مؤمن و زنان مؤمن را بی سبب می رنجا شند ، بیگمان بهمان و گما دبررگی را متحمل شده اند ."

پیا میرا سلام ، صلی اللہ علیہ وسلم ، در زمینہ چنین مفرما یسد :

مَنْ ذَكَرَ امْرَأَتِي لَيْسَ فِيهِ لُغْبَةُ يَه، حَبَسَهُ اللَّهُ فِي نَارِ جَهَنَّمَ حَتَّى يَأْتِيَ بِنَفَاذٍ مَاقَالَ فِيهِ (۳۶)

" کسیکه در مورد سخنی سخنی بگوید که در سان او نیست تا بدینوسیله آن سخن را بدعیبی متهم بسازد خداوند متعال او را در آتش جهنم تا وقتی حیثیت میکند که گفته اس را نایت کند ."

نَظَرَ ابْنُ عُمَرَ يَوْمًا إِلَى الْبَيْتِ أَوْ إِلَى الْحُكَّابَةِ فَقَالَ مَا أَتَعْلَمُكَ وَأَعْظَمَ حُرْمَتِكَ، وَالْمُؤْمِنِ، أَعْظَمَ حُرْمَةً عِنْدَ اللَّهِ مِنْكَ (۳۷)

" روزی عبدالله پسر عمر فاروق ، رضی اللہ عنہما ، سوی کعبه نظر کرد و گفت : چقدر با عظمت هستی و چقدر حرمت تو بزرگ است اما حرمت مسلمان بزرگ تر از حرمت توست ."

این نکته قابل تذکراست که تہمت زدن زن عقیقه و نسبت دادن وی بدینا یا سنا تہمت ها فرق میداند سنا با بدزیرا در زمینہ تہمت زدن عقیف بدزنا ، سربست اسلام مجازاتی را در دنیا برای تہمت زنده وضع نموده است که همانا زدن هسانا دره است اما سنا تہمت ها مجازات اخروی دارد ، و تہمت قسمیکه قبلاهم تذکر رفت نسبت دادن عیبی بکسی است که آن عیب در او وجود

ظلم

ظلم: ستم کردن، ستمگری، بیدادی، وضع سئو در غیر موضع خود، انحرافت ندادن کردن از مقصود و کم دادن حق دیگران. (۴۲) مراد در اینجا ستم کردن ب دیگران و تلف کردن حقوق شان میباشد. ظلم از گناهان کبیره بوده و هر قوم و ملتی که به ظلم دست بیاید خداوند آنها را به کفر اعمال شان میرساند، تاریخ بارها این حقیقت را با ثبات رسانده است که حکومت با کفر ادا می نماید اما با ظلم قایل دوام نیسوده. مسلمان ستم نمیکند و ستم هم یکی اجازه میدهد که بوی ستم نماید ظلم به تمام انواع خود حرام است.

هر کجا عدل روی نموده است

شعبان در جهان بیغزوده است

هر کجا ظلم رخ افکنده است

مملکت را ز بسخ برکنده است

(سایب غزوی)

ظلم، تاریک و دل سه کسب

عدل رخنه ترز مده کسب

(اوحدی)

انواع ظلم:

ظلم به سه نوع است:

۱- ظلم بنده بروردگار که همانا کفر و انکار

از او و تعالی است. خداوند متعال میفرماید:

وَالْكَافِرُونَ هُمُ الظَّالِمُونَ (۴۳)

"و کافران هم آنهاست ستمکاران."

همما گرفتن بخداوند و کسی را از مخلوقات خود در

عبادت با او شریک ساختن سیر ظلم صریح و برزکی است

که خداوند آنرا چنین بازگو کرده است:

إِنَّ الشِّرْكَ لَظُلْمٌ عَظِيمٌ (۴۴)

"و اقبا شرک، ستم بزرگی است."

۲- ستمی که شخصی بیکی از مخلوقات خداوند را

میدارد، خواه این ستم به انسانی صورت بگیرد یا بس

معنی که به آبروی او یا مال او یا جان او یا حیوانی

را مورد ستم خوبی قرار دهد. خداوند در مورد این دسته

از ظالمان میفرماید:

وَاللَّظَالِمِينَ مِنَ حَيْمِهِمْ وَلَا تَشْفَعِي بَطْءًا (۴۵)

"و برای ستمکاران غمخواری نیست و نه هم شفاعت

کری که سخن او پذیرفته شود."

وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ نَصِيرٍ (۴۶)

"و برای ستمکاران هیچ مددکاری نیست."

نهادن ستمها و گریستن عیبی و جرمی یکی داده شد و آن سخن در واقع همان عیب را ذات و مرتکب همان گناه شده بود پس عیب است و در مورد ثبوت جرم بعد از اسباب طبعاً نیوانس سرعی در موردوی تطبیق میگردد. مثلاً اگر کسی منتهم به دردی شود بعد از جرم دردی وی ثابت گردید و مال سر و قد را ایضا ب بود دست وی قطع می گردد.

لعنت گفتن

لعنت گفتن، لعنت کردن، بدگفتن، با سزا گفتن و نفرس کردن. (۳۸)

لعنت کردن انسان معین و دستانم دادن سخن بدون موجب حرام است. درسی مورد ازین صرا سلام، صلی الله علیه و سلم، احادیث فراوانی رواست شده که در بعضی از آنها اکسفا میگردد:

عَنْ أَبِي السُّدُرِ دَاءِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: لَا يَكُونُ النَّسَاءُ شُفَعَاءَ، وَلَا شُهَدَاءَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ (۳۹)

از ابوسردا، رضی الله عنه، روایت شده است که "آنحضرت، صلی الله علیه و سلم، فرمودند: کسانی که (مردم را) بسیار لعنت میکنند در روز قیامت شفاعت نمیکردند و سزا ندهند."

وَعَنْ سُمْرَةَ بِنِ جُنْدَبٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: لَا تَلَاَعِنُوا بِلَعْنَةِ اللَّهِ، وَلَا بِلَعْنَتِهِ، وَلَا بِالنَّارِ (۴۰)

"از سمره بصرجندب، رضی الله عنه، روایت شده است که: آنحضرت، صلی الله علیه و سلم، فرمودند: هیچیک از شما به لعنت خدا و غضب و دورخ سردی کسی نفرس نکنند."

وَعَنْ ابْنِ مَسْعُودٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: لَيْسَ الْمُؤْمِنُ بِالطَّعَانِ، وَلَا اللَّعَانِ، وَلَا الْفَاحِشِ وَالْبِدِي (۴۱)

"از عبداللهم مسعود، رضی الله عنهما، روایت شده که آنحضرت، صلی الله علیه و سلم، فرمودند: مسلمانان بسیار طعن زنده، لعنت گر، بدکردار و بوسد گفتار نیست."

بیا میرا سلام، طلی اللہ علیہ وسلم، در زمیند میفرمایند:

وَعَنْ جَابِرِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: «اتَّقُوا الظُّلْمَ، فَإِنَّ الظُّلْمَ ظُلُمَاتٌ يَبُوعُ الْقِيَامَةَ، وَأَتَّقُوا الشُّحَّ فَإِنَّ الشُّحَّ أَهْلَكَ مَنْ كَانَ قَبْلَكُمْ، حَمَلَهُمْ عَلَى أَنْ سَمَكُوا دِمَاءَهُمْ وَاسْتَحَلُّوا مَحَارِبَهُمْ» (۴۷)

از جابر، رضی اللہ عنہ، روایت شده است که: بیا میرا سلام، طلی اللہ علیہ وسلم، فرمودند: از ظلم اجتناب کنید زیرا ظلم تاریکی های روز قیامت است. و از حرص و بخل حذر کنید زیرا حرص مردمی را که پس از شما بودند هلاک ساخت، اسباب او ادراست و بخل خونی های ما را بریزد و محارم ما را حلال شمارد.

عَنْ أَبِي ذَرٍّ جُنْدُبِ بْنِ جُنَادَةَ، رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِيمَا يَرِي عَنِ اللَّهِ تَبَارَكَ وَتَعَالَى أَنَّهُ قَالَ: «يَا عِبَادِي إِنِّي حَرَمْتُ الظُّلْمَ عَلَى نَفْسِي وَجَعَلْتُهُ بَيْنَكُمْ مُحَرَّمًا فَلَا تَعْلَمُوا، يَا عِبَادِي كُلُّكُمْ ضَالٌّ إِلَّا مَنْ هَدَيْتُهُ؛ فَاسْتَهْدُوا مِنِّي أَهْدِكُمْ، يَا عِبَادِي كُلُّكُمْ جَائِعٌ إِلَّا مَنْ أَطْعَمْتُهُ؛ فَاسْتَطْعِمُونِي أُطْعِمْكُمْ، يَا عِبَادِي كُلُّكُمْ عَارٍ إِلَّا مَنْ كَسَرْتُهُ؛ فَاسْتَكْسِبُونِي أُكْسِبْكُمْ، يَا عِبَادِي إِنِّي حَرَمْتُ الْخَطِيئَاتِ بِالنَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَأَنَا أَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا، فَاسْتَغْفِرُوا مِنِّي أُغْفِرْ لَكُمْ، يَا عِبَادِي إِنِّي لَنْ تَبْلُغُوا صِرِّي قَطْرًا، وَلَنْ تَبْلُغُوا نَفْسِي فَتَسْتَفْعُرُونِي، يَا عِبَادِي لَوْ أَنَّ أَوْلَكُمْ وَأَخْرَجَكُمْ، وَأَنْتُمْ وَجِئْتُمْ، كَأَنْتُمْ عَلَى الْقَلْبِ رَجُلٍ وَاحِدٍ مِنْكُمْ مَا زَادَ ذَلِكَ فِي مُلْكِي شَيْئًا، يَا عِبَادِي لَوْ أَنَّ أَوْلَكُمْ وَأَخْرَجَكُمْ وَأَنْتُمْ فِي مُلْكِي وَجِئْتُمْ كَأَنْتُمْ عَلَى أُنْفُسِكُمْ رَجُلٌ وَاحِدٌ مِنْكُمْ مَا نَقَصَ ذَلِكَ مِنْ مُلْكِي شَيْئًا، يَا عِبَادِي لَوْ أَنَّ أَوْلَكُمْ وَأَخْرَجَكُمْ وَأَنْتُمْ فِي مُلْكِي قَامُوا فِي صَعِيدٍ وَاحِدٍ، فَسَأَلُونِي فَأَعْطَيْتُ كُلَّ إِنْسَانٍ مَسْأَلَتَهُ، مَا نَقَصَ ذَلِكَ مِمَّا عِنْدِي إِلَّا كَمَا يَنْقُصُ الْخَيْطُ إِذَا دَخَلَ الْبَحْرَ، يَا عِبَادِي إِنَّمَا هِيَ أَعْمَالُكُمْ أَحْصِيهَا لَكُمْ، ثُمَّ أُؤْتِكُمْ بِهَا، فَمَنْ وَجَدَ خَيْرًا فَلْيَحْمِدِ اللَّهَ، وَمَنْ وَجَدَ غَيْرَ ذَلِكَ فَلَا يَلُومَنَّ إِلَّا نَفْسَهُ» (۴۸)

از ابو ذر جندب سرجاد، رضی اللہ عنہ، روایت شده است که آنحضرت، طلی اللہ علیہ وسلم، از روایت کرده اند که خداوند، جل جلاله، فرمود: ای بندگانی من ظلم و ستم را بخوبی حرام گردانیدم پس بیکدیگر ظلم و ستم نکنید. ای بندگانی من همدیگر را کمرها بجز آنرا که هدایت کرده ام پس از من هدایت بخواید تا شما را هدایت و راهنمایی کنم، ای بندگانی من همه شما گرسنه گانید مگر کسی را که من روزی دهم از من روزی بخواید تا شما را روزی دهم. ای بندگانی من همه شما برهنگانید مگر کسی را که من بیوسانم از من بخواید تا شما را بیوسانم. ای بندگانی من همه شما خطا می کنید و من همه گناهان را می آمرزم، از من آمرزش بطلبید تا شما را با من آمرزم. ای بندگانی من تا قدرت رساندن را ندانید تا شما را بر سر برساند و نه هم تا قدرت دفع رساندن را ندانید تا شما را دفع رساند. ای بندگانی من اگر اول، آخر، اس و حی شما برهنگارترین قلب یک مرد شما باشد، اس کارملک من چیزی را نمی افزاید. و اگر اول، آخر، اس و حی شما بر عاصی ترین قلب یک مرد شما باشد اس کارملک من چیزی را کم نمیکرداند. ای بندگانی من، اگر اول، آخر، اس و حی شما بیک جا باشند و او را من درخواست کند و بپوشد خواستد ای را بدهم از آنچه در نزد من است بجز اندازه ای که بیک سوزن اگر در حفره فرو نود کم نماید، کم نمیکند. ای بندگانی من همانا این اعمال شما است که آنرا بر من معارم و سر در برابر آن بادای من را بدهم، پس کسی که چیزی یافت یا بدو و سالی خدا را بگوید و اگر کسی غیر از سرایافت پس جز خویش کی دیگری را ملامت نکند.

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: «مَنْ كَانَتْ عِنْدَهُ مَظْلَمَةٌ لِأَخِيهِ، مِنْ عَرَضِهِ أَوْ مِنْ شَيْءٍ، فَلْيَحْلُلْهُ مِنْهُ الْيَوْمَ قَبْلَ أَنْ لَا يَكُونَ دِينَارٌ وَلَا دِرْهَمٌ؛ إِنْ كَانَ لَهُ عَمَلٌ صَالِحٌ أُخِذَ مِنْهُ بِقَدْرِ مَظْلَمَتِهِ، وَإِنْ لَمْ يَكُنْ لَهُ حَسَنَاتٌ أُخِذَ مِنْ سَيِّئَاتِهِ صَاحِبٌ فَحُومِلَ عَلَيْهِ» (۴۹)

از ابو هریره، رضی اللہ عنہ، روایت شده است که آنحضرت، طلی اللہ علیہ وسلم، فرمودند: کسی که حق از برادرش بر او است از آنروسی، ساحزی دیگر، یا بد که در همین دنیا (نوسط و سایل دست دستان) پس از روزی که در آن دنیا رود درمی موجود است حق او را تلافی کند (ورنه) در آن وقت از اعمال صالحه، ظالم بگذرد ظلمش گرفته شود و به مظلوم اعطا میگردد. و اگر حسنات ندانست از گناهان مظلوم گرفته شده و به گناهان ظالم فرودمینود.

وَعَنْ أَبِي مَرْثَدَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ "إِنَّ اللَّهَ لِيُمْلِي لِلظَّالِمِ فَإِذَا أَخَذَهُ لَمْ يَفْلِتْهُ شَيْءًا قَرَأَ؛

وَكَذَلِكَ أَخَذَ رَبِّيكَ إِذَا أَخَذَ الْغُرْبَى وَهِيَ ظَالِمَةٌ إِنَّ أَخَذَهُ الْيَتِيمَ شَيْئًا (۵۰)
 از ابوموسی، رضی اللہ عنہ، روایت شده است که آنحضرت، صلی اللہ علیہ وسلم، فرمودند: خداوند برای ظالم مهلت میدهد و چون او را بگیرد رهایی نمیکند، پس این آیه مبارک را تلاوت فرمودند: "و چنین است گرفتار کردن بیروندگان تو، چون (مردم) شهرها را گرفتار کند و انسان ستمکار باشد. حقا که گرفتار کردن او دردناک (و) ننداشد."
 و در مورد سزای حیوانات و عدم ظلم به آنها پیامبر، صلی اللہ علیہ وسلم، چنین امر را نموده اند:

عَنْ سَدَّادِ بْنِ أَبِي عَسْوَةَ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ إِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَتَعَالَى كَتَبَ الْإِحْسَانَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ فَإِذَا قَتَلْتُمْ فَأَحْسِنُوا الْقِتْلَةَ وَإِذَا ذَبَحْتُمْ فَأَحْسِنُوا الذَّبْحَ وَلْيُعَذِّبْ أَحَدَكُمْ شِرْفَتَهُ وَلْيُرِجْ ذَبْحَتَهُ (۵۱)

"از سداد بن اسراوی روایت شده که آنحضرت، صلی اللہ علیہ وسلم، فرمودند:
 خداوند، جل جلاله، احسان را در هر چیز فری کردار شده است از بیرونی تا (انسانی را در سبب حیوان) فصاحی نمیکند در تصایحی خوی احسان کند و وحشی حیوانی را ذبح نمیکند در ذبح کردن نیکی کند با معنی کدکار و جاقوی خود را خوب سزما بسد و بگذارد کد حیوان (سعدا زذبح) راحت خود را بگیرد (جسم سرد شود)
 ۳- سوخ سوخ یعنی است که انسان به خوبی میکند و این به سبب آلوده ساختن و ناپاک ساختن خوی است به اسرگناها سکه احام میدهد و جریمه های که مرتکب میشود و با فرمانی های سکه از مرخدا و رسول او عمل می آورد. خداوند معال میفرماید:
 وَارْضَوْا بِهِمْ كَمَا رَضِيَ اللَّهُ بِهِمْ (۵۲)

"تا ظلم نکردند بلکه خود بر خوشتن ظلم نمودند" از سر و کسکه مرتکب گناه و معاصی میشود در واقع بخوشتن ستم نمیکند زیرا خود، خوشتن را نه بیلدی مواجه ساخته است.
 عالما ظلم در جبرهای آبی زیاد در صورت میگیرد و این انتخابی در نظر ظالمان محسوب نمیکردند:
 ۱- امر قوی میگذارد رعیت حق را میگیرد و در حق رعیت انصاف نمیکند و ظلم و ستم را از آنها دفع نمایی نماید.

- ۲- زعیمی که مردم او را متابعت میکنند و او ستم، ضعیف، و قوی بر ابری و عدالت نمیکند و مطابق خواهاست و هوا و جوی خود قسط میدهد.
- ۳- مرد سکه اهل و خانواده ای را متابعت خدا امر نمیکند و موردی را بر آنها تسلیم نمیدهد.
- ۴- مرد سکه اجری میگرداند او را و کار خود را بر او و کامل اخذ میدارد و اجرت آنرا بر او نمیدهد.
- ۵- مرد سکه در مهرزی ظلم مستعما سدر میفرماید و این بر دازد.

ظلم حکومت بر رعیت

رما مدار با سعادالت بعا بدوا ز همدیگر سرچند بدامور سلطنتان دانند تا بدو مؤلف خود را در برابر رعیت ادا کند. و اگر رما مدار عادل باشد و به تقوی و عدالت امر کند تا به فرموده سبب امیر اسلام، صلی اللہ علیہ وسلم، خداوند او را در قسامت درنا به رحمت خود جای میدهد و از کرمای سوزان محسرتناش میخند (۵۳) و اگر ظالم، ستمگر و خودکامها بد خداوند، جل جلاله، او را از رعیتهای بیست محروم مسازد. (۵۴)

سبب امیر اسلام، صلی اللہ علیہ وسلم، در مورد زمان مدار است که به رعیت خود ستم نمیکند و سبب خوبت مینماید و حقوق تا نرا با معال میسازد و انرا داتسی نموده اند:

عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا قَالَتْ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: "اللَّهُمَّ مَنْ وَلِيَ مِنْ أُمَّتِي شَيْئًا فَنَشَقَّ عَلَيْهِمْ فَأَشْفَقْ عَلَيْهِ، وَمَنْ وَلِيَ مِنْ أُمَّتِي شَيْئًا فَزَقَّ بِهِمْ فَأَزَقَّ بِهِ" (۵۵)

"از بی بی عایشه صدیق، رضی اللہ عنہا، روایت شده است که گفت از آنحضرت، صلی اللہ علیہ وسلم، شنیدم که میفرمودند: ای بار خدایا کس که در امام امور امت من را به عهده میگرداند تا خوبت و سخت گیری میکند توهم بروی سخت گیری. و کس که در امام امور امت من را به عهده میگرداند تا ارفاق و نرمی میکند توهم بروی ارفاق و نرمی کن."

عَنْ مَعْقِلِ بْنِ إِسَارٍ قَالَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: "مَا مِنْ عَدُوٍّ يَسْتَرْعِيهِ اللَّهُ رَعِيَّتَهُ يُعَوِّثُ يَوْمَ يَمُوتُ وَهُوَ عَاشٍ لِرَعِيَّتِهِ إِلَّا حَرَّمَ اللَّهُ عَلَيْهِ الْجَنَّةَ" (۵۶)

"از معقل بن اسرار، رضی اللہ عنہ، روایت شده که گفت از آنحضرت، صلی اللہ علیہ وسلم، شنیدم که میفرمودند: کسی را که خداوند سربری رعیت مقرر کند

وَيَلِّقُ لِلْأُمَمِ أَوْلِيَ الْأَمْرِ فِي الْأُمَمِ لِيَتَمَيَّزَ الْقَوْمُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَنْ تَسْأَلَ عَنْهُمْ مَعْلَقَةً بِالزَّنْبَانِ يَتَجَلَّجَلُونَ بَيْنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ وَإِنَّمَا كَسَبُوهَا بِيَدِهِمْ (۵۹)

"از ابوهریره ، رضی الله عنه ، روایت شده که آنحضرت ، صلی الله علیه وسلم ، فرمودند : وای ستمگران ! وای بی پروایان ! وای بی خردانان ! (اموال ملت) ، بدون شک در روز قیامت گروهی از مردم آرزو میکنند که کاتبان از موهای شان به ساروه برآید و بخندند ، در سبب زمین و آسمان احسانان خدا هراس از مسبود و ستمی عهده دار ما موریت نمی کنند ."

مأموریت های ممنوع ازین قرار است :

ما موریت که در آن صوری بدستمانان می باشد با بد نظور مثال برای ملعی خاص نیست در لنگری که با ما ملعیان محکومند تا حتمت با عکرو با بد نظوری ارا نحاء انقای و ظفنه ما بد ، و همچنین برای ملعیان جوانان در کده در مو سده با ناری که کار کند کد سلاج بولند می کنند و سبب آن صلاح علمیه مسلطاً سببانی می میکنند ، و سرسرای بخش روایت است که ما موریتی را بد عیبیده کرد که در آن با ظلمی و با حرامی معا و بت صورت کد بد همی نم ما موریت دریا تک ای که با ساس روی ما در خدو با هر عملی روی دیگر و نیز حرام است که خور در فربکه ای شراب بازی و دکان شراب فروش کار کند و با در نماند خادو با فا خند خادو ای انقای و ظفنه نماید .

با ساس اینکه همکاری و معا و بت بدگناه گناه است و نیز با سراسر سلام ، در حدیسی که در محبت بود و شراب سویی تحریرند ، بنویسده معا مله روی و با حدان آرا در رفتار خورنده را لعنت فرمودند و سراسر با زید شراب و ساسی آرا ما بد بوشنده ای موریت فریب و لعنت فرار دادند .

دروغ

رستی دروغ و اینکه دروغ گوئی جهناء نبرد ، بد روان سخن دروغ گوویه بها دکما سبکه در جا بد ... وای زندگی میکنند صنگدا ردیهمه معلوم است : دروغ گفتن یکی از نشانه های بفاقی است ، دروغ با ایمان با رکاری ندارد ، دروغ اعضا دو اطمینان را ، که مهمترین سرمایه یک جا معا ستمای می آید ، تا بود میکند و دروغ سرچشمه و ساس همه گناهان است .

و بمورد و روزیکه بمورد در حالی با شد که خبا نکت بر رعیتش نموده است خدا و بدجنت را برا و حرام می کند ."

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ ، رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ ، عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : مَا مِنْ أَمِيرٍ عَشْرَةَ أَيَّامٍ يُؤْتِي بِهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مَقُولًا لَا يَكْفِيكَهُ إِلَّا الْعَدْلُ أَوْ يُرْفِقَهُ الْجَوْرُ (۵۷)

"از ابوهریره ، رضی الله عنه ، روایت شده که آنحضرت ، صلی الله علیه وسلم ، فرمودند : هیچ امیری نیست که برده بفرا میرا شد ، مگر اینکه او را در روز قیامت دست بکنه می آوردند سبب با عدالتش او را از اده می کند و با ستم و ظلمش او را بپلاکت می اندازد ،" سعدی رحمه الله علیه ، در مورد زما مدار ظالم گفته است :
بها دیدن ستمند خدای نیکوکار
امیر خفته و مردم ز ظلم او بیدار

مأموریت های ممنوع

ملعیان مستواند از راه مأموریت و وظیفه روزی بدست آورد ، جه این مأموریت و ابسبه حکومت با شد با کدام مو سده دیگر ، بر طیکه فا در به برداشت مشکلات و مو لب های وظیفه ان و واجبات آن با ندو برای هیچ ملعیانی روا نیست که خود را بد ما موریتی کار بد کند که اهلبت آنرا بدارد و از عهده آن بیرون نده معسوانند ، با میرا سلام ، صلی الله علیه وسلم ، در مورد کسی که ما موریتی را می ظلمد و آرا انجام داده معسوانند چنن مفر ما بند :

عَنْ أَبِي ذَرٍّ قَالَ قُلْتُ يَا رَسُولَ اللَّهِ أَلَا تَسْتَعْمِلُنِي قَالَ فَضَّرَبَ بِيَدِهِ عَلَى مَنْكِبِي ثُمَّ قَالَ يَا أَبَا ذَرٍّ إِنَّكَ ضَعِيفٌ وَ إِنَّهَا أَمَانَةٌ وَ إِنَّهَا يَوْمَ الْقِيَامَةِ حِزْبِي وَ نَدَامَةٌ لَكَ إِذَا مِنْ أَخَذَهَا بِحَقِّهَا وَ أَدَى الَّذِي عَلَيْهِ فِيهَا (۵۸)

"از ابوذر عثاری ، رضی الله عنه ، روایت شده که گفت : به آنحضرت ، صلی الله علیه وسلم ، گفتیم : ای رسول خدا آیا مرا بد و ظیفه می کنی ؟ آنحضرت با دست خود به ساسند زدید و گفتند : ای ابا ذر تو ضعیف هستی ای (ما موریت) اما نماند است ، و در روز قیامت با عب رسوائی و ندامت است ، جز برای کسی که با بفاقی حقش آنرا متحمل گردد و مو لبیت که ما موریت بدو سس میگذارد ادا نماید ."

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

دین مقدس اسلام به صداقت و راستگویی اهمیت فوق العاده داده و کذب و دروغ را کوهی نموده است از آن جمله میفرماید:

وَالْجَبْتِيَا قَوْلَ الزُّورِ (۶۰)

"وازشخ دروغ بیرهبرید،"

وَلَا تَقْفُ مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ (۶۱)

"و در بی خبری که به آن علم نداری مرو."

مَا يُخْفِضُ مِنْ قَوْلِ الرَّادِّيَةِ وَقِيَّتُ عَيْدٍ (۶۲)

"هش سخنی را انسان بلفظ نمکند مگر آنکه نرد آن نکه است آماده (برای انجام ما مورث) ". در ذیل احادیث حضرت پیامبر اسلام، صلی الله علیه و سلم، را در مورد دروغ نقل میکنیم:

عَنْ ابْنِ سَعْدٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «إِنَّ الصِّدْقَ يَهْدِي إِلَى الْبِرِّ، وَإِنَّ الْبِرَّ يَهْدِي إِلَى الْجَنَّةِ، وَإِنَّ الرَّجُلَ لَيَصُدِّقُ حَتَّى يَكْتَبَ عِنْدَ اللَّهِ صِدْقًا، وَإِنَّ الْكُذِبَ يَهْدِي إِلَى الْفُجُورِ وَإِنَّ الْفُجُورَ يَهْدِي إِلَى النَّارِ، وَإِنَّ الرَّجُلَ لَيَكْذِبُ حَتَّى يَكْتَبَ عِنْدَ اللَّهِ كَذَابًا» (۶۳)

"اراس سعود، رضی الله عنده روایت است که: آنحضرت، صلی الله علیه و سلم، فرمودند: همانا راستی سویی طاعت رهنمایی میکند، و طاعت به سوی بهشت، بیگمان نخص راست میگوید تا آنکه در نزد خداوند بسیار راستگویی مسود. و همانا دروغ سویی گناه رهنمایی میکند و گناه سویی دوزخ، بیگمان نخص دروغ میگوید تا آنکه در نزد خدا بسیار دروغ گویند مسود."

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو بْنِ الْعَاصِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا، أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: «أَرْبَعٌ مَنْ كَفَّ فِيهِ كَانَ مُنَافِقًا خَالِصًا، وَمَنْ كَانَتْ فِيهِ حَخَلَةٌ مِنْهُنَّ، كَانَتْ فِيهِ حَخَلَةٌ مِنْ نَفَاقٍ حَتَّى يَدَّعِيَهَا إِذَا أُوْتِيَ حَانَ وَإِذَا حَدَّثَ كَذَبَ، وَإِذَا عَاهَدَ غَدَرَ، وَإِذَا خَاصَمَ فَجَرَ» (۶۴)

"از عبد الله بن عمرو و سیر عاص، رضی الله عنهما روایت است که: آنحضرت، صلی الله علیه و سلم، فرمودند: چهار خصلت است که هرگاه در کسی جمع شود آن شخص منافق خالص است و کسیکه در او خصلتی از آنها باشد در او خصلتی از نفاق است تا آنکه آنرا ترک نماید: چون امین سمرده شود خیانت کند، و چون صاحب نما بد دروغ گوید، و چون بیمان بنده دفریب باری و عهد شکنی کند، و چون دعوی کند دستانم دهد."

بیر صفت سبخ سعدی ر حده اللد علیه، بدیهای دروغ را جذوب نمیشد کرده است:

کسی را که تا راستی گم کار

کجا روز محشر بود رسکار

کسی را که گم در زبان دروغ

جراغ دلی را ساعد فروغ

دروغ آدمی را کند در مسار

دروغ آدمی را کند بی وفار

رکد اب گم در خرد مند عمار

کجا و راستی را در کسی در مسار

دروغ ای سرادر مکور سپار

کند کذب بود خوا روی اعتبار

ز تا راستی گم کار بر سر

گم روگم سود تا میک ای بر سر

دروغ بستن به خدا:

دروغ واقف است به هر کسی در اسلام تا جا نرست ولی

دروغ بیس بخداوند، جل جلاله، واقعاً عواقب بسیار

وخیم را در سردارد، دروغ بستن حکم ستم سبام مقدس

بروردگار و ستم به خویش را دارد. گناه نیکه بخداوند

دروغ می بندد در دنیا مت جبهه ها بسا ن سیه میگردد،

و این روسای هی نسانه، ذلت، خواری و رسوائی آنها

است.

خدا و بنددر مورد کسانیکه خدا و تعالی دروغ می

بندند میفرماید:

فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ أَقْرَبَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا بِالْحَقِّ وَالْحَقُّ يَخْرِعُهُ إِنَّ اللَّهَ لَا يُهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ (۶۵)

"بسی گمست ستمکار برار گمست که دروغی را بر سر

خدا و بندر بندند؟ تا (بدین سلسله) مردم رایه نادانی

گمراهان زحفا که خداوند مردم ستمکار را ره پای سبی

کند."

إِنَّ الَّذِينَ يَقْعُونَ عَلَى اللَّهِ الْكُذِبَ لَا يَقْرَءُونَ (۶۶)

"بیگمان گناه نیکه بر خدا دروغی را افرا می

کنند (هرگز) رسگار تمسوند."

وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ تَرَى الَّذِينَ كَذَبُوا عَلَى اللَّهِ وُجُوهُهُم مُسْوَدَّةٌ أَلَيْسَ فِي جَهَنَّمَ مَثْوًى لِّلْمُتَدَبِّرِينَ (۶۷)

"و در روز قیامت آنرا می را که بر خدا دروغ بستند،

میدینی کدروها بسا ن سیه است، آنها برای ستمکاران

در دوزخ جای نیست."

دروغهای مباح:

دروغ در بعضی حالات و روی بعضی مصالح و معادیر

جوار دارد. امام ای زکریا حیی بن نرف السووی در کتاب "الاذکار" و فقید معروف ابن وهب...
 "المظومه" خودگفته اند: بدانکه اگر جاهل دروغ حرام است ولی در بعضی حالات و روی بعضی شروط دروغ جوار دارد که فرموده آن است: سخن و سیله است برای بیان مفاد، و هر مفهومی که رسیدن آن بدون گفتن دروغ ممکن باشد دروغ گفتن در آن حرام است و اگر رسیدن آن بدون دروغ گفتن ممکن نباشد گفتن دروغ جایز و روا است. پس اگر مقصود و مباح باشد دروغ گفتن هم مباح است و اگر مباح و مستمیری که میخواهد او را بفصل رساند و یا مال را تصرف کند بپایان دنیا مالش را بپایان نبودن شخصی درباره وی سوالی سدواجب است که دروغ بگوید و آنرا محفی مدارد. هم نظر است هرگاه بزدا و مالی بدو بدست مانده باشد و یا بخواهد آن را بگیرد و اجابت است که دروغ گفته، آنرا بپایان بدارد، و کار محناظ نه درین موارد است که سوره گفته، یا این معنی که در عاربت این مقصد صحیحی را در نظر دارد باشد که نسبت آن دروغ گویند هر چند در ظاهر لفظ و نسبت آنچه مخاطب آنرا میفهمد دروغ گو است. و هرگاه سوره را غذا شده و عبارت دروغی را در کتب خود درین حال حرام نمیداند، و علمای برای روایوس دروغ گفتن در همچو حالتی به حدیث ام کلثوم استدلال جسداند که آن حضرت، صلی الله علیه و سلم، دیده که فرمودند: "دروغ گو کسی نیست که در میان مردم اصلاح بیاورد پس خبری را میرساند یا خبری را بگوید". و امام مسلم، رحمه الله، در روایت خویش آورده که ام کلثوم گفت: از پیا میر اسلام، پسندم در چیزی را آنچه مردم میگویند در خص داده بدو است که در چیزی است. سخن همسریه سوره...
 میباشد و فندان و همان در مضمونه خود جسد گفته است

و للصلح جائز الكذب اودفع ظالم

واهل لترضی اوقتان لیظفر و

ای خیار است دروغ گفتن مجاز است در سده...
 این معالجه است مردم، دفع ظالم، دروغ بخرید...
 رضی الله عنهما (تاریخ و احوال) و او را خویش را صلی...
 سارده و در حکت جیب طعمها پس بدینص، "واللدا علم...
 شهادت دروغ:

چون شهادت بغرض اسباب حقی صورت میکند و اگر از کسی بیخس منظور خواهد بود که ما هدیکردیم را...
 که در همچو موارد دیگران همکار می کند، و اگر بستاند از

بدرفتن شهادت، شهادت را کتمان نماید، و یا به دروغ شهادت دهد مستحق مجازات میگردد. خداوند جل جلاله، مفرماند:
 وَاجْتَبُوا قَوْلَ الزُّورِ (۶۸)
 "از سخن دروغ بپرهیزید."
 و نیز مفرماند:
 الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ قَوْلَ الزُّورِ (۶۹)

"آنانکه کواهی دروغ میدهند."

از پیا میرا سلام، صلی الله علیه و سلم، در روایتی چنین تذکر کرده است:
 عَنْ أَبِي بَكْرَةَ - رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ - قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «أَلَا أُتَيْتُمْ بِأَكْبَرِ الْكِبَائِرِ؟ قُلْنَا: بَلَى يَا رَسُولَ اللَّهِ، قَالَ: أَلَا شَرَّكَ بَأْسُهُ، وَرُحْمَتُهُ الْوَالِدِينَ وَكَانَ مُتَكِبًا فَجَلَسَ، فَقَالَ: أَلَا وَقَوْلَ الزُّورِ! فَمَا زَالَ يَكْرِهًا حَتَّى قُلْنَا: لَيْتَهُ سَكَتَ» (۷۰)

"از ابی بکره، رضی الله عنه، روایت شده است که آنحضرت، صلی الله علیه و سلم، فرمودند: آیا شما را از بزرگترین گناهان کبیره خبر ندم؟ گفتیم: چرا نه؟ ای رسول خدا، فرمودند: سربک گرفتن بد خدا و نسد سوال و نافرمانی پدر و مادر، در حالیکه (آنحضرت) تذکر داده بودند پسند و فرمودند: آگاه باشید و شهادت دروغ، و آنرا بی دربی بکارا میگردند که گفتم کاش (بیا سر خدا) سکوت فرمودند."

کتمان شهادت:

از امامت ها بیکه سرعید، ما هدگذاسته شده دای شهادت است، و آن در صورتی واجب میگردد که در جریان و انعدنرا گرفته باشد و او را در رسیدن خواسته شود که شهادت بدهد و یا شهادت خود حق را استات کند و او در زمینه غفلت نما بدین حال است که شخص مؤاخذه میگردد، فرآنکریم در مورد جسد مفرماند:

وَلَا تَكْتُمُوا الشَّهَادَةَ وَمَنْ يَكْتُمْهَا فَإِنَّهُ آتِنَا قَلْبَهُ (۷۱)

"و شهادت را کتمان نکنید و هر کس که آنرا کتمان کند بگمان دل او آتیده گناه است."
 و چون گاهی مسود کد یا کتمان شهادت ناید برای ما معاذ بزرگ مادی حاصل شود، از بیرو برای ما اخطار داده شده است که دستخوش چنین وسوسه ها نگردیم و شهادت را کتمان ننماییم چه کتمان شهادت با جعلکاری بر زندگی معنوی، روحی و اجتماعی ما ناسیر عمیق دارد،

زیرا این عمل قلب ما را، که منبع زندگی معنوی ما است آلوده می‌آورد.

سوگندهای دروغین:

بیمن که بمعنی سوگند است در لغت بمعنی دست راست، قوت و قسم است، اما از روی عرف و اصطلاح نسبتاً به قسم استعمال می‌گردد. اصل در سوگند اینست که بنام خداوند جل جلاله، باشد. اگر کسی بمعنی از صفات خدا که سوگند به آن معنا رف یا ندانند: رحمت، رحیم، عزت، جلال و غیره سوگند بخورد منعقد می‌شود. ولی اگر به معنی سوگند بخورد که آن سوگند خوردن معنا رف نه باشد مثل: رحمت، علم و عصب خداوند سوگند در آن منعقد می‌شود. (۷۲)

خداوند جل جلاله، در مورد سوگندها چنین می‌فرماید: وَلَا تَجْعَلُوا اللَّهَ عُرْضَةً لِأَيْمَانِكُمْ أَنْ تَبَرُّوا وَتَتَّقُوا وَتُصَلُّوا بَيْنَ النَّاسِ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿۷۳﴾ لَا يُؤْخَذُ كُفْرًا إِلَّا بِاللَّغْوِ فِي أَيْمَانِكُمْ وَلَكِنْ يُؤْخَذُ كُفْرًا بِمَا كَذَبْتُمْ قُلُوبُكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ حَلِيمٌ ﴿۷۴﴾

"(نام) خدا را در سوگندهای خوبین بهایندیشی برای اجتناب از نیکوکاری، یا پرهیزگاری یا اصلاح میان مردم مگردانید. و خداوند استوار (و) داناست. خداوند شما را به سوگندهای غیر قصدی سزا نمی‌گیرد بلکه شما را به اسباب نیت دلهای شما می‌گردد و خداوند آزرگار (و) صاحب حلم است."

و نیز می‌فرماید:

لَا يُؤْخَذُ كُفْرًا إِلَّا بِاللَّغْوِ فِي أَيْمَانِكُمْ وَلَكِنْ يُؤْخَذُ كُفْرًا بِمَا عَقَدْتُمْ الْأَيْمَانَ فَكَفَّارَتُهُ إِعْطَاءُ عَشْرَةِ مَسْكِينٍ مِنْ أَوْسَطِ مَا نَضَعُونَ آهْلِيكُمْ أَوْ كِيلِيَّةٍ أَوْ تَعْرِيرِ رَبِيَّةٍ. فَمَنْ لَمْ يَجِدْ فَصِيالَةٌ لِكُلِّ آيَةٍ ذَلِكَ كَفَّارَةُ أَيْمَانِكُمْ إِذَا حَلَفْتُمْ. وَاحْفَظُوا أَيْمَانَكُمْ. كَذَلِكَ يَبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿۷۴﴾

"خداوند شما را در برابر سوگندهای بی‌بهره (و بدون اراده) سزا می‌آورد. شما مواخذه نمی‌کنید، ما شما را در برابر سوگندهای جدی سزا می‌آورد. پس کفار آه طعام دادن ده نفر نیازمند است به سویه اوسط طعام می‌کشد به خانواده خود می‌خورانید، یا دادن بوساک ایشان یا آزاد ساختن برده‌ای است. اگر کسی (هیچ کدام از اینها را) نداشت سه روز روزه بگیرد، این کفار (سکستن) سوگندهای شماست در هنگامیکه سوگندیا ذکر کنید. و سوگندهای خود را حفظ کنید به این ترتیب خداوند آيات خود را بسمانان میکند. تا با سده سیگزار شوید."

در برخی از احادیث در مورد سوگندها چنین آمده است:

عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا قَالَتْ، أُنزِلَتْ هَذِهِ الْآيَةُ: (لَا يُؤْخَذُ كُفْرًا إِلَّا بِاللَّغْوِ فِي أَيْمَانِكُمْ) فِي قَوْلِ الرَّجُلِ: لَا وَاللَّهِ، وَبَلَى وَاللَّهِ (۷۵)

"ارسی بی عایشه رضی اللہ عنہا، روایت شده که گفت: این آیه (لایو اخذکم... (خداوند شما را در برابر سوگندهای بی‌بهره (و بدون اراده) سزا می‌آورد. سزا می‌گیرد. در سخن مرد که می‌گوید: نه به خدا و بلی به خدا - نازل شد."

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: «الْحَلْفُ مَنْقُحٌ لِللَّعْنَةِ، مَمْحُوقٌ لِلْكَسْبِ» (۷۶)

"از ابوهریره رضی اللہ عنہ، روایت است که گفت: از آنحضرت، صلی اللہ علیہ وسلم، شنیدم که می‌فرمودند: سوگند رواج دهنده، مانع و محو کننده کسب است."

باین معنی که سخن یا سوگند خویش طرف مقابل را مطمئن می‌آورد و مانع خود را بفروشی می‌رساند یا از طرف دیگر شرکت کسب و کار خویش را با سزا می‌کند محرومی گرداند.

وَعَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: الْكِبَائِرُ، الْأَشْرَاكُ بِاللَّهِ وَحَقُّوهُ الرُّالِدِينَ، وَقَتْلُ النَّفْسِ، وَالْيَمِينُ الْعُمُورِ، وَفِي رَوَايَةٍ: إِنَّ أَعْرَابِيًّا جَاءَ إِلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ مَا الْكِبَائِرُ؟ قَالَ: «الْأَشْرَاكُ بِاللَّهِ» قَالَ: ثُمَّ مَاذَا؟ قَالَ: «الْيَمِينُ الْعُمُورِ» قُلْتُ: وَمَا يَمِينُ الْعُمُورِ؟ قَالَ: «الَّذِي يَقْطَعُ مَالَ إِمْرِي مُسْلِمٍ يَعْنِي يَمِينِ هُوَ فِيهَا كَاذِبٌ» (۷۷)

"از عبدالله بن عمرو و پسر عاص رضی اللہ عنہما، روایت است که: آنحضرت، صلی اللہ علیہ وسلم، فرمودند: گناهان کبیره شرک آوردن به خدا و نافرمانی بدروما دروگشتن نفس (بغیر حق) و سوگند عموس (۷۸) است، و در روایتی از وی آمده که عرابی ای نزدیبا میرا سلام، صلی اللہ علیہ وسلم، آمده و گفت: "ای رسول خدا، گناهان کبیره کدام اند؟ آنحضرت فرمودند: شرک آوردن به خدا گفتن با رجم کدام؟ فرمودند: بمس عموس. برسدیم بمس عموس چیست؟ آنحضرت فرمودند:

آنرا نداشته، مانند اینکه بسیاری مردم میگویند "والله این کار را کردم" یا "والله آن کار را نکردم". حکم این سوگندها این است که نه سوگندیا دکننده مؤاخذه میگردد و نه هم بروی کفار لازم میشود مگر بهتریه حال او این خواهد بود که از همجو سوگندها پرهیز نماید.

سوگند منعقد ه :

سوگند منعقد ه آنست که شخص سوگندیا دمیکند کاری را میکند یا کاری را نمیکند درین حالت بر سوگندیا دکننده لازم است که مراتب آنی را در سوگند خود در نظر بگیرد؛ سوگندی که مدارا اعتبار است همانا سوگند قصدی است در غیر آن اعتبار ندارد. سوگند وقتی قابل اعتبار است که از روی عقل و عادت ضروری نباشد بنا بر آن اگر کسی سوگندیا دکننده خورشید را زنا نب سرقی می برآید یا سوگندیا دکردیرینکه می میرد، اعتبار ندارد.

همچنین اگر کسی به چیزی سوگندیا دکننده زناظر عادت ممکن نیست مانند اینکه سوگندیا دکننده که به آسمان می رود و به وقت معینی آن را منحصر نکند درین حال به مجرد سوگند خوردن بروی کفار لازم می شود، و اگر به وقت معینی آنرا منحصر ساخت بعد از گذشتن همان وقت حالت (گنهکار) می بود در سوگند منعقد ه با رعایت همه شرایطیکه پیشتر ذکر شد وقتی کفار به لازم می بود که سوگند خوردن در حالت شده باشد. اگر کسی سوگندیا دکرد که فردا ازین کوزه آب می نوشد و کسی امروز آن کوزه را شکست سوگند منعقد نمی شود، زیرا وقتی که سوگندیه آن تکلیف شده اصلاً کوزه نبوده است. اگر کسی سوگندیا دکننده حق فلانی را فرود میبرد از ویکی ازین دو نفر پیشتر از وقت تعیین شده میبرد اصلاً سوگند منعقد نمی شود. اگر کسی در هنگام سوگند انشاء اللہ گفت سوگند منعقد نمی شود، سوگندیه "قرآن خدا" و "کلام الله" هم سوگندیه خدا محسوب میشود. ولی اگر به اشاره به قرآن مجید قسم یا دکرد با این معنی که: "بحق این قرآن مجید" بنا به مذهب امام باقر علیه السلام، سوگند منعقد نمیشود. ولی اگر به اشاره به قرآن مجید قسم یا دکرد با این معنی که: "بحق این قرآن مجید" بنا به مذهب امام باقر علیه السلام، سوگند منعقد نمیشود.

سوگندی که مال مسلمان را بگیرد یعنی به سوگندی که او در آن دروغگواست.

نباید بغیر نام خدا سوگند یاد شود؛

سوگند خوردن به مخلوقات مانند: بیابان، کعبه، فرستگان، آسمان، والدین، زندگی فلان، روح فلان، نعمت و مانت ممنوع میباشد. ازین مبرا سلام، علی الله علیه وسلم، در موضوع حین نقل شده است:

عَنِ ابْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ قَالَ: «إِنَّ اللَّهَ يُعَالِي بَيْنَهُمْ أَنْ تَحْلِفُوا بِآبَائِكُمْ فَمَنْ كَانَ كَاحِلًا فَلْيَحْلِفْ بِاللَّهِ، أَوْ لِيَصْمِتْ» (۷۹)

"از عید الله پسر عمر، رضی الله عنهما، روایت شده که: آنحضرت، صلی الله علیه وسلم، فرمودند: خداوند شما را با ریماندا را یا اینکه به پدران خویش سوگند یا دکنند پس کسیکه سوگندیا دمیکند یا بدید خدا و بدسوگند یا دکنند یا موتی گردد."

وَعَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ سَعْمَةَ، رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «لَا تَحْلِفُوا بِالطُّرُقِ عِزًّا وَلَا بِآبَائِكُمْ» (۸۰)

"از عید الرحمن پسر سمره رضی الله عنه، روایت شده است که: آنحضرت، صلی الله علیه وسلم، فرمودند: بهیبت ها و پدران خویش سوگند مخورید."

«عَنْ بَرِيدَةَ، رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: «مَنْ حَلَفَ بِأَمَانَةٍ فَلَيْسَ مِنَّا» (۸۱)

از بریده، رضی الله عنه، روایت شده است که:

"آنحضرت، صلی الله علیه وسلم، فرمودند: کسیکه سوگندیا مانت خورد از ما نیست."

از محتوای آیات و احادیث فوق سده تم سوگند دانسته میشود: لغو، منعقد ه عموی.

سوگند لغو :

سوگند لغو در دو حالت صورت میگیرد. به چیزی سوگندیا دکننده بقیه دار دو طرف است، درحالیکه او در واقع کاذب است ولی خبر ندارد. مثل اینکه میگوید به خانه عبد الله دیروز داخل نشدم درحالیکه یخاندوی داخل شده است ولی از یادش رفته است، یا خبر نداشته که آن خانه، خانه عبد الله بوده است. یا اینکه سوگندیا دکننده که برد او بولی نیست و او خبر نداشته است، یا از یادش رفته که ویول دارد و اینک خبری سوگند جاری شود و قصد

سرگند غموس :

غموس بمعنی غوطه ور شدن و این سوگند زینترو غموس نامیده شده که سوگند یا دکننده با این عمل خویس در آتش دوزخ غوطه ور شده است. سوگند غموس آنست که شخص قعداً به خدا سوگند یا دکنند بر راست بودن کاری که در واقع و نفس الامر دروغ است، مانند این سوگندها :
 - به خدا جا مدرا ندزدم (در حالیکه ورا زده است و به این علم دارد.)
 - به خدا که این طلا است (در حالیکه میداند این چیز نقره است.)

در سوگند غموس سخن کنهنگار مسمود ولی بر وی کفار ه لازم نمیگردد چون کفار ه که هنی را جبره کرده نمیباید.

کفار ه سرگند :

کفار ه سوگند هما با طعام دادن ده نفر مسکین یا لبای بی پوسا نیدن سان، یا آزا دکردن برده میباشد. در این سه امر اختیار موجود است و ترتیب در نظر گرفته نمیشود، با بنمعنی که هر کدام از این سه را انجام داد

کفار ه را زدمدانش با فظ میشود، و اگر قدرت مالی برای اجرای هیچیک از اینها را نداشته و روزی سه روزه بگیرد.

با بد کفار ه دهده برای خریدار مسکین نیم ماع (دو کیلو) گندم یا قسمت آنرا بدهد. اگر مسکین را نان میداند آن جا سوسا م را بیک مسکین بدهد.

در قسمت لبای بی پوسا م با بد صراحت آنی در نظر گرفته شود:

- لبای بی پوسا م که مردم متوسط الحال آنرا میپوشند.

- کهنه یا بدو حد اقل یا بدسه ما ه فاندل بوسیدن باشد.

- همبیدن یا قسمت بیشتر آنرا بپوشاند، از بیرونش یا دستار و یا تنه یا سنان نمیباید و بد حدیث لبای بی کفار ه سوگند حیات گردد.

- برای زنان با بد علاوه بر لبای بی کفار ه در کلان نیسز در نظر گرفته شود.

روزه یا بد سه روزه یا بی گرفته شود و آن در صورتی

بحسب کفار ه محسوب میگردد که شخص توان طعام و لبای بی

پوشاندن ده مسکین را نداشته یا بد و نیز آزا د کردن برده عا جری باشد. (۸۲)

یا ورقی ها

- ۱- سوره حجرات آیه ۲۲- سوره اسراء آیه ۳۴- سوره ق آیه ۱۸- صحیح مسلم ۵۰- معجم الکبیر طبرانی و گفته است که راویان راویان صحیح اند ۶۰- سوره ساء آیه ۷۰، ۱۴۸- تخریج مخروخین: آشکارا صحت غیوب را و با نیکه ارحاب محدثین مورد طعن قرار گرفته است ۸۰- صحیح بخاری و مسلم ۹۰- صحیح بخاری و مسلم ۱۰۰- صحیح بخاری و مسلم ۱۱۰- فرهنگ معین ص ۲۶۲ و ۱۱۴۱- سوره حجرات آیه ۱۱- سوره همزه آیه های ۱- ۱۴۱۹- سوره مطغی آیات ۲۹- ۱۵۰۴۴- صحیح مسلم ۱۶۰- صحیح مسلم ۱۷۰- فرهنگ دهخدا ماده عیب ۱۸۰- سوره حجرات آیه ۱۲- سنن ترمذی و ابن ماجه ۲۰۰- ابو داود، سنن ابن ماجه ۲۱۰- سوره حجرات آیه ۱۱- فرهنگ دهخدا ۲۲۰- سوره قلم آیات ۱۰- ۲۴۰ صحیح و مسلم ۲۵- صحیح مسلم ۲۶۰- فرهنگ معین و دهخدا ماده عهد و پیمان ۲۷۰- سوره ماده آیه ۲۸۰- سوره اسراء آیه ۲۹۰۳۴- سوره بقره آیه ۳۰۰۱۰- سوره احزاب آیه ۱۶- صحیح بخاری و مسلم ۳۲۰- صحیح بخاری و مسلم ۳۳۰- فرهنگ معین و دهخدا ۳۴۰- سوره انعام آیات ۲۲- ۳۵۰۲۴- سوره احزاب آیه ۵۸- طبرانی ۳۷۰- سنن ترمذی ۳۸۰- فرهنگ معین ۳۹۰- صحیح مسلم ۴۰۰- سنن ابوداود و ترمذی ۴۱۰- سنن ترمذی ۴۲۰- فرهنگ دهخدا ماده (ظلم) ۴۳۰- سوره بقره آیه ۲۵۴- ۴۴۰- سوره لقمان آیه ۱۳- ۴۵۰- سوره عامر آیه ۱۸- سوره حج آیه ۱۷- صحیح مسلم ۴۸۰- صحیح مسلم ۴۹۰- صحیح بخاری ۵۰۰- سوره هود آیه ۱۰۲- صحیح مسلم و بخاری ۵۱۰- صحیح مسلم ۵۲۰- سوره بقره آیه ۵۷- صحیح بخاری و مسلم ۵۴۰- صحیح مسلم ۵۵۰- صحیح مسلم ۵۶۰- صحیح مسلم ۵۷۰- مسند امام احمد حنبل ۵۸۰- صحیح مسلم ۵۹۰- مسند امام احمد حنبل شرح الیه ۶۰۰- سوره حج آیه ۳۰- ۶۱- سوره اسراء آیه ۲۶- سوره حج آیه ۱۸- صحیح بخاری و مسلم ۶۴۰- صحیح بخاری و مسلم ۶۵۰- سوره انعام آیه ۱۲۴- ۶۶۰- سوره نحل آیه ۱۱۵- ۶۷۰- سوره مرآه آیه ۶۰- ۶۸- سوره حج آیه ۶۹۰۳۰- سوره فرقان آیه ۷۰، ۷۲- صحیح بخاری و مسلم ۷۱۰- سوره بقره آیه ۲۸۲- ۷۲۰- معنی المذاهب الاربعه ۲/ ۷۳۰، ۵۶- سوره بقره آیات ۲۲۴- ۷۴۰، ۲۲۵- سوره مائده آیه ۸۹- ۷۵۰- صحیح بخاری ۷۶۰- صحیح بخاری و مسلم ۷۷۰- صحیح بخاری ۷۸۰- غموس: فرود شدن، غوطه ور شدن، غایب شدن، سوگند دروغ، سوگند غموس، سوگندی را گویند که سوگند خورنده عملی که در گذشته انجام داده مطلع است اما قصد انجام آنرا انکار کرده و سوگند یا دکنند. در اسحالت خود را به گناه و مجازات عوطه ورمیسارد. فرهنگ دهخدا با تصرف ۷۹۰- صحیح بخاری و مسلم ۸۰۰- صحیح مسلم ۸۱۰- سنن ابوداود ۸۲۰- معنی المذاهب الاربعه (صحت سوگندها).

سیمینار هفتم شورای ثقافتی جهاد افغانستان

رهیابی برای جبران نواقص تعلیم و تربیه در جامعه اسلامی افغانستان

یادداشت اداره :

در ذیل خلاصه مضامین و مباحثات سیمینار هفتم "دفتر مطالعات امورا فغانستان شورای ثقافتی جهاد افغانستان" تقدیم میشود که تحت عنوان "رهیابی برای جبران نواقص تعلیم و تربیه در جامعه اسلامی افغانستان" از تاریخ ۲۱-۲۴ ثور ۱۳۷۱ در اسلامآباد یادداشت گردیده بود. اسامی ذوات محترمیکه مضمون آرایه نموده اند در اخیر این گزارش با خلص سوانح شان معرفی گردیده است.

بیانیه های افتتاحیه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ا- پرهاند محمد فاضل:

سیمینار موجوده ما که عنوانش "سیمینار رهیابی برای جبران نواقص تعلیم و تربیه در جامعه اسلامی افغانستان" است، اگر خدا، جل جلاله، بخواد هدایتنا اندازد زیبا دخواد هدایتناست که رهنمایی برای جبران نواقص تعلیم و تربیه و اولاد وطن ما شود. طبیعتست که نواقص می تواند زود جبران شود، اما انقطاع تعلیم و تربیه زود جبران نمیشود. آن کلتور و آن ثقافت و آن تعلیماتیکه ما داشتیم، آن دسته از علمای گرامی که در آغوش افغانستان تربیه شده بودند، اعم از بویا ندها، مولوی صاحبها و روحانیون، آنها را با زیانته نمیتوانیم، و برای ساختن آنها فرنی به کاراست و سالها بکاراست تا ما به آن حالتی برسیم که پیش ازتها جمروس قرار داتیم، زیرا دگرگونی و تا بودیهای زیادی در جامعه ما رخ داده است، انشاالله همچنانکه فرزندان غیور این کشور، روس را از خاک خود بیرون ساختند نمیتوانند دوباره فتون اسلامی و علوم مروجه خود را سرزنوا حیا کنند. علومیکه بتواند با ضروریات

آینده کشور توافق داشته باشد، علومیکه خلایق را که بین دوشنل ایجا دشته است برکنند، علومیکه همیشه ما را برای زندگی مرفه و برای زندگی دینی و دنیا بی ما آماده سازد، برادران محترم! با بدم توجه با شیم که حکومت اسلامی نباید دستخوش این و آن شود و به قسم غنیمت او را در بیین خود تقسیم کنیم، حکومت اسلامی یک نعمت بزرگ است که قابل تقسیم نیست و برای رسیدن به آن توحید، انشاج و کوشش به کاراست و در بر آوردن هدف آن آزمایش، مبارزه و مجادله بکاراست و احتیاج به ایثار و فداکاری دارد و با احتیاج به تقسیم وظایف اینکار به سر نمیرسد. این امر احتیاج به اشخاص خیر و ورزیده دارد. ما باید کارها را به اهلش بسپاریم و برای کارها اهلش را جستجو کنیم نه اینکه برای مردم کار ایجا دکنیم بلکه برای کارها کسانرا که مستحق آن کار و اهل آن اند بگماریم، آنوقت است که آرزوهای ما برآورده میشود و ملت با شهادت افغانستان از انصاف و عدالت بهره مند میشود و امید است که همه دست بهم دهند و این بی اتفاقیها از بین برداشته شود. زیرا نکته فوق العاده مهم انجاست که هدین است چرا اگر اتفاق و هماهنگی نباشد خدا نخواسته در افغانستان قتل و غارت میشود و با بد ما از امنیت و مصونیت برخوردار با شیم و از تعلیم و تربیه صحیح مستفید گردیم تا ازین طریق بتوانیم به زخمهای خود

مرحمی بگذا ریم .

ما با دیدمورت خاص روی علاج دردهای گذشته غمور کنیم، دردها بیکه در طرف چپا رده سال حکومت ملحد کمونیستی به حیلها و دسایس مختلف ایجا دکرده اند، از یکسو سوسیته تعلیمی اولادهای ما را با بین آوردند و از طرف دیگر عقیده الحاد و کمونیستی را به دماغ و ذهن جوانان ما جا یگرین ساختند .

مسئله تعلیم و تربیه که از ما ن ما در محیط خا - نواده شروع شده تا مکتب ، مسجد و یا لآخره محیط و جا معشه، حقایق و آداب معاشرت زندگی را به ما می آموزد ما را به مقاصد اخلاقی و حقوق اجتماعی خورد و کلان و روابط با همی مثلا را بطه، فرد با افراد دیگر جا معه، و جا معه با جوامع دیگر ارتباط میدهد . در اینصورت است که انسان شخصیت کامل و یخته و عضو مفید جا معه با رمی آید و ما حب منصب و مقام میشود . کسب علوم اجتماعی، اخلاقی، دینی و تکنالوژی ما را برای زندگی آبرو مند، مرفه و سعادت مند آماده میسازد و ما درسی محبت ، رعایت حقوق یکدیگر و زیست با همی را یاد میدهد ، که با کمال مصئونیت و آرامش وظایف فردی و اجتماعی خود را بحیث عضو مفید جا معه اسلامی انسانی اجرا آوریم و از تعرض به حقوق فردی و اجتماعی و تجاوز به حقوق همدیگر خودداری نمایم .

۲- مولوی محمود در سوال :

الحمد لله الذی علمنا بالقلم علمنا لایسان ما لم یعلم
واللطوه والسلام علی رسولہ الاکرم و علی آلہ و اصحابہ
اجمعین اما بعد :

جناب محترم رئیس سیمینا روانستان محترم ،
داشمندان گرامی و مهمانان بسیار عزیز السلام و علیکم
و رحمة الله وبرکاته .

جای بسا شکر و افتخار است که دفتر مطالعات امور
افغانستان در سلسله تدویر سیمینا رهای خویش امروز
هفتمین سیمینا خود را به منظور انجام خدمت علمی و معنوی
برای اولاد مسلمان مبین عزیز در باره "راهیابی برای
جبران نواقص تعلیم و تربیه در جا معه اسلامی افغانستان"
به کمک علمی و اشتراک مساعی شما داشمندان و متخصصین
محترم تعلیم و تربیه کشور عزیزا افتتاح مینماید . و البته
افتخار و مسرت بسیار بزرگ همه ما در این است که تمام
سیمینا رهای شگانه قبلی ما تحت عنوان فردای افغان -
نستان اسلامی دایر شده بود ما سیمینا موجوده ما بفضل
و مرحمت بیکران خداوند و فو مهربان زیر عنوان
افغانستان اسلامی امروزه دایر شده و آن فردای افغان -
نستان اسلامی ما به افغانستان اسلامی امروزه تبدیل
گردیده است که برای فرارسیدن آن سالهای زیادی بی -
صیرانه منتظر و دیده بر راه بودیم .

مردم مسلمان و سلحشور ما ، شها مت ، شایستگی و قهر -
مانی خود را در میدان جهاد و دفاع از اسلام و آزادی وطن
عزیز خویش بنما مینمایند تا با ختند . اما امروز با یسد
کفایت و شایستگی خود را در میدان سیاست نیز به ثبات
برسانند ، مخصوصاً رهبران محترم جهادی ما با ایداز در ایست
و ژرف اندیشی کامل کار گرفته ، اختلافات تنظیمی و آرزو -
های شخصی خویش را بیکلی بیکسو گذاشته ، دست و وحدت و اتحاد
واقعی را با هم بدهند و نگذارند تا دشمنان در بین شان
تبعیضات لسانی، نژادی و یا منطقی و غیره را مطرح کرده ،
اختلافات را دامن بزنند و با بین بهانه شمره "پرافتخار
پیروزی جهاد مقدس و مبارزات بی امان ۱۴ ساله ما را
خدا بخواند به هدر بدهند .

حاضر گرامی ! بشما معلوم خواهد بود که تا سیس دفتر
مطالعات امور افغانستان در چوکات شورای ثقافتی
جهاد افغانستان و آغاز تدویر سیمینا رهای آن به این
منظور صورت گرفته بود که هر جا در افغانستان به راه
مردم یک حکومت اسلامی بماند ، مردم مسلمان ما در آنوقت
در یک خلای فکری واقع نشوند و پیش از پیش برای پیاده -
کردن یک نظام اسلامی در اطراف همه امور خویش مطابق
ایجابات وقت و زمان و موافق با اساسات و رهنمودهای
والای اسلامی ، توسط علما و دانشمندان لایق و با تجربه
افغان ، در شما مساجات مطالعاتی کرده و نوشته های تهیه و
آماده کرده باشند ، تا اگر اولیای امور لازم بدانند از همین
محصل نظریات و اندوخته های دانشمندان خودشان به
آسانی استفاده کنند .

استادان و دانشمندان محترم و گرامی : بشما معلوم
خواهد بود که سیمینا رسوم قبلاً تحت عنوان تعلیم و تربیه
در جا معه آیتده افغانستان برگزار و محتویات آن طی
کتابی چاپ و توزیع گردید ، اما به نسبت اهمیت موضوع که
تعلیم و تربیه اسلام اساس و زیربنای همه موفقیتها ی مادی
و معنوی ، فردی ، اجتماعی ، اخلاقی و سیاسی جا معه بوده
و مخصوصاً تعلیم و تربیه اسلامی که از هر چیز دیگر حق توجه
بیشتری دارد ، بالخاصه در وضع موجوده و شرایط کنونی
افغانستان در حورتوجه بسیار زیاده میباشد ، لهذا این
سیمینا را نیز برای بررسی همین موضوع اختصاص یافته
و امید است به وسیله مضامین علمی ای که شما دانشمندان
محترم تهیه نموده و نظریات بس مفیدی که طی جلسات چهار
روزه خویش پیرامون موضوع ارایه خواهید فرمود ، خدمت
قابل قدری به اولاد مسلمان و رنج کشیده افغانستان
عزیزانجام خواهد نمود .

والسلام علیکم ورحمة الله وبرکاته

مضامین اهداف تعلیم و تربیه در جامعه اسلامی افغانستان پوهاند محمد فاضل

برای علاج دردنی در مان محرومیت از تحصیلات اسلام می طرح نمودن راه های علاج، زهد و ولترتعبین اهداف تعلیم و تربیه اسلامی توجه کلی انسان را بخود جلب میکند، چه هر جنبش و حرکت انسان برای برآوردن یک هدف است و نمیتوان بدون داشتن هدف حرکت نمود و بدون هدف قدمی برداشت. پس برای طرح بیان تعلیم و تربیه اسلامی و رفع نواقص و خسارات وارده، نخست از همه باید اهداف آنرا تثبیت نمود و در راه هموار ساخت، چنان اهدافی که با ساندگان کشور اسلامی افغانستان را اشخاص با دین نیست، آراسته با خلق اسلامی و انسانی، وطن دوست و ملیت خواه و صاحب یک بیست و نوبت حیاتی سازد و باید اهداف را حیاتی امروز و فردای کشور ربط داد و نلافی خسارات بزرگ دگرگونی ۱۴ ساله افغانستان را نمود، بنا بر آن اهداف تعلیم و تربیه کشور اسلامی افغانستان را چنین میتوان خلاصه کرد:

اول - اهداف اصلی و اساسی تعلیم و تربیه دولت اسلامی افغانستان .

دوم - اهداف عمومی تعلیم و تربیه دولت اسلامی افغانستان .

سوم - اهداف خصوصی تعلیم و تربیه دولت اسلامی افغانستان .

اول: اهداف اصلی و اساسی تعلیم و تربیه

این اهداف باید مطالب ذیل را احصا کند:

- ۱- خدا پرستی، تقوی، داشتن عقیده محکم و استوار بر سر وحدانیت خداوند جل جلاله، و بجا آوردن ارکان اسلامی و ایمان بالقبت (امنت باللّه و ملائکتک... الخ) .
- ۲- ایجاد دو همسنگی - اخوت اسلامی بین سایر برادران مسلمان و بخصوصی برادران مجاهدان و یابندی به شریعت غرای محمدی، صلی الله علیه و سلم، و مذهب حنفی .
- ۳- رعایت و مقید بودن به اصل کرامت انسانی و مکارم اخلاقی .
- ۴- رعایت سعادت و سستی ملی و تقاضای ما تا جاییکه منافعی ارشاد با دین مقدس اسلام نباشد چون تا موس داری، مهمان سواری، استقلال، آزادی فردی و اجتماعی، و نما - میت ارضی افغانستان ...

دوم: اهداف عمری تعلیم و تربیه شامل مطالب حیاتی

ذیل است:

- ۱- انتخاب فکر و عمل سالم و بصورت آزادانه؛ خداوند تعالی انسان را قاعلم و مختار آفریده است، در اختیار نمودن دین مقدس اسلام کراهت ندارد و ما باید آنرا بکمال آزادی، طیب خاطر، تعقل و تفکر بپذیریم و در همه اعمال خود با اندیشه و تأمل و تعقل اقدام نمائیم .
- ۲- داشتن مسوولیت در برابر عمل؛ همچنانکه تعلیم و تربیه، ما را آزادانه نشود و انکشاف میدهد، در نهادهای عظیم آن مسوولیت را هم پرورش مینماید .

۳- انکشاف زبان جهت استدلال بعد از علی آن؛

یکی از اهداف عمومی تعلیم و تربیه انکشاف زبان جهت استدلال است. فرق انسان با سایر حیوانات در همین استعداد لسانی و منطقی اوست. انکشاف لسان نظریه اهمیت آن، شامل تصنیف اهداف عمومی و خصوصی تعلیم و تربیه میباشد. البته آموزش لسان مراحل مختلف دارد. نخست مرحله شنیدن و فهمیدن است، بعد از آن مرحله جواب دادن منطقی و درست است با اخره مرحله نوشتن با لسان نسی است چه توسط همین لسان کتبی است که ثقافت سلف بخلف انتقال میکنند و ملل جهانی از علوم و تجارب همدیگر مستفید میشوند.

سوم: اهداف خصوصی تعلیم و تربیه

این سلسله اهداف خصوصی - فهم و درک حقایق و رموز علمی - نظریه کسب علوم و فنون و تکنالوژی مختلف معاصر در جوکات فرهنگ و دین هر کشور تعیین و تثبیت میشود. از آنجا است که در مکاتب ابتدا شبهه هدف اصلی آنست تا اطفال علاوه از آموزش مسایل عمومی دینی، اخلاقی، سواد (خواندن و نوشتن)، حساب و آشنا شدن به رموز زندگی، باید از لحاظ جسمانی، ذهنی، هیجانی (عواطف بشری) و اجتماعی هم رشد و انکشاف بیابند .

نصاب تعلیمی در جریان ۱۴ سال جهاد

عبد الاحمد آموزگار

از روز به اقتدار رسیدن نظام کمونیستی در خاک مقدس افغانستان، مردم مسلمان ما از خوردن کلان ازن تا مردم همه به تهیج آمده در بر تون نیروی جسمی، ذهنی، اقتصادی و علمی خود، جهاد حق علیه باطل را آغاز کردند . دانشمندان و علما از یک طرف سلاح بدست گرفتند و از جانبی هم از طریق امر با معروف و تدوین نصاب تعلیمی جهادی عملیه، جهاد را در مسیر بیروزی قرار دادند . باید گفت که در نصاب تعلیمی جهادی عموماً شرایط زمانی در نظر

نصاب تعلیمی علمی و تربیتی با بدطوری طرح گردد که در حل پرابلم‌های اجتماعی، اقتصاد، صحت و ثقافتی کمک و یاری برساند و زمینه را برای زندگی ای آماده سازد که در برگیرنده سعادت و خوشبختی دنیوی و اخروی مردم باشد.

۴- تحلیل پرابلم‌های صحت .

گنج نیدن مضمون تعلیمات صحت در نصاب تعلیمی آینده خیلی مهم و درخور توجه محسوب میشود .
۵- شناساگر .

شناختن همه جا نبه شاگردان در امر رشد تعلیم و تربیه شان یکی از اصل‌های اساسی و مهم شناخته شده است زیرا هدف ، تربیه شاگردان است . بناً هسته مرکزی در عملیه تعلیم و تربیه شاگردان است . تربیه شاگردان ، نوشتن نصاب تعلیمی برای شاگردان در عدم شناخت شاگردان ضیاع وقت و ضیاع سرمایه چیزی دیگری نیست ، شناختن شاگردان است که طرح کنندگان نصاب تعلیمی را در امر تدوین یک نصاب تعلیمی تطبیقی و مفید کمک میکنند و یاری میرسانند .

۶- مهارت‌ها در نوشتن کتب درسی شاگردان :

نوشتن کتب درسی برای شاگردان کاری نیست که هر چیز از ازرهای جمع کرده و از آن کتاب درسی برای شاگردان ساخت . در نوشتن کتب درسی علاوه از مجهز بودن به علم پیدا کوزیکی، ما هر بودن به مهارت‌های نوشتن کتاب درسی نیز یک اصل اساسی و مهم در جهت تعلیم و تربیه سالم طفل شناخته شده است .

مباحثات

محمد علم فیض زاد : جناب یوها نصاب فاضل روی

آموزش زبان عربی تا کید نمودند و فرمودند که آموزش این زبان از وظایف و ضروریات مهم است . من عرض میکنم که ما در معارف خود با یزبان‌های مختلف و متعدد را تدریس کنیم و هر قوم، زبان محلی خود را یا دیگری و همچنان در پهلوی اینها آموختن بعضی زبان‌های خارجی تا حدودیکه مردم برای رفتن بخارج آماده شوند ضروری است، ولی ما نمیتوانیم زبان عربی را بحیث یکی از زبان‌های رسمی خود قبول کنیم اما تا حدیکه به موازین دینی ارتباط دارد، باید با آن زبان آشنا شویم .

یوها ندفاضل : در مقدمه مسئله زبان‌ها نوشته شده ، که زبان وسیله افهام و تفهیم است و بهر اندازه یکس ما و شما در زبان‌ها مهارت داشته باشیم، بهمان اندازه می‌توانیم با کلتور و ثقافت مردم‌شان خوبتر آشنا شویم و چون ما مسلمان هستیم و زبان عربی زبان قرآن است ، پس بهر اندازه یکس ، ما به این زبان آشنا شویم بهمان اندازه به رموز و معانی قرآن بیشتر پی خواهیم برد .

گرفته شده که در برگیرنده اهداف ذیل بوده است :
۱- آگاهی از امور شرعیه ؛

کتب درسی مدارس و مکاتب از صنف اول الی آخرین مرحله میباید در دست بیشتر جوانان و امور شرعیه میباید شد که این امر در یک مملکت اسلامی، یک امر ضروری و لازمی محسوب میشود .

۲- تحرک و تشویقی ؛

کتب درسی مدارس عموماً در جهت جهاد حق بر باطل، بنا بر حکم آیت‌های مبارکه، قرآن کریم جنبه تحرکی و تشویقی داشته ، تا در روشنی آن جوانان مسلمان، جهاد را علیه کمونیست‌ها تشدید بکنند .

۳- تدریس مضمون تربیه جهادی ؛

علاوه از اینکه تمام مضامین بر طبق روحیه جهاد تدوین شده بوده مضمون جداگانهای بنا بر تربیه جهاد نیز تدوین و تدریس میگردد این مضمون عموماً حاوی معلومات کافی پیرامون سلاح‌های مختلف ، طرزیکار بردن سلاحها و موثریت آنها و شناخت آنها بود تا بدین وسیله جوانان ما با معلومات کافی داخل معرکه جهاد گردند .

۴- تطبیق نصاب تعلیمی جهادی ؛

از اینکه تعدادی از معلمان مسلکی بشهادت رسیدند و عده ای وطن را ترک نموده به ممالک دیگر هجرت نمودند و برخی از معلمان مسلکی امر جهاد را بدست گرفتند ، بناً تطبیق نصاب تعلیمی بدست شخصیت‌هایی افتد که اصلاً برای این هدف تربیه نشده بودند . این کار در راه آسوزش و پرورش سالم طفل در واقعیت یک پرابلم خیلی عمده تلقی میشود . بناً موثر است که امر تعلیم و تربیه را عهده دار بود ندیده منظور رفع این معضله در عملیه تربیه معلم ، بخش‌های میتودیک را بیشتر محراق توجه قرار دادند ، چنانچه این بیرو سها داده را رد .

برای اینکه تعلیم و تربیه سالم در امر مجد و وطن سهم فعال گرفته باشد در زمینه بخش‌های مختلف تعلیم و تربیه پیشنهادات ذیل را ارائه مینمایم :

در بخش نصاب تعلیمی

۱- بخاطر بیداد است که در طرح و تدوین یک نصاب تعلیمی علمی و تربیتی، تحلیل اصل‌های ذیل، رول و نقش اساسی را از خود بیجا میگذارد .

۱- درک تلقی و تفکر مردم نسبت به تعلیم و تربیه اطفال شان .

از اینکه نصاب تعلیمی برای اطفال مردم تهیه میگردد و بالایی اطفال مردم تطبیق میگردد ضروری است که از طرز تفکر و تلقی مردم معلومات کافی داشته باشیم .

۲- تحلیل ارزش‌های معنوی، اجتماعی و ملی .

۳- تحلیل پرابلم‌های اجتماعی و محیطی .

تربیه حاصل خواهد شد.

مضامین روشهای تربیتی اسلامی

اسدالله شینواری

الحمد لله رب العالمین والصلوة والسلام علی اشرف الانبیاء والمرسلین وعلی آله و صحابه الطیبین الطاهرین ومن تبعهم باحسان الی یوم الدین :
اسلام دین زندگی، دین مطابقت با فطرت و طبیعت و خواست انسان است، دینی است که از زکهنوت و دعوت به انزوا و رهبانیت و گردش در متافزیک و ماورای طبیعت و دوری از امور مردم نفرت دارد و مردم را به سانس خلقت و آفرینش آنگونه که برخی از ادیان و مذاهب حتی در عصر حاضر به آن دعوت میکنند به طبعاً تا علی و اسفل تقسیم نمیکند، بلکه اسلام روش فکر کردن اسلوب و طرز زندگی است که برزیر بنای اعتقادی مستقل و متمایز و تصور بخصوص از زندگی، جهان، مبدا و معاد استوار است.

نظام تربیتی اسلام را باید در تلاش است که انسان حقیقت و ماهیت خود، هدف آفرینش و روش های تحقق یا فتن اهداف خود و سر نوشت اخروی خود را درک نماید. خداوند انسان را آفرید تا خلیفه آن در زمین باشد و هدف اساسی ازین آفرینش و استخلاف آن گونه که قرآن کریم توضیح میدهد عبارت است از:

اول، ترحیم و پرستش خداوند، **جَلَّ جَلَالُهُ**

وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ ﴿۵۶﴾ (سوره الذاریات آیه ۵۶)
"جن و انس را تنها فریده ام که برای اینکه مرا پرستش کنند."

دوم، برپاداشتن دین خدا بر روی زمین و پیروی از هدایت الهی

مطابق طبیعت و فطرت سلیم:

فَأَقِمْ وَجْهَكَ لِلدِّينِ حَنِيفًا فِطْرَةَ اللَّهِ الَّتِي فَطَرَ النَّاسَ عَلَيْهَا لَا تَبْدِيلَ لِخَلْقِ اللَّهِ ذَلِكَ الدِّينُ الْقَيِّمُ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿۳۰﴾ (سوره روم آیه ۳۰)
"پس روی خود را بدین خالص و پاک راست کن بهمان سرشتی که خداوند مردم را بر آن آفریده است، در آفرینش خداوند هیچ تغییری صورت گرفته نمیتواند. اینست آیین استوار، اما اکثر مردم نمیدانند."

وَلَكِنْ مَنكُم مَّنْ أَقْبَلَ عَلَى النَّارِ يُبْغِىءُ بِأَعْيُنِهِ وَيَتَّوَكَّلُ عَلَى الْكُفْرِ وَالشُّكْرِ، وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿۱۰۴﴾ (سوره آل عمران آیه ۱۰۴)

"با اینکه در بین شما جماعتی باشند که (مردم را) بر خیر فراخوانند و امر به معروف کنند. و از کارهای ناپسند بازدارند و همایشان اندرستگار."

مولوی نافع: چون هر مسلمان مکلفیت دارد که قرآن عظیم انسان را بیاورد و این قرآن بزبان عربی نازل شده، پس اگر تعلیم زبان عربی از جمله ضروریات دانسته شود که خوبی خواهد بود.

فضل من اللہ فضلی: جناب آموزگار در مضمون خود، ایجا دو طرح نصاب تعلیمی را خوب تحلیل کردند ولی سوالی که من مطرح میکنم اینست که ایشان راجع به مرتبط ساختن دین با علوم طبیعی چیزی را ذکر نکرده اند، زیرا بنظر من اگر در نصاب تعلیمی علوم ساینسی شکل مجسود آن تدریس شود و هیچ ارتباطی به عقیده داده نشود، نتیجه آن به جز گمراهی چیز دیگری نخواهد بود، زیرا اکثر ما تربیالیستها، ساینسدانهای هستند که از طریق علوم طبیعی گمراه شده اند.

عبدا لاهمدا آموزگار: درین زمینه ما تصمیم های بی رویه و نشاء اللہ به یاری خدای بزرگ در عملی کردن آن خواهیم کوشید ولی طوریکه همه میدانیم نصاب تعلیمی چند نوع است یکی مضمونی است و دیگری هستوی. در نصاب تعلیمی هستوی، ما دین و مذهب را هسته قرار میدهم و از آن هدیین و مذهب، ساینس، تاریخ، جغرافیه و دیگر مضامین را تدریس میکنیم.

منصف: جناب آموزگار فرمودند که تعلیم و تربیه یعنی "تغییر مطلوب در سلوک" و ماده را نیز بر آن افزودند که در واقع این تعریف آموزش است. اگر این تعریف آموزش باشد، پس تعریف تعلیم و تربیه چیست؟ بطور مثال ما به ارتباط تهیه غذا، مفید برای شاگردان در مضمون تدبیر منزل یا دارمیشویم که بیا زرا در هنگام پختن نیاید بسوزانیم، زیرا برای صحت مضر خواهد بود و شاگردیکه این مطلب را فهمیده و عملاً از آن پیروی میکند، در حقیقت یک تغییر مطلوب در سلوک او بوجود آمده است و حال آنکه این خود تعلیم و تربیه نیست، بلکه تعلیم و تربیه همان میراث اجتماعی است که از زبانهای سابق و از تجارب گذشته ها، با در نظر داشت فعلیتهای موجوده و پیشبینی های آینده در دسترس ما قرار گرفته و ما آنرا به نسل های آینده انتقال میدهم.

پوها نذفاضل: این یک واقعیت است که آموزش، تغییر مطلوب در سلوک است و تعلیم و تربیه انتقال دانش از سلف به خلف میباشد. اینهم مسلم است که انتقال دانش سلف به خلف قسمتی از تجارب سابقه را احتوا میکند، اما تذکار و نکته دیگر هم اینجا ایجا میکند و آن اینکه وقتی ما دانش را از سلف به خلف انتقال میدهم، باید وضع موجوده را مدنظر گرفته و آینده را نیز پیش بین باشیم و وقتی که ما مفاهیم و مطالب سابقه را به حال انتقال میدهم، در آن صورت بنا بر وضع موجوده و تحولات آینده، دگرگونی های در آن رخ خواهد داد. پس از تلفیق اینها مطلب تعلیم و

د، بلکه سایر باعادات روانی، عقلی و جسمی انسان را تزکیه و تصفیه میکند و درین راه زروش های ذیل استفاده مینماید:

۱- انسان را بسوی فکر کردن دعوت میکند و عقل و انسانیت را زود را ز خود را جاگزین تبری و تیرش دروغین میسازد.

۲- مردم را بسوی استفاده عقل و اجتناب از تقلید کورکورانه دعوت نموده، بحال کسانیکه تقلید کورکورانه اباء و اجاد را در نظر میگیرند تأسف میکند، به کار نبردن عقل، جمود و تبحر را تسبیح و مذمت کرده، پیروان اسلام را بسوی بکار انداختن عقل در کشف کردن قوانین جهان و سنن اجتماعی رهبری مینماید.

۳- اسلام مردم را بسوی فکر کردن صحیح منطقی و علمی دعوت نموده از پیروی گمان و متابعت هوا و هوس منع می کند.

۴- اسلام بسوی تحقق بخشیدن مصالح عمومی و عدم توجه به مصالح فردی دعوت میکند. زیرا تفکیر اجتماعی نسبت به تفکیر فردی بسیار بهتر است.

نظام تربیتی اسلام در زمینه بوجود آوردن شخصیت های کامل و متکامل تعدادی از روشهای تربیتی را عملی میکند که جهان، تا ز به آن راه یافته است. این روشها را میتوان چنین خلاصه کرد:

۱- روش پیروی از رهبر نیک و صالح:

پیروی از رهبر نیک و صالح مهمترین روش تربیتی است. چه سودا زمری ای که ذهنش مشغول یک سلسله از روشها و معیارها بوده ولی خود آنرا در سلوک خود عملی و پیاپی کرده نتواند در درگفتار و کردارش تناقض وجود داشته باشد.

۲- تشریح و ترهیب یا مکافات و مجازات:

اسلام بخاطر ساختار عقلی و روانی شخصیت اسلامی شان گردان، از روش مکافات و مجازات نیز استفاده میکند، ترهیب و ترهیب روشی است که با طبیعت انسان در هر زمان، هر جا معه و هر عقیده موافق است.

۳- روش ریاضی ها و اندر زهای نیک:

انسان تا شیر پذیرا است و انعطاف پذیری از معجزات و خصوصیات طبیعت آن است. ولی این تأثیر پذیری از استعداد دموهقت نمایندگی میکند که با بد در هر وقت و هر مناسبت، تکرار و توجیه و رهنمایی گردد تا آنچه را که برایش عرضه میداریم در روانش ثابت گردد و ملکه خاصیت آن شود.

۴- روش قصه:

روش قصه یکی از موفقترین روشهای تربیتی است، زیرا قصه رای نوعی از سحر و جادو بوده بر روان و عقل شنونده تأثیر بس بزرگ دارد و میتواند که از خلال مضمون و محتوای تربیتی خود از روشهای مورد نظر در روان شخص غرس نماید.

۵- روش ایجاد عادات نیک و پسنندیده:

این روش را یکی از مکاتبهای تربیتی معاصرین م

سوم، کار و فعالیت بخاطر حمایت و نگهداری از مقام انسان و تکریم و احترامیکه خداوند برایش داده است:

وَلَقَدْ كَرَّمْنَا بَنِي آدَمَ وَجَعَلْنَا فِيهِمُ الرِّبَاطَ وَالْبَحْرَ وَرَزَقْنَاهُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ وَفَضَّلْنَاهُمْ عَلَى كَثِيرٍ مِمَّنْ خَلَقْنَا تَفْضِيلًا ﴿۷۰﴾

"بیگمان به بنی آدم کرامت بخشیدیم و اینها را به وسیله مرکوبهای رهوار، در خشک و بحر برداشتیم، و به انسان از چیزهای پاکیزه روزی دادیم و اینها را بر بسیاری از آنچه آفریده ایم فضیلت مخصوص دادیم."

چهارم، اعزاز جهان و شناخت و معرفت با مردم آنگونه که این آیه مبارکه بر آن تصریح دارد:

يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِنْ ذَكَرٍ وَأُنْثَىٰ وَجَعَلْنَاكُمْ شُعُوبًا وَقَبَائِلَ لِتَعَارَفُوا إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتْقَاهُمْ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ ﴿۱۳﴾

"ای مردم، بیگمان شما را از مردی و زنی آفریدیم و شما را نژادها و قبایل گردانیدیم تا یکدیگر را بشناسید، بیگمان گرامی ترین شما در نزد خدا پرهیزگارترین شماست حقا که خداوند داناست."

اسلام بیگانه دینی است که ایمانداران را به بسوی بکار انداختن عقل در جهان، جامعه بشری و تاریخ آن دعوت میکند تا سنت و صنعت آفریدگار را درک نموده از راه فکر کردن و بی بردن به وحدانیت و قدرت خدا و بندگانش عظم آفریدگار سهیم گردند، زیرا صرف دانشمندان از خدا و بندگانش دارند.

إِنَّمَا يَخْشَى اللَّهَ مِنْ عِبَادِهِ الْعُلَمَاءُ ﴿۲۸﴾

"بیگمان از خداوند، همانا بندگانی دانستند و می ترسند."

فلسفه تربیه اسلامی از همان اولین آیت نخستین سوره که با لای حضرت خاتم النبیین، صلی الله علیه و سلم، نازل گردیده به صراحت فهمیده میشود. این آیه کریمه عبارتست از:

إِقْرَأْ بِاسْمِ رَبِّكَ الَّذِي خَلَقَ ﴿۱﴾

"بخوان بنام پروردگار خویش، آنکه آفرید."

خواندن و آموختن بنام پروردگار و بیخاطر رضای پروردگار، این خاصیت، تربیه اسلامی را از سایر روشهای تربیتی قدیم و جدید جدا و متمایز میسازد.

روش تربیتی اسلام دوافع و غرایز انسانی را از طریق تسویق، ترغیب، تخویف و ترهیب تحریک میکند و از طریق آن شخص بسوی تقویت عقیده گنا نیده میشود.

روش تربیتی اسلام تنها روان را تزکیه و صیقل نمیی

یا بی میگردد.

ایجاد ذهنیت اسلامی و رسوخ آن؛

وقتی از ارزش ذهنیت اسلامی و ضرورت آن صحبت می کنیم نباید فراموش نمائیم که تنها وجود این ذهنیت تا وقتی رسوخ نیافتاده است اهداف اسلام را برآورده نمیتواند. زیرا اسلام به مقصد اصلاح جامعه بشری و تنزیه آن از هرگونه نواقص و مفا سده مکالم مفاهیم و کرامات انسانی شناخته شود به میان آمده و اعمالیکه خدا، جل جلاله، از آن منع فرموده از شرک و کفر گرفته تا قتل و زنا و سرقت و همه گناهان کبیره و صغیره داخل این محدوده است. پس ذهنیت اسلامی به صورت مجرد بدون رسوخ آن در ضمیر و وجدان برای سر آوردن این هدف بزرگ کافی نیست. و رسوخ آن است که انسان را به عمل کردن وادارگرداند.

ارتباط ذهنیت اسلامی با تزکیه باطن؛

دربین ذهنیت اسلامی و تزکیه باطن آن قدر تلازم و نزدیکی وجود دارد که در نظر سرسری نه تنها لازم و ملزوم یکدیگر شمرده میشوند، بلکه هر دو یکی به نظری آیند. و دلیل این نزدیکی جز این نیست که اسلام به تزکیه باطن توجه بسیار جدی و موکد دارد و در عبادات از عبادات اسلامی عنصر تزکیه در نظر گرفته شده و حتی فلاح و رستگاری انسان تنها وابسته به تزکیه باطن نشان داده شده است چنانکه خداوند متعال فرموده:

قَدْ أَفْلَحَ مَنْ زَكَّاهُ ۝

"هر آن کس که رستگار شد آن کس که نفس را تزکیه و پاک کرد".
و اینکه در عبادات اسلامی به وجود نیت ضرورت است به این دلیل است که نیت برای ادای واجب و تعمیم امر خدا نشانی از تزکیه باطن است و اگر باطن پاک نشد اعمال "هرگز هیچگونه ارزشی نزد خدا، جل جلاله، ندارد. و ایمان که اساس ارزش عمل صالح است پدیده ای است از تزکیه باطن.

سیستم تعلیمات رسمی مادر چند دهه اخیر بصورت عامرویه انحطاط بود ولی این پدیده در عرصه تعلیمات دینی ما بصورت با رز تر و برجسته تر به ملاحظه میرسد و نواقص و خلاهایی داشت که نه به شکل تصادف بلکه روی برنامهدقیق و قبلاً طرح شده بصورت تدریجی به میان آمد و این برنامه تا کودتای منحوس شور قدیم تقدم تعقیب و تطبیق گردید و معلوم نبود که پشت پرده چه طرح های در نظر بود ولی با کودتای شور ضرورت برای ادامه این برنامه محسوس نمیشد زیرا بنای تعلیمات دینی از بنیاد برکنده شد و گرفتن نامدین و تعلیمات دینی جرم و مستحق مجازات شمرده شد. (۱)

ولی حالا ببینیم که تعلیم و تربیه بحیث یک ارگان

(Group Dynamics) درین اواخر دریا فته است در حالیکه اسلام چهارده قرن پیش آنرا عملی کرده است. و از همانجا است که اسلام نخست به ریشه کن ساختن عادات بد و زشت جا هلیت پرداخت.

۶- روش دیالوگ، بحث و مناقشه؛

روشهای معاصر طرق تدریس از روش دیالوگ و مناقشه و روش القا و لکچر هر دو استفاده میکنند و هر دو را در داخل صنف بکار می اندازند. دانشمندان به این نتیجه رسیده اند که روش دیالوگ و مناقشه نسبت به روش القا و لکچر در داخل گروهیهای کوچک مانند صنف درسی بهتر است. حضرت رسول اکرم، صلی الله علیه و سلم، هر دو روش را مطابق اقتضای حال بکار میبردند و از روش دیالوگ و مناقشه دو هدف را در نظر داشتند یکی توجیه و رهنمایی صحابه کرام و تعلیم حقایق دین آنگونه که در تعیین و اعزاز حضرت معاذ بن جبل، رضی الله عنه، به ولایت یمن صورت گرفت و دیگری رسیدن به رأی و نظر صحیح و تسلیم در مورد قضا یا بیکه در آن وحی نازل نشده و منسوج موجود نباشد آنگونه که در تعیین میدان غزوه بدر صورت گرفت.

روشهای تربیتی دیگری نیز وجود دارد که اسلام در راه تربیه نسل های جوان از آن استفاده کرده آنرا عملی و تطبیق نموده است ولی در اینجا باید گفت که عملیه تعلیم و تربیه در اسلام با سایر احکام و اجاب است زیرا فقها گفته اند، (ما لا یتم الواجب الا به فیه و واجب) آنچه که واجب و فرایض دینی بدون آن تکمیل نمیگردد خود واجب است، تعلیم و تربیه که یگانه وسیله فهم و تطبیق واجبات و فرایض دینی است بدون آن واجبات و فرایض تکمیل نمیگردد، لذا واجب شمرده میشود. علاوه تطبیق عملی نصب هیچ یکی از نظامها شده نمیتواند مگر وقتی که آن نظام برای خود رجا لی را آماده و نسلی را برای بدوش کشیدن و غالیف و مسولیت های آن نظام تربیه کند.

ذهنیت های اسلامی و نقش تعلیم و تربیه در رشد آن

فضل من الله فضل

الحمد لله رب العالمین الرحمن الرحیم مالک یوم الدین والصلوة والسلام علی رسولہ الامین وعلی آله و صحابه اجمعین اما بعد:

ذهنیت به مفهوم وسیع آن شامل عقیده، طرز فکر و قضاوت شخص است. و ذهنیت اسلامی خلاصتاً عبارت از اسلامی بودن فکر و اندیشه مسلمان است تا از حدود و مقررات اسلامی تجاوز نکنند.

هدف عمده و اساسی اسلام تنها اصلاح اعمال بشر نیست بلکه اسلام به اصلاح اندیشه و فکر انسان توجه بیشتر داشته و حتی چگونگی اعمال انسان بر مبنای رنیت و عقیده او ارز-

مهم دولت اسلامی افغانستان درین قسمت چهنقشی را باید ایفا کند .

برای وقایه زبروز آفات و امراض بعدی که بدون شک بر ذهنیت اسلامی فرزندان تأثیر منفی وارد میکنند باید بگوئیم که لازم است کارهای ذیل به صورت جدی رویدست گرفته شود :

- ۱- تغییر بنیادی کمی و کیفی در نظام درسی مدارس دینی و سایر موسسات تعلیمی و تحصیلی .
- ۲- انتخاب دانشمندان با کفایت و اهلیت و متعهد به اسلام و وارد در آموزش و تدریس علوم دینی .
- ۳- نظارت و مراقبت جدی در مورد تطبیق نظام درسی .
- ۴- ایجاد مراکز بزرگ و وسیع فرهنگی برای فعالیت همه جانبه درین عرصه و عدم کتفا به فرا گرفتن تعلیمات دینی در چارچوب کتاب درسی .
- ۵- پاک سازی نظام تعلیمی از مضامین فلسفی و ایدئولوژی ضد اسلامی در دوره های قبل از پوهنتون و در صورت لزوم گنجناجیدن آن در دوره عالی به قدر ضرورت و صرف بمنظور تحلیل و مقایسه به شرط آنکه تحلیل و ابراز دلایل جزء مقررات درسی باشد .

آنچه گفته شد به حساب اقدامات اساسی و بنیادی می آید ولی موضوع دیگری که قابل توجه است این است که وقتی تعلیمات اسلامی میگوئیم نباید تنها مقدمات آنچه شامل عقاید و عبادات میشود و بعضاً احوال شخصی و معاملات را دربر میگیرد، باشد زیرا از کمیزات عمده اسلام اینست که دین، رهنمودی برای دنیا و آخرت است و نیا ز مندیهای روحی و جسمی انسان را بررسی مینماید .

مباحثات

مولوی نافع : جناب شینواری در مضمون خود از روش قصه ذکر نمودند ولی ایشان مراتب زمانی انبیاء علیهم السلام، را مراعات نکردند . بطور مثال نوح، علیه السلام، که در سلسله نبوت بعد از آدم، علیه السلام، میآید در وسط ذکر شده و از عیسی، علیه السلام، قبل از نوح، علیه السلام، تذکر گرفته و هکذا پیشنها دمن اینست که اگر ترتیب رعایت شود بهتر خواهد بود .

شینواری : با دید عرض برسانم که قرآن کریم اصلاً کتاب قصه نیست و قصی که در آن آمده، صرف بخت منایع از آن استفاده میشود و همچنان در قرآن سیرت سلسل تاریخی آن رعایت نگردیده و البته این حکمت خداوندی، جل جلاله، است .

حسین خیل : جناب فضل در قسمتی از مقاله خود به پلان های "روسی سازی" اشاره کردند . درین رابطه باید گفت که هدف رژیم کمونیستی در افغانستان تنها تطبیق پلان روسی سازی در مدارس نبوده، بلکه ایشان میخواهند

تا پلان مذکور را در تمام مکاتب و عموم شعبات و دوا یر تطبیق نماید و مردم را با آن عیار سازند .

همچنان در جای دیگر تذکرات دهانده که در مکاتب، فلسفه خواننده نشود، بلکه این مضمون باید در پوهنتون تدریس گردد، بنظر من اصلاً مضمون فلسفه قابل تدریس نیست، زیرا فلسفه در اسلام وجود ندارد، و علما، فلسفه را از اسلام جدا نموده اند، درست است که در اسلام استدلال موجود است ولی نه به آن پیمانها بیکه فلسفه یونان و غیره در استدلال مستغرق بوده اند .

فضلی : در قسمت موضوع "روسی سازی" با یاد بگوئیم که هدف من تنها در رابطه با تعلیم و تربیه بوده و اگر تمام حقوق آنرا در نظر بگیریم، بنظر من مقدور این سیمینار نخواهد بود . در قسمت تدریس فلسفه عرض میکنم که در مضمون تمجین آمده که فلسفه عاری از دلایل را در دوره قبل از پوهنتون نباید تدریس کنند، مثلاً اگر نظریات داروین در دوره متوسطه بطور مجرد تدریس شود و با دلایل مقنع رد نگردد، ذهن دانشگرد را بسوی گمراهی خواهد کشانید . ولی میشود که همین نظریات داروین در پوهنتون تدریس شود، بلکه بشکل مقایسوی آن با اسلام، تا در خلال این مقایسات محصل بدانند که داروین یک فیلسوف منحرف بوده است .

مضامین

تعلیمات بعد از سن مکتب

قطب الدین نجفی

با فهم نظریات علمی بصورت مشخص به موقف همان اطفال و جوانان افغان که در جبهات، در شرایط خلیسی ناگوار و فضای مملو از ترس و دهشت از مرحله کودکی به مرحله طفولیت، جوانی و بلوغ و یا بالاتر از آن رسیده اند، نظری می افکنیم .

اطفال بیکه در سال ۱۳۵۷ در مرحله کودکی قرار داشتند اکنون به سن ۱۴ الی ۱۷ سالگی رسیده اند . اطفال بیکه به دوره اول طفولیت یعنی در سه سالگی قرار داشتند فعلاً ۱۷ ساله و یا بالاتر اند . و همچنان به همین منوال دیگر اطفال در سنین بالاتر .

بنابراین اطفال و جوانانی را که در جبهات مرحله اول حیات در طول سال های جهاد با توجه به گذشت سن آنها تا ۲۷ سالگی رسیده اند میتوان به دسته های ذیل تقسیم نمود :

- ۱- یک تعداد بعد از سن ۱۲ سالگی به جهاد در رفتند و در طول سالهای جهاد شهید شدند .
- ۲- عده ای معیوب گردیده بخارج مهاجروا در منطقه باقیمانده اند .
- ۳- یک تعداد در سلامت برده بجهت مجاهدین هم در جبهات اند .
- ۴- عده ای از این مجاهدین پس از گذشت چند سال

چهار دبه کشورهای ایران، پاکستان و بیا دورتر رفتند. آئنده جوانان نیکه بچیت مجاهد در جبهات یا قیما نندند. در اثر توجه و علاقمندی قوماندانان همان منطقه در اوقات غیرا ز جنگ کورسهای سوادآموزی برای آنها دایر شده و همجوانان بصورت منظمه آموختن سواد و تعلیمات دینی برداختند. از طرف دیگر در بعضی مناطق، مکاتب ابتدایی با شرایط خاص همان منطقه از سال ۱۳۶۶ بیا بنظر افتاد. سپس و از افزایش محرومین علم و دانش تا حدی جلوگیری بعمل آورده است ولی در بعضی مناطق همچوز مینهها مساعده نگردیده و مجاهدین آن از هرگونه آموزش و پرورش محروم و بی بهره مانده اند.

آنها بیکه به کشورهای ایران و پاکستان رفتند، عدهای از آنها در مدارس دینی، مکاتب، و بیا کورسهای صحی، حرفوی و تخنیککی شامل گردیدند، اما بعضی بنا بر عواملی از درس خواندن بازماندند و برای تأمین معیشت و زنده ماندن مجبوراً بکارهای شاقه و بیسببهای دیگری برداختند.

از آنچه متذکر شدیم چنین نتیجه میگیریم که بک تعداد جوانان که سنشان بالاتر از سن شمول در مکتب است، در ساحتها تحت کنترول مجاهدین و عدهای که در پاکستان و ایران زندگی دارند از نعمت سواد محروم اند.

از آنجا بیکه این جوانان در تجدیده چندین مرحله زندگی را بشکل غیرعادی با انواع مشکلات پشت سر گذاشته اند و بیا رویکار آمدن یک نظام سلامی در افغانستان اگر آنها بخواهند که از قبیل علم و دانش بهره مند گردند تا بیا آتی بایست در نظر گرفته شود:

۱- وظیفه وزارت تعلیم و تربیه حکومت اسلامی افغانستان است که پس از بازگشت و استقرار مهاجرین، به سروی همجو محرومین تعلیم و تربیه در تمام نقاط کشور بیا در نظر داشت نکات ذیل اقدام نماید:

تعیین سن - ذوق و علاقمندی آنها در رشته مورد نظرشان (مسلکی یا غیرمسلکی)، حرفه های رایج در هر منطقه و زبان محلی منطقه.

۲- تعیین تعداد دانشگردان نظریه سن و تقسیمات آنها به گروپ های وجوه مشترک.

۳- پس از تکمیل سروی و دریافت معلومات فوق - الذکر بیا در نظر داشت همه جوانب موضوع نصاب تعلیمی عمومی و اختصاصی بیا بیدقترا ردیل تدوین و در معرض عمل قرار گیرد.

الف: تعلیمات عمومی:

۱- نصاب تعلیمی دوره ابتدایی: به صورت عاجل بیا بیدقترا نصاب تعلیمی دوره ابتدایی موجوده کارگرفت، ورنه تدوین نصاب تعلیمی خاصی را ایجاب مینماید.

۲- نصاب تعلیمی دوره متوسطه:

دوره متوسطه که عبارت از صنوف (۸، ۷، ۹) بوده، مجموع ساعات درسی هر صنف در یک هفته ۳۶ ساعت و تعداد ساعات درسی هر مضمون با تعداد مضامین بیا بیده ۱۴ مضمون برسد.

۳- نصاب تعلیمی دوره ثانوی:

دوره ثانوی شامل صنوف (۱۰، ۱۱، ۱۲) است که مجموع ساعات درسی هر صنف در یک هفته ۳۶ ساعت میباشد و شاگردان در این دوره یعنی از شروع صنف دهم به سه شعبه تقسیم میگرددند. در تقسیمات شاگردان، نمرات صنوف دوره متوسطه و ذوق هر شاگرد مدنظر گرفته میشود.

تعلیمات مکمله و متممه

محمد محسن فرملی

اول: دشواریهای نظام تربیتی کشور بعد از کودتای شور:

بیا شرکتدانی شور ۱۳۵۷ و متعاقباً آنها جمشون روس در افغانستان در پهلوی ساریا حیات زندگی مردم چون ساحتاقتصادی، اجتماعی، علمی و فرهنگی، موسسات تربیتی ما در حد معتنا بهی صدمه دیدند. بگونه بیکه موسسات تربیتی، مساجد، مدارس و مکاتب بیا اکثرأ ویران گردید و بیا اینکه نسبت نبودن امنیت و مصئونیت دروازه های آن بیرونی شاگردان مسدود شد. همچنان، عده زیاد معلمان که عنصر تعیین کننده در جهت تحقق اهداف تربیتی شاگردان بشمار میآیند، بیا بشهادت رسیدند و بیا در پشت سنگرهای داغ جها دبا ساریبران مجاهد خود پیوستند و عده بی همبهدیا رهجرت روی آوردند. بیا برآن حوزه های تربیتی کشور چه در داخل افغانستان و چه در عرصه هجرت و حتی در مکاتبیکه تا کنون زیبا داره رژیم کابل قرار داشت مواجبه فقدان معلمان، به ویژه معلمان مسلکی و تعلیمی فنگان موسسات عالی تربیه، معلم و پوهنچی های تربیه معلم پوهنتون گردیدند.

پیوست به مشکلات متذکره، قلت مواد درسی که یکی از عناصر عمده در عملیه آموزش محسوب میشود نیز مسهود بود. افزون بر آن، جوانان بی داریم که سن بالاتر از سن شمول مکتب را دارند و بیا ساری پیشرفت سن برای آنان دیگر مجال تحصیل نه در دوره متوسطه و نه در دوره ثانوی میسر است. از آنجا بیکه آنان سرمایه های معنوی کشور اند، بایستی برای آنها زمینه های تحصیل از هر نوع بیکه باشد، فراهم آید، که تهیه نصاب تعلیمی آئنده کشور حتماً بیا بگویی این معضله خواهد بود. همانطور کاستی های در سطح تربیت معلمان و بیا بیکه های آموزشی پوهنتون ها و سایر موسسات

تحصیلات عالی موجود است .

دوم: طرح یک نصاب تعلیمی بر وفق نیازمندی تربیتی؛

نصاب تعلیمی رهگشای کلیه فعالیتها ی تربیتی، شامل اداری، تدریسی و نظارتی است که تحقق اهداف تربیتی مکتب را تضمین مینماید. بنا برآن، نصاب تعلیمی با الهام از اهداف خصوصی و عمومی تعلیم و تربیت اولاد کشور و آنچه خواسته های زمان ما مقتضی آنست و نیازمندیهای جامعه، ما حکم مینماید بدین جهت که باید در جهت امور تدریسی مکاتب و مدارس معین گردد . . .

سوم: ارتباط نصاب تعلیمی با حوزه های تربیتی مختلف کشور؛

مکاتب دخترانه و پسرانه: نصاب تعلیمی مکاتب با پداسا مل مفاهیم و محتوای ذیل باشد:

الف: در ساحت انتقال دانش عمومی:

- دروس اجتماعی؛

لایه، تعیین مضامین و مفردات درسی و زمینه های تدریس آن طوری عیار گردد که تا گردان مسایل دینی، تاریخی، جغرافیایی، اجتماعی، کشور و جهاتش را که در آن زندگی مینماید درک کنند. هما نگونه از میراث های ارزنده، دینی و اجتماعی و موازین تاریخی چون مسلمانیت، وطن دوستی، عشق به وحدت ملی پشتیبانی نموده و از تبعیضها و نفوق جوییهای نژادی، لسانی اجتناب ورزیده، سهمگیری در امر مجدداً معده ایده آل، حراست از استقلال و حاکمیت ملی، عادت با انجام کارهای ایجاب دگرانه، دوستی با هموطنان، دوری از ریختن خون برادر، تأمین مصالح علیای کشور و غیره را شعار خود سازند و سلوک خود را بر آن عیار نمایند.

تربیت یک همپهری لایق و مفید بسته به پروگرامهای درسی است که در آن مضامین اجتماعی بر محتوای مقاصد دینی، ملی، فرهنگ و ارزشهای اجتماعی کشور ما جا داده شده باشد.

- علوم دینی: از آنجا بیکه ارزشها و موازین دینی عمیقاً در همه رشته های زندگی مردم مسلمان ما نمایان است و عقاید دینی در تنظیم حیات ملی ما نقش تعیین کننده دارد، درک واقعی از دین و ارزشهای دین اسلام با بستن بخش عمده فعالیتها ی درسی مکاتب را احتواء نماید. فزیک، ریاضی و سایرین؛

در تهیه نصاب تعلیمی معارف آینده کشور در موارد معین در بهلوی مطالب نظری، فعالیتها ی عملی و مهارتها ی سازنده جا داده شود، تا شاگردان بتوانند از آموخته های نظری در باره علوم طبیعی و ساینس (کیمیا و بیالوژی) استفاده های عملی و حیاتی نمایند، و از جانبی افکار

جوانان را بجا نیاختراعات و ابتکارات ساینس نویسن متوجه سازند و تدریس خشک ریاضی، فزیک، و ساینس که حالا در مکاتب ما صورت میگیرد و قطعاً آمیخته به تجارب عملی و ترتیب یک ذهنیت ساینسیک نیست، منمیرنمیرنخواهد بود.

تعلیمات تکنیکی و حرفوی؛

بخاطر اینکه بتوان زمینه های رشد، قابلیت عملی و آموزش حرفوی را برای شاگردان فراهم آورد، نصاب تعلیمی جدید باید واجد مطالب درسی حرفوی، تکنیکی و کارهای عملی برای ذکور و نانات باشد، که این فعالیتها ی آموزشی شامل تعلیمات زراعتی، تکنیکی، برقی، کارهای دستی، بافت، دوخت، بخت و بیز، تدبیر منزل، تربیت اطفال، تنظیم اقامتگاه، کمکهای اولیه صحتی، نجاری، کلکاری، و غیره میباشد.

چهارم: در بخش تعلیمات اجتماعی؛

در تعریف تعلیم و تربیت گفته میشود که این بخش در شتون زندگی، بقا، فرد و جامعه را تضمین مینماید و برای انسان سعادت بیا ر میآورد، جهت آموزش و پرورش به صورت عموم و سله، دفاعی انسان در جهت مبارزه و مقابله با محیط زیست بوده و از آن طریق کارها را ماسختن نیروهای طبیعی و اجتماعی به نفع خودش میسر میگردد.

پنجم: نصاب تعلیمی در رابطه به تربیت معلمان؛

مسلماً نقش معلم در تحقق بخشیدن اهداف آموزش شاگرد و تغیر دادن رفتارش بجهت مطلوب، در همه نظام های تربیتی خیلی ارزنده تلقی میشود، ماسفانه در اکثر کودتای تورتها چروس نا سبب تربیتی ما توأم با موهبات تربیت عالی معلم صدمات عظیم دیده است. بنا آنکه خوشبختانه تنظیمهای جهادی و موهبات خارجی تا کنون برای جبران خسارات وارده در زمینه های تربیه معلم طرحها و پروگرامهای تعلیمی را ارا به نموده اند و عده از معلمان در مکاتب عرصه مها جرت و وارد داخل افغانستان ناممکنه دست اندر کار شده اند با آنهم نیازمندیهای به داشتن معلمان مسلکی برای تربیت سالم شاگردان مکاتب به شدت احساس میشود.

بنا بر آنچه گفته آمد و روند تعلیم و تربیت کنونی کشور به تعلیمات داخل خدمت شامل کورسهای منظم تحصیلی، دارالمعلمینها، استیتوت های تربیه معلم، سمینارهای طویل المدت و قصیر المدت اند ضرورت احساس میدارد، به تأسی از این تذکیر بنا مدهای تعلیمی "تربیت معلمان" از لحاظ معیارهای تحصیلی شامل دوبخش باید باشد: یکی پروگرامهای تحصیلی منظم و سیستماتیک و دیگری غیر تحصیلی یعنی تنها بخاطر آشنا ساختن معلمان به معیارها و موازین مقتضی تربیتی روز بنام (Updating) که بدین

امریخوان خطاب فرموده است و این حکم، معرف و دلیل واضح است بر شناخت خدا، جل جلاله، و پی بردن بر عظمت و کیفیت ذاتی و صفاتی او تبارک و تعالی و حکمتی است مبنی بر اهمیت و فرضیت علم بر زن و مرد مسلمان، تعلیم و تربیه در اصل بر پایه شناخت خود و معرفت ذات اقدس تبارک و تعالی استوار است که این موهبه الهی را بواسطه خواندن و نوشتن میتوان آموخت. خداوند بانه نسا نیکه قبلاً خواننده و نویسنده نبودند چنان عظمت و کیفیت به وی تعلیم میفرماید که بیک یا رگی شناخت او مکمل میگردد و چنان خواننده و نویسنده میشود که به مدارج عظیم الشان "معارف" میرسد چه خوش اسم است کلمه "معارف" که به واسطه خواندن و نوشتن دست میدهد.

جو نعم از بی علم با یدگداخت که بی علم نتوان خدا را شناخت تعلیم و تربیه تنها سواد آموزی نیست بلکه آشنایی کامل به دین مقدس اسلام و ارکان عمده آن نیز میباید و در عین زمان تعلیم در یک کشور اسلامی قاضی تهذیب، دیانت، اخلاق، تمدن، حقوق شناسی و بنیان مرموض بوده که در تعبیر شخصیت افراد حیثیت شان را روپرا رزش را دارا میباید.

مردم مسلمان افغانستان که اکثر آن ز نعمت سواد محرومانند احتیاج شدیداً رند تا حداقل خوانندگی نوشتن را یاد بگیرند تا از یک طرف احتیاجات روزمره حیاتی خود را رفع نموده بتوانند و از طرف دیگر مفاهم و میادین دینی و مذهبی خود را خوب بفهمند و از جانب سوم همین کلان سالان اند که حیثیت پدری و مادری را دارند، اگر از نعمت سواد برخوردار نشوند نمیتوانند و اولاد خود را نیکو تربیه جامعه تقدیم کنند. در صدر اسلام شاخیکه جدیداً مسلمان میشدند حضرت پیامبر اکرم، صلی الله علیه و سلم، ایشان را بفراگیری علوم و کسب سواد ارشاد میفرمودند و بهمین سبب گفته اند که "اغلب العلم من المهدالی اللحد" (زگوار ره تارا گوردا نش بجوی).

و قتی که حضرت پیامبر، صلی الله علیه و سلم، از مکه مکرمه به مدینه منوره هجرت فرمودند فصل جدیدی بر زندگی آنی مسلمانان باز شد و مسئله سواد آموزی اهمیت خاصی پیدا کرد، چنانچه حضرت رسول اکرم، صلی الله علیه و سلم، در مورد سواد برای بدرا مرکز دند که هراسیری که فدیهدا ده نمی توانند در صورتیکه با سواد با شدا یدده نفر از صحا به کرام را سواد بیا موزد و همین آموزش فدیهدا و حساب میگردد، ازین حکم دو مفهوم بزرگ دست میدهد، یکی آنکه در اسلام با دگر گرفتن سواد اول از کلان سالان شروع شده است و دوم اهمیت سواد در نزد پیامبر اسلام، صلی الله علیه و سلم، نشان میدهد.

بمختصر ما دله علیه بیسوادی که اکثریت مردم ما درین مدت چهارده سال ویرانگری های متجا وزین روس از حداقل خواندن و نوشتن بهره نداشتند و زمین تعلیم به روی شان مسدود گردانیده شده بود، با یدوزارت تعلیم و

صورت تعلیمات داخل خدمت و تربیت معلمان اساتیرین و عمده ترین بخش بیرون ماه های تربیتی کشور را احتوا می کند.

مباحثات

حسین خیل: در مضمون عبارت جناب فرماید آمده است که نظام تعلیمی عبارت از طرح جامع، کلی و هدفمندی است که در بر تو آن همه فعالیت های تدریس و آموزش صورت می گیرد، آیا مقصدشان ازین گفته، همان طرح نظام تعلیمی است؟ و اگر هست، بی نظام تعلیمی از مفردات درسی چه فرقی دارد؟

فرمائی: نظام تعلیمی به صورت عمومیک طرح در بر گیرنده تمام فعالیت های تربیتی مکتب میباشد و به خاطر تحقق اهداف مکتب، تدوین میگردد و مفردات درسی بعد از نظام تعلیمی استخراج میشود. البته درین فعالیتها تمام مسایل اداری، نظارتی و حتی کاریک چیرا سی مکتب هم شامل است و حتی بعضاً فعالیت های خارج از مکتب را نیز در بر میگیرد. اینها همه در ساختار و جوکات عمومی فعالیت های تربیتی نظام تعلیمی قرار دارد و عبارت دیگر نظام تعلیمی رهگشایی برای تمام فعالیت های تدریسی در مکتب میباشد.

کاربار: مقاله های ارایه شده سیمینار، برای حالت عادی بسیار پر محتوا است، اما وزارت تعلیم و تربیه افغانستان در آینده مجبور است که سواد را به بخش تقسیم نماید: شاگردان عادی، شاگردان نیکه از مکتب خارج از افغانستان مثل پاکستان، ایران و کشورهای غربی انتقال داده میشوند و سواد گردان معیوب و طبقه اکابر، ثور. قع من این بود که جناب سجمی و جناب فرمائی، روی این چار بخش صحبت میکردند و در زمینه، پروگرامها بی طرح می نمودند.

نجعی: بخش هایی چارگانه، هر کدام مسلمان از خود یک بخش جداگانه دارند، مثلاً معیوبین و اکابر... لذا بصورت مشخص هر یک ازین بخشها، با یدبه جوکات عنوان مربوط خود درج سواد گرما در مقاله خویش، بخش های مذکور را در نظر می گرفتیم، بنوشته های دیگر استادان مدخله میشود.

مضامین

اهمیت تعلیمات اکابر و صورت تطبیق آن در جامعه اسلامی افغانستان

شاه آقامجددی

خداوند بزرگ جلست عظمت اولین مرتبه، و خی خود را با لای بنده اش پیامبر اکرم، صلی الله علیه و سلم، با صدور

مجا هداً سدهما نظوريکه جوانان رسيدا فغان ريشه‌های تجا وز دشمن را اژکسور برکنند، همان قسم در جوکات اردوی اسلامی بیسوادى را که به منزله جهالت است نيز با پدريسته‌کن سازند، اميدوارم اردوی مجا هداً خصال ما بتواند از طریق تعليمات اکا بر خدمات ارزمنند سوادآموزی و ارتقای سويه تحصيلی به ملت مسلمان افغان را انجام بدهد.

ادارات ولتي، مو، سات کارگري وغيره را بحیث سومين مراکز مو، شروادآموزی ميتوان پذيرفت. يرويه تعليمات اکا بر که فوقاً تشریح شد بايد تحت نظار اداره مستقل در جوکات صادرات عطمی قرار داده شود تا با صلاحیت‌های بيستر خود جدا از طریق محراب و منبر و خانقا و تکايا، جدا از طریق اردوی اسلامی و جدا از طریق مو، سات، تمدی‌ها، دستگاه‌های کارگري و حرفوی وغيره بتواند اهداف مقدس با سواد سازی را در سراسر کشور پيش ببرد و در وقت کمی افزا دريادی را با سواد سازی و تعليمات اکا بر آترو قدرت عملی ببخشد.

نیازمندی به تعلیمات داخل خدمت در افغانستان جنگ زده

منصف

تعلیمات داخل خدمت در افغانستان، در آغاز مرحله، بنا مسمی دارا المعلمین مسمی گردیده بود، که در عمارت سابق مکتب حبیبیه فعالیت میکرد و یکا نه هدف آن تهیه تسهیلات برای آنعده قلیل بود که روی بعضی معاذیبر تحصیلات با با نتر از صنف ۱۲ دانشند. ایشان ميتوانستند به اشرف عقیب بروگرا مگورسهای داخل خدمت سند فراغت صنف ۱۲ را حاصل نمایند. شاگردان درس را در جوکات خارج وقت رسمی طبق بروگرا موضوعه شعیب میکردند. در سال ۱۳۳۴ با آمدن یک عده متخصصین یونسکو و یوهنتون کولمبیا، بروگرا متعلیمات داخل خدمت، انکشاف داده شد. در این وقت اداره تعلیمات داخل خدمت، بنا مو، سهه تعلیم و تربیه مسمی گردید. در این بروگرا معلمان فارغ صنف نهم، بصنف دهم و فارغان صنف ۱۲ بصنف اول پوهنخی در رشته‌های مختلف جذب گردیده به ادا مه تحصیل پرداختند، که ضمن توسعه و انکشاف به بروگرا داخل خدمت بسطح لیسانس ارتقاء داده شدند. این بروگرا مدرست تعطیل مکاتب، در مناطق سردسیر زمستان، و در مناطق گرمسیر، تابستان، تعقیب میگردد. در هر سه زمستان، با سه تا بیست که معادل یکسال تعلیمی سنجش شده بود، شاگردان یا پدروگرا منصف مربوط خود را بعد از سپری نمودن امتحان و نوشتن یک پروژه، تطبیقی تکمیل و تصدیقاً مه‌حاصل میکردند. برای شاگردان دوردست و ولایت تسهیلات لیلیه نیز فراهم شده بود.

تربیه اسلامی ما طرح‌های جدید و موفق تعلیمات اکا بر را بریزد و عملی نماید، از جمله:

— بد منظور سوادآموزی آن عده یکده در خلال دوره‌های تعلیمی خویش مجبور به ترک وطن گردیده اند و با خصل وطن مهاجر شده و در سهای شان تا تمامانده و در محیط هجرت نیز نتوانسته اند چیزی بیاموزند و با تعلیمات خود را تکمیل نمایند، و شان نیز با پدروجوکات تعلیمات اکا بر تحت تعلیم قرار داده شوند.

به منظور فایق آمدن بر مشکلات فوق الذکر که همه در انتظارشید آن میاشتم، جا نیازی تپ و تلاش سبانه روزی مخلصانه همه ملت یکا راست، مخصوصاً وزارت تعلیم و تربیه به درجه اول در فایق شدن بر مشکلات بیسوادى مسوولیت بزرگ دار که با پدرورفع آن بذل جا نفسانی صورت بگیرد.

وزارت معارف یا پدروگرا متعلیمات اکا بر را هر چه عاجلتر ترتیب بدهد و نام تعلیمی آنرا تکمیل نماید و طرق بیسیمنی شده عملی آنرا جستجو کند، همین حال لا معلمین مسلکی آنرا تدارک نماید و آنان را به اصول فنی سوادآموزی تربیه کند و درین مورد توجه علماء، دانشمندان، خطباء و روحانیون را جلب کند تا به همکاری آنان تعلیمات اکا بر با لای زتان و مردان بیسواد تطبیق نماید.

به نظر من در شرایط امروزی برای تدریس کلاسیک با پیدا زما جدا خانقاها، مدارس علوم دینی و تکابکار گرفت، زیرا مساجد در طول تاریخ کشور ما جای امکان با اعماده، مطمئن و مقدس بوده و همچنان در نمازها و قرا به تعداد کافی موجود است و علاوه آن اهالی هر مسجد به لیب خاطر به مسجد میآیند و آمدن دختران غیر تنزیه مساجد آسان مینماید و مساجد عموماً در بین دهات بوده و مردم بوقت معین درس خواندن حاضر شده ميتوانند.

اردوی اسلامی که حافظ تمامیت ارضی محسوب میشود ميتواند که يرويه با سواد سازی را بقسم افرا دی و دسته جمعی در اردو تطبیق کند، فعالیت‌های اردو و منظور تعلیمات اکا بر از طرق مختلف آن مو، تربیت بیشتر دارد، هم آنکه هر سخنی با سواد با بدسخن دیگری را با سواد بسازد و هم در پهلوی تدریس نظری و عملی و نظامسمی خویش تعلیمات اکا بر را نیز تطبیق نماید و هم کلاسیک لان را که در خلال تحصیل از تحصیل با زمانه اند، بهمان درجه‌های سابق تصنیف و تحت تدریس قرار دهد و علاوه با سواد سخن آتعه را که حداقل خواندن و نوشتن را بساد ندارند در پيش گیرد و همچنان اردوی اسلامی با پدروجات تعلیمات ناقص و نامکمل را طبق اصل مرتبه وزارت معارف بدستزس اردو بگذارد و سويه آنها را با لابرد و تکمیل نماید.

با پدرو اردوی اسلامی کاملاً یک اردوی دوران سازو

هر منطقه را تضمین نماید تا ما ندد دوره های سیاه خله بین دوتسل بوجود نیاید.

تعقیب نصاب تعلیمی خاص بر اساس شرایط کار و وظیفه مسلکی

قراریکه قبلاً تذکر داده شد، نصاب تعلیمی خاص، مبنی بر شرایط ساحه کار و وظیفه مسلکی هر مو سسه یا تصدی رسمی و شخصی با بیدار طریق تدویر کورسهای داخل خدمت کوتاه مدت در جوکات اداره وزارت معارف و تعلیمات عالی جامعه عمل بیوشد، و از این طریق رمزها، نواوریها تغییرات و تحولات جدید بر حسب ایجابات عسرو زمان در رشته ها و مسالک مختلف در برتوارشادات دین مبین و مقدس اسلام به مشمولان تدریس شود زیرا پیشرفت و ارتقا در مسالک بدون تعقیب کورسهای داخل خدمت امکان پذیر نخواهد بود.

بلند بردن سطح علمی و دانش مامورین تا درجه لیسانس در رشته های خاص در جوکات بوختوتوهای مرکز و ولایات اخذ موقع میکنند، مامورین در رشته های مختلف، پس از سپری نمودن امتحان

شمول، در بوختوهای مربوط جذب شده، در اوقات غیر رسمی به ادامه تحصیل شان میپردازند، که در این صورت از یک طرف وظیفه محوله شان را در مو سسات مربوط، در پرتو اندوخته های جدید بوجاه حسن انجام خواهند داد، و از طرف دیگر سوبیه تحصیل شان را از طریق تعقیب کورسهای داخل خدمت بسوبیه عالی، تا درجه لیسانس ارتقا خواهند بخشید.

بررسیهایی در زمینه انقطاع تعلیمی و تحصیلی در دوره های مختلفه

شاه ولی عطایی

انقطاع تعلیمی دوره های مختلفه مکاتب

چون رژیم منحوس و کمونیست کابل، درین مدت طولانی ۱۴ ساله غرض حصول اهداف شوم سیاسی و ایدئولوژیکی خویش از هیچ نوع ظلم و ستم علیه ملت مسلمان و مظلوم کشور ما دریغ نرورزیده که از آنجمله مظلوم، یکی هم محدود ساختن ساحت تعلیم و تربیه برای جوانان و نوجوانان کشور بود، به طوریکه متعلمین صنوف دهم، یازدهم و دوازدهم را به جبر و اکراه شامل دوره مکلفیت عسکری، خا رندوی، کندک قومسی دفاع از انقلاب و امثال آن ... برای مدت طولانی ۵ و ۴ و ۳ ساله نموده است.

همچنان در جریان ۱۴ سال اخیر اکثر مو سسات تعلیمی در ولایات یا از طرف رژیم بمباردمان و تخریب گردیده و یا اینکه در نتیجه عملیات مسلحانه مجاهدین بسا

افغانستان جنگ زده غرض تهیه پرسونل مسلکی و آزموده، در رشته های مختلف به بهره برداری از پروگرام داخل خدمت نیاز مبرم دارد، که مطالب ذیل را در زمینه از همه و لیترمورد بررسی قرار میدهم: تصنیف معلمین و مامورین مناطق بر اساس سوبیه تحصیل، تدویر کورسهای خارج وقت رسمی، تعقیب نصاب تعلیمی عمومی و حرفوی، تعقیب نصاب تعلیمی خاص بر اساس شرایط ساحه کار و وظیفه مسلکی و بالاخره بلند بردن سطح علمی و دانش مامورین تا درجه لیسانس در رشته های خاص.

تصنیف معلمین و مامورین مناطق بر اساس سوبیه تحصیل:

اگر معلمان قبل از ظهر مو ظف اندمیتوانند بعد از ظهر و اگر بعد از ظهر وظیفه دارند، میتوانند قبل از ظهر پروگرام کورسهای داخل خدمت را در مو سسات مربوط، تعقیب نمایند و هم معلمان فرصت دارند، که در مناطق سردسیر زمستان و در مناطق گرمسیر تابستان یعنی در زمان تعطیل مکاتب کورسهای داخل خدمت را تعقیب کنند و لی وقت تعقیب کورسهای داخل خدمت مامورین، به اوقات متذکره که بحال معلمان صدق میکنند، عیار شده نمیتوانند، بنا بر آن کورسهای داخل خدمت مامورین باید خارج از جوکات وقت رسمی شان مدنظر گرفته شود.

دایر نمودن کورسهای بعد از وقت رسمی:

در بخش تعلیمات داخل خدمت معلمان، توقع داریم حداقل یک دارالمعلمین بهر ولایت افغانستان بقالیت انداخته شود که تعلیمات قبل از خدمت و داخل خدمت معلمان را در رشته های مورد نیاز زعهده دار گردد، چون در تمام رشته های تعلیمات داخل خدمت، از پرسونل اداری، علمی، مسلکی، تعمیر، تجهیزات، تسهیلات، وسایل و لوازم غیره چیزهای تعلیمات قبل از خدمت استفاده به عمل میایدینا بر آن تعلیمات داخل خدمت، که از لحاظ کمیت و کیفیت، در جهت ارتقا و پیشرفت، یگانه عنصر اساسی است، در واقع خیلی اقتصادی تمام میشود، اگر از تعلیمات داخل خدمت استفاده بمورد و مطلوب بعمل نیاید، کاخ ارتقا و پیشرفت مسالک به ویرانی و تزلزل مواجه شده، زمینه نواوریها، ابتکارات و ابتداعات نامساعدخواهد شد.

تعقیب نصاب تعلیمی عمومی و حرفوی:

هر دارالمعلمین یا لیسهدر مرکز یا ولایات میتوانند موازی به تعلیمات قبل از خدمت، تعلیمات داخل خدمت را، که به سطح دنیا سودمند و اقتصادی پنداشته شده است مورد تطبیق قرار دهد و بدین وسیله موجبات ارتقای سوبیه تشنگان علم و دانش و هم بلند بردن سوبیه عمومی یا تشنگان

تأثیر انقطاع تحصیلی دوره‌های مختلفه بالادی محتوبات نصاب تعلیمی؛

در تربیت و دستگا ه های تعلیم و تربیه ما هر کسی و هر کسوری دست درازی های کرده مثلاً نگلیسها ، امریکا بیها ، جرمنها ، فرانسویها ، هندیهها و روسها ، و... و همه و همه با سرنوشت تعلیم و تربیه ما بازی میکردند و هر کدا سعی مینمودند تا ما را برا خود بکشند ، زیرا راه ما هنوز معلوم نگردیده بود و هم امروز در دیا رهجرت در تعلیم و تربیه ما نیز هر کسی دستی دراز کرده و به این غرض کمیته های سی سا ختسه و دفترها با زحموده است ، اینها به نوبه خود برای تعلیم و تربیه ما طرحهای میریزند و در تدریس نصاب تعلیمی و کتابهای درسی و طرح پلانهای تربیت معلم ما ، اقدام مینمایند ، اما در زمان حکومت دست نمانده روسها در جهت روسی سازی نصاب تعلیمی ما سخت در تلاشی بوده اند .

مشکلاتیکه ازین ناحیه تا کنون احساس میشود عدم موجودیت یک نصاب تعلیمی واحد و سرتاسری برای تمامی مکاتب دیا رهجرت و مناطق آزاد داخل افغانستان میباشد ، که میدوایم بین مشکل بزودترین فرصت مرفوع گردد و من یقین دارم تا نیکه عهده امور تعلیم و تربیه دولت اسلامی آینده افغانستان را متکفل میشوند در اقدام اول توجه عمیق سا نرا در جهت هما هنگی و توحید نصاب تعلیمی دوره های مختلفه مدارس تنظیمهای مربوطه و کمیته های تعلیمی امدادی ملل جهان میبذول بدارند .

مباحثات

محمد علم بیان : من در باره مقاله منصف صاحب پیشنها داتی دارم که اگر در نظر گرفته شود بهتر خواهد بود ، نخست اینکه کورسهای داخل خدمت به کسانیکه تا مل نصف ۱۲ هستند اختصاص داده شود برای کسانیکه از نصف ۱۳ و ۱۴ دارا المصلمین ، ۱۰ و ۱۵ سال قبل فارغ شده اند ، باید پروگرامهای جداگانه در نظر گرفته شود ، تا با میتودها ، اصول و روشهای تدریس جدید بهتر آشنا شوند . پیشنها دیگر من اینست که در شرایط فعلی کورسهای داخل خدمت آنقدر لازم نیست ، زیرا تسهیلات لازم مهیا نبوده و در اکثر ولایات نه دارا المصلمین وجود دارد و نه استادانی که کورسهای داخل خدمت را دایر بسازند ، و اگر بعضی کورسهای داخل خدمت ، سیمینا رها و یا کورسهای قصیرا المدت دایر گردد ، بهتر خواهد بود .

منصف : در نوشته من اصلاحات محدودیتی برای گفته های شما نیست و من نگفته ام که اکمال تخصص تا فاع نبود و یا کافی نمیشد ، بلکه من گفتم که کورسهای داخل خدمت هم تا بسیس گردد ، زیرا کورسهای داخل خدمت برای

رژیم ملحدان زمین رفته و یکسعدا دانشا کردان و معلمین و استه به رژیم بطرف مرکز فرا رنموده ، و سعدا دانشا کردان و معلمین غیر و استه به رژیم ، یا اینکه مها جرت شده و یا به سقل دیگری خود را مصروف ساخته و یا بصف مجاهدین پیوستند ، پس درین مدت خلاهایی غرض ادا مئه تعلیمات فرزندان آن محل ایجاد شد ، که این حالت تقریباً در اکثر ولایات کشور حکمفرما بوده است .

بنا اگر وضع موجوده رژیم ملحدکابل را در ساحت تعلیم و تربیه و اولاد کشور با دوریلان پنجساله اول معارف کشور (بین سالهای ۱۳۳۶ الی ۱۳۴۰ ه.ش) مقایسه نمائیم ، به جرئت میتوان با داور شد که تعداد مکاتب در سرباط کنونی تحت سلطه رژیم کابل به مراتب کمتر از تعداد مکاتب در آن دور بوده و تعداد دانشا کردان نیز به مقایسه آن زمان با حاضریه کمتر مصروف تعلیم بوده اند .

پس سیرا نکتاتی تعلیم و تربیه در افغانستان از لحاظ کمیت و کیفیت سیرتقریبی را بسیموده که این خود یک ضایعه بزرگ در تاریخ تعلیم و تربیه افغانستان بعد از سال ۱۳۵۷ محسوب میگردد .

اما فراموش نباید کرد که اگر چه الحمد لله در دیا رهجرت ناحدا مکان در هر کمی از مها جرتین بخش تعلیم و تربیه تنظیمهای اسلامی ، به نوبه خود هر یک در احداث و تأسیس مدارس و گسترش آن سعی و مجاهدت بخرج داده اند ، با وجود سعی و تلاش و برداشتن گامهای مطلوب تنظیمهای دیا رهجرتی در راه تربیه اولاد کشور با آنهم نسبت ضعف صلاحیتهای مسلکی پرسونل تدریسی و با عدم موجودیت افراد صاحب ملک ، آنطور که سوقع میرفت نتیجه مطلوب بدست نیامده است .

انقطاع تحصیلی دوره های مختلفه در مؤسسات عالی ؛

یکسعدا از فرزندان جوان ملت مسلمان افغانستان در جریان تحصیل در مؤسسات عالی بوع اسارت زمانداران فاسد وقت را قبول نکرده ، در برابر ظلم و ستم مستکبران زمان آواز حق را بلند نموده اند و به دانشا کردان مبارزات حسیق خواهان روانه زندان دولت کابل گردیده ، و سعدا دی هم بمقاموالای شهادت نایل گردیدند ، و هم عده دیگری از محصلین مجبور به ترک تحصیل گردیده روانه دیا رهجرت شدند .

اگر چه درین اواخر در دیا رهجرت الحمد لله زمینیه تحصیلات عالی برای همجوارانیکه ترک تحصیل نموده بودند و دنیوا فارغین مدارس تا نسوی بوده اند در دیوهنتونهای نظامی و ملکی به پوهنخی های مختلفه و مؤسسات عالی تربیه معلم و امثال آن ، ... مسا عذ گردیده ولی مشکلات ازین ناحیه بطور کلی مرفوع نگردیده است .

مضامین

تعلیم و تربیه معیوبین جهاد افغانستان

تشخیص - آموزش - نصاب تعلیمی

(بازترانیای حرفوی)

محمد علم بیان

تصنیف معیوبین

عجالتاً بطورکلی میتوانیم زمعیوبین آتی درکشور جنگ زده* خودنا مبریم:

- ۱- معیوبین نا بینا ونیمه نابینا
- ۲- معیوبین ناشنوا (گنگ) ونیمه شنوا
- ۳- معیوبین بی با (سل ها)
- ۴- معیوبین بی دست (ست ها)
- ۵- معیوبین مفلوج وبا معیوبین حرکتی .
- ۶- معیوبین روانی جنگ

۱- معیوبین نابینا ونیمه بینا:

افرادنا بینا بطورکلی وافراده نیمه بینا بطور نسبی نمیتوانند زپروگروا مهی غادی تعلیم و تربیه - رسم الخط معمولی کتب درسی - بطورنورمال وظبیعی استفا ده نمایند، برای آنها نصاب تعلیمی و اصول جداگانه مطابق حال ایشان تدارک دیده شود.

اگرچه تعلیم و تربیه نابینا یا ن جنگ نسبت به نسا - بینا یا ن ارشی وما درزا دآسا نتر بوده، زیرا که اکثرصورت بصری درذهن ایشان روشن میباشد و تاجری برای یادگیری همدا رندچنانچه درمسا هده وپرسی که از بعضی نابینا یا ن جها دی بعمل آمد، آنها اظهار نمودند که رسم الخط (بریل) را نسبت به افرادنا بینا یا ما درزا دبه مدت کمتری و با کفایت - سیرتیا دگرفته اند، همچنان مسایل ریاضی و الجبری را .

۲- معیوبین ناشنوا (گنگ) ونیمه شنوا

به اساس نظریه بعضی روانشناسان افرادی که به اثر اصابت وبا کدام عوامل دیگر، احساس شنوایی را از دست داده اند، نسبت به افرادنا بینا رندذهنی آنها هم مختل گردیده است، آنها نمیتوانند مفا هیم را درک نمایند و ارتباط منطقی را بین تفکرو تکلم برقرار سازند. و آنها در صحبت ونوشتن دچار مشکلات میباشند.

آنانیکه سطحی وموقت احساس شنوایی خود را از دست داده اند میتوانند با استعمال سمک (آله* شنوایی) احساس شنوایی را جبران نمایند ونسبت به افرادیکه بکلی نمیشنوند مشکلات آموزشی کمتر دارند. افراد نیمه شنوا با افرادنا لموشنوا دریک محیط وتحت یک پروگرام تدریس میشوند اما معلمین مسوولیت دارند از روشهای بخصوص کار

ارتقای مراتب تحصیلی است، ومطلب من از کورسهای داخل خدمت در همان واحدهای اداری است. بنظر من اگر برای این کورسها واحدهای جداگانه ایجاد شود، آنگاه گران نخواهد شد.

پوها ندقاً ضل: در رابطه با این ماده میخواهم کمی توضیح دهم. معلمین امروزی فردای ما به مرور زمان در اکثر پروگروا مهی ممتدد در طرف چندین سال، حداقل ندریسنا مه* معلمی را تطبیق میکنند، زیرا اکثر معلمینیکه ما امروزیانیم علاوه زبنکه سوبه* تحصیلی شان با بین است آنها به اصول تدریس نیز آشنا نیستند. پس بخاطر اینکه این کمبود نلاقی سود، برای معلمین ایجاد میکند که کورسهای مسلکی را تعقیب کنند، زیرا پروگروا مهی داخل خدمت برای ارتقای سوبه* معلم است وتطبیق آن از یکطرف باعتبار تقای سوبه* آنها میشود و از طرف دیگر در دسترس اصول تدریس به معلمین معدوم* ترواقع میگردد.

شاه ولی: به نظر من ما در صورتی این کار را عملی کرده میتوانیم که محتویات کورس را (خواه اصول تدریس وبا تربیه* معلم) باشد، با در نظر داشت وقت وزمان به همان شکل عیارنا بیم و این مشکل را به شکل تدریجی مرقوع سازیم. به طور مثال مفردات پروگروا مونصاب تعلیمی ایکه برای صنف ۱۳

دارالمعلمین تعیین شده، کربدت مذکور را طی دو سمرتر احتوا میکنند، در حالیکه ما خواهیم توانست که طی دو کورس سه ونیم ماهه یا چهار ماهه* تربیه* معلم ویا عند الضرورت ادا مه* کورس دو ماهه* تربیه* معلم به تعقیب ادا مه* سه کورس، عین محتویات ومطالب را که در یک سال تدریس میشود، در ظرف دو سال تدریس نموده و همان کربدت، حقوق و امتیاز را برای این معلمین نیز قابل شوم، البته این کار وقتی عملی شده میتواند که محتویات مضامین کورسها را مثل یک دارالمعلمین به شکل استندرد و معیاری عیارنا سازیم، با این تفاوت که در دارالمعلمین یک صنف شامل دو سمرتر بوده و یکسال ادا مه می یابد و ما این کورسها سه ونیم ویا چهار ماه ادا مه خواهد یافت، مثلاً اگر معلمین یک سمرتر در سه ماه اول تعقیب نمودند سمرتر دوم را در سه ماه دوم وسوم میتوانند تعقیب نمایند و همان امتیاز یکساله دارالمعلمین را در ظرف یک ونیم سال بدست آورند. ولسی تدریس با یکبشکلی صورت یگیرد که یک تسلسل منطقی مضامین در آن رعایت گردد.

گرفته تا این نوع افراد را از تدریس خودبهره مند سازند، با بدسازگاری معیوب را در نخستین چوکبها جا بسازند و اگر ایجاب می‌کند در آهنگ صدای خود تغییر یابد و از دست و بعضی مطالب را توسط اشاره تفهیم نماید و با آنرا بسای تخته بنویسد.

تعلیم و تربیه افراد کملاً ناشناخت نسبت به افراد نیمه شناختی نسبت به افراد مطلق نا بینا مشکل می‌باشد زیرا افراد نیمه شناختی و افراد کملاً نا بینا می‌توانند در صورت با افراد عادی تحت یک پروگرام تدریس شوند. اما سازگاری نا شناختی مطلق که به وسیله سمعک هم نمی‌شنوند، نمی‌توانند در صورت عادی تدریس شوند. باید آنها در صورت مکاتب جداگانه طبق پروگرام اصول تدریسی خاصی تحت تعلیم و تربیه قرار گیرند.

پروگرامهای تعلیمی و تربیتی معیوبین جسمی و حرکتی

اگر چه این معیوبین دست و پا های خود را از دست داده اند و با قسمتی از وجود آنها فلج گردیده است، مشکلات تعلیم و تربیه آنها نسبت به افراد نا بینا و ناشناختی کمتر بوده، با تهیه و ندادن وسایل مقتضی حال شان می‌تواند تدبیر و پروگرامهای درسی افراد عادی را در هر دوره تعلیمی و تحصیلی ادا مدهند. اما در عرصه زندگی اجتماعی، حیات مسلکی و حرفی و کارهای مشکلات آنها مثل سایر معیوبین میباشد. آنها قدرت کارهای جسمانی را ندارند طوری که افراد عادی و سالم از عهد آنها بدر می‌شوند.

از اینجا است که توجه علمای تعلیم و تربیه به آموزش مهارت های حرفی آنها مبذول می‌گردد. در تعلیم و تربیه این قبیل معیوبین همکاران مشترک متخصصین (تعلیم و تربیه، روانشناسی، امراض اجتماعی، فزیوتراپی و دوکتوران طبی) و اولیای شاگردان ضروری است.

تعلیم و تربیه معیوبین در مراکز آتئی امکان پذیر میباشد:

- ۱- در مکاتب عادی همراه سایر شاگردان.
- ۲- تعلیم و تربیه آنها در مکاتب عادی در صورت خصوصی و علیحده.
- ۳- تعلیم و تربیه افراد معیوب جسمی و حرکتی در مکاتب خصوصی.

این مکاتب باید دارای دیپارتمنت های چون، فز- بیوتراپی، تعلیمات حرفی و دیپارتمنت تعلیم و تربیه و روانشناسی بوده که در وقت ضرورت، اطفال و مربیون را مساعدت کنند. شاگردان این مکاتب باید شکل لیلیه امراض معاش نمایند. البته پروگرام های درسی آنها قبل از وقت و پروگرام های فزیوتراپی و مهارت های حرکتی

اوشان بعد از وقت تشریب گردد.

۴- معیوبین روانی جنگ:

تتها جم قشون سرخ تعداد زیادی از مردم ما را به امراض مختلفه روانی مواجه گردانید، و با تعبیر دیگر طوریکه این جنگ خانما نسوز همدها را سی ها و ثروت های مادی کسور ما را به خاک یکسان ساخت، غریبه های معنوی (استعدادهای) مملکت، ما را هم تا سالیان مماندی دیگر محو و نابود گردانید، که عا مل اصلی این بدبختی تحمیل جنگ با لای مردم بوده که اکثریت را به امراض مختلفه روانی خون ناسازگاری های اجتماعی، دل تنگی، نانات، بنا بردن به دخانیات و ضعف میل نمودن این امراض است که جلورود استعداد های مختلفه انسانی را در جامعه ما میگرد.

روشهای مساعد به افراد عقب مانده ذهنی:

- ۱- تداوی صحی و جلوگیری از تفرقت امراض روانی آنها.
- ۲- ایجاد مراکز مسورنی روانی در مکاتب و با حداقل در مراکز تعلیم و تربیه.
- ۳- جلوگیری از دخانیات و مواد مخدره.
- ۴- فراهم نمودن فرصت های تربیتی لازم و فراهم نمودن گردانیدن نا ملائمت جنگی.
- ۵- تلقین و مستقیق ساختن افراد دمورد نظریه مسوولیت اجتماعی و اعما رجا معه آینده.
- ۶- جلوگیری از بیکاری و گوشه گیری افراد معیوب روانی از جامعه و تحمیل وظایف به ایشان.
- ۷- ایجاد انگیزه های قوی آموزشی.

تعلیم و تربیه معیوبین و خدمت بخش خواهان ایشان پرابلم های ذیل را پیش و دار:

- ۱- عدم تبارکافی در آموزش و تعلیم و تربیه معیوبین.
- ۲- تعدد صنوف و انواع معیوبین.
- ۳- نبودن احصایه و رقام در مورد هر صنف از معیوبین.
- ۴- عدم موجودیت عاخذ علمی و تحقیقی کافی در این مورد.
- ۵- تبارک و وزن معیوبین از سن شمول به مکتب و نسیز نبودن فرصت آموزش حرفی به ایشان.
- ۶- نبودن وسایل و عدم اقتصاد کافی در آموزش و تعلیم و تربیه معیوبین.
- ۷- ایجاد تفاضل زمانی بین جامعه، تعلیم و تربیه و تغییر معیارهای قبلی در شرایط فعلی.

عوامل مؤثر در پیروسیه تعلیم و تربیه معیوبین و شیوه

آموزش آنها

تربیه معلما نیکه به روحیه معیوبین و اصول تدریس آنها آشنایی داشته باشد تا خواسته ها و توقعات ایشان را به یک سطح لازم بلند نگهدارد که احساس شکست و ضعف در نهاد

اینان جا نگیرد، بلکه احساس غرور و تکبر در راه اسلام و جهاد بدینسان امتحان نایل شده اند.

۲- ایجاد تغییرات در طرز تلقی و عقاید ایشان نسبت به حالت معیوبیت.

مربیون، معیوبین را طوری تربیه نما بند که ایشان خود را مجزا از افراد دیگر ندانند و با حفظ غرور و ایثار و فداکاری خود را جزئی از اجتماع و مسوول در امر اجتماعی بدانند.

۳- توسعه و تحقیقات جهت فراهم آوری تسهیلات؛ چون در جامعه ما تعلیم و تربیه معیوبین تنها کاملاً جدید بوده، بلکه تا کنون به طرح آبی، موسسات تربیتی نایل نشده اند، پس ایجاد تحقیقات و مطالعات بسطی را مینماید.

۴- نقش فامیل در تربیه معیوبین؛ جای شک نیست که فامیل در تسلیم و تربیه طفل و جوانان نقش مهمی داشته اما در مورد معیوبین اهمیت فامیل برای زنده تر میماند، چه معیوبین بحیث عضو فامیل بمانند و آنها زهر نوع مشکلات حیاتی بدینگونه زنده بمانند دیگران دارند.

۵- استفاده از وسایل تخنیک آموزش؛ همزمان با بیسرف و اختراعات مهم و روز افزون در سایر بخشهای حیاتی، ساینس و تکنالوژی، در بخشهای تعلیم و تربیه نیز آمیخته های بی پایان را به اهل علم و دانش به ارمغان برده است. خصوصاً وسایل تخنیک، آموزش ما سینه های صدا را حساب، ماشین نا ب، رسم الخط بریل، تخته نلن فرا که در آموزش ریاضی و خواندن و نوشتن به ما بسیار مساعد مینماید.

تعلیمات معیوبین در افغانستان

نظر محمد کاریار

احصائیه معیوبین افغان به اساس سروی مختصر:

(پشاور - پاکستان)

پوهنتون جینوا در سال ۱۹۸۷ معیوبینی که در ترجمان با کمونیزم دزدان افغانستان جماً معیوب شده اند ۲۷۵۰۰۰ (دو صد هفتاد و پنج هزار نفر) را برده است. موسسه (PWSAD) تعداد معیوبین جسمانی به شرح در افغانستان را در حدود دو ملیون تخمین میکند که در داخل و خارج افغانستان بسر میبرند، و علاوه میکند که روز صد نفر در اثر جنگ در سراسر افغانستان معیوب میشوند. این موسسه را پور می دهد که تا اخیر سال ۱۹۹۰ تعداد دینجاه هزار (۵۰۰۰۰) معیوبیکه یک عضوین خود را از دست داده اند موجود میباشد و بتعداد ۴۰۰۰۰ معیوب، دارای اعضا مصنوعی میباشد و همچنان در حدود ۷۵۰۰ معیوب در لست منتظرین جراحی مصنوعی شیت نام کرده اند.

همان قسمیکه هر تنظیم جهادی افغانستان بنویسه خود در جهاد علیه کفر فعال بوده و فعال باقی مانده است،

به همان نیرو و قوت معنوی و مالی در تداوی و اورموصی معیوبین جهاد از هیچ نوع کمکی دریغ نکرده است. و هر تنظیم در تشکیلات خویش شعبات مختلف رفاه معیوبین و رفاه اجتماعی دارد. چون شعبات رفاه معیوبین هر تنظیم جداگانه میباشد، معیوبینی که در دفترهای تنظیمها ثبت نام نموده اند آنها کمکهای صحتی و مالی لازم صورت گرفته است. به اساس راپورهای شفاهی تعداد معیوبینیکه در هر تنظیم ثبت نام کرده اند تقریباً ذیل معلومات داده میشود:

حزب اسلامی ۳۰۰۰۰ جمعیت اسلامی ۱۳۰۰۰، اتحاد اسلامی ۱۸۰۰۰، حکومت عبوری و جبهات حقانی ۲۲۰۰ معیوب و تنظیم حرکت اسلامی و دیگر تنظیمهای جهادی ۸۷۸۰۰۰ معیوب که جمله ۵۱۲۲۰۰ نفر معیوب مسوولان فیصدی متباقی این رقم به (۶۰۰۰۰۰) نفر معیوب را جسر شده میرسد.

بی.بی.سی بنا ریخ ۱۶/۳/۱۹۹۲ در مورد معلولین چنین خبری را نشر نمود. در آنرا نجانها ما اینها نیکه در خاک افغانستان تعبیه گردیده است به تعداد (۴۰۰۰۰۰) نفر معیوب گردیدند، و به تعداد ۲۰۰۰۰۰ نفر از آنرا نجانها ما اینها کشته شده اند.

بی.بی.سی علاوه میکند که به تعداد ۱۴۰۰۰۰۰ نفر صرف در جنگ کشته شده اند.

تشکیل خدمات معیوبین

اولین نیروی جنبش معیوبین در اخلاص متحده آمریکا در دوره اداره رئیس جمهور (J.F. Kennedy) تشکیل شد و قوه حرکت آتی در مورد بهبود وضع معیوبین با سهم گرفتن فعال سخن رئیس جمهور آغاز گردید. انکشاف و تقویه بیستر (دفتر برای تعلیم و تربیه معیوبین) در قانون راه نامهای: Vocational Rehabilitation Act, Development Disabilities Act. مرعی الاجرا قرار دادند. و در سال ۱۹۷۳ یک قانون سوم تحت عنوان Rehabilitation Act of 1973 به آن علاوه گردید.

در مملکت سویدن، در سال ۱۹۶۸ قانونی تحت عنوان: Act on Provision for Mentally Retarded persons مورد اجرا قرار داده شد. در سویدن جهت خدمات معیوبین دو کمیسیون عالی بناهای:

National Board of Health and Board of Education
National Board of Welfare

مشترکاً فعالیت دارند = خدمات معیوبین در سویدن عمدتاً به مفهوم "بحال عادی در آوردن" (Normalization) متکی میباشد. کوشش میشود که معیوب در محیط زیست خود به حالت عادی فعالیت نماید. یا به عبارته دیگر بحال "عادی در آوردن" دلالت به این میکند که توانایی فیزیکی فعال معیوب بیشتر متحرک و بکارانداخته شود، که به این اساس مشکل معیوبیت او کمتر نمایان باشد.

بیان : من در قسمتی از نوشته خود کلمه تخمین را تذکر داده‌ام در مقدمه مقاله هم بعرض رسادم که احصایه و ارقام معیوبین تا کتون بصورت مشخص گرفته نشده است و بعضی احصایه‌ها که در سنا و خصوصاً در سفا خانها صورت گرفته، ما آنرا کاملاً درست تعیین نکرده‌ایم، زیرا اکثر معیوبین از افغانستان خارج نگردیده اند با علت بعد از او با بین علت که آنها تحت تدابیر محلی و عشقوی قرار گرفته اند و اکثر آن معیوبین را اطفال و طبقه انان تشکیل می‌دهد، در رابطه با احصایه که من ذکر کرده‌ام، با بدیگویم که من از احصایه ملیب سرخ و کمینته تا روی استفسارده نموده‌ام و هچنان معیوبین روانی را نیز در نظر گرفته‌ام.

فرملسی : من از جناب بیان توضیح میخواهم که اگر شاگردان معیوب با شاگردان عادی در یک صنف تدریس شوند، برای معیوبین دسوار نخواهد بود؟ و با عدم مساعدت های دیگران برای شان رونما نخواهد گردید؟ نظر من اینست که اگر پروگرامهای درسی برای معیوبین به صورت اختصاصی و با ظرفیت و حجم کمبر در نظر گرفته شود، تا آنها زودتر مهارتی پیدا نموده تا در به انجام کار روشنی در جامعه گردند بهتر و مفیدتر خواهد بود.

بیان : در رابطه تعلیم و تربیه معیوبین در مکاتب، ما گفتیم که آنها صرف در بعضی موارد خاص و لازمی از شاگردان عادی جدا نبوده متعاقباً و مثال آورده‌ایم که معیوبین تا بینا با بدیطور جداگانه تدریس شوند و روش خاصی برای شان در نظر گرفته شود، به جز آن دسته مختص، دیگر معیوبان با بدیبا شاگردان عادی تدریس شوند زیرا اینکار باعث خواهد شد تا از یکطرف معیوبین مورد مساعدت شاگردان عادی قرار گیرند و از طرف دیگر به آنها زمینه تبادله افکار با شاگردان عادی مهیا شود تا از طریق با محیط ما حول خود ارتباط را بیشتر با زندگی و مهمتر اینکه با تطبیق این شیوه معیوبین ما مأیوس نشده و خود را کاملاً یک قشر جدا از جامعه فکرنخواهند کرد.

حسین خیل : بعد از استماع مضمون جناب کار - یار، یک مسئله آفاقی بخاطر معیوبین و سهدایی جهان افغانستان به ترتیب و از یک دولت مستکبر خا رجسی (روسها) معیوب و سهداشده اند، لذا آنکشور متجا و زیا یدجبران خسارات وارده را بینما بد، اما بدیخنا نه تا کتون روی این موضوع هیچ مو سسه بین المللی صحبتی ننموده است، با بدیبا بین مطالبه را یک مو سسه حقوقی انجام دهد با حتی با بدیبا بین مسئله را شورای ثقافتی به مجامع بین المللی بکشاند، و با بدیکه حقوق با زما شدگان سهدا و معیوبینی که به کلی قوای کار و فعالیت خود را از دست داده اند، باز گرفته شود.

در افغانستان هم در سالهای اخیر (سال های ۱۹۷۰) یک مکتب تا بینا با سطح مملکت در کابل به کمکهای موسسات خارجی تأسیس گردید.

نصاب تعلیمی معیوبین

در تعلیم و تربیه مقصداً خدمت به یک فردا نیست که از او یک شخصیت با قریحه (موافق) و اصلاح پذیر بینا با بدیبا و با به عیاره دیگران را کمک میکنیم که وی به رشد مپیوج و شبات خود برسد.

تشکیلات تعلیمی معیوبین

۱- تعلیمات معیوبین با بدیبا از سن ۷ الی ۲۱ اجباری (ضروری) در نظر گرفته شود.

۲- مکاتب و مدارس شباته روزی ایجاد گردد.

۳- کودکان ها و مکاتب آماجگی قبلی تا سیس شود.
۴- مکاتب تربیتی برای سنهای ۷ الی ۱۷ حتمی میباشند.

۵- سفاخانه اختصاصی و کلینک ها مطابق معیار کثافت نفوس منطوقی اعمال و فعال گردد. مثلاً برای سفاخانه اداری نفوس یک ملیون با شده یک سفاخانه و دو کلینک معیوبین ضروری است.

۶- خانه های معیوبین در ساحت مختلف و متفاوت در دهات مشترک اعمال شود.

۷- مراکز فعالیت های روز (Day Activity Centers) برای معیوبین ضروری است، درین مراکز هم برای معیوبین تمرینهای عشقوی شغلی های مسلکی و صحنی (Therapy) اجرا شود. اکثر آدرین مراکز محافل اجتماعی و کلبوری نیز برقرار شده میتوانند.

۸- ورکشاپهای سربسته ایجاد شود، درین ورکشاپها معیوبین برای تولید و پروگرام میسما تیک تربیتی و شغلی فعالیت میکنند.

۹- فعالیت های تفریحی برای معیوبین فراهم گردد.

۱۰- موسسات تحت عنوان "بررسی از احوال معیوبین"

ایجاد گردد. این موسسات تلاش زیا دبخرج دهند که ضمن پروگرامهای مسلکی، حال و احوال معیوبین را وقتاً فوقتاً تعقیب و ارزیابی نمایند.

مباحثات

منصف : مقاله جناب بیان بسیار مقاله جامع و خوب بود، من راجع به احصایه بکه را به نمودند سوالی داشتم و آن اینکه، آیا این احصایه زکدام مرجع گرفته شده است، زیرا بین احصایه را به شده از جانب ایسان و جناب کار یار، تفاوتی دیده میشود.

مضامین معیارهای اخلاقی

محمدالحق حسین خیل

اسلام قبل از همدادین برای دعوت بشر برای آن نازل شده است که منظور او استعداد فکری بشر را بجای بی برساند که انسانها بتوانند این احکام الهی و مبادی کلی و قواعد ثابت را بتکلی بحیث قواعد ثابت و کلی تلقی کنند و اسلام در سایه همین مبادی و کلیات مجال وسیعی برای تفصیل این مبادی برای اجتهاد و گمانه است و به عقل مهلست داده است تا ابتهم را تطبیق کنند.

از نظر قانون هر عمل یا رویی که تحت حکم فاضلی در دنیا بدو سبب اکتساب ثواب است و سبب نسیب را بر روی وارد کند از جزای است و تحت حکم نسیب است، لیکن از نظر تربیت اگر چه مجرم درین دنیا از مجازات برائت یابد، ولی در آخرت از عقوبت خدا خلاصی نخواهد داشت.

در شرکتدینان منحوس کمونیستی ۷ مورد را فغانستان از جمله مضامینی که افغانها به آن روی و شدت دیگری هم تغییر و تبدیل معیارهای اخلاقی جوانان بود. تعلیمات الحادی کمونیستان، با حاکم غرب و مسئله آنست که از جوانان نیکه در جها دجوان شده اند و راه حل هر چیز را از جمله تفنگ جستجو میکنند و او را در قیامت مسکلات، قرار داد دولت زبانه است که وظیفه دولت اسلامی آینده افغانستان را بسیار مهم، خطیر و دشوار میسازد، با این خط مشی متناقض اخلاقی را تحت منتهج و احداثی وارد و به همین سبب در وقت تجدید تربیت و هیچ جوان از تربیه اسلامی بی بهره باقی گذاشته نشود.

در حکومت وزارت تعلیم و تربیه دولت اسلامی آینده افغانستان تکلیف جوانان یک امر گمانی ضروری مینماید که برای هر سویی یک منتهج و احداثی و دینی - اخلاقی انتخاب کنند. و تا آنست که تمام دانشمندان اسلامی درین قسمت سهیم بگردند و اگر این مأمول از طرف دانشمندان اسلامی برسر رسید، وزارت تعلیم و تربیه مینماید تدبیر برای تطبیق این بیروگرام، بودجه کافی را به مصرف رساند و هیچ کس نباید ازین امر استثناء شود اگر دانشمندان است یا اکثر و یا هم ما ستر. زیرا تربیه اخلاقی اسلامی بر بنیادهای ممتاز و منمائی منکی است که جز آن هیچ رهنمائی فلسفی و دینی دیگر نمیتواند درین بخش مؤثر تربیت دانشمندان باشد.

اسلام، تربیه اخلاقی را به عنوان یک مضمون مجزا تحت بحث قرار نمیدهد، بلکه به آن در ضمیر نفس انسانسی جای میدهد، و ازین راه انسان را از داخل تزکیه میکند و

چنانچه علما میگویند دنیا را انسانیت در انسان از طریق همین ضمیر تحقق مینماید و بهمان اساس انسان از حیثیت و سعیت و دیگر صفات ردیله را بی می باید و در چنین حالتی است که انسان حقوق و واجبات خود را با زمینها سد و در نفس و ضمیرش چنان مناعت، صلابت و استقامت در راه سریعیت پیدا میشود که قادر بر بدین هر حکمی مینماید و به هر رنج و زحمتی در راه دین کردن مینهد و هیچگاه گناه و معصیت، صلابت و استقامت او را ویران کرده نمیتواند.

ارزشها و ضرورتهای اسلامی

مولوی محمود در رساله

ارزشها و ضرورت های اسلامی چنان یک مفهوم عام و جامع بوده که گنجیندین آن در چند سطر و مقاله ای امکان پذیر نمیشود، و تحریر آن در یک مقاله مفهوم آنرا دارد که در بای بزرگی را در طرف کوچکی جای سازیم. بنا بر آن بصورت فشرده در ارتباط موضوع سیمنا رنگات ذیل بنده مینمایم:

- ۱- ارزش و ضرورت علوم اسلامی
- ۲- ارزش دانشمندان و علمای اسلامی
- ۳- اهمیت و ضرورت آموزش و کسب علم
- ۴- اهمیت و ضرورت تعلیم و تربیه
- ۵- اهمیت و ضرورت تربیه نسوان
- ۶- دوری جستن از بختا به رهنمایی علم

ب- حکم اجرت در آموزش

دولت اسلامی مکلفیت دارد تا زمینه و شرایط فراگیری علم ضروری را برای اتباع خویش مهیا سازد، بخصوص دولت فطری افغانستان باید در تجدید تربیت آنست که از جوانان نیکه مفکوره، انخادی کمونیستی و مفکوره های کسورهای که در آن بزرگ شده در تحت تأثیر آن قرار گرفته اند و مفکوره مقدس اسلامی را به یاد افرا موسی سیرده اند توجه و بسذل مسامعی بخرج دهد، و از جانب دیگر در تربیت و آموزش فرزندان و نسل های آینده کشور بخاطر ازین بردن جهل و بیسوادی و تعمیم دانش مثبت در پهلوی با و روظا بت خویش فعالیت های ذیل را در سرخط مسائل قرار دهد:

۱- از همه اولاد الدین مکلفیت دارد تا اطفال و نوجوانان خویش را به زبور علم و دانش و اخلاق و آداب اسلامی آراسته ساخته و نگذارد تا اولادان با اشخاص نا اهل نشست و برخاست نماید و با والدین طفل را از مطالب لعه کتب، مجلات و جراید اغوا کند و شمولیت در اجزای غیر اسلامی بر حذر دارند.

۲- از طرف مقامات ذیل علاج در راه دیور و تلویزیون و سایر وسایل ارتباط جمعی عقاید و احکام ضروری بصورت منظم بچین و نشر شود.

۳- در مدارس دینی و سایر جاهای مناسب، برای روسن شدن اذهان جوانان درباره احکام و عقاید اسلامی بتدوین سیمینارها و کنفرانسها اقدامات به عمل آید.

۴- در مدارس و مکاتب برای فراگرفتن و معلومات تاس کردن، درسهای عقیدتی، فقهی، اخلاقی، سیاسی در پروگرام درسی سان گنجانیده شود و به همین منظور تألیفات کتب و ایجا دکتابخانه صورت گیرد.

۵- بمنظور آماجگی ساگردان در تبلیغ، وعظ و ارشاد اسلامی وقتاً قوتماً سیمینارها و کنفرانسهای دا بر گردد و برای ساگردان موقع سخنرانی داده شود و ساگردان از طریق تحایف و تحسین نامهها درین راه تسویق گردند.

۶- با خاطر رسد و انکشاف تعلیم و تربیه اسلامی در وطن عزیز ما افتان سنان در هر ولایت و در صورت امکان در هر ولسوالی مدارس دینی اعمار گردد و به آن به دیده احترام نگریسته شود و همچنان فاکولته شرعیات در جومات ته سر بوختون گنجانیده شود.

۷- کورسهای سوادآموزی برای کلانسالان دا بر گردد، موا ضروری اسلامی در آن کتب گنجانیده شود و با یدکها سن کورسها توسط معلمان محرب تدریس شود.

۸- در مکاتب در دوره ابتدائیه و ثانوی، تعلیم و تربیه اسلامی آنطور تدریس گردد که سا گرد بعد از فراغت از صنف دوازدهم، رای صفات ذیل باشد.

الف: بر علاوه اینکه خودش به قوانین و اساسات اسلامی عقیده کامل داشته باشد، مردم دیگر را نیز بسواد بسواسطه دلائل عقلی و نقلی تسویر نماید.

ب: احکام ضروری اسلام، اخلاق و آداب اسلامی را طوری بنا موزد که علماً به آن آگاهی حاصل کند و جدیانه آنرا در زندگی عملی سازد.

ج: درباره خود، خالق خود، خاندان خود، معالم جوامع بسری و پیدایش کائنات معلومات کافی داشته باشد.

د: رایین را نیز با بدیدانده دین مقدس اسلام بسا زندگی، انسانها در هر زمان موازی بیس میرود و اسلام پیشرفت علم، دانش، تکنیک و تکنالوزی را که برای رفاه بسا میباید مورد تأکید قرار میدهند.

اسلام اولین دینی است که برای امحای بیسوادی قانونی را وضع نموده و محل تطبیق قرار می دهد

عبدالاحد عشرتی

انبیاء، علیهم السلام، همه معلم بوده اند و وظیفه به رهنمایی مردم را بدوش داشته اند که فرموده بسا میرگرمی اسلام، صلی الله علیه و سلم، که من معلم میبعوث گردیده ام،

موبدآن است و از سمنندی مقام معلم و علم را سنان میدهد و این فرموده خدا و تدمتعال در مورد بیسترو سنی میافکند:

هُوَ الَّذِي بَعَثَ فِي الْأُمِّيِّينَ رَسُولًا مِنْهُمْ يَتْلُو عَلَيْهِمْ آيَاتِهِ وَيُزَكِّيهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَإِنْ كَانُوا مِنْ قَبْلُ لَفِي ضَلَالٍ مُبِينٍ (سوره جمعه آیه ۲)

"او است که در میان ناخوانان بسا بسری را از میان خود سنان برانگیخت، آیات او (خدا) را به اسنان میخواند و اسنانرا پاکیزه میسازد و کتاب و حکمت را با سنان مسی آموزد اگر چه بسی از اسن واقعاً در گمراهی آشکاری میبودند."

به اسن مفهوم که خدا و تدمتعال برا هلا بمان منست گذاشت که بسولی از خود سنان در میان آنان برانگیخت که بر آنتها آیات خدا و ندرا تلاوت کند و نفوس اسنانرا از آلاستی و نقص پاک گرداند و احکام خیر و صحت و حقایق حکمت را به آنان بسا موزد، هر چند از بسی گمراهی آنتها آشکار بود.

در سرزمینیکه همه حا ظلمت، جهل و دشمنی با علم است برای اولین مرتبه قرآن کریم بوسنه مسود و بعد در عهد خلیفه راشد، عثمان، رضی الله عنه، بحت و تبقه مقدس توسط مسلمانها تحریر گردیده و قرآنت میگرد و به بسا نه وسیعی به شهرهای دور و نزدیک ارسال مسود و مسلمانان سعی میبوززند تا اصول و عقیده خود را از قرآن کریم فسرا گیرند و مسلمانان هر یک میگویند آسای را از قرآن کریم بنویسند و بسا خود داشته باشند که اسن بوع تکبیر و آموختن را (مجوی سواد ای ازنگاه وظیفه) مسوا نسیم بگویم.

سیرت رسول الله، صلی الله علیه و سلم، و حیات صحابه رضوان الله علیهم و حرص مسلمانان به تطبیق قسوری آنجه که از قرآن فرا میگردند - روی و طریقها بس که بعد از قرنها اکنون در دنیا متمدن مورد استفا ده قرار میگرد و از علم درا مرز زندگی استفا ده میسود.

در آنوقت رسول الله، صلی الله علیه و سلم، بسرای امحای بیسوادی و تعمیم علم و معرفت:

- قرآن کریم را به مردم بسرا بسند.
- تحریر قرآن کریم را از مردم فرما بسند.
- به حفظ قرآن کریم تسویق میفرما بسند.
- احکام قرآن را محل تطبیق و عمل قرار میدهند.
- معلمین را وظیفه میدهند، به شهرهای دور و نزدیک برای تعلیم دادن مردم سعی ووزند.

- والدین مأ مور میگردند تا اولاد خود را تعلیم دهند.
- علماء مأ مور مسوندا زطلاب علم در علم دستگیری کنند.
- کسا بسرا که مسی اند، وصیت میفرما بسند تا از همسا یگان خود علم را فرا گیرند.

چنانچه از طبقه بس سعید بن عبدالرحمن بن ابیری روا بس میگردد که رسول الله، صلی الله علیه و سلم، روزی در خطبه خود بعد از دعای خیر بوسلمانان فرمودند: اسن مفهوم: (جهنده است اقوامی را که همسا یگان خود را فقهی نمی گرداندند و اسنها را علم نمی آموزانند و از تصحیح آنتها

خودداری میوززندو آنها را امر نمیکنند و نهی نمیدارند، چه شده است اقوامی را که از همساگان خود چیزی را فراموش گیرند و از آنها فقه را نمی آموزند و به نصیحت آنها گوش فرا نمیدهند، سوگند بخدا و خداست با بد قومی ضرور همساگان خود را علم بیبا موزا ننند و فقهی گردانند و وعظ نما بیند و آنها را امر کنند و نهی نما بیند و ضرور قومی از همساگان خود علم بیبا موزند و فقه را فراموش کنند و نصیحت ننند و در نه زود است آنها را عذاب فرامگیرد).

رسول الله، صلی الله علیه و سلم، خود زنی را بحیث استا دبرای ام المومنین حفصه انتخاب میکنند... ام المومنین، رضی الله عنهما، را خط و کتابت بیبا موزا ننند. اما سال سلیمان در جاهای دور نشاندند است که اسلام میخواستند بیبا موزا دی و جهالت هر چه زودتر از عالم اسلام رخت برینند.

اولین قانون برای امحای بیبا موزادی

بعدا ز آنکه دولت اسلامی در مدینه منوره اساس گذاشته شد رسول الله، صلی الله علیه و سلم، برای با اول درجه انسانییت قانونی را برای محوی بیبا موزادی نا فذ گردانید، این قانون بعد از غزه بدر کبری به این مفهوم بیبا موزا ننند گردید:

اسیرانی که برای آزادی خود از اعطای مدینه عاجز اند و نویسندگی را میدانند میبایستند هر یک از اسیران در برابر آن مرخانندن نویسندگی و سواد دبرای ده نفر آزادی خود را بدست آورند.

این قانون بود که محل تطبیق فرار گرفت و آن عمده اسرای جنگی که نویسندگی میدانستند هر یک ده مدینه فرار نویسند و خواهاننده سا خندند و آزاد شدند که حضرت زید بن ثابت، رضی الله عنه، از جمله کسانی اند که کتابت و خوانندن را بر اساس حکم همین قانون فرار گرفتند و این اولین حکم قانونی است در نوع خود، آنهم به منظور امحای بیبا موزادی و تعمیم و نشر علم و معرفت در اجتماع.

تعلیمات اکابر رسمی و غیر رسمی

میر عبد الکریم ندایی

سروری مکمل تعلیمات خارج مکتب که دوازده سال قبل توسط عمده کثیری از استادان بوهنتون در سراسر کشور صورت گرفته است در مورد بسیاری موضوعات از قبیل زبان، صنعت، پنبه و علاقه مردم به معارف و تعلیم و تربیت و دیگر موضوعات، معاری از مفا دنیما شجون شرایط جنگ تحمیلی دگرگونی های زیادی را در همه ولایات افغانستان بسیار آورده است ایجاب سروری مجدد محرومین سرتاسر کشور را مینماید تا تصنیف ما مورین و معلمین مناطق مختلف بر اساس سوبیه تحصیلی شان صورت گرفته، تا باشد که برای

مردمان آن ولایات برای پیش بردن کورسهای سوادآموزی، سواد معیشتی و تعلیمات حرفوی بزبان محلی خود آن منطقه را برگزیدند. همچنان این نوع کورسهای متذکره میتواند توسط اهالی مسلمان و با دیانت خود آن ولایت در تحت نظارت مدیریتها و ریاستهای معارف دا بیرو فعالیت آغاز نمایند. البته تعقیب تصاب تعلیمی کورسهای اکابر رسمی و غیر رسمی حرفوی ممانه بیروگرامهای مکاتب رسمی بوده اما ارتکاب فیصدی تصاب تعلیمی ارزش بکورسهای مسلکی حرفوی داده میشود تا بتوانند جوایبگوی مصارف اقتصادی و حیاتی شان درآینده گردد.

اگرچه رسیدن تعلیم و تربیه در افغانستان بیبازگودنای سنگین نوردیز مخصوصاً از نگاه کیفیت دریا بین ترین سطح جهانی قرار داشت مگر در سالهای تسلط کمونیستهای دا خلی و خارجی آنها از سطح گذشته هم با بیبازگودنای، بلکه به سیرا هم نیز کشانیده شد.

ضربه چهارده سال گذشته بر بیکر تعلیم و تربیه جوانان امروزی سهلترین نما مضر باقی است که بر بیکر تعلیم و تربیه کشور وارد آمده است. در این مدت از یک سو به اثر بی علاقه شدن جوانان به تعلیم و تربیه الحادی، و از طرف دیگر عمول جوانان به صفوف جهاد و محسوس شدن شهید گردیدن آموزگاران و شاگردان ضریبا تنبیدی به تعلیم و تربیه کشور وارد گردیده است.

با وجود آنکه در پاکستان بعد از اموزی سانات خیریه بین المللی برای کودکان، نوجوانان و جوانان افغانی، مدارس دینی، مکاتب عمومی، موسسات تحصیلات عالی و کورسهای تحصیلات مسلکی تأسیس گردید، ولی بهیچ وجه جایگوی نفوس بیبازگودنای از تحصیل با زماندهنده نمیباشد.

تعلیمات تخنیک، مسلکی و حرفوی از جهت آنکه از یک سو نتوانند به ضروریاتهای عاجل کشور خود جواب گفته و از سوی دیگر زمینه های رشد عملی و آموزشی مسلکی و حرفوی را برای آینده زبیر در آن مجاهدان که از نعمت سواد بهره نداشتند و ولی از تخنیکها و تکنیکهای وسایل حربی مختلف معلومات کافی دارند همبسا خنده و آنها را بحیث پاسبانان صدیق دولت اسلامی افغانستان باآموزش سواد در کوتاه مدت در صفوف قوای مسلح بیکل منظمتر آن آماده خدمت گردانیم.

هرگاه در ترکیب و امتزاج تعلیمات غیر رسمی حرفوی نظرا ندازیم در مینما بیم که اکثر این آموزش در محیط بیبا انتقال تجربه بصورت عملی در ساعات کار صورت میگیرد. این انتقال از طریق روابط خانوادگی تنظیم میگردد که به طویل شدن سالهای آموزشی منجر میگردد، اطفال و نوجوانان، این مهارتها را لازم تحت اسم ناگرد در قدم اول از پدران، برادران و یا اقارب نزدیک خویش و در قدم

محدثین این لفظ را از جمله الفاظ زاید میگویند و این لفظ موضوعی است .

مولوی در سوال: من ما خذرا دریا ورقي خدمت عرض کردم . اگرچه این حدیث به ارتباط سند ضعیف است ولی به لحاظ معنی صحیح مینماید و به سبب تعدد روایات در تاریخ قوی خوانده شده است .

فرملی: در رابطه مقاله جناب ندایی که راجع به سواد حیا تی صحبت کردند و در آن تأکید بیشتری بر لای مسایل حرفه ای آمد ، با بدگفت که سواد حیا تی وسیع تر بوده و تنها حرفه را در بر نگیرد ، بلکه تمام مشاغل را در بر میگیرد ، یعنی انسان در هر بخش مثل دهقان ، تجار و ... از دانش سواد حیا تی استفاده میکنند و در جای دیگر مقاله شان ، سواد حیا تی و حرفی مترادف همدیگر یا دنده در حالیکه آن دو با هم مترادف نیستند و حرفه خود در سواد حیا تی شاملست .

مضامین

دوره ها هنگی و ارتقای سویه های مختلفه

تعلیم و تربیه در جامعه آینده افغانستان

حسن گل بانچه وال

برای رفع مشکلاتی که در سر راه حکومت اسلامی آینده افغانستان موجود است و برای برداشتن آن موانع و سدود ، با بدگوشی های همه جانبه صورت گیرد ، که در اینجا ازین دو موضوع آتی یاد آوری میگردد و برای از بین بردن آن پیشنهادها بی آرایه میشود :

الف: مشکلات تعلیم و تربیه مهاجرین افغان

ب: وضع کودکان و اطفال لیکه به نسبت مشکلات عدیده ، تحت سلطه رژیم کمونیستی کابل باقی مانده اند .

الف - مشکلات تعلیم و تربیه مهاجرین افغان به اساس ذیل است :

۱- زبان (فنون زبان)

۲- کلتور

پیشنهادها بی برای ارتقا بخشیدن به سطح تعلیم و

تربیه و برای حل مشکلات و موانع آن :

همچنانکه در باب مشکلات و معضلات تعلیم و تربیه تمایز گرفته شد ، برای رفع این مشکلات و موانع ، تلاشهای همه جانبه دولت اسلامی افغانستان ضروری است ، و این امیدواری هم است که این مشکلات در کوتاهترین مدت از سر راه ما برداشته شود و پیرویه تعلیم و تربیه ما به طریق مطلوب و در راه درست گام گذارد و برای حل این معضلات چینیسن پیشنهادها میشود :

۱- در قدم اول کمیته ای ذر سطح بالا ایجاد شود تا

دوم از اشخاص نیک و قابل اعتماد از محیط زیست خود و آتیه بطور رسمی و بصری کسب مینمایند .

از آغاز جنگ تحمیلی بدین طرف رکودی به نظم آموزشی مکتب ملکی و حرقه آزاد در افغانستان سایه افکنده است . علاوه بر اینهای جنگ بعدی و سیم گردیده و گسترش یافته است که عماد مجدد کسور بدون تعداد کافی اشخاص ملکی به زودی امکان پذیر نمینماید ، با دار نمودن کورس های ملکی و حرفی و تخنکی به شکل سایر و با ثابت آن نظریه ضرورت های محلات در همه رسته های حرفی و با استفاده از تعمیرات رسمی مانند مکتب ، مساجد و کلینک های صحتی و در صورت ممکن از خانه های مردم مو من و مسلمان و با دیانت دها ، فریجات نیز میتوان مستفید گردید در این صورت ما میتوانیم مدت آموزشی را کوتاه و استفاده از قوای بشری شانرا منظمتر سازیم . هسته مرکزی اشجام تعلیم و تربیت و لایتری آن بدون همه مو سات تعلیمی و تربیوی شده میتوانند که در رأس همه وزارت تعلیم و تربیه قرار میگیرند .

مباحثات

فرملی: من پیشنهادی دارم که به مسایل ساریخی بر میگردد و یقیناً دانشمندان محترم اینرا می فهمند که تاریخ بیان وقایع گذشته است ، پس درین مورد با بد مدارک و اسناد صحبت شود . درجایی از مضمون جناب حسین خیل گفته شده که سلطان محمود غزنوی با لشکریان خود وقتی به هند حمله آورد یک نفر هم از هندوها و بت پرستان را زنده نگذاشت ، بفرگرم درین زمینه ملاحظه شده است . سپهرانی: آنچه حقیقت دارد اینست که سلطان محمود غزنوی در هفده بار که به هند حمله آورد ، هیچکسی را به زور مسلمان نساخت ، بلکه وی دین اسلام را به بیان عرضه مینمود و آنها را در قبول نمودن دین اسلام مخیر می گذارست .

حسین خیل: در قسمت فرموده جناب فرملی عرض میکنم که منظور من این نبوده که گویا تحمیل عقیده در اسلام از طریق زور مجاز دارد . زیرا از آن سده سلاطین و فاتحانی که ما یاد نموده ایم با اینکه بتها ی کفار را شکستند و آثار بت پرستی را از بین بردند و با لای بت پرستان قدرت کاملی حاصل کردند ، ولی هرگز با لای شان تحمیل عقیده ننمودند ، زیرا در اسلام جبر و اکراه راه ندارد ، بلکه آنها برعکس از طریق ارشاد و تبلیغ اسلام را توضیح نمودند و مردم را بعد از ارشاد و تبلیغ به دین اسلام دعوت نمودند .

مولوی نافع: در مورد مقاله مولوی صاحب در سوال سوالی داشتم . در مضمون ایشان آمده است که " طلب العلم فریضة علی کل مسلم و مسلمة " این در روایتی آمده است ولی لفظ مسلمة در روایت نیست . مولوی صاحب فرمودند که درجایی چنین آمده ، من هم تأیید میکنم ، سا

روش و اهداف عمومی تعلیم و تربیه را انتخاب نماید .
۲- چنانچه ترتیب و ایجا دیروگرا میا و کتب درسی به موعده طولانی نیاز دارد ، پس باید ، زما نیکه کتب درسی برشته ، تحریر درمیآید ، کمیته با صلاحیتی تشکیل شود تا از میان شما مکتبی که چه در دوره قبل از کمونیستها توسط ریاست تألیف و ترجمه نوشته شده ، چه پروگرا میا و کتب درسی ایکه در کشور های همسایه تحریر گردیده ، یک شکل و احد کتب درسی را که با شرایط زمانی ما همآهنگی داشته باشد ، انتخاب نماید ، تا در تمام مکاتب تطبیق گردیده و به محل اجرا گذاشته شود .

۳- در چوکات وزارت تعلیم و تربیه با پدریا سنی زیر نام " تعلیمات بنام " ایجا دود و مسولیت آن عده از شاگردان را بعهده گیرد که در بعضی مضامین مشکلات و کمبوداتی دارند و از شاگردان معیاری (شاگردان نیکه بطور عادی دروس خود را بیسی برده اند) عقب مانده اند .

۴- تشخیص شاگردان نیکه تعلیمات شان تا تمام مانده یا بدین اساس استاد تحصیلی شان و یا هم به اساس اخذ امتحان کانکور صورت گیرد .

۵- آن عده از شاگردان نیکه در ۱/۲ مضامین موفقیت به دست نیامورده اند در صفوف مختلف ، مطابق سویه شان در نظر گرفته شوند .

۶- البینه سویه های سدگانه مکاتب بسا ن گذشته خواهد بود یعنی :

الف : دوره ابتدایی : از صنف اول الی صنف ششم
ب : دوره متوسطه : از صنف هفتم الی صنف نهم
ج : دوره عالی : از صنف دهم الی صنف دوازدهم .
۷- کوشی صورت گیرد که تعلیمات شاگردان نیکه تا تمام است ، با شاگردان نیکه تعلیمات شان کامل است در مدت نه ماه تکمیل سودا آنها چانس معمول در بوهنتون را از دست ندهند .

۸- تعطیلات تمام مکاتب کشور با یکدیگر مطابق گذشته به تعطیلات تابستانی و زمستانی عیار گردد . یعنی آنگاهی که شاگردان موفقانه به صفوف بالاتر ارتقا می یابند ، بعد از آن با پدریا شان رخصتی تابستانی با زمستانی داده شود .
۹- مطابق گذشته ، تمام شاگردان یا بدین زبان مادری خود آموزش ببینند و لسان دوم از صنف چارم شروع شود و لسان خارجی از صنف پنجم آغاز گردد .

۱۰- آن عده شاگردان نیکه زبان مادری خود را به فرا موشی سپرده اند و سویه شان در دیگر مضامین بالاتر از صنف نهم قرار دارد ، با پدریک سال تعلیمی زبان مادری شان به آنها تدریس شود .

۱۱- برای تدریس بهتر به شاگردان نیکه دوره تحصیل شان تا تمام مانده ، برای معلمان آن شاگردان سیمینار هایی را برگزار کرد .

۱۲- تمام شاگردان نیکه در بعضی مضامین کوتاهی و نواقص دارند ، تا زما نیکه آن کوتاهی و نواقص را رفع ننموده اند تا بدین دوره دیگر ارتقا یابند ، و به همین منوال شاگردان نیکه در دوره متوسطه مکاتب قرار دارند ، تا بدین دوره تا نوبت راهیابند و همچنان شاگردان دوره تا نوبت نیاید (بدون در نظر داشت موضوع فوق) به بوهنتون قبول گردند .

۱۳- برای تثبیت سویه شاگردان در قسمت مضمون های ساینس و ریاضی طبق معیارهای سابقه آنان معلوم مانی میتوانند دست آید و در قسمت تثبیت سویه شاگردان در علوم دینی و زبان و علوم اجتماعی از طریق کانکور و مصاحبه میتوانند معلوماتی گردآوری شود و سویه شاگردان تشخیص یابند .

۱۴- (شاگردان نیکه تعلیمات شان تا تمام مانده

ساعات زیادی را در روز آموزش ببینند) در چوکات مکاتب رسمی ۴

باید ساعت از صبح و ظهر در همان مکاتب از طرف استادان بایند تدریس شوند ، و برای چنان شاگردانی ، مکاتب ممتد بایند ایجا دگرد و به صفوف مختلف ، مطالب خلاص و مفاهیم کوتاه در موعده مشخص برای شان تدریس شود . همچنان از طریق خانواده ، ایجا دکورسها و از طریق جماعات سویه کسانیکه تعلیمات شان تا تمام مانده ، ارتقا بخشیده شود .

۱۵- شاگردان نیکه تعلیمات شان تا تمام مانده است در ساعات درسی مکاتب رسمی باید موقع داده شوند ، البته بدین ترتیب که معلم شاگردان را به دو گروه منقسم سازد : یکی شاگردان نیکه تعلیمات شان تا تمام می آموزند و دیگری شاگردان نیکه تعلیمات کامل را فرا میگیرند .

انحرافات جوانان در دوره آوارگی و تدابیر آن

دکتر نظام الدین نافع

از نظر دانشمندان اسلام انحراف علل و اسبابی زبانی دارد و عوامل و اسباب نیکه باعث انحراف جوانان میگردد و جوانان را به فساد اخلاقی میکشاند و تربیت شان را فاسد می سازد زیرا داستان که اینک شرح اهم این اسباب پرداخته میشود :

۱- فقر و ناداری

زندگی توأم با فقر و تنگدستی به هیچ وجه در اسلام زندگی پسندیده نبوده بلکه بهره گیری از یک زندگی خوب و داشتن تأمینات و تسهیلات معنوی و مادی مطابق معیارهای اسلامی که مخصوص دست رنج خلال و مشروع باشد از جمله نعمات پاکیزه دنیا میباشد .

۲- نزاع وجدال میان خانواده:

خانواده بیگانه‌ها تونیست که شخصیت، رشد فکری و بینش فرد در آن بی ریزی مینود. و خانواده یکسده در آن ارتباطات افراد آن بخصوص والدین بر مبنای محبت و صمیمیت باشد، اولادی که در آن خانواده متولد می‌گردد بیشتر با محبت و صمیمیت خود میگیرد، ولی برعکس در محیط خانواده بیگانه این اصل رعایت نگردد، اولاد بیگانه چاره‌رایی از این حالت به چیزهای دیگری پناه میبرد. از جمله به سرگرمیهای منحرف کننده.

۳- طلاق وجدایی میان زن و شوهر:

خانواده یک واحد اجتماعی با قدهاده است که از نظر اسلام سفیرار، سکون، آرامش، اطمینان، محبت، تعاون، سعادت و رفاه را رو بود آنرا تکمیل میدهد و علت اصلی آن محوریت مادری است.

اگرایی کانون داغ و بر محبت و این تربیتگاه بی‌ارزش و مفید و واسطه طلاق از هم بیاید سستی نیست که باعث انحراف اولاد میگردد زیرا وقتی طفل به خاطر روی آورد مادر مسخ و مهربانی را که با آغوش و پناه برد و از آسایش حاصل کند، نمی‌یابد در این وقت است که به ناچار خانه را ترک گفته زودتر اوقات خود را به بیرون از منزل سیری مینماید و با افراد دوستانه که در بین سالان افراد منحرف نیز وجود میدادند باشد. آمیزش میکند و در نتیجه باعث انحراف او میگردد.

۴- بیکاری اطفال و نوجوانان:

یکی از عوامل اساسی بیگانه‌ها باعث انحراف اولاد میگردد عدم سفاده از اوقات فراغتشان میباشد، بدیهی است که اگر اوقات فراغت اطفال و جوانان به سرگرمی‌های مناسب صرف نگردد، نوجوانان برای دریافت خوشی و سرگرمی خود به جستجوی آینه‌ها سرگرمی مناسب نیافتند و به جستجوی سرگرمی‌ها مناسب که در اطرافشان دیده اند دست می‌بازند و میکوشند تا از تکی خود به خانواده کاسته و به پیدا کردن نیکه‌ها چهای دیگری که مهمترین آنها گروه همسالان هستند بآیند.

۵- همنشینی با نااهلان و رفقای بد:

یکی از عوامل بزرگ انحراف جوانان همنشینی با نااهلان و رفقای بد میباشد زیرا انسان بخش زبانی از افکار و صفات اخلاقی خود را از طریق دوستان میگیرد و این از نظر علم تجربه و مساهلات عینی بنیوت رسیده است. معنی دوست در خوشبختی و بدبختی یک انسان از هر عاملی مهمتر است، خاصاً اطفال کم سن و کم تجربه در این همنشینی با نااهلان زودتر منحرف گردیده و به انحطاط اخلاقی میگردانند.

۶- وسایل ارتباط جمعی و مشاهده افلام انحرافی:

طوری که میداند تیم تلویزیون را دیووسینما درگسترش افکار و عقاید مؤثر واقع میشوند، به این معنی که اگر

نوسط این دستگاها کلام ربانی تلاوت شود، ترجمه و تفسیر گردد و سیرت نبوی، صلی الله علیه و سلم، و بازان را چنین نشان توضیح و شرح گردد، اندرزهای بررگان درین داده شود، صحنه‌های واقعی جهان دنیا بین گذاشته شود و با صحنه واقعی از زندگی یک خانواده مسلمان تمثیل شود سستی نیست که ترسیت درجا معده گذاشته و در رسد معنوی و فکری جوانان کمک میکند و باعث رهنمایی و هدایت آنان میگردد اما برعکس اگر درین دستگاها فصاحت، فسق، تجور، چیزهای منافسی عقاید، شرح و آداب اسلامی بطاعتی داده شود، قلم‌های مبتدل برهنه و سیم‌عربان تمثیل گردد، ذرات انحراف نوجوانان و جوانان را بر معنی داعیه خلاق با نوافل سدمیسا زد و باعث انحراف آنان میگردد.

۷- عدم توجه والدین در تربیه اولاد:

عوامل دیگری که باعث انحراف اولاد میگردد همانا بی‌اعتنایی یا کم‌توجهی والدین نسبت به تربیه فرزندان میباشد و همین شرایط محیط خانواده است که در سالهای اولیه زندگی طفل، روی شکل‌گیری ظویرهای شخصیتی او اثر میگذارد و به ویژه مساهلات معادل کودک و والدین جهت ارخانی‌ها رهای کودک درین دوره درخور توجه است.

جلوگیری از انحرافات

برای جلوگیری از انحرافات ایجاد مینماید که مسایل آتی در نظر گرفته شود:

۱- وجود دولت اسلامی:

هرگاه که معادای بر اساس موازین اسلام باشد هرگز در آن صرف و زدزدی، تروپوربا، کذب و دروغ، خناسیت و جنایت، فریب و خدعه، سک‌وریت، فساد و فضا و انحراف وجودند و سده جوانان و نوجوانان را انحرافات گزافی نجات می‌یابد و در عوض به خوبی و مزایای دین مقدس اسلام آشنا و به اخلاق و صفای حمیده آن مهتد میگردد.

۲- قیام روابط متین بین والدین و جوانان:

برای اینکه جوانان منحرف نگردد و از تربیه درست و سالم برخوردار شود، باید همیشه میان جوان و والدین ارتباطات قائم و مستحکم باشد زیرا وقتی روابط دوستانه و صمیمانه میان فرزندان و والدین قائم گردد، صداقت و عطف و مهری و منطقی آنها در شکل‌گیری شخصیت کودک و نوجوان اثر میگذارد و به رشد فکری و معنوی او کمک میکند و جلوانحراف او را میگیرد.

۳- تشویق در انتخاب رفقای اهل و صالح:

طوری که همه میداند بنم‌نقش دوست در سعادت و انحراف شخص تأثیر بخصوص دارد اگر انسان افراد دفا و دشویر را به حیت دوست انتخاب کند نتیجه اش جز زیان و خسران نیست دیگری نمیشد، اما اگر افراد صالح و برهبرگاری را به حیت دوست می‌پذیرد، بی‌شک دوستی آنها جاودانی بوده و

که روسها از طریق آن اغلباً اهداف خاص سیاسی خود را پیش میبردند و صدها کتاب مخرب دین و اخلاق که طور را بگان یا به قیمت های ارزان در اختیار تحصیل کرده ها و یا نیمه تحصیل کرده ها گذاشته می شد.

صدرالدین عینی خا طرات خود را در چهار جلد که هدف آن تحقیر پیشوایان دینی و تمسخر به پیروان مذهب بود، ارقا مودرسنه ۱۳۳۹ برای اولین بار به صدها جلد آن در بین شهریان کابل توزیع کردید. علاوه بر آن از طرف حزب توده ایران کتاب فروسی های خاص در بازارهای کابل و بعضی از شهرسان های دیگر کشور افتتاح گردید که از طریق آن آثار کمونیست های ایرانی و خصوصاً آنان را حسان ظنری به قیمت خیلی نا زل به فروش می رسد، تعداد زیادی از ما حمنصیان دیده می شد که این کتاب ها را در جیب نگاه میداشتند و جوانان عیارات آن را در بین خود مز مزه می نمودند. گذشته از آن بک تعداد زیادی حمنصیان عسکری غری فراگیری تحصیلات نظامی به سو روی اعزام گردیدند، به استثنای چند نفر محدوداً غلبت آنها با درک موقعیت جغرافیایی افغانستان اهمیت گرایش به کمونیسم را برای کسب قدرت درک نموده و اینست که خود را به این مکتب وانمود کردند. نوسه های سو روی در همه رشته ها به همه کسان میسر بود به این ترتیب درجا معه ما بدیده های ارتداد دیکتاریت و وحشی نوعی از فتن و جدید خیالی تلقی میگردید.

یک نگاه عمومی بر رویدادهای دوره سیاه تاریخ کشور:

اینک مختصراً فعلیاتی که کمونیست ها را در دوره سیاه حکمرانی شان بر می شماریم، با بیخاطر آریم که آنها چه می کردند و اکنون وجیهه اسلامی ما در ساختن اقتصاد و فرهنگ افغانستان جریح و خونچکان چیست.

۱- فعالیت بر ضد یکپارچگی ملت واحد و مسلمان افغانستان:

درین دوره به اختلافات قبیلوی، زبانی، منطقه ای و مذهبی شدیداً من زده می شد دیگر احساس اخوت اسلامی در بین شده های مسلمان وجود نداشتند و شبهات دور رسیده بتواتر سیاست استعمارگرانه خود را در کشور و منطقه به پیش میبرد.

۲- فعالیت بمنظور تحریک ثقافت اسلامی و ملی افغانستان:

الف: در سطح معارف و بوهنتونها:

- ۱- در کتاب صنف هفتم معارف عکس بوزینه به چاپ رسیده تا گردان را معتقد گردانده کسان در اول بوزینه بوده است و انسان تا لائرا یک حیوان مترقی چیزی دیگر نیست، به این ترتیب فلسفه ارتقا و مادیت گرایی در تهداب شخصیت طفل مسلمان بی ریزی میگردید.
- ۲- برای ما مورین نیز کورسهای قصیر المدت به داخل

حی نتایج برآیند در فضا مت آشکارتر می شود و آشکارا استحقاق بیشتری می بخند.

۴- داشتن درآمد و مشغولیت و پابندی در وظیفه:

مسلمان میتوانند از راه ما موریت و وظایف دیگر روزی بدست آورد چه این ما موریت و وظایف دولتی یا تدویا کدام مؤسسه شخصی، سرطیکه در به برداشت مشکلات و مسوولیت های وظیفه و ادای واجباتی باشد.

۵- تقویة احساس همبستگی با جامعه و مسوولیت در برابر

تکالیف و وظایف اجتماعی:

دین مقدس اسلام روابط بین افراد ما معده را محترم شمرده و آنرا بر اساس مساوات و برابری، مواخات و برابری، نجابت و دوستی میان افراد، احسان و شکوکاری، تعاون و تکافل اجتماعی و مسوولیت همگانی بنا نموده است.

از همینجا است که اسلام به پیروان خود اجازه میدهد که به یکدیگر حقا روا دارند و با یکدیگر مفا طعه کنند. بناً وقتی احساس همبستگی در بین افراد ما معده میان آید و هر فرد، مسوولیت خویش را در برابر برهنه معده ان خود و وظایفی که به عهده دارد بر بنیاد سوده آن عمل کند اینجا است که بحراف و ضلالت از ما معده رخت بر بنیاد ان و هدایت، تقوی و بر هیرگاری جای آنرا میگیرد.

۶- تلقین در پابندی بمکارم اخلاقی و دستاورد اسلامی:

طوریکه همه معده انیم اخلاق تا حدود زیاد زیر بنیای زندگانی سالم اجتماعی میبندد و انبیت اجتماعی و حسن روابط افراد در بنیاد مکارم و محاسن اخلاقی سراغ میشود.

اثرات تعلیمات کمونیستی و ضرورت تجدید تعلیمات جوانان

عبدالمالک جوهر صدیقی

روسها از سالهای دراز به این طرف در صدد اشغال و ریشه کنی ساختن ثقافت اسلامی و ملی مردم افغانستان بودند. درین راه از همه وسایل دست داشته خودکار گرفته اند از قبیل وسایل مادی و ایجا د فقرا تصادفی و معنوی، قدیم و نو، نظم مع، اعوا، قریب، تعبیر از اسلامیت گرا بی به جمود و رجوع، بخش ثقافت لادینی در معارف به وسيله اجیران گماشته شده، نفوذ در مطبوعات تا ارتش و آنرا انقلابی و اسلامی جلوه گیری به عمل آید و بدنا ما ختن زعامت های مذهبی و گمراه ساختن نوجوانان به لظایف الحیل و مسدود ساختن طرق پیشرفت به روی کمانیکه بر علیه استعمار سرخ میزدند، ایجا دموانع در برابر برگشتش نفوذ شخصیت های مفکر عالم اسلام، تعیین قضات بی کفایت به منظور بدنا ما ختن تربیت، ایجا دموانع در نا سبسی مدارس ملی، دورنگاه داشتن علما از مسایل سیاسی و بد شریک گردان محدود در مدارس دینی، توزیع مجلات و جراید

۴- کورسا خسته شده هدف آن تبعیه نمودن اندیشه های مادیت گرایي در ذهنیت عناصروا بسته به دستگا ه دولت بود .

۳- جمعیت های بزرگی از ما مورین همه ساله غرض سست و شوی مغزی به روسیه اعزام میگرددند تا در آن کشور کورس مستعجل را تعقیب و به فرهنگ لادینی آشنایی یافته با سند ویر علاوه مظاره بیرونی اس تمدن اغواگر به ذهنیت های شان اثر بگذارد .

۴- همه ساله به تعداد زیادی از اطفال خورده سال به روسیه اعزام میگرددند تا در آغوش ثقافت لادینی پرورش یافته با اندیشه کامل کمونیستی به وطن بازگردند .

۵- پرورنگاه وطن نیز برای تحقق این هدف تأسیس گردیده بود . اغلباً ملیس این پرورنگاه را اطفال یتیم و بی سرپرست تشکیل میدادند .

۶- تا زمانی که در گذشته یگانگانه مو سیه تربیه اطفال منحرف بود غرضی معاصسانسی استخدا مگردید و اطفال منحرف درین مو سیه تحت نظر منحصمین به ثقافت لادینی پرورشی یافتند تا بعد از یک مدت زمان در دستگا ه انتخابی راتی دولت از آنها استفاده بعمل آید .

۷- بورسهای تحصیلی روسیه به فارغان ایسه هها ، فاکولته ها ، ما مورین و صاحبان بهیمانیه وسیع داده میسند تا بعد از اكمال دوره تحصیل ، بگ طرز تفکر خاصی که هماغهنگ با نظام مادیت گرایي با سدیبه وطن بازگردند .

۸- سطح دانش درمکاتب ، لیسه ها و یوهنتون هها خیلی پایین آمد ، معلمین ورزیده کتر سراغ میگرددند معیارهای قبول شده علمی ازین رفت ، حتی دیگر برای سمولیت در فاکولته طلب ضرور نبود که تا گورد مرحله کما تکورا سیری نموده باشد ، تنها سند فراغت از خدمت زبیر بیرق کافی بود که تا گورد سال فاکولته دلخوا خود کرد . سواد ، فهم ، دانستی و بصیرت سیاسی و خود آگاهی ازین رفت ، اغلب جوانان اعتقاد خود را نسبت به فردای خوب از دست دادند .

۳- تخریب ثقافت اسلامی و ملی در سطح مطبوعات :

وصف و توجیه شخصیهای دینی و روحانی در جهت های مادی گرایانه یکی از فعالیتها ی جدی دولت بود ، گذشته از آن به مدها مقاله ، رساله و کتاب در مورد پیش ثقافت لادینی که به شیوه های مختلف روی هدف و حد نوشته شده بود به جاب میرسد و رایگان یا به قیمت نا چیز توزیع میگردد . در امدها و فلهما بیکه در آن از سوه کار مردمان مذهبی تحقیر به عمل می آید و نلمهای نیمه عربیان و سکن از طریق تلویزیون کابل در معرض تماشا قرار میگرفت . و فلهما بی از کشورهای عربی به تماشا گذاشته میشد و هدف این بود تا به مردم تلقین گردد که عربها خودشان دین را ترک گفته اند ، پس بر ما چه لازم که درین راه قدم رجه نما بیم .

۴- تخریب ثقافت اسلامی در سطح اخلاقیات و دولت شدیداً تمایل داشت تا گراف قضا و جرایم اخلاقی بلند رود . هدف این بود تا جذبیه تا موس مضمحل و ثقافت اسلامی توانایی خود را در توجیه وجهت بخشیدن مردم از دست بدهد و نیروی مقاومت مردم که در آن تا موس نقش عمده دارد ، ضعیف گردد .

۵- اشارت بد وزارت شئون اسلامی بر جامعه :

دولت شدیداً تمایل داشت تا مسلمانان را به هر وسیله ممکن از خود راحسی نگهدارد ، ازین جهت ربا ست شئون اسلامی را تأسیس و سپس آنرا به درجه وزارت ارتقا داد . اعضاء وزارت شئون اسلامی از طریق راديو ، تلویزیون و نشر مجله و تبلیغات خدا سلامی خود را در برده اسلام اشکالی پیدا نند .

جامعه ما بجهاد فرهنگی اشد ضرورت دارد

اگر چه دنظامی افغانان به هر چه بیروزی رسید ولی مسولیت جهاد فرهنگی دانمندان افغانی همچنان باقیست ، ربه کن با حتن الحاد ارتدئیای اندیشه آتانی که از طریق تأملات در مکاتب های فلسفی به این فتنه عظیم مبتلا گردیده اند کار رحیل و سادیه نیست ، حکم قدرت و زور گویی نمیتوانند بر ما فی الضمیر شخصی اثر بگذارد و توده هجانی با حتن آرای عامه در ازین بردن بصورت متغی انحصار جایی را نیگیرد ، بکار برده و سابل تند در هجوم وادیه ضرر اسلام و مسلمانان تمام میشود ، بر ما لازم است از خود شکنی نشان دهیم و با این فلسفه زنده گان را آگاه بسازیم که در این فکر خود بخطا رفند ، اندک جا معه سیری در تفکر علمی سه اهداف خود خوا هدر رسید و این فترده تا ملات مینوا ندانسان را در فهم همه مسائل مربوط به زندگی و اخلاقیات کمک کند ، بمنظور اصلاح انحراف فکری این عده مردم مرا تیب آتی در نظر گرفته شود :

لزام تشکیل یک اکادمی اسلامی :

ما در جامعه خود به تشکیل اکادمی علمی و موسسات فرهنگی نیازمند هستیم تا از طریق آن همه ترسبات دوره کمونیزم بصورت علمی مطالعه شود و در زمینه های مختلف پیشنها دانی ترتیب گردد .

نقش مبلغین دانشمند در راه از بین بردن آثار ثقافت لادینی :

با تدبیر طرد اشت که مبلغ را ستین ، انسان مسازد ، انسان معتقد بخدا و دین و آیین ، انسان با سنده شیوه های اخلاقی و روشهای مسلمانی ، گذشته از اینکه مبلغ یا بسند از علم کافی ، ورع و تقوی ، دیانت و اخلاق برخوردار باشد ، لازم است در روان شناسی مطالعه عمیق داشته باشد ، بدون فهم مسائل روانی مردم ، هرگاه مبلغ از جنرو سندنکار گیرد و بخواهد با یک لهجه حسن دلها ی شیوندگان را موم مسازد

به هدف خود میسر شد. جدا بخا دشمن شیوه ها سبب دل شکنی مردم میگردید و تمدن و تمدن را به صراط المستقیم، راه و روش بنا میزد. و مردمان صالح آسان سازد و آسها را در مسیر زندگی کا ملا اسلامی و انسانی قرار دهد، تبلیغ در حقیقت حکمت است. تنها به شیوه های حکیمانانه میتوان بر دلها اثر گذاشت.

پایانه اختتامیه

عبد الاحد عسکری

الحمد لله رب العالمین والصلاه والسلام علی رسول الله وعلی آله وصحبه ائمه ائمه و غروره و اولاده و ابغوا السور الی الی انزل سعده و لیک هم المفلحون ورضی الله عنه آمنه یدعونه و انعمتک بینه و خا هدفی الله حق الجهاد للهم صل علیہ وعلی آله و اصحابه و سلم سلماً کثیراً .

رسانا لایق قلبیوینا بعدا نهدینتا وهب لنا من لدنک رحمة انک انت الوهاب .

استادان عزیز و بختیار را بجزمتا السلام علیکم .

انکار نمیتوان کرد که بهترین مجالس، مجالس علم و بهترین همجلمان ما هم استادان بدهمه وقت در خدمت معلم با سیم و از مجالس که در آن معلم استراحت را در خیر سینه دست آرزیم و قدح کبیریم .

من بعدا رساله ای که از دست داده ام برای سارا اول فضای الفت و بهر استادان خرد را، رحمه الله علیهم، از این مجلس اجناس کرده ام، مجلسی که همه اعنای آنرا استادان و معلمین سارا محترم سنگدل میدهند. من بحیث عضو موسس شورای نفاغنی جهاد افغانستان و از طرف مسئولین همزمان و دانستند شورای نفاغنی که در راه تدویر این سیمینارها زحمات فراوانی با مدنی را متقبل شده اند و وظیفه خود مدنی

دانم از همه استادان ارجمند و مهمانان عزیز که با اشتراک خود در این سیمینار بر ما منت گذاشته اند سزاگاری نمایم! و سارا در سیمینار محترم جناب یوها ندم محمد نفاصل، ناضل بیک جهان تکریمات که بر استی هم بخوشی توانستند پروگرام و سلوکی را که برای استادان این سیمینار طرح کرده بودند بصورت بسیار استادانه تطبیق نمائید و ما توانستیم از مظلما این سیمینار را که از طرف اهل نخص در سارا حدرها بی برای جبران نواقص تعلیم و تربیه در جا معده اسلامی افغانستان را راه گردید استفا ده اعظمی شما بنموسر ما به بزرگی را بدسرسری زارت تعلیم و تربیه جمهوری اسلامی افغانستان قرار دهیم و آرزو مندیم که این رهبا بی ها به هم منت والای برادران دانستند ما در افغانستان عزیز با ده گردود خود عملاً در آن حدها سته با ستم .

تردید نیست که نجا و زروسجا بر افغانستان، مسدود گردیدن مدارس و یوهسوسنها، مهاجرت های داخلی و خارجی، استراک جوانان در جهاد مسلحانه، فقر و تنگدستی ها، حیات آوارگی دردست های سوران، مری، وضع معلولین و با لآخره سرزمینی که نه مکنبی در آن بجای مانده و نه معلمی، نه خا نه داریم و نه باغی، نه شفا خا نه، دیده مسود و نه نحمینی، که این همه مواضعی است در راه رسد سریع تعلیم و تربیه ما، یوزمانی بکار ردا ردا این همه نقیمدها جبران گردد .

این سیمینار را همه نواحی دارای برای زندگی خاص بوده و ما امیدواریم که این سیمینار محترم خیر و به سود در رفیع نواقص در سارا جات تعلیم و تربیه گردود و جبرهای با سید برای جبران نواقص، که با زحمات جماع ما محتاج همکاری همه جا به استادان محترم میباشد .

در خیر سیمینار خود را تکرار نمود برای همه برادران سعادت دارین آرزو مندیم .

معرفی اشخاصیکه در سیمینار جبران نواقص تعلیم و تربیه مضمون ارائه کرده اند

- ۱- یوها ندم محمد نفاصل، قاضی سابق اسناد درواستان سیمینار دعوت و جهاد .
- ۲- عبدالاحد موزگار، سابق کارمند تعلیمی و تربیتی را در و نلو بزیون افغانستان، فعلاً عضو مرکز تعلیمی افغانستان .
- ۳- یوها ندم عبداللہ سبزواری، سابق استاد دیوهنخی شرعیات کابل، فعلاً استاد دیوهنخی اصول دین سیمینار یوهسوسون دعوت و جهاد .
- ۴- فضل من الله فضلی، سابق رئیس مدارس دینی وزارت تعلیم و تربیه و فعلاً عضو نخبین تحقیقات علمی و مسووسیتی افغانستان، سابق قطب الدین نجفی، سابق استاد دیوهنخون کابل، فعلاً استاد دیوهنخی تعلیم و تربیه یوهسوسون دعوت و جهاد .
- ۵- محمد محسن فرملی، سابق عضو کادیمی علوم افغانستان، فعلاً استاد در یوهسوسون حزب اسلامی افغانستان .
- ۶- محمد محسن منتف، سابق اسنادا والمعلمین و زبان، فعلاً اسناد یوهسوسون دعوت و جهاد .
- ۷- ساد آغا مجددی، فعلاً معنی اول وزارت تعلیم و تربیه، حکومت اسلامی افغانستان .
- ۸- محمد علم بیگستان سابق اسناد پروگرام ما بخری اکادمی تربیه معلم، فعلاً اسناد تعلیمات مسلکی یوهنخی تعلیم و تربیه یوهسوسون دعوت و جهاد .
- ۹- سار محمد کابری، سابق استاد دیوهنخی آنجنبری یوهسوسون کابل، فعلاً عضو (پروگرام) تعلیمی شورای سیری) سارا و .
- ۱۰- محمد نفاغنی حسین خیل، سابق استاد دیوهنخی شرعیات، فعلاً استاد دیوهنخی شرعیات یوهسوسون دعوت و جهاد .
- ۱۱- مولوی محمود در سوال، سابق عضو علمی ریاست مدارس دینی وزارت تعلیم و تربیه، فعلاً عضو علمی شورای نفاغنی جهاد افغانستان .
- ۱۲- عبدالاحد عسکری، سابق معاون تحقیق و اارت عدلیه، فعلاً عضو شورای اعنما در دروازه جمع رف جهاد و معارف افغانستان .
- ۱۳- حسن گل بانده وال سابق عضو مرکز تحقیقات سیمینار انمللی زبان سیمینار فعلاً امرد سارا رحمت تربیه قوای سیری در سارا و .
- ۱۴- مولوی نظام الدین نافع سابق اسناد مدرسه جامع خرات، فعلاً عضو علمی شورای نفاغنی جهاد افغانستان .
- ۱۵- عبدالملک جوهر صدیقی، سابق رئیس دیوان عالی مدنی و حقوق عامه در سارا محکمه، فعلاً معاون قضایی محاکمات اسلامی افغانستان .

کتب جدید

یادداشت اداره:

بمنظور معرفی بهتر و حفظ اما ننداری، مشخضات هر کتا با از روی نسخه چاپی گرفته شده، کنیکه در اینجا مشخضات مکمل ندارد، در اصل چنین بوده است.

(۱) قرآن مجید - ترجمه پشتو (جلد دوم)

مفسر: مرحوم یوسف علی، مترجم: صباح الدین کشکی، مدققین: مولوی محمود در سوال و مولوی حضرت خان حمیدی، ناشر: شورای ثقافتی جهاد افغانستان، سال طبع: ۱۳۷۱، قطع: ۲۴×۱۷ سم، صفحات: ۴۲۴.

ترجمه ده پاره وسطی قرآن کریم (از ۱۱ الی ۲۰) است که روان و سلیس به اساس زبان معیاری پشتو ترجمه شده است.

(۲) منہیات در اسلام

مؤلف: دوکتور نظام الدین نافع، ناشر: شورای ثقافتی جهاد افغانستان، مهتمنان: نور - محمد احمدی و لطف الله در سوال، سال طبع: ۱۳۷۱، قطع: ۱۸×۱۲ سم، صفحات: ۴۶۲.
عناوین: "منہیات در اعتقادات، در عادات و اخلاق، در آداب اجتماعی، در روابط، در ازدواج و نکاح، در عدم حفظ رعایت مال و جان، در عدم رعایت حفظ نسل، در خورد و نوش و لباس و منہیات از لہویات".

(۳) اسلامی اقتصادی نظام

مصنف: زاہدی احمدزی، ناشر: حلقه دعوتی شهید پوهاندا احمدزی، سال طبع: سرطان ۱۳۷۱، قطع: ۲۲×۱۵ سم، صفحات: ۵۹۴.
عناوین: "تعریف اقتصاد، انواع اقتصاد، مالکیت فردی، کمونیزم، نظریات راجع به اقتصاد

فردی واجتماعی، حکم ممانعت از سود خواری، قانون اسلامی راجع به ملکیت زمین، مساوات از نظر اسلام، حقوق کارگران در نظام اقتصاد اسلامی و ...

(۴) عقیدتی - سیاسی زده کړې

نویسنده: اجراالدین، قطع: ۱۸×۱۲ سم، صفحات: ۲۰۷

مجموعه‌ای از مقالاتی میباید که عناوین مهم آن قرار ذیل است: قرآن منشور آزادی مردم، معجزات علمی قرآن، اعجاز اعدادی قرآن، نوخیدا اجتماعی، انواع تفسیر، ارزش خانواده، اصحاب کهف، فلسفه شهادت و ...

(۵) دانشنامه

مؤلف: سمن الدین منین سلجوقی، مصحح و مهتم: احمد راز توخی، سال طبع: ۱۳۷۱، قطع:

۲۴×۱۶ سم، صفحات: ۴۲۴

مجموعه نگارشات و منتخبات نظم و نثر است و شامل بخشهای ذیل: راز و نیاز، سواد، پنج بنای مسلمان، الهام، پیامبران، بعد از رحلت حضرت محمد، طلی الله علیه وسلم، گفته‌های صوفیانه، ادبیات، شرح حال بزرگان علم، ادب و عرفان، رنگارنگ.

(۶) لوزنامه‌ی اوکارنامه‌ی

نویسنده: م. افتانی، سال طبع: ۱۳۷۱، قطع: ۱۲×۹ سم، صفحات: ۴۷

تقدیرت بر معاهده‌ی بشا ورکه در نتیجه آن حکومت نیم بند و پرا زرنجها در کابل بوجود آمد. رساله‌ی خلاهای این معاهده را بر شمرده است.

(۷) دپکتیا اولسی شاعران

مؤلف: عوض الدین صدیقی، سال طبع: ۱۳۷۱، قطع: ۱۸×۱۲ سم، صفحات: ۸۰

سوانح ۱۹ شاعر اولسی بکتیا با نمونه اشعارشان در آن گرد آورده شده است.

(۸) گام به گام نهضت اسلامی و انقلابی افغانستان

بقلم الحاج محمد امین فروتن، از انتشارات کوشر، قطع: ۲۴×۱۷ سم، صفحات: ۳۰۶

مجموعه سرمقاله‌های جدید کوشر است که عندا الموقع حالات افغانستان را تحت بررسی قرار داده است و تبصره‌ها بیست بروقایع روز.

(۹) ساره یادونه

نویسنده: اسدالله غضنفر، ناشر: مؤسسه طبع کتاب ناهید، سال طبع: ۱۳۷۱، قطع:

۲۱×۱۴ سم، صفحات: ۱۱۲

مجموعه ۱۱ داستان کوتاه نویسنده است که مطالب اجتماعی و جهادی دارد و از سنگرهای گرم جهادنا محیط پررنگ مهاجرت دردهای همه ساکنان را منعکس میسازد.

(۱۰) دست‌باد پنبه‌پی

نویسنده: دکتر محمد فریدبزرگ، ناشر: مؤسسه امور کلتوری و اجتماعی شرق، سال طبع: سنبله ۱۳۷۱، قطع: ۱۸×۱۲ سم، صفحات: ۶۳
سه‌قصه‌ای از وقایع دست‌باد برای اطفال در آن منعکس شده که در هر واقعه با مشکلات، مبارزه مردانه و مدیریت آن صورت گرفته که برای اطفال آموزنده است.

(۱۱) پرتوی از یک عمره

اثر: عبادالله مستقیم‌خلمی، تاریخ طبع: حمل ۱۳۷۱، قطع: ۱۸×۱۲ سم، صفحات: ۲۳
مجموعه شعریست که در آن گزارشات سفر، مناجات‌ها، و التجاهای شاعر در اماکن مقدسه درج شده است.

(۱۲) دخوست تاریخی معرکه، ستره فتحه

مؤلف: شهرت‌ننگیال، ناشر: انجمن کلتوری جهات مولوی جلال‌الدین حقانی، سال طبع: حمل ۱۳۷۱، قطع: ۲۱×۱۴ سم، صفحات: ۲۶۶
به ارتباط فتح‌خوست را پورها، مطالب، اسناد، مشکلات، فوتوها، عکسها و تصاویر در آن گرد آورده شده است.

(۱۳) سنگرداران جهاد غزنی (جلد اول)

مرتب و ناشر: شورای ثقافتی جهاد افغانستان، به‌اهتمام سیدنا صریوسفی و محمد شفیق ضیایی، تاریخ طبع: سنبله ۱۳۷۱، قطع: ۲۸×۲۰ سم، صفحات: ۴۸۴
زندگینامه مختصر ۱۸۷۲ مجاهد و شهید ولایت غزنی در آن درج گردیده است.

(۱۴) تلیپاتی ژوندی، دکتر عبداللہ عزام شهید

مؤلف: م. زاهدی احمدزی، ناشر: "حلقه" دعوتی شهیدپوهاندا حمدزی، سال طبع: سرطان ۱۳۷۱، قطع: ۱۸×۱۲ سم، صفحات: ۲۲۷
زندگینامه دکتر عبداللہ عزام فلسطینی است که در سلسله جهاد افغانستان بدینجا آمده و در مصروف فعالیت‌های سیاسی و ثقافتی بود و درین راه به شهادت رسید.

(۱۵) ... اوگولی وچلېدې

نویسنده: شهرت ننگيال، ناسر: فرهنگ جهاد، سال طبع: حمل ۱۳۷۱، قطع: ۲۱×۱۴ سم، صفحات: ۱۰۰.
وقایع شروع جها درادروردک بررسی کرده و به زبان ادبی و داستانی آنرا بیان داشته است.

(۱۶) جنگ افغانستان و شوروی

عامل فروپاشی جهانی کمونیزم

(جلد اول)

مؤلف: امیرا عنعنادا نسیار، ناسر: مؤسسۀ انتشارات بهینه، سال طبع: بهار، ۱۳۷۱
قطع: ۲۴×۱۷ سم، صفحات: ۴۱۷
عناوین بزرگ: "زمینه‌های قبلی کودتا، عملکرد رژیم کمونیستی کابل، زمینه‌های قبلی قیام، نگاه‌های به‌وضع سیاست خارجی شوروی و اروپای شرقی قبل از تاج و وزیر افغانستان، علل و اهداف تجاوز روسها بر افغانستان، جنگ نظامی افغانستان و شوروی، شکست جهانی کمونیزم و جنگ افغانستان و شوروی عامل فروپاشی کمونیزم.

(۱۷) دسی، آی، ای جاسوسی نظام

نویسنده: زاهدی احمدزی، ناسر: حلقه دعوتی شهیدپوها ندا احمدزی، سال طبع: سرطان ۱۳۷۱، قطع: ۱۸×۱۲ سم، صفحات: ۴۰.
برشکلیات، بودجه، اهداف و اعمال جهانی سی، آی، ای روشنی میاندا زد و مثالها می آورد.

(۱۸) افکار عامه و تبلیغات

مؤلف: پروها بدحیب الرحمن هاله، ناسر: انجمن نویسندگان افغانستان آزاد، سال طبع: ۱۳۷۱، قطع: ۲۳×۱۵ سم، صفحات: ۲۵۳
عناوین بزرگ: افکار عامه، تعریف افکار عامه، شکل افکار فردی، تحول افکار، شیبات افکار، سکا مل تاریخی افکار، تأثیر اطلاعات بر افکار عامه، تأثیر افکار عامه بر مطبوعات، شنا - سایی افکار عامه، تبلیغات، تعریف تبلیغ، مشخصات تبلیغ امروزی، تصنیف تبلیغ امروز، کاربرد تبلیغات امروزی، اسکا ل تبلیغات امروزی.

(۱۹) له ما بنامه ترمانبامه

ساعر: پیرمحمدکاروان، ناسر: انجمن نویسندگان افغانستان آزاد، سال طبع: سنبله ۱۳۷۱، قطع: ۲۲×۱۴ سم، صفحات: ۱۵۰.

مجموعه اشعار زیبای جهادی و وطنی است و هم شعاری را در بردارد که به ارتباط وضع خونین موجوده سروده شده است و ازینرو آنرا ما به تعقیب میخوانند.

(۲۰) تپرمابنام

انرملا در محمد گوهری، ناشر: کمیته فرهنگی و مطبوعاتی جمعیت طلبیه، حرکت انقلاب اسلامی افغانستان، سال طبع: ۱۳۷۱، قطع: ۲۱×۱۴ سم، صفحات: ۲۹۰
مجموعه اشعار اجتماعی، جهادی و حماسی شاعران که سال گذشته کمونیزم را در آن کوهن کرده است.

(۲۱) سوی چغنی

ساعر: عبدالغفار کوتواله، سال طبع: ۱۳۷۱، قطع: ۱۸×۱۲ سم، صفحات: ۸۶
مجموعه اشعار جهادی، انتقادی و اجتماعی شاعران.

نگاهی به مطبوعات افغانی

The collage consists of several overlapping newspaper mastheads:

- Arman Mahab (آرمان مجاهد):** Located at the top right, featuring a portrait of a man in a turban and the text 'مشرور دشمنان' (Wicked enemies).
- Zaradi (زادوی):** Located on the right side, with the text 'اسلامی جریده' (Islamic journal) and 'پیام شمس' (Message of the sun).
- Islam (اسلام):** Located in the center, with the text 'ندای جندالله' (Call of the army of Allah) and 'پیام جهاد' (Message of jihad).
- Jihad (جهاد):** Located in the center, with the text 'پیام جهاد' (Message of jihad) and 'اتحاد اسلامی' (Islamic unity).
- Mujahidin (مجاهدین):** Located at the bottom, with the text 'پیام جهاد' (Message of jihad) and 'اتحاد اسلامی' (Islamic unity).
- Other elements:** A portrait of a man in a turban is visible in the center. There are various religious calligraphies and slogans scattered throughout the collage.

یا د آوری :

" افغان جهاد " قبل ازین عنوان " مطبوعات جهادی " داشت . در شماره گذشته مطبوعات جهادی و مطبوعات داخلی را از هم جدا ننمودیم اما چون اکنون نما منشرات افغانها با هم خلط گردیده و در همه آنها مجا هدیین دست دارنند بسیاری یکجا ساختن نما ماین نشرات ، عنوان " نشرات افغانی " را برگزیدیم و منبعبند مطالب نما مجراید داخل کشور و خارج از آن در آن منعکس خوا هید گردید .

بسم الله الرحمن الرحيم

اخبار

سرجه، سدر، گرز، ... - سلاخ افغان در زمین

سرطان ۱۰

اس جریده که ستریه سفارت کمرای دولت اسلامی افغانستان در پاریس است در سرمقاله اولی شماره خود منبوسد :

"دولت اسلامی افغانستان نه توفیق الهی و نعم محاهدین پاک بنیباتین خاک با تقدیم بیس ارسک و نسیم ملیون شهید، در آرمون خدایه سروری رسیده و دمنس برین نیروی تاریخ را از هم گسخت . درست در همین آوان کدکابل باره هوای آزادی را اسسما ممبردیک عده در مصفوف مجا هدیین بی پاکانه مردم رنجکسده کابل را گروگان خوا سده های سان کردند و بیانا جوا شمردی نما مهنر و مردم را مورد رنگا رآنی و راکت قرار دادند که حتی در طول دهه قبل سابقه نداست ...

همچنین در مورد بی ستریه می نویسد :

سفارت دولت اسلامی افغانستان بخاطر در جریان گذاشتن هموطنان گرامی اروپیداجای مبین، مصمم است تا ستریه را دنیا در ما هدرا اختیار نما قرا ردهد . اطلاعات ما عموماً روی تلکسهای ریاست اطلاعات وزارت امور خارجه و اخبار آژانس خبرگذاری باختر منکی است . همچنان در نظر داریم تا سمعنا رها و کتقرا سنها بی درم وارد مختلف رویدست گیریم تا جوا یگسوی بهتر خوا ستهای هموطنان عزیز در خارج کشور با سم .

افغانستان، در ستریه ستریه ستریه

سرطان

"ملت ما سدا طرحا کمیت انار - سترم قبا مبر کرده بود" :
سرمانا سه وعده های ۱۴ ساله تنظیمهای جهادی را که مردم منداند محض سنا و خواننده و در باره اداره موب جوده ایسان میگوید : اگر از مقدمه ها بگذریم با بست بگویم که در کشور خصوصاً در کابل حالت موجوده و سراسط حا کمیه هیچ نوع قابل تحمل، قبول و تأیید نیست . یا بدوا ضح بگوییم

که مبارزه ۱۴ ساله و جهاد ۱۴ ساله ملت ما بخاطر این نبود که کشور در کودالی بی نظمی مطلق بنا قند ... مسکلات موجوده قسمماً ارضع من ونسو بوجود آمده ، قسمماً هم به وسیله جهالت او و قسمماً هم به ساین خیانت وی و قسمماً هم با ساین سدرای بی کفایتی بی - مسولیتی، خوا سدها و موقعهای سنا مسروع آنها بوجود آمده است . این هم زوسن است که در حا کمیت این فضای خویش سسهای خارجی و موقعهای خارجی سترمهم بسیاری دارد . اصنا اگر بطور دقیق اینهمه دست اندازیها بررسی سوندناست خوا هشد که در نهایت مسولیت آن متوجه ما ست ... این حالت اگر به مشکل موجوده ای دوام یافت به صدها بدیخنی دیگر نیز منجر خوا هشد که از سویی ما را با محکومیت تاریخی روبرو خوا هد ساخت و از جانب دیگر راه علاج ستر از ما گم خوا هدیود .

خبرها و مطالب خبری :

* اسنا در پاریس رئیس جمهور کشور حکومت اسلامی افغانستان طی بیانیه تلویزیونی خود اظهار داشت : روسها با بدعیرامت و بیانی افغانستان را بیردارتند .

* حکمتیا را اظهار داشت : هرگاه قوای ملیسه از کابل خارج ستنوند ، حزب اسلامی آنها را بزور خارج خوا هد کرد .

* بنا ریح ۱۵ سرطان استبداد عبدا لصبور فرید صدر اعظم حکومت موقت اسلامی افغانستان وارد کابل شد .

سنبله

سر مقاله :

"تکرار استیاء هگناه است"

سر مقاله استیاءها ت گذسته را یاد آوری کرده مینویسد: دیگر نمی شود بجاظر مصلحت ها و رویدادها، کاری صورت گیرد که باعث خونریزی های بیشتر گردد و جنگ از ساحه کابل به ولایات گسترده شود. تنها دور ساختن ملیشه ها از صحنه نمیتوانند امنیت ملی و طح را تأمین نماید، زیرا این عوامل داخلی بود که به روسپه ای از یک درآب مقابله را در برابر ما هدیه داد و گرنه دور کردن بقایای روس و کمونیسم از افغانستان منکثر از شکست قون سرخ نبود؟ مشکل امروز در اینجا است که بیزبیدیان خود را حسینی می بتدارتند و حسینیان را بزید خطاب میکنند. همه در امور معنوی بی اعتماد شده و تکرار عهد شکنی میکنند و از عمل سان هیچگاه نادم نمیوند و آنرا توجیه اسلامی می کنند... برای جلوگیری از چنین وقایح با بدسورای مقتدر و با صلاحیت اسلامی تأسیس شود که قدرت عزل حکومت منتخب اسلامی را (در صورت انحراف) نیز داشته باشد و اردو را خارج از سلطه یک تنظیم مسخر از نظام نیروهای اسلامی تشکیل دهد تا با سده عمه اقوام و مذاهب زیر پرچم توحید برترندگی امن و آرام خود آغاز نمایند.

را بوز :

"بیسواد" البدر از کابل و بنا و ربه ارتباط وقایع اخیر، در دلد مردم را طی گزارسی منعکس کرده و در یک قسمت مینویسد :

میکوند در سقا خانه های بساور مجروحین و شهیدایی را آورده اند که جد سان از قسمت جمعه سر، دستپها، یاها و گوشها مسخر زده شده اند. من با یک س از مجروحین این حوادث در سقا - خانه عربها در پنا و صحبت نمودم.

او کده گوشها و بینی اس از طرف هزاره ها بریده شده بود و به مشکل صحبت مینمود گفت : در بر خورد های اخیر در کونته - سگی که بین حزب وحدت و حزب سیان رخ داد، هزاره ها هر کسی را که میدیدند از جمع سان نیست در کتا نینترهیا انداخته و توسط جریقیل به زمین پرتاب مینمودند و همه یکجایی تلف میشدند. طریقه دیگر کشتن مردم طوری بود که در هر کتا نینترهیا نفر را انداخته و در پین کتا نینترهیا قسمت بیرونی اس بتزول مینداختند و همه را به آتش میکشیدند. این مجروح گفت : در قسمت قلعه و احد گودالی را مردم با قضا ندکه در آن اجساد دهها کودک را که با کار رد گردن بریده بودند، موجود بود.

سرطان

۱

سر مقاله :

"با کساری میشه"

سر مقاله بعد از زنده مینویسد: دستنایی به نقشه اراغی و محلات مین گذاری شده، جلب کمکهای مالی و ختیکی سازمان ملل متحد و منابع مالی کشورهای دوست و همچنین انشراک وسیع با سندگان متا طبق و محلات، استخدام پرسونل ورزیده و اعطای حقوقی و امتیازات خوب به مسوولین و کارمندان با کساری، یقیناً عملیه با کساری مانتها را سرعت می یابد... چون ما بینها مواد منفجر ناسده بیست در ولایات و اطراف کشور فرش گردیده، بهتر خواهد بود تا دامنه

فعالیت با کساری زبا در تربه ولایات، قرا و قضبات گسترده شود. البته درین راستا همکاری ما دقانه، کار و فعالیت دلسوزانه همه مردم ما شرط اساسی میناسد و ما با وردا ریم که در بر توهمین همکاری میتوانیم سرزمین اسلامی خویش را از زمینها (که ارمغان کمونیستها است) نجات بخشیم."

خبرها و مطالب خبری :

* بروقیسور مجددی رئیس شورای جهادی و ممثل دولت اسلامی افغانستان بنا ریح ۳۱ جوزا در جرگه وسیع قوما ندانان جهادی تنظیمهای مختلف، مشران و علمای ولایت ننگرهار در قرصر گلخانه ریاست دولت اسلا می افغانستان اشراک نمود و طی بیاتیه ای گفت : دولت اسلامی افغانستان خدمتگار مردم مسلمان افغانستان میناسد و یگانه وظیفه اساسی دولت اسلامی در شرایط کنونی تأمین امنیت کامل در سراسر کشور و وحدت و همبستگی بین تمام اقوام و قبایل ساکن در کشور میناسد.

* محمدا کبر قیروزی رئیس روابط بین المللی جمعیت افغانی سره میاشت طی محاضراتی اظهار داشت: جمعیت افغانی سره میاشت یک موسسه خبریه اجتماعی غیر جانبدار و غیر حکومتی است و با در نظر داشت بر تسیب های اساسی نهضت بین المللی صلیب سرخ و هلال احمر فعالیت دارد.

۲

خبرها و مطالب خبری :

* محترم بروقیسور صیغت الله مجددی بتاریخ اول سرطان در قصر گلخانه های هیئت شورای جهادی ولایت کندهار، علما، موسیقیدان، بزرگان، قوماندانان جهادی حصه اول، و دوم ولسوالی بهسود ولایت وردک، قوما ندانان جهادی و بزرگان ولایت پکتیا، ولسوالی یکا ولنگ، علاقداری شیبرو

متقا عدین عسکری، در قصر گلخانه دولت اسلامی افغانستان ملاقات بعمل آورد.

نما بندگان بعد از تقدیم تیریکان نشان بمناسبت تشکیل دولت اسلامی افغانستان، خواسته های حقوقی خویش را تقدیم داشتند که طبق خواسته های ایشان از طرف پروفیسور مجددی به مراجع مربوطه هدایات لازم صادر گردید.

* موافقتنامه همکاری به منظور مساعدت های تخنیکی، بین دولت اسلامی افغانستان و جمهوری ترکیه قبل از ظهر ۶ سرطان در مقر وزارت پلان عقد گردید.

* به اساس فرمان، پروفیسور مجددی رئیس شورای جهادی، محترم و اولاد جان و شایق وزیر مشاور در دولت و معین و سرپرست وزارت اطلاعات و کلتور بیاس خدمات وفادارانه ای وی، رتبه اعزازی تورن جنرال اعطاء گردید.

* به اساس پروتوکول منعقد بین جمعیت افغانی سرهمیاش و قریه صلح آلمان، شانزدهمین دسته اطفال معیوب و معلول که در داخل امکانات تداوی آنها میسر شود بتاریخ ۶ سرطان بخاطر تداوی به آلمان اعزام گردیدند.

* آیت الله محمد آصف محسنی منشی و سخنگوی شورای قیادی دولت اسلامی افغانستان بتاریخ ۶ سرطان یکعده از قومانندان جهادی ولایت کندها را در دفتر کارش به ملاقات پذیرفت و با آنها دربار ره شرايط موجوده به ارتباط و جایب و وظایف همه جانبه بحث بعمل آورد.

۸

سرمقاله:

"تعیین اولین رئیس دولت اسلامی افغانستان"
"با ختم دوره دومه ما موریت پروفیسور مجددی رئیس شورای جهادی

امروز وفردا دارد، به وجه حسن به انجام رساند.

خبرها و مطالب خبری:

* پروفیسور مجددی بتاریخ اول سرطان با هیئت سازمان صحنه جهادی ملاقات بعمل آورد و از کمکهای بشر دوستانه آن سازمان تشکر نمود و بر دو کمکهای آن سازمان با وزارت صحت عامه افغانستان اصرار ورزید.

* پروفیسور مجددی بتاریخ ۲ سرطان با علمای سرحدی و قومانندان جهادی ولایت پکتیا ملاقات نمود و در اخیر برای تأمین صلح و امنیت در افغانستان وساعات مردم دعا کرد.

۶

خبرها و مطالب خبری:

* جلسه شورای جهادی دولت اسلامی افغانستان بتاریخ ۳ سرطان تحت ریاست پروفیسور مجددی دایر گردید. جلسه فیصله نمود که چون میعاد دومه شورای جهادی بریاست محترم مجددی به اساس معاهده پشاور روز دوشنبه ۸ سرطان سال جاری تکمیل میگردد، بناً شورای جهادی ختم وظیفه خویش را اعلام نموده و انتقال قدرت را انجام میدهد.

* دوفروند تطیاره حامل کمکهای مواد غذایی جمهوری عربی سوریه که به دولت اسلامی افغانستان مساعدت شده است، بعد از ظهر چهارم سرطان به میدان هوایی بین المللی کابل مواطنت نمود.

* آیت الله صادق پروانی عضو شورای عالی نظارت وحدت اسلامی افغانستان، قبل از ظهر ۵ سرطان در اقامتگاهش با آقای گنگورنما - ینده خاص جمهوری ترکیه و هیئت همراهان ملاقات نمود.

۷

خبرها و مطالب خبری:

* پروفیسور مجددی بتاریخ ۶ سرطان با یکعده از نمایندگان

مرکز ولایت با میان و قومانندان جهادی محاذ ملی اسلامی افغانستان از ولایات مختلف کشور به طور جداگانه ملاقات نمود و مسایل و مشکلات را مورد بحث قرار داد.

* دروس انستیتوت طب کابل که از عرصه سه ماهه به اینطرف متوقف بود، قبل از ظهر اول سرطان طی مراسم تدارکی در تالار کنفرانسهای انستیتوت طب کابل با بیانیه دکتور سید محمد امین قاضی معین اول وزارت صحت عامه مجدداً آغاز گردید.

* سفارت جمهوری اسلامی ایران مقیم کابل قبل از ظهر اول سرطان یک مقدار قرطاسیه و یکعده دکتب درسی را به پرورشگاه وطن مساعدت نمود. این مساعدت توسط نماینده آن سفارت به مسوولین ریاست پرورشگاه وطن تسلیم گردید که با اظهار سپاس پذیرفته شد.

۳

سرمقاله:

"دروازه های تعلیمی باز میگردد":

سرمقاله از افتتاح مجسده انستیتوت طب کابل از ظهر خوشی کرده، مینویسد:

همین اکنون اطفال، نوجوانان، جوانان و دختران، با درک این حقیقت که دولت اسلامی برای تأمین وسایل آموزشی امروز و فردای آنان پلانهای مؤثری روی دست دارد، انتظار را بترا دارند که دروازه های مکاتب و تعلیمات عالی باز گردد و تعدادی از اطفال و جوانان ما که با بی سرنوشتی روبرو اند و انرژی خود را بیهوده از دست میدهند، دروسی عادی خود را از سر بگیرند. ما آرزو مندیم که با تأمین امنیت و ثبات عاجل و با تحکیم صلح دایمی در کشور، پیروسة تعلیمی پوهنتون و موسسات دیگر شکل عادی خود را از سر بگیرد تا دولت اسلامی مسوولیتی را که در باره تعلیم نسلهای

و ممثل دولت اسلامی افغانستان، استاد درباری رهبر جمعیت اسلامی و رئیس شورای رهبری بحیث اولیسن رئیس دولت اسلامی افغانستان به تاریخ هفتم سرطان بتائی از فیصله متعقده اجزاب جهادی درینا و رزماسا مورکشور را در دست گرفت ...

جمعیت اسلامی افغانستان تحت زعامت پروفیسور ربانی ساختار و تشکیلات منظم و متمرکز بود که با الهام از دین، تاریخ، شناخت جامعه و درک واقعیتها، دقیق عمل کرده است و استاد درباری تا کنون نقش خود را به حیث محور وحدت و تفاعلمیابان تمام اقتصاد روملیتها، اقوام و اجزاب به طور موثر ایفا نموده است. بعد از سقوط رژیم منغور و دست نشاند، در حالیکه جمعیت اسلامی افغانستان نیروی پیشتاز و مبتکر بود، استاد درباران الدین ربانی از همه اجزاب جهادی تقاضای شمولیت در دولت اسلامی افغانستان را نمود و بدین ترتیب عملاً سیاست انحصارگرایی را مردود اعلام داشت.

راپور:

بتاریخ ۷ سرطان مطابق به فیصله های قبلی، قدرت دولتی رسماً به پروفیسور ربانی رئیس شورای رهبری دولت اسلامی افغانستان منتقل گردید. در مجلسی که به همین مناسبت در قصر گلخانه ترتیب یافته بود اعضای شورای رهبری، عده ای از اعضای شورای جهادی و برخی از وزرای سرپرست و عده ای از اعضای کورد دیپلوما تیک مقیم کابل اشتراک نموده بودند. پروفیسور مجددی در بیانیه ای پیرامون اقدامات و فعالیت دولت اسلامی افغانستان طی دو ماه گذشته توضیحاتی ارائه نمود. سپس حضرت آیت الله محسنی منشی و سخنگوی شورای رهبری دولت اسلامی افغانستان بنما بندگی از شورای رهبری، ریاست دولت اسلامی افغانستان را بنا به فیصله آن شورای به پروفیسور ربانی تفویض نمود.

بعداً استاد درباری طی بیانیه ای گفت: «بعهد گرفتن ریاست دولت در چنین شرایط حساس و آنهم در یک کشور اسلامی کارساده ای نیست. زیرا این وظیفه، مسوولیت بزرگ است. دربار خداوند بزرگ، مردم وطن که به آسانی نمیشود آنرا قبول کرد، این یک امتیاز نبوده، بلکه یک امتحان و کارمستکلی است که بعهد من گذاشته شده است».

۱۰

راپور:

پروفیسور ربانی طی بیانیه ای که بتاریخ ۱۰ سرطان از رادیو و تلویزیون افغانستان پخش گردید، اظهار داشت: «بازسازی اردوی کشور بر مبنای تعالیم اسلامی و تشکیل اردوی جهادی از سنگر نشینان قهرمان و افسران متدین، آگاه و با تجربه مطابق به نیازهای کنونی دولت اسلامی به منظور حفظ و حراست انقلاب اسلامی، دفاع از تمامیت ارضی، تاریخ و فرهنگ، وحدت و یکپارچگی ملت و سهمگیری در تأمین امنیت منطقه و جهان یکی از واجبات عمده ما است ...»

دولت اسلامی که به عنوان گرانها ترین اما نت خون شهدا به ملت ما ارمغان داده شد، یقیناً محمول تلاشهای پیگیر و مبارزات مسلسل فرزندان «و» من این کشور است که آیین رهایی بخش اسلام را به عنوان یگانه راه نجات ملت های در بند بر گزیده بودند. ... اینک همه شان در برابر امتحان الهی، انتظار مردم و قضای تاریخ قرار داریم، امیدواریم آنچه که در دوران خونین انقلاب و تجا و زجلادان بیرحم کمونیزم از میان خون و آتش راه خود را بسوی پیروزی باز کردیم، با ردیگریا زهم بیاری و نصرت پروردگار، بتوانیم در این آموزن بزرگ کامیاب و سر بلند برآییم ...»

دولت اسلامی در ارتباط به اصلاح بنیادی نظام تعلیمی، نوان و آشنایی آنان به معارف، فرهنگ و تعلیمات ضروری مطابق به بنیاد زمنی های جامعه اسلامی توجه جدی میدول داشته و آنها را از همه حقوق و امتیازاتی که تعالیم بناک اسلام به آنها اعطا نموده بهره مند میسازد تا مقامنا بیسته خوبی را در جامعه مذهب و اسلامی حایز گردند.

۱۱

سرمقاله:

"منافع ملی محور سیاست خارجی ما است"
درجایی از سرمقاله که به ارتباط به بیانیه راديو و تلویزیونی استاد ربانی نگاشته شده، آمده است: «دولت اسلامی افغانستان در حالیکه موازین تثبیت شده حقوق بین الدول را محترم میداند، بحیث یک کشور آزاد در جهان از سیاست مستقل بیروی نموده و در راستای اهداف مشخص، منشی صریح و سالم را هم آهنگ با منافع ملی و میهنی خود دنبال می کند».

دولت اسلامی افغانستان بر طبق مصالح عالی کشور طرفدار همکاریه ای متقابل جامع بین المللی است و جداً مخالف تحمیل قوه جهت سرکوبی اراده ملت ها می باشد.
دولت اسلامی افغانستان خواه ستار قطع خونت و ختم مسایقات تسلیماتی بوده، از صلح با بیدار در جهان که متضمن تأمین آزادیهای فردی و اجتماعی می باشد، حمایت می کند.

خبرها و مطالب خیری:

* پروفیسور ربانی رئیس دولت اسلامی افغانستان بتاریخ ۱۰ سرطان در دفتر کارش با آقای وی اچی، کسی نمیبیا رسغیرونما بنده فوق العاده

هند ملاقات بعمل آورد و درین ملاقات مسایل مورد علاقه طرفین مورد بحث قرار گرفت .

* پروفسور ربانی بتاریخ ۱۰ سرطان استراوتیکو بوگینی دمیترو-ویچ سفیرونما بنده فوق العاده فدرا سیون روسیدرا بحضور پذیرفت و بر انکشاف روابط دو جا تده بحث نمود .

۱۵

سر مقاله :

"دولت اسلامی و آزادی بیان" :
... با در نظر داشت مشروعیت آزادی بیان و نقش مثبت آن در جامعه است که دولت اسلامی افغانستان در جهت موجودیت آزادی متذکره و قرا هم نمودن زمینه مسا عدیه آن، توجه و اهتمام جدی مینماید . آنطوریکه محترم پروفسور ربانی رئیس دولت اسلامی در نخستین بیانیه رسمی خویش فرمود : "ما به آزادی بیان در جوکات شریعت اسلامی و رعایت آداب و رسوم اخلاقی و مصالح ملی احتیاج میگذاریم و آنرا برای رشد فکری جامعه مفید و لازم میدانیم" .

البته این نکته قابل درک خواهد بود که دولت اسلامی افغانستان بهمان ترتیبی که در تمام بعد از زندگی برای ایجاد دیک نظام عادلانه اسلامی گامهای نخستین را میگذارد، در قرا هم نمودن زمینه مسا عدیه برای تحقق آزادی بیان نیز در آغاز کار قرا ردا شده و بنیای مندر زمان و همکار مردم خویش است که با نصرت و یاری الهی این نیاز زمینی و آرمان به سرعت و وقت تحقق خواهد یافت .

خبرها و مطالب خبری :

* استاد ربانی بتاریخ ۱۲ سرطان طی خطبه روز جمعه در مسجد وزیراکیر خان مینبها اظهار داشت : تدا بیسر امنیتی ورفاهی در سر لوحه وظایف دولت اسلامی قرا ردا ردا .
* شورای رهبری در جلسه مورخ ۱۰

سرطان خود فیصله کرد که : (۱) همه گروهبها و افراد مسلح که در داخل حوزه های امنیتی شهرکابل جا بجا گردیده اند با رسیدن قوای مشترک وزارت دفاع و داخله، مناطق خود را تخلیه نمایند، (۲) خرید و فروش اسلحه ممنوع میباشد، (۳) هیئتی برای بررسی قانون مو قت دولت اسلامی تعیین گردد .

۱۷

سر مقاله :

سر مقاله بر بیابانیه رادیسو-تلویزیونی استاد ربانی تبصره کرده مینویسد : ما بدان باور هستیم که ملت مجاهد و شهید پرور افغانستان هماتطوریکه در مراحل مختلف تاریخ، هویت ملی خود را حفظ کرده و شعبله اقتضات خود را بلند نگه داشته است، درین لحظات حساس زندگی نیز وحدت ملی خود را از دست نخواهد داد و از آزادی مونهای بزرگی که خط مشی دولت اسلامی با آن روبرو است با اقتضای بیروز و سر بلند برخواهد آمد .
خبرها و مطالب خبری :

* استاد عبدالصبور فرید صدر اعظم دولت اسلامی افغانستان بعد از ظهر ۱۵ سرطان مع الخبری که بیل موا ملت نمود . انجنیر احمد شاه مسعود وزیر دفاع، انجنیر احمد شاه حمدزی سرپرست وزارت امور داخله، محمد صدیق چکری سرپرست وزارت اطلاعات و کلتور و داکتر عبدالرحمن سرپرست وزارت هوا نوردی ملکی در منطقه قلعه مراد بیگ از محترم مدرا عظم استقبال بعمل آوردند .

۱۸

خبرها و مطالب خبری :

* استاد ربانی رئیس دولت اسلامی افغانستان بتاریخ ۱۲ سرطان با قاضی محمد امین و قاده برادر عیبه اتحاد اسلامی در قرا ریاست دولت

ملاقات کرد و با وی راجع به استحکام دولت اسلامی و تأمین امنیت در کشور صحبت نمود .

* استاد ربانی بتاریخ ۱۶ سرطان در محفل ضیافتی اشتراک کرد که به مناسبت شروع کار اسناد فرید صدر اعظم افغانستان از طرف ریاست دولت اسلامی افغانستان ترتیب یافته بود .

* اسناد ربانی بتاریخ ۱۵ سرطان در مقر ریاست دولت اسلامی، با اعضای شورای جهادی ولایت کندها ملاقات بعمل آورده و راجع به ایازای کشور و خدمت در راه انقلاب اسلامی با آنها صحبت نمود .

* استاد ربانی بتاریخ ۱۷ سرطان در قمر گلخانه به هیئت رهبری و اسنادان پوهنتون کابل ملاقات کرد و به آنها اطمینان داده گفت : ما تصمیم قاطع داریم تا به همکاری هیئت اداری و اسنادان پوهنتون، دوجاره محصلین را به پوهنخی های شان قرا خوانیم و درین زمینه از هیچگونه همکاری و مساعدت دریغ نخواهیم ورزید .

۲۱

سر مقاله :

"راه خطیر و مسوولیت بزرگ" :
ملت افغانستان با تأسیس دولت اسلامی و در مرحله جدید حیات سیاسی، اقتصادی و اجتماعی خود گردید . افغانستان بعد ازین، کشور است که در محیط اعتقادی عمل میکنند . در واقع مردم افغانستان در مسیر یک حرکت مسخمی و حدود معین قرا ردا رند که با مقتضای اصول و معیارهای ثابت ایدیا لوزیکی موضع میگیرند و تعیین تکلیف مینمایند .

مرحله فعلی ایجاب میکند تا همدا قرا د ملت با مساعی مشترک برای تحکیم نظام اسلامی فعالیت کنند و مسوولیت بزرگ خود را در راه استحکام پایدهای دولت اسلامی ایفا نمایند .

خبرها و مطالب خبری :

* سواری رهبری دولت اسلامی افغانستان بنا بر تاریخ ۱۸ سرطان به رهبری استاد ربانی تشکیل جلسه داد و در باره سیاست خارجی کشور، فراهم آوری تسهیلات در امور حمل و نقل مهاجرینی که عازم کشور هستند و نیز در باره کمکهای اقتصادی بعضی کشورهای خارجی به افغانستان، تهیه مواد محروقاتی به شهرکابل، رفع مشکلات اقتصادی کشور و برطرف نمودن موانع بازرگانی مجدد پوهنتون کابل، تصامیمی اتخاذ گردید.

* استاد ربانی بنا بر تاریخ ۱۸ سرطان با رئیسان و مسوولین سازمانهای فرهنگی و اجتماعی کشور ملاقات بعمل آورد و به آنها در باره پروگرامها، تسهیلات و اقدامات دولت معلوماً داد.

* استاد فرید صدارا عظم دولت اسلامی افغانستان بنا بر تاریخ ۱۹ سرطان با بزرگان و وریش سفیدان فرقه اسماعیلیه ملاقات بعمل آورد. سید منصور نادری به نمایندگی از دیگران در راه تحکیم امنیت و صلح با دولت اسلامی وعده هرگونه همکاری داده و مقابلتاً صدارا عظم افغانستان اظهار داشت که تمام ملیتتها در دولت اسلامی افغانستان حقوق مساوی دارند.

* کمیسیون تسوید قانون اساسی وقت دولت اسلامی افغانستان که از طرف سواری رهبری تعیین گردیده بنا بر تاریخ ۱۵ سرطان به کار خویش آغاز نمود.

۲۲

سر مقاله :

"همکاری مشترک و مسوولیت های تاریخی"

سر مقاله پیروزی انقلاب اسلامی را خیر مقدم گفته و در خیر مینویسد: به باور ما مل میتوان گفت که همانگونه که ما همدین تهرمان، جهاد

مقدس را طی مبارزه برحق چهارده ساله خویش با تقدیم خون ها و دادن قربانیها به پیروزی رسانند، برای برآورده شدن اهداف عالی انقلاب اسلامی که عبارت از وجود آوردن جامعه مسعود و خودکفا بر اساس احکام اسلامی و عدل و مساوات است، در پهلوی وطنداران متدین و کشور دوست خود قرار دارند.

برای برآورده شدن این آرمان بزرگ مسوولیت بزرگ و تاریخی متوجه هر افغان است و تنها به کمک خداوند و به برکت همکاری مشترک و احساس عالی کشور دوستی و دلسوزی میتوان نیم به حیث همکاری صدیق دولت اسلامی در فضای صلح و امنیت خانه مشترک و ویران شده خود را با دسازیم، مصاحبه :

قاضی محمد امین و قاضی مصاحبه :
حیة با ما هنگام را نسی اظهار داشت :
تنها قیادت واحد میتوانند امنیت مطمئن را تأمین نماید. بنظر من اولین کار اینست که تمام رهبران جهادی بحیث یک قوت بزرگ تمام اثر و رسوخ خود را به کار اندازند، پهلوی هم بنشینند و بر مسایل مربوط بصرحت بحث کنند و در مقابل یکدیگر مزاحمت ایجاد ننمایند. وی گفت : ما همدین باید تکالیف و اهداف جهاد را فراموش نکنند و بخود حق ایتران دهند که کسی را تهدید نمایند.

وی در آخر گفت : با ردیگرتأکید میسما یک مسایل تأمین امنیت و جابجاساختن مهاجرین از آن مسایل است که در صدارا جرات و تمام مسایل انقلاب اسلامی قرار دارد و با تمام وسایل ممکنه باید به شکل ترجیحی بآن حق اولیت داده شود.

۲۴

را پور :

عبدالصبور فرید صدارا عظم دولت اسلامی افغانستان طی بیانیه

را دیو تلویزیونی خویش که در آن خط مشی دولت خود را بیان داشت، گفت : اختلاف در سایه حکومت اسلامی جا ندارد.

وی در خط مشی خود گفت : ما پیش از همه بر استحکام نظام زندگی بخش اسلام و به استقرار نظام کامل عدل الهی که آرمان شهدای ماست، اصرار میورزیم زیرا ساختن یک جامعه نو و آباد و با دسازیم کشور و ویران شده بجز در روشنی این نظام ممکن نیست... ما در تمام مساحت صداقت را بحیث سیاست خوب و کامیاب میسما ریم، و از همین رو هم در سایه سیاست داخلی و هم در سایه سیاست خارجی از صداقت پیروی خواهیم کرد و بر اساس آن سیاست خود را استوار خواهیم ساخت و برخلاف حکمرانان سابقه زراعت زور، فریب و زور حکومت نخواهیم نمود... ما عقیده داریم که در بین احزاب جهادی با وجود آوردن فضای برادری، اطمینان و وحدت میتوانیم چنان حکومت قوی را بوجود آوریم که در افغانستان بر ثبات و استحکام آن مطمئن باشیم، وحدت ملی، تمامیت ارضی و مقابله با هر نوع تبعیض منطقی، نژادی، قومی و زبانی از جمله کارها بیست که ما در گامهای اولی به آن توجه خواهیم داشت... ما میخواهیم چنین فضایی را بوجود آوریم که در آن آبرو، عزت و حیثیت مردم محفوظ باشد و در جاسمه صلح و سلم را بوجود آورد... ما برای تشکیل یک حکومت قوی مرکزی و حفاق حقوق تمام ملیتتها و از بین بردن تشنجات تنظیمی، انتخابات را بهترین راه میدانیم و کوشش میکنیم که برای تحقق آن شرایط را مهیا سازیم.

وی گفت : در نظام تعلیم و تربیه ما معارف اسلامی بحیث اساس اصلی و بنیادی مطرح خواهد بود و کوشش خواهیم کرد که مردم مسلمان ما تا حد زیادی با معارف اسلامی آشنا شوند. پوهنتون و مکاتب دروس خویش را آغاز نمائند و دروس آن به شکل خوب و مناسبت

سب و مطابق با اصول اسلام ترتیب گردد...

کوشش میکنیم که اطلاعات، روزنامه‌های رسمی خبری، رادیو و تلویزیون در خدمت تمام ملت با سدوا زان در راه نشر تعلیمات عالی اسلام و تربیه افکار و اخلاق استفاده بعمل آید. برای خواهان بخاطر بدست آوردن تعلیم و دانش اسلامی باید شرایطی را بوجود آوریم که مناسب حال ایشان و مقتضای اسلام باشد...

وی به ارتباط اقتصاد دگفت: کوشش میکنیم که منابع عایداتی زیاد گردد، در سطح عواید و مصرف تعادل بوجود آید و به حالت بیت‌المال سرو سامان داده شود، زیرا مثلثیکه همه میدانیم چیزیکه مربوط بیت‌المال است همه چور و چپاول گردید و چیزی از آن باقی نمانده است...

خواهران ما از حقوقیکه اسلام عزیز و زندگی بخش برای زنان مشخص کرده استفاده خواهند کرد و ما از چیزی که اسلام بحیث حقوق زن بیان و تثبیت کرده است بحیث یک حق دفاع می‌کنیم...

وی دربارهٔ بازسازی مملکت ویرانهٔ ما به یک بازسازی همه‌جانبه ضرورت دارد و این بازسازی، وقت مناسب می‌خواهد، زیرا کار بزرگ و مهم است. ما برای بسر رساندن این کار به سه چیز مهم ضرورت داریم: (۱) تأمین امنیت داخلی، (۲) استحکام وحدت بین افراد، گروه‌ها، طبقات و اقتسار جامعه و (۳) جلب همکاری مالی و فنی کتوهای مسلمان و دوست. وی به ارتباط سیاست خارجی گفت: سیاست خارجی ما نیز چون سیاست داخلی ما وابسته به یک ایدئالوژی است و آن‌ها ایدئالوژی انقلاب، آن چیزیکه این ایدئالوژی در روابط جهانی بر ما حکم میکند تنظیم کنند. حیثیت ملی و تمامیت ارضی و مداخله نکردن در امور دیگران است. همما - بگی نیک، با کشورها خصوصاً کشور

ها بیکه در طول جهاد ما کمک کرده اند داشتن روابط حسنه و اشتراک نکردن در قراردهای نظامی، قسمتی از سیاست‌های خارجی ما است. در ماههٔ جهانی مناسبات ما بر صلح و زندگی صلح آمیز استوار است. ما عضویت خود را در سازمان اسلامی و نهضت عدم انسلک تثبیت خواهیم کرد.

خبرها و مطالب خبری:

* استاد ربانی بتاريخ ۲۲ سرطان در جلسهٔ مجاهدین و قوماندانان مشهور ولایت ننگرهار اشتراک ورزید که در آن حاجی عبدالقدیر والسی ننگرهار، حاجی شمالي، فضل الحق مجاهد و دیگر مسولین آن ولایت شرکت داشتند، آنها در راه تحقق پسر و کرامهای دولت اسلامی وعدهٔ هرگونه همکاری را دادند.

* استاد ربانی بتاريخ ۲۲ سرطان با قوماندانان جهادی ولایت بدخشان ملاقات بعمل آورد و آنها همبستگی کامل خود را با دولت اسلامی ایران داشتند.

۳۰

خبرها و مطالب خبری:

* پروفسور ربانی رئیس دولت اسلامی افغانستان بتاريخ ۲۵ سرطان در قصر گلخانه، اعتمادنامهٔ آقای نجفی سفیر و نمايندهٔ فوق‌العادهٔ جمهوری اسلامی ایران را طی مراسم خاص تشریفات پذیرفتند.

* شورای رهبری به تاریخ ۲۴ سرطان تشکیل جلسه داد و در آن روی یک سلسله موضوعات از قبیل توزیع نمرات زمین در شهر کابل، راجع به اسیران افغانی در بعضی از جمهوریتهای اتحاد شوروی سابق، بازگشایی بوهندون کابل، تحکیم امنیت در شهر کابل و موضوعات دیگر بحث و مذاکرات صورت گرفت.

* هیئت عالی تربیهٔ دولتی و حکومتی جمهوری تاجکستان به تاریخ ۲۴ سرطان با وزرای سرپرست تجارت،

آب و برق، شهرسازی، زراعت و اصلاحات ارضی در وزارت امور خارجه ملاقات نموده و پروتوکول مذاکرات مقدماتی پیرامون توسعه و انکشاف همکاری اقتصادی، فنی و فرهنگی را با جانب دولت اسلامی افغانستان امضاء کرد.

۳۱

خبرها و مطالب خبری:

* شورای رهبری افغانستان به تاریخ ۲۷ سرطان تحت ریاست اسناد ربانی تشکیل جلسه داد و در جلسه فیصله بعمل آمد که:

عموم مجاهدین و مر بوطین احزاب جهادی فرقه ۸۰ و فرقه ۵۳ و سایر نیروهای مسلح مستقر در شهر کابل طبق توافق تمام اعضای شورای رهبری و نمایندگان احزاب جهادی باید با قوتهای مشترک وزارت‌های دفاع و داخله برای تخلیه شهر همکاری نمود و هیچگونه تعلل و تخلف ننمایند. وزارت دفاع از طرف شورای رهبری موافقت با متخلفین برخوردار قهر آمیز نماید و هر دست‌های که سرپیچی نماید بعنوان محارب با خدا و رسول و معسدفی الارض با یداز بین برداشته شود. و هیچ حزبی حق دفاع را از متخلفین مذکور ندارد.

* اسناد ربانی بتاريخ ۲۶ سرطان آن‌عه اطفال افغانی را که از شهر کره نوجمهوریت قزاقستان بوطمن برگشته اند در قصر دلکنای ملاقات پذیرفته و به ایشان گفت: دولت اسلامی افغانستان وظیفه دارد تا از اطفال کشور منجمله شماها مواظبت نماید.

استاد

خبرها و مطالب خبری:

* شورای رهبری دولت اسلامی

افغانستان بتاريخ ۳۰ سرطان دایر گردید و در آن چنین فیصله بعمل آمد: (۱) اعلان آتش بس دایمی از طرف شورای رهبری در شهر کابل با توافق کامل جوانب درگیر، (۲) اعزام هیئتهای تأمین امنیت به منظور نظارت بر متوقف ساختن جنگ و کنترل مراکز اسلحه، تقبیل در تمام اطراف کابل، (۳) فعال ساختن حوزه های امنیتی مطابق پروگرام خاص وزارت های دفاع و امور داخله، (۴) تعیین یک هیئت از طرف رئیس دولت اسلامی به منظور کمک به خاندان های شهدا و معلولین و جبران خسارات آسیب دیدگان.

* اسناد فرید صدرا عظم دولت اسلامی افغانستان بتاريخ ۲۸ سرطان جلسه شورای وزیران را داد بر کرد. درین جلسه روی موضوعات امنیتی شهرکابل و تسنجات جاری و جستجوی راه های حل این پرابلمها بحث مفصل صورت گرفت.

۳

سر مقاله:

"افغانها همه با هم برادرانند؛ از روی احکام الهی و ارشادات محمدی، نماز مسلمانان با هم برادرند، در هر جا که زندگی میکنند، به هر قوم، ملیت، نژاد و کشوری که ارتباط دارند به اساس حکم "انما المؤمنون اخوه" برادری اسلامی، آنها را با هم منسلک میسازد...

بیا ببیند که به اساس او امر الهی و شریعت برای محمدی دستهای برادری را با هم بدیم، دیگر وقت جنگ و تفنگ گذشته است، به عوض تفنگ در پشت میز مذاکره و مفا همه بنشینیم و اختلافات ذات البینی خود را از راه مذاکره حل نماییم. اختلافات قومی، نژادی، مذهبی و لسانی را به یک سو بگذاریم تا دشمنان خارجی بر ما دست نیابند.

خبرها و مطالب خبری:

* پروفیسور ربانی بتاريخ ۳۱ سرطان در قمر سنوروز ارتامور خواجه

با مسولین و ژورنالستان و کارمندان تخنیکي آژانس اطلاعاتی باختر و تعدادی از ژورنالستان را دید و تلویزیون و روزنامه های مرکز ملاقات نموده، گفت: خبرنگاری از نگاه دین مبین اسلام وظیفه ایست دشوار و پیراز مسولیت، ولی افتخار آمیز، مشروط بر آنکه ژورنالست خبر را از نگاه ارزشمندی، نازکی، سازندگی و موثق بودن تثبیت نموده و با درک رسالت خود آنرا بدست نرسپارد.

۵

سر مقاله:

"بیشتر ازین وطن را ویران نکنیم":

کشور محبوب ما افغانستان، خانه مشترک همه افغانهاست. هر افغانی که در اینجا زندگی میکند، به هر قوم و ملیتی که تعلق دارد، حق استفاده از آب و هوا، منابع و آنچه که حیوانات او را تأمین میکند، دارد...

با بدگفت که تیمی از کشور ما ویران شده است و اکنون نصف دیگر آنرا بنا میدهند خود ویران کنیم... خواست تمام مردم تجدید شده و ستیم دیده افغانستان اینست که همه گروه های مسلح، سلاحها و مهمات خودشان را به دولت بسپارند، از جنگ و ویرانگری کسی دست بردارند، دست دوستی و برادری بهم بدهند و در این خانه مشترک که صدها سال با هم برادروار زیسته اند، زندگی آسوده را از سر بگیرند، ویرانه ها را با سزای کنند و به زخمهای مردم داغ دیده مرهم بگذارند.

ا علامیه:

وزارت دفاع دولت اسلامی افغانستان به منظور تشکیل اردوی منظم اسلامی، ... و سهم دهنی همه تنظیم های جهادی در تشکیلات وزارت دفاع تعیینات ذیل را اعلام میدارد: محترم دگرمن عبدالحکیم عضو حزب اسلامی، محترم سید محسن، معروف

به سید جگر قوماندان عمومی حزب وحدت اسلامی، و محترم گل زرگ عضو اتحاد اسلامی بحیث معاونین وزارت دفاع، محترم دگروال میرانجام الدین به حیث قوماندان عمومی قوای هوایی و مدافعه هوایی.

تمام صاحب منصبا نیکه به علت مخالفت با رژیم گذشته در حبس و یا در ساحه جهاد هجرت بسر میبردند میتوانند سرانجام از غرض استراک در اردوی اسلامی و کسب امتیازات و حقوق قیقه از طرف شورای قیادی برای آنها تصویب گردیده به پیژنتون جهادی مراجعه نمایند.

از همه تنظیمهای جهادی احتراماً نه تقاضا میگردد تا بمنظور تشکیل فرقه های جهادی در داخل شهر کابل یک غنده منظم مسلح خود را به ریاست تشکیلات سقربری جهادی معرفی نمایند.

۷

سر مقاله:

"توجه دولت اسلامی به توسعه زراعت و مالداری:"

افغانستان از نگاه ساختمان تاریخی خود یک کشور زراعتی است، دریا های خور و کلان، چشمه ها و انهار، خصوصیات مخلقی آب و هوا، استعداد خوب مردم برای کار و غیره، برای توسعه زراعت و مالداری شرایط خوبی را بدست داده است. از همینرو زراعت و مالداری تهدبات اقتصادی را میسازد. سر قله بعد از آن ویرانیها و مشکلات جنگ را بررسی کرده مینویسد: ما در راه ساختن پلانهای دقیق در ساحه زراعت و مالداری با استفاده از کمکهای عاجل مالی، تخصصی، علمی و تکنالوژیکی ممالک و موسسات جهانی در راه اصلاح زمینهای با یروپا کمیزی مینها احتیاج بزرگ داریم.

خبرها و مطالب خبری:

* پروفیسور ربانی بتاريخ ۴ اسد با یکتعدادا زریش سفیدان، معاریف و

خبرها و مطالب خبری:
 * در جلسه شورای رهبری که به ریاست اسناد سیاف دا برگردید، تصویب بعمل آمد که از علمای مشهور کشور هیئتی بنا مدارا افتان تشکیل گردد، تا درباره مسائل اجتهادی فقهی ابراز نظر کنند. همچنان فیصله نداده موضوعات مهم دولتی و خصوصاً قرار داد های خارجی از طرف شورای قیادی تصویب گردد.

* به اسائن فرمان پروقیسور ربانی، مولوی محمدنبی محمدی بحیث معاون اول رئیس دولت اسلامی افغانستان مقرر گردید.

۱۲

سرمقاله:

"با زهم حمله" را کتی بر سه کابل:

روزهای ۱۰ و ۱۱ اسدبر شهریان مسلمان و مظلوم کابل از طرف نیروهای حزب اسلامی انجنیر حکمتیار مستقر در مناطق چار آسیاب، تنگی بتخاک بیش از یکصد و پنجاه موشک سرازیر شد که طی آن در حدود صد تن شهید و زخمی شدند... در این باران موشک دهها منزل مسکونی محلات فقیرنشین شهر کابل ویران گردید...

انداختن راکتها و موشک باران محلات مسکونی، جز اینکه کشور ویران ما را ویرانتر کند، دشمنی را بیشتر سازد، آتنی اختلاف را سعله و تر کند، به فاصله ها بیفزاید، کفه حسادت را سنگینتر کند و مصیبتها را افزایش دهد، شره دیگری ندارد، ما آرزو مندیم حوادث دور و قریب آغازیک پایمان باشد، پایمان بپرا در کتی و فرجام مصیبتها.

خبرها و مطالب خبری:

* کار کمیسیون طرح و تصویب مجلس اهل حل و عقد که از طرف دولت اسلامی مؤلف شده بود، بپایان رسید.

* احمدشاه مسعود وزیر دفاع دولت اسلامی افغانستان گفت: وزارت

تمود.
 * استاد فرید بناریخ ۸ اسد به هیئت شورای رهبری حزب وحدت اسلامی افغانستان در قمر گلخانه ملاقات کرد و ضمن صحبتی وحدت و همبستگی برادران جهادی را به منظور تأمین امنیت شهر و آرامش خاطر شهریان کابل یک امر لازمی و حتمی میان تمام احزاب جهادی و نمودن خنده و همکاری مزید آنان را درین زمینه آرزو کرد.

* آیت الله محسنی منشی و سخنگوی شورای رهبری بناریخ ۷ اسد ضمن ملاقات با دانشمندان اکادمی علوم افغانستان که در مقرآن اکادمی صورت گرفت، گفت: اعضای علمی اکادمی علوم باید حیثیت مشوق را داشته باشند و جا معده را در راه درست رهبری کنند.

* به اسائن فرمان استاد ربانی، مولوی میر حمزه با حفظ کدر علمی در پوهنتون، بحیث معاون رئیس دولت و سرپرست دفتر مقام ریاست مقرر شده است.

۱۱

سرمقاله:

"مسئولیت ما در قبال خانواده های شهدا و معلولین جهاد":

سرمقاله وعده های دولت را در باره خانواده شهدا و معلولین جهاد بیان داشته و در نتیجه مینویسد: ملت و نظام هر دو مسئولیت دارند که بیاروان پاک شهدا، به ویژه آنانی را که از خود اطفال خردسال و بی سرپرست بجای گذاشته اند، زیاده نبرند، در تهیه مسکن برای آنها و اعمار منازل مسکونی آنها همکاری نمایند، بخصوص موساتی که به این منظور تأسیس یافته اند، باید هر چه زودتر برای رسیدگی به مشکلات ورثه شهدا و معلولین جهاد دست بکار شوند و آنانی را که از برکت خونشان ملت بیست ملیونی ما از سرگردانی نجات یافته در سرگردانی باقی نگذارند.

فومانندانان جهادی ملاقات کرد و اهداف دولت اسلامی را برای آنان توضیح نمود.

* استاد ربانی بناریخ ۶ اسد بکننداد علماء، موسیقیدان و قوماندانان جهادی مناطق مرکزی و نمایندگان قلعه ساد، افسار، سیلو، دشت برچی، چار قلعه و زیرآباد، دارالامان و چنداول را به حضور پذیرفت و برای شان درباره تداوم بوجدی امنیتی که از طرف دولت اسلامی افغانستان آغاز شده، توضیحات داد.

* استاد فرید صدر اعظم دولت اسلامی افغانستان بناریخ ۶ اسد در قمر گلخانه با علاءالدین بروجردی معاون وزارت امور خارجه ایران و هیئت معینی اش ملاقات کرد.

۹

سرمقاله:

"در طرح خیر است":

... طرح و امنیت کلید اساسی حل مسایل، از بین بردن مشکلات، بازسازی کشور و تأمین زندگی آرام امروز و فردا است. مردم ما به این آرزو هستند که در روشنی احکام و تعلیمات اسلامی و با تحقق اهداف عالی دولت اسلامی امروز ما از دیروز، و فردای ما از امروز بهتر شود. این آرزو وقتی تحقق یافته میتواند که ما در بین خود با هم یکی شویم، رشته وحدت ملی و برادری را محکم نمائیم. دشمنیها، حسد، تعصبات قومیتی، مذهبی، لسانی و غیره را به یکسو بگذاریم و برای بقا و سعادت مردم خود به کارهای ما دقت دست زنیم.

۱۰

خبرها و مطالب خبری:

* استاد ربانی بناریخ ۷ اسد با استادان پوهنتون هوایی و مدافع هوایی ملاقات کرد و مسائلی و توجه مزید استادان پوهنتون هوایی را جهت انجام وظایف خطیر و مهمشان آرزو

دفاع دولت اسلامی افغانستان کاملاً
اوضاع را تحت کنترل دارد .
* الحاج سید محمد علی جاوید
سرپرست وزارت پلان دولت اسلامی
افغانستان گفت : در کشور فعالیت
های احيایی و انکشافی تحرک بیشتری
یافته است .

سنبله
۲۸

تذکر :

خوانندگان عزیز روزنا مة ملی
انيس اطلاع دارند که راکت بیاران
وحشیانه کابل زندگی و راحت شهریان
کابل را برهم زد، برق آب با فرود
آمدن موشکها قطع شد
نشراتی و اطلاعات جمعی هم از آن بی
بهره نمود و مطبعة دولتی کابل نیز
خریب و به خاک یکسان گردید و به این
ترتیب شماره ۳۵ روزنا مده که آماده
چاپ بود از چاپ با زمانه و مدت بیش از
چهل روزمان نتوانستیم خوانندگان
گرامی را در جریان رویدادها قرار
دهیم . اینک تا حمله راکتی دیگر که
امیدواریم هرگز بوقوع نیبوند، ما
با وسایل ابتدائی تریبا استفاده از
لینوتا پ که دیگر در دنیا ی قرن
بیستم معمول نیست و با ماشینهای
طبع حرفی کار خود را آغاز میکنیم .

راپور :

پروفیسور ربانی رئیس دولت
اسلامی افغانستان بتاریخ ۱۳ سنبله
در کنفرانس جنس عدم نسلک در
جاکارتا اظهار داشت : انقلاب اسلامی
با مبارزات فداکارانه و با مجده ۱۴
ساله ملت مسلمان ما بر علیه یک ابر-
قدرت و حامیان آن به پیروزی رسید
این پیروزی یک چرخ درخشان و
بزرگ در تاریخ ما میباشد
بدیده به نمایندگی از شورای رهبری
و مردم افغانستان از طرف شخص خود

احکام شرعی در کشور مساعدا زندگی
بیشتر از این زمین را برای سنگ-
اندازی های دشمنان مساعدا خسته و
ملت ما را در انتظار نگذارند .
اعلامیه :

شورای اسلامی علماء و قضات
مجاهد و مجاهدات افغانستان به ارتباط
اوضاع جاری کشوری اعلامیه ای طرح-
فین جنگ را به صلح خواسته و اعلان
نموده که آنها وظیفه صلح را بدوش
خواهند گرفت و توضیح داده هر حرکتی
که خلاف منافع اسلامی ملی باشد،
تعمیت ارضی کشور را تهدید کند بر ضد
ملت مسلمان افغانستان و بر علیه
اهداف جهاد است و از آن جلوگیری باید
کرد .

مصابیه :

داکتر عنایت الله ابلاغ رئیس
شورای اسلامی قضات و علمای مجا-
هدین و مهاجرین مسلمان افغانستان
طی مصابیه ای درباره تأسیس،
فعالیت و منبع مالی این شوری اظهار
داشت : شورای اسلامی قضات و علماء
مجاهدین و مهاجرین افغانستان در
ماه حوت ۱۳۶۱ تأسیس گردیده و در
سنبله ۱۳۶۲ یکا را آغاز کرد
لیت های این شوری درجیده برهان
الاسلام نکات بسیار وقتاً فوقتاً
طی اعلامیه ها به نشر رسیده و بصورت کلی
با حفظ حیثیت قضایی راه های اصلاحی
را به هر سویه پیش برده است
این شوری را خود ما ز معاش خود که
از راه اسنادی فاکولته تربیه کویت
بدست می آوریم تأمین میکنم زیرا
اساسنامه شوری حکمهای مالی خالی
از اغراض سیاسی را اجازه پذیرش می
دهد .

اسد

سر مقاله :

"توقعات ملت از پیشگامان
انقلاب اسلامی در کشور"
در باره تغییر وظایف و اهداف
جهاد و مجاهدین است که مینگار د :

مرا تیب بهترین تمنیات را به آن عده
از کشورها که دولت اسلامی افغانستا
را از زمان تأسیس آن تا کنون کمک
نموده اند، ابراز بداریم
جه سیاست خارجی دولت اسلامی
افغانستان تمام مساعی لازم را بخاطر
صلح بین المللی، احترام به منشور
سازمان ملل متحد و اعلامیه جهانی
حقوق بشر و تمام نورمهای قبول شده
این سازمان جهانی میذول خواهد
داشت ما صمیمانه آرزو مندیم که
سازمان ملل متحد و جنس عدم نسلک،
سازمان کنفرانس اسلامی و تمام
ماتهای بین المللی کمکهای وسیع
و عاجل و اضطراری را در این لحظه
حساس تاریخ کشور ما، بخصوص بمردم
کابل میذول خواهند داشت .

جوزاوسرطان

سر مقاله :

"حساسیت زمان و مسوولیت های
ما"
حالات خونین کشور بعد از پیروزی
را بررسی کرده مینویسد :
.
ملتی که زخمهای ۱۴ ساله
اش التیام نیا فته بود، امروز عوض
مرهم زخم جدیدی بر بیکر نیمه جانش
افزوده اند امروز ملت مسلمان
وزجر کشیده، مان از قیادت های جهادی،
زعمای ملی و علمای محترم مدینتی چنین
توقع دارند تا با یکسو نهادن تمام
اختلافات خویش با همبالی میز مذاکره
گردانده اختلافات را از طریق میله
تفنگ نه، بلکه از طریق تفاهم حل نموده
و شرایط صلح آمیزی را جهت تطبیق

... ملت اگرد پرواز قیادت های جهادی خصوصاً از مجاهدین عموماً توقع گرم نگه داشتن سنگرهای جهادی را داشتند ولی امروزاً مین هر چه سریعتر صلح را توسط همین اسخا صی توقع دارند... به همین ترتیب رهبران جهادی دیروزاً گرمسولیت تحویل سلاح و مهمات جبهات را جهت شکست هر چه سریعتر دشمنان اسلامیه عهده داشتند امروزاً سولیت دارندنا جهت جلوگیری از خونریزی های بیشتر میان مسلمانان و بد حرکت در آوردن چرخ انقلاب اسلامی کسورمان در جمع آوری اسلحه و مهمات توزیع شده و نحوه بیل آن بدولت اسلامی رول عمده ای را ایفا نمایند... نا بدین ترتیب هما نظوریکه انقلاب کسورمان مراحل قبلی خود را با مؤقتیت و بیروزی بسر رسانید، بروستة فعلی اش را نیز به باری خداوند متعال مؤفقا نه سپری نموده و افتخارات آن که از مسیرها - دت، مهاجرت، آوارگی، فقر، محرمیت و دردها عبور نموده است نه تنها مصئون مانده، بلکه با خطوط زرین درج تاریخ گردیده و سرمسقی برای نسل های آینده کسورمان گردد.

مصاحبه:

داکتر عنایت الله ابلاغ رئیس شورای اسلامی قضات و علمای مجاهدین و مهاجرین افغانستان طی مصاحبه با خبرنگار را دیوبندی، بی.سی.گفت: ما بدقتون اساسی ضرورت داریم ولی بیسی از هر چیز بیدانیت و استقرار به میان آید. قاننون اساسی آنوقت حیثیت قانونی را بخود میگرد که به تصویب نمایندگان ملت و شورای حل و عقد برسد... وی گفت: شورای اسلامی قضات و علمای افغانستان برای رسیدن به اتحاد رهبران جهادی صرف مساعی کرده تا این دوری از میان برده شده و همه یک راه را دنبال کنند و آرزوی ملت مسلمان افغانستان که همواره را از خلاف رنج می بردند آورده شود... وی گفت: یک عده اعضای

سوری بغرض سهمگیری در حکومت اسلام می بکابل رفته اند و در آنجا بوظایف مسلکی مقرر گردیده اند و عضویت آنها درین شوری دوا داشته، رفتن آنها حسب لزوم دید شوری و وارد شدن بخدمت در داخل کسور می باشد.

بشیر المومنات سرطان ۱۳

سرمقاله:

"شرایط موجوده و وظایف زنان افغانی": اکنون که در کسور عزیز، آزاد و اسلامی مان افغانستان تاریکی های کفر و الحاد به نور صبح نظام اسلامی روشن گردیده، شما مردم افغانستان اعم از مردوزن در روشنی چراغهای اسلام که بقربانهای بیدریغ مجابهدین قهرمان بدست آمده است به پیش خواهند رفت... اما بدست آوردن آرمانها و رسیدن به آخرین منزل آرزوها آنقدر هم ساده و آسان نیست، زیرا درین راهنا کنون نیز سنگها و خارها بسی موجود است که بددشمنان اسلام و افغانستان موقع ابترا میدهد که به نفع خود از آن کاریگیرند. پس لازم است که در چنین لحظات حساسی هر فرد افغان چه مرد یا سده زن، چه جوان یا سدا بیا بیا، تحت لوای وحدت اسلامی دست بدست هم دیگر بدهند و متحد گردند... بطور خاص بر جوانان و مادران افغانی لازم است که در روشنی قوانین اسلامی خودها را به جا مه علم را سته ساخته و از تاریکی ها بدر شوند تا بتوانند نوجوانان و اطفال ما چنان تربیه یدهند که جبران خسارات بزرگ مادی و معنوی را کرده بتوانند، زیرا همین جوانان و اطفال

اند که افغانستان آینده را میسازند و جامعه افغانی را در پهلوی رقبای منطوقی زنده نگه میدارند.

را بوز:

"بیا بیدیا مرکز تعلیمی و تربیوی زنان مسلمان افغانستان آشنا سویم":

مرکز تعلیمی و تربیوی زنان مسلمان افغانستان در اثر تلاش و کوشش بیکریک عده از زنان مسلمان افغان تاریخ ۳۰ میزان ۱۳۶۸ متشکل از بخش تعلیمی، نسرا تی، کتا بخانه، کاربا بی، کودگسنان و شعبه حرفیوی بافت و خیاطی در پسا وریا بعرضه وجود گذاست.

بخش تعلیمی این مرکز با تدویر صفوف آموزش قرآن عظیم السان، سواد جهادی و تعلیمات صحی به آتمده از زنان افغان که از نعمت خواندن و نوشتن بی بهره مانده اند، خدمت بزرگی را به قشر محروم زن در جا معمه ما انجام میدهد.

زنان در بخش حرفیوی با آموختن سه نوع بافت (سج، کروشنیل و ماسین میبوازند در خانه های خود به بافتن البسه، زاننه، مردانه و طفلاننه برداخته از طریق فروش آن قامللهای شان را از نظر اقتصادی تأمین نمایند. پروگرام تعلیمی و حرفیوی این مرکز که ما مل بخشهای فوق میباید از تاریخ ۱۲ دلو ۱۳۶۹ در کمپاکوره که به فاصله ۶۴ کیلومتری شهربسا ورواقع است نیز افتتاح گردید.

مدت آموزش در این مرکز با ابتدا چهار ماهه بود که نظریه تقاضای شاگردان به ۶ ماه ارتقا یافته است.

شعبه نسرا تی این مرکز نشریه موقوته بشیر المومنات را بزبانهای دری و پستویه نسرمیرسا تدکه گزیده مطالب نما رها ی چاپ شده را به شکل یک مجله سه ماهه، بزبان انگلیسی در ماه جدی سال ۱۳۷۰ تیز به دست نسرسررده تا بدین وسیله بیاموزنان مسلمان افغان را بدزبان سراسر

جهان رسانده باشد.

شعبه، کاریابی این مرکز، از تعداد ۵۳۰ زن افغان که در این شعبه جهت دریافت کارت ثبت نام نموده اند. به ۱۶۰ تن آنان موفق به دریافت کارت در رشته مورد نظرشان گردیده است.

کتابخانه این مرکز با کتب اسلامی، علمی، ادبی، سیاسی، اجتماعی، داستانی، طنز و فکاهیات بزبانهای دری و پشتو مجهز است که در اختیار کارمندان مرکز و دیگر زنان و دختران افغان قرار دارد.

کودکسان مرکز تعلیمی و تربیتیوی زنان مسلمان افغانستان جهت حفظ و نگهداری اطفال کارمندان و ساگردان این مرکز و عده دیگر از زنان افغان ایجاد گردیده است.

این مرکز روزناروز با موفقیت های مزیدی در همه بخش ها به کار و فعالیت خود ادامه میدهد.

سنبه

سره قاله:

"جنگهای خیابانی"

"جندی قبل با زمناً سفاک سکون و آرامش کابل را حدای آن سلسله و راکنها برهم زد... دیگر همگی میدانند که ما در اصل این جنگ مخلوطی از مغکوره، فاسیستی (بمعنی فقط سراسر نمیخواهم) و دخالت بولهای خارجی است. درین میان، نظرسمی جبهه نجات ملی افغانستان همیشه این بوده است، که در افغانستان عزیز بیروان مذاهب حنفی و جعفری در امتداد قرون، به زندگی مسالمت آمیزشان برادروار ادامه داده اند. اقوام بزرگ ساکن

افغانستان چون ازبک، تاجک، هزاره،

بستون، تورستانی، بلوچ و... هزاران سال بدون کوچکترین مشکل در فضای کاملاً آرام چون سیر و مرکز زندگی کرده اند. با وجود آنکه چندین بار استعمار کوشیده است با طرح تعصبات لسانی، مذهبی، قومی و منطفوی زندگی برادرانه ما را برهم زدن ولی بحمد الله موفق نشده است. چون منت تفرقه افغانان، فانیستان و مزدوران خارجی نزد قاطبه ملت با زنده است ان شاء الله العزیز این با زبیر توطیه استعمار محکوم به شکست است.

یگانه را حل معقول و ممکن که میتوانما را از درگیریهای تحصیالی و نا بخدا نه نجات بخشد، همانا قبول واقعیتها است. قبول واقعیتها بدین معنی که در افغانستان مذاهب، اقوام و زبانها که بودند و وجود دارند، باز هم با بیدبا سند، تحمیل هر موضوع جدید بر مردم را ه زور و زدن عقاید مردم با استغاده از قوه قهریه ناممکن است، و تما مردم افغانستان بهر زبانیکه صحبت میکنند و به هر قوم و قبیلها یکه منسوب اند با بیدون تعصب با حفظ تناسب در قدرت دولتی و اداره کشور سهم با خنه شوند.

رایور:

تحت عنوان تصویری از شه ایل، جنگهای اواسط ما ه اسدرا تشریح می کنند بعداً زیاد آوری جنگهای میدان هوایی، تیه، بی بی مهر، تیه مرغان، با الاحضار کابل، ارگ و دستگا ه تلویزیون متوسلند؛ دامنه جنگ بسیار وسیعتر ازین است، از گردنه باغ بالا گرفته الی افسار، خوشحال مینه، کارتنه، ما مورین، پوهنتون، شفا خانه، ملیب، سرخ بین المللی، کوه سنگی، مهتاب، قلعه، ده بوری، دشت برچی، کارتنه چار، کارتنه سه، سفارت روسیه، تمام چهلستون و گذرگاه، تمام شوربا زار و نخاس همه و همه مورد حملات راکتی و مرمی های توپ و هاوان قرار گرفت. خانه های مردم به تاراج رفت و مردم

اسیرگروههای متخاصم شده و به مرکز محکوم گردیدند.

و بعد شرح میدهد: چه مرگه های ظالمانه ای که وجدان بشریت را لطمه میزد، بدارآویختنها، ذبح کردنها، به دهن شیردانها و کوبیدن میخها در کاسه سر انسان، حبس کردن انسانهای زجر دیده و محکومان بیدفاع در کانتینرها و بیغوله های بی منفذ از آن جمله جناياتی است که بسرتا حال نظیراً تراکم دیده است.

و اخافه میکند: خلاصه شهر کابل به ما تهرامبدل گشت و مردم سروپا برهنه و بدون مال و خورا که بخا طرزنده ماندن از شهر با بقرا رتها دندودر مسیر راههای کابل - تورخم، کابل - چا - ریکا و اطراف کابل در دستها و کوهها یا زیر صخره ها و سنگهای بزرگ به استغاده از جاده ها و روکشهای که با خود داشتند زندگی رقتباری را آغاز کرده اند.

سرطان

۲

سرمقاله:

"مجددی در تلاش ایجاد آشوب بزرگتر در کابل:" اینک مجددی تمیخواهد قدرت را به وقت معیش به دستا در بانی بسیار مورد بررسی قرار داده و گفته است: تفرر پر جمیها در پست های حساس نظامی با نثار کردن جنرالیهها و وزارتخانه ها و عقوبت بخشیدن در شورای قیادی فقط بخاطر آن بود که مجددی بتواند جبهه مشترکی از افرا دکمونیسست و اجنبی پرست که امریکا از آنها سرپر

۴

سر مقاله:

"اېنها ما انتقال قدرت يا لحظت انقلاب سياسي":

اصرا ريرتدويرلوبه جرگه ز طرف مجددی را بېنه نهای برای دوا ما قنطار وی میخوادندودرا خیرا ظها رمیدار دکه مجا هدین سربگف بغیراز تشکیل حکومت اسلامی اسلحه را بزمنین نخواهند گذاشت.

علامه:

حزب اسلامی طی اعلامیه ای اظهار داشت:

حزب اسلامی بیهومطمان گرامی خودا طمینان میدهدکه بخاطر سعادت وآرامش همه هومطمان مسلمان تلاش نموده جهت حفظ جان، مال، عزت و ناموس مردم سعی مینماید و نمیخواهد افسان نستان بهلینان دیگری تبدیل شود... حزب اسلامی مخالف ادامه جنگ در افغان نستان بوده و بخواطر جلوگیری از حمله برکابل در بیگانه تلاش می نماید...

اگر ننگدازان بی هدف از ظلم و سکنجه سپریان بی گناه کابل خودداری نکنند و به تعرض شان علیه جان، مال و ناموس آنها ادامه دهند سددرا صورت حزب اسلامی بیهاتجا موجبیه اسلامی خودا قدامنموده زجان، مال، ناموس و عزت مردم دفاع خواهدکرد و اگر به جنگ وادار سویم اهداف و بیکاه های عمده نظامی را ربرآتش کوبنده خود قرا ردا ده ز جنگ کوچه بکوجه که باعث آزار مردم شریف کابل میگردد جدا آجتنا بخواهیم کرد.

خبرها و مطالب خبری:

* رسید دوستم قوماندان ملیشه های سمت شمال میگوید از حل مشکل آینده افغان نستان توسط لویه جرگه حمایت نمیکند، وی طی خطاب به خبرنگاران در شهر شیرغان مخالفت خود را با لویه جرگه بیکه مجددی، گیلانی و بعضی

ستی میکند، تشکیل دهد. لذا شک و تردیدی نیست که شهریان کابل انتظار ترا زیدی بزرگی را که گردانندگان آن مجددی و بقایای کمونیزم خواهند بود، می کنند.

را پور:

انجنیر حکمتیار بنابر تاریخ ۳۰ جوزا طی بیانیه ای به مردم ولایت پکتیا در کردیز مرکز آن ولایت اظهار داشت: تا قیام حکومت اسلامی جهاد خود را دوام میدهم، ما چنین حکومت منتخب اسلامی میخوایم که در آن سنی، سیه، ازبک، تاجک، هزاره و بیستون همه حقوق مساوی داشته باشند. وی گفت: مجددی هیچ نوع قدرت ندارد کابل همین اکنون حکومت کمونیستها است در کابل مجاهدین خلق سلاح میسوزند اما کمونیستها مسلح میگرددند.

* انجنیر حکمتیار بنابر تاریخ اول سرطان طی مصاحبه مطبوعاتی گفت: بعضی گروههای مجاهدین تا نکهها و وسایل فعال نظامی را پرتنه نموده و در بازارهای پاکستان بعنوان آهن پاره به قیمت خیلی نازل بفروش می رسانند. وی گفت: سلاحها و تا نکههایی که در اختیار این گروهها قرار دارد اموال حکومت افغانستان بوده، نباید تخریب و یا فروخته شود. وی تقاضا نمود که بما مالک ملی و دولتی نگهداری شود تا حکومت آینده افغان نستان آنها را ترمیم و بازاری نماید. وی در آخر گفت: حزب اسلامی همه وسایل را جهت تأسیس حکومت اسلامی در افغانستان بکار خواهد انداخت و از هر حرکتی که در مسیر غلط برآه اقتدبا مدد پروردگار نواننا جلوگیری خواهد نمود. از شما میمنت ارضی، اتحاد و منافعی ملی افغانستان بیهر قیمتی که تنها مسود دفاع خواهیم کرد و صلح، ترقی و خوشبختی را با ایتکاء بر خدا در افغانستان اعاده خواهیم نمود.

دیگرا زان تدیداً حمایت مینمایند، اظهار داشت.

* اکثر قوماندانان و مجاهدین مربوط رسول آخنده زاده در ولایت هلمند که صیت ادا مه جنگهای داخلی توسط رسول آخنده زاده به تنگ آمده بودند ا قدام به قیام نموده و با قوای مربوط تنظیمهای مختلف و همچنان افراد ملیشه های تحت قوماندانی الله توریوسه و با لآخره و لسوالی موسی - قلعده را که مرکز اصلی آخنده زاده بودند منصرف شدند.

* مولوی سمن الرحمن داسپار رئیس شورای جهادی ولایت لغمان طی مصاحبه با سپاهت گفت: تا همه ملحدین از حکومت بیرون نروند مجاهدین اسلحه را بزمنین نخواهند گذاشت.

۷

سر مقاله:

"عوامل اوضاع ناهنجار فعلی کشور":

سر مقاله عوامل اوضاع ناهنجار را طرفهای ذیل میداند:

(۱) سران حزب کمونیست و ننگدازان رژیم سابقه که هنوز در قدرت اند، (۲) حرص و آز بعضی گروهها برای کسب اقتدار و شمولیت ایشان در معامله گیریها و ائتلافهای خارج از لقلقه مجاهدین، (۳) گروههایی که در کتا رهم نستاند و طرح هیئت انتقال قدرت را تصویب کردند، (۴) مواضع همسایگان هم در سطح و بهبود اوضاع جاری افغانستان بی تأثیر نیست، (۵) مریدبران نکهه سنجیهای ایسر قدرت ها و کفرجهاتی که از بدوا انقلاب تا امروز در برابر جهاد اسلامی ایستاده است، نیز مؤثر بوده است.

خبرها و مطالب خبری:

* نواز شریف گفت: صیغت الله مجددی اطمینان داده که به روز ۷ سرطان قدرت را تسلیم خواهد داد.

* بنابر تاریخ ۲ سرطان بکتسداد

تخریبکاران کمپهای شمسوونصرت - مینهرا هدف میزائل قرار دادند .
* بتاريخ ۵ سرطان در درگیری بین حزب وحدت و شورای نظاریکعداد مردم بقتل رسیدند .

* مولوی حقانی گفت : اگر مجددی به شکل صلح آمیز قدرت را انتقال ندهد خویشی زیادی صورت خواهد گرفت .

۹

سر مقاله :

"تبدیل قیادت، آرمانها و حدسها"

بر انتقال قدرت از حضرت مجددی به استناد دربار بخت کرده و از رهبران شورای قیادی خواسته که وقایع گذشته جبران کرده و از شرکاء آن جلوگیری بعمل آید . انتخابات اصلیت که به اساس تعهدی که شده صورت خواهد گرفت ، اما زمینه سازی برای کار انتخابات نیز کاری آسانی نیست ، بجز اینکه تأمین امنیت ، سهم بزرگ مجاهدین واقعی در حکومت و دیگر تحولات عاجل سیاسی و اقتصادی راه آنرا همسوار سازد .

خبرها و مطالب خبری :

* انجنیر حکمتیار بنا بر ریخ ۷ سرطان در یکی از یگانهای حزب اسلامی در چهار آسیاب ولایت کابل طی مصافحه با خبرنگار بی.بی.سی گفت : ما خواهان اخراج تمام نیروهای مسلح از کابل هستیم ، گمان میکنم که قدرت صرفاً به استناد درباری انتقال می یابد ، مجاهدین به هیچکس اجازه نخواهند داد که کشور را تجزیه نماید ، وی گفت : نجیب و ببرک کابل هر دو خائن ملی اند و باید محاکمه گشته شوند .

* حکمتیار بتاريخ ۷ سرطان ضمن کنفرانس مطبوعاتی در حومه کابل اظهار داشت : استاد فرید به اساس موافقت نامه پشاور در صورت تأمین امنیت در کابل سمت وزارت حکومت افغانستان را به عهده میگیرد ، وی

گفت : تأمین امنیت و آراش در کشور توسط سبک حکومت اسلامی از طریق آرای آزاد ، عادلانه و منصفانه مردم در صدر بنا میماند ، حزب اسلامی قرار دارد .

* بتاريخ ۷ سرطان بصفت الله مجددی رئیس حکومت موافقت خواهد بین قدرت را به شورای قیادی سپرد و متعاقباً ریاست حکومت موافقت طبق موافقتنامه مورخ ۵ ثور پشاور و

استادیرهان الدین ربانی رهبر جمعیت اسلامی افغانستان سپرده شد .

* مولوی جلال الدین حقانی طی مصافحه با بی.بی.سی ، نقاضا کرد که استاد ربانی ریاست حکومت را از بقایای حکومت کمونیستی سابق پاکسازی نماید .

۱۱

خبرها و مطالب خبری :

انجنیر حکمتیار طی ملاقات با نویسندگان مجاهدی که به تازگی به سران با وی در نزدیکی شهر کابل دیدار نمودند اظهار داشت : در روند ۱۴ ساله جهاد دیر افتخار اسلامی ما تلاشهای قلم بدستان کشور قابل ستایشی داشته است ، اما اکنون که کشور جنگ زده ، ما بیش از هر وقت دیگر به بازی همه جانبه نیاز داریم ، ما فرهنگداریان است تا سنگر کلتوری کشور را بیش از هر وقت دیگر گرم نگه داریم .

* استاد ربانی که به تازگی ریخ ۷ سرطان طی جلسهای بصفت رئیس دولت اسلامی افغانستان احراز قدرت نمود شب ۹ سرطان طی بیانییه مفصلی پالیسی داخلی و خارجی دولت اسلامی را اعلان نمود .

* قاضی حسین احمد طی پیامی عهده جدید را به استاد ربانی تبریک گفت و خواهان حکومت سجد اسلامی در افغانستان گردید .

* در درگیری بین ملیشها و مجاهدین کندهار رشتن تن به هلاکت رسیدند .

درگیری وقتی صورت گرفت که ملیشهای کلم جمع میخواستند بکنداد از مجاهدین کندهار را در جاده میونسول خلع سلاح نمایند ، ما مجاهدین کندهار این کار را خود نوین دانسته و بیه مقابله دست زدند .

مقالات :

"تغییر قیادت ، مسوولیتها ، امیدها و احتمالات" بقلم قاضی که در آن استاد ربانی به مسوولیتهای خطیرش توجه ساخته شده است .

"اسماها تا خیرا جبران کنید" بقلم سید علام الدین اشیر . که در آن استاد ربانی بعد از سقوط نجیب بررسی شده است .

۱۴

خبرها و مطالب خبری :

* طبق خبر "انا" قرار است استاد عبدالصبور فرید صدرا عظم حکومت اسلامی افغانستان امروز بتاریخ ۱۳ سرطان وارد کابل گردیده ، سمت وزارت عظمی را عهده دار گردد .

* بقرار خبر "انا" حکومت موقت اسلامی افغانستان سه روز قبل عملیات اخراج نیروهای مسلح را از شهر کابل آغاز نموده که تا کنون ادامه دارد .

* پروفسور بصفت الله مجددی رئیس شورای انتقالی مجاهدین طی مصافحه با روزنامه نوایی وقت گفته است : حمله بر طیاره مکار حکمتیار نه ، بلکه طرح دوستانه بوده است .

۱۶

سر مقاله :

"اسباب و عواقب عملیه پاک سازی شهر کابل"

... درین سکی نیست که عملیه پاک سازی شهر کابل از گروههای مسلح در تأمین نظم و امنیت مفید و موثر ثابت میشود . مگر قبل از آغاز این عملیه لازم بود که ریاست دولت به واسطه مهم دیگر که ریشه تمام مشکلات است

۱۸

مباحثه:

انجیر حکمتیاری طی مباحثه با نماينده* آرانس با خترگفت: من با يادرا استقبال استا دقريد حضور می دانم ما من به سبب يعنی وجوهات در آنجا حاضر نگردیدم، من به خاطر خدمت مردم و بخطر تجاوت شهرکابل و به خاطر جلوگیری از ظلم و وحشت بر مردم آن، این را ترجیح میدهم که در سنگرها با سم، ما در کابل و تمام افغانستان قسون از هم جدا را قبول کرده نمیتوانیم، در تمام افغانستان با بست یک حکومت قوی وجود داشته باشد تا امنیت را تأمین کرده بتواند، بیایم من به شهریان کابل اینست: مطمئن باشید یکعه مشکلاتی که باقی مانده آنرا نیز دور خواهیم کرد و ان شاء الله امنیت مکمل تأمین خواهد شد، وی گفت: ما جنگ را نمیخواهیم حتی برای استقبال اسناد فرید نیز ما یک فیرا هم روادندانستیم.

اعلامیه:

حزب اسلامی راجع به تبادله* اسرا طی بیانیهای اظهار داشته که حزب اسلامی افغانستان آماده است تا برای تبادل* اسرا* با رهبران* پاکستان و ازبکستان مذاکرات مستقیم بنماید، تا ازین راه بتوانند حضرت محمدا براهمیم مجددی، حضرت محمد اسماعیل مجددی و شما مقامبل وی و دیگر اسرا* را بزودترین فرصت آزاد نمایند. حزب اسلامی بدین رابطه منتظر جواب رهبران کشورهای تازه به استقلال رسیده آسیای میانه است تا تمام اسرا* افغانی را آزاد سازند.

۲۱

سرمقاله:

"ناسن طلایی برای نهضتداران مسلمان": فرصت موجوده را چانس طلایی

دانسته و از زمان مداران میخواهد که نخست از همه پیروزی انقلاب و استیلاي مجاهدین بر قدرت را، مال و بقا عت شخصی و گروهی خود نپنداشته، بلکه آنرا عتایت و یاری خدا و ندبزرگ بداند. تا نیا با رسیدن به کرسی اقتدار احساس غرور و تکبر نشما بند. تا انشا از حرص و آز خود خواهی و امتیاز طلبی و تعصب جداً مناع نما بند، را بعلاً بر هر کس کم مسلمان و خصوصاً نهضتداران کشور ما که تا دیروز غیر از شعار دادن و تلاش وعده دادن برای اقامه نظام اسلامی کار دیگری نداشتند لازم است که حالا برای تمثیل شعارها و وعدههای دیروزی خویش ما دقت داخل میدان شوند. اسبدا و ریم که زعامت جدید دولت تحت قیادت اسناد درباری و ریاست حکومت تحت ادا ره* استا دقريد در مدت چهار ماهه* زمانه مداري بیاری خدا و همکاری همسنگران، حداقل خطوط و اساسات نظام اسلامی افغانستان را در نظر ترسیم نما یند تا در پرتو آن نسل های بعدی بتوانند به آسانی به سوی آینده های روشن وافق درخشان حرکت کنند.

خبرها و مطالب خبری:

شورای قیادی بتاریخ ۱۸ سر- طان در شهرکابل تشکیل جلسه داد و در مورد مسایل آتی موافقه کرد: (۱) چون جمهوری اسلامی ایران بدون اطلاع حکومت اسلامی افغانستان در مراکز ولایات بلخ، فاریاب و نیمروز دفا ترقونسلگری خود را گشوده است فیصله بعمل آمد که تا ماهه* اعتراضیه ای از جانب وزارت خارجه به سفارت ایران نگاشته شود و از دولت ایران تقاضا گردد که دفا تر خود را مسدود نماید، (۲) فیصله بعمل آمد که برای عودت مهاجرین یک هیئت تعیین شود تا برای بازگشت مهاجرین بوجه احسن تدابیری اتخاذ و راههای مرور کاروان های عودت کنندگان را مساعدا سازد، (۳) فیصله بعمل آمد که استیتوت

می برداخت، نخست لازم بود که ریاست دولت ترکیب حکومت را که اخلالگی از تمام گروههای مجاهدات تکمیل می کرد... تا نیا اینکه دولت با یدقیل از تخلیه* منازل و دفا ترا زافراد مسلح یک اردوی منظم نیرومند و متعهد را به مشوره* رهبران تمام گروههای جهادی تشکیل میداد و همین اردو که در حقیقت اردوی اسفاقی و متحد تمام تنظیمها بود، جای خالی گروبههای اخراج شده را پر میکرد. از عملکرد اخیر دولت چنان استنباط میشود که وزارت دفاع که فعلاً قطعاً تا آن به یک تنظیم خاصی متعلق است به بهانه* با کساری میخواهد که تمام گروبههای دیگر را از شهر بیرون کرده، جای خالی آنها را خودش تصرف کند...

خبرها و مطالب خبری:

* اسناد عیدالضیور فرید و لیسن صدرا عظم حکومت اسلامی افغانستان به ساعت ۸ صبح روز ۱۵ سرطان از ولسوالی کوهستان ولایت پروان بصوب کابل حرکت نمود و بعد از دهشت مدت فرما مجاهد مسلح از جبهه* الصبح و هزارها نفر متعهدین حزب اسلامی از سایر مناطق تا منبرده را همراهی میکرد. کاروان وی حوالی دویجه* ظهر به کوتل خیرخانه رسید و در آنجا وزراء*، رؤسا*، کدرهای تنظیمهای جهادی، قوماندانان و هزاران نفر از شهریان کابل به وی خوش آمدید گفتند و در حوالی نزدیک سام این کاروان به قصر صدرت عظمی مواصلت کرد.

* قطب الدین هلال رئیس کمیته* سیاسی حزب اسلامی مباحثه* بی، بی، سی گفت: خلای امنیت در کابل با بست توسط مجاهدین برگردد...

* حزب اسلامی افغانستان حملات را کتی اخباری لای مناطق مسکونی شهر کابل را که منجر به قتل و جراحات تعداد زیاد شهروندان مسلمان ما گردیدند، تماماً تقبیح نموده و آنرا کار عارنا و جفا یتکار و فرصت طلب تلقی مینماید.

پولیتخنیک کما فی السابق به کا رخود ادا مدهد .

۲۳

سر مقاله :

" از جهاد صغریوی جهاد کبر:"
 جهاد افغان در چنان دورحالی
 زمانی بسوی پیروزی گام برداشت که
 استعمار سرخ در نتیجه جدوجهدنا ریخ -
 سا زان از بین رفت و از پیشروی قوت دیگر
 جارج جهان یعنی امریکا سدی دور
 گردید که در هر مسئله با آن رقابت
 میکرد . اکنون بر مسلمانهاست که
 ازین خلا که علاوه بر قوت نظامی آن بعد
 نظریاتی و فکری آن نیز از رجح بنظر
 میخورد ، چه نوع استفاده مینمایند ،
 به عبارتی دیگر میدان فکری جهان برای
 عالم اسلام خالی گردیده ، کمونیزم
 که به شعاری دروغین آن مظلومان
 جهان گردمی آمدند با آرمانهای
 کاذب خویش جزء موزیمنا ریخ گردید ،
 سرما یاری امریکا که پیش ازین از
 دست کمونیزم شکست خورده بود دگر
 رقیبی در جهان برای خود نمی یابد
 و اکنون برای پرکردن این خلای
 نظریاتی تنها دین مقدس اسلام باقی
 است که کما حقها ز عهده آن برآمده می
 تواند .

۲۵

سر مقاله :

"بحران اقتصادی افغانستان
 و خاموشی جهان"
 از کمک نکردن پاکستان، ایران،
 عربستان و کشورهای غربی سکا بست
 کرده و در اخیر مینویسد :
 برای تمام جهان نیا ن ثابت است
 که اگر مساعدهت های لازم به کشور ما صورت
 گیرد افغانستان بزودی روی پای
 خود خواهد ایستاد در درازمدت محتاج
 کمک نخواهد بود ، زیرا موجودیت ملیون
 ها جریب زمین زراعتی و داشتگی
 معادن و منابع طبیعی ، شگوفایی

نمایند . اکنون بر ما هدین است که
 آخرین مسوولیت خود را چگونه ادا می
 نمائیم ؟
 را پور :

استاد دفرید صدرا عظم حکومت مو-
 قات اسلامی افغانستان طی کنفرانس
 مطبوعاتی در قمر گلخانه صدرت به
 ژورنال لیستان داخلی و خارجی اظهار
 داشت : ما مطمئن هستیم که انشاء الله
 با بیرون شدن افراد و نیروهای اضافی
 که از نقاط دور دست بکابل آمده اند ،
 امنیت کابل تأمین شود . در افغان -
 نستان یک حکومت مقتدر اسلامی تأ-
 سیس خواهد شد که هم برای خود و هم برای
 ممالک همسایه ما خیر بوده و در پیکت
 های نظامی اشتراک نداشته باشد . وی
 در جواب یک سوال گفت : نهضت های
 که موردتهاجم قرار بگیرند و محکوم با-
 شنند در صورتیکه از ما کمک بخوانند ما با
 آنها در حد توان کمک خواهیم کرد . وی
 گفت : تلاتی مردم برای احیای تو-
 لیدات در کشور نقش ارزنده دارند . وی
 گفت : افراد مکتبی ، مسوول و متعهد ،
 کسانی اند که به اسلام تعهد سپرده با-
 شنند .

خبرها و مطالب خیری :

* بتاريخ ۲۶ سرطان نیروهای
 ملیشه ها کایران مجاهدین شورای جهاد-
 دی ننگرها ربه سرکردگی حاجی عید-
 القدیروالی ننگرها ر ، قوما نندان
 شمالی و فضل الحق مجاهدرا که جهت
 دیدار و عرض تبریک به پروفسور ربانی
 و استاد دفریدرو ، مای دولت و حکومت
 اسلامی افغانستان بطرف شهر کابل
 در حرکت بودند متوقف ساختند که بعد
 از برخورد دیدیک مجاهد شهید و پنج
 ملیشه کشته شد و کایران مجاهدین
 بعنوان اعتراض واپس عازم جلال آباد
 شد .

۳۰

سر مقاله :

"توحید فکرو عمل ، ما به توفیق

آینده اقتصاد افغانستان را تضمین
 مینماید و مسلماً که کشور ما بزودی درشا-
 هراه ترقی و اعتلا قرار خواهد گرفت که
 نفع آن نه تنها متوجه ما ، بلکه متوجه
 کشورهای همسایه و دوست نیز خواهد بود ،
 اما اکنون که مردم ما با مشکلات شدید
 ناشی از قلت مواد غذایی و سوخت دست
 و پنجه نرم مینمایند هرگز شایسته نیست
 که همسایگان و کشورهای اسلامی درین
 وضع منحیت تماشاچی باقی بمانند ،
 زیرا اگر خدای ناخواسته بی ثباتی
 در کشور ما رونما شود ضرراً نه افغان -
 نستان محدود نخواهد بود ، بلکه همسا-
 یگان ما و تمام منطقه را فرا خواهد
 گرفت و کسانیکه خواسته باشند از چنین
 شرایطی سود برند بیشتر از دیگران
 متضرر خواهند شد پس بر کشورهای همسا-
 یه و دوست لازم است هر چه زودتر کمکهای
 عاجلی را جهت مقابله با مشکلات
 شدید اقتصادی در اختیار دولت اسلامی
 افغانستان قرار دهند .

۲۸

سر مقاله :

"سازش جهانی ناکام ساختن
 حکومت اسلامی"
 سر مقاله اظهار نظر میکند که بعد
 از شکست کمونیزم بدست مجاهدین ،
 استعمار غرب بدین نتیجه رسیده که
 تنها اسلام و مسلمانان است که جلو
 سرما یاری بی لجا مغرب را گرفته
 میتواند ، بهودیه نیز تلاتی دارند که
 اسلام و مسلمین را بحیث قوم چپا و لگر
 و وحشی معرفی نمایند . . . پس باید
 بدانیم که استعمار جهانی برای سد-
 بندی انقلاب لحظه شماری میکند و
 چنین حدس نیز زده میشود که در کابل
 به بی نظمی بطور قصدی دوام داده می
 شود تا استعمار بتواند زمانه بفرماید
 نوکران خود و تا اندازه ای به سبب
 خرابی وضع زمینه را مساعد ساخته و به
 خاطر جلوگیری حکومت اسلامی قشون
 خود را بنا مارتش صلح و امن داخل کشور

حکومت اسلامیت":

امنیت، اعمار مجدد، بنساختن ادارات و ارتش سالم در کسور آرزوها و نیا ز مندیهای اولیه و حیاتی افغانستان و بران و مردم ستمکشیده و دردمندما میباشد. تحقق این امر از وجایب و مسوولیتهای اساسی حکومت اسلامی افغانستان محسوب میگردد... بلی! این خواسته‌ها زمانی جا می‌آید عملی می‌بوسد که همه تنظیمهای جهادی و افراد جا معدا عم از از یک و هزاره و تا - جک ویستون و بلوچ... بدون در نظر داشت قبیله، قوم، زبان، رنگ، سمت و مذهب، کسبیدگی‌ها و نژادگنهارا کنار گذاشته ز برلوی توحیدیدون برتری جویی و امتیاز دست بدست هم بدهند و برای بنای چنین جامعه‌ای بدون تبعیض سب و روز تلاش پیگیر و رند... را پور:

طبق راپور "انا" در اثر درگیریها صدها نفر در شهر کابل کشته و زخمی شدند. جنگ امروز نیز به شدت دوام داشت، این جنگها بین اعضای شورای نظار و قوای منصور نشانداری در تایمینی، اعضای شورای نظار و حزب وحدت در دالامان، جنگ بین اتحاد و حزب وحدت بدستگیری حرکت در افشار، جنگ بین هیئت صلح و حزب وحدت در منطقه سیلو صورت گرفته است... سه صد زن، طفل و رینی سفید به طرف چهارراه آسیاب در حرکت بودند تا از حزب اسلامی کمک امن بخواهند. دوازده تن مسلمان سنی از طرف حزب وحدت توسط مین پرانده شدند، هیئت صلح وزارت دفاع نیز از طرف حزب وحدت مورد حمله قرار گرفت.

خبرها و مطالب خبری:

* مولوی خالص بناریخ ۲۹ سرطان طی مصاحبه با افغان اسلامی آژانس اظهار داشت: که حمله بر اتحاد را حمله بر تنظیم خویش میدانم، وی گفت: باعث تمام تشجات در کابل حزب وحدت است.

* سید محمد پهلوان قوماندان

اتحاد اسلامی طی مصاحبه‌ای با صدای آمریکا گفت: تمام کمونیستهای افغانی با بست محاکمه و از کابل برکنار گردند.

* طبق خبر افغان نیوز ایجنسی بتاريخ ۲۹ سرطان بار دیگر همیشه‌های دوستم بر مواضع حزب اسلامی در بیتی حصار و قلعه حملات اسلحه‌های ثقیل را دوام دادند.

سر مقاله:

"بهای خون پاک یک ونیم ملیون شهید ما وضع کنونی کشور است؟"

اگر از هر مجاهد و مجاهدین جری رسیده سود که برای جهاد را آغاز کرده بودی، و برای چه هجرت کرده بودی؟ همین یک جواب را خواهیم شنید که: بخاطر سرگونی رژیم الحادی در افغانستان و بعوض آن برای تأسیس حکومت سجه اسلامی... اکنون با آنکه کمونیستها از جلال افتیدند و حکومت در دست مجاهدین است اما حکومت اسلامی با برجا نیست...

اکنون رهبران ما چه میگویند که در کابل چرا چنین جریانات بر راه افتیده؟ آخر کسی مسوول این وقایع است یا شی؟ ما میگوییم اگر رهبران ما این قدر بی تفاوت زندگی میکنند این نظام اسلامی را که ما به آرزوی آوردن آن کم از کم چارده سال انتظار کشیدیم، کی بمیان خواهد آورد؟ کمونیستها؟ غربیها؟ یا کسی دیگر؟

ما از رهبران خود میخواهیم که بخاطر خدا دیگر از منصفه اقتدار روهوس با بین آید، زمین را ببینید، مردم را ببینید و بخاطر نجات ملت از این مشکلات با هم متحد شوید؟ با هم اعتماد کنید و روز بزرگ قیامت را به یاد آورید

خبرها و مطالب خبری:

* طبق خبر اادیوکا بل بناریخ ۲۰ سرطان در کابل بعد از چند روز جنگ خونین که صدها تن مرده و زخمی در پی داشت، تعداد زیادی خانه‌ها از بین رفت و بعدها تن از طرف جانیین زنده دستگیر گردیدند بریک آتش بس دایمی موافق بعمل آمد.

* انجنیر ایوب وزیر با زسازی حکومت موه قتل اسلامی افغانستان دیروز با هیئت معیبتی اش در اسلام آباد با حاجی بلور وزیر بریلوی حکومت مرکزی پاکستان ملاقات بعمل آورد و در باره تأسیس خط ریل بین پاکستان و افغانستان با وی صحبت کردند.

۴

سر مقاله:

"مشکلات ما در تناظر بیرونی سیاسی جهان:"

اگر به سطح جهانی به سیر و قایع سیاسی و نظامی نظار اندازیم بحیثت عضو بزرگ و حاسر امت اسلامی نظار خود را از آن مجزا حساب کرده نمایی توانیم. شکست استعمار سرخ (آنهم به وسیله جهاد افغانها) در تحت - الشعور کفر جهانی خاطرهای تلخ عظمت و سکوه و سابقه ملامت مسلمانان را زنده ساخت و بدین وسیله استعمار امریکایی اکنون در مقابل خود بغیر از تحریکهای اسلامی رقیب دیگری را نمی بیند ما برای اینکه این خونهای نور و دیده را در منطقه مرعوب و کنترول کنند از روی طرحهای یهودی نواز خود بی از سوی قدرت نظامی خود را با نظر میکشند و از سوی دیگر با اقدامات عملی دست میزنند...

اکنون که در کابل قلب افغانستان نستان برای تضعیف حکومت اسلامی هرج و مرجی در جریان است بدون شک یک درامه استعمار است. بعضی کشورهای همسایه ما که برای ضعف مرکزیت اقلیتها را تحریک میکنند غیر

از یی معنی دیگر تدا رد که به نحوی از انحاء، تحت تأثیر دشمن قسم خورده اسلام (غرب و صها و نیزم) آمده اند .
 در روزی این اصل گفته می شود
 ثوابیم که حکومت جهاد ی ما نیز سزای اسلامیت خود را میکند و از طرف دوستان نادان و دشمنان هوشیار برای بسز رساندن اقبال ملت و قعی غذا سته نمی شود .

خبرها و مطالب خبری:

* شورای قیادی دولت اسلامی افغانستان بنا ریح اول اسد طی جلسه ای از تمام تنظیمها خواست که هر یکی آن برای کا بسنه، مؤقت جدید نامهای دو-دوین وزیر خود را بیا بین سوری بسپارند .
 * بنا ریح اول اسد ناویزیون ایران اعلان کرد که دولت جمهور سوری اسلامی ایران تصمیم گرفته است کلسه پنا هندگان افغانی را در ایران در هفت مرکز تجمع یا اردوگاه در ولایت خراسان متمرکز سازد گزرا ریهای مذکور با اسنادیده آما رسمی دولت حاکی از آنست که رویه برفته سه ملیون مهاجرین افغانی در ایران پناهنده هستند و در هجده ولایت از بسب ولایت ایران پراکنده میباشند .

۶

سر مقاله:

"کابل در انتظار صلح یا جنگ بزرگتر و خویشی تر"
 ... تقریباً جهاد ما همدکه حکومت کمونیستی خا نمه یا فند و حکومت اسلامی جا بگزینی آن شده است . می بایست تا به حال نظم و امنیت کامل در کشور حکمفرما می بود ولی اکنون بجای آن آرامش، هر روز در کابل جنگ است . صدها انسان بی گناه در هر جنگ طعمه مرگ میگردد دشمنهای ناپاک خارجی در دوام بحران فعلی کشور ما با تمام قوت در کار است و نمی گذارند تنظیمهای جهادی با هم نزدیک

شوند پس از چنین وضعی چه میتوان انتظار داشت؟ آیا چنین حالتی می تواندم زده دهنده برگشت آرا منشن و صلح بده کشور و به خصوص در شهر کابل بیا شد؟ اکنون همه بیا بین نتیجه رسیده اند که شهر کابل منتظر یک جنگ بزرگ و خونین است که در نتیجه آن سر نوشت کشور تعیین خواهد شد
 ما می بینیم که کمونیستها با همسان قوت قبلی ما ن در پشت پرده وجود دارند و بخوا طرا بجا دا اختلافات بین تنظیمها توسطها می آفرینند و رسیده تمام دم و دستنظم را فراهم می آورند .

خبرها و مطالب خبری:

* اجنیر حکمبیا در مباحثه با بی بی سی گفت: امورا امنیت کابل با دیده وزارت داخله سیرده شود . وی گفت: نه تنها اینکه ملیسهها اخراج شده اند، بلکه از ۲۹ سرطان تا ۲ اسد ۷۰۰۰ ملیسه دیگر نیز از میان بکا بیل انتقال یافته است .
 وی گفت من تا وقتی داخل کابل نخواهم رفت تا تمام شرایط ما قبول شود، اگر شروط ما قایل گردید در ترص مناسب داخل کابل خواهیم شد .

۸

سر مقاله:

"امنیت کابل: معطله بکه مسوولین را تحت تأثیر برین قرار میدهد"
 بعد از دوره تلخ تجا و ژاستعمار سرخ که ملت ما انتظار آنرا می کشید آروز رسید ما با خود آنخسدر مشکلات را آورد که اگر بدبر و فراسنی کامل نباشد هیچ ممکن نیست که این کستی بکسسه ملت بدها جل امن و خوب می صحیح و سالم برسد .

سر مقاله عمل نکردن برفیاطه

های شورای قیادی باقی مانکن اشلات با کمونیستها و دیگری تنظیمی ها را بر سر مرده و در ا خیر مینویسد: بایست بایک عمل عاجل این همه چیزها

تغییر با بدو مسوولین جهادی جنین اینکارات متیادل را بوجود آوردند که صلح را تأمین کند و آن ابها مات نیز از بین رود که مسوولین حکومتی را تحت تأثیر قرار میدهد . حرف یکی است و آن اینکه ملت مجاهدان افغان بعد از چنین قربانی بی مانند بدین حکومت اسلامی به هیچ چیز دیگر ارضی نخواهد شد .

خبرها و مطالب خبری:

* یک هیئت علمای دینی تحت رهبری عبداللهدا کزی بکا بیل رفته بود و بیستنهادهای را به حکومت کابل تقدیم کرده بود که طی مباحثه با بی بی سی جنین بیان داشت: (۱) در افغان - عثمان بایست با سب مذهب حنفی قانون اساسی اسلامی عملی گردد، (۲) طبق قانون اسلام یک شورای بزرگ اسلامی که حداقل هزار رتن عضدا سته باشد، تشکیل گردد، (۳) وزارتیهای دفاع، امنیت و داخله بیا ز مجاهدین تشکیل شود، (۴) بقایای رژیم روس که در افغانستان باقی مانده اگر ملیسه ابتدا دوسحیبه و پهرنا می کشه هستند، اگر بیستون هستند و بیا از یک بایست از مراکز کابل و ولایات کشیده شوند، (۵) کارهای بی که دولت ملحد برای زبانه در دفا ترتعین کرده بود بیا بید از آنها گرفته شود، (۶) در رادیو و تلویزیون بایست ساز، درامه ها و دیگر جزئیات ثبات و در عرض آن تبلیغات اسلامی صورت گیرد (۷) تصاب تعلیمی مکات اسلامی شود، (۸) محاکم شرعی بیا بیدر تمام ولایات تشکیل گردد و حدود قضای اسلام را عملی نماید
 وی اضافه کرد که ما مدخله ایران، سعودی و ناکستان و مدخله آمریکا را تردید کردیم و حتی الوع آنرا تردید خواهم کرد .

۱۱

سر مقاله:

"گرتن دوستان و لجاجت بقایای"

رژیم کمونیست":

علی الرغم موافقه سران حزب اسلامی و جمعیت اسلامی مبنی بر خراج شدن نیروهای ملیت‌ها از شهرکابل تا حال هیچ اقدامی درین جهت صورت نه گرفته است. قوما ندانان ملیت‌ها نه تنها در مددکاهن و اخراج قوای خود از کابل نیستند، بلکه روز تا روز بر تعداد نیروهای خود در سهرمی افزایند و سنگرهای خود را در شهر استحکام می بخشند....

با بدیهه جریث گفت که هیچ نیروی بیولوهر قدر قوی و نیرومند باشد، جلو انقلاب اسلامی را گرفته نمیتوانند، همینکه یک ابر قدرت جهانی بعد از چهار ده سال جنگ در برابر ما هدین مسلمان زمینگیر و منقاد شد، بقایای رژیم کمونیست با یدان آنها درس عبرت بگیرند و بیهوده سر خود را به سنگ نکوبند... انگیزه‌های مفاومت و بلند کردن شعار تجزیه کشور همه و همه هوا جس سیطانی اند که دشمنان اسلام در گوش نیروهای مسلح سابقه زمزمه میکنند و نمیکند رتد که آنها در کنار ما هدین قرار گرفته برای استحکام دولت اسلامی کار نمایند. برزعات دولت اسلامی نیز لازم است که با کرنشها و فرصت دادن‌ها شرایط را برای استحکام دولت، مشکل و پیچیده نسازد.

راپور:

* استاد قریب الرحمن سعیدرئیس دفتر مطبوعاتی صدراعظم حکومت اسلامی افغانستان که از کابل به پشاور آمده است اظهار داشت: در کابل خطر یک جنگ تباهن روبه افزونی است، از شوال ۲۶ هزار ملیت‌ها داخل کابل شده است، هیچکس احساس امنیت نمیکند، وی گفت: که شهر را برهائی جنگ فرا گرفته ما اگر این بار جنگ مشتعل شود بسیار ترس آور و کشنده خواهد بود.... وی گفت بعضی مردم به کشور باز میگردند ولی بعضی‌ها اکنون هجرت میکنند و دست‌سوم و مضع را وخیم

میبازند، همین اکنون یک ما مورعاً - لبرئیه، دور تحبب یک مهمانخانه - صدارت را قبضه کرده است و این ما مور محمود بریالی است که کمک احمدشاه مسعود را با خود دارد.

۱۳

سر مقاله:

"عوامل بحران فعلی رژیم کابل" در دوروز گذشته شهرکابل سنار دیگرنا هدین در خونین بین نیروهای متخاصم بود، نگفته، رسانه‌های گروهی که را دیوکا بل شیرآنانا بید کرد طی این درگیریها دهها نفر از همشهریان کابل کشته و زخمی گردیدند...

شکی نیست که بقایای رژیم کمونیست تحمل مانده، اقدام حکومت اسلامی را در افغانستان ندادند و با زرنگی کوشش مینمایند که با ایجاد فتنه‌ویی اتفاقی در میان صفوف مجاهدین، نخستین هسته دولت اسلامی را بیاد نسخر کرده و مجاهدین را در اداره دولت، بی کفایت و نامودنا بینند. حالاً بردولت مردان است که بسا دور اندیشی و بصیرت از اهداف مکتوم دشمن، نقشه‌های شیطانی تمامانده‌های رژیم کمونیست را نفس بر آب نمایند و انقلاب اسلامی را در آخرین دفاعی پیروزی بالک، سیاه سازی و اختلاف با عوامل دشمن ملوث نسازند.

خبرها و مطالب خبری:

* مولوی محمد یونس خالص رهبر حزب اسلامی اعلام نموده که به اثر بعضی دلایل و اختلافات با وضع موجوده عضویت حزب خود را در شورای قیادی به تعویق انداخته است. رادیو صدای آمریکا گزارشی داد که وی در مصاحبه اش اظهار داشته، پس از آنکه یک هفته با برهان الدین ربانی و احمدشاه مسعود در کابل مذاکره نموده بتاریخ ۹ اسد از کابل به پشاور آمده و التوای عضویت تنظیم مربوطه اش را در شورای قیادی اعلام کرد.

* نجیب الله مجددی از جوکی وزارت صحت عامه استعفی داد و طی مصاحبه با بی.بی.سی گفت که رهبری موجوده در امور صحت عامه مستقیماً مداخله میکرد.

۱۵

سر مقاله:

"سرنوشت افغانها در لحظاتی حساس آزمایش"

هموطنان مجاهد ما خبردارند که درین اواخر از طرف ملیت‌ها بر ما هدین حزب تجار و تاجری دلیل صورت گرفت، آن ملیت‌ها بیکه صدها جنایت چور و چپاول بی نظمی، اخلاص امتیث عامه، قتل‌های بی گناه، تجا وزیرنا موس و غیره را به دوش دارند بعد از تحقیق کمیته مراقبت میا نجگری در بهلوی دیگر فجاج، این مسوولیت نیز بدوش آن بقایای کمونیزم نیز افتاد ما با آنهم را دیوکا بل توسط زیان کینه توز رئیس دولت و وزیر دفاع، حزب اسلامی را مسوول دانست و نه تنها اینکه ملیت‌ها را مسوول ندانستند، بلکه این بقایای کمونیزم را معصوم قلمداد کردند و آنان را محافظین دولت اسلامی لقب دادند و بدینگونه حامیان داخلی این دسیسه کافران خاک پاشی به چشم ملت مجاهد آغا ز کردند...

دشمنان خارجی انقلاب اسلامی و تمامیت ارضی خاک ما و دلان داخلی شان با یت درین حرص و طمع نباشند که افغانستان زخمی و پراکنده است. افغانستان ویران خواهد بود اما این کشور سرشار از جذب و ایمان چون شیر زخمی هر حمله متقابل را فیضه کن و بی امان خواهد کرد. اننا لله پیروزی از آن طرفداران حق است و درین باب مرجع و ماخذ خوب تاریخ پرافتخار ما است.

خبرها و مطالب خبری:

* ریاست اطلاعات حزب اسلامی افغانستان به تاریخ ۱۴ اسد ماه یک، تن افغان بنام اختر محمد ولد

خير محمد مسكونه ولايت لوگر را كه توسط رژيم منحوس حفيظ الله مين در سال ۱۳۵۷ اسير و بعداً به شوروي انتقال يافته است ، به ادا ره شهادت تسليم نموده كه خلاص آن اينست : ... ما برادران شما كه در زمان اقتدار حفيظ الله مين خاين در سال ۱۳۵۷ در كابل بندي و بعداً به شوروي انتقال گرديديم و تا فعلاً در همين فابريكه گيلاس ساري بدون معاش بصفه مجرم كار مينمايم و تعداد ما به يک هزار و بيست نفر ميرسد ، الحمد لله زنده و سلامت هستيم ، اميد كه چون اين نامه ما را هر مسلمان بخواند بشارت شوروي رفته و از آنجا راجع به ما معلومات نمايند .

۱۸

سرمقاله :

"ناكاره شدن ميدان هوايي بين العللي كابل" :
سرمقاله بسته شدن ميدان هوايي كابل را بخاطر لازم آمدن استه كه از آن مليشه ها بمنظور كمالات نظامي كار ميگرفتند و همچنين سرمقاله همدستي دولت مردان را با مليشه ها نكوهش کرده و مي نويسد :

شاید بعضی از سياستمداران بي هدف ، سازش و تفاهم با عوامل دشمن را نسبت به مصالح علياي ملت ، تما ميّت ارضي و استقلال سياسي کشور ، نوعی زرنگی برای سرکوبی حريغان سياسي خويش بيندازند ، ولي بايد بخاطر دناست و تاريخ نيز شا ه دخواهد بود كه اين اشتباه و خيطل را نسل هاي بعدي هرگز فراموش نخواهند كرد و آنگاه كه شرايط سياسي براي اظهار چنين حقايقی مساعد گردد ، اين حوادث با خط سياست و اوراق تاريخ خواهد گرديد ...

برای مقامات دولت بهتر است كه دوستي و همكاري با برادران مسلمان شان را نسبت به مليشه هاي

قائل و غارتگر ترجيح داده و با اقامه حكومت خالص اسلامي اسباب فناعت همستگران مو من خويش را فراهم سازند .

خبرها و مطالب خبري :

* حكمتيار ربتاريخ ۱۷ اسدطي مصالحيه مطبوعاتي گفت : مسوليت تمام وقايع خونين كابل به دوش جمعيت است ، مسوليت وقايع خطرناك آينده بيدوش كسانى است كه تعهدات قبول شده را نقض ميكنند ، بعد از اين با يدجاي رقابت هاي سياسي را مبارزه سالمت آميزشي بيگيرد ، وي گفت : راديو و تلويزيون بايست در انحصار يك تنظيم نياشد .

* استاد فريد صدار عظم دولت اسلامي افغانستان كه بتاريخ ۱۴ اسدطي يك سفر سه روزه به پاكستان آمده بود بپروز ۱۶ اسد با اعجاز الحق وزير كابل پاكستان ملاقات كرد .

* مولوي عبدالعزيب مير جبهه لسوالی را غ بدخشان طی ملاقات با انجنير حكمتيار در كابل اظهار داشت : مردم مسلمان بدخشان به اين نتيجه رسيده اند كه جمعيت با مليشه هاي دوستم ائتلاف نمود ملهذا مردم آن ولايت مخالفت خويش را با حكومت بر سر اقتدار كابل اظهار مينمايند .

۲۰

مصاحبه :

استاد فريد صدار عظم دولت اسلامي افغانستان بتاريخ ۱۸ اسدطي كنگرانس مطبوعاتي در هوتل انتركانتيني نال پشاور گفت : حكومت ائتلافي با مليشه ها به معنای آنست كه ما با قائلين ملت مسلمان خوديگجا حكومت ميكنيم . وي در جواب سوالی كه آيا مليشه ها تجزيه ميخواهند؟ گفت : وقتي كه اين مليشه ها طی چهارده سال در كنار روس نتوانستند در افغانستان نظام كمونيزم را قاييم سازند ، انشاء الله حالا هم هيچ كساري را از

پيش برده نميتوانند و در نفاطي كه آنها مستقر هستند قوتهاي بزرگ مجاهدین وجود دارند . مجاهدین ولايات شمال کشور توان آنرا دارند كه جلو اغراض تجزيه طلبی را گرفتار از استقلال و تماميت ارضي کشور حراست نمايند .

وي در جواب سوالی كه : جهت افتوت بين جنرال تنی و جنرال دوستم می بينيد گفت : جنرال تنی به مجاهدین تسليم شده به حكومت نجيب شديداً ضربه زد ، تسليمی قطعاً در دو با ائتلاف و يگجا شدن و سهم خواستن در دولت فرق دارد .

وي در جواب سوالی كه : در بين شرايط حساس كه جنگ در كابل جريان دارد شما بطور بخار چه سفر كرديد؟ گفت : من وقتي كه خواستم بخار چه سفر كنم جنگ وجود نداشت و آمدن ما روی بر نامه قبلي استوار بود .

خبرها و مطالب خبري :

* استاد سيات طی يك پيام را ديويي گفت : قوتهاي مشترك رشيد دوستم ، سيدكبان و حزب وحدت بطور ناگهانی با لای مراکز اتحاد اسلامي حمله كردند و فعلاً جنگ شديداً ادامه دارد و مجاهدین اتحاد اسلامي از مواضع خود بيشد دفاع مينمايند . وي گفت هر وقتي كه مذاكرات صلح به نتيجه نزديك ميشود حزب وحدت با همكارانش بر مواضع اتحاد حمله ميكنند . اين سومين بار است كه حزب وحدت تعرض ميكنند . از جانب ديگر مقامات حزب وحدت اتحاد اسلامي را متهم به آغاز جنگ نموده ادعا مينمايند كه مجاهدین اتحاد اسلامي بر مواضع آنها حمله نموده اند .

* دگروال فقير محمد عضو محاذ ملي اسلامي بتاريخ ۱۹ اسدطي مصالحيه با راديو بي بي سي گفت : عا مليش اصلی جنگ در كابل قوتهاي مليشه ها ميباشند .

۲۲

ا علامیه :

حزب اسلامی طی اعلامیه‌ای اظهار داشت که جنگ کابل را گروه‌های نامشروع ائتلاف آغاز کرده اند و حزب بحیث عکس العمل دست‌بمقابله زده است. حزب در اعلامیه خود اظهار داشت که جنگ وقتی پایان یافته می‌شود که (۱) قطعات باقی مانده رژیم کمونیست منحل گردد و جای آنرا قوای مشترک عسکری بگیرد، (۲) مورا مثبت سهر کابل به آن هیئت مشترک امنیتی سپرده شود که ظرف وزارت داخله اداره خواهد شد، (۳) در مرحله عبوری طبق فیصله پساور، اختیار را با دست بدست شورای قیادی با شد و زهرگوشه خودسری و سوءاستفاده از قدرت جلوگیری بعمل آید، (۴) بزودی انتخابات با عملی گردد و قدرت از حکومت عبوری به حکومت منتخب انتقال یابد، (۵) از وسایل دولتی چون رادیو و تلویزیون به نفع یک گروه و بترخلاف گروه دیگر استفاده نشود. هر گروه می‌تواند از خود اخبار، مجله و حتی رادیو و تلویزیون داشته باشد، اما وسایل نشراتی دولتی با دست در خدمت تمام ملت بوده و ترجمان موقف مشترک باشد. اعلامیه می‌گوید: ما این پیشنهادها را به جانب کابل رسانیدیم ما متأسفانه جانب کابل بعوض نفا هم راه زور، جنگ و سازشها را انتخاب کرد... ما به تمام جوانب پیشنهادها دیکوریم که بیا - پیدا سلاح را یکسو بگذاریم، با رای ملت رجوع نمائیم و ازین راه یک حکومت قوی مرکزی را بنیاد کنیم بدین ترتیب جنگ برای ابد خاتمه خواهد یافت و صلح و عدالت مطمئن در کشور ما جای گزین جنگ خواهد شد.

راپور:

مسئول مطبوعات خارجی - اتحاد اسلامی ولی الله سلیم که دیروز از کابل به پشاور رسیده طی مصاحبه با شهادت وضع کابل را چنین توصیف

کرد: در کابل اولین عامل جنگ ویسی امتی ملیشه‌های گلم جمع، جنرال موه من، جنرال بایه جان، پرچمیها، حزب وحدت و همه ائتلافیون اند و همین قوه‌ها هستند که مسترکاً بر علیه مواضع حزب اسلامی و اتحاد اسلامی فعالیت و عملیات میکنند.

وی درباره جنگ بین حزب وحدت و اتحاد گفت: درین جنگ تقریباً ۷۰۰ نفر کشته و زخمی شده است. وی گفت: این جنگ را اصلاً حزب وحدت آغاز کرده زیرا حزب وحدت نمیخواهد که در کابل عملیات پاکسازی و تصفیه موفق گردد. دیگر اینکه اتحاد اسلامی با جهان عرب روابط نیک دارد و شیعیان با عربها دشمن اند و بسبب همین دشمنی است که شیعیان با اتحاد اسلامی جنگ میکنند و انتقام میگیرند و دیگر اینکه حزب وحدت به قوما ندهد بیگانگان این کار را انجام میدهد.

سنبله ۳

سرمقاله:

"انکاس پیشرفت جهادی ما در میدان سیاسی:"
تاریخ اسلام و جهاد هیچگاه این را فراموش نخواهد کرد که چگونه در افغانستان با خون یک و نیم میلیون شهید خیاالت صورت گرفت و انقلاب اسلامی از راه‌های داخل کابل ساخته شد. قابل تعجب است که چگونه گروه‌های جرأت میکنند در چشم ملت این را رگرو پیدا رخاکی می‌اندازند و انقلاب اسلامی را در راه تحریف شده سازش سوق میدهند... بلان گوشه‌سازي حزب اسلامی نیز قسمتی از آن سازشها بود، اما وقتیکه حزب صدرا عظم خود را به کابل فرستاد آرمان دشمنان بخاک یکسان شد، گرچه این راه همه میدانستند که در صورت ائتلاف و تعهد خیاالت نه جیل السراج

اشتراک حزب اسلامی با کمونیستها کارنا ممکن است، اما کار خوب به سببی شد که حزب از تهمتی رهایی یافت که گویا جنگ را بر صلح ترجیح می‌دهد و در اخیر مجاهدین سربکف و قتی دست را به گریبان ملیشه‌ها انداختند که بسیاری از منسوبین حکومت حتی رهبران جهادی از دست همین کموونیستها مجبور به ترک کابل گردیده بودند.

پیام:

حکمتیاری پیام را دیوبی به مجاهدین اظهار داشته است: ما بعلمت، مجاهدین و تمام حزب اسلامی دعوت میدهم که دست بدست هم بدهند و از شر کمونیستها ی فتنه‌گر کشور را نجات دهند. وی گفت ما به تمام گروه‌های جهادی اطمینان میدهم که ما به هیچ صورت از راه زور نمیخواهیم که بقدرت برسیم. وی گفت: به معاهده پشاور التزام کامل داریم و میخواهیم شورای قیادی بحیث مرجع تصمیمگیری بنا صلاحیت ترا زهمه مراجع باشد.

خبرها و مطالب خبری:

* شهریارخان سکرتر وزارت خارجه پاکستان در جواب سوالی گفته است: حکومت پاکستان درباره مسدود نمودن دفاتر حزب نه فیصله‌ای گرفته است و نه هم اعلائی، و گفته است کوشش ما اینست که بر معاهده پشاور بصورت کامل عمل صورت گیرد.

* نواز شریف صدرا عظم پاکستان گفته است: حمایت از یک گروه و حزب در افغانستان بمعنی کوشش به تجزیه افغانستان خواهد بود.

۵

سرمقاله:

"ما با جمعیت جنگی ندا ریم:"
اخیراً یکعده از بزرگان و معار - یفاقوا و مناطق مختلف کشور از تمام گروه‌های جهادی بعنوان هیئت صلح در چهار آسیاب با برادر حکمتیاری ملاقات نمودند... شفا قی اولی

هست طح از برادر حکمتیا را این بود که آتش بس تا من کردنا ز منبسه* مذاکرات صلح میان جانینی فراهم گردد، حکمتیا رگفت: اگر منظورتان آتش بس با جمعیت باشد، ما با جمعیت جنگی نداریم و از همین حالا حاضریم که با جمعیت آتش بس را اعلان نما ییم سما به رهبران جمعیت بگوید که مواضع افراد خود را در کابل بسا ندهی کنند و ما دیگر یک مرمی هم بطرف آنها تلیک نخواهیم کرد. ولی اگر منظور اعلان آتش بس با ملیسه ها و قطعات باقیمانده، رژیم با بقه باشد، بمعنی آتش که اسناد ریائی بخاطر خاند، جنگ و نامین امتیاب، اعلان نما ید که ملیسه ها یا بدر طرف (۷ - ۱۰) روزا رکابل خارج شوند. در بنصورت ما با معا هده، آتش بس موافقیم و در مورد چگونگی خروج اسنان در سورای فیادی تصمیم میگیریم".

خبرها و مطالب خیری:

* قوما ندانان جهادی ولایت بدخشان که تا حال در کابل بودند، روز ۳ سنبله در مخالفت با جنگهای مسعود و ریائی علیه حزب اسلامی، کابل را ترک گفتند. آنها بر اسناد ریائی و احمد شاه مسعودا حجاج کرده اند که بر ضد جهادیه ملیسه های کمونیست تسلیم شده اند.

* نورالله عماد منی جمعیت اسلامی بنا ریح ۲ سنبله در پیکار و طی کنفرانسی اظهار داشت: استاد ریائی با حکمتیا موافقه کرده بود که هیئت مسترک از حزب و جمعیت برای زمینه سازی اخراج ملیسه ها، در سمت شمال فرساده شود. وی گفت: مجا هدیج هیچ تنظیم آماده، کار در کابل نسدند و برای تأمین امنیت با دولت همکاری نکردند. اما وی بدین یک سوال برادر عرب که گفت: آیا دوستم درین جنگ علیه مجا هدیج شرکت دارد یا خیر؟ جوابی نگفت. مقابلهتاً مولوی عبدالرحیم خنجان درین کرد هما بی اظهار داشت: جنگ فعلی کابل

با لای حکمتیا و حزب اسلامی تحمیل گردیده است.

سرمقاله:

"قدرت فاتح شرق و مورال ضعیف دشمن شکست خورده":

در ضمن ائتلاف نامقدس این حرف کم اهمیت ترا زانفلای بزرگ نبود که قوما ندانان منعهد جمعیت و سورای نظارا جنگ بر علیه حزب اسلامی انکار کردند و اعلان نمودند که ما نمیبوا تنم در پهلوی بقایای کمونیزم بر علیه قدرتی بجنگیم که ۱۴ سال با دشمن دین و ملت جهاد کرده و درین راه رهسج نوع قربانی سرومال دریغ نکرده است. جواب واضح قوما ندانان جمعیت و سورای نظار به اسناد ریائی و مسعود بمعنی اینست که با دعوی حزب تمام ملت و تمام مجاهدین با درگیری کند و آن اینکه در افغانستان یک حکومت ناب اسلامی بوجود آید...

خبرها و مطالب خیری:

* به اساس گزارشهای خیری قوای حکومت ائتلافی کابل از توافقنامه آتش بس که به مساعی هیئت صلح سورای ننگرها میان دو طرف در کابل عقد شده بود، تخلف نمود، و بنا ریح ۶ سنبله چهار مرتبه میدان هوایی سیدسیدو مراکز مجاهدین حزب اسلامی در چهلستون را مورد بمباران دطیارات ملیسه ها قرار گرفت.

* استاد درید صدرا عظم افغانستان طی مصاحبه ای با بی.بی.سی. راجع به برطرفی خود از طرف اسناد ریائی اظهار داشت: آمدن اسناد ریائی و بنده همه مربوط به معا هده، بسا و راست. وقتی که من از حکومت برکنار شوم اسناد ریائی هم در پست ریاست جمهوری برقرار نخواهد ماند. این ملاحظت است که نیست که ما را از ریاست حکومت دور سازد و کس دیگری را بسا ورد.

* رادیو بیبا م آزادی خبر داد که

نیروهای جهادی حزب اسلامی افغانستان از جبهه، غربی هم داخل میدان جنگ گردیدند و با مورال قوی بسا ب سروی خود ادا مه میدهند.

* رادیو پاکستان بنا ریح ۷ سنبله خبر داد که گلبدن حکمتیا و استادان دین ریائی هر دو بسا یک آتش بس داعی توافق نموده اند برای حل مشکلات فیما بین از راه مذاکره راضی شده اند.

* حکمتیا طی پیامی به مولانا سمیع الحق اظهار داشت: ما اطمینان میدهم که یک مرمی ما هم بر علیه مسلمانان استعمال ندهد، اما مسلما نیکه بخواد در پهلوی کمونیستها با بستد و از آنها حمایت بعمل آورد در نزد ما آتش بس در کمونیستها است. برای ما حنین ائتلافی کسه اکنون موجود است از زمان امین گرفته تا زمان تحب میسر بود، اما آنرا بخاطری رد کردیم که مجا هدیج ۱۴ سال خون خویش را برای نظام اسلامی ریختا ندهد.

سرمقاله:

"انتخاب ملیسه ها شرط اصلی آتش بس است":

... حزب اسلامی بخاطر هر قدر نرفتن قربانیها و افتخارات چهارده ساله، مجا هدیج مصمم گردید که بار دیگر از راه نظامی انقلاب را از لوب ملیسه ها و عناصر کمونیست پاکسازی نماید. هر چند که در جنگ اخیر عده ای از همسپهران کابل دچار مصیبت گردیدند و خرابی های بسا آمد، ولی برای اقامه حکومت خالص اسلامی و شکستن غرور بقایای رژیم سابقه چهارده ای جز این سراغ نمیبند و بسدون اقدام نظامی آنها حایزه قبول سطره حکومت اسلامی نمیگردیدند.

حالا که بسا بیرو ساطت هیئت های صلح میان طرفین آتش بس اعلان گردیده است، ماده اولی آن مشعر

است که ملیشه‌ها و عناصر کمونیست رژیم گذشته از کابل اجراج و خلع قدرت شوند. چه خوب بود که دوستان ائتلاف پسندما از بدواً مرابین اصل را میبیدیر-فتند و با عتابین همه خونریزی بی-موجب مردم بنگنا نه نمیدند...

خبرها و مطالب خبری:

* حکمیار طی پیامی از مردم شریف شهر کابل خواسته است: تا وقتیکه ملیشه‌های وحشی از کابل خارج نشده-اند بده کابل برنگردند.

* بتاريخ ۷ سبيله مجلس شورای قوماندانان حزب اسلامی افغانستان تحت رهبری انجنیر حکمتیار ردا پسر گردید. درین مجلس حکمتیار راجع به جریانات اخیر کشور پیشنها دادنی-ارایه کرد و در باره "تصمیم آئنده با آنها به بحث و مسوره پرداخت.

* انجنیر حکمتیار طی پیامی به قاضی حسین احمد طمینان داده است که "شما" الله بزودی در افغانستان خبر تشکیل حکومت سچه" اسلامی را خواهی دیدند. وقاضی حسین احمد در جواب آن اظهار داشته است: درین لحظات سخت و حساس خود را تنها شمار، تمام امت اسلامی پشتیبان شماست.

و جارج کی‌ها بند... سر مقاله بعد ازین سیمیدسکتی ملیشه‌ها را سمرده است.

خبرها و مطالب خبری:

* ملیشه‌های کلم جمع پنج بار آپین پس را نقض کرده اند. آنها پسر میدان هوایی شینند که بدست قوای حزب اسلامی است حمله کردند. در آنجا که ۳۰ ظیاره حزب اسلامی توقف داشت هیچ کدما آن آسیب ندیده است.

* قاضی حسین احمد در محاضراتی در نوابی وقت گفت: در حکومت جدید کابل جای نجیب را دو ستم اغفال کرده است. برنما مسلمان فرض است که در بیرون راندن ملیشه‌های دوست ستم همکارى نما بند. وی گفت: بگانه راه حل معضله افغانستان اتحاد و همبستگی حزب و جمعیت است.

* به اساس خبرهای واصله در کابل به نسبت نبودن برق و آب و بیلند رفتن قیمت‌های اجناس، تهریان کابل با مشکلات، سوسپنها و نگرانی‌های بی-رو رسوده اند. درین حالات سخت و مشکل مردم افغانستان، اعضای کابینه حکومت، ووزرا، افغانستان را ترک گفته و اکثر آنان به بیجا و رشتریف فرما شدند.

۱۵

سر مقاله:

"یک هفته از آن پس گذشت:" سر مقاله عملی شدن آتش پس را از طرف دولت بررسی کرده و می-نویسد: جمعیت به بهانه "تعمیل موا-فتنتا مه" آتش پس مجاهدین مسلح را از مواضع شان بیرون رانده و قوای ملیشه‌ها را تحت عنوان قطعات مربوط به وزارت دفاع برخلاف عهدنامه، در کابل جا بجا مینما بدو به استحکام سنگرهای آنان می بردازد...

پیام:

انجنیر حکمتیار طی پیامی عنوانی ملت مسلمان افغانستان اظهار داشته است: من به ربانی

۱۲

سر مقاله:

"جارج و مجرم چکی کیست؟"

منا هده" پنا و ربه اساس سازش بوجود آمد و به بسیار عجله برای پیاده کردن آن گام برداشته شد. همب-ان اقدام عاقبت نا اندیشانه بود که شهر کابل را طعمه آتش ساخت، و بقایای کمونیسم فجاج بیشتر از روسها را مرتکب شدند. اما اکنون که به ابتکار قوماندانان ولایات شرقی کشور آتش بسی بوجود آمده نکات مهم آن بیرون راندن کمونیستها و ملیشه‌ها از کابل است و در حالیکه گروههای ناظر بر آتش پس در سنگرهای مربوط تشریف دارند ما می بینیم که کی-ها تعهد را می شکنند و مجرمان جنگی

میگویم اگر قدرت یافتی میتوانی مرا محاکمه کنی، ولی من بجای تو کمو-بسیار را محاکمه میکنم و برای تو دعای مغفرت مینما یم. وی گفته است عجب است که ربانی رسیده و ستم، قوماندان ملیشه‌های وحشی و سفاک را برادر قهرمان و حماسه آفرین خطاب میکند. حکمتیار گفته است: روزیکه ربانی از جاکا ربانیا دستا مینماید، من به هیئت طح گفتم که ربانی منی برادر من است. وی با سردادن دشنام های رکبک بمسوا تدملت هوشیار و مسلمانان افغانستان را اغفال کند. وی گفته است: کمونیستها توانستند شو-رای نظار را بحیث روپوش برای تحقق اعداف سومسان بکار بگیرند. حکمتیار اظهار کرد: همان روزیکه ربانی با ما موافقتا مؤتس پس را امضا کرد و در آن بها خراج ملیشه‌ها تعهد سیرد، شام همان روز نعا بنده" او در محاضراتی با بی.بی.سی از وجود ملیشه‌ها در کابل انکار کرد. در عملیات تصفیوی وزارت دفاع همان مناطقی شامل است که در آن افراد ائتلاف سکریستی حضور نداشتند. وی گفت: دستاهای ربانی بعد از هدس حزب اسلامی به مفهوم مسئله ور ساختن جنگ است.

مقالات:

"در سیاست نواز شریف خط امر-یکایی آنگار رسیده است" بقلم فریدون افرسیابی است که در اخیر به وی توصیه میکند: "نواز شریف میرودا ما یک بانیس دارد که در واپسین نفس شرمسار نمیرد. با واقعیت و زرف نگری مردانه میتوانند در برابر آمریکا با بستند و بیزارى وعدم همکاری خود را بافتنتا ائتلاف اعلام نمایند.

"مسوولین جنگ موجوده" کابل کی‌ها بندوکی‌ها یا بدمحاکمه شوند؟" بقلم بوخالداست که در آن کسانى را قابل محاکمه میداند که با کمونیستها ائتلاف کرده و با روسها آتش پس نموده بودند.

۱۷

سر مقاله :

"توده‌های برفروخته، کسوریر خطوط قاطع حزب اسلامی:"

به ارتباط اوضاع جاری کشور جرگه بزرگ قبایل به پشتیبانی حزب اسلامی ارزش بزرگی دارد، این جرگه با شکوه با شعرا، الله اکبر در کوه‌های خیبر و نارتو یا دلنکره‌های ابدالی و غزنوی رازنده ساخت. جرگه فیصله کرد که پنج هزار جوان مسلح را به حکمتیا را میرتحریک اسلامی می سپارد تا تحت "توما نده" وی در صفوف حزب اسلامی بر علیه دشمن سفاک و وطنفروش قرار گیرند. قهر و غضب هموطنان ما بر علیه ملیشه‌های گلم جمع و ائتلاف نامقدس به انتهای خود رسیده است، دیگر ریائی، مسعود، دوستم، کمونیستها و دوستان خارجی شان اختیار دارند، زیرا تا اخیر ائتلاف آنها دوام کرده نتوانست و به ابتنکار حزب در پیشروی ملت مجاهدت رسوایی شان از ما فتنید. اکنون است که دشمن یا به دشمنی تمام ملت می ایستد و با خطوط حزب اسلامی سر می نهد.

خبرها و مطالب خبری:

* حکمتیا رطی نامهای عنوانی هیئت صلح ننگرها ر گفته است: با گذشت یک هفته و با مخالفتی جانبدار متقابل، اکنون بگویند که مجاهدین حزب اسلامی چه کنند؟ اگر این جنرالان کمونیست با ردیگر جنگ را آغاز کنند موقف شما چه خواهد بود؟ راجع به بمباردیندن و بلخمری موقف شما چیست؟ امید ما را از موقف خود هر چه زودتر اطلاع دهید که در روشنی آن به مجاهدین خویش مسوره مناسب بدهم.

* مولوی محمد نبی محمدی بعد از بازگشت از کابل در مصاحبه‌ای به صدای امریکا گفت: حقیقت اینست که در کابل ملیشه‌ها وجود دارند، ما فیصله کرده ایم تا ملیشه‌های وحشی از

کابل خارج نگردند یکی از ما هم داخل کابل نخواهیم شد.

* عملیات پاکسازی شهر کابل از نیروهای جهادی تحت نظر جنرال مجید دوستم صورت میگیرد. مجید بدین ارتباط در مصاحبه‌ای با بی.بی.سی گفت: کدیروگرام بیرون سازی گروه‌ها را از داخل شهر کابل به پیش میبرد و تا حال یکدام موانع عمده بر خورده نکرده است.

۱۹

سر مقاله :

"رسالت هیئت صلح پس از گذشت یک هفته:"

سر مقاله بعد از بررسی نقیض معاهدات از طرف حکومت نتیجه میگیرد: بهر صورت آنچه هویدا است اینست که نتایج‌های ازنا رضایتی در لحن کلام و روش عملی مطرحین داخلی و خارجی به مشاهده میرسد و اگر چه تا به حال به ائتلافی کابل این نگرانی‌ها را به زودی بر طرف سازد، ممکن هم قوما - ندانان داخلی و هم کشورهای همسایه حزب اسلامی را علناً حق بجانب خوانده و بطرفداری از موقف حزب موضع بگیرند. چنانچه هاشمی رفسنجانی رئیس جمهور ایران هم در سخنرانی خود در لاهور نا بید کرد که یگانوار ه حمل بحران فعلی افغانستان انتخابات است و با رویکار شدن رهبران منتخب معضله افغانستان فروکش خواهد کرد. طوریکه حزب اسلامی همیشه روی آن تأکید دارد ولی دیگران از قبول آن طفره میروند.

راپور:

حکمتیا ربناریخ ۱۸ سنبله در یکی از سخنرانیهای جهادی طی مصاحبه‌ای خبرنگاران خارجی اظهار داشت: اگر کمونیستها خلق قدرت و ملیشه‌ها از کابل اخراج شوند من و استاد فرید به کار خویش آغاز خواهیم کرد... ما ملیشه‌ها را از کابل خارج میسازیم و تسلط آنها را در شمال هم خاتمه می

دهیم. وی گفت: من خیلی متأسفم که ریائی و مسعود در صف کمونیستها ایستاده اند... من تجزیه یک انسج خاک افغانستان را نمیتوانم بپذیرم... وی گفت: ما حکومت‌های کودتا - بی، خاندانی و شخصی را در افغانستان نمیخواهیم، بلکه خواهان حکومت منتخب اسلامی هستیم.

* تنک یوسفزی عضو سابق پارلمان افغانستان اظهار داشت: ریائی به جرم اشتراک دادن کمونیستها در قدرت و قتل عام در کابل در یک محکمه مقتدر سعی محاکمه شود.

* حکمتیا رطی مصاحبه‌ای اظهار داشت: اینبار جنگ فیصله کن خواهد بود، درین جنگ اعضای هیئت صلح نیز با ما خواهد بود، تمام رهبران بر این عقیده اند که تا ملیشه‌ها از کابل اخراج نگردد امتحان مین شده نمی تواند. وی گفت: انتخابات عام بسیاری از مشکلات را حل کرده میتواند.

۲۲

سر مقاله :

"جنگ تبلیغاتی غرب با حزب اسلامی:"

سر مقاله تسرات و سابل ارتباط جمعی غرب خصوصاً بی.بی.سی را نکوهش میکند که بر علیه حزب اسلامی تبلیغاتی را بر راه انداخته است و اینکه حکومت پاکستان را نیز بر علیه آن وادار می سازد، اینرا نیز بی نتیجه میدانند: " زیرا به گفته زورنالیست پاکستانی حبیب الرحمن شامی: افغانستان کدام ولایت پاکستان نیست و نه هم حکمتیا را میرحزب اسلامی افغانستان کدام شخصیت بی ثبات است. کسیکه روس را شکست داده میتواند و ملاقات با حکمران قمر سفید را تحریم کرده می تواند بدیهه و این و آن کدام ارزشی ندارد. استاد ریائی نیز وقتیکه پاکستانی طیفان خود را لرزان دید برای برائت خود پاکستان را متهم ساخت

که به حزب اسلامی اسلحه میدهد، با آنکه به شرایط حالات موجوده روابط حزب با این حکومت از هیچ کس پنهان نیست ...

خبرها و مطالب خبری:

* فرماندهی قوای حزب اسلامی بنا بریخ ۱۹ سنبله طی اعلامیه‌ای اعلان نمود، چون بعد از موافقه آتش بس جندین بار بالایی میدان هوایی سیندند و مراکز حزب در ولایات بغلان و فراه حملاتی از طرف ملیشه‌ها صورت گرفته است که با حال نیز ادا مه‌دارد و اگر همچو حملات هوایی دشمن متوقف نشود، حزب اسلامی حملات خود را بالایی میدان های هوایی از سرخواهد گرفت و جریان رفت و آمد طبقات را متوقف خواهد ساخت. یک منبع حزب اسلامی گفت که بنا به درخواست اکید هیئت صلح ننگرهاره، ضرب الاجل به تأخیر افتاده است. هیئت صلح از سرادر حکمتیا رتقا نمودن ضرب الاجل مذکور را به تعویق بیندازد، تا زمینه آن میسر شود که آنها، راههای متوقف نمودن حملات دولت ائتلافی را بالایی مراکز حزب در تمام نقاط افغانستان دریافت نمایند.

* مولوی صاحب تره خیل طی مصاحبه‌ای با بی.بی.سی. گفت: اعدای مردم در کابل صبحه اسلامی ندارد.

* موهسه عفوبین المللی از اعدای اخیر در کابل نگرانی خود را ابراز داشت.

* قاضی حسین احمد میر جماعت اسلامی پاکستان گفت: حرف بنیادگرا و اعتدال پسند توپیه آمریکا و قدمی برای متفرق ساختن مسلمانان است.

* به اساس اخبار واصله به اشرف میبارد حکومت ائتلافی در میدان هوايي سیندندسنتن از قوما ندانان به شهادت رسیدند. میدان هوایی معادل دولتیارد ردها رخساره دیده است.

۲۴

سر مقاله: آخرین تنازل حزب اسلامی

بسترا زد و صد تن آنها نیز بقتل رسیده است.

کوثر

سرطان
۲۲

خبرها و مطالب خبری:

* شورای رهبری افغانستان در جلسه ۱۶ سرطان فیصله نمود که پرچم افغانستان تغییر نموده، دارای رنگ های سفید، سبز و سیاه داشته کلمه طیبه و الله اکبر می باشد. که جایگزین پرچمی به رنگهای سیاه، سرخ و سبز میگردد.

* حجت الاسلام سید محمد علی جاوید وزیر پلان حکومت موه قتل اسلامی افغانستان در پاکستان به نماینده صدای امریکا اظهار داشت: افغانستان بعد از ۱۴ سال جنگ و خونریزی نیاز به اعمار مجدد دارد. وی گفت که تا معلوم شدن لا اقل ۷۰ فیصد خرابیها و خسارات در کشور، معلوم شدن مقدار مساعدت های مالی کشورهای کمک دهنده و ساختن پلان اعمار مجدد افغانستان کار آسان نخواهد بود.

* استاد فرید صدارا عظم حکومت موه قتل اسلامی افغانستان خط مشی این حکومت را بتاريخ ۲۱ سرطان اعلان کرد، وی قبل از همه برانتخابات تأکید کرد. وی گفت: پروگرام های تربیوی و فرهنگی طوری ترتیب خواهد شد که در ورتترین نقاط کشور به آگاه ترین افراد جامعه نعره رسای حریت و آگاهی رسانیده شود و سطح دانش مردم بالا برده شود. وی عوامل ذیل را ضروری دانست: (۱)

برای حل بحران افغانستان:

... اخیراً برادر حکمتیار به رئیس اداره ائتلافی کابل پیستنه دکرده که اگر آنها به تعهدات خویش مبنی بر اخراج ملیشه ها و خلع قدرت کمونیستها و برگراری انتخابات بخاطر تسکین سوری و حکومت منتخب متوسل شوند حزب اسلامی حاضر است در جریان اداره انتقالی از تمام متبازات دولتی و سمتهای تفویض شده که در معاهده پناور ذکر گردیده به نفع طرف مقابل صرف نظر نماید. این آخرین تنازلی است که حزب اسلامی برای حل عادلانه کشمکش و بحران فعلی صورت یک جانبه پیستنه دتموده است و اگر طرف اداره ائتلافی با زهمسخت و نعل تعاضد، معلوم است که استا درباری در کابل سنبولی بین نیست و حکمران اصلی همان کمونیستهای دشمن اسلام و ملیشه های جنایتکارانند و ملت مسلمان و مصلحین با تأکید و حمایت از مجاهدین حزب اسلامی علیه آنها وارد کابل خواهند شد.

خبرها و مطالب خبری:

* انجنیر حکمتیار در گفتگوی مخفی بروی با مولانا فضل الرحمن گفت: ما خواهان حل معضله افغانستان هستیم و به آنچه تأکید می نمایم بخاطر اسلام و منافع کشور ما است.

* مولانا فضل الرحمن در جواب گفت: من به درباری خواهم گفت که سلسله خلاف ورزی از تعهدات را متوقف سازد.

* مولوی خالص طی مصاحبه ای اظهار داشت: آتش بس موجوده در کابل قابل اعتبار نیست.

* طبق راپور را دیو آزادی جنرالان کمونیست مربوط به رژیم گذشته و ملیشه های وحشی در مورد تلفات جنگهای دریک مجلس خصوصی اعتراف کرده اند که بیش از یک هزار و هشتصد تن از افراد مسلح شان بقتل رسیده و اینکه در روزهای اخیر جنگ افراد شورای نظار را مجبور ساختند که در جنگ دخیل شوند،

وحدت و همکارۍ شپا ته روزۍ یې دریځ وپرتلاش مردم، (۲) طرح بلان دقستی مطابق به اصول اسلامی، نا اسان بک اقتصاد ملی و منحدر یا به گداری نهاده، (۳) ایجاد روابط تنک با کشورهای دوست و مسلمان جهت کسب کمکهای اقتصادی در بخشهای مختلف چون زراعت، مالداری، صنعت، تجارت اعمار مجدد، ترانسپورت، مخازرات وغیره .

* طبق گزارشهای واصله از جانب حکومت اسلامی افغانستان به منظور تدوین قانون اساسی یک کمیسیون تحت ریاست استاد دربارتی مؤسسیت و به کار خویش آغاز نموده است، ولی گفته شده است که کار تدوین آن چه زمانه بی پایان خواهد رسید. استاد دربارتی گفت که ما ختن و تدوین قانون اساسی در جریان چهار ماهه ریاست وی در جمله ترجیحات وی شامل میباشد .

سرطان

سر مقاله :

سر مقاله به رهبری کابل، بصره کرده مینویسد :

... بعد از سقوط نجیب، در کابل جنگ بین ائتلاف مسعود - دوستم و حکمتیار که تلفات جانی و مالی در برداشت از یکسو و جنگ بصره - حزب وحدت اهل تشیع به تحریک و پشتیبانی ایران و اتحاد اسلامی سیاه پشینی - بانی عربستان از سوی دیگر سبب مرگ صدها تن از مردمی گناهکار بل گردید، این وقایع ترانگیز و سرم آوری که بوقوع پیوست در تاریخ افغانستان

نمونه ندارد .

از دست رهبری بی کفایت کنونی سلاطین خون مردمی دفاع و بیگناهدر کابل جاری شده است و مستند نشینان ما در سحاح آترو به حتم با زمانه ما میکنند و با وجود این همه هریکا را بنان دعوی رهبری وزعاً ما افغانستان را می نمایند، آنها منافع مالک خارجی چون ایران و پاکستان را بر منافع ملی خود ترجیح میدهند. و همین خود خواهی ها و جاه طلبی های آنان است که نمیگذارد هموطنانمان نفسی به آرامی بکنند .

اکنون آن مرحله فرا رسیده که بخاطر نجات افغانستان از شاه سابق گرفته با هرافغانستانیکه در خود چیزی می بیند و افغانستان را نجات داده میتواند با دست به میدان آید و وطن را نجات دهد و الا تاریخ عفویش نخواهد کرد .

همچنین منورین و علمای افغانی و بطور عام کافه ملت و طبقه یمانی و وجدانی دارند که بخاطر نجات وطن که درین لحظات تاریخی از دست زمانمداران پاکستانی، ایرانی و عربی با خطر جزیره روبرو است به یک اتفاق و اتحاد برخیزند و از راه عنعنه بستدیده افغانی یعنی لویه جرگه به رهبری تحمیل شده و محض بنا مخا تمه دهند .

پیام :

ما سابق به مناسبت عبدالعزیز اضحی در بیام خود اظهار داشت : ... مردم افغانستان درین مرحله خطیر زندگانی ملی شان به ایجا دهمکاری و تقاضای همه افراد ملت افغان بدون هیچنوع تبعیض و امتیاز و بیه تحکیم میانی وحدت ملی افغانستان و همچنین به نامین امنیت و مساعده نمودن زمینه اظهار اراده آزاد مردم در تنظیم حیات سیاسی شان بدون هر نوع فساد و مداخله خارجی ضرورت مبرم دارند .

مسئولیت ایمانی و ملی هر افغان و مخصوصاً طبقه های مربوط به قدرت و تأسیساتی و عناصروموتسرد در جامعه افغانی آنست تا هر چه زود تر و به هر وسیله ممکن جلوی امنی و بی نظمی و جنگهای داخلی و مداخلات خارجی و حرکات منافقانه چپاد و منافق وحدت ملی افغانستان را بگیرند و زمینه را بر نمودن یک جرگه افغانی شامل تمام واقعیتهای افغانستان را با همکارۍ موافقانه ملل متحد و عدا زدن تمام یندگان مردم افغانستان با استفاده از حقوق طبیعی خود را بدستشان به صورت آزادانه زندگانی سیاسی شانرا مطالعه بقیه راههای اسلامی و ملی شان تنظیم نمایند .

مصابحه :

بیرسید احمد گیلانی طی مصاحبه با مجاهدولس گفت : برای حل قضیه افغانستان و برای غلبه بر مشکلات، موقت ما اینست که بطور عاجل لویه جرگه ای تشکیل گردد که در آن نمایندگان تمام طبقات حضور داشته باشند . این نمایندگان متشکل از قوماندانانهای برجسته جهاد، علمای جید، سران با اعتبار اقوام و دانشمندان خواهند بود که با درافغانستان هستند و بیادار خارج کشور در حالت هجرت بسر میبرند، این اسخا محترم برای دوره انتقالی شخص خوبی را که افغان و مسلمانان باسد، بحیث رهبران انتخاب خواهند کرد و حکومت اسلامی را بوجود خواهند آورد که پشتیبانی ملت مسلمان و مجاهدان افغان با آن باشد و در یک دوره معین که از یک و نیم الی دو سال میباشد مورکشور را اداره نماید ...

وی درباره شاه سابق گفت : شاه سابق دادیم در بیاتیه های خودتکات قابل توجه را جمع با حترام به اراده مردم میان داشته، اراده مردم را حاکم دانسته و بر آن تکیه کرده است ... ما سابق شخصیت خوبی است، آرامی

و حکومت مردم را میخواد هب برای خود سلطنت را نمیخواد هدونه تا کتون این تقاضا را کرده است. و شرایط زمانی چنین ایجاب مینماید که افغانستان در آینده یک نظام جمهوری داشته باشد.

مقالات:
"چيست يا ران طريقت بعدا زين تدبيرما":

مقاله ایست بقلم محمد عزیز نعیم که بی نظمی ها، بی قانونی ها و بیگانه پرستی های موجوده کابل را بررسی کرده و برافغانها با تک می زند که بیایدای یا ران طریقت که با توکل به خدای بزرگ، بنا م آزادی و سربلندی افغانستان، بخاطر نجات هموطنان رنج کشیده، دریغ نیدان کارزار، قبل از اینکه کار از کار بگذرد، داخل شویم گریب روز برآمدیم زهی سعادت و اگر شکست خوردیم قلاً نزد هموطنان خود و نزد تاریخ خویش در جمله غافلان محسوب نشویم.

* "مرحله سوم کودتای تور" مقاله ایست بقلم دکتر روسنا تره کی که در آن حکومت موجوده ائتلافی را که بگفته وی برچینان در آن بنما م قوت موجوده در مرحله سوم کودتای تور میداند و در خیر میگوید: گروههای متفرق بیرون از ائتلاف، شخصیت های ملی، بیور و کراتها، سران اقوام و قبایل، روحانیون تنظیمی و غیر تنظیمی و در نهایت عناصر واقعی جهاد یا دبای اقدامات انفرادی و دسته جمعی، مو، سه، ملل متحد را متوجه و خامت انکشاف و وضع آینده ساختن و بین سیوان را به زسر گرفتن تلاش های صلح ملل متحد، تسویق نمایند.

* "حالا ازکی بنالیم؟؟" مقاله ایست بقلم دکتران، حق شناس که از حکومت موجوده کابل بخاطری مینالند که چرا با تمایند ه روس گرم گرفته و با آن دوا مروابط میخواد. وی روس را مسوول تمام وقایع افغانستان دانسته و بحکومت توصیه میکند که از

دوستی با آن دوری جوید. علامیه:

در امریکا "حرکت برای تأسیس حکومت انتخابی در افغانستان" طی اعلامیه ای بربرجیده شدن کلمه کمونیزم از افغانستان اظهار خوشی کرده و آنرا محصول قربانی بیدریغ ملت مسلمان افغان میداند و اظهار میدارد که: "ما منسوبین حرکت توقع داریم که در کشور ما اساس یک حکومت قانونی گذاشته شود، امنیت در سرنا سرکشور تأمین گردد و تمامیت ارضی، حاکمیت ملی و همچنان آزادی های فردی اعم از زن و مرد تضمین گردد. همچنان آرزو داریم که برای وصول به این هدف طرقی جستجو گردد که زعامت و نظام سیاسی کشور در نتیجه مفاهمه با ملت از طریق لویه جرگه و انتخابات آزاد و سرنا سری بمیان آید.

اسد سنبله

سرمقاله:

"حالات افغانستان بسوی جنگ همه جانبه؛ داخلی به پیش میرود":
وقایع اخیر در افغانستان آشکار ساخت که رهبری تحمیل شده از جانب دیگران نتوانست خلائی سیاسی ابراهیم بعد از داکتر نجیب در کشور بوجود آمده برنماید... کدرهای با زبچه ای تربیه شده از طرف ایران، عربستان سعودی و پاکستان برای رسیدن به قدرت و بخاطر ثبات رساندن خود - منگزاری برای با داران خویش شهرکابل را به ویرانه مبدل ساختند... در حقیقت هنوز هم در قدرت بعوض مجددی و ربانی کمونیستها مسلط بوده و هستند و در حقیقت قدرت اصلی بدست مزدور کی، جی، بی رسید و دستم میباید، آنها در کابل محض بنا م سرنا ی حکومت اسلامی را مینوازند. این دیوانگان قدرت و نوکران دیگران آهسته آهسته ملت افغانستان را که در طول قرون

و اعصار برادر و رزندی داشتند بسوی اختلافات زبانی و مذهبی میکشاندند و برای باقی ماندن در قدرت به هر کار ناروا و نامشروع دست میزدند و مردم بی گناه ما را در خون می نشاندند. اگر خدای ناخواسته در افغانستان جنگهای بنام مذهب و زبان مشتعل کردد باز میبار کردن آن کار مشکل خواهد بود...

بلی! بخاطر نبودن زعامت ملی، کشور ما بدست نوکران دیگران و دیوانگان قدرت بسوی بر باد و ویرانی مطلق روان است و بدون اتحاد، اتفاق، برادری و هوشیاری افغانان واقعی، این کشتی شکسته کشور به هیچ صورت بسا حل امن رهنمون نخواهد شد. پس قبل از اینکه کار از کار بگذرد وضع پر رنج موجوده افغانستان نیاز به یک حرکت ملی دارد.

مصاحبه:

مجاهدولس با ذوات ذیل سیاسی واجتماعی کشور: داکتر عبدالصمد حامد، عبدالستار سیرت، محمد عزیز نعیم، غلام علی آبین، یوهارنداداکتر محمدحسن کاکر، عبدالحمید مبارز و یوهارنداداکتر حبیب الله تراپی، مصاحبه ای انجام داده و به ارتبباط حالات جاری کشور جوابهای هفت سوال مشترک را از آنها خواسته است:

پرسش نخست اینست:

وضع موجوده مملکت خود را چگونه ارزیابی میکنید، آیا فکر میکنید که به اثرمدخلات پاکستان، ایران و بعضی ممالک دیگر، افغانستان بطرف تجزیه ویربایدی سوق میشود؟ در جواب این پرسش داکتر حامد گفت:

این واقعیت تلخ را باید پذیرفت که ایجاب "دولت اسلامی" با شکل و کیفیت فعلی آن ناشی از اراده آزاد مردم افغانستان نبوده، بلکه بگمان اغلب نتیجه آن تقاضای هم موافقه ایست که سال گذشته در ماسکو بین شوروی و هیئتی مرکب از اکثریت تنظیمهای افغانی مقیم پاکستان و ایران و حیثاً بر مبنای تقاضای قبلی

با دول میزبان این تنظیمها صورت گرفت و در آن از انتقال قدرت کابل به یک "دولت اسلامی" صحبت میمان آمد. طبق اظهار طرف شوروی شرط ایجاد چنین "دولت اسلامی" احتیوای کمونیستها مربوط بحزب وطن درین "دولت اسلامی" بود. رئیس هیئت افغانی حین بازگشتش از مسکو متکی بر این تفاهم با رضایت خاطر صریحاً اظهار داشت که طبق این موافقات برای فعالیت ملل متحد جهت یا فتنه راه حل سیاسی قضیه افغانستان کدام ضرورتی موجود نیست. قرار یکسه دیدیم، عوض راه حل سیاسی ملل متحد امسال در ماه فوراً راه حل نظامی از طریق کودتای کمونیستها انتخاب شد. بدبختانه درین جریان به منافع افغانستان واقعی گذاشته نشده و برای مردم این سرزمین کسی کدام حقی را قابل نگرید. برخی از بازیگران صحنه سیاست و جنگ افغانستان و هم-دستان خارجی شان اکثرأ با وطن ما به حیث مال غنیمت و با هموطنان ما چون اسرای میدان جنگ برخورد میورزند. همچنان درین راه از وسایل بسیار ناپاک و بی رحمانه چون ایجاد تفکیق قومی، زبانی و مذهبی و معامله بر منافع ملی ما با سایر دول دریدل کسب حمایت شان برای قدرت هم استفاده صورت میگیرد.

سیرت درینبارها اظهار داشت :

خلای قدرت سیاسی در افغانستان به صورت کل و در کابل بصورت خاص از یکسو عناصرت مشبوه نظامی کمو- نیستی سابق کابل را دوباره به اشتراک در قدرت سیاسی و از آن طریق برای رسیدن به زعامت سیاسی تشویق نموده و از جانب دیگر زمینه مداخلات غرض آلود خارجی را بیش از پیش آماده ساخته است. متأسفانه شنیده میشود که حرف بجایی کشیده که عناصر سیاسی و مسلح کشورهای خارجی بیباکانه در صفوف جناحهای مسلح در داخل

افغانستان رفت و آمد دارند و در درگیریهای مسلحانه میان افغانها هرکدام نقش خود را ایفا مینمایند. یگانهای طرفی که بیرون جریان اوضاع، و بحالت نگرانی عمیق توأم با احساس خطر از هم پاشیدن تمامیت و وحدت ملی افغانستان قرار گرفته است ملت مسلمان و مجاهد و مظلوم افغانستان است.

عزیز نعیم درینبارها گفته است :

با در نظر داشت گذشته بی انصافی کدر رهبری گروههای شناخته شده مقاومت، صف بندی آنها در برابر یکدیگر حتی در زمانیکه دشمن مشترک شان فعال بود و جاهدین زداغ، و بی کفایتی آنها در امور "حکومت عبوری" و در نهایت، درجه اطلاعات آنها از دولت های میزبان و حامیان نشان نمیتوان به هم جو بهیودی امیدوار بود و یا امیدواری نه تنها ضیاع وقت خواهد بود، بلکه راه رستگاری کشور را پیچیده تر و بغرنجتر خواهد ساخت. درین مدت چهار ماهه حتی آنچه از "دولت باقی مانده بود نیز از هم گسیخت و کشور ما با سرعت سرسام آوری بسوی یک آینده مجهول روان گردید. ولایات سرحدی بدون استیذان "حکومت مرکزی" قرار دادهای اقتصاد دی، فرهنگی و غیره با کشورهای همسایه می بندند و طیاره های "جمهوری اسلامی" ایران بدون اجازه مرکز به زیرین آذوقه رسانی بر حرم هوایی افغانستان تجاوز میکنند. مشا و رین پاکستانی تحت ریاست جنرال حمید گل رئیس سابق آی، ایس، آی به اصطلاح اردوی اسلامی افغانستان را "بازسازی" مینمایند و یقیناً برای هموطنان با در دوبا احساسی ما مفهوم و عواقب این "قرار دادهای" این "نجات" و این "بازسازیها" روشن خواهد بود.

آیین درین مورد گفت :

.... در این روزها از مداخلات

خارجیان زیاد شنیده میشود. از نگاه تاریخی ما را عادات است که خارجیان را حق و ناحق مسوول همه مشکلات ملی خود بشماریم. اما اگر خارجیان تیرا فراهم کرده اند افغانستان را پیشکش نموده اند. بدینسان ما باید علل اصلی این بین بست را در میان افغانها و در افغانستان جستجو کنیم و اگر خارجیان را درین مرحله مسوول درجه یک قلمداد کنیم کار ما یقیناً ساده میشود، اما مشکل بحال خود باقی میماند. ... مع الاسف چنین مینمایند که وضع پر آشوب فعلی میرود تا اجزای تجزیه افغانستان را فراهم نماید. اما در تاریخ افغانستان دیگر بحرانها هم وجود آمده و گذشته، و کشور توانسته مجدداً بپایا ایستاده شود و باقی بماند.

داکتر روستا در جواب این

پرسش چنین بیان داشت :

طراحان مرحله سوم کودتای کمونیست در مدتی بودند تا به تدریج و مرحله به مرحله قدرت را در محور وسیعتر ائتلاف پرچم، ستم، جمعیت، دوستم، وحدت و ... تمرکز بدهند. ... تبدیل جنگ عقیدوی به جنگ قومی در افغانستان که در محور توطیه آن پرچم قرار داده تدریج حکومت موجوده کابل را تحت الحمایه سیاسی و نظامی حکومت ایران خواهد ساخت. در داخل کشور ائتلاف نیرومندی بیرون از نفوذ دشمنان تمامیت افغانستان در حال شکل گرفتن است. این ائتلاف در نهایت پس از جنگهای طولانی با تجزیه طلبان، کنترول اوضاع را بدست خواهد گرفت. تمامیت افغانستان بقیمت وابستگی خارجی آن حفظ خواهد شد، اما این وابستگی دیرپا نخواهد بود.

مبارز مینویسد :

... اینک ایران خود را وکیل

جامعه شیعه افغانستان معرفی میکند و حقوق سیاسی را برای آنها ادعا میکند مداخله رسمی حکومت

ایران در مورد اخلی افغانستان می با سدوجا دارده مردم افغانستان علیه این مداخله قیام نماید و حقوق سیاسی بلوچها، کردها، ترکها و جامعه سنی ایران را نقض نمایند. این میرساند که اگر چنین حرکاتی دوام نماید ایران، پاکستان و افغانستان - نستان یکی هم زمین ما جراسالم بیرون نخواهد شد. بلکه مردم افغانستان با سابقه طولانی زندگی مشترکی که دارند این توطیه را ناکام خواهند ساخت، ولی پاکستان در مرحله اول و ایران به عقب آن قریبانی توطیه ای که چیده اند، خواهند داد.

داکتر کا کر می نویسند:

ممالک همجوار نمیتوانند و نمیخواهند که سلامتی افغانستان را آسیب پذیر سازند، اما بدون شک هر یک از آنها تلاش دارند که بر حکومت کابل حکمرانی کنند. آنها مثل اتحاد شوروی تاریخ زده بر افغانستان حمله مسلحانه نخواهند کرد، اما حکومت پاکستان و آی، ایس، آی کمر بسته اند که بنا به دوستی و برادری اسلامی در افغانستان از راه حکومت کابل اهداف خاص خود را بر سر سازند. از همین رو با تجویز خاص، حکومت کابل را بوجود آورده اند. در حالات موجوده، پاکستان مانند اتحاد شوروی تاریخ زده در باره افغانستان پروژها و پروگرامها را میخواند عملی سازد، بدین حساب حاکمیت و استقلال ملی ما مسلماً با خطر جدیدی خطرهای جدید مواجه خواهد بود.

داکتر تزی در جواب گفته است:

چون از سویی بگانه هدف بسیاری از بازیگران سیاسی امروزی مثل یک تعداد حکمرانان و امیران سابق به هر قیمتی که باشد دست آوردن قدرت و مارت است و از سوی دیگر رسیدن باین هدف برای آنان بدون حصول رضای ولینعمانان ناممکن می نماید، لذا مجبوراً تده قدرت را به هر

قیمتی که باشد دست آوردن و لو که حصول قدرت به قیمت آزادی و تمامیت ارضی افغانستان تمام شود. البته برای بعضی از گروهها این کار نوع عجیب نیز نخواهد بود به سببی که دیگر بران پریمی و خلقی سان قبلاً هم کشور را بخاطر "قدرت داشتن" بالای روسها فروخته بودند.

مجاهدولس دومین پرسش خود را از تمام این اشخاص چنین مطرح کرده است:

آیا سهرکابل را خطر یک کودتا تهدید نمیکند؟

حاج مدد ریاسخ این سوال گفته است:

چه نوع کودتا؟ جنگ بین گروههای رقیب دوامدار بین گروهها به یکدیگر تنه نمیدهند.

سیرت کودتا را یگانه خطر ندانند - تنه و دیگر مصایب را بر شمه ده است. عزیز نعیم گفته است: شهرکابل را همین اکنون کودتا تهدید کرده است. کودتای ائتلاف شمال بود که با اصطلاح دولت اسلامی وارد شده و با کابل به قدرت رسانید و مرحله دیگر این کودتا به "رهبرگردشی" در ارگ منجر گشت. تلاش برای تدوین قانون اساسی که درین مرحله هیچ موردی ندارد، عمل کودتایی دیگر است که برای رهبری کنونی حربه "قانونی" بخشید. من گمان نمیکنم که چینیها، گرچه در پشت صحنه فعال اند و در قدرت یا "دولت" شریکند، در شرایط کنونی حاضر به برپایی کودتا به نفع خویش باشند. با اینکه کاررواییهای چهار ماهه "دولت اسلامی" روی کمونیستها را "سقیم" نموده اما این روسفیدی، هنوز بمرحله "مطلوب"، تکامل نیافته که آنها دست بکودتا بزنند. شاید هنگام رسیدن تناسب سفیدی و سیاهی به آن مرحله، چینیها قدرت را غصب نمایند و آن هنوز دور است. آیین امکان کودتا را ضعیف

دانسته و گفته است که بقایای کمونیستها جرأت اینکار را ندارند. دا کتر روستا ریک کنفدراسیون شبه نظامی را در کابل حاکم دانسته که هر عضو آن بربیک حصه شهر تسلط دارند و برای کودتا کدما مقیوت منظمی را نمی بیند.

مبارزانگانه سیاسی، اقتصاد، اجتماعی و سایکولوژیکی شرایط را برای یک اقدام منظمی مناسب دانسته و گفته است که جنرالان اردو با همدستی بعضی قوماندانان جهادی اقدام منظمی خواهند کرد و به تسلط و فعالیت احزاب چپ و راست خاتمه خواهند داد و دستهای خارجی را از کشور کوتاه خواهند ساخت.

داکتر کا کر احتمال کودتا را بخاطر یک حکومت قانونی وجود ندارد قوی دانسته است.

داکتر تزی در کابل قوت منظمی را نمی بیند و میگوید که درین شرایط سوال کودتا بوجد نمی آید.

پرسش دیگر مجاهدولس اینست: استان درباری سال گذشته طی اعلامیه یک به زبان عربی نشر شده تعهد کرده بود که در حکومت آینده برای کمونیستها، غرب گرایان، زندیقها، کسانیکه خواهان اداره از طریق قانون اساسی باشند و مرتد ها هیچگونه نقشی داده نخواهد شد و حکومت ائتلافی را رد نمود. با آنکه اکنون در حکومت اسلامی اکثر چیزها بمسول حضور کمونیستها و مرتدین نادیده گرفته شده، هیئتی را مؤلف به تسوید قانون اساسی ساخته و از تعلیم بافتگان مقیم غرب نیز طلب همکاری نموده، این تضاد را چطور از زبان میثما بیاید؟

حاج مدد، اینکار را زاده حس قدرت طلبی دانسته. سیرت مخالفت با اداره قانون اساسی را غلطی در ترجمه متن عربی دانسته و اظهار نموده که مضافاً کنندگان این معاهده همین اکنون در بین خود درگیر جنگ مسلحانه اند.

ننگرهار

سرطان

۸

سرمقاله:

"انقلاب اسلامی ما و فرهنگ اسلامی ما"

شروع، دوا موبیروزی جهاد در بررسی کرده و در نتیجه مینویسد:

ملت ما تا حدزیا در درامور جنگی و نظامی مهارت و تجربه دارم بعد ازین توجه شان به فرهنگ و کتاب ضروری است ما بتعمای کرام، نویسندگان، ادبای و شاعران راه انقلاب اسلامی دعوت میدهم که منبع در راه استحکام و بقای ملت و تطبیق و تشعیل نظام اسلامی گامهای تند بردارند و از نوزی خود کار گیرند، کشور خود و ملت خود را در زمره دیگر ممالک پیشرفته قرار داده و ازین بدبختی نجاتش دهند.

خبرها و مطالب خبری:

* جلسات شورای جهادی ننگرهار بتاریخ ۶ و ۷ سرطان تحت ریاست حاجی عبدالقدیر رئیس آن شوری دایر گردید و در باره امنیت بیش از پیش شاهره جلال آباد - کابل و تمام ویشخص بعمل آمد.

* سیمیناردینی و مسلکی افسران و منسوبین جزو تاهای مربوط قول اردوی نمبریک ننگرهار بتاریخ ۴ سرطان در مرکز قول اردوی نمبریک دایر گردید که موضوع اساسی اش، وعده وفای سربازان بوظایفشان بود.

اعلان:

به اساس حکم قانون وقت حاضری تمام مورین و کارمندان ولایت

آن مردم را بقتل میرسانند و آن کشور را ویران میسازند. جنگ ویرانگر است که درین ایام وحدت و تمامیت افغانستان را تهدید میکند هیچ طرف برنده ای ندارد و خسارات آن در جان، مال و ناموس و حیثیت ملت افغان جبران ناپذیر است.

دربرا بربرخی از مدخلات غرضی آلود خا رجی توأم با عدم درک واقعیت های تاریخی، فرهنگی، اجتماعی و سیاسی افغانستان با بدگفت گاه افغانستان در طول تاریخ نه تنها دست خوش اغراض خارجی نگردیده بلکه برای متجاوزین اجنبی چنان درسی داده است که هیچگاه فراموش نخواهد شد.

تحریکات مبتنی بر تفرقه - مذ - هبی، قومی، زبانی و محلی کاملاً مناقض وحدت ملی و تمامیت سیاسی افغانستان است. موقف گیری های سیاسی و برخورد های مسلح بر اساس چنین اعتبارات تفرقه انگیز، نه تنها کدام مشکلی را حل نخواهد کرد بلکه به موجودیت و تمامیت و حیثیت کشور صدمه بزرگ خواهد رسانید.

من بحیث یک خادم سابقه دار کشور خود از تمام اطراف درگیر در جنگ های تباهنه کنونی و بی اساس فعلی در کابل تقاضا مینمایم فوراً به جنگ نادرست و ناجایز کنونی خاتمه داده، به عوض استخدا م بيموردون مشروع اسلحه دربرادر کشی، به سلاح عقل و تدبیر و ضبط نفس روی آورند و به ملتی که در طول چهار ده سال با قربانی بزرگ از همین گروه های درگیر در جنگ داخلی در جهادشان دربرابر دشمن خارجی حمایت نموده اند موقعی را میسر سازند تا حداقل نفسی آرا کشیده و در صدد آبادی کشور ویران خود گردند و در تعیین سرنوشت که حق طبیعی هر ملت است، آزادانه و بدون تبعیض و فشار و مداخله خارجی تصمیم بگیرند.

عزیزانم به لست طویل نشا دهها در بیا - نیه های استا در بانی اتا ره کرده است. آیین این موضع گیری را دارای نکات مثبت و منفی دانسته است. داکتر روستا رجها د، اسلام، عقیده و ایمان چنین اشخای را تابع مقاصد سیاسی شان دانسته است. مبارزین عمل راستا - بین کرده که دولت متخصصین و روشنفکران را بخود جلب نماید. داکتر کرا - یی کرا برای بدست آوردن و نگاه کردن قدرت دانسته و با اصل افغانیت، خاکمیت ملی و استقلال ملی آنرا مفا - یردا نسته است. داکتر تری، استاد ربانی را بی قدرت خوانده و قدرت را در دست ائتلافی متمرکز دانسته که بدست بیرک کارمل و پارتی به وجود آمده است.

پیام:

محمد ظاهر شاه، پادشاه سابق افغانستان طی پیامی به ارتباط وضع موجوده افغانستان گفته است: در اینجا چهار ده سال قربانی و جهاد، ملت مسلمان افغانستان متوقع آن بودنا مرحله دشوار حیات سیاسی و ملی خود را پشت سر گذاشته و با نفسی آرا مدرسه ای امن و استقراریه زنده گانی نوین سیاسی خود آغاز نمائید و در پی اعمال مجدد کشور ویران خود گردید، اما حوادث دردناک سه و نیم ماه اخیر در افغانستان و خاصاً آنچه که در خلال یک هفته گذشته در کابل واقع شده است، موجبات رنج و عذاب و اندوه عمیق ملت مسلمان و مظلوم افغانستان را فرا هم نموده است. منتها ای تأسف در آنست که درگیری خونین و جنگ بی اساس و ناسنجیده میان گروه های بی صورت میگرد که خویشان را بنا مقصد اسلام و عنوان مبارک جهاد منسوب می دانند و اسلحه ای را که امروز در برابر همدیگر و به قتل هموطنان بی گناه و بر باد میخورند بکار میبرند و صلاً بنا مجاهد در راه خدا و دفاع از همسان مردم و کشوری بدست آورده اند که امروز

ننگرها را ساعت ۷ صبح الی ۲ بجه بعد از ظهر تعیین گردیده، مأمورین و کارمندان از ساعت ۱ تا ۲ در ظرف یک ساعت میتوانند برای صرف طعام وادای نماز استغاده کنند.

۱۴

سر مقاله :

"وقت، انتظار کسی را ندارد";
سر مقاله برارزی وقت بحث کرده وملت خود بر میگردوندند می کند: ای بانیان، فایدین و بیسی- آهنگان انقلاب اسلامی وای غمخواران این ملت مجاهدی اسک های این ملت را شما خشک کرده میتوانید، دوی درد های این ملت اکنون با شماست، حال این ملت خواروزا را شما تغییر داده میتوانید، شما میتوانید که برای این ملت اطمینان، سکون و آرامش قلبی بدهید، این را شما میتوانید که برای آنها از ننگرها رتا بدخشان و از بدخشان تا هرات و از هرات تا پکنیا وکندهار زمینه های مطمئن رفت و آمد و سکونت را مهیا نمائید. ب مردم آرام و سکون را ارمغان آرید. ملت از شما است و شما در آغوش همین ملت پرورده شده- اید، شما جهاد مسلحانه ۱۴ ساله را به خاطر آزادی این ملت و بخاطر قیام نظام اسلامی درین کشور کرده بودید. اکنون ملت برای شما جسم برده است، چنانچه برای سمانگران اند، خود را با دست آن قدری قدرت و بی استعداد و بی کفایت برای ملت خود و جهانتان ثابت نکنید که گویا ما قدرت اداره را در خود نداریم...

خبرها و مطالب خبری :

* در جلسه تاریخی ۱۴ سرطان شورای جهادی ننگرها، حالات سیاسی و نظامی کشور، وضع امنیتی ننگرها و مسایل دیگر مورد بحث و مذاکره قرار گرفت و تصمیمهای مقتضی بعمل آمد.

* سیمینا رسلکی استادان پوهنتون با یزیدروشان به استراک بعضی

غن، بوره، ما یون و غیره را در اختیار ندا ریم که به کویونداران توزیع نما ییم.

۲۵

سر مقاله :

"کاروان ما بسوی امیدها";
... بمعنا و نت خدا و ندا انقلاب اسلامی در کشور ما کامیاب گردید، اکنون بر تمام مجاهدین، مسلمانان دلاور و با احساس این وطن است که در راه این انقلاب اسلامی مخلصانه تلاش و تلاش کنند، گذشته را سلام، بر حال این ملت در بدر گریه کنند. جهان تا اندازه، زیادی پیشرفت کرده ما ما حتی برای یک مریخی در کشور خود گولی ساخته نمی توانیم، فابریکها و دیگر صنایع تولیدی ندا ریم همه چیز ما سقوط کرده و هیچ چیز در کشور نماند. این بدبختی بزرگ است که مجاهدین بین خودنا خواسته به یک نام مودیدگرنام، یک تنظیم و دیگر تنظیم مسمی گردند و مردمیکه در کشور مانده بعد از غنوه یک نام مودیدگرنام کوبیده شوند و با آنها نیز از علان عفو استفاده، سو کرده و در راه انقلاب اسلامی موانع ایجاد کنند. هم میهنان عزیز! بیا بید که اسک گریه کنندگان این کشور را خشک نمائیم، آرمانهای این ملت را بر آورده سازیم، ایس کشور را در صفت کشورهای دیگر جهان قرار دهیم و کاروان خود را بسوی آرمان بمنزل خود دبرسانیم.

مصاحبه :

محترم ابداللهره آ مرشفا خانه کمکهای عاجل مجاهدین طی مصاحبه با نامهنگار "ننگرها ر" راجع به کار این شفاخانه اظهار داشت: شفاخانه کمکهای عاجل مجاهدین که یکم تا ناری ساخته شده است پس از پیروزی انقلاب اسلامی برای مردم ننگرها ر بقیمت (۲۷۵۰۰۰۰۰) افغانی ادویه را توزیع کرده و ۳۵۰ تن مریض عاجل جراحی را بعد از زانسان به پیکار و انتقال داده است.

از اعضای شورای جهادی، استادان و محصلین آن پوهنتون دا برگردید و در روند کار خویش وظایف و مسولیت های همه استادان و محصلین ایس پوهنتون را در قبال، بر آورده شدن اهداف انقلاب اسلامی مورد بررسی قرار دادند و آنان را به رسالت های اسلامی خویش متوجه ساختند. کار این سیمینا در روز دوا م خواهد داشت.

۲۳

سر مقاله :

"اولین صدرا عظم دولت اسلامی به شهریان کابل ارمغان صلح و سعادت را با خود آورد";
اعزام استاد دفرید به حیث صدرا عظم حکومت اسلامی را حزب اسلامی حرکت نیک بسوی وحدت مجاهدین میداند و اظهار امید میکند که با وحدت بین تنظیمهای جهادی و نامنظم اسلامی در شهر کابل صلح و امنیت کامل بوجود خواهد آمد و مجاهدین دلاور با کمک شهریان کابل بقایای رژیم کمونیستی مانع شده در راه انقلاب اسلامی را از زمین خواهد برد.

مصاحبه :

حاجی سناگل رئیس ارزاق ولایت ننگرها طی مصاحبه با نامهنده "ننگرها ر" راجع به اعطای مواد کوپونی اظهار داشت: ما در نظر داریم که در ولایت ننگرها برای مأمورین و کارگران جمعاً ۲۶۰۰۰ کتا بجه کوپون را توزیع نمائیم که نمائنده ما برای آوردن کوپون ها به کابل رفت است. وی گفت: با ما مواسسات خیریه جمعاً (۱۲۰۰) تن گندم کمک بلاعوض کرده که از آن جمله تاکنون ۴۰۰ تن گندم به ننگرها را انتقال داده شده و ما برای ۷۰۰ کوپون دا رطریق لایحه معیننه آنرا تقسیم کرده ایم و ۸۰۰ تن گندم با قیمانده نیز بزودی به ننگرها مواملت خواهد کرد که به کویونداران توزیع خواهد شد. وی اظهار داشت که بجز گندم، بقیه مواد کوپونی از قبیل چای، رو-

خبرها و مطالب خبری:

* دا کتر احمد سوسی رئیس هلال احمر کویت و همکارانش بعد از ملاقات با رئیس شورای جهادی ننگرها را اظهار داشتند که آنها در شهر جلال آبا دبیقیمت ۶۰ میلیون کلدا رور کسب دستها و پاهای مصنوعی برای معیوبین اعمار میکنند.

وحدت اسلامی

نشریه مجله وحدت اسلامی افغانستان

سرطان ۴

سرمقاله:

بعد از تشریح اینکه کمونیستها خانه، لباس و نان را از ما گرفتند مینویسد: اینک ما بیم و ویرانه درهم ریخته... و حالا با بدبین ویرانه را از نوساخت... و این آبا کاری آسان است؟ از نوساختن یک کشور کار یک سال و دو سال نخواهد بود... بهمین دلیل با دیدن ما قوام، مذاهب و طبقات اجتماعی برای ساختن کشور عزیز و اسلامی افغانستان کمر هم بستند و از هرگونه حرکتی که باعث اختلاف یا نادیده گرفته شدن حقوق قسمتی از جامعه شود، پرهیز میکنند. همانطور که در سنگرهای جهاد وسیع و سنی، افغان و هزاره و تاجک و ازبک و ایماق و نورستانی و... در کنار هم بودند و همانگونه که پیر و جوان هزاره و پشتون و ازبک و تاجک و... آماج تیرهای دشمن قرار گرفته و از حیثیت اسلامی و ملی خویش دفاع کردند، امروز در مرحله سازندگی نیز باید همه در کنار هم باشیم، دست در دست هم، ویرانهها

را از نوسازیم و مشکلات را برطرف کنیم و بر جرات دلها را داغدار شهید دادهگان مرهم بگذاریم. " وحدت اسلامی" گامیست در این راستا و فریاد راستین کسانی است که برای اسلام، انقلاب اسلامی و بازآفرینی افغانستان اسلامی، آزاد و مستقل، صادقانه و متعهدانه مبارزه میکنند.

مصاحبه:

حجت الاسلام مزاری منشی عمومی حزب وحدت اسلامی افغانستان کنفرانسی مطبوعاتی در جواب خبرنگاران اظهار داشت: ما مصمم هستیم که در افغانستان یک حکومت اسلامی منتخب، مبنی بر عدالت اجتماعی بوجود بیاوریم... وی گفت: برای ما سه وزارت سپرده شده که برای وزارت امنیت ملی دیگر جنرال خدا داد خان را معرفی کردیم و برای وزارت صنایع و معادن انجنیر یعقوب لعلی و برای وزارت اعمار مجدد همدا کتر عبدالواحد خان سراپی معرفی شده اند. وی در جواب تما بیننده، جمهوری اسلامی در باره سوابق ایشان گفت: انجنیر لعلی در حکومت ظاهر خان وزیر فواید عامه و معادن صنایع و مسوول پروژه وادی هلمند بود اما در رژیم کمونیستی خانه نشین گردیده بود و عبدالواحد خان در زمان ظاهر شاه وزیر مسانور وزیر پلان و در زمان رژیم گذشته وزیر پلان و معاون صدراعظم بوده است و خدا داد خان هم چندین پست فرماندهی را در اردو داشته که اخیراً بععلت مخالفت با نجیب زکریا برکنار شده بود.

مقالات:

"موقعیت فعلی و حکومت آینده": بقلم عالمی بلخی است که در آن بعد از وصف جهاد ۱۴ ساله و نتایج آن مینویسد:

مقطعی که در این ۱۴ سال، مقاصد و مقاصد و سقوط رژیم کمونیستی فعلاً در آن قرار دادیم بسیار حساس و خطیر است اگر با درایت و کفایت لازم با مسایل برخورد نکنیم ممکن است پیامدهای غیر

مطلوب داشته باشد و حتی بردست آورد های مهم انقلاب نیز سایه بیندازد و انقلاب دیگری لازم است تا به موقعیت فعلی برسیم... وی ضرورت های مهم را برقراری نظم و امنیت، آرایه تصویر روشن از حاکمیت آینده، وحدت نظریه و تفاهم بین مجاهدین و برخورد واقع بینانه با نهادهای مستعبد: در مقام ۱۴ ساله همه اقوام و ملیت های کشور را از تاجک، ترکمن، ازبک، هزاره، پشتون و... سهیم بوده و همه اقوام شهید داده اند و دولتی وجود ندارد آنها. بیکه در تانان سربک باشند، از جانبی دراپشن مقطع که سرنوست آینده، کشور متعلق به همه اقوام و طوایف کشور است، برای اینکه در قانون گذاری و... حقوق اساسی هیچ قومی نادیده گرفته نشود، ضرورت دارد در اداره آینده، کشور نمایندگان همه اقوام متناسب حضور فیزیکی و جمعیت آنان حضور داشته باشند، مخصوصاً مجموعه طرفهایی که در سقوط رژیم کمونیستی مؤثر بوده اند، اینها باید در اداره مؤثر و قوت کشور نقش داشته باشند. تا این واقعیتها در نظر گرفته نشود وحدت ملی و تفاهم وجود نخواهد آمد.

۱۱

مصاحبه:

عبدالحق شفق عضو شورای مرکزی حزب وحدت اسلامی طی مصاحبه ای با جریده "وحدت اسلامی" گفت: مناسبات در مدت بیش از دو ماهه تنها آرامش و امنیت در کشور وجود ندارد، بلکه اختلافات سیاسی احزاب در بسا موارد منجر به درگیریهای شدید نظامی شده و زمینه تشدید حاکمیت سیاسی را از بین برده است، لذا کشور در شرایط کنونی فاقد ثبات سیاسی و مرکز هدایت قوت های مسلح جهادی است که با ادامه وضعیت فعلی آینده مملکت بسیار تاریک و تنگانه دهنده است.

وی گفت: حکومتی در افغانستان قادر به ادامه حیات نخواهد بود که دارای ماهیت اسلامی بوده و در برابر گیرنده حقوق همه اقتار را معصمه افغانستان با شدت بتواند با حمایت و پشتیبانی همه ملیتهای مسلمان کشور حافظ استقلال، تمامیت ارضی و وحدت ملی باشد.

وی به ارتباط نقش حزب وحدت گفت: حزب وحدت اسلامی افغانستان که نماینده بخش زیادی از جامعه افغانستان است، همگامی که در آزادی سازی قسمتهای وسیعی از سرزمین افغانستان سهم فعال گرفته، حضور مؤثر فکری و روشن در عرصه های جهانی و سیاسی کشور در طول دوران مبارزات اسلامی داشته و نقش برجسته حزب وحدت در فتح شهر کابل و اکثریت ولایات کشور بر کسی پوشیده نیست، لذا حزب وحدت علاوه بر اینکه در صحنه های جهانی و سیاسی کشور در گذشته حضور فعال داشته امروز با داشتن پایگاه وسیع مردمی بعنوان یک واقعیت جایگاه خاصی در ادامه کشورخواهی داشت. البته سالمترین سیستم کشور دارای سهم بودن مردم به تناسب پایگاه و حضورشان در ادامه مملکت است.

تیسره:

در تیسره سخن سیاسی هفته می نگارد: آیا آقای مجددی در انجام مسوولیت خود در دوران دومانه خود موفق بود؟ بررسی است که در این روزها ذهن و ضمیر بسیاری از علاقمندان به سرنوشت سیاسی کشور را بخود مسغول داشته است، آقای مجددی در شرایطی قدرت را تحویل گرفت که کشور در آستانه یک تحول عظیم سیاسی قرار گرفته و آخرین سیرازه های رژیم کمونیستی از هم پاشیده بود. مهمترین رسالت ایشان بعنوان اولین زعيم سياسي پس از پیروزی نهضت اسلامی، اعاده نظم و امنیت، برقراری صلح و آرامش ایجاد فضای سیاسی مناسب برای دوران

بعدی، احیای روحیه همکاری، اعتماد متقابل و اخوت اسلامی میان جناحهای مختلف جهادی، تحکیم وحدت ملی، جلب توجه و مساعدتهای لازم بین المللی برای اعمار مجدد کشور، سازمان بخشیدن به ساختار فروریخته، وزارتخانه ها و ادارات دولتی، تأمین نیازهای اولیه معیشتی مردم و در نهایت زمینه سازی برای برپایی یک نظام عادلانه و اسلامی در افغانستان بود. گذشته از داوریهایی که تا کنون صورت گرفته و با خواهد گرفت، از نگاه ما متأسفانه آقای مجددی با همه صداقت، دلسوزی و تلاش بی وقفه ای که در راستای تحقق چنین رسالتی انجام داد و با اندازهای با جلب همکاری حزب وحدت اسلامی و جنبش شمال با دولت مؤقت گامهای راه پیشنها دو حسن نیت و نظر خویش را برای همه مردم افغانستان به اشتراک رساند، اما وی به هر علت و دلیلی که بود نتوانست آنگونه که سبب و ضروری می نمود این مسوولیت خطیر و سنگین را به انجام رساند و با اقل بخشی از آنچه را که بر شمرده شد، تأمین نماید.

۱۹

مما حبه:

حجت الاسلام مزاری طی مما حبه ای با خبرنگاران خارجی راجع به موقعیت حزب وحدت گفت: مناطقی که تحت کنترل حزب وحدت اسلامی بوده، حالا هم هست و حزب وحدت از مواضع خود عقب نشینی نکرده و توانا فقی هم که با آقای مجددی کردیم از نظر ما بقدرت خود باقی است. وی راجع به عضویت حزبی در شورای قیادی گفت: این مسئله در پاکستان فیصله شده بود که یک نفر از حزب وحدت اسلامی با بدر شوری قیادی باشد. بعد از مذاکراتی که ما با شورای جهادی داشتیم نیز شوری این مسئله توافق شد که یک نفر از ما در شورای قیادی باشد. منتهی تشکیلات این شوری بعد از حضور نماینده ما با یسد

از نوسا خسته شود و رئیس و معاون سخن کوی سوری از نوا انتخاب شوند.

وی در جواب این سوال بی بی سی که آیا این واقعتاً در درگاه ایران از شما حمایت مادی و معنوی مینماید؟ گفت: این برداشت، برداشت درستی نیست. حزب وحدت اسلامی تنها حزب جهادی بوده که از داخل مملکت پنا گرفته و تشکیلش در داخل بوده و مرکزیتش نیز در داخل کشور بوده، در حالی که هیچ حزب جهادی دیگری تشکیلات و مرکزیتش در داخل مملکت نبوده است، اما با توجه به اینکه تمام احزاب در کشور های مختلف دفتر و نمایندگی داشته اند، حزب وحدت اسلامی نیز این نمایندگی ها را در ایران، پاکستان، آلمان، اتریش، فرانسه و سایر جاها داشته است. نمایندگی داشتن بمعنی این نیست که آن کشور از جریان خاصی حمایت میکند. درحالی که ما گروههایی دیگری را می بینیم که از طرف خارجیها حمایت می سده اند. حتی در جنگی که با حزب وحدت اسلامی در کابل اتفاق افتاد ما تعدادی از نیروهای خارجی را که در جنگ علیه ما شرکت داشتند، دستگیر کردیم. ولی ما بهیچ کسی اجازه نمیدهیم که در تصمیم گیریهای ما، در جنگ ما و در صلح ما دخالت نماید... اما علایق و پیوندهای فرهنگی و مذهبی که با ایران داریم این یک امر طبیعی است و هیچگاه به معنی این نیست که ما از آنجا حمایت میسوزیم و آنها نیز از گروه خاصی حمایت مینمایند، وی گفت: در اینجا تنها حقوق ما مطرح نیست که تضمین داشته یا شیم یا نداشته یا شیم، مردم افغانستان ۱۴ سال مبارزه کردند و همه در این مبارزه شریک بودند ما حقوق همه مردم افغانستان را طبق نفوس و به تناسب حضورشان در صحنه های جهاد میخواستیم و همه مردم مسلحند و این موضع قوی و نیروی نظامی خودشان تضمین کننده در این مسئله است که تا توافق همه ملیتها گرفته نشود یک دولت پایدار در افغانستان بوجود

نمی آید تا بتواند حق کسی را ضایع کند.

۲۵

سرمقاله:

از وحدت در جهاد ۱۴ ساله حرف رانده و به نفرت و بدبینی موجوده انگستان تقدا گذاشته و نگاه ستمناست؛ کرده گریهها، آدمربا بیهنا، قتل و کشتارها، جور و جداولها، اذیت و آزارها و گسترش دامنه نامنی و اضطراب و دربی آن بدبینی و بیاس نسبت به مرزبانان حریم اسلام و سرداران غزوه، ایثار و ایجا در تدبیر نسبت به صلاحیت مجاهدین و توانایی "حکومت اسلامی" برای اداره کشور و پاسخگویی به نیازهای مختلف جامعه، همگویی کمینگها بیهنا است که استکبار جهانی برای بیرون راندن ما از صحنه جهانی - کمیت و اداره فردای این سرزمین و تحمیل اراده و خواست استعماری خویش بر مردم ما از آن استفاده میکند، و چرا ما با اقدامات لجوجانه و متعصبانه، خویش آب به آسیاب دشمنان آیین و وطن خود بریزیم و در بی تأمین خواست های آنان حرکت کنیم؟

سرمقاله در اخیر مینویسد: افغان -

نشان فردا را با بدمن و تو با هم بسازیم، نه توبه تنهایی میتوانی ازین خاکمیت مطلق برای سرزمین برآیی و نه من داعیه تکناسازی و انحصار جویی در این عرصه را میتوانم دانستیم. همه مردم افغان نشان واقعیت های نیرومند این خطه اندومی یا بددوسا دوش یکدیگر، دور از هرگونه گردنفرای، برتری جویی و افزون - طلبی برای بازآفرینی افغانستان اسلامی، آزاد، مستقل و شگوفان به جهادی عظیم تر بر خیزند و با وحدت و یکپارچگی و همآهنگی، تمامی توطیعه ها و طرحهای ائتلاف انگیز و بنیاد بر - اندازد سمنان اسلام و افغانستان اسلامی را نقش بر آب ساخته و دیگر افغانها، صمیمیتها و خویشهای دوران

جهاد ۱۴ ساله را بیا دارند. خیرها:

* چهلمین روز شهادت بسرا دران مجاهد سنا د عبد الله و احدی، چمن علی ابوذر، انجنیر حسین از اعضای شورای مرکزی حزب وحدت اسلامی و برادر محمد نعیم و شقیق با شکوه خاصی، در حسینیه عرفان تجلیل شد.

سرمقاله:

درست در هنگامیکه نمابنده حزب وحدت اسلامی در شورای رهبری کشور معرفی گردیده و زمینه های تفاهم و تقویت نظرات و دیدگاهها در رابطه با حضور فعال، متناسب و تعیین کننده این حزب در دولت موقت فراهم میشود آنس یک جنگ خانه برانداز و برانگیز دیگر از سوی استکبار بین المللی و عوامل منطقه ای آن از زنان، کودکان، و مردم غیر نظامی را بکامرک کشید... تلاشها و تکتایوهای وسیع استکبار بین المللی برای حفظ و بقای رژیم الحادی نجیب و بدنبال آن خاکمیت بخشی به عناصر و مهره های دست پرورده دیگر در قالب طرح پنج فقره ای سازمان ملل متحد، با ابتکار تاریخی مجاهدین و در رأس همه حزب وحدت اسلامی با سکست مواجه گردید، اقدامات و خرابکاری های دیگر توسط مهره ها و چهره های بدلی و ظاهراً جهادی علیه هویت اعتقادی جهاد دیرینه گیسری نهضت اسلامی در عمق بیروزیهای اخیر بسدنا داده شده و در راستای تجزیه صفوف مجاهدین و خاکمیت یک جریبان لائیک و ضد اسلامی در افغانستان به پس میرود...

برای مردم مسلمان ورنجدیده ما هرگز پذیرفتنی نیست که رهبران جهادی در این آشوبها که به اعتراف خود آنان از بیرون مرزها سازماندهی

میشود نقش شما ناچی و احیاناً جانب داران به از جریانه های آشوبگر داشته رسالت اسلامی و تکلیف انسانی خود را مبنی بر مقابله و مهارت جریانه های دگر سازنده را فراموش نمایند.

مباحثه:

* حجت الاسلام مزاری طی مباحثه های با خبرنگار رخیبرگزاری فرانسه را جمع به تخلیه، مراکز اظهار داشت: با توجه به اینکه یک سوم ساکنان شهر کابل از مردم مهاجرت و بیس از منطقه شهر هم

اکنون در اختیار و کنترل حزب وحدت اسلامی است به نظر ما این طرح که از هر گروه صد نفر برای وزارت دفاع و صد نفر دیگر برای وزارت داخله در جهت تأمین

امنیت داده شود نه عادلانه است و نه هم امکان پذیر، زیرا اولاً مردم ما در شهر کابل بیشتر اند و لذا امنیت بیشتر میخورد تا نیام در اینجا نیروی

نظامی بیشتر و قوی تری داریم و باید متناسب با حضور نظامی خود در تأمین امنیت شهر حضور داشته باشیم.

* حجت الاسلام قیاسی نمابنده حزب وحدت اسلامی در تهران در مباحثه های با خبرنگاری بی بی سی بتاریخ ۲۸ سرطان اظهارات نمابنده، بیان کرد

مبنی بر آغاز آتشیاری از جانب حزب وحدت اسلامی مردود دانسته، گفت: دقیقاً ساعت ۲ بعد از ظهر ۲۷ سرطان ۱۳۷۱ نیروهای اتحاد سیاف جنگ را در مناطق شیعه نشین شروع کردند و نیروهای جهادی حزب وحدت اسلامی بمنظور دفاع از خود و مردم بی دفاع مجبور به توسل بقوه گردیدند.

لطیفه سیاسی:

محسنی: "وحدت" و "اتحاد" جنگ و برادر کنی وحدت را کامل میکنند. مقصودی: اما بدون حرکت هیچ کاری نمیشود.

وفا

سرطان

۷

سر مقاله :

" ۲۸ جون ونگراتی شهریان کابل " :

در سرمقاله بر موضوع ختم دوره حکومت صبغت الله مجددی بنا بر تاریخ ۸ سرطان و شروع دوره حکومت ربانی به اساس فیصله پسا ورنبصره شده، به مخالفتی آشتی ناپذیر حکومت کتندگان اشاره گردیده و خطرات نیکه از این ناحیه متوجه مردم است قلمدا شده است .

مباحثه :

اسنادی واک طی مباحثه ای راجع به حالات متشنج کشور اظهار داشت : به نظر من حالات بیش ازین متشنج خواهد شد و من متأسفانه میترسم که حالات آنقدر متشنج شود که افغانها برحالات گذشته و حالیه سرکرنند فقط یک نکته را اضافه میکنم آن اینکه این حالات قصداً و عمدتاً از طرف بعضی اشخاص، احزاب و حکومتها طرح شده که هر یکی از آنها برای اعمال، خواستهها و اغراض خویش تلاش میکنند . . .

وی در جواب سوال دیگری گفته است : اگر مدخلات خارجی از بین برود مشکل است که آدم پیشبینی کند که چگونه معضله بغرنج افغانستان راه حل خواهد یافت . فقط آنقدر گفته میتوانیم که بجز پیروی از سیاست ملی و عنعنوی مردم افغانستان، راه حل دیگری پیدا شده نمیتواند .

خبرها و مطالب خبری :

* روزنامه مسلم پاکستان می نویسد : احمد شاه مسعود وزیر دفاع افغانستان بر روزگار سینه گذشته ما تع دخول مجددی به ارک گردید . به اساس خبر و بیشتر مجددی شکایت کرد که احمد شاه مسعود قدرت را غصب کرده است . وسایل ارتباط جمعی افغانستان را دیونلوویزیون در دست گروه جمعیت مسعود است که ازین منابع مهم مردم اکنون آنها بفتح حزب خویش استفاده میکنند .

مقالات :

"حکومت مرکزی در افغانستان و ولایات" : بقلم م. مسافر .

این مقاله بر قطع روابط مرکز و ولایات بحث نموده، مینویسد: در ولایات افغانستان هر قوماندان از خود سلطنت دارد . . . حتی بیش از همه حرف غور و خوز اینست که بعضی ولایات سرحدی بدون آگاهی اداره مرکزی با همسایگان خود روابط قائم میکنند که اینکار برخلاف اراده تمام مردم افغانستان صورت میگیرد. این موضوع در آینده برای ما مشکلات زیادی را ایجاد کرده میتواند و با تمام افغانهای با در دستان آگاه شوند و بر آن غور نمایند. ولایات و ساحتها، او را مرکز را قبول نمیکنند بدین ترتیب دستهای بیگانگان بمناسطق مختلف بسیار آسانی دراز شده میتواند. تمام افغانها با یست درین لحظات حساس درباره آینده و درباره محاسبه ملت فکر کنند .

* "پیشنهادی برای حل معضله موجوده افغانستان" بقلم تنیوال . این مقاله واقعاتی را در افغانستان بررسی میکند که هرگز تصور آن نمیرفت و برای حل آن پیشنهاد میکند که : آن هیئت سی و پنج نفری بی طرف که تمام تنظیمها بر آن توافق کرده بودند، اختیار قدرت را به دست بگیرد و تمام تنظیم

ها آنرا به اخلاص قبول کنند و در فکر هیچ نوع دسیسه نباشند. بدین ترتیب تنظیمها فرصت خواهند یافت که از نگاه سیاسی فعالیتها را اجرا کنند. این حکومت برای شما کارکنان امنیت را قائم نماید و جلو جنگ را بین تنظیمها بگیرد. در اخیر شما هم یک لویه جرگه را برگردانید که به اساس سیستم سابق اداری از هر ولسوالی هفت نفر و از هر علاقه داری سه نفر به لویه جرگه خواسته شود. تعداد تمام این نمایندگان تا دو نیم هزار خواهد رسید. لویه جرگه بنوبه خود یک حکومت ملی - قانونی را بوجود خواهد آورد که برای دو سال انتخاب خواهد شد و در آخر دو سال انتخابات عام صورت خواهد گرفت .

اعلامیه :

اتحادیه استادان پوهنتونهای افغانستان طی اعلامیه ای وضع کابل را بیش از پیش وخیم خوانده از تمام جوانب خواسته که از تعصب و جنگ بیبره هیزند، مدخلات خارجی به هرنا میکه با شد قطع گردد، افغانستان واحد و مستقل بماند. افغانستان خانه مشترک تمام افغانها است و افغانها به هیچکس اجازه تجزیه طلبی را نخواهند داد، لذا اتحادیه استادان پوهنتون کابل تدویر لویه جرگه را بیگانه را حل معضله افغانستان میداند .

۱۵

سر مقاله :

"رویدادهای کابل در رابطه با مسئله افغانستان" :

سرمقاله وقایع خونین کابل را بعد از ورود مجاهدین به آن یادداشتی میکند، برائتلاف نامقدس روشنی می اندازد، تشنجات دوره مجددی را برمی شمارد و با زبانه دوره حکومت ربانی اشاره کرده، تعهدوی که امنیت را اعاده خواهد کرد را ارزیابی نموده و در آخر مینویسد :

این وظیفه ایمانی و وجدانی فرد افغان است تا در روشنی اوضاع حساب و خطیر کشور دست رویدست ننهد، بلکه بکوشد در یک سنگروا حدسایسی با سایر هموطنان خود بخاطر نجات کشور و دفاع از تمامیت ارضی، حاکمیت ملی، آزادی سیاسی مبارزه نماید، تا با شد که کشور عزیز ما با ردیگر در قطر کشورهای دارای حاکمیت، مقام ارزنده خود را بحیث یک کشور واحد و تجزیه ناپذیر کاملاً آزاد و مستقل احراز نماید.

راپور:

صیغت اللہ مجددی رئیس دولت اسلامی افغانستان طی مراسم تسلیمی دولت به شورای قیادی یک بیاتیبه انتقادی را ایراد داده است که در آن می گوید: من به اساس فیصله پناوربسه کابل آمدم، در اولین فرصت عفو عمومی را اعلام کردم و از همه هموطنان خواهش نمودم دیگر کینه و کدورت های گذشته را قرا موش نموده، دست دوستی و برادری با هم بدهند...

هر چند مدت دو ماهیکه برای اینجانب تعیین گردیده بود برای حل هیچ یک از مشکلات عظیمیکه افغانستان به آن روبروست کافی نبود، ولی در ظرف چند روز اول سرپرستهای وزارت خانه ها و برخی از معینان مقرر شده و شروع بکار نمودند... قوانین و آداب اسلامی در کشور به منصفه اجرا گذاشته شد، تمام قوانین منافی اسلام ملغی گردید... بودجه سال ۱۳۷۱ که تا حال منظور نگردیده بود از جانب دولت اسلامی افغانستان منظور و در معاش ما مورین و اجیران مدفیسند از دنیا دی عمل آمد...

وی در قسمت نکایات گفت: جلسات شورای رهبری برخلاف فیصله پناور در چند روز بعد از تشکیل دولت اسلامی از جانب استادیانی دایر گردید و اکثر فیصله های آن در تضاد با تمامیت ارضی و شورای جهادی قرار گرفت، با آنکه این شوری با یب بعد از دو ماه

حکومت من دایر میسد، با وجود عفو عمومی تشکیل محکمه اختصاصی از جانب بعضی از رهبران اعلام گردید که باعث تنوین مردم سد... برای جلوگیری از بیبشرداموردن طرفیست دولت، این رفتار از جانب وزارت دفاع اشغال و انضمام آن با وزارت دفاع اعلان شد. با وجود ضرورت شدید گارد ریاست دولت و با مراجعت مکرر مسولین و تأکید اینجانب، وزیر محترم دفاع با وصف وعده های بیکه داده بود حاضر نشد حتی یک میل سلاح به گارد ریاست دولت بیاورد... با آنکه محترم سیاف خود طراح و بنیان گذار فیصله پناور بود به جای همکاری با دولت، در اطراف شهر کابل مرکز گرفته و حتی یک نقل موافقت تا مدرانیز زمین نسپرد، وی با این هم اکتفا ننموده به همدستی دشمنان خارجی مذهب و ملت مسلمان افغانستان، جنگ خانما نوزی را بین اعضای گروه خود پس و حزب وحدت اسلامی به راه انداخت، شورای نظار حاضر نشد به مسولین وزارت امنیت که از جانب ریاست دولت و شورای جهادی تعیین گردیده بود اجازه دهنده و ظایف خویش در آن وزارت آغاز نمایند. تعداد زیادی از منازل شخصی توسط اعضای بعضی تنظیمها غصب گردید، در جریان سفرهای اینجانب به داخل و خارج کشور از جانب وزارت دفاع هیچ نوع تدا بیرا منبیتی اتخاذ نگردید و موقعیکه طیاره اینجانب و اعضای معبیت ام در موقع بازگشت از پاکستان، مورد اما بت راکت قرار گرفت، هیچ اقدام لازمی در تحقیقات و دستگیری عاملین آن حادثه توسط وزارت دفاع و داخله به عمل نیامد. در برخورد میان حزب وحدت و اتحاد اسلامی وزارت دفاع نه تنها موضع بیطرفانه اتخاذ ننمود، بلکه آسکارا جانب اتحاد اسلامی را گرفت. جمعیت اسلامی و شورای نظار به این هم اکتفا ننموده وزارت اطلاعات و کلتور

و را دیو و بلویزیون را مانند سابل و ملکیت شخصی و حزبی در خدمت اهداف حزبی و شخصی خود قرار دادند، اکثر بیانیتهای اینجانب و اخبار مربوط به ریاست دولت در را دیو و بلویزیون با سوسور میسد و یا از نشر آن مانعت به عمل می آمد. وزارت دفاع و داخله در تمامین امنیت هیچ فعالیتی را انجام ندادند و غیره...

* انجتنیر حکمتیاری ملاقاتی به تاریخ ۹ سرطان در نزدیکی شهر کابل به هیئتی از نویسندگان افغانی که از بیباوررفته بودند اظهار داشت: در شرایط موجوده حالات کشور بیباور منسج است، دسیسه جریبان دارد، دستهای خارجی کار می کنند، حتی خطر تجزیه افغانستان محسوس است، در بیبسن دسایب بعضی از کشورهای همسایه ما نیز دست دارند، امنیت نیست، هیچ کس مصونیت ندارد، ائتلافیکه در شمال انجام یافت برتری در آن بدست پرجمیها بود، ما مخالف چنین ائتلافی هستیم، موقف حزب اسلامی اینست که در چنین حالات متسج با یست وحدت ملی و تمامیت ارضی افغانستان تأمین گردد... اکنون در کابل حکومت دزدها است، ما گروههای دزدها را ندیده بودیم طوری که دارای میدانهای هوایی و طیاره ها باشند، دارای تاکها و توپها باشند... هیئت دربشنها های خود گفت: اکنون که مرحله آزادی افغانستان است، با یست موضوع ملت مطرح باشند یک تنظیم مشخص، به ارتباط دول خانرجی با یست مطابق یا منافع ملی ما رفتار صورت گیرد. افغانانیکه در افغانستان حکومت اسلامی، وحدت ملی، تمامیت ارضی و آزادی و استقلال کامل کشور میخواهند با یست در حل مسائل ملی شامل گردند... حکمتیاری در اخیر گفت: ما درین شرایط وحدت و اتحاد تمام ملت را میخواهیم، برای

با خشن یک افغانستان قوی، یک قیادت قوی ضرورت است . . .

استاد ربانی رئیس جدید دولت موقت اسلامی افغانستان بنا بر یک ۹ سرطان طی اعلان خط مشی دولت خویش گفت: دولت اسلامی از تمامیت ارضی، حاکمیت ملی، اسحقام وحدت ملی، استقلال سیاسی افغانستان، دست آوردهای جهاد و انقلاب اسلامی افغانستان دفاع خواهد کرد. دولت کوشش خواهد کرد که وسایل صحت عامه بسکال را یگان و متوازن در تمام کشور تعمیم یا بدو دولت بر علیه تهیه و تولید قاچاق مواد مخدر مبارزه خواهد کرد. دولت زمینه های تعلیم مجانی را فراهم خواهد کرد و تصاحب تعلیمی را با اصول اسلامی عیار خواهد ساخت و تعداد مدارس و مراکز تعلیمی را از دیا دخواهد بخشید. دولت بر تولید و تجارت کنترل دولتی نخواهد داشت و تجارت می تواند که طبق اصول و قوانین اسلام مبادی ضروری را به شکل آزادانه وارد کشور سازد. دولت در چوکات آداب و تعلیمات اسلامی طرفداری آزادی بیان و حقوق و تعلیم زنان خواهد بود. دولت پشتیبان منشور ملل متحد، اعلامیه حقوق بشر و دیگر تعهدات بین المللی که با تعالیم اسلامی مخالف نباشد، خواهد بود. دولت با مالک همسایه خود پاکستان و ایران روابط خود را وسعت خواهد داد و افغانستان بحیثیت یک کشور غیرمنسلك و بیطرف باقی خواهد ماند.

مقالات:

"رول لویه جرگه در حل بحران های سیاسی افغانستان" بقلم حبیب الله رفیع که سلسله تاریخی لویه جرگه ها را بررسی کرده و رول آنرا در حل مشکلات ملی موشح می نماید . . .

"وظیفه کنونی منورین آزادی خواه و کشور دوست" بقلم جناب تحریر گردیده که اکثریت خاموش جامعه را تحریک میکنند تا درین لحظات حساس راههای حل مشکلات و پرابلمهای کشور

خوبی را جستجو نماید .

"دیگته" دیگران و برخاسته از افغانها "بقلم ارغوان است که بعد از کودتای هفت نورد افغانستان سر دیگته بیگانگان بحث میکنند و اکنون در بازاری افغانستان بیستها دمی کند که: اگر در برخی از امور، نیاز به وجود متخصصین خارجی داشته باشیم البته از فهم، دانش و تجربه چینی متخصصین در آداب ادبی کشور کار می گیریم ولی، مردم ما خوش ندارند که متخصصین، ما حب خانه را طبق خواست خود رهنمایی و دیگته کنند و ما حسب خانه تابع او و مرآننها باشد.

۲۴

سرمقاله:

"نرای پیشبرد کار - کارشناسی لازمست نه یارشناسی"

بر تقسیم وظایف در افغانستان اظهار تأسف کرده که کارها را با اساس شناسایی میسازند، نه به اساس لیاقت و تخصص که زبان آن به کشور بسیار زیاده است و میگوید: با این هم با ورکا مل برای این است که بر یک، قدرت نستان، زود به این موضوع بی خواهند بود و وظایف را بر اساس فهم و اهلیت و ایمان تقسیم خواهند کرد، نه بر اساس شناخت این و آن .

مصاحبه:

قومندان عبدالحق طی مصاحبه ای اظهار داشت: افغانها برای حل مشکلات در روزهای سخت، لویه جرگه ها را تشکیل داده اند. سر نوشت افغانستان به مردم افغانستان سپرده شود. امنیت با است، غیر سیاسی باشد. وی درباره کار زنان گفت: شما میدانید که در شهر کابل پنجاه هیئت فیصد زنان مصروف کارند، اما بعضیها بر آنها فشارهای مختلف وارد می نماید. این زنهای بیوه اند، بعضیها چنان بیوه هایی اند که ساید سوهان شان مأ مورین حکومت یا اعضای نظامی بودند ما این عرطوریکه بوده، جای

بحث نیست، اگر سوهان نان کموت نیست بودند یا مسلمان، اما این بیوه ها و اطفال بر ما حق دارند، این اطفال خورده یا بر این ملت حق نان، دوا، تعلیم و تربیه، لباس، خانه و زندگی را ندارند؟ اکنون ما دوره داریم، یک راه اینست که اینها به کار خود ادامه دهند که برای خانه و اولاد خویش راه زندگی بسنجند و برای اطفال خود نان پیدا کنند. اگر دولت آنها را به کار نمیگذارد و این را غیر اسلامی میدانند یا بذا ز طرف دولت با آنها کمک صورت گیرد. اگر دولت اینرا نرسمی توان دنیا ز همه نان را دستة جسمی بقتل برساند. در غیر آن آنها برای بقای زندگی، راههای دیگری را اختیار خواهند کرد . . .

مقالات:

"افغانها در افغانستان حکومت ملی نخواهند" بقلم حبیب الله رفیع است و در یک قسمت آن می نویسد: اکنون که در افغانستان بنا بر زبان، مذهب و نژاد، صداها بلند گردیده این صدای ملت ما نیست، این صدای اشخاصی محدود است که به ما راه دشمنان خارجی افغانستان و همسایگان متعصب بلندی داده و برای خدمت کردن به آنها میخوانند که با استفاده از زمین صدها آب را گل آلود سازند و آب گل آلود برای آبادی آن خویش ما می بگیرند. و کسوری را که با قربانی های بسیار بزرگ، زدام شود. روی خلاص شد در دام کشور دیگری بیندازند. برای افغانان واقعی این مطرح نیست که براریکه قدرت افغانستان که تکیه زده باشد؟ یستون، تا جگ، از یک، هزاره، ترکمن، بلوچ، نورستانی یا کسی دیگر، بلکه برای آنها این مطرح است که حکمران افغانستان باید افغان باشد، مسلمان باشد، برای رضای ملت و حفظ مقدسات دینی از مصلحت و مسوره کار بگیرد، استقلال ملی، تمامیت ارضی، وحدت و منافعی ملی کشور را از دست اندازی تمام

استعمارگران خارجی و مستگرا
داخلی نگهدارند و اگر این مسوولین را
انجام ندهند با زهرکی که با سدمت
بر علیه او قیام میکنند و با او مبارزه
خود را دوام میدهد.

"وحدت ملی ما من همه چیز ما"
به قلم حبیب الرحمن هالسه
است که در آن مینویسد: برای اینکه
افراد یک ملت را آزادی، استقلال،
تمام ارضی و حق تعیین سرنوشت
شان دفاع کرده بتوانند، باید در بین شان
برادری و برابری ایجاد شود، البته
ایجاد برابری و برادری، تنها از راه
برقراری عدالت اجتماعی ممکن
است به این معنی که به افراد بدون
در نظر داشت مذهب، زبان، قوم و
قبیله و حزب، حقوق امتیازات و
مکلفیتهای مساوی داده شود و از
امتیازات تبعیضی جلوگیری بعمل
آید. طبقاً وحدت ملی زمانی قابل
حصول میباید که مردم یک کشور برای حفظ
منافع ملی، منافع گروهی خود را در درجه

دوم قرار دهند و از اختلافات جزئی برای
رسیدن به توافق هم عمومی دست بکشند. در
آن صورت گفته میشود نیمه که در یک کشور
ملت به معنی واقعی کلمه به میان
آمده است و تا زمانی که مردم یک کشور به
ملت واقعی تبدیل نشوند در آنجا خوشی
و سعادت تأمین نخواهد گردید.

✦ "افغانها به کشور خود برمی
گردند، اما آنها با زندگی خودبازی
خواهند کرد" ترجمه ایمل پسرلی است
که با بازگشت افغانها به کشور، مشکلات
تی را بر سر آمده که عودت کنندگان با آن
روبرو هستند، مانند گسستگی، اختلافات
داخلی، جنگها و خائنها و ویران شده

سر مقاله:

سر مقاله در افغانستان مبارزه

با امراضی را لازم میداند که جدیداً
به تدریج بوجود آمده است.
مصاحبه:

استاد ربانی کمیته هشت نفری
را مؤلف ساخته که قانون اساسی جدید
افغانستان را تسوید نمایند، درین
باره بی.بی.سی از سید شمس الدین
مجروح یک عالم افغانی و سابق وزیر
عدلیه، پرسشی بعمل آورد، وی اظهار
داشت: اکنون که در افغانستان قدرت
مرکزی نیست، حکومت مرکزی نیست،
امکان آن نیست که چنین کاریزرگی
انجام یابد. ساختن قانون اساسی
کاریزرگ و بزرگ و بزرگوار است،
برای این کاریزرگ از همه بااست
نظریات مردم جمع آوری گردد، مردم
پیشنهادهای خود را بفرستند. به نظر
من ساختن این قانون کاریزرگ از
وقت است.

پیش از همه مجاهدین بااست
مشکلات دیگر خود را حل نمایند، در
افغانستان با اید و لترا از همه یک حکومت
مت مستحکم مرکزی بنیاد نهاده شود
طلح و آرامی اعاده شود، با ضمانت
فکر و نظر از هر جا گرد آیند، با هم
بنشینند، افکار و نظریات خویش را
اظهار کنند. تا به این همه مشکلات
توجه نشود در چنین شرایط نامناسب
ساختن قانونی اساسی مشکل است.
مقالات:

"دورنمای سیاسی افغانستان"
مقاله ایست بقلم محمد محسن فرملی که
در آن مینویسد: درست است که زما
مداران فعلی در عمه جهان دنیا
در خستیدند و نزد خدا و دنیا دانی نیک
دارند... ولی از این امر نمیتوانند
انکار نمایند که در همه موارد و مرا
جهاد از حمایت های اقتصادی، نظامی،
فرهنگی و سیاسی مردم بر
خوردار بوده اند، پس لازم نیست کلیت
امور قدرت گیری دولت را بدون حق
دادن به مردم فقط از آن خود بشمارند
یا اینکه کار را به اهل آن بسپارند،
با بد زما مداران اکنون در تقسیم کرسی

ها و مناصب دولت ملحوظات رقیبی و
تنظیمی خود را کنار گذاشتند و در پیسرد
امور دولت رجال آگاه، خیر،
داستند، عالم، فاضل و ساستمدار
را سهم سازند و در دولت به فقر معنوی
و کارآیی مواجهند، بقای آن تضمین
نخواهد بود. این طرز دولت، نه تنها
از حمایت و پشتیبانی مردم برخوردار
نمیباشد، بلکه مردم از همکاری به
دولت قاطعاً میگریزند و این عدم همکاری
در اخیر به سیل خروشان مبدل خواهد شد
و هر چه از دولت بر سر آید قرار گیرد
در اعماق مواجین فرو خواهد رفت.
بنابراین با است از خشم مردم هراسید
و کارمندان را دره و تمنیات مردم انجام
نداد.

"کابل بار دیگر گریست" بقلم:
م. مسافر که آخرین جنگهای نژادی را
در کابل نگاهش کرده و بر آن اسکمی
ریزد.

۱۶

سر مقاله:

"مهاجرین عودت کنندگان را با
یست یاری رسانند": سر مقاله مشکلات
مهاجرین بازگشت کنندگان را بر سر آمده
و مینویسد: ما امیدواریم که دولت
اسلامی افغانستان، مؤسسات خیریه
سازمان ملل و کشورهای همسایه
خیرخواه به سریت مشکلات موجود مهاجرین
جرین عودت کنندگان، افغانی را مد نظر
داشته در حل برایشان و دشواریهای
موجود در راه اسکان مجدد آنها با
ایشان همکاری و کمکهای بیدریغ
کنند.

مصاحبه:

مولوی خالص در مصاحبه ای با
بی.بی.سی اظهار داشت: چیزی که در
کابل میگذرد خلاف منافع اسلام و افغان
نستان است. وی از همبند و کابل را
گذاشته به پنا و عودت کرده است. در
کابل درباری جاری، وی هیچ رولسی
ندارد و از همبند و عضویت خود را در شو-

رای قیادی به حال تعلیق درآورده است .

* زورنا لیست جوان، حامد علمي که درین روزها از کابل به پسا ورامده در مصالحه‌ای با "وفا" اظهار داشت : در هرکوجه و خیابان یک حکومت است گروهی منظم و غیر منظم تنظیمها هیچگونه توافق نظریا هم ندارند، تمام گروهیها مسفلاته عمل میکنند . بد - بخانه چریان انتقال قدرت قسمی صورت گرفته که تمامی مراکز عسکری، دیوهای اسلحه، دفترهای رسمی و غیر رسمی جور و جیا ول شده است که این عمل به ضرر رهبربا سنده افغانستان می باشد ... وی گفت : فعلاً در کابل دفتر نیست ، معاش نیست ، کویون وجود ندارد ، ثبیل وجود ندارد و برعکس در ولایات وضع نسبتاً خوب است ، نایک اندازه مواد اولیه و لازمی دیده میشود و دیگر اینکه در ولایات وضع امنیتی نیز بهتر است . وی گفت : مردم از تنظیم و تنظیم بازی خسته شده اند بسیاری کسان بلندیاه تنظیمها می آید و میگویند که تنظیمها نمیتوانند امنیت بیاورند، برای حکومت مستحکم و امنی با مونا بجای حکومت تنظیمی یک حکومت ملی باید بوجود آید . یک حکومتیکه به یادهای ملی استوار باشد . یک حکومتی که توسط سوری، مجلس ، نظریات و روایات تمام مردم افغانستان به میان آمده باشد . از هر ولایت باید نماینده داشته باشد ، دلجیبی ولایات به مرکز جلب شود ، حکومتی باشد که در ولایات هم قابل قبول باشد .

مقالات :

" این دیک خورد نیست " بقلم حکیم تنیوال نگاشته شده که در آن وضع موجود را چنین بررسی میکند :

از لحاظ سیاسی و از روی نوازن قوا، حکومت اسنادریانی و فریدیک حکومت استلاقی است که بین جمعیت و یک ساختار جرم تشکیل شده ، با آنکه

فرید در آن صدرا عظم و اسخا تنظیمیهای دیگر در آن بحیث وزراء کار میکنند، اما قدرت اصلی با جمعیت و دوستم است . سورای قیادی از جهت وابستگی وهم از جهت تاریخی فلج مینماید ... مسائل اقتصادی روز بروز حاد میشود در کابل غله نیست ، ثبیل نیست ، ... از لحاظ کلتوری و فرهنگی نیز تنگ نظری مسلط است . اخبار نیست ، موزیک قطع شده ، سینما و فلم وجود ندارد و دریانی صاحب سینمای میمنه رایبه مدرسه تبدیل کرد ، آیبا افغانسان آینده همه از آن ملاها خواهد بود ؟ برای هنرمند ، انجنیر و دیگران ضرورت نیست ؟ اگر خلقیها چنین افراط میکردند که زنها را در تلویزیون می رقما نندند پس حکومت اسلامی بدین معنی نیست که بصورت کل موزیک ، اتن و دهل را منع کند ، زیرا این جز " جدانشدنی کلتور افغانی است ... چنین مینماید که این دیک بسیار خورد است و این حالت تا دیر دوام کرده نمیتواند . به هر صورت خوب این خواهد بود که دریانی صاحب یک لویه جرگه با اصطلاح ایسان سورای اهل حل و عقد واقعی را برپا نمایند ، تا این سوری یک حکومت وحدت ملی را بوجود آورد ، با زهرکس در آن سهم خواهد بود و امنیت بوجود خواهد آمد .

* " حکومت موجوده چطور کامیاب شده میتواند " بقلم حبیب الله رفیع بوده و در آن مینویسد : یگانه راه کامیابی مجاهدین این بود که قبیل از رسیدن به حکومت ، به اتفاق سورای قیادی را مساختند ، به رهنمایی این سورای قیادی یک هیئت منحصصین فقه اسلامی، حقوق و قوانین، برای نظام اسلامی یک برنامه ، پروگرام و قوانین منظم میساختند و با زبه کمک ملل متحد به شکل مسالمت آمیز و بدون تلفات مالی، جانی و ملی، قدرت را بدست می آوردند و بعد از آن سورای قیادی بحیث مرجع بلندتر از همه، فوق دولت

قرار میگرفت از رئیس دولت تا صدر اعظم ، وزرا ، رؤسا ، حتی مدیران مسلکی از اسخا مسلکی منحصص و مجرب انتخاب میکردند و به کارهای مناسبت و مطابق مسلک مقرر میشدند و برایسان هدایف میدادند که طبق برنامه منحصص اسلامی امور مسلکی خویش را به پیش برند و کسور کوشیزم زده و ویران شده خود را آبا دسازند ، بدین ترتیب هم حیثیت قیادت حفظ و بلندتر از جوی میبود ، هم کار به اهل آن سپرده میشد ، هم بدست ایسان نظام اسلامی بناده میکردند ، هم به اسان رسالت ملل متحد چنان برای بازسازی افغانستان کمک میکردند و هم مردم معترف میبودند که رهبران مسالمت و واقعاً جهاد می سبیل الله کردند .

پیشنها دمن اکنون هم همین است ، اما اگر اینها بملت حق ندادند ، با زملت در مقابل ایسان نیز قیام و مبارزه را آغاز خواهند نمود .

۲۵

سرمقاله :

" تا کی روزهای بد؟ "

سرمقاله بدیختی های ۱۴ ساله افغانها را بررسی کرده و در اخیر مینویسد : تا که افغانهای مملسان و دلسوز متحد نگردند و دسایس بیرونی خود را و تراهند و چهره های چا پندازانیکه بنا مهای مختلف وارد صحنه شده اند بر ملا سازند تا آنوقت این درامه خونین افغانها به انجام نرسد .

راپور :

رسول امنی طی مصالحه ای راجع به ملاقات یک هیئت افغانی با بینظیر بوتومدرا عظمایق پاکستان اظهار داشت : ما به بینظیر توضیح دادیم که : علت اساسی این جنگها ، ایدیا لوزی های تحمیل شده از خارج و احزاب ساخته شده در خارج است . اگر دوستم است یا یاران دوستم ، آنها بقایای

سند

مصاحبه :

جنرال رحمت الله صافی در مصاحبه با وفا اظهار داشت : در کابل بی حرمتی مردم و کشتاری گناهان بمعنی اینست که آنها از ما نیستند، مردم کابل تنها و تنها خواهان ختم بی عزتیا و بی حرمتیا و خواهان قطع راکت زنی ها هستند. وی گفت : ذخایر خرم شده، بخاطری امنیت، راههای اکمالاتی معطل است، منابع خارجی بخاطری امنیتی و بی ثباتی از کمکها دریغ میورزند زمستان نیز در سرف آمدن است. مردم بی گناه و در دیده تلفات میدهند، خانه های بی را گذاشته و راه هجرت را در پیش میگیرند. به عوض همکاری چیده گیری آغاز شده، جنگ موجود به هیچ صورت به نتیجه قطعی نمیرسد، غالب و مغلوب معلوم نیست بخاطریکه در قوا نوازن موجود است اما تنها مردم بیچاره و بی دفاع بر باد دگر دید، و جاییکه امنیت و مصونیت موجود دنیا شد در آنجا بیسرفت و پلانگذاری سیاسی، اجتماعی و اقتصادی ناممکن است.

وی گفت : از وضع فعلی کابل و ولایات سخت در تشویش است، بغض خدا و ندد در تمام ولایات به مسابقات تنظیمی تا زیاد خدایا شده و ولایات به شکل شوراها اداره میشوند، تمام مشکلات کشور در کابل جمع گردیده، کابل مرکز مسابقات تنظیمی و دست اندازی های خارجی گردیده است و شورا های ولایات نمیشود و هم مرض کابل به آنها سرایت کند. بدین ترتیب با تمام تشویش و نگرانی گوشه گیری بی طرف مانده اند.

وی گفت : متأسفانه ما در طول انقلاب عنعنات افغانی و دلسوزی

اظهارتاً سف کرده و اظهار داشته است که این نهضت، عاملین وقایع خونین کابل را شدیداً نکوهش میکند و آنها را بحیث مسوولین قتل های دسته جمعی میدانند و این کار را نتیجه مداخلات بی سرمانه بعضی از کشورهای خارجی میسازد. نهضت پیشنها میکند که به عوض اداره بی قدرت کابل یک لویه جرگه عاجل و اضطراری تشکیل گردد. نهضت به رهبران اجزاب ساخت بساور و نهرا ن توصیه میکند که برای بدست آوردن قدرت از جنگهای بیهوده دست بردارند. هیچ تنظیمی حق این را ندارد که افغانستان را تنها حکومت خود بداند و حاکمیت ملی را پایمال کند. نهضت از تمام گروههای مسلحی که در کوچها و سرکهای شهر کابل جا - گزین اند میخواهد که بزودی شهر کابل را ترک گویند و این نهضت در باره بی تفاوتی قابل تأسف ملل متحد نگرانی عمیق خود را اظهار میدارد.

* انجمن نویسندگان افغانستان آزاد طی اعلامیه ای گفته است : تمام گروهها، اختلافات ذات البینی خود را از راه مذاکرات حل نمایند، مسوولین ولایات یا مهاجرین شهر کابل کمک همه جا ندهند، انجمن از افغانهای خارج کشور ساکن در مالک مختلف جهان میخواهد که دیگر در باره سرنوشت کشور خود بی تفاوتی را کنار بگذارند و از ما معیون - المللی میخوانند که افغانها را از زمین وضع بدجات دهند. از شورای امنیت ملل متحد میخوانند که به ارتباط وضع جاری افغانستان جلسهای عاجلی دایر نموده و برای جلوگیری جنگ بینا هکن موجوده، تدابیر لازم را روبدست گیرد. از مالک همسا به جداً بخواهند که در امور داخلی افغانستان از مداخلت ها، برانگیختن ها و دسائیس دست بردارند.

رژیم کمونیستی اند، هشت گروپ در ایران ساخته شده و هفت گروپ در پاکستان ساخته و این سه قوا که اکنون در افغانستان موجود اند آنها به عوض منافع افغانستان و افغانها برای منافع خارجیان میجنگند. جنگ موجوده کابل جنگ افغانها نیست بلکه جنگ تحمیل شده از خارج بر افغانهاست... این رهبران که از سه طرف آمده اند، به آنها کی رأی داده است، یا کسی که در سناست رهبری می خواهد یا بیست مسروعت آنرا پیدا کند و مسروعتی وقتی بوجود می آید که مردم بر این رأی بدهند... ما بر این گفتیم : افغانستان کسور جرگه ها است، و افغانها برای دایم تمام معضلات ملی و بین المللی خویش را از راه جرگه ها حل کرده اند، اکنون مشکلات افغانها حکم این را میکند که سرمنشی ملل متحد از راه شورای امنیت برای حل مسئله افغانستان مداخله کنند، لویه جرگه را دعوت کنند و این لویه جرگه حق دارد که به شکل آزاد در رهبر خود را تعیین نماید.

در مقابل بینظیر ارجع به موقف خود گفت : حزب ما یک حزب مسلمان است، حزب ما بر آزادی، پارلمان، و انتخابات عقیده دارد و حزبیکه بر آزادی ملت خود عقیده داشته باشد، هیچگاه تلافی نخواهد کرد که دیگر ملت ها اسیر باشند. وی گفت : آینده این حوزه را چنین می بینم که در پاکستان افغانستان، آسیای مرکزی، ایران و ترکیه قوتها بی که بر آزادی، دیمو - کراسی و دادن حق به مردم معتمد با سندی یک طرف خواهند بود و آن قوت هایی که بر ضد این اهداف باشند به طرف دیگر قرار خواهند گرفت.

رکود موجوده سیاسی در یک مملکت باقی نخواهد ماند و بر همسایگان حتماً تأثیر خواهد گذاشت.

اعلامیه :

* نهضت وحدت ملی افغانستان طی اعلامیه ای بر جنگهای اخیر کابل

بریک دیگر را از دست داده ایم، هر وقتی که ما دست اندازیهایی خارجی را قطع کردیم، مسایل قومی، لسانی، نژاد-دی و مذهبی را بست سرانداختیم و ما - معاً افغانی ما برای ما حیثیت یک قایل را پیدا کرد و بعضی جبهه گیری احساس همکاری ما تقویت یافت و بدین عقیده گردیدیم که افغانستان را یک تنظیم، یک سمت و یک حزب اداره کرده نمیتواند، در آن صورت امکان حل مشکلات پیدا خواهد شد.

* سید اسحق کیلانی که جد سداً از کابل آمده در مصاحبه ای با وفا گفت: ما در ۱۴ سال نتوانستیم چنین تنظیمی را بسازیم که در مردم افغانستان را دوا کند و در مقابل ما برای مردم افغانستان و خصوصاً مردم کابل سبب چنان غمها و مصیبتهایی شدیم که آنها بر رژیم گذشته سکر کشیدند.

وی گفت: مردم افغانستان به تنظیمها و حزبهای علاقه ندارند، اصول آنها بر پایه «جرگه ها استوار است» من دایم در افغانستان خواهان حکومت ملی هستم، در افغانستان حکومت تنظیمی جانش کامیابی را ندارد... وی گفت: اگر تحت نظارت ملل متحد لویه جرگه ای دایر گردد لویه جرگه زعامت ملی را انتخاب کند، کار مشکلی نیست.

* ارباب دوست محمد در جلال آباد به نماینده «وفا» اظهار داشت: بخاطر جنگ در کابل اکثر ساکنین درین شهر راه مهاجرت را در پیش گرفته اند که بعضی از آن در راهها و بعضی شان در جلال آباد هستند، ما میخواهیم که این مهاجرین به پاکستان نیابند و در داخل افغانستان بنویسند و آب ایشان را بنماییم.

راپور: وقایع گذشته و ویران کننده «کابل صدها هزار افغان را مجبور به بیرون رفتن از آن شهر کرده است، هزارها قایل با اطفال خویش برود طرف سرک بزرگ کابل - سروبی و در

شهر جلال آباد به حال رقت با زندگی بسر میبرند. نماینده «وفا» که به جلال آباد درفته بود، میگوید: که به اساس راپورها ۶۰۰۰۰ نفرین سروبی و بلخ رخی در حال آمدن اند.

* کمستری عالی ملل متحد برای مهاجرین، درین مورد میگویند: ما برای مهاجرین که در جنگهای اخیر کابل مجبور به ترک میهن شان شده اند، ناخال کدما لیبسی مشخصی نداریم، مسوولین اداره «مذکورینا ریخ ۲۱ شورینما ینده» وفا گفتند: در نتیجه یحیها و ملاقات های مسوولین امور در جریان است، وی گفت: آمدن مهاجرین جدید تا حال برگشت مهاجرین کدما متأسیری نکرده است.

۱۹

مصاحبه:

مولوی عبدالصمد یوسفزی یکی از علمای دینی و شخصیت های مجاهدات در مصاحبه ای با وفا گفت: اثتلاف شمال نوظیه ای بود علییه جمعیت اسلامی افغانستان، وی اظهار داشت: وقتیکه در سال ۱۳۶۲ آخرین کاروان روسها از افغانستان خارج می شد اگر در آن زمان مجاهدین با هم متحد میشدند، حکومت دست نشانده روس سرنگون میشد، اما در اثر اختلافات و بعضی عوامل دیگر مدت سه سال حکومت دست نشانده روسها در افغانستان پابرجا ماند.

وی گفت: این جنگ که بین حزب اسلامی و جمعیت اسلامی شروع شده و دوا مدارد به اساسی اختطاف قدرت است. قدرت اختطاف شده و به اساسی اعتماد و توافق هم بین یکدیگر حکومت در کابل بوجود نیامده، چنین حکومتی وجود ندارد که تمام مردم افغانستان از آن دفاع نمایند.

* خالد معروف که بحیث دیپلمات افغان در لندن انتخاب شده، در مصاحبه ای با وفا گفت: مشکلات موجوده افغانستان را تنها یک جرگه نماینده

تمام ملت حل کرده میتواند، وی گفت: در افغانستان بوجود آمدن اداره فدرالی کنجایی ندارد.

راپور:

یک نماینده «وفا» که به کونستبه رفته بود در باره «وضع کندها» راپوری را ترتیب داده است و در آن میگوید: در باره «وضع امنیتی» شهر کندها رک از هر کس میسر شدیم به یک زبان میگفتند که در شهر کندها را مثبت قلم است، کسی از بی امنیتی چیزی نگفت حتی اعضای آن تنظیمها نیز که در سرورای رهبری موجوده کندها رضویت هم ندارند، این اسخای اینتراهم گفتند که مسوولین امنیتی شهر اسخای مسلح را بدون سهرمی گذارند، بعد از سقوط رژیم سابقه کمونیستی در اکثر جاها ادارات دولت چور و چیا ول گردید در باره «چیا ول» ادارات دولت از سیاست ری اعضای تنظیمها و مردم ما به پرسش بعمل آمد در نتیجه در راپورهای مختلف معلوم گردید که ادارات دولتی و ملکی در کندها رتا حدی مورد دستبرد قرار گرفته است. در باره «فراوانی» و بهبود نسبی قیمتها از هر کس سخنی شنیده میشد، آنها میگفتند که مواد اولیه خوراکی چون گندم، برنج، روغن، گوشت و غیره به اندازه کافی موجود است، مواد سوخت مثل تیل از هرات می آید و بدین وسیله آنها از شورای هرات اظهار متنان میکردند... اکنون مردم، حاصلات با غمهای خویش را گرد آورده و علاوه بر احتیاجات منطقه و شهر خود بقیه حاصلات انگورو شفتالوی خویش را بسوی پاکستان میفرستند. به اساس گزارشهای تنظیمهای مقیم در سین بولدک هر روز پنج، شش هزار رگرت انگور و یک مقداری شفتالو از سرحد پاکستان میگردد. تمام مردم به یک زبان میگفتند که در کندها ر و حول و حوش آن کارهای بازاری شروع گردیده و چنین کارها بسیار به خوبی و عجله به پیش میرود.

مقالات :

"جهاد علیه بی تفاوتی، بقلیم پوها ندحیب الرحمن هاله است که بدیختی های موجوده کشور را بر سر مرده و در آن مینویسد: البته با ادا مسه بی تفاوتی موجوده در آئنده بسیار نزدیک مردم سهرکا بل ما نند مردم سو- ما لیا به بحران گرسنگی جمعی و مرگ جمعی مواجه خواهند گردید، البته اقدام در آنوقت بی موقع خواهد بود، افغانها با بدهر چه زودتر یک سازمان متحد عمومی سردوستانه و غیر سیاسی را از افغانها بی که در هر جا هستند بسکیل دهند، البته این سازمان متحد عمومی از یک سازمان مرکزی و سازمانهای فرعی در نقاط مختلف تشکیل خواهد بود، سازمان مرکزی پس از برقراری تماس با ملل متحد و تسویق آن به علاقه گیری مجدد به مسئله افغانستان کمیسیونها بی را تشکیل و موافقت با زنده هر چه زودتر با کشورهای همسایه تنظیمهای مستقر در کابل، نیروهای مستقر در نقاط مختلف کشور، کشورهای اسلامی و قدرتها سیاسی و اقتصادی جهانی، مذاکره و موافقه را آغاز نمایند تا از ضایعات جانی و مالی بیشتر جلوگیری گردد و نه تنها در راه حل عاجل مشکلات موجوده اقدام گردد، بلکه در راه ترتیب پلانه های آئنده، کمکه های لازم صورت گیرد، زیرا با اتخاذ اینراه خیر اندیشانه است که افغانها میتوانند دین خود را در برابر ما در وطن و هموطنان بطنان بیدفاع و در مانده خوینا ادا نمایند، امروز روز آزما بی و وطن دوستی و هموطن دوستی افغانها است، امروز وطن دوستان واقعی شناخته خواهند شد و ماسکهای وطن دوستی کذایی از چهره و وطن دوستان دروغین فرو خواهد افتاد!

۲۹

مصاحبه :

سید عبدالحسین واعظ در مصاحبه ای با وفا اظهار داشت: وضع عمومی

افغانستان روز بروز تیره تر شده میرود چون اکثر ملت افغانستان امروز اختیار را از دست داده اند و بعضیها آله دست اجانب گشته اند، کمترین کسوری خواهد بود که طرف افغانستان دست دراز نکند با سدوبا نکند، وی گفت: قتل و کشتار مردمان بیدفاع و اطفال معصوم و ویران کردن خانه ها که درین اواخر در کابل صورت گرفت از دو تنظیم و گروهی بود که دو کلمه مقدس را برای خویش انتخاب نموده بودند که عبارت از وحدت اسلامی و اتحاد اسلامی میباشد، آنها کارهای را انجام دادند که قدسیت این دو کلمه اتحاد و وحدت را از بین بردند، آنها چنان قتل و کشتار در کابل انجام دادند که هیچ وقت مورد بخشاشی تا تاریخ قرار نخواهد گرفت، با وجود اقبالات اسفناک بیهم، با زهم ملت افغان اعم از هزاره و پستون این اعمال این دو تنظیم را تأیید نکردند و آنانرا نفرین فرستادند، زیرا مردم هزاره با پستونها و مخصوصاً پستونهای وردگی در یک منطقه زندگی میکنند و با یکدیگر روابط حسنه دارند، چنانچه در طول جهاد چهار ده ساله با هم مشترکاً علیه دشمن جنگیدند.

* عبدالاحد کرزی معین سابق پارلمان افغانستان در مصاحبه ای با وفا اظهار داشت: وضع کندها خوب است، شورای کندها ریزیک شورای مردمی است و تنظیمها در آن نفوذ زیادی ندارند و از طرف سران قوم، علما و قوما ندانان اداره میشوند، مردم بطور بسی آرا هستند، وضع رو به بهبود است.

وی گفت: تمام ملت افغانستان در یک سنگریا دشمن مشترک به یک صدا جهاد کرده اند، تراژیدی های موجوده ازین نشأت گرفته که حکومت را صرف چندتن از خود میداندند و از طرف ملت اداره نمیشود، تا وقتیکه ما حکومت و اداره بدست ملت نباشد، همین تراژیدی و همین جنگ

ها دوا مخواهد داشت.

وی گفت: ما از رهبران میخواهیم که به بخاطر خدا و ندو بخاطر خون شهدا خود را به ادا ملت تسلیم نکنند، با این ملت غم دیده وفا کنند، از اغراض شخصی خود بگذرند، اختیار افغانستان را به ملت بسپارند، ملت، یک حکومت ملی مرکزی را بوجود آورد، ملت را بگذارند که در روشنی عنعنات ملی و تاریخی خویش گرد آیند، تمام نسلها، سران و عالمان جنوب، شمال شرق و غرب کشور بخاطر تعیین سرنوست ملت و بوجود آوردن یک حکومت ملی لویه جرگه ای را بسازند، تا این ملت بعد ازین از خویشی و بدیختی نجات یابد.

مقالات :

"هوشیاری در مقابل دستهای بیگانه" بقلیم عبدالجلیل وجدی، که در آن جنگهای تباهن بنام هزاره ها و پستونها در کابل از توطیه های دستهای تاپاک خارجی ها دانسته شده و تأسیف مشترک پستونها و هزاره ها را بر این جنگها بحیث عکس العمل منعکس میسازد.

"کدام لویه جرگه؟ به دعوت کی و در کجا؟" بقلیم محمد صدیق پسرلسی که تشکیل لویه جرگه را تأیید داشته، اما درین حالات بحرانی برای تشکیل آن زمینه، مرجع و جایی را نمی بیند و می پرسد که اگر کسی این سوالها را جواب داده میتواند تداوم بفرماید.

بسم الله الرحمن الرحيم

هدف

سرطان

۱۱

مقالات :

هدف که رگان نشراتی تحریک

اسلامی افغانستان بنا بر تاریخ ۳۱ جوزا طی ملاقاتی با علماء و قوماندانان جهادی ولایت غزنی دربارهٔ پیشرفت حالات و وظایف دولت اسلامی و رسالت مردم‌دردقبال آن صحبت کرد.

* پروفسور ربانی رئیس شورای رهبری دولت اسلامی افغانستان در گردهمایی کارگران فابریکه جنگلک بتا تاریخ ۱۸ جوزا اظهار داشت: جهاد ما و سما یا استقرار دولت اسلامی خانه نیافته، بلکه از نو آغاز شده است.

* شورای جهادی بنا بر تاریخ ۳۱ جوزا تحت ریاست پروفسور مجددی تشکیل جلسه داده و هیئت ۹ نفری دربارهٔ نظم و امنیت وزارتخانه‌ها و سازمان‌های دولتی مؤظف گردیده که فیصله‌ها و اجراءات جدی نماید.

* پروفسور مجددی به اعضای تنظیمهای مختلف جهادی ولایت ننگرهار طی بیانیه‌ای اظهار داشت: یگانگی و وظیفه اساسی دولت اسلامی تأمین امنیت در تمام کشور است.

* سفارت‌فرا نسه در کابل بنا بر تاریخ ۳۰ جوزا بکنعده دکتب و لوازم‌درسی را به‌لیسه استقلال مساعدت نمود.

* برای بهبود وضع محاکم و تسهیل در امور محاکماتی، سمیتاری مشکل از قضات و خاران و ولایت ننگرهار در رهوتل ننگرهار ردا برگردید.

۹

خبرها و مطالب خبری:

* بر روز هفتم سرطان مطابق به فیصله‌های قبلی قدرت دولتی رسماً به پروفسور ربانی رئیس شورای رهبری دولت اسلامی افغانستان مندرج‌شده گردید. پروفسور ربانی بعد از اجراء مقام ریاست دولت اسلامی گفت: به عهده گرفتن ریاست دولت در چنین شرایط حساس کشور یک امتیاز نشود بلکه امتحان بزرگ است در برابر خداوند مردم‌ووطی.

* پروفسور سیاف عضو شورای قبا -

دی دولت اسلامی افغانستان بنا بر تاریخ ۷ سرطان طی کنفرانس مطبوعاتی در هوتل انترکانتیننتال گفت: قدرت‌های جهادی با بست منافع اسلام، کشور و جهاد را برتر از منافع شخصی خود بسازند.

* براریل طی یادداشتی که به سفارت افغانستان در واشنگتن سرده‌بود دولت اسلامی افغانستان را به رسمیت شناخته است.

* احمد شاه مسعود وزیر دفاع دولت اسلامی افغانستان طی ملاقات با مردم ولایت بغلان بیرامون پیروزی و استقلال دولت اسلامی و سهمگیری قوماندانان جهادی و همه ملت مجاهد افغان در تأمین این امر اسلامی صحبت کرد.

* نامه‌نگار رهبر دادگی را پیوری مینویسد: پس از پیروزی انقلاب اسلامی در کشور دروس مکاتب نورمال ادا مه‌دارد. وی از قول عبدالصمد آزاد آرمکتب متوسطه نسوان بی‌بی - مهر و نگار شده است: ما در نظر داریم با استفاده از کتب درسی اسلامی دروس خویش را آغاز نماییم.

۱۶

راپور:

پروفسور ربانی رئیس دولت اسلامی افغانستان بنا بر تاریخ ۱۰ سرطان طی بیانیهٔ را دیووتلوویزیونی خود اظهار داشت: دولت اسلامی حکومت قسط و عدل الهی است. تبعیض و امتیاز از رنگه نژاد، قوم، قبیله زبان و هماغانند آن ناروا میدانند و یگانگی معیار برتری یک بر دیگر را تقوی میدانند. وی گفت: بار دیگر از همه دانشمندان، علماء، انجمنیان، اطباء و متخصصین کشور که در خارج کشور برمی‌نهند تقاضا می‌کنم در این مرحلهٔ حساس از تاریخ کشور به‌نیا زمین اسلامی خویش لبیک گفته و با برگشت و سهمگیری در امر کشور

و بران رسالت دینی و مسوولیت تاریخی، وظیفهٔ مبنی و امانت‌مندی خویش را ادا و نایب‌نمایند.

وی گفت: دولت اسلامی تصمیم دارد قوهٔ امنیت و پولیس را طوری تشکیل کند که بحیث محافظین دلسوز در خدمت حفظ جان، مال و عزت مردم با سند و امنیت عمل نماید.

پروفسور ربانی گفت: دولت سعی می‌وزد تا مفاخر تاریخی و میراث کهن فرهنگی و ادبی و هنری خویش را حفظ کرده و انکشاف دهد. مراکز نشراتی را دیووتلوویزیون در حوکات قوانین و مقررات تربیت اسلامی اطلاعات و نشرات خود را تهیه و نشر میکند. وزارت اطلاعات و کلتور با تدبیر و بازر و رعایت پالیسی‌های نشراتی در دولت در زمینهٔ انکشاف عرصه‌های نشراتی و اطلاعاتی اقدام نماید. پروگرامهای را دیووتلوویزیون در خدمت تربیه و تهذیب جامعه و وسیلهٔ بحث و نشر و دعوت به فرهنگهٔ ارزشهای اصیل و جاودان ما گردد.

وی به ارتباط پالیسی خارجی دولت گفت: دولت اسلامی در راه برقراری تحکیم و بهبودی مناسبات دوستانه با همه دول جهان بخصوص با کشورهای اسلامی و همجوار بر بنیاد تساوی حقوق، احترام متقابل بسه استقلال، کامیت ملی، تمامیت ارضی، عدم مداخله در امور داخلی یکدیگر، عدم توسل به زور و تهدید به استخدام قوت، حمایت نموده، همه اشکال و مظاهر مداخله و تجاوز را تقبیح میکند و خواستار اجرای صادقانهٔ تعهدات بین‌المللی مطابق اصول و موازین قبول شده در حقوق بین‌الدول است. وی گفت: دولت اسلامی ما از مبارزه ملل مستضعف در راه صلح و آزادی، استقلال ملی، حقوق اجتماعی و تعیین سرنوشتشان جا تبادری نموده بر ضد استعمار و اشکال و شیوه‌های گوناگون آن، صهیونیسم، فاشیسم و کمونیسم مبارزه میکند.

۱۸

سر مقاله:

"نا مین امنیت در سر لوجه" و ظایف دولت اسلامی ما قرار دارد":
نصیره بر بنیادیه، رادیو ولویز - یونی پرو فیسور ربانی است که در اخیر مینویسد: این بیانیه در نامه ای در ایام مختلف سیاسی، نظامی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی سدهای از سیمای آینده افغانستان، مسفل، آزاد، اسلام می، غیر منسلک و سر بلند را هر چه بیسر و سست و برجسته تر میسازد، و لیبی هموطنان مو من نباید فراموش کنند که تطبیق این برنامه های همه جا نیبه مستلزم نظام و آرا من و نا مین صلح و اخوت اسلامی در بین مردم افغانستان است.

خبرها و مطالب خبری:

* استاد ربانی بنا ریح ۱۱ سرطان طی ملاقات با قوماندانان جهادی ولایت بدخشان، در قصر گلخانه در راه به اهداف دولت اسلامی افغانستان به خاطر رفاه همگانی و بهبود شرایط زندگی مردم صحبت نموده و وظایف قوماندانان جهادی را در شرایط کنونی مشخص ساخت.

* استاد عبدالصبور فرید صبرا عظم دولت اسلامی افغانستان بعد از ظهر ۱۵ سرطان به کابل مواظت نمود.

۲۳

خبرها و مطالب خبری:

* بنا ریح ۲۰ سرطان پرو فیسور ربانی در مراسم عزاداری حضرت امام حسین (رضی) در قلعه قلعه فتح الله استراک نمود و بروح پرفسوح آن حضرت احاطه داد.

* پرو فیسور ربانی بنا ریح ۱۸ سرطان بارو، سا و مسوولین و هیئت رهبری سازمانهای اجتماعی و انجمنهای فرهنگی کشور در قصر دلکش ملاقات کرد و طی بیانیه ای استقامت فعالیت

آئینه سازمانهای اجتماعی و انجمنهای فرهنگی را مطابق به ارزشهای اصول زریں دین مبین اسلام معین ساختند.

* استاد فرید صبرا عظم دولت اسلام می افغانستان بنا ریح ۱۸ سرطان طی ملاقات های جدا گانه با قوماندانان اتحاد اسلامی، جمعیت اسلامی حزب اسلامی و منسوبین تالیف و نشر - جمعه وزارت تعلیم و تربیه اظهار داشت: در مرحله کنونی عمده ترین وظیفه ما ایجاد تفاهت و همونامی وحدت ملی و دعوت تمام مجاهدین و مردم به اخوت، برادری و همکاری میباشد.

مباحثه:

باغلی مفا دخیر رئیس حزبنه بقا عدلی مباحثه با نماینده هیواد اظهار داشت: دولت اسلامی در کشور همپا با سایر عرصه ها در ارتباط به برداخت و تادیبه حقوق تقاعد کارمندان دولت بر طبق شرایط و انگسافات مرحله کنونی، سلسله تانبه پرو آماجی های همه جا نیبه را تمام با فراهم آوری تسهیلات اتخاذ نموده است.

* دو کشور سید امین قاطعی معین وزارت صحت عامه طی مباحثه با خبرنگار رهیواد گفت: پلان پنجساله وزارت صحت عامه دولت اسلامی افغانستان به اساس پرنسپها و معیارهایی تهیه گردیده است که نیل به هدف تعمیم و تأمین صحت برای کافه ملت مجاهد افغانستان را تضمین میکنند. پرنسپها و معیارها بیکه پلان پنجساله بر آن متکی میباشد مطابق شرایط اسلامی، کلتوری، محلی و ملی ما است.

۲۵

خبرها و مطالب خبری:

* استاد ربانی طی ملاقات با منسوبین تعلیم و تربیه اظهار داشت: ما فرزندان این کشور را چنان تربیه خواهیم نمود تا وظایف محوله شان را با

احساس مسوولیت در برابر خدا و نمود مردم اجرا نمایند.

* استاد ربانی بنا ریح ۱۲ سرطان در گرد همایی وسیع قوماندانان و مجاهدین ولایت ننگرهار که در سالار بو هنتون خربی داده بود استراک ورزید و از آن بخاطر بستبانی شان از دولت اسلامی افغانستان تسکرت نمود. را پور:

استاد فرید صبرا عظم دولت اسلامی افغانستان طی بیانیه رادیو ولویز یونی خوین که در آن خط مسی حکومت خود را علان کرد، اظهار نمود: آرمان همه ما نجات افغانستان، تشکیل حکومت اسلامی و نامین امنیت برای مردم است. وی گفت ما با بست از جا معه مریض و کشور ویران شده خود که شما هستی آن نیز تا راج گردیده جا معدهای بسازیم که هم نامی باشد و هم اسلامی. بر بنیاد اصول اسلامی استوار با سد در آن نشانی از تجا و ز، ظلم، تعصب با جا بزلسانی، قومی، نژاد، دی و منطقوی نباند. وی گفت ما برای بوجود آوردن یک حکومت قوی مرکزی، احقاق حقوق تمام ملیتها و حل معضله های تنظیمی وسیله بسیار خوب را انتخابات میدادیم و کوشش میکنیم که شرایط را برای آماده سازی کنیم. وی گفت: ما کوشش میکنیم اطلاعات خبری روزنامه های رسمی، رادیو ولویز یونی در خدمت تمام ملت باشد. و از آن برای نشر تعالیم اسلام می و برای تربیه افکار و اخلاق استفاده بعمل آید.

وی گفت: در ساجه اقتصاد پلانهای دقیقی را به اساس اصول اسلامی طرح ریزی خواهیم کرد تا بتوانند افغانستان را از بحران اقتصادی نجات دهند و بنیاد اقتصاد ملی و مستقل را پی ریزی کنیم.

۲۷

سر مقاله:

"نظام اجتماع را بر اساس عدالت

لت و قانون بپریزی میکنیم":
... دولت اسلامی افغانستان
در نظردار که با تسوید قانون مؤهت
خلای قانونی قدرت را برنموده و برای
قانون اساسی که در آن زندگی جامعه
با اساس تعلیمات اسلامی تعیین و تا
مین گردد. راه را هموار سازد و در
روستی این قانون هم نظم عامه تا مین
خواهد سد و هم واجب و مسوولیتها
روشن خواهد بود.

خبرها و مطالب خبری:

* کار تسوید قانون اساسی موقت
دولت اسلامی افغانستان نود درصد
پیش رفته است.

* پروفسور ربانی بتاریخ ۲۳
سرطان با قوما ندانان جهادی ولایت
پکتیا و پکتیکا ملاقات کرد و بر
همبستگی ملت و مجاهدین پاکستانی
نمود.

* اسناد ربانی بتاریخ ۲۳ سرطان
با نمایندگان ولایت کنر ملاقات بعمل
آورد و آنها خواست بخاطر استحکام
وحدت بین مردم، تقویه بنیادهای
دولت اسلامی و برای از بین بردن
مشکلات موجوده تلاش ورزند.

۲۸

خبرها و مطالب خبری:

* پروفسور ربانی بتاریخ ۲۵
سرطان با سران اقوام ولایت پکتیا در
قصر دلکسا ملاقات کرد و طی صحبتی جهاد
۱۴ ساله مردم پکتیا را ستوده و وظایف
ساز را در راه تحکیم صلح مطمئن یادآور
گردید.

* پروفسور ربانی بتاریخ ۲۵
سرطان اعتمادنامه محمد حسن محی -
الدین نجفی سفیر ایران را در قصر
گلخا پذیرفت.

* پروفسور ربانی بتاریخ ۲۴
سرطان با قوما ندانان جهادی ولایت
تخار ملاقات بعمل آورد و از رول جهاد -
دی قوما ندانان ولایت تخار ستایش
کرد.

* پروفسور ربانی بتاریخ ۲۶
سرطان اعضای شورای رهبری ولایت
با دغیس را در قصر دلکسا پذیرفته و سهم
سازنده مجاهدین آن ولایت را در پیر -
وزی جهادستود.

* استاد فرید صدار عظم دولت
اسلامی افغانستان بتاریخ ۲۵ سر -
طان با آقای نجفی سفیر ایران در قصر
گلخا ملاقات کرد. درین ملاقات
روی علایق عمیق فرهنگی و کلتوری
میان مردمان هر دو کشور صحبت گردیده
و سفیر دولت اسلامی ایران آمادگی
کشور متبوعی را در اعمار و بازسازی
افغانستان وعده داد.

راپور:

* الحاج عبدالقیوم سرپرست
وزارت تعلیم و تربیه طی مصاحبه با
نماینده هیواد اظهار داشت: ... ما
اگر برای احتیاجات روزمره اجتماع
خود قوت کار را تربیه میکنیم. یعنی
اگر اکثر تربیه میکنیم یا انجنیر، اگر
معلم تربیه میکنیم یا استاد، اگر
اقتصاددان تربیه میکنیم یا عالم،
اگر متخصص زراعت را تربیه میکنیم یا
شخص دیگر با بستن این همه در قدم اول
بر اساسات دین مبین اسلام و احکامات
قرآنی آراسته باشند. حقوق و واجبات
و مکلفیتهای خود را بشناسند، مسوولیت
خود را در مقابل اجتماع و مردم درک
کنند و بهایمانداری و اسلامیت کامل
وظایف خود را به پیش ببرند ...

وی گفت: در مکاتب فعلا پلان
موجوده مورد تطبیق قرار دارد در شهر
کابل چند باب مکتب بشکل آزمایشی
کتاب طبع مرکز تعلیمی درپشاور را در
تدریس خود جا داده به همین ارتباط
کمیسونی مؤظف گردیده که در دیگر
مکاتب نیز با استفاده از تجارب به
دست آمده از مکاتب مذکور راجع به
چگونگی کتابهای درسی تصمیم بگیرند.

۳۱

خبرها و مطالب خبری:

* پروفسور ربانی بتاریخ ۲۷

سرطان با یکعده از موسفیدان و قوما -
ندانان جهادی و لسوالی ارجی ولایت
کندر ملاقات بعمل آورد و به آنها
پیرامون اقدامات دولت اسلامی
افغانستان در امرت مین صلح و امنیت
توضیحاتی داده و همبستگی و اتحاد قوما -
ندانان جهادی را در راه تحقق برنامہ
های دولت اسلامی افغانستان آرزو
نمود.

* پروفسور ربانی بتاریخ ۲۹
سرطان با یکعده از علما، متفقدین،
ریش سفیدان و قوما ندانان جهادی
و لسوالی های مختلف ولایت بدخشان
ملاقات کرد و اظهار داشت: در شرایط
کنونی کشور وظیفه تمام اقوام
و ساکنان این مرز و بوم شهید پرور است
که وحدت و یکپارچگی شان را بخاطر
حفظ استقلال، تمامیت ارضی و حاکمیت
ملی کشور عزیزان با استواری نگاه
داشته و دست بدست هم داده، وطن خویش
را که در طول سالهای جنگ به ویرانه
تبدیل شده است، دوباره اعمار نماید.

* پروفسور ربانی، آیت الله
محسنی و عبدالقدیر کربا بتاریخ
۲۵ سرطان در قصر گلخا سه عده ای از
اطفال عودت کننده از اتحاد شوروی
سابق ملاقات کردند و با شان گفتند:
دولت اسلامی افغانستان شما نو -
نهالان را به حیث فرزندان عزیز وطن
دانسته برایتان شان سا ی جوانان
وطن زمینهای خوب تر و بهتر تحصیل و
کار را مهیا و مساعد میسازد، شما هم
وظیفه دارید تا با درک حقایق مربوط
به انقلاب اسلامی که در نتیجه ایشان
و از خود گذری و شهید شدن زیادتر از یک
ونیم میلیون مسلمان پاک نهاد
افغان به پیروزی رسیده است خود را به
سپاهیان دین مبین اسلام مبدل ساخته
در سنگر دفاع از اسلام، وطن و مردم قرار
دهید ... اسلام بزرگترین دین
فطرت، عاطفه و بشریت است، شما
خود را با احکام شریعت عبادت سازید،

بیا موزیدوبه دیگران بیا موزانید، در عمران دوباره وطن سهم بگیریدو دین ایمانی و وطنی نا ترا ادا نمایند. * استاد فرید بناریخ ۲۷ سرطان با بزرگان ولایات غزنی، بلخ، پروان و لغمان ملاقات کرده و از آنها خواست که با وحدت و همبستگی کامل بر مشکلات موجوده فایز آید.

افغانستان بتاریخ ۳۰ سرطان مسا - بل امنیتی شهرکابل را مورد بحث همه جانبه قرار داد. * انجنیر گلبدین حکمتیار به ارتباط حالت امنیت با استا دفرید ملاقات کرد و بوی اظهار کرد تا بخاطر صلح و امنیت بیشتر در شهرکابل همکاری همه جانبه نماید.

منبع گفت: ما ستریلان شهرکابل که بدون در نظر داشت خصوصیات اجتماعی و مکانات مادی و فیزیکی طرح و دیزاین کرده است به عقیده ما نمیتواند با سخوی نیا زمندیهای کنونی باشد. در ما ستریلان موجودی است که شهر به حالت بلندن منزل و یا حالت سیزا ختمی داده شده است، بطور مثال: ساحه مندوزی، سرای شهزاده و قسمت باغیان کوجه بحیثت ساحه سبز در نظر گرفته شده و همبستن اکنون در حالت متذکره است ختمانی اساسی قرار داده که به هیچ وجه امکان تخریب آن میسر نیست. و از جانب دیگر حالت شهرکابل به شکل خودسرانکشاف نموده است که توازن ساختمانها از نظر خصوصیات اقتصادی و شهری کاملاً برهم خورده است این حالت را صرفاً نمیتوانیم با زسازی نمانیم تخریب.

منبع گفت: وزارت شهرسازی مصمم است طرح ما ستریلان جدیدی را به کمک متخصصین روی دست گیرد تا از یک طرف جوی نیا زمندیهای یک شهر عصری باشد و از طرف دیگر تخریبات را در شهر به حد آن کاهش دهد...

۵

سر مقاله:

"ولوبت را دقیقاً تسخیر کنیم": سر مقاله ولوبتیا را در روشنی یکی از بیانات بروفیسور ربانی چنین بر سر مرده: تا مین طرح سراسری و آتش بس دایمی، تأمین و ایجاد ارتباطات مستحکم با ولایات کنسور و وحدت و یکپارچگی ملت، تهیه مواد اولیه طرف ضرورت مردم در صدر اولوبتیا دولت اسلامی قرار دارد. در این راستا باید دستورهای دولتی و خصوصی همکار می خالمانه اسلامی نماند و در فرجام جلب کمکهای جهانی و جامعه بین المللی ضروری است.

مقالات:

"تلاشهای نافرمام روسیه در

۳

سر مقاله:

"وحدت و امنیت شروط اساسی بازسازی":

... در کار بازسازی افغانستان بجز افغانها کسی دیگری کار مفیدی را انجام داده نمیتواند. در اینجا هر کسی که زندگی میکند و ورق تابعیت افغانستان را بدست دارد افغان است و مردم ساکن در این کشور تاریخی اگر پشتون است یا تاجیک، از یک است یا ترکمن، هزاره است یا اقوام دیگر همه اولاد همین خاک اند و همه شان بایست بدون هر نوع تبعیض و امتیاز دستهای وحدت و همبستگی را بهم بدهند، در کشور امنیت را تا مین نماند و بدین وسیله برای بازسازی کشور و بران شده فضای مطمئن را بوجود آورند.

خبرها و مطالب خبری:

* بروفیسور ربانی بتاریخ ۳۱ سرطان در قصر ستور طی بیانیه ای خطاب به ژورنالستان گفت: مطبوعات بایست فدای اهداف سیاسی نگردند، وی گفت: از نظر دین مبین اسلام نماندگار و وظیفه خطیر و پر مسئولیت است و قابل افتخار نیز، اما به شرطی که ژورنال بایست خبر را از بعد ارزش ابتکار، سازندگی و باور تشبیه است نماند و با درک رسالت خود بنشر آن دست یازد. * شورای رهبری دولت اسلامی

۴

سر مقاله:

"اصلاح نظام تعلیم و تربیه مورد توجه دولت اسلامی است":

در روشنی خط می که از طرف رئیس دولت اعلان گردیده به اصلاح نظام تعلیم و تربیه صورت گرفته و در نتیجه مینویسد: برنامهای اصلاح نظام تعلیم و تربیه یک امر ضروری و اصل نیکوی دولت اسلامی بوده که تحقق آن با تأمین امنیت و استحکام نظام اسلامی بستگی ناگسستن دارد. بنا بر مسوولین دولتی، امنیتی، والدین شاگردان و نمایندگان افغانستان است تا بخاطر تحقق برنامه اصلاح نظام تعلیم و تربیه در تأمین امنیت، وحدت و یکپارچگی ملت مسلمان افغانستان از هیچ گونه سعی و کوشش دریغ نوزند و ازین طریق دین وطنی و اسلامی خود را ادا نمایند.

مصاحبه:

راجع به اعمار سرپناهها یکتان از مسوولین وزارت شهرسازی به نامنگار رهبر داد اظهار داشت: اداره شهرسازی و خانه سازی که بعد از پیروزی انقلاب اسلامی با در نظر داشت پلانهای دورنمای کشور در امور بازسازی و شهر سازی به وزارت شهرسازی و خانه سازی ارتقا یافته است، وظایف نهایی سنگین را در عمران مجدد کشور به عهده خواهد داشت. در اثر جنگ تحمیل شده از طرف اجانب تقریباً اکثر تاسیسات و ساختمانها چه در داخل شهر و چه در دهات به ویرانه مبدل گشته است...

روسی سازی فرهنگ و ادبیا با افغان - نستان" بقلم منداست که در آن دست اندازی های روسها را درین زمینه بیان داسته است: خطرناکترین اقدامی که کمونیستها در مرحله اول بدان دست زدند مداخله در امور معارف و تعلیم و تربیه بود، آنها با اعزام به اصطلاح مسلمانان روسی در وزارت تعلیم و تربیه و تحصیلات عالی عملاً جلو معارف را بدست گرفتند و نبود در صد مخامبین دینی را از پروگرامهای مکاتب و مدارس دینی حذف کردند و در عین مخامبین تاریخ سیاسی کمونیزم و جامعه سیاسی را در ساعت جز پروگرامهای درسی قرار دادند...

در یوحنی ادبیات مضمون تاریخ همراستای از پروگرام حذف گردیده و بجای آن دیالکتیک تاریخی، تاریخ جنبشهای کارگری، تاریخ روسیه، زبان روسی، زبان اسپانوی و تاریخ ادبیات آن گنجانده شد... در پیو - یوحنی سرعت که شامل سعه های تفسیر، حدیث، فقه و زبان عربی بود نیز تغییراتی وارد آورده شد، سعه زبان و ادبیات عربی به یوحنی زبان و سعه فقه و فاکولته حقوق مدغم گردید. همچنان دایره تحصیل یو - یوحنی طب از ۷ سال به ۵ سال تقلیل یافت و فاکولته ۱۰ جنتری در سال ۱۳۵۸ به پولیتخنیک مدغم گردید و از ۱۰۰ عضو تدریسی و ۲۵۰۰ محصل آن یک نفر هم به یولی خنیک شامل شدند و اکثر آنها به معروف مجاهدین پیوستند و یک تعداد همراهی دیارنگان شدند. همچنین گمانسگان روس همیشه کوس میکردند تا نمازمینه ها و پدیده ها، سعه روسی داسته باشد... مثاله بعد ازین نامها و عناوین دولتی و غیره را که از روسیه مستقیماً اقتباس شده بر سر داده است.

۶

خبرها و مطالب خبری: پروفیسور ربانی تاریخ ۴ اسد

در قصر گلخانه با هیئت عالیرتبه جمهوری اسلامی ایران بریاست علاو - الدین بروجردی معاون وزارت خارجه ملاقات کرد و از همکاری های جمهوری اسلامی ایران در امر جهاد مقدس مردم مسلمانان افغانستان اظهار قدردانی نموده و بر توسعه و گسترش مناسبات و روابط متقابل و همکاریها در ساحت مختلف بین دو کشور تأکید ورزید و مفاداً بر وجودی وعده هر گونه همکاری جمهوری اسلامی ایران را با دولت اسلامی افغانستان ابراز داشت.

* عبدالعلی مزاری دبیر کل حزب وحدت اسلامی افغانستان بتاریخ ۵ اسد در اقامتگاهن با هیئت عالیرتبه جمهوری اسلامی ایران ملاقات کرد. بروجردی بیروزی مجاهدین و استغرا در دولت اسلامی را تبریک گفت و مفاداً مزاری از همکاری و مساعده های جمهوری اسلامی ایران در امر جهاد مقدس مردم افغانستان اظهار قدردانی نمود.

* سندسلیمان گیلانی سرپرست وزارت خارجه دولت اسلامی افغان - نستان بتاریخ ۴ اسد در دفتر کار خود با آقای بروجردی معاون وزارت خارجه جمهوری اسلامی ایران و هیئت معینی این ملاقات کرد و از همکاری ایران در جهاد ۱۴ ساله افغانستان اظهار قدردانی کرد و برای فائق شدن بر مشکلات موجوده خواهان کمک در ساحت های اقتصادی و اجتماعی گردید. مفاداً آقای بروجردی وعده هر نوع همکاری را اظهار کرد.

۷

سر مقاله: "بنی آدم اعضای یکدیگراند"; غمنا ندوه مشترک، افسراد ملت را با هم نزدیک ساخته و پیوندهای آنانرا مستحکم میسازد، اگر در غم و اندوه و مصیبت مشترک و در شرایط و قسوع آفات طبیعی و حوادث غیر طبیعی افراد

ملت ما دست همدیگر و دست مستضعفین جا معه را بگیرند پس چگونه میتوان گفت که ما ملت یا فرهنگ و دارای ریشه های تاریخی هستیم. البته کار دولتها و مکلفیتهای آنها به یکسو میگذاریم. خود ما یعنی مردم، یعنی نوابگران و سوداگران جا معه چه میکنیم و چگونه دیون خویش را در برابر مردم زجر کشیده و جنگ زده خویش انجام میدهم؟ این پرسشست که هر کدام ما وجداناً با بدنه پاسخ آن پیدا کنیم.

خبرها و مطالب خبری: از طرف محترم سر جنرال عبدالرسید دوستم رهبر جنبش ملی اسلامی افغانستان بتاریخ ۵ اسد هیئتیی تحت ریاست تورن جنرال محمد همام خوری از مریشان بسترشفا خانه اکادمی علوم طبیبی عبادت بعمل آورد. هیئت ضمن عبادت از مریشان سلامه و تمنیات تنک محترم سر جنرال عبدالرسید دوستم را به ایثار رسانیده گفت جنبش ملی اسلامی آنطوریکه در جهت ایجاد دولت اسلامی با مجاهدین همکاری نموده است اکنون در جهت تحکیم پایه های دولت اسلامی تحت قیادت محترم پروفیسور برهان الدین ربانی رئیس شورای رهبری و رئیس دولت اسلامی افغانستان آماده هر نوع مجاهدت میباشد. هیئت در جریان عبادت یک مقدار پول را به مریشان داخل بسرا هدا نمود.

۸

سر مقاله: "بخاطر آبادی خانه مشترک"; ... خانه مشترک ما خانه بزرگ ما است، درین خانه بزرگ تمام افغانها و مسلمانها زندگی مشترک دارند. بین بستون، تاجک، هزاره، ازبک، بلوچ، نورستانی، ترکمن و پسهای هیچ فرقی نیست، همه شان گلپهای رنگارنگ یک باغ اند و درخت های جداگانه ای اند که رنگها و مزینهای

افغانستان و ایران بوده و آنرا با فال نیک منگرند.

خبرها و مطالب خبری:

* استاد ربانی بنا بر تاریخ ۸ اسد در عصر دلگشا با اسادان بوهنسون هوایی و مذاقعه هوایی ملاقات کرد و آنها را به انجام وظایف مهمان موجه ساخت.

* بنا بر تاریخ ۸ اسد جلسه شورای عالی وزیران در ریاست اسناد فرستاد در اعظم افغانستان در کلوب صدارت عظمی دار گردید و سرخرو ربان اولیه مردم بحث نمود و به مسوولین هدایات مسخ داد.

۱۱

سر مقاله:

"در با زسازی کشور به سهم روس - فکرا احتیاج محسوس میسود:"

سر مقاله با رباط دعوت استاد ربانی که در ریاسته را دیووتلو بیرونی خویش از روسفکرا و منحصمین خواسته است که دونا ره به کشور عودت نمایند، نگاشته و در آن مینویسد:

... افغانستان و ایران شده به نظریات، علم، طرز فکر، کار و عمل آنها (روسفکرا) احتیاج دارد، آنها اگر در داخل کشور اند با خارج از آن باست بر کشور و همو - طنان خود دلسوزی کنند و ذاتی خود را که در با زسازی کشور با بر مفید دارد به حیت یک افغان دلسوز و با درد به کار اندازند، در بوهنسونها کدرهای فعال را تربیه کنند، و در موه سات وسعات مختلف توسط همکاری همه جانبه، خویش آن نوافض را از بیس برند که افغانها نادیدن آن خجالت میکشد و روح میبرند.

خبرها و مطالب خبری:

* کمیسیون رساندن قضای ولایت بغلان بنا بر تاریخ ۸ اسد تشکیل جلسه داد و بر مسکلات تولید زغال سنگ شمال و ترمیم آسانت سیلوی بلخمری بحث بعمل آورد و تصمیمات لازم اتخاذ

تسکیل کمیته، سه جانبه ایران، افغان - تسان و سا زمان ملل متحد برای بازگست مهاجرین افغان از ایران به کورسان موافقت کردند، (۵) طرفین با تأکید جدی بر همکاریهای مسرک در امر مبارزه با تولید، توزیع و حمل و نقل مواد مخدره موافقت کردند که به تسکیل یک کمیته، مشترک درسی زمینه اقدام نمایند، (۶) در زمینه امور صحتی و معالجوی، جمهوری اسلامی ایران آمادگی خود را برای آموزش کارهای صحتی افغانستان، اعطای کمکهای ادویه حات و تعمیر و با زسازی سفارخانه های افغانستان اعلام داشت، (۷) در زمینه، بست و مختبرات طرفین با توافق بر همکاری مسرک مختبرانی بس دو کشور، طرف ایرانی آمادگی خود را در زمینه، کمکهای علمی، آموزشی و فنی در امر پیست و مختبرات اعلام داشت، همچنین طرف ایرانی برای ترازیت پیست و کانال های مختبراتی افغانستان به دیگر کشورها از طریق جمهوری اسلامی ایران اعلام آمادگی نمود.

۱۰

سر مقاله:

"گامی بلند در جهت روابط برادرانه و همسایگی نیک:"

سر مقاله با رباط تقریبات عالی لیرتیه، جمهوری اسلامی ایران و نتایج آن توسعه و در نتیجه میسود: دولت اسلامی افغانستان در حالیکه معتقد به اصول اسلامی و برادری، همکاری و حسن همجواری با همه کشورها و مخصوصاً کشورهای اسلامی میباشد، همچنان اعتقاد عمیق دارد که این روابط باید بر مبنای عدم مداخله در امور یکدیگر بوده و زمینه را برای گسترش هر چه بیسرهمکاریهای انصافی، فرهنگی، تجاری فراهم آورد. دولت و مردم افغانستان عقیده دارند که تعمیق چنین همکاریها به سود هر دو کشور

جدا دارند، همه، سان درسی و طیفه، مسرک انسانی سرکنند که وطن و سپهر خود را خوب نگهدارند، بخدمتین برسند و چون با غسانان مهربان در حفاظت و پاسداری آن از همت کارگزاران و بدین ترتیب و جانب و مکلفیت های اسلامی و افغانی خویش را با اعزم و سجا عبافغانی انجام نمایند. ما آرزو مندیم که سجا موبنداران و سپهران ما درسی حصد در بیسیر و وظایف خویش همگما رند و با اسفاده از هر امکان، محیط، سپرو با لاجره خانه، مسرک معنی وطن خویش را با دوسر سر سازند.

اعلامیه:

اعلامیه، مسرک که بسین وزارت خارجه، دولت اسلامی افغانستان و هیئت جمهوری اسلامی ایران که از تاریخ ۶-۴ اسد در افغانستان مافترت کرده، سفاطی گردید، در آن موا - قعات دلیل صورت گرفت:

(۱) طرفین توافق کردند که برای توسعه و استحکام بیسیر روابط سیاسی، اقتصادی و فرهنگی بزودترین فرصت ممکن یک کمیته، مسرک همکاری افغانستان - ایران بسین از بررسی و تصویب، بوجود آورند که مبادی و مبکا بسزم همکاری در موارد فوق - الذکر را طرح و به حکومت دولتی غرض بصورت بیسها دنما بسد، (۲) همکاریهای ولایت سرحدی افغانستان با استانهای مرزی ایران صرف در جوکات نوافقات کمیته، مسرک افغانستان - ایران صورت گرفته میسواند، نضره: سوافقهای موجود بیسین ولایت خراب و فراه افغانستان با استان خراسان ایران فعلاً ادامه باید... (۳) طرفین بطور احوالی بسین با بسین با زارجه های مسرک سرحدی توافق نمودند، محل با بسین و طرز - العمل با زارجه های متذکره توسط منحصمین طرفین بزودترین فرصت به حکومت طرفین غرض بصورت بیسها د میگردد، (۴) طرفین برای بسرع در

گردید.

۱۳

سر مقاله:
"اسلام و کار"

سر مقاله ارزش کار را از نگاه اسلام بررسی کرده و سرویهای طبیعی کشور را بر سر مرده، حسم طمع دشمنان دولت تعارا با ددخانی کرده و در نتیجه منویسد: اگر اکنون نیز ما ندانیم اندیستیم که دیگران برای ما نفع خواهد رسانند و بدفع آنها کشور خود را عمران خواهیم کرد، این خواست است که تعمیر آن به نفع ما نیست. با بستن حرفهای حیرت و نرم دین یاری نخوریم، به جای اینکه بدون علت یک دیگر خود را یکسب با هم دوباره برادر سویم و در عمران خائسه بزرگ حوسن دسها را آله و سبانی ها را عرفیاران کنیم و افغانسان را بهسرا ه سرفی و بیسرف گامیزن سازیم.

خبرها و مطالب خیری:

* کمیسیون سکیل مجلس حل و عقد که از نمایندگان بخشهای مختلف سکیل گردیده بود، کار خود را به پایان رساند و سوبد طرح سکیل مجلس حل و عقد و سکیل مجالس ولایت، سورا های و لسوالیها و علاقداریها را

تکمیل نمود که به مقام ریاست دولت اسلامی افغانستان سرده خواهد شد.

* بتاريخ ۱۱ اسدین از ۱۵۰۰ قمری راکت زمین بر زمین و مابین های هوا و بالای نواحی اول، چهارم، هشتم، نهم و دهم ما بت نموده که منجر به سهادت ۱۳ نفرو جراحت ۹۷ نفر از هموطنان غیر نظامی ما گردید... احمد ساه مسعود وزیر دفاع درین باره توضیح داد: فرار بود تاریخ ۱۱ اسد نو از سرف صدر اعظم با کسان به کابل مواطلت نماید، بخاطر جلوگیری از سرف مویوت میدان هوایی بیس المللی کابل از نفاط چهار آسیاب و سنگی - سخاک زیر آس را کنها قرا گرفت... وزارت دفاع بعد از شنیت نفاط انداختها که از موضع حزب اسلامی حکمنا صورت گرفت داخل اقدام گردیده و بنادیر لایم دفاعی را بخاند نمود... در گزارش سبده نظامی آزاسی اطلاعاتی با خبر علاوه شده است که با وصف نمان های مکرر بیلقوسی و مراجعه مستقیم به دفتر محترم عبدالصوفی در اید صرا عظم دولت اسلامی افغانستان خیرنگاران ما موفقی نگردیدند با موصوف در رابطه به حوادث دوروزا خبر صحت نموده و نظر و بوضحات لازم حزب اسلامی انجستیر

حکمنا را از اسان، دسباب نموده و به اطلاع هموطنان عزیز رسانند.

۱۴

سر مقاله:

"کشور به صلح و سازاری ضرورت دارد":

"جهاد اسلامی در کشور به بیروزی رسید ولی تاکنون در راه نامین صلح مشکلائی هست و ما در این کشور در دیده و ویران سده صلح نامین نمود در راه بار سازی تبدلانی طرح سده میتوانند و نه هم قدمی بردا سده می توانند... امید است که خداوند مشکلات موجوده را حل نماید و درین کشور در دیده آفتاب نامین صلح و وحدت ملی، اخوت و بیسرف سعاع زیرین خود را بخن کند و آسروز دور نیست که موازین با روند صلح در گوشه گوشه کشور بروسه، با سازی آغاز شود...

خبرها و مطالب خیری:

* بروقیسور برهان الدین ربانی رئیس دولت اسلامی افغانستان به ارتباط راکت یاران اخیر کابل طی پیامی گفته است: دولت اسلامی با هر مقصد و تخریبکار که امنیت و زندگی بهریان را مختل سازد عمل فاطع خواهد کرد.

شرح وقایع جهاد

اهل سرطان - ۳۱ سنبله

سرطان ۱

* گلبدین حکمتیار رهبر حزب اسلامی خطاب به جمع غفیری از مردم پکتیا بتاريخ ۳۰ جوزا در گردیز از آنها سوگند گرفت تا برای از بین بردن بحران موجوده، رفع خطرات از هم-پاشیدن مملکت و سوق دادن کشور به شاهراه ترقی و تعالی بجانب کابل به حرکت افشاده و سربقایی کمونیست ها را از سر مردم کم نمایند. وی به مدعوبین گفت که وزارت خانه های دفاع و امنیت ملی هنوز هم از طرف کمونیست ها بهره ریزی بیرک کارمندان اداره میشود و در رأس سازمان مقامات خاص بشمول لوی درستیز نیز کمونیست ها قرار دارند. تا میسر شده از صیغت الله مجددی بخاطر تجاوز از توانمندی ها و روشنگری که بینه انتقاد نموده گفت که یکانه کاری را که باید مجددی انجام دهد همانا انتقال قدرت به دولت موقت مجاهدین میباشد. اما وی ادعا دارد که ۹۰ فیصد مردم از تمديد ميخواهند دوره تا مبرده جماعت میکنند. حکمتیار گفت دسایسی سراه انداخته شده تا دولت مشایبهی در شمال کشور با مداخلت فعال خارجیا تشکیل گردد و بدین طریق افغانان را بیدوبخش شمال و جنوب منقسم نمایند. رهبر حزب اسلامی اظهار تعجب نمود که چرا از بیرک کارمندان در کابل پذیرایی

کرمی بعمل میآید و به افراد مسلح وی اجازه داده میسرود تا درجاهای کابل آزادانه گشت و گدازند و مجاهدین را از شهر خارج مینمایند در حالیکه اهالی سهریانواع شکنجه، قتل و قتل و جوروچیا و ل رویر میباشند.

(پاکستان تا بجز)
* صیغت الله مجددی خطاب به نمایندگان اهالی تنگرها رستا ریخ ۳۱ جوزا اظهار داشت: من آرزو ندارم که به وظیفه ریاست جمهوری بعد از ختم دوره موجوده ادامه دهم ما نمایندگان ملت حق دارند تا در ساراه آینده افغانستان نامی اتخاذ نمایند. (پاکستان تا بجز)

* گلبدین حکمتیار رهبر حزب اسلامی افغانان طی خطبه ای در یک اجتماع بزرگ در گردیز گفت که تمام قوت های جهادی بکمیالاید تحت فرماندهی واحد طرف کابل حرکت نمایند. همکار ریخی پستوی رادیسو صدای آمریکا گفته است که علاوه بر مجاهدین حزب اسلامی، صدها نفر مجاهدین دیگر تنظیمهای جهادی نیز در بین اجتماع اشراک ورزیده بودند.

رهبر حزب اسلامی درین اجتماع گفت که هنوز هم وزارت دفاع و وزارت امنیت ملی تحت کنترل کمونیست ها میباشد. وی گفت که در کابل حکومتی وجود ندارد و این حکومتی که وجود دارد حکومت ائتلافی با کمونیست ها و ملیشه ها است. وی افزود که کوششهایی برای تجزیه افغانستان در جریان است و یگانها در حال این مشکل جنگ

میباشند. (صدای آمریکا پستو)
* بهاسی گزاری های رسیده منسی عمومی حزب وحدت اسلامی در کابل طی یک محاسبه مطبوعه منسی در حضور خبرنگاران خارجی و داخلی، اسامی ویران میسها دی حزب وحدت اسلامی در حکومت موقت اسلامی را چنین اعلان کرد:

دکتر حسرت الله خدا یاد اذعان بحیث وزیر امنیت ملی.
انجنیر یعقوب علی لعلی بحیث وزیر امور محدود و تکالیفات دهات.
و دکمور عبدالواحد ساری به حیث وزیر معادن و صنایع.
(صدای انقلاب اسلامی)

* قاضی سیدامان سرپرست ولایت کابل (مربوط جمعیت اسلامی) در باره جنونکی حفاظت امنیت کابل به خبرنگار رادیویی منسی چنین توضیح داد: در روزیکه ما داخل سهرکابل شدیم، گروهیهای مخلط پراکنده داخل سهر شدند و در وقت دفاع سردولتی، و با در هر گوشه و کونار، فرار کاشی ایجا کردند، که البته این جای بی نیروها، بی نظمی های را در سهر بوجود آورد. وزارت داخله و وزارت دفاع در این اواخر این مسوولیت را بدوش گرفتند، تا امنیت را در سهر کابل تأمین کنند. و در همین راستا بکتعداد از آمرین و قومایان جهادی را جذب کردند و امکان دارد که در ظرف یک هفته آنها را آماده سازند تا امنیت سهر را بدوش گیرند. البته گروه امنیتی به هیچکس مجال آسرا

نخواهد داد که به اعمال غیرتاریخی دست نرسد. (بی.بی.سی. فارسی)

۲

* گلری سخنگوی حزب اسلامی افغانستان طی مصاحبه با خبرنگار بی.بی.سی. در مورد بیانی مابین حضرت صیغ اللہ مجددی در قدرت گفت: حزب اسلامی همیشه خاطرتان را ساخه که راه حل امن فضا افغانستان را بر عا بست نمودن توانایی است که میان رهبران تنظیمها دریا و ربه عمل آمده است و بظنی ارا ن معاهدات بود که با عبت خونریزی زادی در کابل گردید و حزب اسلامی از همه امکانات به خاطر جلوگیری گیری از بعضی سوا فعات کار خواهد کرد گرفت. گلری در پاسخ اینکه برای حزب وحدت و ملیتهای دو ستم در سورای جهادی عضویت داده شد، گفت که مجددی صاحب صلاحیت بعضی کار بسته، اعداد رفرا مین و عضویت دادن تنظیم ها را در سورای جهادی نداد و این از صلاحیت های سورای فادی است که جهت سولیت دیگر تنظیمها فمطلبه نما بد و حزب اسلامی سولیت اخا تی را که جا رده سال سما مدرم قابل مسلمانان جنگیده اند در سورای جهادی رد می نماید. (بی.بی.سی. پستو)

* عبدالحق قوماندان پولیس و زاندارم حکومت اسلامی طی مصاحبه ای اوضاع امنیتی کابل را وخیم توصیف نموده، گفت: اگر چه من از طرف دولت فعلی بیعت قوماندان زاندارم و پولیس تعیین گردیده ام ولی در حهه امنیت کمترین کاری نمی توانم انجام دهم، امید است که بر چه کسی امنیت را قایم سازم زیرا عامل اصلی هرج و مرج خود دولت و مجاهدین می باشد، مردم را آنها نلانی میکنند، با عت از آزار و اذیت مردم آنها میباشند و خانه های مردم را آنها جابول میکنند. (صدای امریکا پستو)

۳

* عبدالولیخان رهبر حزب عوامی ملی پاکستان بنابر رخ ۲ سرطان در اجتمای در کلوب مطبوعاتی کویته اظهار داشت: امریکا نظام اسلام و دولت اسلامی را در افغانستان پیشکش نمود تا بدین ذریعه برادران در مقابل برادران جنگا ندوینا م سلام جنگهای گروهی را بر راه اندازد. ولی خان گفت امریکا و پاکستان نباید در امور داخلی افغانستان مداخله کنند و باید گذارند افغانها خود موضوعات شان را حل و فصل نمایند. (مسلم)

۴

* ننگ یوسفزی عضو سابق پارلمان افغانستان بنابر رخ ۳ سرطان در پناور، از صیغ اللہ مجددی شدیداً انتقاد نموده، گفت: پاکستان با جهاد افغانستان امداد دینماری نموده اما فهمیده نمیتوانیم که چه چیز باعث گردید تا پاکستان شخصیتی را بالای افغانها تحمیل نماید که ضد افغانی بوده و جدا دوش قهرمان استقلال افغانستان - غازی امان اللہ خان - را به تحریک انگلیسها سرنگون ساختند، وی علاوه نمود که صیغ اللہ مجددی در موقفی قرار نداد که حتی با بکنفران قوماندانهای جهادی مقابله

خطاب به قوماندانها صادر: تصمیم از ساست، انتخاب از ساست، من اصلاً علاقه ای به قدرت ندارم، اما در صورت تقاضای شما من درین مورد سعی و کوشش بعمل خواهم آورد. من نمیتوانم آرزوها و توقعات مردم را نادیده بگیرم. (پاکستان تایمز)

* قوماندانهای جهادی در کابل بنابر رخ ۳۱ جوزا تهدید کردند، علیه کسیکه با صیغ اللہ مجددی رئیس دولت موقت مخالفت ورزد، اعلان جهاد خواهد داد. دهها نفر از دانشمندان دینی و بزرگان قومی در حالیکه در ریاست فدرال جمهوری بروی زمین نشسته بودند به خطابه های نیکایک از قوماندانها گوش فرا میدادند که خواستار دروازه دوره مجددی الی پنج سال بودند. قوماندانها میگفتند: ما برای تشکیل این دولت قریباً نیمی از زبانی متقبل گردیده ایم و آرزو نداریم که کسی آنرا از ما بگیرد. (نیشن)

* گلبدین حکمتیار رهبر حزب اسلامی بنابر رخ ۳۰ جوزا بجواب پرسش های اجتماع کنندگان در لولوی البدر بکتیا اظهار داشت که پاکستان علاقه خاصی به تطبیق مفاد توافقات پشاور که بین رهبران مجاهدین منعقد گردیده است ندارد و برای پاکستان بی تفاوت خواهد بود که توافقات مذکور تعدیل و یا بکلی نادیده گرفته شود. (نیشن)

* اخبار رسیده از داخل کشور حاکیست که گلبدین حکمتیار نسبت به تجربه افغانستان اعلام خطر کرد. حکمتیار گفته است که برای تجزیه افغانستان و تشکیل یک حکومت مستقل در شمال این کشور توطیهای پیچیده شده است. وی گفت: مردم باید آماده باشند تا با این توطیها، که دستهای خارجی در آن دخیل میباشد، مبارزه کنند. وی افزود یگانها را تسکییل حکومت اسلامی همانا اقدام نظامی خواهد بود. (صدای انقلاب اسلامی)

۵

نما بدو نیز فرا مونی نماید کرد که امروز ۱۹۱۹ نه، بلکه ۱۹۹۲ میباشد. از همین جهت ملای سوربا را از مروزی قبادر نخواهد بود که آزادی افغانستان را بالای خارجها بفروش برساند. بسوی سغزی گفت ظفره رفتن مجددی از قبوسلی توافقات بناورد، سنانه خوبی از افغان! خلافتی سیاسی نامبرده بنما ر میروند. (مسلم)

* آیت الله محسی رهبر حرکت اسلامی افغانستان که ضمناً جنگجوی سوری قیادی نیز میباشد در محاسبه اختصاصی با روزنامه مسلم جاب پاکستان بتاريخ ۳ سرطان در اسلام آید با خطا ردا که در صورت عدم انتقال قدرت به اسنادیرهان الدین ربانی طبق توافقات پساورد خونی سغزی زیادی در افغانستان صورت خواهد گرفت. بنا سبرده علمای سعودی را به خاطر فتوی دادن های جنجال برانگیز شان ببا دانستند گرفت. محسنی از قول نطق وزارت خارجه افغانستان گفت که ایران در مورد اخلی افغانستان مذاخه میکند. (مسلم)

* احمد شاه مسعود وزیر دفاع دولت مو قت افغانستان بتاريخ ۳ سرطان مانع ورود صیغ الله مجددی به قصر ریاست جمهوری گردید. طبق گزارش (رویبر) مجددی، مسعود را متهم به غصب اختیار را شتی نموده است. مجددی گفت: نما موسایل ارتباط جمعی از قبیل رادو، تلویزیون و غیره در تصرف جمعیت اسلامی مسعود نبوده و جمعیت اسلامی ازین منابع برای پیس بردا هدا ت حزبی خود استفاده میکند. وی علاوه نمود که مسعود با استعمال قوه بتاريخ اول سرطان مانع نشر ابلاغیه ریاست جمهوری در مورد انعقاد جلسه اضطراری سوری ۶۴ نفری جهادی گردیده بود. (مسلم)

* بی.بی.سی گزارش داد که به تاریخ ۳ سرطان جنگ سیدی در منطقه بالاحما رکابل بین افراد رسد دو ستم

و افراد گلبدین حکمتیا رهبر حزب اسلامی در گرفت که در آن از آتش توب خانه و نایک استفاده بعمل آمد. گرچه هنوز واضح نیست روی چه موضوعی جنگ شعله ور گردید، اما را بورها حاکی از تلفات سنگین میباشد. (مسلم)

* نطق وزارت خارجه پاکستان در بیانه هفتگی خود بتاريخ ۳ سرطان در اسلام آید با خطا ردا که در انتقال دانت که پاکستان در موضوع انتقال قدرت که قرار است بتاريخ ۲۸ جون (۷ سرطان) طبق توافقات پساورد صورت گیرد، خود را درگیر نخواهد کرد. نطقی گفت این موضوع اصلاً مربوط به مردم ورهبران افغانستان میباشد تا در زمینه تصمیم بگیرند.

(پاکستان تایمز)

* صیغ الله مجددی رئیس دولت مو قت افغانستان بتاريخ ۳ سرطان بخاطر غیابت پسا از رهبران جهادی، انتقال قدرت را برای سه روز دیگر به تعویق انداخت. قرار بود که مجددی قدرت را به سوری ۵۶ نفری جهادی و سوری ۱۰ عضو قیادی تسلیم دهد، اما طبق گزارشهای رادیو و تلویزیون دولتی عده زیادی از اعضای این سوری ها در پاکستان، عربستان سعودی ویا ولایات کشور پسر میبردند.

* صیغ الله مجددی رئیس دولت مو قت افغانستان بتاريخ ۳ سرطان اعلان نمود که آرزو در سه روز قبیل از روز مجوزه از قدرت کناره رود. در حالی که صدای انفجار اکت از اطراف شهر به گوش میرسید مجددی احمد شاه مسعود وزیر دفاع خود را عامل این تصمیم خود را نمود ساخت. مجددی در حضور نامهنگاران غربی گفت: من حاضر ام این انتقال قدرت همین فردا (۴ سرطان) صورت گیرد. من آرزو ندا رم برای یک دوره دوم خود را کاندید نمایم ویا نفر بعدی را سفارش کنم.

(نیشن)

* اکرم ذکی سکرتر جنرال وزارت خارجه پاکستان، منحیت نما بنسده خصوصی محمدنوا ز شریف برای بازدید مختصری بتاريخ ۴ سرطان وارد کابل گردید. بمجرد ورود وی بکابل، نامبرده با صیغ الله مجددی رئیس دولت مو قت افغانستان ملاقات نمود و پیا پی خاص مدرا عظم پاکستان را برایش تقدیم کرد. محتویات این پیام هنوز افشا نگردیده است.

(پاکستان تایمز)

* بیسی سیوان نماینده سابق سرمنشی ملل متحد در مورافغانستان بطور غیر مترقبه بتاريخ ۴ سرطان وارد کابل گردید. منابع ملل متحد میگویند نامبرده عرض تودیع ببا همکاران سابق خود بکابل آمده است.

(نوابی وقت)

* گلبدین حکمتیا رهبر حزب اسلامی افغانستان، احمد شاه مسعود وزیر دفاع دولت اسلامی را مسعود در قرارداد به گفت که احمد شاه مسعود در وضعی قرار نداد که نظم و امنیت عمومی را در کابل برقرار سازد. حکمتیا را این اظهارات با این تصمیم مسعود عکس العمل نشان داده که ویکی از سه معاونین را از حزب اسلامی انتخاب ننموده، زیرا دوتن از معاونین مسعود از حزب وحدت شیعه مذهب ویکی از حزب اتحاد اسلامی میباشد. حکمتیا در محاسبه ای توضیح داد که تا مین امنیت شهر کابل از وظایف وزارت داخله پکتور میباشد. وزارت دفاع با ید برای تشکیل یک لستر جدید اسلامی اهتمام بخرج دهد. (مدای آلمان)

* با وصف اینکه در زمان انتقال قدرت از نظام کمونیستی بجا هدیین بسیاری از مو سات دولتی و عوام المنفعه راج گردید، اما به اثر توجه بعضی از گروه های جهادی، آرشیف ملی، کتا بخانه عا مدو موزیم کابل از

دستبردار و مسلح مضمون مانده است. (صدای آمریکا بنویس)

۶

* محمدنواز شریف صدراعظم پاکستان طی بیانه‌ای که بنا بر سرطان در اسلام آباد پخش گردید اظهار داشت که مجددی طی بیانی به‌ویژه بطور قطع گفته است که از وظیفه خود در ختم دوره دوم ماهه، طبق توافقات بسیار کناره‌گرفته، صدراعظم پاکستان گفت که وی بیانی توسط اکرم ذکی سکرتر جنرال وزارت خارجه گسیل داده که در آن اصطلاحات زایدالوصف پاکستان در صورت کسب‌کنی هادر کابل و آستانه، نامطمئن اوضاع سیاسی در افغانستان ابراز شده است. (نیس)

* جنرال خدایا دهزاره از اعضای حزب وحدت اسلامی که از طرف صیفت‌اللهم مجددی رئیس دولت مؤقت افغانستان به‌سمت وزیر امور خارجه گسیل شده است، بنا بر تاریخ ۵ سرطان وزارت داخله را بعد از زرد و خورد دوروزه با نیروهای احمد شاه مسعود و زبردفاع تصرف خود در آورد. طبق گزارش آرانس فرانسه برسی و منابع دیگر خدایا دعوت از سیری نمودن سی نوامبا جنگ‌های خونین که ۲۰ کشته‌جا گذاشت و وارد وزارت داخله گردید. منابع حزب وحدت اظهار داشتند که وزارت داخله جدیداً بنا بر وزارت امنیت ملی نام گذازی شده است و مسوولیت امنیت سهر را نیز بدوش خواهد گرفت. (نیس)

۷

* اکرم ذکی سکرتر جنرال وزارت خارجه پاکستان بعد از بازگشت از سفر بکروزه بکابل به‌نماینده صدای آمریکا یکا گفت که صیفت‌اللهم مجددی به‌ویژه اطمینان داده است که در خمدوره دوم ماهه حکومت خود که در توافقات بسیار گنجا بنده شده بود از وظیفه کناره خواهد رفت. اکرم ذکی گفت که رئیس دولت

موقت نما مهربان را گرد هم جمع خواهد نمود و از آنها خواهد خواست تا در زمینه تصمیم بگیرند.

(پاکستان تایمز)

* صیفت‌اللهم مجددی رئیس دولت مؤقت افغانستان در نظر دار قدرت را بنا بر تاریخ ۲۸ جون (۷ سرطان) بنه سواری مجاهدین و سواری مؤقت ۵۶ عضوی بکروزه قیل از تاریخ معینه تحویل دهد. این موضوع را نطساقی رسمی مجددی بنا بر تاریخ ۶ سرطان در کابل اظهار داشت. (نیس)

۸

* برهان الدین ربانی بنا بر تاریخ ۷ سرطان منحنیت رئیس جمهور افغانستان مقرر گردید و قدرت را از صیفت‌اللهم مجددی تحویل گرفت. طبق توافقات بسیار دوره خدمت ربانی نیز مدت چهار ماه تعیین شده است. گرچه مجددی از انتقال قدرت مستقیماً به ربانی امانت و وزید و کوسیدنا قدرت اجرایی را در عوض به‌سواری دو لیتی سپارد. اما ربانی بی‌بوجه به ملاحظات مجددی بنا بر تاریخ موعود وارد قصر ریاست جمهوری گردید. به مجرد تسلیم‌گیری استعفا نامه مجددی، یک سواری ۱۰ عضوی مشتمل از مهربان جهادی صلاحیت ریاست جمهوری را به ربانی تفویض نمود. (نیس)

* طبق اطلاع آژانس خبری افغان گلبدین حکمتیار رهبر حزب اسلامی طی مصاحبه مطبوعاتی که بیرون از سهر کابل بنا بر تاریخ ۷ سرطان صورت گرفت، اظهار داشت که استناداً تصور فریید کاندیدای حزب اسلامی برای خوکی صدارت عظمی در دولت مؤقت در خلال چند روز آینده و وظیفه خود را انتقال خواهد کرد. (نیس)

* گلبدین حکمتیار در بیانیه خود در ۱۵ کیلومتری کابل خطاب بنه روزنامه‌نگاران روز ۷ سرطان گفت که وی از دولت مؤقت جدید افغانستان حمایت خواهد کرد. (پاکستان تایمز)

* محموله بزرگی از مواد صدادی آمریکا بنا بر تاریخ ۷ سرطان وارد اسلام آباد گردید بنا بر بیانیه بکابل ارسال گردید و در بیانه‌های بنامند آنجا مستقیماً توزیع شود. (پاکستان تایمز)

۹

* نطاق حزب اسلامی (حکمتیار) به تاریخ ۸ سرطان به خبرنگار روزنامه جنگ پاکستان گفت که صدراعظم منتخب حزب اسلامی وقتی انتقال وظیفه خواهد نمود که واحدهای مختلف ملیشه ها کابل را ترک نمایند. وی گفت خروج واحدهای مسلح از کابل و تفویض آنها به نیروی مسترکی از مجاهدین برای حفظ و امنیت سهر ضروری میباشد. وی اظهار داشت که در حال حاضر کابل فاقد هرگونه اداره بوده و هرکس هر چه دلش خواهد انجام میدهد. (جنگ)

* به‌تعمیق انتقال قدرت در کابل عبد رب الرسول سیاف رهبر اتحاد اسلامی خطاب به کنفرانس مطبوعاتی اظهار داشت که وی از دولت مؤقت موجوده تحت رهبری برهان الدین ربانی حمایت کامل خواهد کرد. وی افزود که این انتقال قدرت به اساس موافقت نامه صورت گرفته و دولت موجوده با بیست برتعمیق فاصله‌های دو لیتی قبلی تجدیدنظر نماید. (جنگ)

* روزنامه انگلیسی زین مسلم خطاب پاکستان در سرمقاله ۹ سرطان خویش می‌نگارد، این تضمین برهان الدین ربانی رئیس جمهور افغانستان که وی هیچگونه بیخا شهای داخلی را نخواهد پذیرفت بگانه‌رکن اساسی قایل اطمینان بنما می‌رود. از آنجا که انتخابات در افغانستان سابقه ندارد و تقسیم‌لسانی در مملکت نیز در بیس سگورهای مختلف صورت و اضح نمایان است در بیجا سوالی پیش می‌آید که آیا برقراری انتخابات امکان پذیر خواهد بود یا خیر؟ هوبداست که باید عملیه انتخابات بصورت دقیق

طرح سود و بطور مختصانه عملی گردد. سرمایه‌ها در آخر می‌گوید: ممکن یعنی از گروه‌ها ترجیح دهند که مخالفتهای خود را از طریق مرمی حل و فصل نمایند نه از راه‌های صالحت‌آمیز. (صلیحه)

* مولوی جلال الدین حقانی رئیس شورای سربازان قومانده‌ها در مورد استعفا ی صیغ اللہ مجددی و بقدرت رسیدن اسناد دیرها ن الدین ربانی گفت: وقتی ما این خبر را شنیدیم که صیغ اللہ مجددی طبق فیصله، سوار، همچنان که قدرت را از کمونیست‌ها تسلیم شد، طبق همان فیصله، مقام قدرت را به اسناد دیرها ن الدین ربانی سپرد، ما از حضرت صیغ اللہ مجددی بسیار متعجبیم که ملت را از منکر اختلاف و بی‌انگیزی رها ننموده، مورد استخفاف نا اهل و نفعی نگذاشت، وی در جواب سوالی که آیا شما با اسناد دیرانی همکاری خواهید نمود، گفت: ما از انتقال قدرت به اسناد دیرانی بسیار کمال صداقت و اخلاص حمایت می‌کنیم و به اسناد دیرانی تمام قومانده‌ها و علمای اطمینان می‌دهیم و به بسیاری از اخلاص در پی سپردن امور با اسناد دیرانی خواهیم نمود. وی راجع به خواست حکمتنا در مورد بیرون راندن ملیشه‌ها از کابل گفت: ملیشه‌های دوست‌مکه سالها در حمایت رژیم نجیب کوسیده، در مقابل مجاهدین رزمیده و جنگ‌های سخت علیه‌مان نموده‌اند، حال آنکه به غارت و جبا و ل مضر و منغول هستند و درین شرایط نسبتها این نقایصی انجنر حکمتنا راست، بلکه نقایصی تمام مجاهدین است.

(بی.بی.سی. پیسو)

* برهان الدین ربانی که روز گذشته به عنوان رئیس جمهور افغانستان زمام امور را در دست گرفت، وعده تنظیم قانون افغانستان را در اولویت برنامه خود اعلام کرد. بگزارش خبرگزاری رویتر ربانی که در نخستین سخنرانی خود، بعد از حراز مقام

ریاست جمهوری صحبت میکرد، همچنان در حفظ مال و حیثیت مردم افغانستان تأکید کرد. در همین حال عبودیت الرسول سیات و گلبندی حکمتنا و روز گذشته، ضمن ابراز رنگرایی بندها از وفاق افغانستان، بستیمانی خود را از برهان الدین ربانی اعلام داشتند. گلبندی حکمتنا در رئیس حال هوسدار داد در صورتیکه نظم در کابل از طریق خارج کردن نیروهای سید نظامی دولت بستن، برقرار شود، وی ممکن است از دولت ربانی کناره‌گیری کند.

(راديو پهران)

* مولوی محمد یوسف خالص رهبر حزب اسلامی طی مصاحبه‌ای از انتقال قدرت به طور تلخ آمیز به اسناد دیرانی ستایش کرده و گفته است که در حکومت اسلامی کمونیست‌ها جای ندارند. مولوی خالص اسرازا میدواری کردگانه اسناد دیرانی رهبر جدید افغانستان هم در روزی مواته ۲۴ اپریل بنا بر با بد برای چهار ماهه مور کسور را به بیس سپرد. وی افزود که در افغانستان از هر چیز مهمتر، تحکیم امنیت است و اظهار میدواری نمود که اسناد دیرانی این مهم را در قهرت کارهای خود قرار دهند. (صدای آمریکا دری)

* در سپهر هلمند از سالها قبل جنگ میان گروه تسبیخ آخندزاده و دیگر گروه‌های مختلف مجاهدین جریان داشته است. در زمینه بی‌مصداق همگسار ربانی و بی.بی.سی. چنین گزارشی داد: جنگ میان آخندزاده و دیگر گروه‌های مجاهدین علاوه بر عوامل دیگر، یکی هم اینست که آخندزاده میخواهد در ناحیه هلمند یک مرکز حکمران وجود داشته باشد و وی میگوید که سرعت چنین حکم می‌کند، فلذا هر کسی که از این امر تعجب کند، با غی و با غی محبوب می‌شود و به همین حساب بود که به تعداد مختل لقبین افزوده شد. درین باره عامل دیگر هم وجود دارنده آن مسئله، کت تریساک

است و عامل دیگری را نیز می‌توان نام برد و آن اینکه وقتی رژیم دست بسته، نجیب محفوظ کرد، عده از ملیشه‌ها تسلیم مجاهدین حزب انظامی گردیدند و با همکاری دیگر گروه‌های جهادی لمرکگاه را منصرف شدند، وقتی آنها لمرکگاه را تصرف نمودند این سوی و امتیاقی در آنها ایجاد گردید که بنا به "موسی قلعه" را هم بدست آورند که به شکل یک کودتا سواستند این موفقیت را هم حاصل کنند ولی بعداً مسائلی پیش آمد که مردم به آخندزاده مراجعه کردند و اسناد دیرانی نوانست "موسی قلعه" را و این تصرف زاده در دیگر نقاط هم به بیرونی حرکت کرده است بنا به (بی.بی.سی. پیسو)

* اسناد دیرانی الحواحدی سابق اسناد دیرانی کابل دربرابر بیرونی خبرنگار صدای آمریکا که آنا بعد از انتقال قدرت از مجددی جدا شده است در این طح و امتیاقی من خواهد شد، اظهار داشت: اختلافات سیاسی و نظامی اینک دوره حکومت حضرت ما حب را مختل کرده اند، آن عوامل جلال هم با بیخاست، از قبیل موجودیت قوای دویم، نفوذ ترجمانی ها و وسعتها در کابل، قبول نشودن او امر مرکز توسط قوت‌های مسلح ولایت که کمون هم مشروعیت حکومت را به دیده شک و تردید می‌نگرند، و هم علاوه بر محبوسیت شخصی حضرت ما حب در میان مردم نسبت به محبوسیت اسناد دیرانی زیاده‌تر بود، ولی با وجود اینهم حضرت ما حب نتوانست امتیاقی را تا من تمام بدو من فکر نمی‌کنم که اسناد دیرانی الدین ربانی طح و امتیاقی را تا من کرده‌اند.

(صدای آمریکا پیسو)

* غلام احق خان رئیس جمهور و سوار سرف، جدرای عظمی کستان بیامهای سربیکه‌ای به مناسبت انتقال کرسی ریاست دولت موات افغانستان به اسناد دیرانی الدین ربانی ارسال داشته‌اند. رئیس جمهور پاکستان در

بیا خودگفته است که استقبال قدرت از طریق مسلمانان، امتزنا نه، فرانس و سیدین مردم افغانستان و عزم آنها برای اعادة طح و امنیت در اوقات و بیسریت مملکت با این میباشد، درینام صدراعظم پاکستان جناب آمدی: مقور نما کند نتیجه یک نفا هم بین افغانستانی میباشد، نموده خوبی از رهبری شما و نما با نگرا عتفا دوا عتفا مردم افغانستان در برابر شما میباشد.

(پاکستان تا بحر)

۱۱

* جنرال عبدالرسید دو سیم رهبری جنبش ملی اسلامی سم، سال و سید منصور سادری سقاون حسین ملی طی تلگرافی انتخابات برهان الدین ربانی را به صفت رئیس جمهور مؤسسه تبریک عربی نموده و سید سانی خود را از دولت ایران آزاد ساخته اند.

یورفور برهان الدین ربانی طی سانسه رادیو بلوژیونی خود ادعا مینماید ملیده ها و با بر قدرت های قومی را به اردوی دولت اسلامی افغانستان اعلا نمود و به گزارش مناسبت خیری بین المللی عبدالحمید معاون جنرال دو سیم سید سانی خوشی را از برهان الدین ربانی اعلام نموده و در نص گفت که قوای بح فرما بدهی این ملیسه نه، بلکه بخش منظمی از اردوی دولت اسلامی افغانستان بوده و قوای ما به مرور ارت دفاع افغان سیمان نکابل آمده است، وی اضافه نمود که در افغانستان هیچ بیروی ملیسه وجود ندارد. (صدای آمریکا پستو)

* برهان الدین ربانی رئیس دولت مؤسسه افغانستان تشکیل یک قوه جدید را بنا بر تاریخ ۱۰ سرطان اعلام نمود که در آن نیروهای نما مگروه های جهادی گنجا نمیده شده است. تا مبرده همچنین اعلام کرد که نیروهای ملیسه، بسمول ملیسه های اریک رسید دو سیم، بیرونی منحل خواهد شد. اما ملیسه

های با تجربه اسلامی شامل قسواوی ملخ دولتی گردیده و احمد شاه مسعود وزیر دفاع خواهد توانست وظایف سایر اعضای نماید. وی گفت دولت خواهد کوسیدر صندره را برای سوبیدک قاسون اما سی مؤقت جدید مساعدا زد.

اسا در سانی در حالیکه از داعیه مردم کم سیر حمایت میکرد، گفت که آرزو مند انکساف روابط با همه میباشد، گرچه دولت هند هیچگاه از جهاد دفاع سنان سید سانی نگرنده است. تا مبرده در مورد وضع امن سیر گفت که در زمینه بلانی مطرح گردیده که سقریب مورد اجراء فراخواهد گرفت. وی در مورد اهداف دولت خود گفت که وی برای حفاظت انقلاب اسلامی، ان سار دانی و کلیتور اسلامی، سنا ب دولت اسلامی، و حث ملی و سنا سنا رضی کشور خواهد کوسید.

* صیغ اللله مجددی بعد از تسلیمی قدرت به خلق خود در کابل بنا بر تاریخ ۱۰ سرطان وارد سنا و گردید. (مسلم)

* بنا بر تاریخ ۱۰ سرطان زد و خسورد در کوجه های کابل آغاز شد، که در اثر آن دود غلیظی از منطقه مینوید و به هوا بلند گردید، اما مجاهدین مانع دخول تا مدنگاران با این منطقه شدند. ساندان عینی گفتند که تبادلی آتش بین بیرونی از ملیسه های از سیک و اقرا د حزب اسلامی صورت گرفته بود اما کرباب سخنگوی حزب اسلامی اظهار داشت: من گفته نمیتوانم که کی با کی درگیر میباشد، ما چند نفری را مؤلف نموده ایم تا در مورد کسب معلومات نمایند، اما یقین کامل داریم که نیرو های حزب اسلامی در آن دخیل نمی باشند. (تیش)

* جنرال رسید دو سیم، رهبر شورای نظامی شمال افغانستان که ضمناً رهبری جنبش ملی اسلامی افغانستان را نیز عهده دار تلگرام تبریکیه عنوانی اسناد برهان الدین ربانی در مورد استقبال کرسی این بحت رئیس

جمهوری دولت اسلامی افغانستان فرستاده است. (تیش)

۱۲

* اجتناباً احمد شاه وزیر داخسه افغانستان بدینال بیانیه برهان الدین ربانی مبنی بر تشکیل اردوی منظم اسلامی و عملیات خارج ساتن گروه های مسلح از مواضع سنان، سنا سنا حوالی اظهار داشت: قوت های وزارت دفاع شروع به فعالیت کرده و سید نیروها و قوت های وزارت داخه سنا آنها همراهی کردند و برای هر تنظیم و فونهای آن در خارج از شهر کابل حای سید گردیده است که درهما سنا اعا سها با نه مکرند. وی در مورد سیم نیروهای وزارت داخه گفت: بعد از خروج سنا سنا، وزارت داخه و دفاع با مساعی مسترک در مواضع ایمان مسفر میگردید. در مورد مکان موفقیت طرح فوق کرسی با ورز خبر نگاری سنی سنی گفت: در شهر کابل عدم امنیت در همه جا حکم فرما میباشد و مردم تا دی شهر کابل خواهان امنیت قطعی بوده و از آن استقبال مینمایند و بدون سک خلی از کسائی هستند که برای برقراری آرامش در شهر کابل خوشبین نمیشد، وی راجع به اینکه این طرح در حکم موقعیت احمد شاه مسعود و وزارت سنا سنا خواهد داشت، گفت: بدون سک مسعود در دفاع ملی هست که دوست دار دین کاروان انجام بدهد و علاقه چندانی به مور غیر نظامی نداشته و میخواهد واقعا ارتش را سرو سنا سنا بدهد. (بی سنی سنا سنی)

۱۳

* برهان الدین ربانی رئیس دولت مؤسسه افغانستان در خطاب به نما ز جمع در مسجد وزیر اکبرخان مینه بنا بر تاریخ ۱۲ سرطان گفت: سندان مسلح که در خلال چند هفته گذشته در کابل آزادانه گشت و کذا داشتند، بهر

قلمی که با ندا زشهرآج خواجهند
سد، طبق گزارشی دیگری گروه های
نظامی دولتی که با نا بکها همراهی
میدند صدها نفر از افراد منح را به
تا ریح ۱۲ سرطان از شهر خراج سا -
خند، از دوروزیا بنظر جهت بهبود
اوضاع امنیتی در کابل این عملیات
براه ندا خنده است.

(تا کسان تا رمز)
* صیغ الله مجددی تا ریح ۱۲
سرطان طی معا حدهای به خیرنگاران
درسا ورا ظها رداست که نسکيل بک
سوری ویا دارن نمودن لوبه جرگه،
نقطه اساسی نوا قعات سا ورمیسا سد
ودرا بر همان نوا قعات سا ورنیودکه
انتقال قدرت به برهان الدین
ربانی صورت گرفت. وی گفت بعد از
۱۴ سال مجاهدت، قوما ندا تهای
جها دی اسحقان آرا پیدا کرده اند
به هر کدا مسان بک عماده مورتلوکی
اهداء سود. (نیشن)

* عبدالقادر امامی غوری یکی از
ما حبسگران ولایت غور در معا حدهای به
خیرنگاری، بی.بی.سی راجع به آ نولایت
گفت: بعد از اینکه بحولات در افعال
نستان بوجود آمد، نظریه ارباطا سی
که مجاهدین ولایت غور با قوای دولتی
فیل از سقوط رژیم نجیب دستند،
ولایت غور مکمل بدست مجاهدین تسلیم
سد، ونیروهای مسلح عسکری تا مجاهد
بن پیوست خود را اعلان کردند و قتل
ولایت غور بعد از دچا رده هرا رنفران
نیروهای مسلح عسکری وجود دارد که در
کمربندهای امنیتی جا بجا شده اند.
ونما ما دارا ب و هرا کز ولایت تحت نظر
سورای جها دی ولایت غور کمینرول می
گردد.

وی راجع به تأسیس امنیت در
شهر کابل گفت: من برای تأمین
امنیت شهر کابل یک راه سراغ دارم و
آن اینکه یک قوای مسلح با ارتش
اسلامی از مجاهدین تحت قناده ارگان
واحدی بوجود بیاید و تا زمانیکه یک

ارسی تحت قیادت و احداث کابل بسود و
تعداد مرا کز وجود داشته با تدبیر هیچ وجه
ممکن نیست که! عین در کابل بل تا میسر
سود.

(بی.بی.سی فارسی)
* در گزینیهایی که در ورور بیستی
میان احزاب سیه، حزب وحدت اسلامی
و حرکت اسلامی ونیروهای حکمنا ر و
سایت در اطراف کابل آغاز شده بود،
همچنان به شدت ادامه دارد، کینه من
هیئت طرح خارده نغری حزب وحدت
اسلامی افغان نستان که ورور گذشته به
منظور برقراری آسایش میان این دو
جناح به منطقه عزیمت کرده بودند، نیرو
های حزب وحدت و حزب اسلامی را به
منطقه کساندا و زا و ایل صبح امروز
با عت گسری بنسجرتک در منطقه سد،
طرفین در گزینیه استفاده از سلاحهای
سنگین و نیمه سنگین مواضع یکدیگر
را ز سر آسین سدست را ردا دند،
چک بین این احزاب رفعت، ده ها نفر
کشته و رخصتی جا گذاشته است. بگفته
یکی از مقامات نظامی، نقاط مختلف
شهر در کنترل نیروهای حزب وحدت
و حرکت اسلامی قرار گرفته است.

(رادیو بهران)

سلاح نمودن مجاهدین را با عت خون -
ریزی بنسرد را فغانستان دانسته اند.
حزب اسلامی مولوی خالنا علام کرده
است که مجاهدین عضوین حزب تا روی
کا را مدن بک دولت داعی در کابل
سلاح تا ترا به زمین نخواهند گذاشت.
حزب اسلامی حکمنا را بن تصمیم راپس
از تثبیت اوضاع افغان نستان و جلب
اعضا دکا فی مجاهدین نسبت به نظام
حکومتی، یک اقدام اسنا خواهد.

(رادیو بهران)
* در سادل آس راکت بین نیرو
های کلیدی حکمنا رهبر حزب اسلامی
و عند ۵۳ رسید دستم که تا ریح ۱۳ سر -
طان در کابل صورت گرفت جدا قتل ۵۰
نفر بهلاکت رسیدند، یکی از راکتها
بر قصر ریاست جمهوری که در داخل آن
برهان الدین ربانی مصروف مذاکرات
بودا صابت نمود. درین حادثه یکی از
محققین بهلاکت رسیده و دوتن دیگر
جراحات برداشتند. خود رئیس جمهور
دولت موقت افغانستان ازین معرکه
جان سلامت برده است. درین تصادم
مات ۳۰۰ نفر در شهر مجروح گشتند. هر
کدام از طرفین، جانب مقابل را به آغاز
آتش متهم نموده اند. (نیشن)

۱۵

* ورودا ستا دعبدالصبور قریب
صدرا عظم دولت موقت افغانستان به
کابل که قرار بود تا ریح ۱۴ سرطان صورت
گیرد تا بر تباد آتش راکت از طرف
نیروهای دستم بر مواضع حزب اسلامی
به تعویق افتاد. اسناد برهان الدین
ربانی رئیس جمهور دولت موقت
شخصاً از حزب اسلامی خواسته بودا جرای
این امر را الی عودت آرا من به شهر
کابل موکول نماید.
منابع نظامی حزب اسلامی
گفتند که بعضی از عنا صرفت طلب از
ستیدن این خیرکده نما بنده - حزب
اسلامی بحیث صدرا عظم افغانستان از
طرف بک هیئت عالی مرتبه دولتی به

۱۴

* انگلستان میگوید که آنکسور به
منظور با زکنت مها جری افغانستان به
اوطان سان، بکشورهای پاکستان و
ایران مساعدت ۱۴ میلیون دالری
خواهد نمود. وزیر امور اتکنا ق خارجی
انگلستان گفت که کمک تا میرده به
اعمالی نفاذی سر میسی ملل متحد
تا دیده مسود، وی گفت که مقداری از
این پول بکمتری عالی جها سی
جلیب سرج برای مها جریین، و به مو -
سده رضا کار " افغان اید" منظور
کمک داده خواهد شد.

(صدای آمریکا)
* گروهی از مجاهدین افغان
تصمیم دولت جدید کابل برای خلع

سرکردگی خود رئیس جمهور دولت موقت بدیراسی خواهد شد. بدیراسی گرفته شده و خواستند آنرا تخریب نمایند. منابع مذکور به ما بنده آژانس خبری رسانی افغان اظهار داشتند که به تاریخ ۱۳ سرطان همس گروه جهت بدنام کردن حزب اسلامی را کنیاسی بالائی فروگاه بزرگ افغان، قصر جمهوری و دیگر مناطقی مردم بزرگ - ناب نموده بودند. منابع افزودند که بعد از حملات راکت و بمب خا بهرموضع حزب اسلامی از طرف نیروهای گلم جمع، آنها محصوراً به جواب مقابل سردا - خسد، درسی حال ملکه های مذکور بنا ریح ۱۴ سرطان آنس راکت را بر مناطقی جنوبی شهر از سر گرفتند. روسا های بنی خا، قلعه، سوه کبی، خیرآباد و اطراف آن در طول سب ۱۴ سرطان مورد حملات بدیراکت قرار گرفت که سب تخریب دهامیرل و هلاکت وزخمی شدن مدعا تفر کردند.

(پاکستان تا سز)

* روزنامه انگلیسی زبان نیشن منسره پاکستان در سرمقاله ۱۵ سرطان خود بنویسد: جس به نظر میرد که خو جزی های اخیر در کابل از طرف بعضی گروه ها صورت بخا طبر معانت ارا سغال کرسی صدا رب عطعی بوسط اسناد عبدالسور فرید سراه اندا خسته بود. کابل بدکراست که اعمال غیر مسوولانه از سن قبیل سه ننهاست ابا دفرت وانزا روندید ریح وآلام مردم گردیده، بلکه عملیه سیاسی را در راه سرگزاری انتخابات آزاد بر هم خواهد زد. روزنامه مینگارده زمان موجوده تحت فشار استناد رسانی خا سزا هم خا می است، زیرا در خلال دوره ریاست ۴ ماهه خود، رسانی تا سب انتخابات را سراه اندا خه و قدرت را به ما بندگان منتخب مردم افعال بدارد. بنا بر آن مجاهدین مینا سب درین مرحله خا حسان بنا ریح کورمان آزا حیات

و خوستنداری زاید الوصفی برخوردار بوده، و نکذاردنا بروسه انتخابات بر هم بخورد.

* قطب الدین هلال رئیس کمیسیون سیاسی حزب اسلامی راجع به آغاز درگیریهای خونین سهرکابل و سردید اینکه حزب اسلامی آغا زگر چک بوده است، اظهار داشت: اصل حقیقت مسئله در اینست که با یگه های حزب اسلامی در کابل، در نقاط حاکم قرار دارد. اگر حزب اسلامی بخواهد که در کابل بی امنی شود، به هر حالت می تواند چنین کاری بکند، ولی حزب اسلامی جداً از حنان کاری جلوگیری میکند تا سب بخوردها شود و آغاز کردن چک کار عا صرموقع طلب و آن عناصر سب که بقای خود را در چک می بینند. وی گفت که من به وضاحت گفته ام که مسوول آغاز درگیریها همان بقایای رژیم سابق مینا سب و همان ها بند که این چنین صحنه ها را ایجاد میکنند. وی در پاسخ سوالی که آیا درگیریهای دیروز و سب در کابل باعث بدکرفتن اسناد فریده کابل به تعویق بیفتد، گفت: اسناد فرید اسناد اللد حماً در همین نزدیکیها وارد کابل خواهد شد و این یک حقیقت است که این درگیریها و مشکلات بکدر کابل ایجاد صدا رب معطل شدن آمدن سان به کابل گردید.

(بی.بی.سی. فارسی)

۱۶

* اسناد عبدالصور فرید صرا عظم دولت موقت افغان نشان جهت اسغال وظیفه بنا ریح ۱۵ سرطان وارد کابل گردید. تا میرده از طرف مجاهدین حزب اسلامی مجهز با سلاح خود کراکت انداز، تفریهای زرهی، لاریها و موتر با شیکل ها بدرقه میگردند، اجتماع بزرگی تا مل هزاران نفر از اهالی سهریا نغره های (الله اکبر) و مرکز بر کمونیزم و سوسیالیزم از وی استقبال بعمل آوردند. (پاکستان تا سز)

* روزنامه تهران تا سب در سر مقاله ۱۵ سرطان خود مینویسد که وقایع در افغان نشان، روابط نزدیک با امنیت ملی در ایران داشته و هر گونه بی نیایی در از مدت در افغان - نشان امنیت ملی آن کشور را بمخاطره خواهد انداخت. روزنامه مینگارده که برهان الدین ربانی رئیس دولت موقت با مشکلات حا دی دست بسه گریبان نموده و ماعی تا میرده برای خلع سلاح و بیرون کردن مجاهدین از کابل با خطراتی همراه خواهد بود.

(نیشن)

* برهان الدین ربانی رئیس جمهور موقت افغان نشان در محاسبه ای هوسا ردا د، حنا که مجاهدین مسلح در کابل، سلاح های خود را تحویل دولت بدهند، با اسفاده از قوای نظامی از سهر اخراج خواهند شد. رسانی درین محاسبه همچنین از تجب الله رئیس حکومت مارکسیستی سرنگون شده افغان نشان خواست که سبنا - هندگی خود در دفرینما بنده ملل متحد در کابل با بان دهد و خود را به دادگاه معرفی کند. (رادیو تهران)

* روزنامه تهران تا سب در سر هوسا ردا دهکده امنیت ملی ایران بنا بر اوضاع کور همسایه افغان نشان، جایی که جنگ میان تنظیمهای رقیب، هرج و مرج را با آورده، تهدید شده میتواند. روزنامه نزدیک به وزارت خا رجه مینگارده: برهان الدین ربانی رئیس دولت موقت افغان نشان با دشواری های جدی روبروست و کوسی وی به مقصد صلح و سلام مجاهدین و اخراج آنها از کابل خطر بزرگی را در بردارد. روزنامه طی سرمقاله خود مینگارده: رو - بدادهای افغان نشان به امنیت ملی در ایران مرتبط است و به اینصورت بی نیایی مداوم درین کور، امنیت ملی ایران را به خطر مواجه میسازد. (رادیو تهران)

۱۷

* اسامه عبدالصوفی در یادداشتی در دولت موقت افغانستان خطاب به جمع غفیری از مردم به تاریخ ۱۵ سرطان در کابل گفت که تشکیل یک دولت اسلامی در افغانستان از آرزوهایی عمده «سپه‌ای راه‌آزادی بوده و دولت موجوده هنوز هم با آنها مدیون می‌باشد. وی گفت: سپه‌ای ما جانتها را ترا در راه خدا ایماز کردند تا آزادی و اسلام را به افغانستان برگرداندند و اولین آنها مکتب‌اندیا این رسالت را تکمیل را به انجام برسانند. (پاکستان تا بجز)

* برهان الدین ربانی رئیس جمهور موقت افغانستان از تحبب الله رحیمانی رژیم کابل بقتضا تمسوده تا خود را در مقابل دادگاه جهت محاکمه تسلیم نماید. قابل ذکر است که این خبر را دیونپهران گزارش داده‌اند. (سپن)

* افغانستان سه ماه پس از فروپاشی رژیم کمونیستی همچنان بدون قدرت حکومت سرمنبرد، عبدالحق قوماندان امنیه پسرکابل در پستک معاصره با خبرگزاری هندوستان اظهار داشت: او و مراد زهونلی که در حال حاضر در آن زندگی دارند در برنمبرود، صلاحیت و او مرهبریک ازوزراء تراز سابقه وزارت خانه‌ها و نجا و زمینی کند. مکتبانی که از جانب مقامهای رسمی ارسال میگردند با بی‌اطمینانی انداخته می‌شوند تا راه‌یاره میگردند. رئیس امنیه پسرکابل همچون گذشته رهبران معاصره را که با یک دیگر رقابت دارند، مسؤول این وضع خوانده است. (صدای آلمان)

* دهس از اعضای کانگریس ایالات متحده مربوط کمیته «خان کانگریس درامور افغانستان از رئیس جمهورین بقتضا کرده اند که دولت جدیداً بقتضای نسان را به رسمیت بشناسد. مکتوب می افزاید که دفتر ما تا نه مجاهدین

علیه سمگران کمونیزم در سقوط رژیم کمونیستی کمک کرده است و با بدست آوردهای آن ها تعجب‌گردد. در بین مکتوب علاوه شده، گرچه گرانیه های امنیتی دلیل تا خیربار نمودن مجدد سعادت در کابل شده، ولی تاکنون بین ازسی کشور، حکومت جدیداً بقتضای نسان را به رسمیت شناخته اند که در آن جمله ایران و لیبیا نیز شامل اند. که میخواهند با استفاده از این فرصت، یک دولت افراطی اسلامی دیگر را مانند ایران در افغانستان تأسیس نمایند. در اخیر مکتوب گفته شده است که آمریکا نباید این فرصت تاریخی را در رابطه با افغانستان از دست بدهد و پس از آنکه پیروزی مجاهدین دستخوش خطری که از جهات مختلف موجه آنست، گردد، این روابط با نسان را بی رسمی و تأسیس ننساید. سیاست سلو ما نیک با بدقا بم گردد.

(صدای آمریکا دری)

* دوکتور محمدآمین فرهنگ استاد سابق بوهنجی اقتصاد کابل پیرامون بازاری و اعمار مجدداً بقتضای نسان در مصاحبه با خبرنگار صدای آمریکا گفت: اینجا دیگر حکومت قابل قبول با قاعده و سع برای همه مردم افغانستان نمیتواند تطلیح و امنیت را در کشور تأمین نماید و در ازبسی بردن ما بسها در تمام افغانستان، با زکست با عاقبت مهاجرین و شقیه مسایل ملکیت و مسایل مناسبات فدا مات عملی صورت دهد و وی میگوید که در برآوردن این مسائل مول همچنان اهلیت، وجدان، بصیرت و حسن وطن خواهی سیاستمداران افغان نسان شرط اساسی است. وی گفت در امر بازاری افغانستان به مشکلات دنیل یا بد اولویت داده شود.

(سکروزرا عت ازهرنگه‌ها باشد بصورت رجحانی انکشاف داده شود زیرا تولید مواد خام صنعتی نیز از محصولات زراعتی میباشد و این امر تجسارت خارجی افغانستان را در راه صادرات انکشاف میدهد و موجب ازدیاد سعائر

کشور شده و امکانات سرمایه‌گذاری را به افغانستان بسرمیدانند. در پهلوی سکروزرا عت، اعمار مجدداً بقتضای نسان را به رسمیت بشناسد. زیرا با اعمار بخت زراعت و سیستم آبیاری، مردم به بازگشت به دهات و قصبات تشویق خواهند شد. همچنان از دیدار تدریجی تولیدات زراعتی، انکشاف دادوستد و تجارت خارجی را فراهم نموده، نورم بولی را کاهش خواهد داد. (صدای آمریکا دری)

۱۸

* شورای رهبری در افغانستان کمیسیونی را مؤظف ساخت تا اختیار را در رئیس جمهور و صدرا عظم را تفکیک نماید. آیت‌الله محسنی مندسی و سخنگوی شورای فیادی گفت که کمیسیون را بورکا خود را در خلال یک هفته تقدیم خواهد کرد. محسنی علاوه نمود که در بین اعضای شورای فیادی در مورد دخل مسایل مربوط به انتخابات مخالفی وجود ندارد، اما امکانات آن عاجلاً موجود نیست، زیرا تعداد زیادی از مهاجرین بوطن برنگشته‌اند. (مسلم)

* گلبدن حکمیار رهبر حزب اسلامی در یک کنفرانس مطبوعاتی در فرازگاه خود چها رأسیات بنا برسخ ۱۷ سرطان گفت که تشکیل یک دولت مرکزی مقتدر و فنی میسر میباشد که تمام مواضع از سر راه آن برداشته شده است. وی گفت: بقتضای کمونیزم هنوز هم در کابل مورتوما حق قدرت باقی مانده اند. ملیته‌های دوستم ما دستگاه‌های حسابی را در تصرف خود داشته و مملکت فاقدیک اداره مرکزی میباشد. حکمیتیا را ظهار داد است که وی نمیتواند وضع فعلی را در کابل که در آن دولت‌های مختلفی تشکیل شده است تحمل نماید. وی در بصره بر تبادلاتی را کت و سوپخا نه که اخیراً در کابل رخ

داده گفت که ملیسه‌های کلم جمع در مساعی ناموفق شان در جهت مانع شدن از ورود عبدالصوفی فریدیکا بل مواضع حزب اسلامی را تحت آتش گرفتند. وی اظهار کرد در صورتیکه گروه‌های مسلح ملیسه‌ها بل را ترک نکنند حزب اسلامی آنها را وادار باین کار خواهد نمود. وی آمادگی خود را برای سبیل‌دلیسه اسپران جنگی سوروی نیز ابراز داشت. (مسلم)

۱۹

* روریا مه، نورسوا لسه‌ها بنو تک که در سویی جاب و سر میگردند به نجریه و تحلیل اوضاع افغانستان، بخصوصی کا بل پرداخته، مینویسد: با بدگفتی که اوضاع کماکان معلول از رقابت‌هایی میباشد که میان قوماندانهای حکمیار و احمدسایه مسعود جریان دارد. یکی دیگر از عوامل اخلال‌کننده اوضاع، حضور ملیسه‌های ازبک در سهرکا بل می باشد، تا زمانیکه این سه عامل قدرت مقابلاً جلو هم دیگر سد میکنند، قدرت و صلاحیت دولتی برای در دست گرفتن قوری و عا جل اعما رو بانی کسور هرگز نمیبواند که عرض اندام نماید.

(صدای آلمان)

* آیت الله محسنی رهبر حرکت اسلامی و جنگجوی سورای رهبری افغانستان به پاسخ خیرکار صدای امریکا درباره صلاحیت‌های رئیس جمهور و صدرا عظم دولت موافقت گفت: مجلس درین مورد شروع بکار نموده و ممکن است صلاحیت‌های چند روز آینده اعلام شود. و همچنان از طرف حزب حرکت اسلامی و یک حزب دیگر یک قانون را ترتیب کردیم تا صلاحیت‌های سورای رهبری سورای جهادی، رئیس جمهور و صدرا عظم را مشخص کند. آیت الله محسنی در قسمتی از گفتار خود گفت که پس از سپری شدن مدت چار ماهه مذاکراتی برهان الدین ربانی این حکومت جایی را بیک سورای اهل حل و عقد واگذار خواهد کرد و بعداً آن سورای روی

حکومت آینده افغانستان تصمیم اتخاذ خواهد نمود. وی افزود که در اولین جلسه سورای که دوروز قبل در ارگ دایر گردید، روی این موضوع صحبت شد. وی به ادا میگفت: برای تشکیل حکومت آینده، فیصله شد تا از ولایات نامائندگانی خواسته شوند و با آنها جلساتی تشکیل داده شود و مراجع به حکومت آینده بعد از چار ماه تصمیم بگیرند. (صدای امریکا در)

* استاد عبدالصوفی فرید ص در اعظم دولت موقت افغانستان در ضیافتیکه به اعزاز وی از طرف استاد دبرهان الدین ربانی رئیس دولت موقت در کابل داده شده بود از قدرتهای خارجی نفاذ نمود تا افغانستان را بگذارند تا مسائل خود را خود داخل و فصل بدارد. وی درین مورد خامناً از عربستان سعودی، ایران و پاکستان تذکر داد. (جنگ)

۲۰

* کمیسیون تسوید قانون اساسی کا ر خود را آغاز و همه روزه بآن ادا مه میدهد. نظریه‌یون دولتی ضمن نشر این خبر گفت که کمیسیون را پور خود را بعداً به سورای دهنقری قیادی به ریاست ربانی تقدیم خواهد نمود. این کمیسیون وظیفه ادا ر دنا تصمیم بگیرد دولت آینده افغانستان از طریق انتخابات و با لویه جرگه (سورای عنعنوی افغانستان) تشکیل گردد. (پاکستان تا بزم)

* سید سمن الدین مجروح سابق معاون صدرا ت به ارتباط طرح قانون اساسی فعلی دولت اسلامی افغانستان گفت: اولاً در افغانستان حکومت مرکزی وجود ندارد، ارتباط ولایات با مرکز و از مرکز با ولایات قطع است و مردم نمیبوانند خود را به مرکز رسانند و نظریات خویش را ارا بدارند و تا زمانی دیگر نیست که تنظیمها بیکه قبلاً در ایران و پاکستان و بعداً

در کابل جمع گردیده اند و در نزدشان ساختن نظام آینده افغانستان، نظریه ساختن دولت، فلسفه، تیوری و یا حتی تصور آن هم موجود نبوده که چه قسم جامعه را میخواهند در افغانستان پیاده نمایند. و همه میگویند که ما نظام اسلامی را در افغانستان پیاده نمینماییم. به نظرم ساختن قانون اساسی قبل از وقت بوده و باید اولت را همه در افغانستان دولت مرکزی وجود داشته باشد، امنیت تأمین گردد و در آن وقت است دانشمندان با هم بنشینند و در باره ساختن قانون اساسی تصمیم بگیرند. وی به پاسخ این پرسش که تمام قوانین مدنی در اسلام موجود است، آیا در پهلوی آن به قانون دیگری ضرورت احساس میگردد؟ گفت: در قوانین شرعی جای شک موجود نیست، لکن باید از بین آن احکام مطابق تقاضای وقت و چاره‌یرون کشیده شده و از نظر سورای گذشته شود و چنین قانون برای یک کشور ضروری میباشد.

(بی.بی.سی. پستو)

۲۱

* سفارت افغانستان مقیم پاکستان این خبر را که گویا مجاهدین افغانستان در جنگ کسمیر بقرقنداری از حکومت پاکستان اشتراک نموده اند، بی اساس خوانند و اظهار داشت: دوستی ما با پاکستان به اساس حسن همجواری بوده و معنی آنرا تمیده که ما با دیگر کشورهای روابط خوب و دوستانه نداریم. (صدای امریکا پستو)

* محمد علی جاوید وزیر پلان دولت اسلامی افغانستان که اخیراً به پاکستان سفر نموده هدف سفر خویش را چنین بیان داشت: افغانستان در طول چارده سال جنگ به ویرانه تبدیل گردیده و به بازاری نیا زنداست و روی همین ملحوظ لازم است تا به کشورهای مختلفه در مورد اعمار مجدداً افغانستان تماس حاصل گردیده و کمک‌های شان جلب شود که هدف از سفر من به

یا کسان نیز جلب کمکها بوده است. وی علاوه نمود که در سفر خویش با بعضی از وزیران پاکستان در مورد انتقال مقدار بسیار کمی از پول دولت پاکستان به افغانستان و مقدار ده هزار تن گندم کمک ملل متحد قطعاً به عمل آمده است. گندم کمکی های مذکوره از طریق بورخومسینس - بولدک داخل افغانستان بود. علاوه بر آن به ارباب اموال برابری نیز بکار افتاد که در بندر کراچی و جمن مناسب است. معافیت صورت گرفته و حکومت پاکستان وعده داده که هر چه زودتر مسئله را حل نماید.

(صدای آمریکا پستو)

۲۲

* حکومت ایران میخواهد که در ولایات بلخ، فاریاب و نیمروز - ننگرهار باقی ماند. حکومت عبوری افغانستان برای کشور ایران خاطر نشان ساخته است که کسودن همسایگان و نوسنگری بدون اجازه حکومت عبوری اسلامی افغانستان قابل قبول نمی باشد (بی.بی.سی پستو)

۲۳

* یک بریتانیایی که هفته گذشته در عملیات مانی یاکی سازمان ملل متحد در افغانستان به سمت مجروح شده بود در یک بیمارستان لندن درگذشت. وی بعد از انفجاری در نزدیکی کابل بمقتل رسیده و در آن انفجار یک کارگر افغانی نیز کشته شده بود. جسد آن مرد بریتانیایی بعداً به لندن انتقال یافت. یک بریتانیایی دیگر نیز در همان حادثه دچار سوختگی شده است. به مدت بیست و یک روز در بیمارستان دولتی در کابل بستری شده است. این دو نفر در یک دانشکده از طرف سازمان ملل متحد مسئول پاکسازی ملبونتها مانی باقی مانده از دوران جنگ داخلی افغانستان بودند. (بی.بی.سی فارسی)

* شورای اسلامی فغان و علمای افغانستان که در سال ۱۳۶۱ هجری قمری

خاطر کمک به حل اختلافات میان مجاهدین و مهاجرین افغانستان تشکیل شد، اخیراً با انتساب ریاستی از مجاهدین خواسته است که به اختلافات خود از راه تفاهم میان بدهند. نماینده اسفند از سلاح (بی.بی.سی فارسی)

* بی.بی.سی گزارشی میدهد که موقت تجیب، رهبر رژیم سابق کابل که فعلاً بحیثیت مهمان مقامات ملل متحد در کابل بسر میبرد مشکل جدید سیاسی را از نوع خودی برای مؤسسه ملل متحد در تاریخ ۲۷ ساله آن بسیار آورده است. از آنجا که تجیب بحیثیت مهاجر شناخته نشده است ملل متحد مجبور خواهد بود در مقابل درخواست دولت افغانستان برای تسلیم دهی وی پاسخ مثبت دهد. دیپلوما آنها در کابل اظهار مذاکره سوال تسلیم دهی وقتی به میان خواهد آمد که تجیب وارد کسوری گردد که از ضربات تیراکی پناهندگی سیاسی اعطاء نماید. راهبر میگوید انتقال قدرت به ریاستی که اخیراً صورت گرفته است مکانات خروج آزادانه تجیب الله را از افغانستان تقلیل بخشیده است. (پاکستان تایمز)

* انجنیر احمد ساه وزیر داخله دولت مؤقت افغانستان بنا بر سخنان ۲۱ سرطان اظهار داشت که عملیات پاکسازی عمالات دولتی و جاده ها از وجود مجاهدین مسلح به آرامی جریان دارد. وی گفت در حدود یک هزار مجاهد از داخل شهر به قطعات خارج از شهر برده شده و این عملیات هنوز هم ادامه دارد. وزیر داخله اظهار داشت که از ملیتهای از یک بقا با عمل آمده تا وقتیکه به قطعات سازمان در خارج از شهر انتقال داده میشوند میبایست صرف در یک منطقه باقی بمانند تا از بر خورد با مجاهدین دیگر جلوگیری بعمل آمده بتواند. وی گفت که جلب و جذب یک تیروی ۳۰۰۰ نفری برای حفظ امنیت شهر جریان دارد. (پاکستان تایمز)

* استاد عبدالصبور فریده در اعظم

دولت مؤقت در اولین خطابه را دیو - بی خودی ملت افغانستان بنا بر سخنان ۲۱ سرطان گفت: اسناد از تقاضاهای سهدای راه آزادی و از تقاضاهای پنج ملیون مهاجر مایا سد و مخالفت با ملاحظات مذهبی، انسانی و منطقی از وظایف دولت جدید است. ما سر برده نخواهیم ساختیم با رانندگان راه ایجا دیک دولت جدید با ثبات و تیروی - متدخواند. (نیسن)

۲۴

* بروقیسور برهان الدین ربانی بیا سخنان این سوال خبرنگاری بی.بی.سی که برای حل مشکلات افغانستان چه برنامه دارد، اظهار داشت: کمیته تأمین امنیت که در روزهای اخیر شروع شده بسیار موفقیت پسین میروند و البته تأمین امنیت نه تنها در کابل بلکه در مرکز عمده، ضرورت و نیاز اساسی است، بلکه در ولایات مختلف دیگر هم ما این مسئله را آغاز کرده ایم. مسئله عمده دیگری که ما روی آن کار میکنیم تأمین امنیت است و قبیل مواد غذایی و مواد سوخت است و قبیل مواد سوخت و کمبود مواد غذایی یکی از مشکلات اساسی است و مسئله دیگری که بسیار روی ما است تشکیل کابینه میباید که البته کابینه را میخواهیم زودتر تشکیل بدهیم، اما فکر کردیم که بیسی از تشکیل کابینه باید یک سلسله اصول اساسی که ما آنرا بنام قانون اساسی موقت نامگذاری نمود. ده بیرونی آن کار صورت گیرد که خوشبختانه کار آن تکمیل گردیده است و بر اساس آن صلاحیتها تنظیم شده و کار به اساسی قانون صورت میگیرد.

(بی.بی.سی فارسی)

* کابل پس از چند روز آرامش نسبی صبح امروز شاهد یک زلزله خردی بود که در آن هشت نفر کشته شدند. ایسن زد خورد و وقتی آغاز گردید که بر مویتر حامل جنرال عبدالغفور فاریابی که یکی از قوماندانهای ملیتهای دوستم

۲۵

* یک هیئت بلندپایهٔ جمهوری پاکستان برای نخستین بار بعد از رویکار آمدن دولت جدید اسلامی افغانستان از افغانستان دیدار کرد، نمایندگان افغانستان و پاکستان با کسب هر چه زود تر سفارتخانه‌ها یا بیخ‌های یکدیگر موافقه کرده‌اند و همچنین در مورد امتیاز مرزی و احوال نامین نیروی برق از طرف پاکستان در مقابل دریافت گاز از افغانستان گفتگوهای صورت گرفته است.

(بی.بی.سی فارسی)
* حزب اسلام‌مزاری یکی از رهبران حزب وحدت اسلامی افغانستان استقرار قطعی آرامش را در کشور برقرار گزاری انتخابات عمومی و آزاد اعلام کرد. وی افزود حزب وحدت اسلامی معتقد است که مردم باید تعیین سرسوت خود را بکنند و این کار پس از عودت مهاجرین به کشور تحت نظارت نمایندگان سازمان ملل متحد انجام خواهد شد. مزاری امکان فراهم شدن مقدمات برگزاری انتخابات را در زمان مسوولیت چارماهد، برهان‌الدین ربانی بعهده داد.

(صدای انقلاب اسلامی)
* جنرال محمد اکرم مسوول امور حمل و نقل مواد زسمت شمال اظہار داشت: تقریباً نیمی از موترهای آذوقه‌رسانی که از شمال به سوی کابل می‌آیند بیهدف خود نمی‌رسند. وی اضافه کرد که از زمان سرنگونی حکومت نجیب فقط چارکاروان موترهای آذوقه‌رسانی کابل رسیده‌اند و در حدود نهمصد تا دوهزار و یکصد موتر برای آذوقه‌رسانی و سبلهٔ مجاهدین گمانه‌زده شده‌اند. جنرال مذکور فرماندهان مجاهدین حزب اسلامی حکمتیار را مسوول اخلاص امور آذوقه‌رسانی بکابل خوانده است.

۲۶

* روسیه در نظر دارد که از مجموع

میاندا ز طرف یک گروه ناسانی آس- باری صورت گرفت، ولی جنرال عبدالغفور ازین حادثه جان سلامت برد و دو نفر از محافطین کسبه و سه نفر دیگر زخمی شدند و حمله‌کنندگان از محل حادثه فرار نموده و دو نفر از جمله - کنندگان سیرکسند که این حادثه منجر به سندن راه میدان هوایی و تخلیه سدن ساختمان های اداری در محل حادثه گردید.

(صدای امریکا یستو)
* انجنیر احمد ساه وزیر دادگاه حکومت اسلامی افغانستان اعلان نمود که عملیات پاکسازی مجاهدین از عمال رات دولتی با استرا نیزی جدیدی به پیش می‌رود. حکومت موقت افغانستان در راه بیرون نمودن مجاهدین مسلح از ادارات دولتی به یک سلسله مشکلات مواجه گردیده است، زیرا که بعد از سقوط حکومت کمونیستی ده‌ها تن از مجاهدین ساختمان های دولتی و ساختمان های رژیم گذشته را استعمال نموده و آنها را ملکیت خود میدانند.

(صدای انقلاب اسلامی افغانستان)
* به بعد ده‌ها دوشه‌زار مهاجر افغان در هفت هفته گذشته از پاکستان به افغانستان رفته‌اند. از سبب هجوم وازدیا دمها جری دفتر ملل متحد در بسا ویرانی یک روز سسه گردید که مهاجرین در هوای گرم بدون خوراک و کدما سرینا ه در آنجا اسطر می‌کشدند. بخاطر آنکه فنانا رکارد ریس دفتر کم گردیده‌اند، کمسنری عالی ملل متحد در نظر دارد تا دو نفر دیگر کسی در کوهها و دیگری در کرمانا نماید.

(بی.بی.سی یستو)
* سبادهٔ آتن سوچا نه ورا گت بناریخ ۲۳ سرطان چهار رکنه و ده نفر زخمی در کابل بجای گذاشت. این زد و خورد سه‌ماهه در منطقهٔ وزیرا کبرخان رخ داد که در آنجا احمد ساه مسعود وزیر دفاع دولت موقت با تعدادی از دیپلوماها بود و باس دارند.

(پاکستان تا بمر)

عمومی ملل متحد خواستار آن سودنا به مسئلهٔ اسرای جنگی نیروی سابق در افغانستان رسیدگی نماید. معاون رئیس جمهور روسیه این موضوع را هنگام ملاقات با نمایندهٔ انجمن خانواده اسرای جنگی روسه بیروزجا رسته بیان کرد. او گفت روسه در نظر دارد که از موټر سدهٔ ملل متحد بخواهد که یک کمیسیون را برای بازگردانیدن اسرای جنگی آنکور موټر سازد. روسه میگوید در حدود سه صد مرد جنگی روسه در دست مجاهدین افغانستان اسیر می‌باشند.

(صدای امریکا دری)
* طبق گزارش صدای امریکادر کابل قتل بطرول بسدت محسوس بوده و بنا بر آن برای رسیدن از جایی به جایی، در ایستگاه‌های ملی بس قطارهای طویل از مردم تشکیل می‌شود. منبع میگوید که تمام ذخیره‌های بطرول در کابل تخلیه شده است. (معلم)

۲۷

* دکتورنا کارما دبیرکل سازمان صحت جهانی گفته‌است اگر مبارزه جناح‌های مختلف در افغانستان ادامه یابد کمکهای بین‌المللی با سبب به نقاط دیگری ارسال شود.

دکتورنا کارما که از کابل دیدن کرده‌است، میگوید، سازمان صحت جهانی مایل است از دولت جدید افغانستان در جهت بازسازی کسورخما پت کند، اما صلح یکی از شرایط اولیهٔ بازسازی است.

او گفت: ایجا دمراکز صحت یکی از برترنماها نیست که باید اولویت زیادی داشته‌باشد و نیز واکسینا سیون مردم و آشنا کردن آنها با بیماری‌های گوناگون اهمیت زیادی دارد.

(بی.بی.سی فارسی)
* در افغانستان پیش‌نویس یک قانون اساسی جدید بجای قانون اساسی رژیم کمونیستی سابق ترتیب شده

است. این پس نویس از طرف کمیونی مرکب از اعضای گروههای مختلف مجاهدین تهیه گردیده است. در بنسوسی این قانون اساسی جدید، شورای رهبری، عالی ترین مرجع اقتانسان سرده شده است. و بر طبق آن شورای جهادی و با هرا رگان رسمی دیگر از خیا ربیستها دلوا بح قانونی برخوردار خواهد بود. ولی این لوائح با ید به تصویب شورای رهبری برسد و پس از تصویب رئیس جمهور، قسوت اجرایی بیاید. تصویب تعیین صلاحیت وزرای کابینه هم از اختیارات شورای رهبری است. خبرنگاری بی.سی در کابل میگوید، موردا خبر احتمالاً از مواد دست که با عت اختلاف و مناقشه خواهد شد، زیرا احتمال نمی رود اجزایی که هم اکنون اعضای آن در دولت عضویت دارند، تسلیم شرط اخیر شوند. (بی.بی.سی. فارسی)

* خانمها و اکوا و گانا کمستر عالی ملل متحد برای پناهندگان، طی پیامی به حکومت مو قت اقتانسان در رابطه با بازگشت مهاجرین و اسکان مجددشان در کور، اطمینان کمک های آتموسه را داده است. درین پیام گفته شده که دمیروی با اسخا بن مسوول اقتانسان در تماس میا بدوسی دار دتا با کمک آنها مدهای آن مو سهرا به مهاجرین اقتانی ادا مدهد.

خانمها و اکو میگوید: این دفتر مو سه ملل متحد ز همان روز اول در خدمت مهاجرین اقتان بوده و انتظار روزی را میکسدن برای تمام مهاجرین اقتان که در پاکستان، ایران و سایر کورهای جهان پنا برده اند، چنین فرصت را مهیا دسا زد تا به اطمینان و عزت بوطن سان برگردند.

(صدای امریکادری)

۲۸

* با هر تغییر سیاسی در اقتانسان آزادی بیان هم دستخوش دگرگونی ها گردیده است. امروز بعد از بوجود

آمدن رژیم اسلامی در اقتانستان یک بار دیگر سا عران و نویسندگان اقتان خودسان را با خطرانی مواجه میبینند. عدم حس اعما دنویسند هها به دستگاه دولتی مبنی بر آزادی بیان و اندیشه با عت سده که همین اکنون انجمن نویسندگان مهاجر اقتانسان که مقرر سان در پسا و راست به اقتانستان بر نکرده اند.

پروفسور عبدالرسول امین رئیس این انجمن درین رابطه چنین اظهار میدارد: در کابل به فکر من مصونیت وجود ندا رد و همچنان در کابل مطبعه ای وجود ندا رد و آن مطبعه ای هم که وجود دار دتلاً از کار افتیده و گذشته ار آن، دولت موقت فعلی اقتانسان هم کدام پالیسی ای برای نشرات آزادی وضع نکرده است. هرگاه در اقتانسان یک پالیسی ای که منکی با سانی آزادی مطبوعات با عت وضع کنند در آنوقت ما به اقتانسان خواهیم رفت و به نشرات خود آغاز خواهیم کرد.

محمد اکرام اندیسن در مورد محدودیت های نشرات را دیسو اقتانسان میگوید: بعد از تأسیس حکومت اسلامی در نشرات، بعضی تغییراتی بوجود آمد و به طرا این بود که بیشتر محتوای نشرات، اسلامی ساخته شود و یک سلسله مطالبی که با مسایل اسلامی و ارزشهای اسلامی در رابطه بود اقتانسان نسر میسد، آرا از نشرات حذف کردند. البته فشار رجسی در قسمت سانسور مطالبی که در رابطه با دیوسر میسود از طرف حکومت وجود ندا رد، ولی بعضی از مقامات حکومتی فشار رسمی آورند که در رابطه با دیو مخصوصاً موسیقی را و در تلویزیون نطق زنان را حذف نمایند.

(بی.بی.سی. فارسی)

* نیروهای حزب وحدت اسلامی از یکسو و نیروهای احمد شاه مسعود و سیاف از سوی دیگر، از صبح امروز دست به بازداشت و دستگیری نیروهای یکدیگر زدند. گفته میسود این نا آرامی ها

ریشه در بی اعتنائی استا در بانی به قرارداد های میان دولت و حزب وحدت اسلامی دارد. اعضای حزب وحدت معتقدند که استا در بانی پس از سفری به عربستان سعودی مواضع خود را نسبت به حزب وحدت تغییر داده و احمد شاه مسعود وزیر دفاع را تحت فشار قرار داده است.

یکی از اعضای فعال شورای نظار اقتانسان اظهار داشت: در واقع دستهای مرموزی در اقتانسان فعال است تا اوضاع را نا امن کنند.

(رادیو پهران)

* مسوده یک قانون اساسی جدید در اقتانسان که جای قانون سابقه دولت کمونیستی را بگیرد، بیایسه تکمیل رسده است. درین قانون اساسی جدید، شورای قیادی منحیت عالیترین مقام در مملکت شناخته شده و شورای جهادی صلاحیت خواهد داشت قوانین جدید را تدوین نماید. این قوانین نخست از طرف شورای قیادی منظور گردیده و بعد از نوشیح رئیس دولت تا فذ خواهد گشت. اعضای کابینه به آرای اعضای شورای قیادی عزتقرر خواهند یافت. در قانون اساسی به وضوح آمده است که ریاست دولت مقام مقتدر تر از ضارت عظمی میباید.

(مسلم)

۲۹

* درگیریهایی که اخیراً در کابل بین حزب وحدت اسلامی و اتحاد اسلامی رخ داده و حزب یکدیگر را متهم به آغاز درگیری ها نموده اند، درین رابطه سعادتیا رتا بنده مطبوعاتی حزب اتحاد اسلامی گفت: روزی که ما با حزب وحدت و برخی از اعضای قوم هزاره به مذاکرات صلح مصروف بودیم، آنها از موقع استفاده نموده و به مسلح کردن اعدای خود کوشیدند و مواضع نظامی خود را قوی ساختند و از دیروز با لای مراکز اتحاد اسلامی اقتانسان و مناطق منکونی با اسلحه ثقیل و خفیف

حمله نمودند. وی گفت: ما مطمئن هستیم که حزب وحدت به نارهٔ دشمنان اسلام و دشمنان تعاضد ارضی افغان - نسان این حمله را با خاطر متافسح سیاسی خویش آغاز نموده است.

محمدصبا در رئیس شورای تعاضد - گی حزب وحدت اسلامی در بهران طوسی مصاحبه ای را جمع به آغاز درگیری گفت: دیروز دقیقاً ساعت دوی بعد از ظهر - نیروهای اتحاد اسلامی جنگ را در منام - طوق سعه سنس شروع کردند و نیروهای حزب وحدت به خاطر اینکه از خود نسان دفاع کنند دست به عمل متقابل زدند، وی دربارهٔ اینکه چرا درگیری

دو ناره آغاز گردید، گفت: من فکر میکنم که حزب وحدت اسلامی قبلاً نسا دولت آقایی مجددی به موافق رسیده بود که حزب وحدت هم دست در شورای جهادی و سهو را بر خا نه و یک تقصیر در شورای رهبری داشته باشد که بر اساس این موافقات، دیگر ممکن باقی نمی ماند. نیروهای اسادسیاس به اساس وابستگی با عربستان سعودی و وهابیت در جهت خلافت سعیدان و نیروهای سعه عمل میکنند و در همان مرحله نیروهای سیاس خرابکاری را آغاز کردند. (بی.بی.سی فارسی)

* آتن سوپخانه و راکت در کابل تاریخ ۲۸ سرطان نبرکماکان ادا - مه دانه و فرار معلوم ۶۰ نفر هسلاک و صدها نفر دیگر مجروح شده اند. منابع یک سنا خانه گفتند که پس از ۲۰۰ نفر که عمدتاً از غیرنظامیان بوده اند از شروع سخاصات (۲۷ سرطان) مقبول با مجروح گشته اند، این زدو خورد ها پس گروه حزب وحدت به سنیایی ایران و شورای وقادار به دولت صورت گرفته است. (پاکستان تایمز)

* جدای امریکا از قول رویتر گفت که احمدشاه مسعود وزیر دفاع دولت موقت افغانستان گفته است که دولت به ملیشه های حزب وحدت مهلت داده که تا بعد از ظهر روز سنسه ۲۷ سرطان از کابل خارج

گردند، در غیر آن وزارت دفاع مجبور خواهد بود برای این منظور به قسوه متوسل شود. اما را یورهای واسطه به بسا و رجا کست که گروه های مسلح حزب وحدت هنوز در قسمتهای شمالی و غربی شهردیده شده اند، درین حال اسناد عبدالصبور فرید صبرا عظم حکومت موقت نیز تأکید ورزیده که گروه های مسلح الی تاریخ ۲۷ سرطان از شهر خاساج گردیدن جای سان توسط شورای مسترت مجاهدین مربوط وزارت دفاع و داده اسفال گردد. (پاکستان تایمز)

۳۰

* پاکستان، ازبکستان و افغان - نسان سندی را برای همکاری در راه اعمار مجدد جامعه های اتصالی در بین سه کشور امضا کرده اند. رادپواسلام - آبا دمکوبید که این سند به روز دوسنیه پس از چند دور مذاکره بین تعاضدگان سه کشور امضا شد.

(صدای امریکادری)

* محمد یونس خالص یکی از رهبران مجاهدین افغان گفته است که از مقامات مهابیکه عبد رب الرسول سیاف با اسناد برهان الدین ربانی رئیس دولت موقت افغانستان فرستاده است، حمایت میکند، سخنگوی یونس خالص گفته است که یونس خالص از دولت افغانستان پشتیبانی خواهد کرد. مسروط بر اینکه دولت افغانستان، افراد وابسته به ریم بیس را از مقامات مهم کنترلی بگذارد و ملیشه ها را که اکنون در کابل حضور دارند خلع سلاح کند. سخنگوی مذکور گفت با برنگا تیکه گفته مسود در نامه آقایی سنان درج شده است از جمله با زداستن زنان از کار در رادپو و لوسزبون افغانستان و منع یخن موسیقی ازین رسا ته ها نیز مورد حمایت مولوی یونس خالص است. سخنگوی مولوی خالص با ناره به زدو خورد های اخیر کابل میان حزب وحدت اسلامی و اتحاد اسلامی گفت: حزب اسلامی در هر گونه درگیری آینه ده

از اتحاد اسلامی پشتیبانی خواهد کرد. (بی.بی.سی فارسی)

* قوای دولتی بنا بر تاریخ ۲۹ سرطان عملیات عمومی جهت بیرون راندن گروه های مسلح از کوجه های شهر را شروع نمودند و قرار گزاری انجنیر احمد شاه وزیر داده دولت موقت، عملیات هنوز هم ادامه داده و تا کنون در حدود ۴۰ فیصد شهر از وجود گروه های مسلح ناخوانده تخلیه گردیده است. (پاکستان تایمز)

* گفته مسود که گروه های رقیب مجاهدین در کابل به یک آتش بسنی موافقه نموده اند. رادپو استرالیا از قول حزب وحدت طرفداران بران گزارش داد که این آتش بس با وساطت وزرای دفاع و داده قانم گردیده است. (پاکستان تایمز)

* آتن سوپخانه سنگین و راکت در مناطق غربی کابل بنا بر تاریخ ۲۹ سرطان در خالیکه نیروهای دولتی معقول تخلیه تعمیرات دولتی از وجود گروه های مختلف مجاهدین بودند، ادا مه دات، منطقه غربی سهریکلی عاری از مردم عوام مسوده و داده های ورودی بان مسود شده است. (سنس)

* با وجود فضای نا مساد در افغان - نستان جنگ زده، جمعینهای بزرگی از مهاجرین تحت پروگرام خاسدفتر ملل متحد برای مهاجرین عازم وطن سان میباشند، یکی از ما مورین ملل متحد در مصاحبه ای با اسوشیتد پرس آف پاکستان بنا بر تاریخ ۲۹ سرطان در اسلام آبا دگفت که تعداد مهاجرینیکه می خواهند کابل های جیره بندی تا نرا با گندم و بول نقد جهت بازگشت به افغان - نستان عوض کنند رو به افزایش میباشد، آنها بیکه روتده وطن میباشند مقدار ۴۰۰ کیلوگندم و ۳۳۰۰ روپیه یکا - کسانتی در بدل کارت جیره بندی خود حصول میدارند. (پاکستان تایمز)

* روزنامه انگلیسی زبان مسلم

منتسره، با کسان در سرمقاله، روز ۳۰ سرطان خودمینگارد؛ انتظار میرفت که با خم، بدخلت روس در افغانستان طرح و سلم درین مملکت جنک زده عاده بود، اما چنین نسد. بعد از سقوط رژیم نجیب الله کسیدگی بین حزب اسلامی و ملیسه های از یک سرکردگی جبرال رسیددوسم با لا گرفت و خون - ریزی در کابل ادا مدهافت، بخصوص اخیر که بدون سک جنبه، فرقه بی داسه از طرف یک گروه بزرگ سبغ آغاز گردیده، اما حزب اتحاد اسلامی کسنی مذهب مینا بدیا آغا ز نمودن جنک منبم شده است. بنا بر مخالفت همبگی که این دو حزب درین خوددارند جینسی بنظر میرسد که بیطرف بظرف صلح و سلم در افغانستان ممکن نخواهد بود.

(مسلم)

۳۱

* اخیراً یک هیئت حکومت مو، قس افغانستان به عربستان سعودی و ایالات متحده مسافرت نمود. حمدالله رحیمی وزیر مالیه، حکومت مو، قس که در رأس این هیئت قرار داشت در مورد مسافرتی گفت: ما بنا بدعوت بانک اسلامی در جلسه، قوی العاده، که تاریخ ۴ جولانی درجده ابرشته بود، اسراک نمودیم. تقریباً درین جلسه، وزرای مالیه، چهل و سه کشور اسلامی حضور داشتند، کدروی موضوعات صحبت نمودند. و مهمبراً زهمدمولت مجدد دولت اسلامی افغانستان بود که بنا به معنان آمدن رژیم کمونیستی و اسغال قوای سوری سابق خارده ساز قبل این مولیت به حالت تعلیق درآمده بود و همنان درین احلاس آنها وعده کردند که کمکهای خود را به کشور ما ارسال میکنند و در هر جا حدیا مسامحهکاری خواهند نمود.

(صدای امریکادری)
* جنگهای سدیدیکه بین حزب وحدت و حزب اتحاد اسلامی برهبری عبدالرسول ساف برای سه روز متوالی

در کابل جریان داشت، با لآخره سه تاریخ ۳۰ سرطان پایان گرفت. یک بظرف سوری قسادی گفت که گروه های متخاصم به یک آتشی درین سان موافقه کرده اند. سخ اصاف محسنی افزود که این جنک سه روزه ۷۰ نفر کشته و ۴۰۰ نفر زخمی در قبال داسه است. درین جنگها از شویخانه نقیل و راکت، اسفاده شده است.

(مسلم)

* سریره، افغان سوز مربوط جمعیت اسلامی افغان - ستان در سماره، اخیر خود، نامه نگاران هندی را بخاطر بوره های یک جانبه، سان سیداً بنا دانفاد گرفته است. چریده میبوسد: طرف گذاری آنها از رژیم کمونیستی سابقه داسی سو، ظن در مقابل مجاهدین، هراس از مناسبات دوسنا، جن مجاهدین و پاکستان و سوسین آنها از رهگذر اسلام نقلی، را بوره های آنها را تحت تأثیر قرار داده است. را بوره های نامه نگار هندی الاصل بی، بی، بی (دبیک بری بانی) مدان سارزی از عدم موفقیت نامه نگار هندی در حفظ بیطرفی کامل اومیباند. ظن نگارن چریده، مذکور، تصویر ساه که اخیراً از اوضاع افغانستان توسط (پرسات جکروسی) نامه نگار هندی آراتس فرانس برین برسم گردیده، نموده، دیگری ازین نوع نامه نگاری میباشد. را بورتائی تا میرده که فادحقای می یا سدعمدی بوده، تا خواننده، خارجی جسی اسنا هگبردمگردر کابل هرج و مرج مطلق حکمفرما بوده و دولست اسلامی ارکینرول اوضاع عاجز مانده است. در حالیکه هرهمنان خارجی که ارکابل بازدید می آوزدیکه وضوح اعتراف میکند که کابل بمراتب آرا مترازان بوده است که وی در مطبوعهات خارجی مظلوم شده است.

(پاکستان نامیز)

* در حدود یک چهارم مهاجرین افغان در پاکستان به وطن مراجعت نموده و در حدود ۹۰۰۰۰ نفر در هر هفته از سرحد افغانستان عبور مینمایند. طبق آخری گزارش کمیسیون عالی ملل متحد برای مهاجرین ۱۰۶۴۸۹، فامیل بنا کنون کارهای جیره، خود را معاوضه نموده اند. با این ترتیب تعداد دعوت دت کنندگان در سال ۱۹۹۲ سه ۶۱۵۵۵۹ تقریباً بالغ خواهند شد. برای ایجاد سهولت های بیشتر برای مراجعت کنندگان کمیسیون عالی ملل متحد برای مهاجرین بعد از ۱۶ دفتر در مناطق مختلف سرحدین مملکتین ایجاد نموده که از آنجمله ده دفتر آن در منطقه سرحد شمال غرب پاکستان قرار دارد. (پاکستان نامیز)

* تاریخ ۳۱ سرطان در اسلام آباد، بین افغانستان، ازبکستان و پاکستان برای بنمودن تجارت، موافقت های در مورد احداث شرکتها و راه آهن امضا شد.

رحم الله بسوقی راجع به انجمن اس سوافغانا مدها بنکرا جمع به چه مسابلی بوده، اظهار داشت: پاکستان از گذشته ها آرزو داشت که از طریق افغانستان به کشورهای جدید آرا دسده، ازبکستان و پاکستان راه یا بدویاً آن کشورها تجارت خود را آغاز نمایند و این کشورها راههای جدیدی را احداث نمایند و با همراهمانیکه از سابق وجود داشت تحت تعمیر قرار دهند. پاکستان آرزوین همین است که با ازبکستان روابط نزدیک داسه نماید، زیرا در آن کشور امنیت تأمین است. وی اظهار داشت: گرچه این توافقنامه به امضا رسد، لیکن اصل خبر درین است که با بدین توافقنامه عملی شود

و نا وقتی که امنیت در افغانستان تأمین نگردد اینکار عملی نخواهد شد. وی راجع به شرکت ایران در پیمان گفت که حالا چنان مینماید که ایران فعلاً به نفع خود کار میکند و پاکستان به نفع خود. در حقیقت بین این دو مملکت یک نوع رقابت و مقابله هم در مورد افغانستان و هم در مورد کشورهای آسیای میانه جریان دارد. پاکستان، ایران، ترکیه و عربستان سعودی هر یک برای حفظ منافع خود مسئول کار هستند و هر یک کوشش دارند که مناسبات تجارتي با کشورهای آسیای میانه برقرار سازند. (بی.بی.سی. پستو)

۲

* رئیس کمیسیون جهانی عالی پناهندگان سازمان ملل متحد در ایران میگوید، از هنگام برکناری دوکتور نجیب الله از افغانستان هر روز حدود یک هزار روپنجصد تن دوهزار مهاجر افغانی از طریق مرزها بیاید. افغانستان بر میگردند. خبرگزاری ایران هم گزارش داده است تا به حال یکصد و هشتاد هزار مهاجر افغانی، ایران را ترک کرده اند.

چنگیز بیلوان که در باره افغانستان تحقیقاتی نموده، راجع به اینکه کدام ارگان مسوولیت کار مهاجرین را بعهده دارد، گفت: یک بخش کار مهاجرین به علت اینکه در داخل ایران بوده اند، مربوط وزارت داخله است. وی گفت: وزارت داخله می خواهد یک سازمانی جدیدی برای بازگشت مهاجرین روی دست گیرد. من فکر میکنم که این سازمانی، بهر حال نگران کننده است. من بارها به دولت ایران پیشنهاد کرده ام که باید مهاجرین بتوانند در چیزی را که میخرند با خود به کشور خود ببرند، زیرا این پولی است که با زحمات خودشان کما بی کرده اند. متأسفانه سیاست وزارت داخله در مورد

مهاجرین یک سیاست امنیتی است و فاندجنیه های فرهنگی و آموزشی می باشد و وزارت داخله اینرا در نظر نمی گیرد که ما درین منطقه روابط دیرین تاریخی داریم و دارای یک فرهنگ هستیم و این نوع رفتار به هر حال می تواند مسایلی را در آینده برپا آورد. دستگاه های دیگری که در امور مهاجرین کار میکنند عبارتند از سیاه پاداران، نیروهای انتظامی، وزارت داخله، وزارت خارجه و گاهی سازمان تبلیغات اسلامی و یک مرکز مطالعات افغانستان هم فعالیتها می دارند. و با تأسف با دیدگفت که در کارها اینها هماهنگی وجود ندارد.

وی راجع به اینکه مهاجرین را قبل از دعوت به کشورشان به اردوگاه ها انتقال میکنند، گفت: نظر من اینست که با زکست مهاجرین باید به اساس ترغیب و تشویق صورت گیرد و بر عنصر داوطلبی تأکید گذاشته شود، مهاجریکه بخواد عودت کند احتیاجی ندارد که وارد اردوگاه شود و همچنین از مهاجرین نباید گمرک گرفته شود و ما باید وسایلی را فراهم سازیم که مهاجرین بتوانند با آرا من خیال به کشورشان برگردند.

(بی.بی.سی. فارسی)

* مقامات دولتی در کابل اظهار داشتند که شورای قیادی بتا ریخا ول اسد از حزب مجاهدین دعوت نمود تا اساسی یک کابینه جدید را پیشنهاد نمایند. اما ان اللهیا و برهه ان الدین ربانی رئیس دولت موقت گفت که کابینه جدید در خلال همین ماه تشکیل خواهد شد. (پاکستان تایمز)

* شورای قیادی به عساکر دولتی هدایت داده است تا بر اشک میگرد در شهر سلاح با خود حمل میکنند، فیرنما بند، رادبوکا بل حین تشراین خبر گفت که برهان الدین ربانی رئیس دولت موقت به عساکر امرضا در شومده تسلط کنترل تمام مذهب سلاح را در کابل

بدست خود بگیرند. وی اظهار نموده است در صورت تخلص از مقامات این توسط یکی از اجزای مجاهدین علیه آن اعلان جهاد خواهد داد. (مسلم)

۳

* به علت کمبود دوای بیماران ولایت فراه افغانستان با سرگ دست و پنجه نرم میکنند. یک مجاهد از ولایت ضمن اعلام این مطالب افزود به علت کمبود دوای نبودن اکثر متخصصان در آن ولایت، بیماران همواره سرگ را جلو چشمان خویش می بینند. وی هم چنان گفت که کمبود شدید آرد و گندم مشکل دیگر اهالی این ولایت است و با توجه به کمکیهای سازمان جمهوری اسلامی ایران هنوز عده زیادی از اهالی این ولایت سیاه را گرسنه میگذرانند. وی افزود ولایت فراه در حال حاضر در کنترل گروه ها و اجزای اتحاد اسلامی جمعیت اسلامی، حزب الله، حزب اسلامی، و حرکت اسلامی قرار دارد که همه تنظیمها بدون هیچگونه منافعهای درکنار هم فعالیت میکنند.

(صدای انقلاب اسلامی)

* آزادی خبری فرا تسری گزارش میدهد که شورای قیادی از تمام تنظیم های جهادی خواسته است که به خاطر تشکیل کابینه جدید، هر یک از تنظیمها کارکنان خود را به این شوری بسپارند. آزادی مذکور گزارش میدهد که این تصمیم در روز شوری قیادی اتخاذ گردید. را پورمی افزاید که مکان داران کابینه جدید در ماه است تشکیل شود جای کابینه های را بگیرد که در ماه می توسط حضرت صیغته الله مجددی تشکیل شده بود و ۳۴ عضو است.

از سوی دیگر چند روز قبل در کابل، کمیسیونی بکار خود آغاز نمود تا صلاحیت های رئیس جمهور و صدراعظم را تفکیک نماید. اگرچه تا کنون این قانون از سوی شورای قیادی تصویب نشده است، مگر اسناد دهمه رئیس

کمیسیون مذکور به آژانسهای خبری جهانی گفته است که در قانون موقتی جدید، صدراعظم صلاحیتهای خود را هدایت البته نه به آن حدیکه در زمان رژیم کمونیستی دارا بود.

(صدای آمریکا بستیو)

* مو سه سه اسلامی امداد در سودان تصمیم گرفته تا برای افغانستان کمک های غذایی جهت رفع نیازمندیهای آن گسیل دارد. اولین طیاره حاصل شکر و مواد غذایی سودان بتاریخ اول امداد در میدان هوایی کابل به زمین نشست. عبداللہ رجب حسن مدیر منظفوی مو سه سه مذکور به اوسوئیتس بریس آف پاکستان اظهار داشت که طی ۱۴ پرواز این مواد در آبکا بسل انتقال خواهد داد. (پاکستان تایمز)

* به یک هیئت پارلمان اروپایی که بتاریخ اول اسد زکمب مابجرین در کچه گیری نزدیک پشاور بازدید بعمل آورد گفته شد که عدم مصونیت از لحاظ وجود مینهای زمینی و عدم وجود یک زیربنای اقتصادی در افغانستان موانع عمده در راه عودت سریع مهاجرین از پاکستان بسما میروند. اما با وجود آن اندازه بازگشت کنندگان به مملکت در حال حاضر بسیار تشویق کننده میباشد. (پاکستان تایمز)

۴

* صیغت اللہ مجددی رئیس شورای جهادی افغانستان سمت قائم مقامی این شوری را به سید احمد گیلانی رهبر محاذ ملی اسلامی افغانستان واگذار نمود.

منابع وابسته به گروه های افغانی در اسلام آباد، ضمن تأیید این خبر اعلام کردند که مجددی در مورد انتخاب گیلانی به سمت قائم مقامی شورای جهادی دقیقاً تصمیم گیری کرده و این تصمیم را به تصویب شورای یاد شده نرسانیده است. (رادئومشهد)

* حجت الاسلام فیاض رئیس شورای

نما بندگی حزب وحدت اسلامی افغان - نستان روز گذشته در مراسم تجلیل از مقام شهدای جنگهای کابل در "قم" تأکید کرد که این حزب خواهان جنگ با گروه های رقیب مجاهدین نموده نیست و مذاکرات آنها راه حل اختلافات می دانند.

آقای فیاض گفت بر اساس توافقات بعمل آمده میان حزب وحدت اسلامی و استاد ریائی رئیس دولت موقت افغانستان، زمینه و شرایط برای استقرار حکومت اسلامی و برقراری ثبات و امنیت در افغانستان بوجود آمده و این توافقات لازم الاجرا است. و کسانی که این توافقات را نقض میکنند مسوول کلیه حوادث خواهند بود.

(رادئومشهد)

* در بیانه وزارت دفاع در کابل گفته شده است که کرنیل مسر - انجام الدین بحیث قوماندان عمومی دفاع هوایی مقرر گردیده است. قبلاً نونی نطق وزارت دفاع گفت نام برده در اوایل نظام کمونیستی در قوای هوایی انجام وظیفه نموده اما بعداً به پاکستان مهاجرت نمود و در جهاد اشترک ورزید. علاوه وزارت دفاع از تمام مجاهدین دعوت نموده تا برای تشکیل یک اردوی اسلامی هر کجا میکند اقدام به سلاح از مجاهدین شانرا بدسترس وزارت دفاع بگذارند. منبع مذکور افزود دولت در نظردارد در قدم اول این امر را در کابل بمرض اجرا گذارد و بعد آنرا به دیگر ولایات کشور گسترش دهد.

(نیشن)

* وزارت دفاع دولت مو قست افغانستان برای خود سه نفر معاون مقرر نموده است. اینها عبارتند از: عبدالحکیم، از حزب اسلامی، سید حسن - علی (سید جگرن) از حزب وحدت و گل زرک از انجمن اسلامی افغانستان.

(نیشن)

۵

* بی بی سی گزارش میدهد که گلبدین حکمتیار رهبر حزب اسلامی گفته است که وظیفه امنیت شهر کابل میبایست به وزارت داخله سپرده شود. وزارت دفاع باید در صدد تشکیل یک اردوی اسلامی دفاع از سرحدات مملکت باشد. وی گفت حفظ امنیت بدون ایجاد یک قوه منظم و مشترک امکان پذیر نخواهد بود. وی گفت که احمد شاه مسعود وزیر دفاع موفق شده نتوانست با نظموثبات را در کابل حفظ نماید. بعوض اینکه همیشه ها از کابل اخراج گردند هزاران نفر از ملیتهای جدید درین شهر انتقال داده شده اند. وی گفت: تا وقتیکه یک دولت اسلامی در کابل تأسیس نشود سلاح خود را بر زمین نخواهد گذاشت.

(نیشن)

۶

* منابع موثق بتاریخ ۶ سرطان گفتند مسوده قانون اساسی موقت جدید پیشنها میکنند که یک شوری ویا کدایم کمیته مسورتی، رئیس جدید دولت آینده را انتخاب نماید. این قانون اساسی پیشنها نموده است که رئیس جدید ما مور را در ختم دوره موقت برهان الدین ربانی در اکتوبر بعهده گرفته و برای مدت دو سال به وظیفه ادامه دهد. رئیس جدید با اکثریت دولت آرای شوری انتخاب خواهد شد. شورای قیادی بشکل شورای مو جوده بحیث منبع عمومی تصمیم گیری کما فی السابق باقی خواهد ماند. قانون اساسی میگوید تمام قوانین در افغانستان بایست به اساسات دین مبین اسلام مطابقت داشته باشد. وهم چنین در مسوده این قانون نامه آمده است که دین اسلام بر حقوق زن نیز حکم میکند و آزادی عمل و گفتار تا جایکه با اساسات اسلام مغایرت نداشته باشد. حمایت مینماید و پشتو و دری را من حیث

زبانهای رسمی پیشنها دمیتماید .

(پاکستان نامز)

* مولوی محمدیونس خالص رهبر حزب اسلامی طی بیانیه مورخ ۵ سر - طان خود در کابل هرگونه اشلالات با بقایای رژیم نجیب را رد نمود . وی صبغت الله مجددی رئیس سابق دولت موقت کابل را بخاطر دادن ترغیب به رسیدن دو ستم به رتبه جنرالی و معنی ساختن آن بحیث " یک مرد مجاهد " به نادانستقا گرفت . نامبرده اظهار داشت که حزب وحدت نیز در گذشته ارتباطاتی با رژیم دست نشانده روسی در کابل داشته است . وی از گلبدین حکمتیار خواست است تا بکابل آمده و با رهبران دیگر همکاری نماید .

(پاکستان نامز)

* یک بیانیه مطبوعاتی ستارت افغانی مقیم اسلامآباد بتاريخ ۵ اسد در اسلامآباد گفت که برهان الدین ربانی رئیس دولت موقت افغان - نستان از دانشمندان ، متخصصین و اهل خیره خواسته است که به وطن برگشته و در امور بازسازی مملکت سهم فعال گیرند . به نما یندگیهای سیاسی افغانی مقیم خارج هدایت صادر گردیده تا با این اشخاص تعاضد حاصل نموده و در امر مسافرت آنان به وطن از هیچگونه مساعدت دریغ نکنند .

(پاکستان نامز)

* اسدالله گستمند سفیر افغانستان در اتینویی که تا حدود یکسال پیش کار در سفارت افغانستان در ایران بود راجع به روابط دو کشور گفت : روابط عمیق و دیرینه و ریشه دار بین مردم افغانستان و ایران مسلماً از گذشته های دور وجود داشته است . درد و سالی که من در آنجا بودم تلاشهای زیادی بخرج دادیم تا روابط ما به سطح مناسب و طبق خواسته های مردمان دو کشور قرار بگیرد ولی مناسبات و روابط در سطح ایده آلی نبوده و افرادی در سطوح مختلف وجود داشته اند که بر اساس مناسبات

قع قومی ، متفقوی ، زبانی و فرهنگی مانع نزدیکی با جمهوری اسلامی ایران میشوند . منظور من بطور مشخص افرادی اند که بر پایه حفظ و توسعه امتیازات برای یکی از ملیت ها ، خواهان پامال کردن منافع و خواسته های سایر ملیت ها در افغانستان شده اند . وی راجع به جنگهای اخیر و دخالت ایران در امور افغانستان و اینکه ایران به حزب وحدت کمک میکند ، گفت : من معتقد هستم که حزب وحدت اسلامی از استقلال نظرو عمل کافی برخوردار است .

حزب وحدت اسلامی از پشتیبانی وسیع شیعه های افغانستان برخوردار میباشد و آنها بیکه چنین برخوردهایی را براه می اندازند زنده تر متکی به طرز تفکر و اقدامات فرقه گرای و تندگرای بی بودند و فکر میکنم آنها بیسترا بین آنها منار و در را به حزب وحدت اسلامی وارد کرده اند . (بی.بی.سی فارسی)

۷

* بدنیا ل شکایت اعضای تندرو دولت اسلامی افغانستان ، تلویزیون کابل از زنان ، برای خواندن اخبار دیگر استفاده نمیکند .

بی آر آنکه مجاهدین کنترول کابل را در ماه شورد دست گرفته اند گویندگان زن با به سرکردن چادر برای پوشاندن موهای خود در تلویزیون ظاهر شدند . اما چند روزی است که زنان در تلویزیون و را دیو وجود ندارند . مولوی والا جان وثیق معاون وزیر فرهنگ در زمینه گفت که هنوز سیاست رسمی رسانه ها در این مورد تعیین نشده است . اما وی افزود که چندین گروه خواستسازر معنوعیت کا رزن ها شده اند و شورای حاکم رهبری به علت پرهیز از درگیری های خشونت آمیز به معنوعیت کا رگو - بندگان زن موافقت کرده است .

بنا به گزارشها اسناد سیا ف رهبر اتحاد اسلامی ، برکناری گویندگان زن را یکی از شرایط خود برای حمایت از استان درباری رئیس حکومت موقت

اعلام کرد و مولوی خالص رهبر حزب اسلامی نیز از موضوع دفاع نمود .

پرسید احمد گیلانی رهبر محاذ ملی اسلامی افغانستان که مدافع تقش فعال زنان در زندگی روزمره در چارچوب اسلام است ازین تصمیم انتقاد کرد و گفت که این تصمیم نه در سطوح بالای مملکتی ، بلکه توسط گروه های منفرد گرفته شده است . زنها هنوز در مراکز متعددی مانند بیمارستانها ، مدارس و وزارتخانه ها مشغول کار هستند . (بی.بی.سی فارسی)

* علاء الدین بروجردی رئیس اولین هیئت عالی رتبه ایران که بعد از بقدرت رسیدن دولت مجاهدین بکابل آمده است بتاريخ ۶ اسد مراتب تکرانی خود را بخاطر ضمانت اخیر بین گروه های مجاهدین اظهار داشته و تقاضا نمود تا مجاهدین اختلافات ذات البینی خود را کنار گذارند . وی گفت : ایران آرزو دارد تا مردم افغانستان اختلافات خود را حل و فصل بدارند . وی افزود که ایران از هیچ گروه خاصی از مجاهدین طرفداری نمیکند . هیئت ایرانی طی ملاقاتی با صدراعظم و وزیر دفاع دولت موقت ، با آنها اطمینان داد که ایران در بازسازی افغانستان سهم خواهد گرفت . (پاکستان نامز)

۸

* بمنظور تأمین امنیت شهر کابل ، این شهر به دوازده حوزه امنیتی تقسیم گردیده و کلیه نیروهای مسلح اضافه در فرقه های داخل و اطراف این شهر مستقر میشوند . محمد ناطقی معاون سیاسی و نظامی حزب وحدت اسلامی افغان - نستان در تهران طی مصاحبه ای گفت : این تصمیم به دنبال درگیریهای اخیر میان نیروهای اتحاد اسلامی سیاف و حزب وحدت اسلامی از سوی شورای رهبری افغانستان اتخاذ شد . وی گفت : بر اساس این تقسیم بندی ، احزاب مختلف افغانستان مسولیت حوزه های دوازده

دهگانها را به عهده خواهند داد است و مسوولیت یک حوزه و معاونیت دو حوزه امنیتی بعهدہ حزب وحدت اسلامی گذاشته شده است. نا طقی افزود: تصمیم حوزه بندی کابل یا ننگاهم کابل اجزای مختلف اتخاذ شده است و در صورتیکه از بیرون شهر مدخله ای صورت نگیرد، این طرح میتواند مثبت را در کابل برقرار کند. وی انتخابات را تنها راه پایان ادعای گروهی در افغانستان دانست.

(صدای انقلاب اسلامی)

۹

* در ماه های آینده رسیدن میواد سوختی و دیگر کمکها از شمال به کابل بسیار مهم خواهد بود. رشید دوستم رهبر جنبش ملی اسلامی در رابطه گفت: اگر این مواد در مسیر راه تاراج گردد مسوولیتش بعهدہ دیگران خواهد بود. وی راجع به قرار داد دگ ز طبیعی گفت: درین رابطه کار جریان دارد، البته کار ما به اساس توافق دولت اسلامی میباشد. از وی راجع به روابط افغان - نستان با کشورهای همسایه بخصوص ممالک آسیای میانه پرسیده شد، وی گفت ما با همه کشورهای همسایه خواهان روابط خوب و نزدیک میباشیم. وی راجع به نرسیدن قطارهای مواد ضروری به کابل اظهار داشت: در ساعه ما امنیت عامونا موجود دارد و خارج از محدوده ما مسوولیت بدون کسانی است که نمیخواهند احتیاج مردم تیار مندرج شود.

(بی.بی.سی پشتو)

* ظرف دو ماه گذشته بیش از هفتده هزار تن از مهاجرین افغانی مقیم سیستان بلوچستان، از طریق مرزهای این استان به کشورشان بازگشته اند. مسوول دفتر امور تبار و مهاجرین خارجی استان سیستان بلوچستان با اعلام این مطلب گفت روند بازگشت مهاجرین افغانی مقیم سیستان بلوچستان به کشورشان طی دو هفته اخیر افزایش یافته است. وی افزود مهاجرین افغانی هنگام بازگشت به کشور

شان مینوا نندلوا زم خانگی، مواد غذا - بی، موترهای دارای اسناد معتبر و سوخت مورد نیاز خود را همراه داشته باشند. (رادیو تهران)

* اسناد سعید نظاق صد ارت عظمی در کابل طی بازدید کوتاهی در پشاور و ربه روز ۸ اسد گفت که زود خورد اخیر بین حزب وحدت و گروه سیاف از طرف کدما جانب نالت آغا ز کردید، زیرا هر دو حزب ادعا دارند که فیر اول از طرف آنها نبوده است. وی گفت پیشنهاد حزب اسلامی (حکمتیار) مبتنی بر واگذاری امنیت شهر به وزارت داخله مورد قبول واقع نگردیده و بنا بر آن شهر همواره از جانب شمال که ازین طریق طبله های مسلح بیشمار به شهر سرازیر میگردد تحت تهدید قرار میگیرد، در حالیکه عناصری مانند ببرک کارمل و محمود بریالی گفته میشود به فعالیتهای شان در شمال مملکت ادامه داده و مشکلاتی برای دولت ایجاد مینمایند. تمامیم شورای قیادی در مورد خروج قوای ملیشه از کابل عملی نگردیده و اهالی کابل معنأ در اسارت به سر میبرند. وی اظهار داشت مطلق العنانی، آتش سوزی عمدی، چور و چپاول، از اعمال روزمره در کابل بوده و نیروهای ملیشه از حفاظت و پشتیبانی کامل وزارت دفاع بر خوردار میباشد. (مسلم)

* منابع نظامی میگویند در سو، قصد بر جان جنرال باباجان که بتاریخ ۸ اسد در کابل انجام گرفت در یورنا - میرده بهلاکت رسیده است. متها جمین باین عقیده که جنرال مذکور در داخل موتر میباشد آنرا مورد حمله قرار داده بودند. (مسلم)

* سفیر اندونیزی در اسلامآباد به تاریخ ۸ اسد مبلغ ۲۵۰۰۰ دلار بیه صندوق اما نتا مدادعا جمل برای افغانستان به بینه سیوان نمایند. خاص سکرتر جنرال ملل متحد برای افغانستان اهدا کرد و بدین طریق از

فعالیتهای بشری ملل متحد در افغان - نستان عملاً حمایت نمود. (نیشن) * در حدود ۱۰۳۵۰۰ نفر از مهاجرین افغان در هفته گذشته به افغانستان عودت نمودند. تعداد دوما مهاجرینی که در خلال دو سال گذشته به وطن برگشته اند به یک میلیون نفر بالغ میگردد.

(نیشن)

* روزنامه تهران تایمز روز ۸ اسد نوشت که برهان الدین ربانی قرار است برای بازدید دو روزه از ایران وارد تهران گردد. رئیس دولت موقت با هاشمی رفسنجانی رئیس جمهور ایران نیز مذاکراتی انجام خواهد داد. روزنامه مینویسد که ایران میتواند امکانات ترانزیتی بجا نیا روپا برای افغانستان فراهم سازد، افغان - نستان متحیت یک کشور محاط به خشکه برای تجارت خارجی خود به بنسادر بحری نیا زمیر مدارد و برای این منظور ایران میتواند شریک خوبی محسوب گردد. (پاکستان تایمز)

۱۰

* عبدالرسید دوستم رهبر جنبش ملی اسلامی افغانستان تشکیل یک حکومت قدرالی را در افغانستان درخواست کرده است. همچنان وی در مصاحبه ای گفته است که برای وحدت افغانستان مبارزه میکنند و ب فکر تجزیه افغانستان نمیشا شد.

انجنیر حکمتیار طی مصاحبه ای گفت که در شمال کشور برای تجزیه افغانستان سازشهای جهانی جریان دارد. وی بدون اینکه شخصی و یا کشوری نام بگیرد، گفته است که این تلاشها نیز مانند سابق ناکام خواهد شد. حکمتیار وضع کابل را نا آرا م خوانده گفت: قوتهای مربوط جنرال دوستم که بکابل داخل شده اند، امکانات جنگ و وقوع نا آرامیها را ایجاد کرده اند. وی به جواب سوالی بر طرفی نظامیان زن در تلویزیون افغان - نستان گفت: در مقابل ما سایکل

بسیار عمده تر موجود است که برای حل آن با یدکوشش نمود. ما نباید وقت خود را روی مسایل کوچک به هدر بدهیم. (صدای آمریکا در)

* جنرال با به جان یکی از ارکان مهم و بیست و نه ساله افغانستان مجدداً مورد سوء قصد قرار گرفت، طوریکه یک صاحب منصب اردو خرد شده است، جنرال با به جان در بین سوء قصد جان به سلامت برده، ولی راننده وی به قتل رسیده است. به اسائن گزارش مذکور یک سرباز تحت قومانده با به جان به سوی وی فرستاده است. سرباز مذکور بعد از دستگیری توضیح داد که این عمل را بنا به سفارش و هدایت مجاهدین انجام داده است.

(صدای آلمان)
* اعلامیه مورخ ۹ اسد حزب اسلامی (حکمتیار) از چهار آسیاب مشعر است: در صورتیکه یک دولت اسلامی از طریق انتخابات آزاد جهت خاتمه دادن به وضع بیما موجوده در کشور تشکیل نگردد، جنگ در افغانستان اجتناب ناپذیر خواهد بود. اعلامیه می افزاید که نیکه زنیروهای جنابتکار ملیشه های ازبک و ترکمن حمایت میکنند در حقیقت سرپوش قانونی برجناپایانی میگذارد که از طرف این عناصر بر ملت تحمیل شده است. اعلامیه از اینکه این ملیشه های کمونیستی مدت ۱۴ سال تمام دستانه های ملت افغان را زیر پا نموده اند، امروز به بهانه سرنگون ساختن رژیم مزدور سزاوار پاداش میشوند اظها را تأسف نموده است. اعلامیه علاوه میکند که قاتلین هیچگاه رهبری ملت را بدست نخواهند گرفت و مردم افغانستان از اعمال جنایی آنها بکلی آگاه میباشند. اعلامیه در اخیر میگوید: همین عناصر، مسوول حوادث اخیر در کابل و مسبب جنگها در مملکت میباشند.

(نیشن)

* حاجی عبدالقدیر والی ننگرهار

طی مصاحبه ای راجع به وضع جلال آباد اظهار داشت که وضع سیاسی جلال آباد بالکل عادی است و هر کس مشغول کار و با روزندگی خود است و در امور نظامی هم نظم و استقرار کامل وجود دارد. وی راجع به روابط آنولایت با مرکز گفت: در کابل تا کنون چنان حکومتی وجود ندارد که بتواند به ما مورتما مولا یات رسیدگی نماید. دولت فعلی تا کنون به فکر خود است و از دیدگروایات حتی خبری ندارد، بخصوص به ولایت ننگرهار که آنها نه تا کنون توجهی نموده اند و نه هم خیال آنرا دارند، نه ما در تماسی شده اند و نه هم ما تعلقاتی داریم. وی راجع به عودت مهاجرین و مشکلات بیان گفت: عودت مهاجرین از بسیار کسان به جلال آباد دوام دارد، ولی مناسفانه ما چیزی در دسترس نداریم که مهاجرین را کمک نماییم. وی در اخیر گفت که ارتباط ولایت ننگرهار بسیار ولایات کنترول غمان بسیار خوب است و ارتباط این ولایات با هم مستحکم میباشد. (بی.بی.سی پتو)

* برهان الدین ربانی رئیس دولت موقت افغانستان طی مصاحبه ای با روزنامه جنگ پاکستانی در کابل گفت که در توافقات پنا ورتذکری از انتخابات ترفتنه تمام گروه های مجاهدین با آن موافق میباشند، برای اخذ چنین تصمیم، شورای رهبری مجبور خواهد بود زده ده نفر از هر ولایت کشور بر علاوه نمایندگان علمای مملکت نظر خواهی نماید. استاد ربانی در مورد ملیشه های رشید دوستم و کلم جمع به صورت قطع گفت که این ملیشه ها بایست کابل را به قیمتی که باشد ترک کنند و در صورت تخلف، دولت بزور متوسل خواهد شد. (جنگ)

* جنرال غلام رسول پروانی یکی از اعضای گروه پرچم حزب وطن که بعد از تشکیل دولت موقت مجاهدین منحیت معاون رئیس امنیت ملی در امور نظامی مقرر شده بود بتاريخ ۱۰ اسد با

سه نفر از محافظین خود توسط انفجار بمب در موتر حمله بهلاکت رسید.

(پاکستان تایمز)

* دوکتور نجیب الله مجددی از وظیفه خود بیخیت وزیر سرپرست برای امور صحتی در دولت برهان الدین ربانی استعفا داده است. مجددی حین ورود به پنا ور طی مصاحبه تلفونی خود با روزنامه نیشن پاکستانی گفت که وی از مداخلت مکرر در امور وزارت خودش خیلی دل سرد شده بود. (نیشن)

* داکتر نجیب الله وزیر سرپرست صحت عامه افغانستان از عهده خود استعفا کرده است. داکتر مجددی طی مصاحبه ای گفته است که به سبب مداخلات بیمورد مقامات حاکمه استعفاء کرده است. داکتر مجددی علت های استعفا خود را، مداخلات بیمورد اولیای امور دولت در کارهای وزارت صحت عامه، مقرری های اشخاص بی کفایت، از میان نبردن عللی که در کابل باعث جنگها میشود، افشاء نکردن عاملین جنگهای اخیر در کابل و عدم انتشار حقایق توسط رادیو و تلویزیون و انمود کرد.

وی گفت تا کامی حکومت در برقرار می آید امنیت با عت آن شده است تا اعتماد مردم بر حکومت زایل گردد. وی اظهار نمود که اگر حکومت علل اختلافات را که باعث جنگها میشود علاج ننواید، برقرار ساختن امنیت برای دولت فعلی مشکل خواهد بود.

(صدای آمریکا در)

۱۲

* کابل پایتخت افغانستان برای دومین روز متوالی مورد حملات موشکی قرار گرفت. هدف این حملات عمدتاً فرودگاه کابل و نواحی اطراف آن بوده است. خبرنگاری بی.بی.سی گزارش می دهد که در حمله به فرودگاه کابل که در کنترول نیروهای ازبک جنرال دوستم قرار دارد یک طیاره کاملاً منهدم شده است و همچنین عده زیادی زخمی و

کنته شده اند. بگفته افراد متعلق به یک پایگاه نظامی مولوی خالص، این حملات از طرف حزب اسلامی حکمتیار صورت گرفته است. ولی حزب اسلامی این گفته‌ها را تکذیب نمود.

(بی.بی.سی فارسی)

* در حدود ۱۵۰ راکت و مرمیه‌های توپ بتا ریخ ۱۱ اسدیرکابل بسار یسدن گرفت که سبب هلاکت ۱۳ نفر و مجروح شدن ۹۷ نفر دیگر گردید. تلویزیون دولتی گفت که در حدود ۱۲ راکت زمین بزمین بتنها در حوالی میدان هوایی و سه راکت دیگر در منطقه مسکونی چهار قلعه وزیر آباد ما بت نمود که سبب انهدا میکی از منازل گردید. مقامات وزارت دفاع گفتند که راکت‌ها از طرف قوای حزب اسلامی بر مواضع ملیشه‌های ازبک تحت رهبری رشیدوستم پرتاب گردیده است. یک مقام حزب اسلامی ضمن انکار این خبر گفت که مرمیه‌های مذکور از منطقه‌ای خارج از کنترل آنها فیر شده بود.

(پاکستان تایمز)

* رادیوتهران گفت افغانستان از جامعه بین المللی تقاضای کمک‌های اضطراری مواد اولیه را نموده است. رادیو از قول سید سلیمان باری وزیر صنایع خفیفه و کنترل مواد غذایی گفت که از جمله ۸۰۰۰ تن مواد غذایی مورد نیاز صرف ۱۰۰۰ تن آن در کابل موجود میباشند.

(پاکستان تایمز)

* روزنامه انگلیسی زبان نیشن منتشره پاکستان در سرمقاله ۱۲ اسد خود مینویسد: در مبارزه قدرت طلبی ایکه بعد از سقوط رژیم نجیب در کابل بر اه انداخته شده، هیچکدام از گروه‌های مجاهدین را با مقابله با گروه دیگر مستحقتر به ناستگی و اعتبار نمیسازد. و همچنان هیچ یک از بن گروه‌ها توجه چندانی برای رفع اختلافات ذات البینی از طریق مذاکرات از خود نشان نمیدهند. جای

بسیار تأسف و حتی فاجعه آمیز خواهد بود که گروه‌های مختلف با وجود ماضی بیحد و ستان و همپیمانان خویش باز هم با هم متحد نشده و راه را برای از هم پایدن کشور و سیوع خانه جنگی باز نمایند.

* محمد یونس خالص که عمویت شو - رای رهبری را دارد بتا ریخ ۱۱ اسد از آن سوری مستعفی گردید، و گفته است که برهان الدین ربانی رئیس دولت مومقت کمونیست‌ها را داره مملکت شریک ساخته است. وی گفت که ربانی از مفاد تعهدات بنا و برسانا مل ساختن گروه‌های شیعه در سورای قیادتی نیز تخطی نموده است. وی گفت من میخوام هم بصراحت لهجه اظهار نماید که ما تمیموا نیم بخشی از بازی تا مقدسی با شیم که فعلاً در کابل جریان دارد و بدین لحاظ مواظعه حزب خود را با شورای قیادی اعلان میدارم. نا - میرده وزارت دفاع را نیز منتهم نمود که شما موازات خانه‌ها را کنترل نموده ولی خودش در کنترل کمونیست‌های اسبق میباشند.

* بین ملیشه‌های ازبک و حزب اسلامی حکمتیار بتا دلته آتن راکت و توپخانه بتا ریخ ۱۱ اسد از سر گرفته شد که در آتن ۵۰ نفر جراحت برداشتند. مقامات میدان هوایی کابل گفتند که بعضی از راکت‌ها بر میدان هوایی اصابت نموده که در آن یک طیاره متهدم و سه طیاره دیگر خرابه منهد گردیده است. یک منبع میگوید که تمام پروازها فسخ گردید. درین حال مولوی خالص این افواها را بکلی رد نمود که گروه وی نیز در جنگها شریک بوده است.

* اسناد عبدالصبور فرید صدر اعظم دولت مومقت طی مباحثه اختصاصی با روزنامه پاکستانی جنگ اظهار داشت: کمیسونیکه برای جلوگیری از بروز جنگ در افغانستان توطیف گردیده بکار خود آغاز نموده و در قدم اول میکوشد بین گروه‌های مختلف

مجاهدین تماس برقرار نماید. در اثر مساعی همین کمیسون روابط وی و رئیس دولت مومقت بهبود یافته است. اسناد فرید گفت که ملیشه‌های کلم جمع عامل حقیقی جنگهای فعلی میباشند و زمانیکه تنظیمهای جهادی با هم متحد گردند ملیشه‌ها خود بخود کابل را ترک خواهند کرد. وی در اخیرا فرود: امکانات جنگ در افغانستان میسر نمیباشد.

* طبق گزارشی منبع معتبر، جلیل شمس معین وزارت خارجه افغانستان از وظیفه خود استعفا داده است.

(نوایی وقت)

۱۳

* الحاج فضل کریم فضل رئیس "مومسه" خریه آگاهی از ماینها" که با هیئت معینی اش به هرات سفر کرده، گفته است که در دو منطقه این شهر ماین وجود دارد. وی گفت که با قوماندان قول اردو و رئیس تعلیم و تربیه دیدار نموده و آنها هرگونه وعده همکاری را به وی دادند. وی گفت در سال ۱۹۹۱ در ولسوالی‌های زنده جان، غوربان، مومسه آگاهی از ماینها به پروگرامهای خود آغاز نمود، ولی به شرکتی بودجه بودجی، شما هی بهما خیراقتاد. وی گفت اکنون دو دسته از افراد این مومسه در هرات مشغول فعالیتها بتان میباشند. وی افزود که با بدیه مناطق سرحدی کورس‌های آگاهی از ماینها تدویر کرده و به مردم درین باره معلومات داده شود، زیرا اکثر ماینها جریبکه در ایران به سرمیبرند اما قدرگونه معلومات راجع به ماینها بتان سندوا آنها درآینده، بعد از عودت به مشکلات متعددی روبرو خواهند بود. (صدای آمریکا پشتو)

* سید احمد گیلانی رهبر محاذ ملی اسلامی افغانستان در مورد تعیین میرحزبه‌ی حیات معاون رئیس جمهور انتقاد نمود. وی گفت: ما همیشه خواهان آن هستیم که با دولت همکاری

کنیم تا استقرار دایمی در افغانستان رویکا رشود و فقط انتقال دهن در مورد تعیین میرحزبه به حیت معاون رئیس جمهور بود و این خلاف فیصله های پناور است و باید این کار را اکثریت شورای قیادی موافقه میکردند. این درست نیست که اسناد درباری معاون خود را از تنظیم خود تعیین کند. و دیگر اینکه باید یک اردوی اسلامی تشکیل شود اردوی ایکه از من ملت برخاسته باشد و با دولت ارتباط داشته باشد و با تنظیمها. و ما با اسناد درباری و احمد شاه مسعودیه موافقه رسیدیم که جنرال عبدالرحیم وردک به حیت لوی درستیز قوای نظامی با بدتعیین شود، ولی تا بحال اعلان نشده، و این باعث تنویس من است که چرا تا کنون اینکار صورت نگرفته است، وی راجع به وضع امنیتی کابل گفت: مناسفاً بعضی مغرضین هستند که میخواهند وضع امنیتی را مختل سازند، ولی ما کوشش داریم که امنیت را در کابل و دیگر شهرها تأمین نماییم و تا مین امنیت از راه اتحاد و اتفاق می توانیم وجود پیدا کند، نه آنطوریکه انجیر حکمنا را عمل می کند و بیجا اینگونه مسائل را مطرح کند و بساط فیرهای راکت میخواستند مسایل را حل نمایند.

(بی.بی.سی. فارسی)

* روزنامه مسلمان در مقاله ۱۳ آذخود مینگارده که وقایع موجوده سیاهت زیادی با وقایع جمهوریتهای آسیای میانه بعد از سقوط دولت اتحاد سوری سابقه دارد، زیرا در هر دو صورت تعطیه انتقال قدرت خیلی سریع بوده است، عامل عمده همانا عدم هماهنگی بین اعضای شورای قیادی میباشد که از اقوام مختلف تشکیل شده است. چیزیکه درین مرحله جایز اهمیت میباشد اینست که رهبران مختلف، حقوق گروههای مختلف را در نظر داشته باشند و به آنها با وجود تفاوتهای قومی و نژادی در شورای قیادی

سهمی قابل گردند، زیرا آنها همه افغان میباشدند. اداره آینده افغانستان موضوعی است که با بیست افغانها خودیران تصمیم گیرند یعنی بیرون اندکترین مداخلت خارجی، اما آنها نباید اجازه دهند که اختلافات قومی سبب از هم پاشیدن مملکت گردد و درین راه بر رهبران مجاهدین است تا بخاطر منافع ولایتی ملی از آمال و جاه طلبی های شخصی خود بگذرند. (مسلم)

۱۴

* صبغت الله مجددی سابق رئیس دولت موقت و رهبر جبهه نجات ملی افغانستان از آقای احمد شاه مسعود وزیر دفاع آنکشور اشفاقاً دکرده و او را به تائیدی از برقراری امنیت در کشور متهم کرده است. آقای مجددی با صدور بیانیتهای ضمنی هواداران احمد شاه مسعود را به بیخادی نظمی متهم کرده و گفته است که وزارت دفاع در امور سایر پروزارت های کشور مداخله میکند، وی گفت با این سبب در کارهای آینده افغانستان به احمد شاه مسعود و افراد حزب جمعیت اسلامی او نباید هیچگونه متصنیی واگذار شوند. (بی.بی.سی. فارسی)

* انجیر احمد شاه وزیر دفاع مسعود حکومت موقت افغانستان گفت که یک نیروی پولیس جدید مرکب از گروههای مختلف مجاهدین در پیش از نیمی از دوازده حوزه امنیتی کابل مستقر شده است، وی همچنین اعلام کرد جنرال غلام غوث به ریاست پولیس منصوب شده است. خبرنگاری بی.بی.سی. در کابل میگوید، قبلاً یک بار کوشش برای تشکیل یک نیروی پولیس با شکست مواجه شد، زیرا آقای عبدالحق که به این سمت منصوب شده بود، به عذر آنکه از حمایت کامل دولت برخوردار نشده است از پذیرفتن آن خودداری کرد. خبرنگاری بی.بی.سی. می افزاید مردم با بیخافغانستان علاوه بر حملات موشکی و آتشباری های پیاپی، اینک

با موج گسترده جرایم نیز روبرو شده اند. (بی.بی.سی. فارسی)

* پیرسید احمد گیلانی رهبر محاذ ملی اسلامی افغانستان در رابطه با اینکه مردم کابل از حکومت مجاهدین چندان راضی به نظر نمیخوردند گفت: مردم افغانستان در طول چارده سال جنگ، زحمات زیادی را متقبل گردیده اند و مردم از حکومت مجاهدین توقع زیادی نداشته اند، ولی همه میداند که عاید شدن شرایط بعد از جنگ چارده ساله در ظرف چند روز یا چند ماه آسانی نیست و حکومت اسلامی مجاهدین آرزو دارند تا هر چه زودتر صلح و آرامش را به میان آورند.

پیرگیلانی به ارتباط استعفای مولوی خالص و دکتر نجیب الله مجددی گفت: امکان دارد که بعضی استیفاها ت بوقوع پیوسته باشد ولی ارزش آنرا ندارد که اسخا ص استعفا نماید، راه اساسی آن است که آن اشخاص در داخل نظام و دستگاه موجود باشند و جلوه نمایند تا با بگیرند. وی علاوه نمود که حکومت میخواهد در کشور امنیت را تأمین نماید ولی بعضی اشخاص خودخواه، میخواهند که تشتت را در کابل برآوردند و مردم را تحریک میکنند. این گروههای تخریبی بخاطر اینکارها را میکنند که مجاهدین را بدنام نمایند.

(صدای آمریکا پشتو)

* برهان الدین ربانی رئیس دولت موقت افغانستان در یک کنفرانس مطبوعاتی اعلام نمود: گرچه موضوع انتخابات در توافق پناور گنجانیده شده اما با توافق کسبه در زمینه کلیدین حکمتیار بعمل آمده است، وی انتخابات را در افغانستان برآورد خواهد داشت، در بین میان را دیوتهران گفت: از آنجا که بعضی از احزاب، مخالف انتخابات میباشد خیلی مشکل خواهد بود تا به این انتخابات جنبه قانونی بخشید. (مسلم)

* آرانس خبری افغان بنقل از

۱۵

* در حملات شدید موسکی بر شهر کابل که از ساعت هفت شب ۱۴ اسد آغاز شد و تا ساعت یازده شب ادامه داشت یازده نفر کشته و بیست نفر زخمی شدند.

یک مقام اردو وزارت دفاع دولت اسلامی افغانستان گفت: شب گذشته نیروهای حزب اسلامی به رهبری حکمتیار در بخش مرکزی کابل دست به حمله زده و به دنبال آن شهر کابل را هدف موسک و خمپاره قرار دادند. صبح امروز نیز ما به چند موسک و خمپاره به کابل، این شهر را به لرزه درآورد، آخرین خیراز کابل حاکیست که وضعیت درین شهر از صبح امروز آرام است و شهر بحالت عادی برگشته است و خطوط هوایی در کابل نیز از امروز براساس برنامها اعلام شده است.

(رادیو تهران)
* سخنگوی وزارت دفاع افغانستان گفته است که عملیات پاکسازی کابل، از گروه‌های مسلح فردا آغاز خواهد شد. وی گفت که این عملیات را نیروهای وزارت دفاع و وزارت داخله به عهده خواهند داد. این تصمیم به دنبال ملاقات احمد شاه مسعود وزیر دفاع و نمایندگان نیروهای مجاهدین اتخاذ شده است. سخنگوی دولت افغانستان گفت، قرار بود که گروه‌های مسلح را یک ماه قبل خلع سلاح کنند، اما این گروه‌ها هنوز کنترل بسیاری از مناطق خنمان کابل را در دست دارند.

(بی.بی.سی. فارسی)
* عبدالصبور فریدمدرا عظم دولت مؤقت افغانستان بتاریخ ۱۴ اسد دیدار خصوصی خود را از پاکستان آغاز کرده است. فرید عضو حزب اسلامی در دولت مؤقت افغانستان است. انتظار می‌رود که وی با نواز شریف صدراعظم پاکستان ملاقات کند. اوسیس به عربستان سعودی، ایران و تاجیکستان خواهد رفت. (بی.بی.سی. فارسی)
* گلبدین حکمتیار در خطاب به

ابلاغیه حزب اسلامی (حکمتیار) در چهار آسیاب بتاریخ ۱۲ اسد را باور داد که حزب اسلامی مجبور است به تمام واحدهای خود هدایت ما در نما بدتالطیارات نظامی را که از میدانهای هوایی ملیکی برای مقاصد نظامی استفاده می‌نمایند برآتش قرار دهند. ابلاغیه اخطار میدهد در صورتیکه نیروهای کمونیستی ملیشه با قوای مشترک مجاهدین بصورت فوری شعوبی نگردد مسوولیت هرتوع عواقب وخیم درآینده بدوین ملیشه‌ها و حامیان شان خواهد بود. (نیشن)

* برهان الدین ربانی رئیس دولت مؤقت در ختم جلسه، اخطاری شورای قیادی که به تعقیب حملات را - کتی بر کابل دایر شده، و دیده خبرنگار با خبر گفت: دولت اسلامی نیرو و ظرفیت آنرا دارد که عناصر مخرب را که در صدد ایجاد هرج و مرج و مشکلات امنیتی می‌باشند، نابود سازد. طبق گزارش تلویزیون دولتی، اسناد ربانی گفت که وزارت دفاع پلان وسیعی برای حفظ امنیت کابل روی دست دارد آنرا با همکاری تمام نیروهای جهادی عملی نماید. وی گفت وزارت دفاع با تریک مساعی وزارت داخله عملیاتی را برای انداختن شهر را از وجود گروه‌های مجاهدین نابود کند پاکسازی کند که در این راستا از جمله ۱۲ حوزه امنیتی در کابل هست حوزه‌ها حال دوباره فعال ساخته شده است. (پاکستان تایمز)
* استاد عبدالصبور فریدمدرا عظم دولت مؤقت افغانستان بتاریخ ۱۳ اسد بطور غیر مترقبه وارد لجال آباد گردید. هدف این سفر تا هنوز فاش نشده است. (نیشن)
* دهه‌ها راکت در شب ۱۳ اسد بر شهر کابل پرتاب گردید که از جمله چندین راکت در تپه بی بی مهر که در آن یکی از واحدهای ملیشه‌های ازبک رسید. دو ستم موضع گرفته اند ما بت نمود. (پاکستان تایمز)

نامنه کاران دریکی از پایگاه‌های نظامی خود در جنوب کابل بتاریخ ۱۴ اسد تقاضا نمود تا میدان هوایی کابل بر رخ ترا فیک مسدود گردد و اخطار کرد که تخلف از این امر تا بیخ وخیمی ببار خواهد آورد. وی گفت: از میدان هوایی کابل برای مقاصد نظامی سوء استفاده بعمل می‌آید و ما باید مانع آن شویم. حکمتیار پروازهای بین‌المللی را بر فراز کابل سراز تا تاریخ ۱۵ اسد بر حذر داشت و گفت که تمام پروازهای داخلی نیز باید متوقف گردد. وی گفت که در خلال هفته گذشته در حدود ۷۰۰۰ ملیشه مسلح بکابل انتقال داده شده‌اند. (پاکستان تایمز)

* عبدالصبور فریدمدرا عظم دولت موقت افغانستان بتاریخ ۱۴ اسد جهت یک بازدید خصوصی وارد اسلام آباد گردید.

(نیشن)

* راچوروا صلوات افغانستان مشعر است که گلبدین حکمتیار رهبر حزب اسلامی به تمام مجاهدین خود هدایت ما در نموده تا در اطراف کابل موضع اتخاذ نمایند. از طرف دیگر نیروهای ملیشه گلمجمع نیز به ذخیره کردن سلاح در شهر اقدام کرده‌اند. درین میان عناصر کمونیستی در مزار شریف بشمول ببریگ کارمل، جنرال مؤمن و جنرال دوستم ملیشه‌های مربوطه خود را در حالت آمادگی قرار داده‌اند.

(جنگ)

۱۶

* رادبوصدای آلمان به نقل قول از هفت نامه نیوزویک آمریکا میگوید: در اطراف کابل دارو دسته‌های مسلح، مناطق روستا نشین را تحت تسلط خود دارند. اینها از موثرها بیکه مواد ارتزاقی و پتترول و مواد ضروری حیاتی را به کابل می‌آورند، پول گزافی میگیرند. حکومت کابل قبل از اینکه مناطقی اطراف و بیرون را تحت تسلط

۱۹

* تبادل آتی بین حزب اتحاد اسلامی سیاف و گروه سعه، حزب وحدت برای دوم روز موالی تا تاریخ ۱۸ اسد ادا مدها است که سبب مجروح شدن تعداد بیستباری از مردم گردید. جنگها که در اول مخنی به منطقه میرویس میدان بود، بعداً به تمام غرب کابل سرایت نمود. تمام منطقه از سکنه غاری گسردیده و چنین به نظر میآید که آنها لای خاندهای خود را تخلیه کرده باشند.

(پاکستان نامیز)

* استاد عبدالصوور فرید صدار عظم دولت مو، قتل افغانستان در اولین کنفرانس مطبوعاتی خود بنا بر تاریخ ۱۸ اسد در سیاور، از پاکستان بیخاطر کمک های آن یا مجاهدین متحد نمود. وی گفت که پاکستان با مردم افغانستان ما نزدیک دوست صمیمی رفتار نموده است. اسناد فرید علاو میگوید که سبب آن تا در امور داخلی افغانستان مداخله میوزند ما وی از کدما مملکت خاصی نام نگرفت. (پاکستان نامیز)

* ساهجهان غنی احمدزی یکی از وزرای زمان ساه در زمان حیدای یا یکی از روزنامهها در سیاور گفت که تمام عناصر در دولت مو، قتل افغانستان سدیداً درگیر قدرت طلبی بوده و علاقه جنداتی به اگاهده، صلح در مملکت ندارد و برای نگهداشت قدرت هر کدام تا آن آمده، بدین هرگونه حمایت حتی از کسائی میباشند که ۱۳ سال متوالی مسوول قتل مردم بیستباری بوده اند. وی گفت این صفت الله مجددی بود که در اول رشید دو سبب را ترفیع داد و احمد ساه مسعود را حاکمیت کرد، اما اکنون آنها را از هر طریقی با دانیقا دمیکرد. وزیر مذکور بیستبار دند که عربها سعودی حمایت از یک گروه و گروه دیگر در افغانستان برای تحات فلسطین کمرومیت بیندند. (مسلم)

سناه مسعود و گلبدین حکمتیار تطبیق کرده. (جنگ)

* تبادل آتش توپخانه و راکت بین قوای دولتی و مجاهدین که سه تا تاریخ ۱۶ اسد در کابل رخ داد، دهها نفر را مقتول یا مجروح نمود. طبقی را یورمنای دولتی بدست داد. راکت تنها بر منطقه میدان هوا سبب اصابت کرده است. یک نظامی وزارت دفاع گفت که راکتها از مواضع حزب اسلامی در جنوب غربی کابل شلیک شده بود. آژانس خبری افغان گفت که ملیسهای از یک از شمال مملکت حمله بزرگی را علیه مواضع حزب اسلامی آغاز نمودند که از طرف حزب اسلامی جواب داده شد. آژانس مذکور گفت که مواضع کابل در خلال روز ۱۶ اسد مستلح بوده و اهالی شهر برای حفظ جان خود به هر طرف فرار می نمودند.

(پاکستان نامیز)

۱۸

* جنگ بین مجاهدین رفیق در کابل از سر گرفته شد. خبرنگاری بی.بی.سی گفت که جنگها در ساعات اول روز در قسمت غربی شهر از سر گرفته شده اما بعداً راکتها بمركز شهر نیز اصابت نموده است. یکی از ما مورین دولت اظهار داشت که یکی از راکتها در اخله قصر جمهوری اصابت نموده و سبب هلاکت هشت نفر و مجروح شدن ۱۲ نفر از محافظین گردید. قتل معلوم برهان الدین ربانی رئیس دولت مو، قتل سقر رسمی خود به ایران را به تعویق انداخت. یک منبع رسمی اظهار داشت که این کار با خطر مسدود شدن میدان هوا سبب بی نه، بلکه جهت انجام امور عاجل کشوری بوده است. جنگهای شدید ظاهراً بین حزب اتحاد اسلامی و حزب وحدت در نقاط مختلف شهر بعد از ظهر ۱۸ اسد در گرفت که طبقی اظهار آژانس خبری افغان تلقات سنگین جانی و خسارات مالی در کابل داشته است. (مسلم)

و مراقبت خود بیاورد، با بست اول در خود کابل نظم و آرا من را برقرار نماشد. زیرا در کابل گروه های رفیق بر سر این میارزه بینما بند که در قدرت سیاسی سهم بیشتری داشته باشند. (صدای آلمان)

* دولت برای باکسازی شهر کابل از نیروهای مسلح، کمیسیون تشکیل داده است. جنرال عبدالحمید نما پنده، نیروهای شمال در کمیسیون نامبرده گفته است که این عملیات تا کنون یکدام مشکلی مواجه نشده است. وی گفت: کمیسیون تصفیه شهر کابل که از طرف دولت اسلامی تعیین گردیده بود سوات در طرف هر روز گذشته، حوزه دهم امنیتی را از وجود افراد و ساختن مسلح نیروهای جهادی تصفیه نماید و خوشبختانه در جریان این هر روز کدما مفی از طرف نیروها صورت نگرفته است. وی گفت در عملیات باکسازی تمام نیروها به حزب اسلامی با ما سهم بودند.

(بی.بی.سی فارسی)

۱۷

* آقای عبدالصوور فرید صدار عظم افغانستان خواستار کمک از کشورهای مسلمان برای باکسازی کشور گردید. وی در دیدار با وزیر کار پاکستان، باکسازی و شتاب و وضع در افغانستان را در گروه کاری و همکار می کشورهای مسلمان دانست. درین دیدار که روز گذشته در اسلامآباد انجام شد، فرید نقی پاکستان در کمک به مردم افغانستان را ارزنده توصیف کرد. (را دیو مسهد - تهران)

* استاد عبدالصوور فرید صدار عظم دولت مو، قتل افغانستان طی ملاقاتی با داکتر انوار الحق وزیر بالائی برای امورا اجتماعی که بنا بر تاریخ ۱۶ اسد در اولیندی برگزار گردید گفت که صلح و قتی به افغانستان برخواهد گشت که مفاد معا هده کابل بین احمد

* طبی را یورا سوئیتدیریس آف پاکستان عبد رب الرسول سیاف رهبر اتحاد اسلامی افغانستان مسوولیت جنگهای موجوده در کابل را بدوش حزب وحدت انداخته است. وی گفت: این با رسوم است که حزب وحدت در حالیکه مذاکرات مودت و همکاری بین گروه های مختلف مجاهدین در جریان بود در آن تحریک بیگانگان بر مواضع حزب اتحاد اسلامی حمله نموده است. (نوابی وقت)

۲۰

* جدیدترین باران راکت بالای کابل بتاریخ ۱۹ اسد رخ داد، اما دولت اظهار داشت که حمله صبحگاهی بر شهر کابل را دفع نموده است. گفته می شود که در ۹ دقیقه اول این حمله در حدود ۶۵۰ راکت از طرف حزب اسلامی پرتاب گردید. یک منبع کمیته بین المللی طلبت سرخ اظهار داشت که ناظر همان روز بعدا دیهلاکت رسیده گان به ۷۰ نفر رسید که رقم مقتولین را در خلال دوروز گذشته به ۳۰۰ نفر از دنیا بخشید. قوای حزب اسلامی بر نا بهای سا ترا بالای میدان هوایی و سرق شهر متمرکز ساخته اند. عزت الله قوماندان حزب اسلامی گفت: مادر بدل بیماران مواضع خود از طرف طبایر دولتی دست به حمله متقابل زده ایم. (پاکستان تایمز)

* آرائس خبری افغان گزارشی می دهد که بیش از ۱۰۰۰ مراده لاری و تاکسوها های نسل وقتی بدست مجاهدین حزب اسلامی افغانا ده مجاهدین قوماندان کریم عابدیریک قطار مله های کلمه جمع بتاریخ ۱۹ اسد منطقه بگرام ولایت پروان حمله نمودند.

برای همکاری مجاهدین بوجود آورده و میتوان آن همکاری ها را توسعه بخشید و بدین طریق مشکلات فعلی را مرفوع ساخت. بنیاد دولت پاکستان برای توقف فوری این تخاصمات از گروه های مجاهدین تقاضا میسازد تا بدون درنگ مذاکراتی را برای برطرف نمودن اختلافات ذات البینی شان برگزار نمایند.

(پاکستان تایمز)

* قوای دولتی جهت راندن نیرو های حزب اسلامی از شهر کابل به بیماران مواضع آنها ادامه دادند. طبق گزارشی منابع رسمی آنها از مواضع سابقه عقب نشینی نموده و مقام و متجددانی از خود نشان نداده اند. نطق وزارت دفاع گفت: آنها از منطقه دارالامان و جهل ستون بدور رانده شده و طیارات نظامی اکتسون مواضع سا ترا دریلجری زیر بمباران مان گرفتند است. درین ضمن تبادل راکت و سلیک توپخانه میان حزب وحدت و حزب اتحاد اسلامی در غرب کابل برای روز سوم متوالی ادامه دارد. (نیشن)

* سفر رسمی برهان الدین ربانی رئیس دولت موقت به پاکستان بخاطر اوضاع وخیم موجوده در افغانستان به تعویق انداخته شد. این خبر بتاریخ ۲۰ اسد از طرف وزارت خارجه در اسلام آباد نشر رسید. (نیشن)

۲۲

* یک نطق وزارت دفاع بتاریخ ۲۱ اسد در کابل اظهار داشت که نیروهای دولتی یک حمله بر شهر را که توسط قوای حزب اسلامی از جانب پل چرخ آغاز شده بود به عقب راندند. اما تبادل آتش توپخانه و راکت بین آنها بمدت سه روز ادامه داشت. در حدود ۱۵۰۰ راکت بجانب کابل پرتاب گردید که تقریباً تمام شهر بشمول قصر ریاست جمهوری، وزارت مخبرات، منازل

قریب الرحمن سعید سخنگوی صدراعظم اظهار داشت که در خلال این بازدید اسناد فریدیا مقامات ایرانی بشمول هاشمی رفسنجانی رئیس جمهور ایران ملاقاتهایی انجام خواهد داد. (پاکستان تایمز)

۲۱

* ایالات متحده آمریکا تخاصمات ذات البینی مجاهدین را تقاضا نموده است. ریچارد بوجر نطق وزارت خارجه آمریکا بتاریخ ۱۹ اسد گفت: ما بطور روز افزون از بروز زدو خورد در کابل نگران میباشیم. ما عقیده داریم که ملت افغان آزادی خود را با خروج نجیب الله و تشکیل یک دولت موقت در ماه اپریل بدست آورده است. (پاکستان تایمز)

* بطروس غالی سرمستی ملل متحد طی بیانیهای بتاریخ ۱۹ اسد اظهار داشت که وی از وخیم شدن اوضاع در کابل و تلفات و خسارات ناشی از آن خیلی نگران میباشد. وی گفت که جای بسیار آسف است که بعد از جنگ ۱۴ ساله درین کشور کاملاً ویران شده، هنوز هم مردم افغانستان با قتل، تباهی و رنج مواجه میباشند. وی اعتراف نمود که دو نفر تبعه افغان که در دفاتر ملل متحد انجام وظیفه مینمودند بتاریخ ۱۸ اسد در آپرینا ب راکت بهلاکت رسیدند.

(پاکستان تایمز)

* پاکستان از بروز تصادمات بین گروه های رقیب مجاهدین در کابل که سبب تلفات جانی و خسارات مالی گردیده اظهار نگرانی شدید نموده است. در بیانیه ای که بدین مناسبت بتاریخ ۲۰ اسد منتشر گردیده آمده است که دوام زدو خورد بین گروه های مختلف مجاهدین موفقیت جهاد دیا شکوه را به مخاطره انداخته و موریات سازی را بطی خواهد ساخت. در بیانیه آمده است که توافقات پنا وراسان خوبی

مسکونی صدراعظم، پیرسیدا حمدگیلانی و آیت الله محسنی را دربرگرفت. بعضی از اکتها یرمیدان هوایی کا- بل نیز ما بت نمود که سبب خسارات مالی گردید. نطاق مذکور گفت که افراد حزب اسلامی حتی کوشیدند از طریق کلیاغ در جنوب کا بل بطرف شهر پیشروی نمایند، اما نیروهای ما آنها را به عقب نشینی مجبور ساختند و سن عرا ده تا تک سا نرا به غنیمت گرفتند. از طرف دیگر نیروهای حزب وحدت و حزب اتحاد اسلامی با استفاده از موافقه آتش بس به خصمات سه روزه خسارها ده اند.

(پاکستان تا یمز)

* گلبدین حکمتیا رهبر حزب اسلامی از پیشتها دپاکستان مبنی بر خاتمه دادن به خصمات و اختلافات از طریق مذاکره و توسعه توافقات پنا ورا استقبال نموده و ما برای آتش بس سرباطی از جانب خود را یریه نموده است. (پاکستان تا یمز)

* گزارشی از داکا رجا کیت که رئیس مو سه کنفرانس کشورهای اسلامی از گروه های مختلف و رقیب مجاهدین افغان تقاضا نموده است تا بیا طرحف جان اهالی کا بل، با زکنت متداوم مهاجرین و تهیه امدادبشری بین المللی بصورت فوری آتش بس را بین خودقا یم سازند.

(پاکستان تا یمز)

* طبق راپوری بی سی بیا طر جنگهای اخیر در کا بل مردم افغانستان دویا ره بجانب پاکستان سرازیر می گردند. تعداد مهاجرینیکه از کا بل بسوی پاکستان در حرکت اند روز بسروز در حال ازدیاد است اما برخلاف تعداد مهاجرینیکه از پاکستان عازم وطن می شوند بطور چشمگیری تقلیل یافته است. راپور در مورد اوضاع در کا بل میگوید از زمانیکه مجاهدین قدرت را در کا بل بدست گرفته اند دو خورد بطور دوا مدا رجریان دارد. نظیر این جنگ ها در خلال ۱۴ سال گذشته در کا بل دیده

نشده و تمام جاده های شهری به مخروبه مبدل گردیده است.

(پاکستان تا یمز)

* روزنامه نیسن در سرمقاله ۲۲ اسد خویش مینویسد: با بست که تمام گروه های مجاهدین با یک روحیه برای درانه با هم زیست نمایند و اختلافات ذات البینی خود را از طرق مسالمت آمیز حل و فصل کنند. آنها با بد دستا وردهای ظفر خود را مطابق با ایجابات تمدن امروزی و سرباط موافقتنامه پنا و در بین هم تقسیم نمایند. روزنامه در حالیکه موقوف حکمتیا را غیر معقول دانسته مینویسد که تا مبرده شهید نموده است در صورتی که ملیتهای از یک رشددوستم کا بل را تخلیه نکنند وی شهر را ویران خواهد نمود. تا یدر گفتا ر حکمتیا ر شایستگی و ارزشی نهفته با سدمگروی با بست منوجه با سده نرمن و مراعات از معیار های امتحان سده سیاست خوب بشمار میرود. (نیسن)

* طبق گزارش بی بی سی بطروس عالی سرمنشی ملل متحد حملات را کتی و توخا نه اخیر بر شهر کا بل را شدیداً تقبیح نموده است. رادیکو صدای آلمان آنرا سدیدترین جنگها در ۱۴ سال گذشته خوانده است. (نیسن)

* روزنامه مسلم در سرمقاله ۲۲ اسد خود چنین مینویسد: این وظیفه افغانها است که برای برقراری صلح بین خود به مذاکره بپردازند، دیگران صرف میتوانند تمایح و سفارشیایی در زمینه تقدیم بدارند. سرمقاله می افزاید در شرایط موجوده جهان، ضرورت مبرم برای اتحاد در بین مسلمانان و خصوصاً مردم افغانستان محسوس است. یک چیز را نباید فراموش کرد که یگانه عامل شکست مسلمانها در مقابل قدرت های غربی همانا عدم اتحاد بین شان بوده است. و اکنون بر رهبران افغان است که نگذارند قدرت دیگری بسا استفاده از تقاضا آنها افغانستان را بار دیگر مورد تجاوز خیرخواهان

قراردهدند. (مسلم)

۲۳

* مقامات وزارت دفاع دولت مو قتا اسلامی افغانستان گفتند که بمبهای خوسه ای که بتاریخ ۲۲ اسد بر کا بل پرتاب گردید، سبب هلاکت ۱۰۰ نفر و مجروح شدن صدها نفر دیگر گردید. (پاکستان تا یمز)

* محمد نواز سرف صدراعظم پاکستان روز ۲۲ اسد در اسلامآباد گفت: وی اجازه نخواهد داد از خاک پاکستان برای مقاصد خرابکاری در افغانستان و از بین بردن اهداف والای جهاد استفاده شود. وی گفت: خرابیها بیکه در نتیجه بمباردمان و پرتاب راکت ها در کا بل به میان آمده، برای آنانی که همواره از دلآوری و قهرمانی مردم افغانستان حمایت نموده اند، مایه یأس و ناامیدی گردیده است.

(پاکستان تا یمز)

* گلبدین حکمتیا رهبر حزب اسلام می به یک آتش بس مو قت جهت خروج خارجیهای مقیم کا بل موافقه کرده است. (مسلم)

* بولی ورا نتسوف سفیر روسیه در مو سه ملل متحد از پاکستان تقاضا نمود تا در تخلیه عملیه سفارت روسیه از کا بل کمک نماید. این تقاضا بعد از آنکه سفارت روسیه در کا بل تحت آتش راکت قرار گرفت، صورت گرفته است. درین حادثه یکی از اعضای سفارت به هلاکت رسیده و دو نفر دیگر مجروح شده اند. ورا نتسوف گفت این حملات از طرف افراد گلبدین حکمتیا ر عمداً انجام شده است. (نیسن)

* شورای امنیت ملل متحد بتا ر- یخ ۲۱ اسد از دولت مو قتا افغانستان تقاضا نمود تا در حفظ جان دیپلوما ته های مقیم کا بل و ختم خصمات بین گروه های رقیب مجاهدین اقدامات لازم را بنماید. درین میان روسیه بتاریخ ۲۱ اسد خواستار جلسه فوق العاده شورای امنیت در مورد اوضاع افغان

نسان گردید. بنا به وزارت خارجه روسیه از شورای امنیت تقاضا نموده است تا برای خروج دیپلوما تهیای معین کابل از هیچگونه ممانعی دریغ نکند. (پاکستان تایمز)

۲۵

* دوغرازرهبران شورای فسادى و جنرال دو سمرخیر ملیسه های از یک بروز ۲۴ اسد ز ملل متحد خوانندنا برای خانه دادن به جنگ چندین روزه در بین گروه های رقیب مجاهدین در کابل مذاخلت نماید. (مسلم)

* صیبت اللہ مجددی سابق رئیس دولت موء قتا فغانسان در مصاحبه ای تایی بی بی سی در فلوریدا ای امریکا گفت که ملل متحد میبایست یک نیروی صلح جهت خانه دادن به جنگها بین گروه های متخاصم و نظارت برانتخابات و تلو به جرگه های فغانسان کسبیل دارد. مجددی در مورد ملیسه ها اظهار داشت که وی از روز اول به وزیر دفاع خود گفته بود تا آنها را با یک نیروی از مجاهدین معویص نماید، اما احمد ساه مسعود چنین نکرد. (مسلم)

* طبق گزارشی تا هندان عینی میدان هوایی کابل روز ۲۴ اسد با زد دیگر مورد آتش راکت فرار گرفت و پس از ۱۲ راه کت برآن اما بت نمود. یکی از طیارات حمل و نقل نظامی مورد اصابت یک راکت فرار گرفت که دو آن از چندین کیلو مبرد و زبردیدار بود.

افغانستان خارج شود. از طرف دیگر نطق حزب اسلامی در پنا ورگفت: ربا - تی صلاحیت آبراند اردنا اظهاراتی ازین قبیل بتماید، در غیر آن نام - برده از توافقات پنا ورتخطی نموده و در آن صورت موقف خود را منحیت رئیس دولت از دست خواهد داد. (مسلم)

* یعقوبی نطق ریاست جمهوری بتاريخ ۲۵ اسد این افواها ت راکه برهان الدین ربانی رئیس دولت موءقت، عبدا لصیور فرید صدر اعظم موقت را از وظیفه اش برکنار نموده کا ملاً رد نمود. وی گفت: این موضوع حقیقت نداشته است، زیرا اسد درباری صرف گفته بود که وی هیچکس را بر طرف نخواهد کرد، مگر اینکه خود شخص بی - کفایتی خود را در وظیفه اظهار نماید. (پاکستان تایمز)

* یک نطق وزارت خارجه پنا - کسان بتاريخ ۲۵ اسد در اسلام آباد از تبصره بر این موضوع که صدر اعظم موء قتا فغانسان توسط برهان الدین ربانی رئیس دولت موء قتا از وظیفه سبکدوش شده است، ایا ورزید، وی گفت این یک موضوع داخلی افغانستان بوده و پنا کسان در آن دخالت نخواهد کرد. (پاکستان تایمز)

* اکرم ذکی سکرتر جنرال وزارت خارجه پنا کسان ضمن صحبت با نما - بنده، رادوپا کسان روز ۲۵ اسد اظهار داشت که پنا کسان نه کسی اجازه نخواهد داد که از خاک آن علیه دولت موء قتا فغانسان استفاده کند. (نیشن)

* راکتهای بیشتری میدان هوایی، قسمت شرقی شهر کابل و قصر ریاست جمهوری را تکان داد که از آن جمله پنج راکت بر محوطه سفارت روسیه اصابت نمود. سخنگوی سفارت مذکور بعداً گفت که این کار عمداً انجام شده است. درین میان حکمتیا ریشتها دنموده است که حملات راکتی را برای یک ساعت متوقف میسازد تا اتباع خارجی

که مردم فغانستان برای بازسازی مملکت بعد از مجاهدات ۱۳ ساله، بپسیر از همه نیاز مند صلح و امنیت میباشند. (پاکستان تایمز)

* روزنامه مسلم در سرمقاله: ۱۵ اسد خود مینگارد: جای بسیار است که مجاهدات و بیروزیهای بیسما رمجا هدین راه آزادی در افغانسان در آن تر خودخواهی رهبران شان، با لخره به خصمات بدون مفهوم مبدل گشت. جای سک نیست که در کسری مندا و میا کسان در معطله افغانسان به تنها ضروری، بلکه تا قابل اجتناب میباشد. تحت شرایط دشوار امروزه پاکستان با است استفاده از تمام تفوذ ممکنه، سعی بخرج دهد تا به جنگهای موجوده پایان دهد، آتش بی دایمی را قایم نماید و گروه های رقیب مجاهدین را وادار سازد تا اختلافات سا ترا برادرانه و از طریق مذاکرات حل و فصل نمایند. ظاهراً چنین معلوم میشود که برخی از احزاب، انعطاف پذیری از خود نشان نمیدهند. موقفهای خشن و سخت گیرانه در حالات حساس و باریک، سنا نه تعقل و دوراندیشی نمیباشد. (مسلم)

۲۶

* طبق گزارشی دیپلوما تهیای در کابل، برهان الدین ربانی رئیس دولت موء قتا فغانسان گفت که وی عبدا لصیور فرید نما بنده حزب اسلامی در جوکی صدارت را از وظیفه اش برکنار ساخته است. ربانی به دیپلوما تهیای گفته است که وی کلیدین حکمتیا رهبر حزب اسلامی را نیز از عضویت شورای فسادى بر طرف نموده است. قرا رگفته دیپلوما تهیای از حکمتیا ریشت یک انسان خطرناک، ترورست و باغی یا دآوری نمود. ربانی گفت: ما او را برای مدت طولانی تحمل نموده ایم، اما دیگر با وی از طریق مسالمت آمیز سلوک نخواهد شد. کلیدین با سدا ز

مقیم کابل بتوانند شهر را توسط طیاره ترک نمایند، اما ما میرده تأکید ورزیدنا هیچ طیاره دیگری از میدان هوایی پرواز نکنند.

(پاکستان تایمز)

۲۷

* دولت موافقت افغانستان از موافقت سه ملل متحد رسماً علیه گلبدین حکمتیار تقاضای کمک نموده است. درین ضمن یک ابلاغیه وزارت خارجه که بتاریخ ۲۵ و ۲۶ اسد زرادینوکا بل بخش گردید عدم ارتباط خود را با تقاضای رشید دوستم رهبر ملیشه ها مبنی بر اینکه ملل متحد قوای خود را برای خاتمه دادن بجنگ در کابل بفرستد، اعلام نمود. اعلامیه اشعار میدارد که دولت افغانستان قدرت آنرا داردا به تنهایی براوضاع مسلط گردودا احتیاجی به کمک نظامی ملل متحد نخواهد داشت. (جنگ)

* نطق وزارت دفاع دولت موافقت بتاریخ ۲۶ اسد در کابل گفت که یک نیروی مهاجم ۵۰ تانکی حزب اسلامی (حکمتیار) از طرف قوای دولتی که با راکت و طیارات جت حمله می شدند به عقب نشینی مجبور گردید. نطق گفت که یک حمله پیشگیرانه طیارات جت دولتی خط پرواز میدان هوایی شیندندرا نیز تخریب نموده است. این میدان که قبلاً پایگاه هوایی قوای شوروی بود اکنون در تصرف حزب اسلامی میباشد. وی افزود که برای تلافی این حمله پیلوتهای حکمتیار رلهیکویترها را پرواز داده و میدان هوایی ملکی شهر هرات را بمباران نمودند. نطق مذکور گفت که حکمتیار در نظر دارد طیارات جنگی خود را از شیندندبه میدان هوایی جلال آباد که درین اواخر وسیعتر ساخته شده است، انتقال دهد.

(پاکستان تایمز)

* قرار اطلاع آژانس خبری افغان

گلبدین حکمتیار رهبر حزب اسلامی گفته است که برهان الدین ربانی با تخلف از توافقات پشاور در حقیقت خود را از وظیفه فعلی خویش بر طرف ساخته است. وی گفت که اختلاف با نیروهای کمونیستی تخلف صریح ازین توافقات است و بهمین خاطر استا در بانی موقف خود را بحیث رئیس دولت موافقت افغانستان از دست داده است. (نیشن)

* روزنامه نیشن در سرمقاله امروز خود مینویسد: که حمله طلا - لمانه را کنی حزب اسلامی (حکمتیار) بر شهر کابل، در حقیقت امضاء نمودن نام بودی اختلاف با ریک بین گروه های مختلف مجاهدین میباشد که در اثر توافقات پشاور بعمل آمده بود. طبق گفتار حکمتیار دلیل این حمله بر شهر کابل وجود ملیشه های از یک درین شهر است که استا در بانی و احمد شاه مسعود وزیر دفاع دولت موافقت آنرا برای حفظ امنیت در کابل نگهداری میکنند. حکمتیار گفته است این حملات وقتنی متوقف خواهد شد که ملیشه های از یک شهر را تخلیه نمایند، اما تضمینی وجود ندارد که در صورت انخلای ملیشه ها، وی خود به اشغال کابل اقدام نورزد. برای

برهان الدین ربانی و یا هر کس دیگری، درین موقف خیلی دشوار خواهد بود تا خود را از بیگانه نیروی دفاعی شهر محروم سازد که در حقیقت این امر معادل خواهد بود با خودکشی.

آنچه برای مجاهدین از اهمیت خاصی برخوردار میباشد اینست که حکومت و حفظ وحدت ملی در افغانستان بدون تشکیل یک دولت با پایه های وسیع ناممکن خواهد بود. (نیشن)

* روزنامه انگلیسی زبان پا - کستان تایمز در نشریه روز ۲۷ اسد خود مینگارد: که جای بسیار آسف است که برادر کشی هنوز هم در افغانستان ادامه دارد، و کابل پایتخت مملکت تحت آتش متداوم راکت و توپخانه قرار داشته که سبب تلفات جانی و خسارات

مالی گردیده است. رئیس دولت موافقت افغانستان از موافقت سه ملل متحد امتناع نموده است تا برای خاتمه دادن با این جنگ اقدام جدی نماید. روزنامه می افزاید تا ما اختلافات ذات البینی مجاهدین را میتوان از طریق آسانی و مسالمت آمیز در یک جلسه بزرگ حل و فصل نمود. روزنامه پیشنهاد می کند که به تعهدات ملی بايست حق اولویت داده شود و مجاهدین باید در راه وحدت ملی مساعی بخرج داده و راهی را انتخاب کنند که به نفع تمام ملت تمام شود. (پاکستان تایمز)

* سکرتر اول و مسوول امور سیاسی سفارت آمریکا در اسلام آباد بتاریخ ۲۵ و ۲۶ اسد با لیاقت بلوچ رهبر پارلمانی جماعت اسلامی ملاقات نمود و از وی خواست تا رهبران جماعت اسلامی پاکستان با استفاده از نفوذی که با لای گلبدین حکمتیار دارند از وی تقاضا بدارند تا میعاد آتش بس یک ساعت خود را اقلأ برای دوروز تمدید نمایند تا اعضای سفارت آمریکا و دیپلوما تهی دیگری بتوانند کابل را ترک بگویند. (نوایی وقت)

۲۸

* محمد صدیق خان کاندوزی - رهبر خارجیه پاکستان در بیانیه مورخ ۲۷ اسد خویش در اسلام آباد گفت که وحدت و ثبات در افغانستان برای پاکستان از اهمیت خاصی برخوردار است. پاکستان خواستار تقویه مناسبات بین ما بین دولتین به اساس معیارهای قبول شده بین المللی بوده و از هیچ کدام از گروه های مجاهدین بتوجه خاصی جانبداری نخواهد کرد.

(پاکستان تایمز)

* شهود عینی گفتند که بتاریخ ۲۷ اسد با دیگر بین نیروهای دولتی و مجاهدین وقادار به حزب اسلامی در جنوب و شرق کابل آتش توپخانه تباد - له گردید. اما برای دفعه اول در خلال

یکهفته، تمام راه‌های مواصلاتی عمده شهرها زیاده است. قرا این را پورها سفارت فرانسه در کابل موردا ماست راکت قرار گرفته، اما تلفات جانی به بار نیاورده است.

(پاکستان تایمز)

* دولت ایالات متحده خواستار مساعی مزید برای یک آتش بس در افغانستان گردیده است. نطق سفارت امریکا بنا ریح ۲۷ اسددر اسلامآباد اظها ردا ست که آنها با تمام جوانب ذیدخل در تماس میباشند و مذاکرات جهت برقراری صلح در افغانستان بین سفارت امریکا ومقامات وزارت خارجه پاکستان جریان دارد.

(جنگ)

* اعضای جامعه اقتصادی اروپا، نگرانی شدید خود را در مورد بروز تخاصات در کابل خاصاً تلفات در بین ساکنین بی گناه اظها رنموده اند. آنها از تمام مقامات ذی علاقه تقاضا کرده اند تا به جنگها فوراً خاتمه داده و جهت رفع اختلافات با هم به مذاکره بنشینند. آنها از دوستان افغانستان التماس نموده اند تا با استفاده از نفوذ خود، افغانها را به خاتمه دادن باین تخاصات وادار سازند. (نیشن)

* یک نطق وزارت خارجه چین در پیکنگ از تمام گروههای رقیب مجاهدین در افغانستان تقاضا نموده تا به خونریزی خاتمه داده و اختلافات خود را از طریق مذاکرات حل و فصل نمایند.

(جنگ)

* استاد ربانی در پیامی که بنا ریح ۲۷ اسد عنوانی مولانا سمیع الحق سنا تورور هر جمعیت العلماء اسلام در پاکستان ارسال داشته، گفته است که وی با دستواریهای زیادی بعد از حمله راکتی حکمتیار بوالی کابل رو برو میباش. وی گفته است که حزب اسلامی از سلاحهای خیلی پیشرفته کامیگیر کرده در جنگ ۱۴ ساله مجاهدین با کمونیستها از آن استفاده نشده بود. در پیام آمده است که حزب

اسلامی مهمات عصری از جانب پشاور دریافت میدارد، اما اسامی اشخاص را واضح نساخته است. (نیشن)

* صبغت الله مجددی رئیس اسبق دولت موقت افغانستان طی بیانیه مطبوعاتی خود بنا ریح ۲۷ اسددر پشاور، حملات ظالمانه اخیر حکمتیار بر شهر کابل را تقبیح نموده، اظها ردا ست که وی میخواهد که حکومت را در کابل بزور غصب نماید. وی گفت که مدخله عناصر غیر وابسته برای اعاده صلح وجلوگیری از فعالیتها ی نیروهای مخرب در کابل ضروری میباشد. مجددی افزود: ما بایست کمکهای لازم را در راه حل و فصل مسالمت آمیز این معضله از مومسه ملل متحد وسازمان کنفرانس کشورهای اسلامی سراغ

نماییم. (پاکستان تایمز)

* هندو پاکستان در نشست دوم سکرترهای وزارتخانه های خارجه شان در دهلی جدید مراتب نگرانی شانرا نسبت بوقوع پیوستن خونتهای اخیر در کابل ابراز داشته اند. رادیوی سراسری هند ضمن نشر این خبر گفت که جاببین برنیا زمندی به استقلال و تمامیت ارضی افغانستان موافقه نمودند. (نیشن)

* خارجیان مقیم کابل بشمول ماورین ملل متحد، خروج از شهر را آغاز کرده اند. در همین حال سر نوشت نجیب الله رئیس رژیم سابق کابل که تحت سرپرستی ملل متحد در کابل زندگی مینماید، هنوز هم معلوم نعیبا شد و کسانیکه با نامبرده در تماس بوده اند اظها ر نظر در زمینها میورزند. (مسلم)

۲۹

* نطق وزارت خارجه پاکستان روز ۲۸ اسد در اسلامآباد این اتهامات برهان الدین ربانی را رد نمود که پاکستان برای حزب اسلامی افغانستان تحت قیادت گلبدین حکمتیار مقادیر معتنا بهی از سلاح تهیه میدارد. وی گفت

هیچ کدام از مومسات یا دیپارتمنت های دولت پاکستان هیچنوع سلاح بدسترس هیچیک از گروههای مجاهدین نگذاشته اند. برعکس پاکستان با استفاده از نفوذ معمول خویش که بالای دولت موقت دارد، میکوشد مذاکرات را بره اندازد تا در آن طبق توافقات پشاور صلح و سلم در افغانستان اعاده گردد. (پاکستان تایمز)

* مقامات دولتی در کابل گفتند که نیروهای دولت مستعمل از مجاهدین جمعیت اسلامی وقوای اثنلافی سمت شمال شامل نیروهای ازبک جنرال عبدالرسید دوستم یک حمله وسیع را از سمت تحت قوماندانی شخص وزیر دفاع احمد شاه مسعود بر مواضع حزب اسلامی به رهبری گلبدین حکمتیار آغاز نمودند. حکمتیار گفته است تا وقتیکه ملیشهای ازبک در کابل باقی بمانند حملات راکتی بالای شهر ادامه خواهد یافت. نطق وزارت دفاع گفت که درین حملات چندین پسته نظامی حزب اسلامی را متصرف شده اند. در حوالی قصر جهلستون شانالی هشت تا تک حزب اسلامی تخریب و دو پسته مهم که در بالای تپهها واقع بود تیز به تصرف شان درآمده است و همچنین در شرق شهر، پسته مهم تپه قوالها را نیز اشغال کرده اند. پایگاه مهم ریشخورد حوالی دارالامان تحت محاصره قرار گرفته و جنگ در منطقه کارته نواده مه دارد.

(پاکستان تایمز)

* محمد نواز شریف صدراعظم پاکستان ضمن صحبت با خبرنگاران در تعمیر پارلمان بنا ریح ۲۸ اسد به مجاهدین متخاصم در اطراف کابل پیشنهاد کرد تا با استفاده از موقع در اعاده صلح در افغانستان بکوشند. وی گفت پاکستان آماده است درین راه سهم خود را بازی نماید، چنانچه در زمینها برهان الدین ربانی رئیس دولت موقت تماس حاصل کرده و به نامبرده پیشنهاد هرگونه کمک و

مساعدت در راه مبارزه با زکات طلح در افغانستان
نسان را نموده است .

(پاکستان تايمز)

۳۰

* مدای امریکا گزارش داد که نیروهای دولتی حمله جدیدی را بمقابل مجاهدین حزب اسلامی در جاده های شهر آغا زکړده اند تا بدین طریق کابل را از محاصره نجات دهند. برهان الدین ربانی بیروز استقلال افغانستان ۲۸ اکتوبر خطاب به مردم با رد دیگر تصمیم خود را برای تاخودگی حکومت را اعلام نمود. زمانیکه وی مصروف ایستاد خطابه خود را در کابل دیگری در اطراف تعمیر را دیوکابل و منزل احمد شاه مسعودا مابیت نمود. طهارات جت بر مواضع حزب اسلامی گلوله باری نموده و ناکه های حزب اسلامی را منهدم ساختند که سبب هلاکت بیسترا زیکصد نفر گردید. طبق پخن خبر از ادبوی سر تا ساری هند حکومت را گرفت که مجاهدین حزب اسلامی یک حمله دولتی را عقب زده و سبب تلفات وسیع در بین آنها گردیده اند. نما بندگیها، میگویند که یکی از دخا بر مهمات ملیسه های کلم جمع در نزدیک نیه تا در خان بنا ریخ ۲۹ اکتوبر فیراکت آس گرفت .

(نیشن)

* فرار اطلاع تصمیم امروزنا مه نگار روزنا مه نیشن، یارده نقر از وزرای دولت مو قتا فغانستان به پسا ورا آمده اند، در حالیکه پنج وزیر دیگر در شهرهای دیگر پاکستان سکونت اختیار نموده اند. در زمره وزیرانی که تا زوار دیا کستان نده اند، نجیر احمد شاه وزیر داخله، ارسلان رحمانی وزیر سنون اسلامی، عبدالقیوم وزیر تعلیم و تربیه و داکتر شاه رخ گران وزیر آب و برق شامل میباشند. حتی سید نورالله عماد معاون برهان الدین ربانی رئیس دولت مو قتا نیز به پسا ورا انتقال نموده است .

(نوابی وقت)

* غیاث نجیب الله رهبر مخلوع رژیم سابق از کابل از طرف مقامات ملل متحدنا بیدنده است ، اما در مورد محل بودیاش فعلی نا مبرده اختلاف نظر زیاد موجود میباشد . بعضی میگویند وی را به مزار شریف انتقال داده اند و در آنجا مهمان جنرال دوستم میباشد . نظردوم اظهار میدارد که نجیب الله با رضا کارا نما بندگیهای ملل متحد بینهایتی به پاکستان آمده و فعلا در مردان سکونت دارد . نظرسومی مسعر است که نجیب به هندینا هنده شده است .

(نیشن)

۳۱

* حمله نظامی دولت در مقابل مجاهدین مخالف بنا ریخ ۳۰ اکتوبر خا تعریف . یک نظامی دولت گفت که از طرف احمد شاه مسعود وزیر دفاع دولت مو قتا هیچگونه احکام در مورد مقابله نین با نیروهای حزب اسلامی حکومت را درنگر دنده است . مجاهدین دولتی جبهه مقدم، از به تبعیق انداختن عملیات متحرک میباشند. منابع معتبر گفتند که دولت در صد جمع آوری قوای کمکی از اختلاف سمت حال به سرکردگی جنرال رسید دوستم میباشد . یکی از قوماندانهای جمعیت اسلامی دلیل توقف جنگها را تلفات سنگین مردم بیگناه اطراف شهر توصیف نمود . (پاکستان تايمز)

* برهان الدین ربانی رئیس دولت مو قتا فغانستان طی پیامی که بنا ریخ ۲۹ اکتوبری ها شمسی رفسنجانی رئیس جمهور ایران ارسال داسه ، از نا مبرده تقاضای کمک جهت رفع نیاز مندیهای روغنیات و مواد استهلاکی را نموده است .

(پاکستان تايمز)

* یک هیئت چهار نفری مستعمل از مولوی محمدنسی محمدی، نجیر احمد شاه ، پند نورالله عماد و کرزی بنا ریخ ۳۰ اکتوبر محمدنوا ز شریف در لاهور ملاقات نمودند و پسا برهان الدین

ربانی رئیس دولت مو قتا فغانستان را به نا مبرده تسلیم دادند . صدراعظم پاکستان برای ایجاد شرایط طلح و امنیت در افغانستان وعده هرگونه کمک را داد . (پاکستان تايمز)

* گلبدین حکمتیا رهبر حزب اسلامی بجواب پیام کتبی مولوی محمد یوسی خالص و مولوی محمدنسی محمدی، این موضوع را واضح ساخت که وی کدام اختلاف شخصی با هیچکدام از رهبران جهادی نداشته ، بلکه جنگ وی صرف علیه ملیسه های کمونیستی میباشد که دلیل عمده برای بی ثباتی اوضاع در کابل محسوب میشوند . طبق گزارش منابع حزب اسلامی، حکومت را گفته است که وی طرفدار انعقاد جلسه شورای قیادی برای حصول راه طی برای خروج ملیسه ها از کابل میباشد . اما قبل از انعقاد این جلسه ، اسناد ریاستی یا بست تاریخی را برای خروج نسان تعیین ننماید . حکومت را گفت وی حاضر است درین ضمن با نما رهبران جهادی به مذاکره بنشیند . (نیشن)

* رحمت الله و احزاب روزبرد دولت برای امور عودت کنندگان در مباحثه ای با بی.بی.سی گفته است که بخاطر کمبود مواد غذایی و استهلاکی، مهاجرین نباید در سال جاری بصورت دسته جمعی به افغانستان عودت نمایند . طبق یک گزارش بی.بی.سی در حدود ده هزار مهاجر از پاکستان و ایران در هر هفته به مملکت بر میگردد .

(پاکستان تايمز)

* جنرال مرزا السلام بیک لوی در سیزدهمین قوای زمینی پاکستان به روز ۳۰ اکتوبر روزنا مه نگاران در لاهور اظهار داسه که وضع نا بهنجار موجوده در افغانستان نتیجه یک دستسه بین المللی میباشد . وی گفت برخی از نیروها بخاطر هراس از تشکیل یک بلاک نیرومند اسلامی در منطقه ، آرزو نده اند که مناسبات پاکستان با جمهوریهای آسیای میانه از طریق افغانستان تقویه گردد . عنا صریکه

هموارها ز طرف مجاهدین افغان ردمی شدند، اکنون بالای کابل تعمیر گردیده اند و همین علت است که برای صلح و امنیت در مملکت، در آینده قریب وضع خوبی پیشبینی شده نمی تواند. گرچه جنگهای موجوده برای سلطه بر کابل میباشد، اما نتایج صدمات بعدی برای جدایی افغانستان در دو بخش خواهد بود. (جنک)

* مقامات ملل متحد در تاریخ ۳۰ اکتبر در کویته اظهار داشتند که تاکنون در حدود دو ملیون افغان از ایران و پاکستان به افغانستان عسود کرده اند. (پاکستان تایمز)

سنبله ۱

* مقامات رسمی در اسلام آباد اظهار داشتند برای اینکه مجاهدین از سیاست دولت پاکستان مبتدی بر بیطرفی مطلق آن در رابطه با وضع فعلی در افغانستان آگاهی یافته و نگذارند از خاک آن برای تاخت و تاز بر یکدیگر استفاده شود، دولت پاکستان یک نامه منحل المال دستوری به تمام تنظیمهای جهادی ارسال نموده است. همچنان به اجنسیهای مربوطه هدایت صادر شده تا بالی فعالیتها را تنظیم غای مجاهدین مواظبت کامل داشته و بقی حاصل نماید که هیچکدام آنها سلاح و یا امداد دیگری به هیچیک از گروههای متخاصم داخل افغانستان نمیفرستند. (مسلم)

* قرار اطلاع بی.بی.سی. مقامات ملل متحد در کابل میگویند حزب اسلامی در اساس، با یک آتش بس موافق نبوده تا دیپلوماهای خارجی بتوانند کابل را، تخلیه نمایند. درین مورد بیسنها دجایی به مقامات دولتی در کابل و نماینده حزب اسلامی حکمتیار

در اسلام آباد تسلیم داده شده است. (پاکستان تایمز)

* بی.بی.سی. گزارش میدهد که هفته نامه ایکانومست میگوید که خطت عمده حکمتیار تعهد محکوموی برای تشکیل یک افغانستان اسلامی میباشد و بد اساس همین تعهد بود که حکمتیار ضیاء الحق رئیس جمهور سابق پاکستان را گرویده خود ساخته بود. (نیسن)

* در یک اعلامیه حزب اسلامی حکمتیار به قوای ملیشه برای دفعه اخبراً خط رسیده است تا در خلال یک هفته شهر کابل را تخلیه نمایند، در غیر آن حزب اسلامی آنها را تا آخر سن نقاط مملکت تعقیب خواهد کرد. در ختم این میعاد حزب اسلامی اعلان عفو عمومی برای طرفداران کمونیست را منسوخ قرار داده و جزاهای نمونهیی برای هر کدام از قومانداها و جنرالان متخلف تعیین خواهد کرد. در اعلامیه تصریح شده که آراش در شهر صرف بعد از خروج کامل نیروهای ملیشه امکانپذیر خواهد بود. (نیسن)

۲

* طبق گزارش تلویزیون پاکستان بتاريخ ۳۱ اکتبر در کابل پس از یک آتش بس مختصر دوباره آغا زگردیده است. درین میان گلبدین حکمتیار بتاريخ اول سنبله به هیئت صلح اظهار داشت که وی با جمعیت اسلامی عداوتی نداشته، بلکه جنگ وی صرف متوجه بازماندگان رژیم زبون سابق میباشد و بر آن جمعیت اسلامی بایست مراکز تجمع افراد خود را در کابل مشخص نماید تا آنها از هرگونه حمله در امان بمانند. وی افزود برهان الدین ربانی باید خود را ازین ملیشه های بدنام جدا سازد که در آن صورت هیچگونه اختلافی بین حزب اسلامی و جمعیت اسلامی باقی نخواهد ماند، وی گفت در صورتیکه استاد ربانی آرزو متد آتش بس میان ما و ملیشه ها باشد یا دیدی حیت رئیس دولت، تاریخی را برای اخراج تمام نیروهای کمون

نیستی تعیین ندارد، بمجردیکه این تاریخ مشخص گردد سپس ما خواهیم توانست در جلسه شورای قیادی موضوع انحلال آت را تحت غور قرار دهیم.

(پاکستان تایمز)

* نطق سفارت پاکستان در کابل این را یورپی بی.بی.سی. را که دو تن از عملیه سفارت پاکستان در امرایت راکت زخمی شده اند بدست رد نمود. وی گفت که افراد سفارت پاکستان تماماً سالم بوده، اما صرف دیوارها را حاطه منزل سفیر در امرایت را کتفا، فساداً دیده است. (مسلم)

* صدای امریکا گفت: دولت موافقت با افغانستان طی نامه که به تاریخ اول سنبله به دفتر ملل متحد در کابل تسلیم داده از آنها درخواست نموده تا نجیب الله رئیس رژیم سابق را که نزدستان پناهنده است به دولت تسلیم نمایند. سخنگوی وزارت خارجه تصدیق نمود که نجیب هنوز هم در محوطه ملل متحد سکونت دارد. وی علاوه نمود که با نجیب بعد از آنکه وضع در کابل بحالت عادی برگردد طبق قوانین بین المللی معامله خواهد شد. موصوف

گفت از اینکه مردم افغانستان خواستار محاکمه نجیب شده اند برای وی کاملاً قابل درک میباشد. (مسلم)

* اکرم ذکی سکرتر جنرال وزارت خارجه پاکستان طی مصاحبه تلفونی با صدای امریکا گفت که پاکستان از جنگهای داخلی در افغانستان سدیداً نگران میباشد. وی گفت ما خواستار توقف جنگها و عاده صلح و بازسازی در افغانستان میباشیم. اکرم ذکی علاوه نمود که دولت پاکستان پیامهایی عنوانی احزاب و اشخاص ما بحسب رسوخ در افغانستان گسیل داشته که در آن تقاضا بعمل آمده تا به نتایج مذاکرات داده شده مناقشات از طریق مذاکرات حل و فصل گردد. (نیسن)

* محمد نواز شریف صدراعظم پاکستان در جلسه اخیر کنفرانس بین المللی دوازده ماهه علماء بتاريخ اول

سنبله در اسلام آبا دگفت که وی عقیده را سخ دارد که معطله افغانستان با - بست از طریق خودتنظیمهای مجاهدین حل گردد، وی که بحیث مهمان خاصی درین محفل سخنرانی مینمود، گفت: چون برای آینده اطمینان کامل وجود نداشت ما کوشیدیم تا موضوع را از دست ملل متحد برپا بیاوریم و همان توافقات پسا و ربا مساعی مشترک ما و موافقه تمام احزاب اسلامی به امضا رسید، زیرا نتیجه گیری منطقی از طرح ملل متحد متصور نبود. نواز شریف گفت که پاکستان ما نند همه کشورهای دیگر اشتیاق کامل دارد که همبستگی و تعاضد میتا رضی افغانستان محفوظ بماند.

(پاکستان تایمز)

۳

* طبق گزارش تلویزیون پاکستان تقریباً ۳۰ نفر در جنگهای تازه در کابل جان خود را از دست داده اند. رادیو کابل گفت که وضع در داخل شهر تأسف آور بوده است، آژانس اسلامی افغانستان گفت که نیروهای دولتی تحت قومانده احمد شاه مسعود و وزیر دفاع، کوه آسما بی را دوبار در تصرف خود در آورده اند. رادیو کابل گفت که منطقه چهلستون و دوغ - آبا دبعاز زد و خورد چهار روزه و هلاکت ۴۳ نفر از افراد حزب اسلامی بدست قوای دولتی افغانده است. درین بین حزب اسلامی اظهار داشت که نیروهای ملیته از یک در منطقه چهل ستون به شکست فاحس مواجده اند.

(پاکستان تایمز)

* یک منبع موثق به روزنامه نیشن گفت: در جلسه دوسا عته تحت ریاست غلام اسحاق خان رئیس جمهور پاکستان که بتاریخ ۲ سنبله در اسلام آباد برگزار گردید، بودتوافق به عمل آمد که پاکستان به مساعی خود در راه اعاده صلح در افغانستان به اساسی توافقات پسا و ربا داده شود. درین جلسه محمدنواز شریف صدراعظم، جنرال آصف نواز لوی درستی قوای زمینی،

محمد صدیق کاجووزیر خارجه، اکرم ذکی سکرتر جنرال و شهریار خان سکرتر وزارت خارجه تیز حضور داشتند.

(نیشن)

* بطوروسی عالی سرمنشی ملل متحد در بیانیه یکه بتاریخ ۲ سنبله از دفترش منتشر گردید، تقاضای خاتمه تخصصات در کابل را نموده است. در بیانیه گفته شده که دونقر از ما مورین ملل متحد مربوط به امور اسکان مهاجرین نیز در حمله، راکتی روز اول سنبله بر سر شهر، به هلاکت رسیده اند. بیانیه اظهار میدارد که با بست عنا صردرگیر درین جنگها سلاح خود را به زمین گذاشته و بصورت فوری از طریق مذاکرات راه حلی برای اعاده صلح تدارک نمایند.

(مسلم)

* گلبدین حکمتیار رهبر حزب اسلامی در بیانیه که از رادیو (بیام آزادی) بتاریخ ۲ سنبله بکش گردید گفت که بعضی معالک در نظر دارند تا بساط نیروهای قدرتمند مجاهدین را یکی بی دیگری از کابل برچینند و آنها برای مقاصدست و وقیح خود نیروهای ملیش را با هم متحد ساخته و با آنها کمک مادی، معنوی و سیاسی می نمایند. وی گفت این کشورها از اعاده صلح و تشکیل یک دولت اسلامی در افغانستان در هراس بوده و به همین خاطر میخواهند جنگ دیگری را بر آنها تحمیل نمایند.

(جنگ)

۴

* نیروهای حزب اسلامی حکمتیار و دولت بتاریخ ۳ سنبله علیه یکدیگر به حملات جدیدی با ده نظام که با آتش شدید توپخانه و راکت همراه بود پیر - داختند. وزارت دفاع دولت موثق خبر داد که ۲۰ نفر از قوای حزب اسلامی بتاریخ ۲ سنبله در منطقه بالاحصار جان خود را از دست دادند. از طرف دیگر گلبدین حکمتیار نیز از تلفات سنگین در بین نیروهای دولتی سخن گفته است. از آنجا که قوای ملل

ها از غذا، آب و برق محروم شده اند دست به حملات خود کشی علیه مواضع حزب اسلامی و با فرار از مواضع خود زده اند. گفته میشود که رئیس دولت موثق است برهان الدین ربانی نیز به بگرام و احمد شاه مسعود به میر بچه کوت فرار نموده است. تلفات در بین اهالی شهر در خلال دو هفته اخیر به ۱۸۰۰ نفر بالغ گردیده و بیش از ۱۲۰۰۰ نفر از اهالی از شهر فرار کرده اند.

(پاکستان تایمز)

* محمد صدیق کاجووزیر خارجه پاکستان خطاب به شورای ملی بتاریخ ۳ سنبله گفت که دولت پاکستان مساعی بخرج میدهند تا دولت افغانستان صلح و امنیت را بکابل بازگرداند و درین زمینه بسویه عالی با دولت مذکور در تماس میباشد. وی گفت: از بسد و تأسیس دولت مجاهدین در کابل ما صرف از دولت برحق افغانستان پشتیبانی نموده ایم و نه از کدما گروه و یا رهبر خاصی.

(پاکستان تایمز)

* فاتح الملک ننگ یوسفزی عضو اسبق پارلمان افغانستان در مصاحبه ای با آژانس خبری افغان از تبلیغات سوپی که از طرف دستگاه های خبری دنیا علیه گلبدین حکمتیار رهبر حزب اسلامی بر اه انداخته شده، اظهار نگرانی نمود. وی گفت که دولت موجوده در افغانستان یک دولت مجاهدین نه، بلکه دولتی میباشد که از طرف ملیشها اداره میشود. و از اینکه چنین یک دولتی از طرف برخی از کشورهای اسلامی بنا مییک دولت اسلامی یاد شده و دولت دارد؛ یا اینکه آنها از حقایق بی خبر مانده اند و یا اینکه تسلیم فشارهای نیروهای غربی شده اند.

(نیشن)

۵

* نیکلاس پلات سفیر آمریکا در اسلام آباد حین ملاقات غیر رسمی سه بتاریخ ۴ سنبله در منزل خود به خبر -

نگاران گفت که به گروه‌های مجاهدین مقیم پاکستان نیاید از زده شده شود تا علیه دولت در کابل به تحصنات خود ادامه دهند. وی گفت که در تمام افغانستان بجز از کابل بخاطر فعالیت‌های حزب اسلامی صلح و امنیت برقرار می‌باشد. وی افزود که دولت ایالات متحده و پاکستان در مورد اوضاع کابل با هم در تماس نزدیک می‌باشند.

(پاکستان تایمز)

* سخنگوی وزارت خارجه پاکستان بنا بر تاریخ ۴ سنبله، تقاضای یک آتش بس را در کابل سر از ساعت ۱۲ ظهر روز ۵ سنبله نمود، تا برای حل اختلافات موجود در مورد تطبیق توافقات پشاور راه حلی تدارک شده بتواند. (نیشن)

* سردار یعقوب ناصروزی در دولت برای امور ایالات و مناطق سرحد، به تاریخ ۴ سنبله به نمایندگی ایس-۰ شیند پرسی آف پاکستان گفت که قلاً قلاً ۳۵ هزار نفر جدیداً از کابل به پشاور وارد شده‌اند، اما در عوض ۱/۱۵ میلیون نفر از مهاجرین سابق به ولایات مختلف افغانستان عودت کرده‌اند.

(مسلم)

* در یک نامه سرگشاده مورخ ۲۵ اسد حرکت اتحاد ملی افغانستان به سرمنشی ملل متحد گفته شده است: از زمانیکه در ماه اپریل پلان ملل متحد به ناکامی مواجه شد، هر یک از گروه‌های فروخته شده برای رهبری خودی به دسیسه‌هایی منوئل گردیده‌اند. درین نامه پیشینها دگر دیده از آنجا که توافقات پشاور برای اعاده نظم و ثبات به ناکامی مواجه گردیده، ملل متحد بایست مساعی خود را برای افغانستان از سرگیری تا بدین طریق از خود تریزی مزید در افغانستان جلوگیری شود و صلح عادلانه بصورت فوری در افغانستان اعاده گردد.

(پاکستان تایمز)

۶

* کلیدین حکمتیا رهبر حزب اسلامی در یک پیام رادیویی به مولانا سمیع الحق بتا ریخ ۵ سنبله اظهار داشت که برای ایجاد صلح در افغانستان تا مبرده سه شرط را به برهان الدین ربانی پیشینها دکرده است: غیر مسلح ساختن ملیشه‌ها و اخراج شان از کابل، برطرفی جنرالان پرجمی و برآه انداختن انتخابات، حکمتیا واضح ساخت که وی جز با ملیشه‌ها - که خطر دایمی برای مال و جان مردم بیگناه محسوب میگردند - با هیچ گروهی از مجاهدین درست‌نمی‌باشد. حزب اسلامی بدون دلایل موجه از طرف مطبوعات خارجی بدنام شده است، اما در اصل جنگ از طرف ملیشه‌ها آغاز گردیده و حزب اسلامی صرفاً از مواضع خود دفاع مینماید. وی گفت که حزب اسلامی با جمعیت اسلامی بتوافق رسیده تا نیروهای ملیشه را خارج سازند، اما با کمال تأسف با دیدگفت که توافقات پشاور هنوز هم از طرف بعضی گروه‌های مجاهدین محترم نمرده نمی‌شود.

(نیشن)

* طبق گزارش رادیویی بی‌بی‌سی دولت موقت افغانستان بتا ریخ ۵ سنبله آتش بس یکجا بنه را جهت خروج دیپلوما تهای خارجی از کابل اعلان نمود. سخنگوی ریاست جمهوری در کابل گفت که کلیدین حکمتیا بتوافق خود را درین باره نیز اظهار نموده است.

(نیشن)

* بی‌بی‌سی گزارش میدهد که دولت افغانستان با کلیدین حکمتیا رهبر جمعیت گونه توافقی در مورد آتش بس نخواهد کرد، مگر اینکه حزب اسلامی تمام پایگاه‌های خود را تسلیم نماید. یک نظامی ریاست دولت در کابل گفت: آتش بس کدام مفهومی نخواهد داشت، زیرا حزب اسلامی با استفاده از زمین موقع خود را دوباره تقویه نموده و سپس مجدداً را کتیا را ن خود را از سر خواهد

گرفت. (مسلم)

* صدیق خان کاجوزیر خارجه پاکستان طی کنفرانس مطبوعاتی به تاریخ ۵ سنبله در اسلام‌آباد گفت که گروه رقیب در افغانستان پیشینها در میانجی‌گری دولت پاکستان را در راه آشتی بین شان همچنین تقاضای آتش بس برای یک آتش بس سه روزه برای رسیدن هیئت حسن نیت پاکستان بکابل نیز پذیرفته است. وی گفت که صدراعظم پاکستان به نام مبرده هدایت داده است تا رهبری این هیئت را بمجرب برقراری آتش بس بعهده گیرد. (مسلم)

* آژانس خبری افغان اطلاع می‌دهد که بتا ریخ ۵ سنبله بعد از اعلام آتش بس یک جانبه حزب اسلامی در اثر تقاضای دولت پاکستان جنگهای شدید در کابل از سر گرفته شد. ملیشه‌ها از بالا کابل و کابل و تبه مرنجان مواضع حزب اسلامی را تحت آتش گرفته و جنگ‌های تن‌بستن نیز درین دو منطقه ادامه نمود. یک هیئت جهانی مسلم‌لیک که قرار بود بتا ریخ ۵ سنبله وارد کابل شوند نیز نسبت حملات ملیشه‌ها بکابل مواضع حزب اسلامی رفتن خود بکابل را به تعویق انداخت. ورود هیئت حسن نیت پاکستان نیز بهمین مناسبت به روز دیگری موکول گردید.

(پاکستان تایمز)

۷

* روزنامه جنگ در سرمقاله ۷ سنبله خود مینگارده که به تعقیب شکست متجاوزین شوروی در افغانستان، ایالات متحده، روسیه و برخی دیگر از قدرت‌های بزرگ جهت ممانعت از تشکیل یک دولت اسلامی دست به دسایسی زدند. در پوشش یک دولت وسیع‌البنیاد مساعی حمل آمدنا محمد ظاهر شاه سابق افغانستان را دوباره بالای مردم تحمیل نمایند و با اینکار شرکت کمونیست‌ها را در قدرت نیز تشویق کردند. متأسفانه که برخی از گروه‌های

مجا هدين نيز برای تقويه موقفشان با کمونيستها ائتلاف نمودند. راه عادلانه و موثر برای انتقال قدرت به اساس توافقات پشاور عبارت بود از تشکیل یک دولت موقت بیطرف که در خلال میعاد معینه انتخابات عمومی را برگزار نماید و سپس قدرت را به یک دولت منتخب انتقال بخشد. اما در عوین به دوستم و حمایت کنندگان شان ترغیبات لازم داده شد تا بدین طریق قدرت را با آنها تقسیم نمایند. و اکنون که گروه های مخالف با دولت میخواهند دست به اقدامات تلافی جویانه علیه حملات نیروهای دولت مشتعل از کمو نیستها و ملیشه ها بزنند، آنگاه جنگ علیه دولت تلقی میدارند، زیرا آنها ادعا دارند که ملیشه ها بخشی از نیروهای دولت بشمار میروند. این نوع ادعاها مسئله را در کابل پیچیده تر ساخته است. در اصل و حقیقت تا وقتی که ملیشه های کمونیست در کابل حضور داشته باشند، صلح ناممکن خواهد بود.

(جنگ)

* منابع نظامی حزب اسلامی حکمتیار به نامینده آژانس خبری افغان بتاریخ ۶ سنبله در کابل اظهار داشتند که ملیشه های کلم جمع از آتش بس ۷۲ ساعت بهین حزب اسلامی و دولت که جهت حل اختلافات از طریق مذاکره به میان آمده بود تخلف ورزیده اند. منابع گفتند که مواضع حزب اسلامی تحت آتش دو مدار ملیشه های کلم جمع قرار گرفته است. (نوایی وقت)

* ملیشه های دوستم مواضع حزب اسلامی را واقع در چار آسیاب، چهلستون و بگرامی در حوالی کابل، روز ۶ سنبله شدیداً تحت بمباران قرار داده و از آتش بس ۱۰ ساعت جهت خروج خا رگیان مقیم کابل تخلف ورزیده اند. راپور آژانس خبری افغان و شهسود عینی علاوه میدارند که حملات جتهای جنگی مزار شریف الی ساعات اخیر شب ادا شده است. در تلافی ازین حملات حزب اسلامی با راکت بالای میدان

هوایی کابل، با لاسر، قصر جمهوری و دیگر مواضع نظامی حمله نمود.

(نوایی وقت)

* پریس ترست آف اندیا بتاریخ ۵ سنبله خبر داد که تا کنون ۳۱۰۰ مهاجر هندو از خوف حملات راکتی در کابل وارد هند شده و ۷۰۰۰۰ نفر دیگر در صدد حصول ویزه هند در کابل میباشند.

(مسلم)

* در ساعات اول روز ۶ سنبله بر تابل یک راکت بر میدان هوایی کابل یک طیاره حمل و نقل روسی راکت کمی قبل برای انتقال دیپلوما تها در میدان هوایی نشسته بود به آتش کشانید. کماندوهای روسی داخل طیاره نتوانستند فرار نمایند اما چهار نفر از آنها جراحت برداشتند. سه نفر از مجروحین نتوانستند در یکی از دو طیاره دیگر روسی پرواز نمایند.

(پاکستان نا یمز)

* محمد صدیق خان کاجووزیر خا رجه پاکستان بمجرور و رودیکا بیل شام روز ۶ سنبله با برهان الدین ربانی رئیس دولت موقت افغانستان در مورد اوضاع کابل به مذاکره پرداخت.

(پاکستان تایمز)

* برهان الدین ربانی و گلبدین حکمتیار به هم موافقه نموده اند تا طبق تفاهات پشاور آتش بس را برقرار و با هم بدور میز مذاکره بنشینند. ایمن فیصله به تعقیب نشست دوساعت بهین محمد صدیق خان کاجووزیر خا رجه پاکستان و گلبدین حکمتیار در اطراف کابل بتاریخ ۷ سنبله بعمل آمده است. کاجووضمن صحبت با روزنامه نگاران بعداً اظهار داشت که وی بهیچ نماینده خاص محمد نواز شریف صدراعظم پاکستان بکابل آمده است. و از اینکه دو طرف متخاصم به آتش بس دائمی و برقراری مذاکرات موافقه نموده اند خیلی خوشنود میباشند.

(پاکستان تایمز)

* به تعقیب عودت رضا کارانه حدود یک میلیون مهاجر در خلال چند ماه گذشته به افغانستان، پاکستان ۱۰۷ کمپ مهاجرین را در صوبه سرحد مسدود نموده است. فریدالله خان کمیشنر مهاجرین افغان روز ۷ سنبله به آژانس فرانس پریس اظهار داشت: دولت مصمص است هر کمپی را که نفوس آن از ۲۵۰۰ نفر کمتر باشد مسدود نموده و مهاجرین باقیمانده را به کمپهای دیگر انتقال نماید تا بدین طریق بتواند از مهارت مراقبتی کاسته باشد.

(نیشن)

* جمعی در کابل به نامینده آژانس پاکستان در ملل متحد در مصاحبه تلغونی خود با احد رضوی نماینده صدای امریکا در پاکستان، روز ۷ سنبله گفت که دولت پاکستان از دولت فاشونی ایکه در کابل تشکیل شده است حمایت کامل دارد. پاکستان از تمام احزاب التماس میدارد تا با هم ز راه آشتی پیش آمده و از توافقات پشاور حمایت نمایند. وی افزود پاکستان تحت هیچگونه شرایطی اجازه نخواهد داد که از خاک آنکشور جهت خرابکاری علیه حکومت موجوده در کابل استفاده شود.

(نیشن)

* قاضی حسین احمد رهبر جما فت اسلامی پاکستان ضمن صحبت غیر رسمی در پارلمان بتاریخ ۷ سنبله در اسلام آباد گفت که دولت فعلی افغانستان نخواهد توانست برای مدت مدیدی دوام نماید، زیرا بجز برهان الدین ربانی هیچکدام از رهبران مجاهدین در کابل حضور ندارند. در عوض همکاران ببرک کارمل مانند آصف دلور و نبی عظیمی، با به جان رسیدن دوستم و فعالین ملیشه های فاقده تهذیب که مسوول مظالم زیادی هستند، از همکاران نزدیک دولت کابل میباشند. وی گفت که در اردسیه های امریکایی

کلیدین حکمتیا را ز قدرت بدور نگهدا - سهد، اما این دسيسه نيز با موقبيت همراه نبود. عالين اين دسيسه مسوول وضع امروزي در افغانستان ميباشند. (نوایي وقت)

* محمد صديق خان کانجووزير خارجہ پاکستان خطاب به روزنامہ نگاران بنا ریح ۸ سنبله در سنگا پور اظهار داشت که ملیشه ها وقوای حزب اسلامی موافقه نموده اند تا جهت ایجاد یک منطقه حایل، از مواضع خود در کابل در خلال یک هفته عقب نشینی کنند. وی گفت در مرحله اول بین هفتالی ده هزار نفر از ولایات ننگرهار، پروان، لوگر و بکرو ولایات جمع آوری خواهد شد. اما عاجلاً ولایت ننگرهار در نظر دارد یک نیروی ۱۰۰۰ الی ۴۰۰۰ نفری بحیث قوای حایل در اختیار وزارت دفاع بگذارد. (نیشن)

* آخرین دسسه از دیپلوما تهیای روسی با فامیلیهای شان که تعدادشان به ۵۰ نفر بالغ میگردد، بنا ریح ۷ سنبله از کابل جانب مزار شریف حرکت کردند تا آنجا غمزم مسکو گردند. (پاکستان تایمز)

* محمد نواز شریف صدراعظم پاکستان قبیل از عزیمت جانب سنگا پور بروز ۸ سنبله در میدان هوایی اسلام آباد از ایجاد آژانس بی در کابل اظهار خوسی نموده، گفت که این یکی از خوسرین وقایع بعد از نجات افغانستان میباشد. وی گفت که پاکستان در راه برقراری آژانس بین دو گروه متخاصم در کابل نقش مهمی بازی نموده است. (مسلم)

* سهریار خان سکرتر وزارت خارجه پاکستان، حین صحبت با خبرنگاران به تاریخ ۸ سنبله در اسلام آباد گفت که یک نیروی بیطرف هزار نفری از پنج ولایت افغانستان یعنی کابل، ننگرهار، لوگر، پروان و وردک بیژدی تشکیل خواهد شد تا در کابل بین شعروعای متخاصم حایل گردد. وی گفت که دو جانب رقیب با هم موافقه نموده اند بعد

از اینکه این نیرو در خلال یک هفته جای خود را در کابل اشغال کند، ملیشه ها و افراد حزب اسلامی کابل را تخلیه نمایند. (پاکستان تایمز)

۱۰

* انجیر محمود معاون رئیس هیئت بیطرف صلح، در مصاحبه ای با نماینده آژانس اسلامی افغان در کابل بروز ۹ سنبله گفت که کمیسیون صلح ننگرهار برای کنترل مفاذ آژانس پس بتعداد ۱۱ دسته تشکیل داده است. این دسته ها وظیفه دارند تا در بازده منطقه مخلف شهر بسمول مرکز تقویه تلویزیون، چهلستون، دارالامان، بالابحصار، هودخیل و کارته نو بر آژانس بی کنترل و نظارت نمایند. وی گفت سه دسته دیگر برای کنترل خطوط مواصلاتی بوظیف گردیده اند.

(پاکستان تایمز)

* طبق گفتار یک منبع دولتی هند، برهان الدین ربانی رئیس دولت موقت افغانستان قبل از عزیمت جانب کابل جهت استسرا کدر کنفرانس سران کشورهای غیرمتسلک توقف کوتاهی در دهلی جدید داشت تا با مقامات عالی رتبه هند ملاقات نماید. نطق مذکور گفت ربانی وهیئت ۲۵ نفری معیشتی اش در دهلی مدت سه ساعت توقف نمودند اما از دادن تفصیل در مورد مذاکرات دو طرف خودداری ورزیدند. (پاکستان تایمز)

* روزنامہ نیشن در تبصره روز ۱۰ سنبله خود را جمع به عقد قرارداد آژانس بین حزب اسلامی و دولت مینویسد: قبولی دولت و قبول شرایط حزب اسلامی در مورد خروج ملیشه ها از کابل، نه تنها آساره بهی آبرویی دولت میکند، بلکه به ساری قدرت دفاعی آن نیز صحه میگذارد. قانوناً مجاهدین حزب اسلامی حق نداشتند تا فضای خروج آن واحدهای نظامی را بنمایند که دولت برای حفاظت شهر نیا زمندان میباید. وقتاً نوناً هرگز نه سورش نظر -

می علیه یک دولت قانونی خیانت محسوب میگردد پس یک دولت با قبول کردن اولی و نکردن اقدام جهت سرکوبی دومی، در حقیقت بهای هنگفتی برای اعاده صلح پرداخته است. (نیشن)

۱۱

* آژانس بی مورخ ۱۰ سنبله با معیاران شدید میدان هوایی شیندنند توسط جتهای دولتی که از مرکز فرما ندهی ملیشه های کمونیست دوستم در مزار شریف پرواز میکردند، درهم شکست. آژانس اسلامی افغان از قول دوستم میگوید: تا زمانیکه صلح در کابل اعاده نشده و مردم از سر حملات ظالمانه حکمتیا در مان نباشند، ما از کابل خارج نخواهیم شد. درین ضمن نشانهی از خروج ملیشه ها از شهر کابل دیده نمیشود. (پاکستان تایمز)

۱۲

* یک نطق وزارت خارجه پاکستان روز ۱۱ سنبله به خبرنگاران در اسلام آباد گفت که پاکستان تا حد توان خواهد کوشید آژانس بی را که بین گروه های متخاصم در کابل بوجود آورده، با وجود دشواریهای فعلی حفظ نماید. در زمره اقداماتی که پاکستان در زمینه بعمل آورده، یکی هم نظارت بر عدم ارسال اسلحه از پاکستان بداخل افغانستان میباشد. (پاکستان تایمز)

* مولانا فضل الرحمن رهبر جمعیت العلمای اسلام در پاکستان در یک جلسہ حزبی که بنا ریح ۱۱ سنبله در کرک دایر شده بود گفت که قبیل از تصمیمگیری در مورد سرنوشت ملیشه های دوستم، با بست به دولت موقت افغانستان موقع میسر گردند تا یک نیروی منظم تشکیل نماید. (پاکستان تایمز)

* دولت موقت افغانستان بنا ریح ۱۱ سنبله به هزاران مجاهد مسلح در کابل امرضا در نمودن سراز تاریخ ۱۲ سنبله کابل را تخلیه نما -

بند . (پاکستان تایمز)

* رادیو صدای آلمان از قول مقامات دولتی هند بروز ۱۰ سنبله گفت که برهان الدین ربانی رئیس دولت موقت افغانستان در توقف کوتاه خود در دهلی، قبل از عزیمت جا نسب جا کارتا گفت که وی میخواهد لویه جرگه را جهت حل معضله، خلائی رهبری در کابل دایر نماید، اما سفارت افغانی در دهلی توضیح کرد که ربانی صرف در باره تاریخچه لویه جرگه با مقامات هندی صحبت نموده و از دایر نمودن آن برای این منظور سخنی بمیان نیآورده است. (مسلم)

* منابع افغانی اطلاع میدهند که به تعقیب زد و خوردهای اخیر در تالابینتی مجاهدین بر سر قدرت، در کابل در حدود ۶۰۰۰ نفر از اهالی که اکثریت آنرا زنان و اطفال تشکیل میدهند مفقود الاثر شده اند، گفته میشود بسیاری از آنها ممکن به هلاکت رسیده باشند. (مسلم)

۱۴

* برهان الدین ربانی رئیس دولت موقت افغانستان در دهمین جلسه سران ممالک غیر منسلک روز ۳ سنبله در جا کارتا از روسیه تقاضای غرامات جنگی در افغانستان را نموده است که بنا بر آنها جمشوری سابق بر افغانستانها تحمیل گردید. وی گفت که روسیه تعهدات بین المللی اتحاد شوروی اسبق را بعهده خود گرفته است. (پاکستان تایمز)

* نیروهای دولتی، روز ۱۲ سنبله عملیات خلع سلاح گروههای مجاهدین را در کابل از سر گرفتند. رادیو کابل گفت که وزارت دفاع ایستار این عملیات را در دست دارد.

(پاکستان تایمز)

* طیارات جت دولتی با وجود انفاذ آتش بس، مواضع حزب اسلامی (حکمتیار) را در میدان هوایی سیندند بنا بر تاریخ ۱۳ سنبله شدیداً بمباران

نمودند. عملیات پاکسازی همزمان با آن در کابل ادامه دارد.

(نوایی وقت)

* اسناد عبدالصویر فریدمدر را عظم حکومت اسلامی افغانستان در پیا میکه از رادیو (پیا م آزادی) پخش گردید، گفته است در صورتیکه تصامیم کمیسیون صلح سنگرها در خلال یک هفته مورد اجرا قرار نگیرد، وی مجبور خواهد بود بر سیاست خود تجدید نظر نماید. نامبرده در جواب یک سوال اظهار داشت که وی هنوز هم صدرا عظم افغانستان بوده و برهان الدین ربانی صلاحیت بر طرفی آنرا از وظیفه ندارد.

(جنگ)

* طبق گزارش یک مونسسه امداد بسری انگلیسی تعداد قربانیان سیلاب روز ۱۳ سنبله در منطقه گلپها رولایت کاپیسا ممکن است به ۳۰۰۰ نفر بالغ گردیده باشد.

* غلام سق خان رئیس جمعهور و نواز شریف صدرا عظم پاکستان در پیا م ۱۳ سنبله، خویش به برهان الدین ربانی، تأثر عمیق شانرا راجع به تلفات جانی و مالی ناشی از سیلابهای اخیر در افغانستان ابراز داشته اند.

(نیشن)

۱۵

* دولت موقت افغانستان، حزب اسلامی (حکمتیار) را بد نقض مفاد آتش بس متهم ساخته است. نماینده بی.بی.سی در کابل گفت، گرچه میدان هوایی دوباره بر رخ پروازهای ملکی باز گردیده، اما اخراج گروههای مسلح از شهر هنوز آغاز نشده است. اما جمع آوری سلاح و مهمات از مجاهدین سابقه ادامه دارد. (مسلم)

* علی اکبر هاشمی رفسنجانی رئیس جمهور ایران در مصاحبه ای با رپورتر تلویزیون پاکستان بتاریخ ۱۴ سنبله در جا کارتا گفت: ما آرزو مندیم که صلح دایمی در افغانستان اعاده شود تا زمینه برای انکشاف

مملکت مسا عدگردد. وی از کدر رهبری افغانستان تقاضا نمود تا با بینش بهنر بسوی صلح و سلم در مملکت قدم بردارند. (مسلم)

* برهان الدین ربانی رئیس دولت موقت افغانستان در مصاحبه ای با بی.بی.سی گفته است که وی تحت فشار کمیسیون صلح قوماندانهای مجاهدین، به آتش بس موافقه نموده است. وی افزود که کمیسیون متذکره موافقه کرده که حکمتیار را بست سلاح سنگین حزب اسلامی را به دولت تحویل بدهد. بر علاوه حکمتیار را بدما مورین رژیم سابق کابل را از حزب خود اخراج کند و خودش بخاطر حملات اخیر بر شهر کابل محاکمه گردد. ربانی گفت اگر حکمتیار را رد بگردد تنها جم دست بزند دولت علیه وی به استعمال قوه متوسل خواهد گشت. (مسلم)

۱۶

* گلبدین حکمتیار رهبر حزب اسلامی بتاریخ ۱۵ سنبله طی پیامی به آژانس اسلامی افغانستان گفت که دولت کابل با توظیف نمودن جنرالان کمونیستی در اطراف کابل از مفاد قرارداد آتش بس تجاوز نموده است. وزیر دفاع قرارگاههای ملیشها را مخفی نگه داشته و صرف جاهایی را خاطر نشان نموده که تحت تأثیر مجاهدین قرار دارد. حکمتیار گفت که دولت کابل در نظر دارندها تحت پوشش عملیات پاکسازی، شهر را از وجود مجاهدین عاری سازد. اما مجاهدین مربوط به شورای ائتلاف ازین امر مستثنی میباشند. حکمتیار در اخیر گفت که عملیات پاکسازی در حقیقت دسیسه خوبی برای اخراج مجاهدین حزب اسلامی از شهر میباشد. (نیشن)

* یک نیروی صلح ۳۰۰ نفری که از طرف کمیسیون صلح تشکیل گردیده به تاریخ ۱۵ سنبله وارد کابل گردید. طبق گزارش آژانس اسلامی افغانستان این افراد از جمله قوای صلح

۱۹

* دیروز سه نفر بدون اینکه کسی بداند که مرتکب کدام جرم شده اند در پارک زرنگار کابل به درآ و یخته شدند و قرارگاه را سوزیتد پریس چهار نفر دیگر چند ساعت قبل از اعدام خودکشی نموده بودند.

(بی.بی.سی، بی.سی، پستو)
* انجنیر احمد شاه وزیر دادگستری افغانستان از آتش بس میان نیروهای دولتی و گلبندین حکمتیار در کابل اظهار خوشبینی کرده و گفت که به عقیده او آتش بس فعلی ادا مه پیدا خواهد کرد. او همچنین طرح های دولت را برای برگشتن اوضاع بحال عادی تشریح کرد و افزود که مذاکرات برای تأمین غذا، سوخت و تعمیر ساختمان ها قبل از آغاز زمستان، آغاز خواهد شد و تشکیل یک نیروی پولیس نیز در جریان است.

وزیر دادگستری افغانستان گفت که اعدام سه جنایتکار در هفته گذشته، اعدام های بر ملای بیشتری را بدنبال خواهد داشت. (بی.بی.سی، فارسی)

۲۰

* قوماندان شمالی رئیس شورای آتش بس میان دولت و حزب اسلامی به پاسخ سوالی اظهار داشت: کلاه اول با آتش بس دایمی برقرار گردیده و عوامل جنگ از بین برده شود که روی همین اصل مذاکرات جریان دارد، دوم: ملیشه های رژیم سابق هر چه زودتر کابل را تخلیه نمایند و کمونیست های که در دفا ترملکی و نظامی وظیفه دارند سبکدوش گردند، سوم: از شوری های تمام ولایات یک یک نماینده بیا یند و در تشکیل یک اردوی اسلامی همکاری نمایند. با بیرون شدن ملیشه ها از کابل قوای حزب اسلامی از مواضع شان کشیده شوند و قراریکه فیصله بعمل آمده است از پنج ولایت قوتها گردآوری شده و به قسم سه کمر بندا منبیتی حاصل

تشکیل بسته ها در اطراف کابل میباشد. شندتا بدین طریق مراکز پرتاب را کنتها را تثبیت نمایند.

(پاکستان تایمز)
* علی اکبرها سمی رفسنجانسی رئیس جمهور ایران در کنفرانس مطبوعاتی بتاريخ ۱۷ سنبله در مهما نختاه دولتی مقیم لاهور این افواها ت را که ایران به بعضی از گروه های مجاهدین در افغانستان سلاح تهیه میدارد بکلی رد نمود. وی گفت مشکل افغانستان درین است که در آنجا سلاح بحد زیادی بدست مردم بوده و آنرا علیه یکدیگر استعمال مینمایند. وی گفت هرگاه افغانستان از داخل تجزیه شود صلح در آن مملکت اعا ده نخواهد شد. رفسنجانسی گفت که ایران و پاکستان در مورد اخلی افغانستان بطور مطلق مذاخلت نداشته و هر دو کشور نیا زمندی های مردم را از نگاه خوراکه و ادویه جات مرفوع میدارند. (پاکستان تایمز)

* نجیب الله لفرای معین وزارت خارجه افغانستان در استرالیا اظهار داشت که افغانستان بصورت اشده ادویه و خوراکه ضرورت دارد. لفرایسی اضافه نمود که در شرکتی بود مواد را روی در افغانستان حتی عملیات جراحی بدون استعمال مواد بییهوشی و بیحسی صورت میگردد. (صدای آلمان دری)
* در کابل پایتخت افغانستان، کمیسیون که سرگرم مذاکره برای برقراری آتش بس بین دو جناح رقیب حزب وحدت و حزب بنیادگرای اتحاد اسلامی است اظهار امیدواری کرده که امروز موافقتنا مهای درین زمینه امضا خواهد شد.

به گزارش خبرنگار بی.بی.سی، مولوی نصرالله منصور رئیس کمیسیون آتش بس گفته است منطقه کابل را مجاهدینی که مرکب از پنج - شش جناح اند در غرب شهر که شدیدترین زد و خورد ها در آنجا جریان دارد بوجود خواهند آورد. (بی.بی.سی، فارسی)

۱۷

هزار نفری میباشند که از طرف کمیسیون مذکور در رابطه با آتش بس ۷ سنبله بین دولت و گلبندین حکمتیار پیشنهاد شده بود. (نیشن)

* منابع خبری گزارش داده اند که بکندادان زسیکها و اهل هندو افغان به نسبت نداشتن اسناد معتبریا قانونی به خاک افغانستان برگردانیده شده اند. بقول گزارش منابع خبری سانی پاکستان، از زمان بقدرت رسیدن مجاهدین در ماه شور، بکندادان زخانواده های سکه و هندوی افغان به هند فرسته اند. بقول خبرگزاری نیشن پاکستان، سلسله گیر و گرفت سیکها و هندو های افغان در منطقه صوبه سرحد پاکستان ادا مه دارد. بقول گزارش ها بین بیست تا بیست و پنج خانواده سکه که شامل هشتاد و نفر میشوند از هوتلها و در سال ها خارج ساخته شده و به جانب نورخم برده شده اند.

(صدای امریکادری)

۱۸

* گلبندین حکمتیار، رهبر حزب اسلامی خطاب به کمیسیون صلح ننگرهار و بتاريخ ۱۷ سنبله در چهار آسیاب گفت که عملیات پاکسازی در کابل وظیفه وزارت دادگستری و نه وظیفه نیروهای جنرال موم و جنرال مجید تحت پوشش وزارت دفاع وی گفت که استا در بانی دولت آن نه تنها از مفاد آتش بس تجا و زکرده اند، بلکه از توافقات پشاور نیز چشمپوشی نموده اند. حکمتیار پشیمانی کامل خود را ازین تعهدات ابراز نمود و اظهار امیدواری کرد تا مفاد قرار داد از طرف دیگران نقطه به نقطه مورد اجرا قرار گیرد. (نیشن)

* منابع موشق دیپلوما تیک اطلاع میدهند که اولین دسته از قوای صلح که درین اواخر مواضع خود را در کابل اشغال نموده اند، اکنون در صدد

واقع گردند. (بی.بی.سی پشتو)

* حاجی دین محمد وزیر تعلیم و تربیه دولت اسلامی افغانستان اظهار امیدواری کرده است که پس از دو هفته دیگر بیشتر مدارس کابل، بامیخت کشور از نو گشوده خواهند شد. وی گفت که روش های آموزشی دوران حکومت سابقه که بر خورد را زیست نیابنی روش تدریسی شوری سابق بود، جای خود را به روش های اسلامی خواهد داد. وی همچنان اظهار داشت که بسیاری مدارس در جریان نبرد آسیب دیده و وسایل شان یا از کار افتاده و یا به سرقت رفته است. (بی.بی.سی فارسی)

* قوای ولایات افغانستان در یک حوزه کابل در اطراف شهر کابل موضع گیری اختیار نموده اند. یک منبع میانجی بین حکومت و مجاهدین مربوط به گلبدین حکمتیار در زمینه خبر داده است که در حدود پنج هزار عسکر در شهر کابل مستقر گردیده اند. عرض وجود نمودن حوزه کابل، ناشی از توافق های آتش بس است که در اخیر ماه گشت ظاهر شد. (صدای آلمان دری)

* حزب اسلامی (حکمتیار) در اعلامیه شیدا للحنی که بتاريخ ۱۹ سنبله به آژانس خبری افغان تقدیم داشته اظهار کرده است در صورتیکه جنرالان کمونیست بمباران مواضع حزب اسلامی را در تمام مملکت متوقف سازند، آنها مجبور خواهند بود دست به مقابله با المثل زده و پابکارهای هوایی کابل و بگرام را تحت آتش قرار دهند تا مانع پروازهای ملکی و نظامی ازین میدان ها شوند. اعلامیه علاوه میدارد که زیدو امضای قرارداد آتش بس که بتاريخ ۶ سنبله صورت گرفت، جنرالهای کمونیست و ملیسه های بی تهذیب بصورت مندا و ماز آتش بس تجاوز نموده و میدان هوایی شیندند و مواضع حزب اسلامی در فراموشی و بیغفلان را بمباران کرده اند. (پاکستان تایمز)

۲۳

* مولوی آغا زجان قوماندهان حزب اسلامی در ریشخورد روز ۲۱ سنبله گفت که گلبدین حکمتیار حاضر است در دولت برهان الدین ربانی اشتراک نماید، اما بشرطیکه ز دو خورد ها خاتمه یافته، نیروهای ملیشه کابل را ترک گویند و ما مورین رژیم کمونیستی اسبق از دستگاه دولت اخراج گردند. (پاکستان تایمز)

* گلبدین حکمتیار رهبر حزب اسلامی افغانستان گفته است که اگر شرایط این حزب مبنی بر خروج ملیشه ها از کابل، اخراج کمونیستها از پست های حساس مخصوص در وزارت دفاع و وزارت امنیت و برگزاری انتخابات مورد پذیرش دولت افغانستان باشد، او حاضر است از سهم خود در حکومت افغانستان بگذرد. وی در مورد عبد الصبور فرید گفت: تا وقتیکه حکومت مجاهدین در کابل مستقر نگردد، جنرال های کمونیست از قدرت دور نشوند و ملیشه ها از کابل اخراج نگردند، صدراعظم به وظیفه خود نمی رود، هرگاه این دو عامل ذکر شده از زمین رفتند در آن زمان من در شورای قیادی اشتراک مینمایم و استاد فرید نیز در کابل به وظیفه خویش ادامه خواهد داد.

(بی.بی.سی پشتو)

* دولت جمهوری اسلامی ایران یک گروه مداخله به افغانستان اعزام داشت و سرپرست این گروه گفت که مدت پانزده روز است که این گروه وارد افغانستان شده و در روز است که از مزار شریف بکابل آمده است و در طی این مدت چهار صد و پنجاه تا پنجصد نفر برای معاینه و مداوا با این گروه مراجه کرده اند.

سرپرست گروه مذکور اظهار داشت این گروه اساساً در ارتباط با جنگ در کابل و به منظور مداوای مجروحان جنگ به کابل آمده است، اما به توجه به اینکه اکنون درگیری خاتمه یافته

است با آنهم این گروه به معاینه و مداوای دیگر بیماران می پردازد. (بی.بی.سی فارسی)

۲۴

* گلبدین حکمتیار در مصاحبه ای با آژانس اسلامی افغان گفته است که عامل اصلی ادامه تخاصات در کابل وجود ملیشه ها میباشد و تا وقتیکه شهر از وجود این نیروها پاک نگردد صلح اعاده شده نمیتواند.

(پاکستان تایمز)

* نمایندگان سازمانده ولایت افغانستان در شهر غزنی جمع شدند تا علاوه بر بحث درباره آتش بس بین حزب اسلامی و دولت، مسئله انتخاب دولت انتقالی آینده افغانستان را بررسی کنند. (بی.بی.سی فارسی)

* آیت الله محسنی رهبر حرکت اسلامی و سخنگوی شورای رهبری در افغانستان طی خطابی در گرد همایی سفارت افغانستان در لندن درباره آینده سیاسی افغانستان و وضعیت افغانهای مقیم خارج و سهمشان در بازسازی افغانستان صحبت کرده و در مورد ز دو خورد های اخیر کابل از کدما گروه مشخص بنا مسوول نامبرد و در مورد حکومت آینده افغانستان گفت: قرار است شورای انتصابی موسوم به شورای اهل حل و عقد ظرف دو ماه آینده قبل از پایان یافتن دوره ریاست جمهوری آقای برهان الدین ربانی ایجاد شود و درباره حکومت آینده افغانستان تصمیم بگیرد. این شوری به اتفاق آراء رئیس دولتی را برای مدت یکسال و نیم آینده تعیین خواهد کرد. (بی.بی.سی فارسی)

۲۵

* قوای گلبدین حکمتیار رهبر حزب اسلامی افغانستان از ارتقا عات کابل عقب نشینی نموده اند، مواضع آنها به و احدهای سپرده شده که متشکل از اعضای تمامی گروه های مجاهدین

۲۸

* رهبران گروه‌های عمده مجاهدین یعنی برهان الدین ربانی، گلبدین حکمتیار، عبدرب الرسول سیاف و مولوی محمدنبی محمدی در جلسه شان بناریخ ۲۶ سنبله در پغمان تمام می‌انگازند و آژانس خبری افغان گزارش داد در این جلسه که سه ساعت بطول انجام میداد می‌مذیل گرفته شد:

۱- بعباران فضای بی‌الای شیندنند، سرخان بندروپلخمری با دید بصورت فوری متوقف گردد.

۲- افراد حزب اسلامی که در با زداست بر می‌برند می‌باید دست‌ها گردند.

۳- ملیشه‌ها و کمونیست‌ها از کا بل اخراج گردند.

۴- کمونیست‌ها از مقامات رسمی دولتی بر طرف شوند.

۵- تمام می‌سا بقه سورای قیادی، شوا- ققات پنا و روکمسیون صلح تحت اجرا گرفته شود.

۶- امنیت شهر کابل به وزارت داخله واگذا رود.

۷- یک کمیسیون مشمل از دونفر نما- بنده زهر کدما را حزب تاسیس گردندا سورای سرنا سری را تشکیل دهند.

۸- مردم هرولسوالی دونفر نما بنده خود را جهت اشتراک در سورای پیشنهادی انتخاب نمایند. (نیشن)

* برهان الدین ربانی رئیس دولت اسلامی افغانستان و گلبدین حکمتیار رهبر حزب اسلامی طی یک جلسه ای در باره آتش بس دا بمی به موافقه رسیده اند. نظاق حزب اسلامی گفت: این موافقه روز پنجشنبه در قسمت غربی کابل در پغمان بعد از چند ساعت بحثهای طولانی به عمل آمده است. گزارشها حاکیست که درین محفل محمدنبی محمدی و عبدرب الرسول سیاف نیز اشتراک داشتند.

آژانس خبر سانس حزب اسلامی حکمتیار گفت که در مذاکرات فیصله به

* قطب الدین هلال آمرکمیتسه سیاسی حزب اسلامی در کنفرانس مطبوعاتی منعقدہ پناور، بروز ۲۶ سنبله اظهار داشت: ملیشه‌ها مرتکب تجاوز سریع مقادآتس بس شده اند. وی گفت که میدان هوایی شیندن شدیداً بمباران شده و این بمباران هم روزها دامه دارد. وی علاوه نمود که تا کنون ۵۰۰ بم آتش افرا و یکمیدیم خوشه‌ای شنها بر خط پرواز میدان مذکور پرتاب گردیده است. هلال تهدید نمود، در صورتیکه باین اعمال خاتمه داده نشود، حزب اسلامی به عمل تلافی جویا بنده ست خواهد زد. وی گفت که صبر ما تا آخر رسیده و ما نخواهیم توانست مدت مدیدی منتظر بمانیم. ما هنوز از قوای هوایی خود استفا ده نکرده ایم و اگر آنها به بمباران خود خاتمه ندهند ما این حق را خواهیم داشت تا به تلافی بپردازیم.

وی گفت که تا هنوز نه ملیشه‌ها کابل را ترک گفته اند و نه جنرالان کمونیست از موا سات دولتی اخراج شده اند و ملیشه‌ها را بنا منیروهای دولت اسلامی بادمیکنند. ۴۵ هزار نفر ا میل توسط همین ملیشه‌ها ز ولایت فاریاب مجبور بمهاجرت بمناطق دیگر شده اند. وی گفت: اگر برهان الدین ربانی توان

آنها را رندا ملیشه‌ها را از کا بل خارج سازد، لا اقل نیاید از آنها طرفداری نماید. (پاکستان تایمز)

* مولوی حمزه معاون رئیس جمهور دولت موافقت افغانستان در کابل اظهار داشت که زعامت آینده افغانستان در ختم دوره چارماهه استاد برهان الدین ربانی توسط یک شورای خاص نمایندگان مردم افغانستان انتخاب خواهد شد. (مسلم)

* بی.بی.سی گزارش میدهد که به تاریخ ۲۶ سنبله تبادل آتش بین نیروهای حزب وحدت و حزب اتحاد اسلامی در غرب کابل از سر گرفته شد.

(مسلم)

۲۶

* تا مگوئیر آمر تحقیقات افغانستان سانس بو هنتون نیراسکای آمریکا، در باره دوا کمک سی ایالات متحده آمریکا به افغانستان به ارتباط با زسازی آنکسور چنین گفت:

کمک ما در قدم اول به صحت عامه و سپس به معارف از سوبه ابتدایی آغاز می شود و بعد از آن درجه ثانوی را احصا میکند و همی اظهار میدواری نموده که این کمکها به سوبه های بلند تیز

با بصورت گیردوسیس تریبه قسوا ی بسری وساحات حرفوی را کمک خواهیم نمود. وی افزود که در ساحه انکشاف دهات و وزارتات نیز کمک میگردد، خاصاً

کشت حیویا تیکه برای دهاتین نفع داشته باشد که در آن صورت تولید تریاک و هیروئین کاهش می یابد. تا مگوئیر

آرزو برده است با برقراری صلح و آرا- من واقعی، اوضاع بحال عادی برگردد، که در آن صورت شکل امدا دو طریقسه

رسانیدن آن به مردم افغانستان نیز فرق خواهد داشت.

(صدای آمریکا در)

۲۷

* بین نیروهای حزب اتحاد اسلامی سیاف و حزب وحدت اسلامی بناریخ ۲۶ سنبله در غرب کابل درگیریها رخ داده که در اثر این درگیریها که در منطقه دیوان بیگی منمرکز بود تعدادی از نیروهای دوطرف زخمی شدند. بنا

بر گزارشات در تمام مساحات شب و روز صدای نیراندازی پراکنده به گوش میرسد و مردم از آن بیم دارند که با وجود تلاشهای حکومت افغانستان دامنه

این درگیریها روبه افزایش بگذارد. (رادیو تهران)

عمل آمدنا حملات هوایی بالای سیندند و بلخمری و سیرخان بندر متوقف گردد و افراد حزب اسلامی که در کابل دستگیر گردیده اند به زودی آزاد شوند. فیصله های شورای قیادی در پنا و روفیصله های قوماندانان کنترول و لغمان عملی گردید و تأمین امنیت سپر کابل در بعه مجاهدین تحت قومانده وزارت داخله گرفته شود و فیصله تصفیه اردو و ادارات دولتی از ملیشه ها و بقایای رژیم سابقه عملی گردد. خبر می افزاید که وظیفه تطبیق و مراقبت از بی فیصله نامه ها است اسناد سیاف و مولوی محمدی سیردهند. (صدای امریکا دری)

۲۹

* در حمله ناگهانی افراد کلم جمع برجست حامل اعضای کمیسیون صلح ولایت ننگرهار که بنا بر تاریخ ۲۸ سنبله در نزدیکی بالاحصار رخ داد پنج نفر از آنها شهید و دو نفر دیگر سیداً مجروح شدند. آنها وظیفه داشتند تا بین حزب اسلامی حکمتیا و ملیشه های کلم جمع آتش بس برقرار نمایند.

(پاکستان تایمز)

* آژانس خبری افغان گزارش داد که جنگ شدید بین گروه های حزب وحدت و اتحاد اسلامی بنا بر تاریخ ۲۸ سنبله برای ورود دوم متوالی در کابل ادامه داشت. منابع مستعل خبر میدهند که ملیشه های کلم جمع نیز بظرفداری از حزب وحدت درین جنگها دخیل بوده اند. حزب اتحاد اسلامی ادعا نموده که چهار پیسه حزب وحدت را در منطقه قلعه واحد از بین برده است. این جنگها در مناطق میروبی میدان، سپین کلی، خوشحال مینه، مکتب رحمن یا باو دست برجی ادامه داشته است. تا کنون مساعی صلح به کدما نتیجه نرسیده است.

(مسلم)

* مولوی محمد نبی محمدی از جرمانه در جلسه گلبدین حکمتیا رو برهان الدین ربانی که در پیمان به وقوع پیوسته بود به پاسخ سوال خبرنگار

بی.بی.سی اظهار داشت: این جلسه به تعقیب جلسه های قبلی صورت گرفته و درین جلسه میان جانشین آتش بس صورت گرفت و توافق بعمل آمد که ملیشه های کلم جمع از کابل و اطراف آن خارج گردیده و امنیت کابل بجا هدیه واقعی تسلیم داده شود، دیگر فیصله به عمل آمدنا شورای اهل حل و عقد میان بیاید که این سوری یک نفر را بسرای مدت یکنیم یا دو سال عهده دار مقام ریاست دولت اسلامی بسازد، و آن شخص درین مدت زمین را برای انتخابات آزاد فراهم گرداند، وی به ارتباط این سوال که افغانانی که در غرب زندگی مینمایند میتوانند در شورای اهل حل و عقد اشتراک نمایند؟ گفت: اهل حل و عقد به کسانانی اطلاق میگردد که ایستان گره های بسته را بازنمایند یعنی اسخامی درین سورا اشتراک می نمایند که از دانشمندان، اهل علم، طبقات منور، روشنفکران، سیاستون، معزین، علمای دینی و مذهبی، قوماندانان برجسته جهادی میباشند و اینها نتند که سرنوشت کشور را تعیین نمایند.

(بی.بی.سی پیشو)

۳۰

* آژانس خبری افغان اطلاع می دهد که به تعقیب خطی های متواتراز مفا دقرار داد آتش بس طی سه هفته گذشته چهار طیاره، جت دولت مؤقت کابل با ردیگر بنا بر تاریخ ۲۹ سنبله یا بگا هوایی سیندند را که تحت کنترول حزب اسلامی میباشند، تحت بمباران شدید قرار دادند.

(پاکستان تایمز)

* سخنگوی دولتی روز ۲۹ سنبله در کابل گفت که در مذاکرات تازه بین گروه های مختلف جهادی توافق بر سر موضوعات کوچک حاصل شده است. یونس قانونی نظای وزارت دفاع گفت درین مذاکرات برهان الدین ربانی رئیس دولت مؤقت و گلبدین حکمتیار رهبر حزب اسلامی هر دو بر خروج عناصر

کمونستی جانشین بسمول نیروهای ملیشه تا کید و زیدند. درین جلسه عبدالرسول سیاف و مولوی محمد نبی محمدی و هیئت چهار عضوی مفا مات مذهبی پاکستان نیز اشتراک داشتند. (پاکستان تایمز)

* آتش بس میان نیروهای گلبدین حکمتیا و قوای حکومتی با وجود متهم ساختن یکدیگر به تخطی از آن، به اعتبار خودی باقی مانده است. اما از سه روز بدینطرف در بخش غربی شهر کابل در بین افراد حزب وحدت و اتحاد اسلامی سیاف، بار دیگر جنگ مستعل شده است که در آن بر هر دو طرف درگیر جنگ تلفات جانی سنگین وارد گردیده است. مسوولیت اشتغال جنگ را هیچ یک ازین دو گروه منقبیل نگردیده و هر کدام طرف دیگری را مسوول درگیری میدانند. (صدای امریکا دری)

* آقای قانونی سخنگوی وزارت دفاع افغانستان در مورد برقراری آتش بس بین نیروهای اتحاد اسلامی و حزب وحدت اسلامی گفت: وزارت دفاع دولت اسلامی افغانستان از آغاز جنگ بین این دو تنظیم سدیداً مناسرت است. جنگی که وجوه سرعی و عقلی ندارد و با عتادیت مردم افغانستان مستعود.

وی گفت: وزارت دفاع تصمیم دارد تا در دو مرحله هر چه سریعتر جلوجنگ را بگیرد. در مرحله اول تلاش برای نیست که از طرف کمیسیون منتخب آتش بس فوری حاکم شود. در مرحله دوم با جابجاسدن قوت های صلح از آغاز دوباره جنگ بین این دو تنظیم جلوگیری کند.

(بی.بی.سی فارسی)

۳۱

* عبدالعلی مزاری رهبر حزب وحدت اسلامی علت اصلی تیرداد خیرین حزب وحدت و اتحاد اسلامی را چنین بیان داشت: ما فکر میکنیم که این کار دو عامل عمده داردی که عامل آنست که جنگهای اول و دوم هیچگونه محکومیتی به دنبال نداشت و عامل

دیگری که برای ما در طول این جنگ مشخص شده، اینست که مسلماً دست خارج در کار است که آتش این جنگها را دا من میزند. (بی.بی.سی فارسی)

* قرارگزارش بی.بی.سی، آتش بس جدیدی بین حزب وحدت و حزب اتحاد اسلامی قایم گردیده است. سوزی برایش خبرنگاری بی.بی.سی از کابل اطلاع میدهد که قرار بود این آتش بس سرازاعات صبح روز ۳۰ سنبله نافذ گردد، اما زدو خورد بین دو گروه الی بعداً ظهر همان روز ادا مداشت.

(نیشن)

* یک نطق وزارت دفاع بروز ۳۰ سنبله گفت که سه نفر ایرانی شامل یک نفر دیپلمات توسط فیرا فیرا دنظا می دولتی مجروح گشتند. آقا بهرامی دیپلمات مذکور، از ناحیه جمجمه

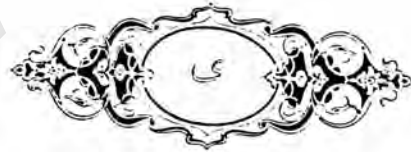
جراحت برداشته است. (نیشن)

* مذاکرات جدی بین نمایندگان دولت و حزب متخاصمی و شیعه جهت برقراری آتش بس بتاريخ ۲۹ سنبله یکدام نتیجه نرسید. قرارگزارش درین تصادمات که از ۲۷ سنبله در حومه غربی شهر جریان داشت هشت نفر بهلاکت رسیده و ۲۰۰ نفر دیگر مجروح شده اند. افراد حزب وحدت طرفدار ایران را کت ها را سرعت ۱۰ راکت در هر دقیقه پرتاب مینمودند. (پاکستان تایمز)

* سخنگوی وزارت خارجه ایران از اعلام نیروهای سیاف که بر مناطقی مسکونی در غرب شهر حمله خواهند کرد اظهار نگرانی عمیق نمود. وی اظهار امید کرد که آتش بس مقرر بعد از یک سلسله جنگها بمعرض اجرا قرار داده شود و گروه های رقیب مخالفت های شان را

از طریق مفاهم حل و فصل نمایند. (مسلم)

* برهان الدین ربانی این را پور ها را که وی با گلبدین حکمتیار راجع به صلح به موافقه رسیده است تأیید نمود. طبق بیانیه مولوی محمد نبی محمدی معاون رئیس جمهور دولت موقت افغانستان دور هبیر متذکره در ختم جلسات با هم دست داده و مصافحه کردند. وی گفت استا در بانی این شرط حکمتیار که با بست نیروهای ملیه از یک از کابل اخراج گردند، را نیز پذیرفته است. در عوض گلبدین حکمتیار شما نیروهای رژیم سابق را که ب طرفداری از حزب اسلامی در نیبرد میباشند، خلع سلاح خواهد کرد. (مسلم)

شعر از: "عبدالاحد نارشی"

ای آزادی

نسیم فتح به گلزار خون وزید بیا
به پیشواز تو صد دسته لاله چید بیا
گذشت قافله خون زدشت ظلمت شب
به مرز کشور خورشید صف کشید بیا
حنای پای خسان شدنمای تاج سمرت
نگریه خون دل اینهمه شهید بیا
بغیر یکدوسه دل کوتید برای مقام
دگر دل همه مردم به خون تپید بیا
در آسمان شب اندود درد و رنج والم
ز خون ملت ما صد شفق دمید بیا
نگر، نبودن تو از برای (مدعیان)
ز مال و جاه و ریاست، بت آفرید بیا
هر آنچه تیرکه در ترکش مصیبت بود
به قلب مردم ما یک بیک ظید بیا
(قیام) ماکه (قیامت) نموده بر سر روس
زاخلافگران (قامتش) خمید بیا
چنین مقاومت ما چنان جنایت روس
بیا، نگر که بتاریخ کس ندید بیا
تمام غم، همه رنج، کل درد والم
بسان زهر به رگهای ما دوید بیا
بجای شیر ز پستان مهربان مادر
به طلق طفل وطن خون دل چکید بیا
گلوی مادر آواره، ستم زده را
هزار خنجر بران غم برید بیا
میان کوره آتش درون قلزم خون
تمام (امت قرآن) ز ما رمید بیا
تو آن متاع عزیزی که ملت افغان
ز جان خویشان و تو، ترا گزید بیا

(اقتباس از کتاب " از شراردرد تا خشمایمان ")

ACKU

ملل
79
371-2
الف ۷۷۲
۷:۵:۴

PROPERTY OF
ACKU

از نشرات مجاهدین